Provocări și soluții în educație

CENTRUL EUROPEAN PENTRU
EXCELENȚA ÎN E D U C A Ț I E

NUMĂRUL 10
VOLUMUL 2

ISSN 2972 - 2012,
ISSN-L 2972 – 2012

București, 2025

Tipul activității de perfecționare: Proiect Educațional Internațional Categoria în care se încadrează activitatea de perfecționare: Nivel Internațional

Proiect Educațional Internațional

"PREVENIREA BULLYINGULUI:

Metode și Tehnici de Intervenție"

Sesiunea de Comunicări Științifice

„Strategii educaționale pentru un

mediu școlar sigur și fără bullying"

Organizatori: CENTRUL EUROPEAN PENTRU EXCELENȚĂ ÎN EDUCAȚIE
Email: office@eueducenter.ro
Înscrierea și Regulamentul pe: www.euEduCenter.ro

Cuprins

Adam Magda 8
Aioanei Daneluta 12
Aioanei Razvan-Vasile 17
Amaicei Bilbor Mihaela Roxana 22
Andrei Mihaela Ramona, Bako Liana 26
Anton Dumitra 31
Anuta Angelica 34
Apostoaiei Katalin 42
Ardelean Camelia, Iacob Corina Carmen 49
Armatu Margareta 57
Baciu Elena 61
Baila Elena 67
Balaban Rodica-Irina 74
Barlaboi Camelia Mihaela 78
Bejenaru Constantin 80
Bejenaru Manuela Simona 83
Bercea Gianina, Vlad Carmen Valentina 85
Boca Dandea Tiberiu 89
Boldan Florentina 93
Bondar Zita 103
Briciu Daniela 106
Bulgaru Mariana 109
Caldare Cristina 112
Caprita Nadia Corina 114
Catanescu Adela 120
Cercel Maria 123
Chirvasiu Narcisa 128
Chitu Madalina 134
Cimpean Carmen 137
Cioaca Dumitra 142
Ciobanu Doinita 145
Cioloca Adelina-Petruta 171
Cirstocea Carmenuta 174
Comanici Andreea Nicoleta Elena 178
Condurache Raluca 194

Cornea Gratiela 196
Covasa Aurora 198
Curelea Dragos 201
Dascalu Vasile, Maraciuc Eliza 218
Dragos Ana 220
Dragos Gelu 225
Dumitrascu Anca-Stefania 230
Dumitrescu Codruta 256
Dumitrescu Mirela 259
Dumitru Francisca Ioana 262
Dumitru Loredana 264
Eftene Mariana 269
Evulet Monica 273
Felhert Monica 276
Filip Ioana 280
Flestea Amalia – Severina 284
Florea Elena 293
Florica Madalina Cristina 296
Gabor Gabriel 299
Galan Rozalia 306
Gavrilescu Voica 310
Gazdac Flavia Romana 312
Georgiu Alexandru 316
Geornoiu Elena- Daniela 320
Gheorghita Cristina Andreea, Gheorghita Sebastian 325
Gogut Carmen Maria 327
Gombos Diana Elena 333
Grad Luminita 336
Gutu Mihaela 341
Harca Luminita 343
Hateg Ioana 345
Hent Irina 349
Horiceanu Mihaela 411
Hrehorciuc Laura 413
Hudrea Daniela 418
Iancovici Wolf Mireana, Melnic Alina 423
Iancu Nicoleta 425

Ifrim Monica-Marilena 439
Ionescu Cristina Ioana 443
Iordache Liliana 446
Iordan Ramona Georgiana 455
Iosof Gabriela-Dochita 457
Iugulescu Laurentiu Mihail 460
Joldes Nicolae Traian 464
Komlosi Catalina Sorina 467
Kovacs Eniko 469
Lascuzeanu Emine 473
Laza Mihaela 475
Lazarescu Antoneta Erica 484
Lespezanu Margareta 488
Luca-Stanescu Svetlana-Daniela 494
Lucescu Lidia Simona 495
Lungu Monica Doina 501
Maier Ana-Maria 505
Mardale Andreina Daniela 521
Marian Angela 523
Marinescu Gina Adriana 529
Martin Amelia Andreia 531
Matei Diana 537
Medrea Alina Maria 540
Melnic Alina 543
Mihaila Ana 545
Mihalca Andreia, Rusu Elena 556
Miron Viorica 559
Moldovan Georgeta Mariana 561
Moldovan Liliana, Leafu Mariana 562
Moldovanu Elisabeta 565
Morar Ioana Alexandra 570
Moricz Judith 577
Musa Alina Bianca 579
Muscariu Simona 582
Neag Simina-Aurelia 588
Neagu Roxana- Adriana 590
Nesiu Sinziana 593

Nica Elena Loredana 597
Oancea-Ferestean Monica 600
Olariu Monica 602
Oprea Elena-Diana 612
Pahontu Carmen 615
Paladache Daniela 619
Panduru Mihaela-Simona 623
Paun Corina Constanta 631
Peczi Olga 637
Pertea Cristina-Adriana 639
Petre Elena 642
Petre Ioana 645
Pipa Ana 648
Poanta Roxana Elena 650
Popa Daniela 652
Prangate Ecaterina 656
Preda Raluca Mariana 661
Pricope Delia-Loredana 662
Prodan Stoica Nicoleta Alina 666
Purcarescu Oana Angela 668
Rieger Adelina 670
Rit Bianca 674
Roinita Cornelia 682
Rusu Mircea 684
Samfescu Simona Delia 688
Sandu Ana Maria 694
Savu Liliana-Laura 696
Sburlea Cecilia 699
Schipor Nicoleta 704
Serac Calin 707
Serban Anita Constantina 709
Serfezeu Florica 718
Simoniak Mihai, Chimsac Stefan Gheorghe 722
Soare Anda 724
Solomon Angelica 730
Solomon Cornelia Elena 739
Stoi Anca 744

Stoica Alina....746
Szolosi Adina-Teodora....752
Tanasoiu Monica Vasila....755
Tifrea Maria....759
Tiutiu Gratiela, Apostoaiei Katalin....761
Toader Angelica....768
Toader Gabriela....773
Todor Ileana Cristina....775
Tresina Daniela....785
Trusca Elisabeta....788
Tudorica Sabina....790
Tuliga Marcelal....791
Turcescu Alina Elena....807
Ungur Liliana Maria....809
Vadean Cristina....811
Vancea Vasile Gabriel....814
Vasai Benone Paul....817
Vidican Manci Codruta Ioana....819
Vostinar Roxana-Georgiana....822
Zaharachescu Daniela....824
Zaharia Diana....828

Activitate de prevenire a bullying-ului în mediul preşcolar

Profesor pentru învăţământul preşcolar **ADAM MAGDA**

Şcoala Gimnazială ,,Mihai Drăgan", Bacău

În ultimii ani, bullyingul a devenit din ce în ce mai des întâlnit în mediile şcolare, o realitate tot mai acută, cu adânci repercusiuni asupra calităţii vieţii şcolarului. Sesizat chiar şi în segmentul educaţiei timpurii, fenomenul este de mare interes şi în rândul profesorilor de nivel preşcolar, în sensul organizării şi desfăşurării unor activităţi de prevenire a unor comportamente agresive, la cei mici, de natură să lezeze personalitatea şi bunăstarea fizică şi emoţională a celor agresaţi.

Astfel, educatorii pot aborda o serie de activităţi şi de jocuri didactice, mai cu seamă în cadrul disciplinei Educaţie pentru societate, aferentă unuia dintre cele cinci domenii experienţiale de activitate, respectiv domeniului Om şi societate. Obiectivele acestui domeniu vizează identificarea şi aplicarea regulilor de comportare în societate, dezvoltarea abilităţii de a relaţiona cu ceilalţi, modelarea capacităţii de voinţă şi a caracterului, şi formarea unei atitudini asertive faţă de alteritate. De asemenea, au în vedere educarea comportamentelor de cooperare şi de iniţiativă şi formarea abilităţii de recunoaştere, acceptare şi respect al diversităţii. În cadrul acestor activităţi, preşcolarii iau cunoştinţă despre normele de comportare social şi repercusiunile acestor comportamente, află despre importanţa faptelor bune, identifică emoţiile unei persoane, li se dezvoltă abilităţile sociale şi personale îmbunătăţindu-şi spiritul de echipă şi relaţiile sociale.

Prezentăm în cele ce urmează o activitate de acest tip, de prevenire a bullyingului la nivel preşcolar:

Grupa: Mare (nivel I)

Domeniul: Om şi societate

Disciplina: Educaţie pentru societate

Tema anuală de studiu: *Cine sunt/ suntem?*

Tema săptămânii: *La grădiniţă!*

Capitolul: Relaţii de grup

Tema de zi: Ajutor, toleranţă, spirit critic şi autocritic

Subiectul ludic: *Aşa da, aşa nu!*

Modalitate de realizare: Joc-exerciţiu

Tipul de activitate: Consolidare de priceperi şi deprinderi

Obiectiv de referinţă: Să cunoască şi să manifeste comportamente umaniste pe baza respectării unor norme elementare de integrare socială

Obiective operaţionale:

La sfârşitul acestei activităţi, preşcolarii vor şti:

Psihomotrice:

OPM1- să așeze jetoanele pe panou în locurile corespunzătoare;

Cognitive:

OC1- să identifice natura comportamentului din imagini (pozitiv/ negativ);

OC2- să compare modurile de comportare a copiilor din imagini;

OC3 – să exemplifice modalităţi de îmbunătăţire a unui comportament necorespunzător;

Afective:

OA1- să-şi exprime opinia faţă de comportamentele prezentate în imagini;

Strategii didactice:

a. **Metode şi procedee didactice**: conversaţia, explicaţia, exerciţiul, demonstraţia, trierea aserţiunilor;

b. **Mijloace didactice**: - jetoane cu comportamente, coşuleț, panou cu fețe vesele/ triste;

- jetoane cu comportamente, imagini cu băiețel vesel/ trist;

- buline cu fețe vesele/ triste;

c. **Forme de organizare**: frontală, individuală;

Desfăşurarea jocului-exerciţiu:

Educatoarea anunţă pe copii că vor desfășura jocul-exerciţiu *Așa da, așa nu!*, în cadrul căruia vor identifica, vor denumi și vor compara comportamente pozitive și comportamente negative și urmările acestor fapte în viața copiilor.

***Regulile jocului**:* Preşcolarii vor fi aşezați în semicerc. Copilul numit de educatoare răspunde, merge la tabla albă, mânuind materialul necesar. Fiecare răspuns corect este recompensat cu aplauze și stimulente (ecusoane cu fețe vesele).

Mai întâi are loc demonstrarea şi jocul de probă, apoi urmează desfăşurarea propriu-zisă a jocului.

Etapa întâi: „Față veselă sau față tristă?”- preşcolarul ales de educatoare vine, alege un jeton din coşuleț și denumește comportamentul: comportament pozitiv sau comportament negativ și așază jetonul la locul potrivit (sub fața veselă sau sub fața tristă).

Etapa a doua: „Copilul este vesel/ trist!”- în faţa copiilor, pe o măsuță, vor fi aşezate jetoane cu comportamente pozitive, dar şi negative. Copiii vor veni pe rând, vor lua câte două jetoane, unul cu comportament pozitiv și unul cu cel negativ şi le vor aşeza pe tablă. Apoi le vor compara și vor descrie cum se simte copilul dacă face o faptă bună şi cum se simte dacă face o faptă rea.(ex. Băiatul e vesel dacă are prieteni./ Băiatul e trist dacă se ceartă cu colegii.)

Etapa a treia: „E bine, nu e bine!” - se va realiza prin metoda trierea aserțiunilor. Educatoarea va formula enunțuri despre comportamente pozitive sau negative, iar copiii vor răspunde cu: „E bine!”, ridicând bulina cu fața veselă, sau cu „Nu e bine!”, ridicând bulina cu fața tristă, în funcție de enunțul formulat.

Exemple de enunţuri :

E bine să ne jucăm cu jucării!

E bine să ne jucăm cu focul!

E bine să lovim colegii!

E bine să ne ajutăm prietenii!

E bine să fim murdari!

E bine să rupem cărțile !

E bine să iubim animalele!

E bine să traversăm pe culoarea roșie a semaforului!

E bine să vorbim cu persoane străine!

BIBLIOGRAFIE:

MECTS - *Curriculum pentru educaţia timpurie, 2019;*

Breben, Silvia; Gongea, Elena; Ruiu, Georgeta; Fulga,Mihaela – *Metode interactive de grup –Ghid metodic,* Editura Arves, 2006;

Prevenirea bullying-ului. Metode și tehnici de intervenție

prof. Aioanei Daneluța
CSEI suceava

Bullying-ul reprezintă un comportament nedorit sau agresiv manifestat de către o persoană (agresorul) față de o altă persoană (victima), comportament care reflectă un dezechilibru real sau perceput de putere între cele două

Despre bullying

Literatura de specialitate prezintă trei tipuri clasice de bullying**:**

- bullying **verbal** (insulte, etichetări);
- bullying **social** (lezarea reputației sociale sau a relațiilor prin practici precum izolarea sau umilirea publică);
- bullying **fizic** (vătămare corporală).

Strategii de bază în prevenirea bullying-ului

Recent, în literatura de specialitate găsim referințe cu privire la **bullying-ul virtual** sau **cyberbullying**, aceasta presupunând utilizarea tehnologiei moderne, precum rețelele de socializare, cu scopul de a răni pe cineva. Exemple de cyberbullying sunt ironizarea unei persoane pe rețele de socializare, trimiterea unor emailuri cu mesaje negative etc.

Se estimează că în jur de 30% dintre elevi au trecut prin experiențe de bullying fie ca victime, fie ca agresori, unii elevi având rolul dual de victimă-agresor. Majoritatea copiilor agresați fac parte din categorii de populație defavorizate (copiii supraponderali, copiii cu dizabilități sau elevii cu orientare sexuală LGBT).

Printre consecințele bullying-ului asupra dezvoltării psihologice normale a elevului agresat se numără: nivelulul ridicat de anxietate și depresie, performanțe școlare slabe, probleme generale de sănătate, repetarea experienței de bullying prin agresarea altor elevi percepuți ca fiind mai slabi decât el.

Prevenirea acestui fenomen este un proces la care trebuie să contribuie actorii principali ai educației, respectiv părinții, profesorii și persoanele calificate (consilierul școlar, medicul școlar etc.).

Majoritatea metodelor de prevenție a bullying-ului au la bază angajamentul acestora în asigurarea condițiilor necesare creării unui mediu liniștit și prosper pentru dezvoltarea normală pe plan social și academic a copiilor.

Acest angajament se clădește pe dorința adulților-îngrijitori de a fi alături de copil și de a-l ajuta să se exprimă deschis fără a se simți stânjenit sau rușinat. Un copil ai cărui părinți îi ignoră problemele sau tind să-l critice pentru greșelile sale, va avea tendința de a evita să aducă în discuție experiențele sale negative din teama de a fi ridiculizat sau ignorat.

Strategii de bază în prevenirea bullying-ului

Oferiți informații generale și specifice despre bullying

Un prim pas în prevenirea bullying-ului îl reprezintă oferirea de informații către elevi despre fenomenul de bullying, cauzele acestui fenomen, caracteristicile agresorului și victimei și consecințele bullying-ului asupra dezvoltării fizice și psihice armonioase. Această strategie presupune, de asemenea, și organizarea unor activități de învățare și exersare a unor metode de identificare și de combatere a bullying-ului, precum oferirea de ajutor copiilor-victimă, cererea de ajutor sau evitarea situațiilor posibil conflictuale. Activitățile de informare se pot realiza prin discuții individuale, dezbateri despre bullying, ore de consiliere și dirigenție, distribuirea de materiale media (filme, imagini) cu mesaje antibullying, campanii de informare locale sau naționale.

Îmbunătățiți comunicarea cu copiii

Specialiștii în sănătate mentală afirmă că o comunicare eficientă dintre copil și părinte, respectiv elev și profesor, reprezintă o măsură eficientă de prevenire a efectelor negative ale agresării. Relația pozitivă dintre părinți și copil, respectiv profesori și elevi, presupune construirea unui climat de încredere, asigurarea copilului că opinia sa este importantă, practicarea ascultării active, oferirea de sfaturi și sugestii pentru probleme copilului și reasigurarea că nu va fi criticat în timp ce acesta își exprimă problemele personale.

Încurajați identificarea intereselor și hobby-urilor

Părinții și profesorii îi pot încuraja pe copii să-și identifice interesele și activitățile preferate și să se implice în acestea. Activitățile extrașcolare, sportive, culturale sau de tip voluntariat îi permit copilului să construiască relații sociale cu persoane care au aceleași interese.

Oferiți modele comportamentale pozitive și dezirabile social

Această strategie presupune educarea atât a victimelor, cât și a agresorilor cu privire la ce înseamnă comportament pozitiv și așteptat, respectiv comportament negativ și nedorit. Strategia presupune două etape:

- prezentarea comportamentelor și a consecințelor acestora și
- aplicarea imediată a consecințelor pentru comportamente, respectiv recompense pentru comportamentele pozitive și pedepse pentru comportamentele negative.

Învățarea devine mai eficientă atunci când copilul îl observă pe adult punând în practică aceste comportamente în relație cu alții.

În continuare vom prezenta câteva sugestii de strategii sau metode de prevenire și de diminuare a bullying-ului atât pentru părinți, cât și pentru profesori sau pentru alte categorii de persoane care se ocupă de îngrijirea și educarea copilului.

Metode de prevenire a bullying-ului pentru părinți

Observați semnele care indică experimentarea bullying-ului

Aceste semnale pot fi fizice (răni, haine rupte, recuzită școlară distrusă), cât și psihocomportamentale (apetit alimentar scăzut, insomnie, momente de tristețe, depresie, anxietate, teama de a frecventa școala). Odată ce ați observat aceste semne, încercați să purtați o discuție sinceră și deschisă cu copilul dvs. despre experiențele sale școlare și despre persoanele cu care are interacțiuni sociale pozitive sau negative. În timpul discuțiilor, încercați să-i transmiteți copilului mesajul că-l sprijiniți necondiționat și că nu-l veți blama pentru cele întâmplate.

Stabiliți limite cu privire la utilizarea tehnologiei

Această strategie presupune atât supravegherea activității copilului în mediul online, cât și educarea acestuia cu privire la utilizarea lor. Părinții îi pot învăța pe copii cunoștințe și deprinderi precum: protejarea datelor personale (parola de acces la rețelele de socializare), pasivitatea constructivă (a ignora mesajele sau emailurile cu conținut jignitor sau amenințător), utilizarea responsabilă a timpului liber și a tehnologiei multimedia. Totodată, părinții au sarcina de a monitoriza și limita accesul la aceste tehnologii cu scopul protejării copilului de informații periculoase prin strategii precum: utilizarea parolei de acces pentru calculator sau telefonul mobil, utilizarea filtrelor de restricționare a accesului la anumite pagini web, stabilirea unei perioade de timp în care copilul nu are voie să utilizeze aceste tehnologii.

Interacționați zilnic cu copilul dvs

Comunicați liber și deschis cu copilul dvs. Discutați cu acesta despre experiențele sale școlare sau extrașcolare. Interesul ar trebui exprimat prin formulări specifice și nu generale (în loc de „Cum a fost azi la școală?" putem întreba „Te-ai simțit bine în pauză?", „Ce ai învățai astăzi nou?"). Întrebările trebuie formulate într-o manieră care să comunice copilului deschidere și interes din partea dvs. față de preocupările și experiențele sale.

Fiți la rândul dvs. un model pozitiv pentru copil

Nu este suficient să-i comunicați copilului despre ce presupune un comportament dezirabil sau indezirabil social. Un copil nu-și va însuși un comportament pozitiv, așteptat, atunci când acesta va observa că proprii părinții nu pun în practică comportamentul respectiv sau se comportă, la rândul lor, nepotrivit (un elev este încurajat să practice un sport de un părinte cu stil de viață sedentar). Prin urmare, încercați să implentați la rândul dvs. modele de comportament potrivite și pozitive pe plan social. Aceste comportamente includ: utilizarea responsabilă a tehnologiei, comunicarea asertivă, rezolvarea conflictelor pe cale amiabilă, păstrarea calmului în trafic sau în situațiile tensionate.

Asigurați copilului experiențe sociale pozitive

Acestea includ excursiile, implicarea în proiecte de voluntariat, realizarea unor activități plăcute sau crearea de noi relații de prietenie. Ajutarea propriului copil în identificarea intereselor și hobby-urilor sale și în implicarea în relații noi de prietenie poate contribui la minimizarea consecințelor bullying-ului pentru victimă sau la diminuarea frecvenței acestora pentru agresor.

Învățați-vă copilul să devină rezilient

Acest lucru presupune învățarea de strategii de evitare sau de oferire de răspunsuri adecvate pentru comportamentele de bullying. Strategiile potrivite de răspuns la bullying sunt:

- evitarea situației sau a persoanei agresare;
- exersarea comunicării asertive și a deprinderii de a spune Nu;
- cererea de ajutor din partea colegilor, profesorilor sau a unui profesionist;
- învățarea unor tehnici de autoapărare.

De asemenea, încercați să-i învățați pe copii să nu răspundă la comportamentele agresive într-o manieră similară cu cea a agresorului.

Metode de prevenire a bullying-ului pentru profesori

Identificați posibilele situații în care pot apărea experiențe de bullying

Comportamentele de bullying apar în general în locurile în care nivelul de supraveghere este limitat, precum băile, locul de joacă, coridoarele înguste, sălile de clasă de la ultimele etaje ale școlii sau în mediul virtual. Sporirea supravegherii acestor medii va limita semnificativ frecvența actelor de agresiune.

Interveniți imediat ce observați un fenomen de bullying

Intervenția profesorului constă atât în oprirea imediată a comportamentului, cât și raportarea acestui eveniment conducerii școlii. Profesorii pot organiza ședințe separate de intervievare a agresorului și a victimei cu scopul de a afla mai multe despre natura incidentului. Nu este recomandată organizarea unei întruniri atât cu agresorul cât și cu victima, întrucât elevul agresat se poate simți stânjenit și intimidat de prezența agresorului și va fi mai puțin motivat să denunțe evenimentul respectiv.

Realizați și prezentați elevilor un regulament al activității elevilor

Regulamentul va include rubrici precum drepturile și obligațiile elevilor (de exemplu, statutul elevului), regulile școlii, comportamentele așteptate și comportamentele nedorite sau interzise, consecințele acestora (recompensarea comportamentelor pozitive și pedepsirea celor negative).

Implementați un sistem de raportare a bullying-ului

Acest sistem presupune antrenarea profesorilor și a elevilor în depistarea semnalelor de apariție a actelor de bullying și raportarea sau relatarea acestora către profesori sau directori. Raportarea cazurilor de bullying va fi facilitată de factori precum: posibilitatea de a raporta cazurile de bullying în anonimat, utilizarea unor grile de observare a fenomenului în timp sau ușurința cu care se poate prezenta un caz.

Derulați campanii de informare a elevilor cu privire la bullying

Aceste campanii au ca scop prevenirea comportamentelor negative de tip bullying și promovarea comportamentelor pozitive și dezirabile social și se pot derula prin activități precum: organizarea de ore de dirigenție sau consiliere pe tema bullying-ului și a efectelor sale,

organizarea de dezbateri pe tema bullying-ului, realizarea unui concurs de eseuri, discutarea unor cazuri de bullying din literatură, seriale TV, filme, precum și organizarea de sesiuni de brainstorming împreună cu clasa pentru a identifica posibile soluții pentru stoparea fenomenului.

Bibliografie

(1)Strategii de prevenție a bullyingului în școli - șase abordări majore

https://www.apa.org/helpcenter/bullying.aspx

(2) Prevenirea bullyingului

https://www.stopbullying.gov/prevention/index.html

(3) Intervenție și prevenție în cazul bullyingului

https://www.americanhumane.org/children/stop-child-abuse/fact-sheets/bullying-prevention-and-intervention.html?referrer=https://www.google.ro/

(4) Strategii de intervenție în cazul bullyingului pentru familii

https://www.adl.org/assets/pdf/education-outreach/Bullying-Prevention-and-Intervention-Tips-for-Families.pdf

(5) Strategii de prevenire a bullyingului pentru profesori și părinți

https://www.edutopia.org/blog/bullying-prevention-tips-teachers-parents-anne-obrien

Prevenirea bullying-ului. Provocări.

prof. Aioanei Răzvan
CSEI suceava

Bullying-ul reprezintă un comportament nedorit sau agresiv manifestat de către o persoană (agresorul) față de o altă persoană (victima), comportament care reflectă un dezechilibru real sau perceput de putere între cele două

Despre bullying

Literatura de specialitate prezintă trei tipuri clasice de bullying**:**

- bullying **verbal** (insulte, etichetări);
- bullying **social** (lezarea reputației sociale sau a relațiilor prin practici precum izolarea sau umilirea publică);
- bullying **fizic** (vătămare corporală).

Strategii de bază în prevenirea bullying-ului

Recent, în literatura de specialitate găsim referințe cu privire la **bullying-ul virtual** sau **cyberbullying**, aceasta presupunând utilizarea tehnologiei moderne, precum rețelele de socializare, cu scopul de a răni pe cineva. Exemple de cyberbullying sunt ironizarea unei persoane pe rețele de socializare, trimiterea unor emailuri cu mesaje negative etc.

Se estimează că în jur de 30% dintre elevi au trecut prin experiențe de bullying fie ca victime, fie ca agresori, unii elevi având rolul dual de victimă-agresor. Majoritatea copiilor agresați fac parte din categorii de populație defavorizate (copiii supraponderali, copiii cu dizabilități sau elevii cu orientare sexuală LGBT).

Printre consecințele bullying-ului asupra dezvoltării psihologice normale a elevului agresat se numără: nivelulul ridicat de anxietate și depresie, performanțe școlare slabe, probleme generale de sănătate, repetarea experienței de bullying prin agresarea altor elevi percepuți ca fiind mai slabi decât el.

Prevenirea acestui fenomen este un proces la care trebuie să contribuie actorii principali ai educației, respectiv părinții, profesorii și persoanele calificate (consilierul școlar, medicul școlar etc.).

Majoritatea metodelor de prevenție a bullying-ului au la bază angajamentul acestora în asigurarea condițiilor necesare creării unui mediu liniștit și prosper pentru dezvoltarea normală pe plan social și academic a copiilor.

Acest angajament se clădește pe dorința adulților-îngrijitori de a fi alături de copil și de a-l ajuta să se exprimă deschis fără a se simți stânjenit sau rușinat. Un copil ai cărui părinți îi ignoră problemele sau tind să-l critice pentru greșelile sale, va avea tendința de a evita să aducă în discuție experiențele sale negative din teama de a fi ridiculizat sau ignorat.

Strategii de bază în prevenirea bullying-ului

Oferiți informații generale și specifice despre bullying

Un prim pas în prevenirea bullying-ului îl reprezintă oferirea de informații către elevi despre fenomenul de bullying, cauzele acestui fenomen, caracteristicile agresorului și victimei și consecințele bullying-ului asupra dezvoltării fizice și psihice armonioase. Această strategie presupune, de asemenea, și organizarea unor activități de învățare și exersare a unor metode de identificare și de combatere a bullying-ului, precum oferirea de ajutor copiilor-victimă, cererea de ajutor sau evitarea situațiilor posibil conflictuale. Activitățile de informare se pot realiza prin discuții individuale, dezbateri despre bullying, ore de consiliere și dirigenție, distribuirea de materiale media (filme, imagini) cu mesaje antibullying, campanii de informare locale sau naționale.

Îmbunătățiți comunicarea cu copiii

Specialiștii în sănătate mentală afirmă că o comunicare eficientă dintre copil și părinte, respectiv elev și profesor, reprezintă o măsură eficientă de prevenire a efectelor negative ale agresării. Relația pozitivă dintre părinți și copil, respectiv profesori și elevi, presupune construirea unui climat de încredere, asigurarea copilului că opinia sa este importantă, practicarea ascultării active, oferirea de sfaturi și sugestii pentru probleme copilului și reasigurarea că nu va fi criticat în timp ce acesta își exprimă problemele personale.

Încurajați identificarea intereselor și hobby-urilor

Părinții și profesorii îi pot încuraja pe copii să-și identifice interesele și activitățile preferate și să se implice în acestea. Activitățile extrașcolare, sportive, culturale sau de tip voluntariat îi permit copilului să construiască relații sociale cu persoane care au aceleași interese.

Oferiți modele comportamentale pozitive și dezirabile social

Această strategie presupune educarea atât a victimelor, cât și a agresorilor cu privire la ce înseamnă comportament pozitiv și așteptat, respectiv comportament negativ și nedorit. Strategia presupune două etape:

- prezentarea comportamentelor și a consecințelor acestora și
- aplicarea imediată a consecințelor pentru comportamente, respectiv recompense pentru comportamentele pozitive și pedepse pentru comportamentele negative.

Învățarea devine mai eficientă atunci când copilul îl observă pe adult punând în practică aceste comportamente în relație cu alții.

În continuare vom prezenta câteva sugestii de strategii sau metode de prevenire și de diminuare a bullying-ului atât pentru părinți, cât și pentru profesori sau pentru alte categorii de persoane care se ocupă de îngrijirea și educarea copilului.

Metode de prevenire a bullying-ului pentru părinți

Observați semnele care indică experimentarea bullying-ului

Aceste semnale pot fi fizice (răni, haine rupte, recuzită școlară distrusă), cât și psihocomportamentale (apetit alimentar scăzut, insomnie, momente de tristețe, depresie, anxietate, teama de a frecventa școala). Odată ce ați observat aceste semne, încercați să purtați o discuție sinceră și deschisă cu copilul dvs. despre experiențele sale școlare și despre persoanele cu care are interacțiuni sociale pozitive sau negative. În timpul discuțiilor, încercați să-i transmiteți copilului mesajul că-l sprijiniți necondiționat și că nu-l veți blama pentru cele întâmplate.

Stabiliți limite cu privire la utilizarea tehnologiei

Această strategie presupune atât supravegherea activității copilului în mediul online, cât și educarea acestuia cu privire la utilizarea lor. Părinții îi pot învăța pe copii cunoștințe și deprinderi precum: protejarea datelor personale (parola de acces la rețelele de socializare), pasivitatea constructivă (a ignora mesajele sau emailurile cu conținut jignitor sau amenințător), utilizarea responsabilă a timpului liber și a tehnologiei multimedia. Totodată, părinții au sarcina de a monitoriza și limita accesul la aceste tehnologii cu scopul protejării copilului de informații periculoase prin strategii precum: utilizarea parolei de acces pentru calculator sau telefonul mobil, utilizarea filtrelor de restricționare a accesului la anumite pagini web, stabilirea unei perioade de timp în care copilul nu are voie să utilizeze aceste tehnologii.

Interacționați zilnic cu copilul dvs

Comunicați liber și deschis cu copilul dvs. Discutați cu acesta despre experiențele sale școlare sau extrașcolare. Interesul ar trebui exprimat prin formulări specifice și nu generale (în loc de „Cum a fost azi la școală?" putem întreba „Te-ai simțit bine în pauză?", „Ce ai învățai astăzi nou?"). Întrebările trebuie formulate într-o manieră care să comunice copilului deschidere și interes din partea dvs. față de preocupările și experiențele sale.

Fiți la rândul dvs. un model pozitiv pentru copil

Nu este suficient să-i comunicați copilului despre ce presupune un comportament dezirabil sau indezirabil social. Un copil nu-și va însuși un comportament pozitiv, așteptat, atunci când acesta va observa că proprii părinții nu pun în practică comportamentul respectiv sau se comportă, la rândul lor, nepotrivit (un elev este încurajat să practice un sport de un părinte cu stil de viață sedentar). Prin urmare, încercați să implentați la rândul dvs. modele de comportament potrivite și pozitive pe plan social. Aceste comportamente includ: utilizarea responsabilă a tehnologiei, comunicarea asertivă, rezolvarea conflictelor pe cale amiabilă, păstrarea calmului în trafic sau în situațiile tensionate.

Asigurați copilului experiențe sociale pozitive

Acestea includ excursiile, implicarea în proiecte de voluntariat, realizarea unor activități plăcute sau crearea de noi relații de prietenie. Ajutarea propriului copil în identificarea intereselor și hobby-urilor sale și în implicarea în relații noi de prietenie poate contribui la minimizarea consecințelor bullying-ului pentru victimă sau la diminuarea frecvenței acestora pentru agresor.

Învățați-vă copilul să devină rezilient

Acest lucru presupune învățarea de strategii de evitare sau de oferire de răspunsuri adecvate pentru comportamentele de bullying. Strategiile potrivite de răspuns la bullying sunt:

- evitarea situației sau a persoanei agresare;
- exersarea comunicării asertive și a deprinderii de a spune Nu;
- cererea de ajutor din partea colegilor, profesorilor sau a unui profesionist;
- învățarea unor tehnici de autoapărare.

De asemenea, încercați să-i învățați pe copii să nu răspundă la comportamentele agresive într-o manieră similară cu cea a agresorului.

Metode de prevenire a bullying-ului pentru profesori

Identificați posibilele situații în care pot apărea experiențe de bullying

Comportamentele de bullying apar în general în locurile în care nivelul de supraveghere este limitat, precum băile, locul de joacă, coridoarele înguste, sălile de clasă de la ultimele etaje ale școlii sau în mediul virtual. Sporirea supravegherii acestor medii va limita semnificativ frecvența actelor de agresiune.

Interveniți imediat ce observați un fenomen de bullying

Intervenția profesorului constă atât în oprirea imediată a comportamentului, cât și raportarea acestui eveniment conducerii școlii. Profesorii pot organiza ședințe separate de intervievare a agresorului și a victimei cu scopul de a afla mai multe despre natura incidentului. Nu este recomandată organizarea unei întruniri atât cu agresorul cât și cu victima, întrucât elevul agresat se poate simți stânjenit și intimidat de prezența agresorului și va fi mai puțin motivat să denunțe evenimentul respectiv.

Realizați și prezentați elevilor un regulament al activității elevilor

Regulamentul va include rubrici precum drepturile și obligațiile elevilor (de exemplu, statutul elevului), regulile școlii, comportamentele așteptate și comportamentele nedorite sau interzise, consecințele acestora (recompensarea comportamentelor pozitive și pedepsirea celor negative).

Implementați un sistem de raportare a bullying-ului

Acest sistem presupune antrenarea profesorilor și a elevilor în depistarea semnalelor de apariție a actelor de bullying și raportarea sau relatarea acestora către profesori sau directori. Raportarea cazurilor de bullying va fi facilitată de factori precum: posibilitatea de a raporta cazurile de bullying în anonimat, utilizarea unor grile de observare a fenomenului în timp sau ușurința cu care se poate prezenta un caz.

Derulați campanii de informare a elevilor cu privire la bullying

Aceste campanii au ca scop prevenirea comportamentelor negative de tip bullying și promovarea comportamentelor pozitive și dezirabile social și se pot derula prin activități precum: organizarea de ore de dirigenție sau consiliere pe tema bullying-ului și a efectelor sale,

organizarea de dezbateri pe tema bullying-ului, realizarea unui concurs de eseuri, discutarea unor cazuri de bullying din literatură, seriale TV, filme, precum și organizarea de sesiuni de brainstorming împreună cu clasa pentru a identifica posibile soluții pentru stoparea fenomenului.

Bibliografie

(1)Strategii de prevenție a bullyingului în școli - șase abordări majore

https://www.apa.org/helpcenter/bullying.aspx

(2) Prevenirea bullyingului

https://www.stopbullying.gov/prevention/index.html

(3) Intervenție și prevenție în cazul bullyingului

https://www.americanhumane.org/children/stop-child-abuse/fact-sheets/bullying-prevention-and-intervention.html?referrer=https://www.google.ro/

(4) Strategii de intervenție în cazul bullyingului pentru familii

https://www.adl.org/assets/pdf/education-outreach/Bullying-Prevention-and-Intervention-Tips-for-Families.pdf

(5) Strategii de prevenire a bullyingului pentru profesori și părinți

https://www.edutopia.org/blog/bullying-prevention-tips-teachers-parents-anne-obrien

DETECTIVUL DE EMOȚII

Obiectivul activității:

Exprimarea adecvată a emoţiilor în interacţiunea cu copiii şi adulţii cunoscuţi. Formarea competențelor de recunoaștere și exprimare adecvată a emoțiilor.

Tipul activității: predare-învățare

Clasa: pregătitoare

Durata activității: 30 minute

Materiale necesare: jetoane cu emoticoane, flipchart, imagini cu personaje din povești magneți.

Descrierea activității:

Joc didactic: „Puzzel-ul emoțiilor”

Jocul constă în asocierea corectă a expresiei exprimate pe emoticon, cu cea observată în scena cu un personaj literar.

Ce simt personajele? Cu ce simboluri le asociem?

Furnica – discutând cu greierele, are mâinile în şold şi sprâncenele încruntate – e furioasă;

Fluturaşul Aripioare Colorate – a întâlnit prieteni fluturi – e bucuros.

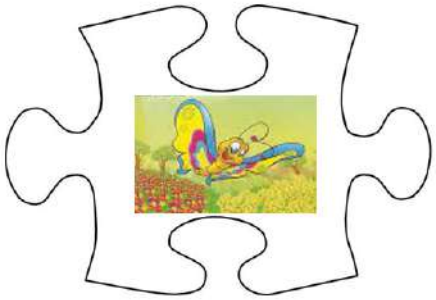

Cenuşăreasa – face treaba în bucătărie – e tristă.

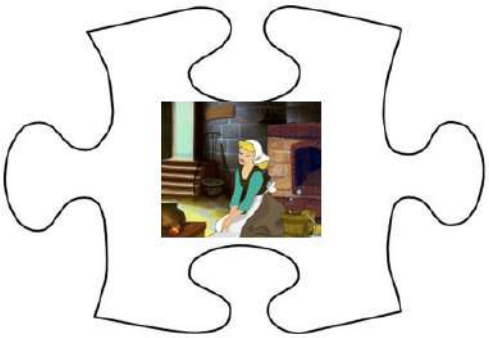

Iepuraşul din „Fricosul” de Emil Gârleanu – stă ascuns după copac – îi este frică de umbră.

Piticii o privesc pe Albă ca Zăpada nemişcaţi, cu gura deschisă şi cu ochii mari – sunt uimiţi.

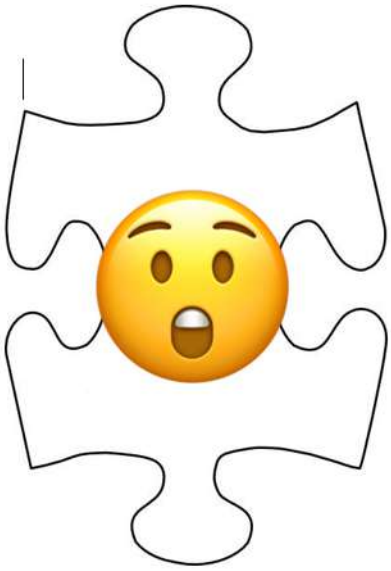

În final, se prezintă elevilor o planșă cu descrierea emoțiilor de bază.

Emoția	Indici ai expresiei emotionale faciale	Tonul vocii ca indicator al trăirii emoționale
Bucurie	Zâmbet, ochii larg deschisi, irisul își mărește diametrul;	Ton relaxat, prietenos sau ton exaltat;
Tristețe	Ochii și gura au colțurile lăsate în jos, privirea e orientată în jos;	Voce joasă, înceată, abia auzită, ton "plângăcios";
Furie	Sprâncenele lăsate în jos, încruntate, buzele încleștate, privire grea, fulgerătoare, amenințătoare; unii copii care trăiesc stări intense de furie au lacrimi în ochi;	Ton ridicat, aspru; unii copii vorbesc foarte repede când sunt furioși, alții nu reușesc să se exprime coerent;
Frica	Ochii larg deschiși, gura deschisă și rotunjită, privirea perplexă, rece;	Voce subțiată și întretăiată; unii copii țipă, urlă sau plâng, iar alții nu reusesc să vorbească deloc.

Elevii citesc fiecare descriere, apoi experimentează, pe rând emoțiile de bază, cu ajutoirulu zarului emoțiilor, confecționat la ora de AVAP:

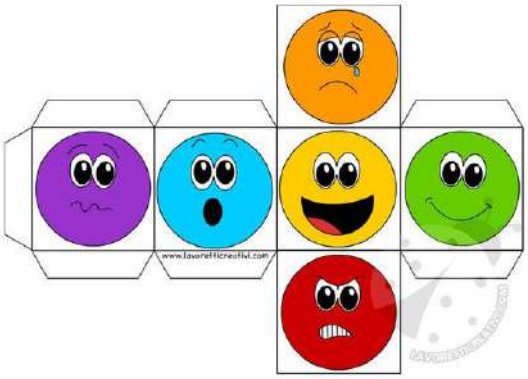

Bibliografie:

1.Moisin, A., *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală: îndrumător pentru părinți, educatori, învățători, diriginți și profesori*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2010.

2.Goleman, Daniel, *Inteligenţa Emoţională*, Editura Curtea Veche, București, 2008

3. Pânișoară, Georgeta coord., *Copilăria și adolescența. Provocări actuale în psihologia educației și dezvoltării*, Ed Polirom 2016.

4. https://psihologadrianacostea.ro/legatura-dintre-ganduri-emotii-si-comportamente/

"AGRESIVITATEA LA POPULAȚIA ȘCOLARĂ" -PROIECT DE ACTIVITATE

Prof. BAKO LIANA
Prof. ANDREI MIHAELA RAMONA
COLEGIUL NAȚIONAL "EMANUIL GOJDU" ORADEA

Factorii de natură educațională: insubordonare față de normele şi regulile şcolare, motivații şi interese slabe în raport cu şcoala, greşelile dascălilor (de atitudine şi relaționare, competența profesională, autoritate morală) au un rol important în apariția fenomenului de agresivitate la populația școlară. Factori de natură socială şi economică, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și dezvoltarea unui comportement agresiv. Anturajul de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială reprezintă cauze pentru care elevul devine agresiv la şcoală. La nivelul şcolii, situaţiile de bullying pot fi determinate de integrarea insuficientă în colectivul clasei de elevi sau de relaţiile formate în rândul colegilor. Bullying-ul este una dintre cele mai complexe forme de comportament agresiv și violență. Cadrele didactice au un rol important în prevenire, deoarece sunt în permanent contact cu elevii, pot identifica şi diagnostica problemele acestora şi pot atrage atenţia autorităţilor sau organizaţiilor competente pentru a interveni la nevoie.

Ce putem face? Cum putem interveni în calitate de mediator al procesului instructiv-educativ? Se concepe un plan de desfăşurare a unui lectorat elevi-părinţi pe tema agresivității în şcoală.

Grupul ţintă: elevi din clasele a IX-a și a X-a care provin din familii dezorganizate;

Locul de desfăşurare: Colegiul Național ,,Emanuil Gojdu,, Oradea

Durata: 5 ședințe/1 şedinţă /modul

Scopul: diminuarea fenomenului de agresivitate în rândul populaţiei şcolare ;

Obiective:
O1: identificarea cauzelor agresivității în rândul populației școlare;
O2:dezvoltarea abilităţii de relaţionare în cadrul grupului şcolar;
O3: creşterea stimei de sine;
O4: stabilirea unor proiecte personale;

P L A N D E A C T I V I T A T E

Şedinţa	Obiective	Activităti desfăşurate	Metode şi instrumente	Parteneri	Evaluare
1 "Care sunt cauzele ?"	O1	Consiliere individuală pentru elevii cu stimă de sine scăzută şi cei proveniţi din familii cu probleme de comunicare intragrup.	Discuţie structurată Joc de rol	psiholog elevi părinţi	Îmbunătăţirea comunicării între elevi
		Consiliere de grup cu tematica adecvată: „De ce se ceartă elevii de la şcoală?" Vizionarea de filme educative „Ştiu să fac faţă cerinţelor grupului?"	Dezbatere, studii de caz, joc de rol, lectură, film educativ, monitorizarea comportamentului	elevi director educativ poliţie	Realizarea de afişe, pliante, desene, eseuri, articole în reviste
2-3 "Noi şi grupul şcolar"	O2 O3	Activitate pentru dezvoltarea abilităţii de relaţionare pozitivă cu ceilalţi „Ştiu să fiu un bun coleg?"(fişa de activitate 1)	Fişe de activitate, dezbatere, masă rotundă, studiu de caz, joc de rol, problematizare	elevi	Portrete: ale profesorului, colegilor părintelui ideal
		Exerciţii de identificare a şanselor de stres în mediul şcolar şi de management a stresului „Şcoala – factor de stres?" „Cine şi ce mă supără?"(fişa de activitate 2) „Comportement de tip bullying"(fişa de activitate 3)	Activitate independentă, completare de fraze, test: sunteţi stresat?, problematizare, joc de rol, exerciţii de învăţare	elevi	Fişe de activitate, fişe de informaţii, rezultatele testului, feed-back imediat
4-5 "Îmi place la şcoală"	O4	Activităţi de stimulare a interesului pentru şcoală. Activităţi comune şcoală-familie Întâlniri cu părinţii, activităţi tematice . Oferirea de soluţii de rezolvare în cazul unui bullying	Acţiuni educative-parteneriate cu alte şcoli, concursuri, lectorate, întâlniri cu părinţii , dezbateri, joc de rol, chestionare, lucru în echipă, observaţie, convorbiri, telefonul Copilului.	elevi părinţi	Comunicare, apropierea părinţilor de copii, îmbunatăţirea climatului afectiv şi educativ din familie, desene, eseuri

Fişă de activitate 1

Ştiu să fiu un bun coleg?

I. Aşează valorile de mai jos în ordinea descrescătoare a gradului în care caracterizează clasa din care faci parte:

Valori	Sistemul de valori al clasei mele
Distracţie	.....
Învăţare	.....
Respect	
Înţelegere	.....
Competiţie	.....
Ajutor reciproc	.....
Interes personal	.....
Încredere	.....
Prietenie	.....
Libertate de exprimare	.....

Eşti mulţumit de sistemul de valori construit?.....
Dacă nu, ce valori ai dori să aibă o pondere mai mare în grupul tău? De ce?
……...
Ai purtat vreodată vreo discuţie cu colegii despre aceste aspecte care te nemulţumesc? Care au fost urmările?
……

II. Numeşte 3 motive pentru care eşti mândru de colectivul din care faci parte:
.....
.....
.....
III. Numeşte 3 motive care te îndreptăţesc să nu fi mulţumit de colectivul din care faci parte:
.....
.....
.....

IV. Completează următoarele fraze după cum îţi sugerează începutul:

Un bun coleg ……...
Colegii mei.....
Admir colegii care.....
Nu suport colegii care.....
Îmi ajut colegii.....
Numai atunci când sunt cu colegii.....
Îmi pare rău că nu toţi colegii.....

Fişă de activitate 2

Şcoala – factor de stres?

I.Îmi place să fiu elev pentru că:
a.....
b.....
c.....

Nu-mi place la şcoală pentru că:
a.....
b.....
c.....

Scrie 3 lucruri care ai vrea să se schimbe în viaţa ta de şcolar:
a.....
b.....
c.....

Cine ar trebui să acţioneze pentru a le schimba?.....
Ce poţi face tu în acest sens?.....

II.Cine şi ce mă supără ?

Completează următorul tabel după cum ţi se cere:

Factorii care mă supără		
acasă	la şcoală	Când sunt cu colegii/prietenii

Cel mai mult mă supără:.....
De ce te supără acest lucru?.....
Întotdeauna te-a supărat?.....
Ce ai făcut pentru a-l controla?.....
Ce-ţi propui să faci pentru a schimba situaţia?.....

Fişă de activitate 3

III. Comportament tip bullying
Completează tabelul cu următoarele acțiuni de tip bullying, clasificându-le după natura lor :

fizic	verbal	emoțional/psihologic

- lovire, împingere, pocnire, ciupire
- amenințări, tachinare, insulte, bătaie de joc, șantaj, poreclire, împrăștierea de zvonuri și minciuni
- excluderea intenționată a cuiva dintr un grup sau activitate, manipulare, ridiculizare

Bibliografie:

Botnariuc, P. & Ţibu, S.*Portofoliul pentru educaţie permanentă*, Bucureşti: Ed.Afir,2010
Cursuri de formare : *Educaţi aşa - Educaţie parentală*
Manual pentru profesioniştii care lucrează cu copiii rămaşi singuri acasă ca urmare a plecării părinţilor la muncă în străinătate Editura „ Terra Noastră" Iaşi.
Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor şi adolescenţilor în familie şi în şcoală*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti.
Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova, (2016), *Strategii pentru o clasă fără bullying* Editura DAPHNE

ACTIVITĂȚI ANTIBULLYING LA CLASĂ

prof. înv. primar Anton Dumitra
Șc. Gimnazială ,,Constantin Brâncoveanu”
Rm. Sărat, jud. Buzău

Prin definiție, bullyingul este un act abuziv manifestat prin repetarea cu insistență a unor cuvinte și / sau comportamente care vizează o anumită persoană cu scopul de a afecta psihologic sau fizic persoana respectivă. Unii copiii practică cu intenție astfel de comportamente, uneori conștientizând, iar alteori fără să conștientizeze că aceste atitudini și comportamente rănesc, afectează pe ceilalți. Climatul din clasă este important în propagarea situațiilor favorabile bullyingului, de aceea trebuie să acționăm pentru prevenirea și stoparea acestor situații, să-i facem conștienți de prezența unor astfel de comportamente și a efectelor acestora, dar și să afle cum se pot apăra.

În acest scop am organizat la clasă o activitate ce a avut ca obiective: explicarea noțiunii de bullying/ hărțuire; descoperirea principalelor forme de bullying în mediul școlar, identificarea / conștientizarea sentimentelor trăite de cel hărțuit și învățarea unor comportamente ce conduc la trăirea unor sentimente opuse, de plăcere, bucurie, acceptare. Activitatea a debutat cu un joc, *Șoarecele și pisica,* desfășurat afară, spre bucuria micilor școlari. Elevii au format un tunel prin care doi dintre ei alergau , unul dintre ei fiind pisica ce încerca să prindă un șoricel (celălat coleg).

După ce au fost, pe rând, șoricel și pisică ce s-au alergat prin tunelul format de colegi, am intrat în clasă. Copiii au fost îndemnați să spună cum s-au simțit în fiecare rol, chiar și atunci când au fost „tunel”, adică martorii bullying-ului. Se putea observa cum, cu mâinile lor încercau să încetinească „pisica” pentru a nu prinde „șoricelul”. Jocul a urmărit înțelegerea rolurilor într-o situație de bullying și cum se simt copiii experimentând-le, pentru ca , în final, să crească gradul de conștientizare a efectelor bullyingului pentru cei implicați.

A urmat prezentarea unui power-point despre bullying / hărțuire în mediul școlar, cu conținut adaptat pentru școlarii mici. De aici au învățat despre situații de bullying în mediul școlar, precum și noțiunile *agresor , victimă* și *martor* al bullyingului.Vizionarea a fost împletită cu întrebări și răspunsuri, explicații și exemplificări ale elevilor sau ale cadrului didactic.

Apoi am organizat jocul „Mașina de spălat cu complimente”. Micii școlari au format din nou un tunel , în clasă, fiecare trecând prin tunel și făcând un compliment fiecărui coleg. Astfel, ei au descoperit ceva plăcut la fiecare coleg și au trăit sentimente de accceptare, plăcere, armonie, etc. Desigur, când au fost întrebați ce sentimente preferă să trăiască sau să producă, alegând între cele trăite în cadrul celor două jocuri, au ales sentimentele de plăcere, acceptare, bucurie produse de oferirea/ primirea complimentelor.

La final, i-am invitat să închidă ochii și să-și imagineze că țin în mână un burete imaginar cu care ar putea șterge amintiri neplăcute petrecute la școală, conflicte avute cu colegii și alte incidente neplăcute, ca și când acestea nu s-ar fi întâmplat niciodată. Ei au șters cu buretele imaginar tot ce le-a făcut rău vreun coleg, urmând să fie toți prieteni!

Activitatea este binevenită atunci când sunt în clasă sunt copii cu c. e. s. sau proveniți din repetenție, ce tind să fie izolați, neacceptați sau chiar jigniți. Adesea acești copiii se transformă în agresori verbali sau fizici. Este foarte important să-i facem să se simtă acceptați, iar ceilalți copii să-i accepte. Această activitate le-a oferit prilejul să identifice forme de bullying, prilejul de a exersa sentimentele trăite de un copil în ambele roluri, de agresat sau agresor, de a sesiza diferențele și de a face o alegere conștientă pentru armonie, deoarece se simt mai bine făcând complimente, văzând partea bună, pozitivă a celorlalți, apreciind ce are fiecare mai bun.

Clasa în care evoluează elevii are o importanță considerabilă pentru învățare, motivare și stare de bine a elevilor. Cu cât acționam mai devreme pentru prevenirea bullyingului, cu atât situația se va ameliora mai repede, rezultatele vor fi mai bune, climatul mai favorabil învățării.

Bibliografie:

- ORDIN nr. 4.343/2020 din 27 mai 2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (1^1), art. 56^1 şi ale pct. 6^1 din anexa la Legea educaţiei naţionale nr. 1/2011, privind violenţa psihologică – bullying, M.E.C, *Monitorul Oficial* nr. 492 din 10 iunie 2020;
- w.w.w.educatiefarabullying.ro

MINISTERUL EDUCAȚIEI

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1, RĂCHIȚI

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BOTOȘANI

Nr.

Proiect educativ de activitate extrașcolară

Proiect educaţional „Stop bullying!”

Director, **Consilier educativ,**

Coordonatori activitate,

A. INFORMAŢII DESPRE PROIECT

1.Titlul:***Școala anti-bullyng!***

2. Tema: *Împreună pentru pace !*

3. Domeniul: educație democratică

B. Coordonatori activitate:

C. ARGUMENT:

Bullying-ul este un fenomen tot mai frecvent întâlnit în mediul şcolar, devenind în timp, o problemă deosebită. În trecut, instituţiile şcolare aveau ca scop prioritar educaţia şi învăţarea, în conformitate cu societatea şi cu problematica vieţii de zi cu zi. În momentul actual, viaţa instituţiilor şcolare şi-au schimbat viziunea, datorită tensiunilor şi disfuncţionalităţilor imprevizibile, legate în primul rând de atitudinea comportamentală a copiilor. Astfel, la nivelul instituţiilor şcolare, inclusiv grădiniţele, se confruntă cu diverse conflicte care dacă nu sunt corectate se transformă în acțiuni agresive, de tip bullying. Aceste tipuri de agresiuni influenţează, în mod vizibil, percepţia socială a copilului despre lume şi oportunitățile acesteia de manifestare. În acest sens, este bine ca noi, cadrele didactice să putem reuşi să deținem control asupra impactului pe care acest fenomen, frecvent întâlnit, bullying-ul, îl are în cadrul climatului şcolar. Noi suntm primii factori care pot contribui la gestionarea, corectarea şi prevenirea fenomenului nedorit în nici un mediu. Acestea au fost motivele creerii parteneriatului cu tema "Stop bullying!" prin care copiii depistați cu asemenea comportamente, dar şi ceilalți colegi, care sunt tentați să întreprindă şi ei astfel de comportamente, să poată fi ghidați să-şi gestioneze atât comportamentele agresive proprii, cât şi ale celor din jur, obândind strategii de relaţionare anti-bullying, manifestând un comportament adecvat în cadrul relaţiei cu colegii.

D. DESCRIEREA ACTIVITĂŢII

Nr. crt.	Activități	Conținut	Mijloc de realizare	Forme de evaluare

1	Să stabilim reguli!	-stabilirea regulilor pentru realizarea parteneriatului; -propuneri şi responsabilităţi pentru paticipanţi;	convorbire	analiza comportamentului copiilor în momentul iniţial al parteneriatului
	Posterul mesajelor antiviolenţă.	-transpunerea mesajelor proprii copiilor dspre fenomenul violenţă/ antiviolenţă	lucrare colectivă (a copiilor celor doua grupe)	analiza lucrării colective
2	Lovirea şi înjurarea este bună?	-oferirea de exemple contra lovirii şi înjurării	Vizita din partea Penitenciarului Caragiale	analiza opiniilor copiilor
	Joacă-te cu noi.	-interpretate de roluri comune copiilor	joc de rol	analiza rolurilor interpretate
	Ordonează comportamentele în funcţie de rolul lor- agresive/nonagresive.	-ordonarea comportamentelor observate în imagini	fişă de lucru	analiza rezultatelor finale
	Cum reaţionezi dacă observi că un coleg este lovit?	-exprimarea opiniilor despre modul de reacţie în anumite acţiuni	convorbire	analiza opiniilor copiilor
3	Pot înţelege cum se simte copilul lovit?	-exprimarea opiniilor empatice despre copiii loviţi	convorbire	analiza opiniilor copiilor
	Fapte bune sau rele.	- diferenţierea unor fapte bune, de unele rele	joc de rol	analiza rolurilor interpretate

	Empatia și consolidarea echipei.	-exprimarea opiniilor empatice pentru buna desfăşurare a echipei	discuții intre copiii celor doua grupe	analiza opiniilor copiilor
	Care este opinia mea despre comportarea corectă intercolegială?	-exprimarea opiniilor despre regulile de comportarea corectă intercolegială	lucrare colectivă (a copiilor celor doua grupe)	analiza opiniilor copiilor
4	Şi eu sunt tolerant!	-exprimarea opiniilor tolerante despre cei din jur	joc de rol	analiza atitudinilor copiilor
	Ce faci dacă.....?	-exprimarea opiniilor despre modul de reacție în anumite acțiuni	Discutii cu politistul	analiza opiniilor copiilor
	Ce reguli respectăm în grupă?	-exprimarea opiniilor copiilor despre regulile de comportarea în grupă	convorbire	analiza opiniilor copiilor
	Panoul regulilor grupei	- contribuirea cu acțiuni proprii la realizarea panoului regulilor grupei	lucrare colectivă	analiza rezultatelor finale
5	Îţi place să fi agresat sau să agresezi?	-exprimarea opiniilor copiilor despre modul în este sau nu este agresat	convorbire	analiza opiniilor copiilor
	Sensibilizarea la bullying	-experimentarea sensului cuvintelor.	discuții	analiza opiniilor copiilor
	Impreuna combatem violenta	- sensibilizarea și emoționalizarea copiilor;	schimb de opinii intre copii celor doua grupe	analiza opiniilor copiilor

6	Cel mai bun coleg!	- interpretarea de roluri despre colegul cel mai bun	joc de rol	analiza rolurilor interpretate
	Răspuns la bullying.	-identificarea modalităților de a putea interveni în cazuri de bullying;	conversația	analiza opiniilor copiilor
	Aşa da, aşa nu.	-deosebirea dintre faptele bune şi cele rele	joc didactic	analiza răspunsurilor copiilor
7	Cum reacţionezi când....?	-exprimarea opiniilor despre modul de reacție în anumite acțiuni	joc didactic	analiza opiniilor copiilor
	Piramida bulliyngul	-evidențierea comportamentelor de tip bullying	lucrare colectivă	copiilor rezultatelor copiilor
	Violența şi bullyingul în clasa	-evidențierea comportamentelor de violența şi bullyingul în clasa	Activități pe grupe	analiza opiniilor copiilor
	Aţi întâlnit cazuri de bulliyng în clasa voastră?	-evidențierea unor cazuri de bulliyng întâlnite în grupa lor	schimb de opinii intre copii celor doua grupe	Analiza răspunsurilor
8	Legende despre bullying	-pregătirea grupei pentru activitatea bazată pe fenomenul „bullying”, prin intermediul unor legende ce ținde acest subiect;	poveste	analiza comportamentului copiilor în timpul poveştii

	Argumente pentru un comportament social adecvat mediului şcolar	-evidențierea argumentelor copiilor pentru un comportament social adecvat mediului şcolar	fişă de lucru	analiza opiniilor copiilor
	Şoarecele şi pisica	-conştientizarea modului în care se simte „personajul care vânează” și „personajul care este vânat”;	Joc didactic	analiza modului de rezolvare a sarcinilor jocului
9	Caracteristicile bulliyngul	-identificarea caracteristicilor bullying-ului	poster	analiza răspunsurilor copiilor
	Harta ajutorului	îmbunătățirea nivelului de conștientizare al fenomenului de tip bullying, precum și a modalităților de intervenție cu ajutor în contexte problemă;	labirint	analiza modalității de rezolvare a sarcinilor primite ca urmare a formarii de echipe cu colegii de la cealalta grupa
	Fără acţiuni de bulliyng în clasa noastră	-evidențierea aspectelor care conduc la o clasă fără bullying	lucrare colectivă	analiza lucrării realizate
	Jocul mim	-interpretarea unor roluri care să transmit anumite comportamente nonagresive	joc imitativ	analiza interpretării rolurilor
10	Posterul cu mesaje anti-violenta	-evidentierea mesajelor anti-violenta prin desen	lucrarea colectivă (a copiilor celor doua grupe)	analiza opiniilor copiilor

	Care sunt comportamentele anti-bullying adecvate mediului şcolar?	-facilitarea conversația într-un cadru sigur, fără situații de tip „bullying”	convorbire	analiza răspunsurilor copiilor
	Ce am învățat în acest an despre bullying?	motivarea copiilor pentru identificarea aspecte plăcute sau cele neplăcute vis-a-vis de activitățile la care au participat.	convorbire	Analiza întregii activități

Scopul:

Dezvoltarea competențelor şi comportamentelor anti-bullying la copiii de vârstă şcolară.

Competențe generale:

2. Manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic în contexte de viaţă din mediul cunoscut

3. Cooperarea cu ceilalți pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru

Competențe specifice:

2.1. Explorarea unor valori morale care stau la baza relațiilor cu ceilalți oameni

2.2. Recunoaşterea unor comportamente moral-civice din viața cotidiană

2.3. Deosebirea comportamentelor prosociale de cele antisocial

3.1. Relaționarea pozitivă cu ceilalți, în rezolvarea unor sarcini simple de lucru.

Obiective:

- sensibilizarea copiilor despre consecinţele care rezultă din aplicarea unor fapte agresive şi antisociale;

-dezvoltarea unui comportament social corespunzător (în cadrul relaţiilot stabilite cu colegii, cu cadrele didactice şi cu grădiniţa) prin familiarizarea acestora cu diverse reguli de conduită pozitivă şi civilizată, în raport cu propria persoană şi cu ceilalţi;

- crearea unei stări de sensibilizare a copiilor pentru o societate bazată pe comportamente anti-bullying, în contextul şcolar şi cel familial.

4. GRUP ŢINTĂ: elevii claselor V-VIII de la Şcoala Gimnazială Nr.1 Răchiți
5. BENEFICIARI:cadre didactice, elevi, părinți
6. DURATA:
7. FORME DE ORGANIZARE: grupe
8. REZULTATE AŞTEPTATE:

- cantitative: realizarea unei expoziţii cu produsele finale obținute de copii pe parcursul proiectului;

- calitative: gestionarea şi combaterea comportamentului agresiv al copiilor, prin crearea unor relaţii afective, de toleranță, de prietenie, de respect şi de colaborare, la nivelul grupului în care este integrat.

9. PARTENERI: Poliția Răchiți , comunitatea locală, familiile elevilor
10.RESURSE UMANE IMPLICATE: elevi, cadre didactice, părinți
11. RESURSE MATERIALE: video-proiector, documente audio-video, foi flipchart, carioci, lipici, foarfece, jetoane, coșulețe etc.
12. LOC DE DESFĂȘURARE: Școala Gimnazială Nr. 1 Răchiți
E. **EVALUARE**
-feed-back pozitiv
-implicare activ-participativă
-comportamente pozitive
-realizarea unui panou cu poze din activitățile noastre
-diplome pentru elevii participanți
-afișe cu reguli, sfaturi și imagini pentru promovarea unei vieți în siguranță.
F.MEDIATIZARE/DISEMINARE:

- mediatizare pe pagina web a școlii

Propunere de subiect pentru Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. a) Limba şi literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

Filiera tehnologică

• Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I **30 de puncte**

Citește cu atenție textul dat:

Referindu-se la opera lui Mihail Sadoveanu, criticul literar G. Călinescu afirma că ,,*aceasta este o țară pe care o străbatem mereu, uimiți de splendoarea și ineditul ei*". Harghita rămâne un tărâm absolut fascinant și toți cei care îl traversează și îl vizitează rămân profund impresionați de frumusețile și splendorile naturale, de bogățiile solului și ale subsolului, simțind nevoia să revină, cu dorința de a-l cunoaște mai bine, de a putea să socializeze cu oamenii locului.

Ceea ce consider interesant este faptul că, noi, oamenii de aici, nu ne săturăm niciodată cu ceea ce ne oferă acest județ, nici sub aspectul diversității geografice, nici sub aspectul multicultural al zonei, al interferențelor etnice, știut fiind faptul că, pe lângă populația dominant maghiară, conviețuiesc aici, de secole, români, ceangăi, armeni și romi.

Multiculturalitatea transpare și la nivelul confesiunilor religioase, în Harghita întâlnindu-se romano-catolici, greco-catolici, ortodocși, reformați etc.. Trăim într-o lume dinamică. Ea amenință să elimine, din păcate, diferențele culturale, comportamentale, să facă uitate specificitățile locale de orice natură.

Anumite peisaje au statut de unicat în peisagistica județului. În acest sens, se cuvine să amintim unele repere toponimice precum: Lacul Sfânta Ana, Lacu-Roșu, Tușnad, Borsec, Cheile Bicazului, salina de la Praid. Toate aceste locuri la care se mai pot adăuga și multe altele vor stârni mereu curiozitatea turiștilor și vizitatorilor și mulți dintre ei vor dori să revină pentru a cunoaște mai bine geografia și oamenii acestor locuri.

Mai trebuie spus că județul Harghita are un număr apreciabil de stațiuni balneoclimaterice precum: Tușnad, Borsec, Praid, Lacu-Roșu, Izvoru-Mureșului. Stațiunea Borsec este unică nu doar în România, dar este căutată și apreciată pentru apele sale naturale în toate continentele lumii.

după Kádár Apostoaiei Katalin - *Tradiții și obiceiuri gastronomice pentru Sărbătorile de Paște în Harghita, 2023*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerinţe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect. **6 puncte**

O stațiune foarte apreciată în toată lumea este

a) Izvoru-Mureșului
b) Praid
c) Tușnad
d) Borsec

II. Notează „A" sau „F" în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat" sau „fals", valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

a) Cei care ajung în Harghita nu rămân impresionați de frumusețile și splendorile naturale.
b) În județ există o singură confesiune religioasă.
c) Pe lângă populația dominant maghiară, aici conviețuiesc români, ceangăi, armeni și romi.
d) Turiștii sunt atrași de stațiunile balneoclimaterice, lacurile muntoase și salina din județ.

Subiect realizat în colaborare de către Grațiela Tiutiu (AB) şi Apostoaiei Katalin (HR)

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Monumente istorice și atracții turistice

Castelul Lázár. Situat în centrul satului Lăzarea, Castelul Lázár este unul dintre cele mai frumoase monumente pentru arhitectura renascentistă din Transilvania. Edificiul are formă de patrulater, în colțuri aflându-se cele patru bastioane. Corpul principal este denumit Sala Cavalerilor. _____(1). István Lázár a fost tovarăşul de joacă al lui Gabriel Bethlen, ajuns mai târziu om de bază a principelui şi judele regal suprem al scaunelor Giurgeu, Ciuc şi Caşin. Blazonul lui din 1632 se află pe un perete al bastionului pe colţul stâng, în interiorul curţii, care desemnează şi data când a fost finalizată construcția.

Mănăstirea Franciscană din Șumuleu Ciuc. Aceasta este destinația Pelerinajului de la Șumuleu, care are loc de Rusaliile romano-catolice. Sute de mii de pelerini sunt prezenți în fiecare an. Biserica și mănăstirea sunt înconjurate de ziduri de piatră. În spatele zidurilor locuitorii ținutului s-au putut adăposti atunci când dușmanii au dat năvală, în veacurile ce s-au perindat. Incendiile și întârzierile de construcție au afectat structura de rezistență și de aceea, mănăstirea a fost reparată și lărgită de mai multe ori, în veacurile 16 și 17, căpătând forma finală, actuală, în perioada dintre 1773 și 1779._____(2). Atunci, Papa Eugen al IV-lea a aprobat, în anul 1444, un pelerinaj de donație pentru terminarea bisericii aflate în construcție. Mai târziu, în biserică a fost adusă o statuie făcătoare de minuni.

Corundul, în maghiară Korond, reprezintă cea mai mare și cea mai cunoscută localitate din Ținutul Sării, rămâne o extraordinară atracție turistică pentru cei care apreciază meșteșugul olăritului, fiind un centru de referință al ceramicii populare. În plus, corundenii pot oferi vizitatorilor și preparate culinare apetisante, pregătite în renumitele lor vase de lut.

Panorama Inima lui Isus este un alt reper turistic remarcabil, situat la marginea satului Lupeni, în Secuime. Statuia se află pe vârful Gordon, la cota de 953 metri. A a fost ridicată în anul 2011, inaugurarea a avut loc în data de 17 august 2013, fiind opera sculptorului Zavaczky Walter._____(3). Urmând modelul statuii lui Isus din Rio de Janeiro, este cea mai impunătoare construcție închinată Fiului Domnului din Europa de Est.

Parcul Mini Transilvania este situat între Odorheiu-Secuiesc și Băile Seiche. _____(4). Turiștii pot admira, fie și la scară redusă, frumusețile arhitecturale din această parte de țară.

după Kádár Apostoaiei Katalin - *Tradiții și obiceiuri gastronomice pentru Sărbătorile de Paște în Harghita, 2023*

a. O scară spiralată din interiorul statuii urcă până la înălțimea de 22 m oferind o imagine panoramică asupra împrejurimilor.

b. O prezență relativ nouă în peisagistica harghiteană și își propune să ofere privitorilor o Transilvanie miniaturală, realizată printr-o sumedenie de machete inspirate de cetăți medievale, catedrale și castele răspândite în peste 100 de localități ardelene..

c. Pelerinajul de Rusalii al catolicilor la Șumuleu Ciuc își are originea încă din secolul al XV-lea.

d. Este construit într-o combinație de mai multe stiluri: romanic, gotic și renascentist și poartă numele familiei Lázár, cei care l-au construit.

e. Exploatarea sării constituie de sute de ani sursa de venit pentru localnicii zonei, care și acum își câștigă existența datorită salinei.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Lacul Roșu este un lac de baraj natural, situat _____(5) poalele Muntilor Hășmasul Mare, la circa 26 km de orașul Gheorgheni. Este unic, fiind cel mai mare lac natural montan din România. S-a format în anul 1838, în urma unei alunecări de pe versantul nord-vestic al muntelui Ghilcoș (Muntele Ucigaș). Prăbușirea versantului a fost urmată de furtuni_____(6), vânturi puternice, dar și de mișcări tectonice _____(7) au favorizat și ele alunecările de teren. Valea nou formată a fost cuprinsă de apă și arborii s-au pietrificat, oferind o particularitate rară întregului peisaj. Imaginea de astăzi, veche de peste 200 de ani, ne oferă o priveliște spectaculoasă în care apare o pădure scufundată. Și astăzi se mai _____(8) câteva din vechile trunchiuri de copaci ieșind din apă.

după Kádár Apostoaiei Katalin - *Tradiții și obiceiuri gastronomice pentru Sărbătorile de Paște în Harghita,2023*

5. a) în	b) de	c) la
6. a) violenți	b) violente	c) violentă
7. a) cine	b) care	c) unde
8. a) văd	b) vedem	c) vezi

Subiectul al II-lea **30 de puncte**

Citește cu atenție textul dat:

Astăzi nu mai cântăm, nu mai zâmbim.
Stând la început de anotimp fermecat,
astăzi ne despărțim
cum s-au despărțit apele de uscat.

Totul e atât de firesc în tăcerea noastră.
Fiecare ne spunem: - Așa trebuie să fie ...
Alături, umbra albastră
pentru adevăruri gândite stă mărturie.

Nu peste mult tu vei fi azurul din mări,
eu voi fi pământul cu toate păcatele.
Păsări mari te vor căuta prin zări
ducând în gușă mireasma, bucatele.

Oamenii vor crede că suntem dușmani.
Între noi, lumea va sta nemișcată
ca o pădure de sute de ani
plină de fiare cu blană vărgată.

Nimeni nu va ști că suntem tot atât de aproape
și că, seara, sufletul meu,
ca țărmul care se modelează din ape,
ia forma uitată a trupului tău ...

Astăzi nu ne sărutăm, nu ne dorim.
Stând la început de anotimp fermecat,
astăzi ne despărțim
cum s-au despărțit apele de uscat.

Nu peste mult tu vei fi cerul răsfrânt,
eu voi fi soarele negru, pământul.
Nu peste mult are să bată vânt.
Nu peste mult are să bată vântul ...

Astăzi ne despărțim - Ștefan Augustin Doinaș

A.

I. Precizează, în două-trei enunțuri, o temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, o figură de stil și o imagine artistică din textul dat. **6 puncte**

B.

Te numești Krisztina/Krisztián și ești elevă/elev în clasa a XII-a. Redactează un text, de minimum 100 de cuvinte, ce urmează să fie postat pe blogul școlii despre pericolul pe care fumatul și consumul băuturilor energizante îl are asupra tinerilor. **18 puncte**

Subiect realizat în colaborare de către Grațiela Tiutiu (AB) şi Apostoaiei Katalin (HR)

În elaborarea textului, vei avea în vedere:

- prezentarea pericolului datorat fumatului;
- prezentarea pericolului asupra sănătății ca urmare a consumului de energizante;
- atragerea atenției asupra acestor pericole;
- posibilitatea unei bune informări de la persoane specializate;
- respectarea unității compoziției, a coerenței textului, a normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Notă.

Ordinea integrării reperelor indicate este la alegere.

Pentru **conținut** vei primi **14 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea **30 puncte**

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema **Experiențe fundamentale ale existenței** În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Tradiții și obiceiuri gastronomice pentru Sărbătorile de Paște în Harghita, 2023* de Kádár Apostoaiei Katalin).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru textul ales și pentru textul dat, a unuia dintre elemente indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textul ales și în textul indicat, prin ilustrarea temei, a unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea, din fiecare text, a unei scene/secvențe semnificative pentru interpretarea textului ales și a textului indicat;
- valorificarea propriei experiențe în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conţinutul** eseului, vei primi **22 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente - introducere, cuprins, încheiere - 1 punct; logica înlănțuirii ideilor - 1 punct; abilități de analiză și de argumentare - 2 puncte; utilizarea limbii literare - 2 puncte; ortografia - 1 punct, punctuația - 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus

Subiect realizat în colaborare de către Grațiela Tiutiu (AB) şi Apostoaiei Katalin (HR)

BAREM DE EVALUARE ŞI DE NOTARE

● Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerinţelor.
● Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracţiuni de punct.
● Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărţirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

Subiectul I **30 puncte**

I. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **6 puncte**

II. Câte 2 puncte pentru fiecare răspuns corect; **4 x 2 puncte = 8 puncte**
a. F
b. F
c. A
d. A

III. Câte 2 puncte pentru scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect; **4 x 2 puncte = 8 puncte**
1. d
2. c
3. a
4. b

IV. Câte 2 puncte pentru scrierea fiecărei variante corecte; **4 x 2 puncte = 8 puncte**
5. c
6. b
7. b
8. a

Subiectul al II-lea **30 puncte**

A.
Notă
Punctajul pentru formularea răspunsurilor în enunțuri/număr minim de cuvinte și pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație se acordă în cazul în care răspunsul dezvoltă subiectul propus, chiar dacă acesta nu este corect sau complet. În numărarea greșelilor, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acesteia.

I. Precizarea unei teme identificate în textul dat conform cerinței, justificând răspunsul **6 puncte**
- precizarea unei teme identificate (de exemplu, eu și alteritatea etc.) 2 puncte
- justificarea răspunsului (justificarea adecvată cu valorificarea corectă a informațiilor din textul dat 2 puncte justificarea schematică/ezitantă cu referire la textul dat, tendință de generalizare -1 punct; lipsa justificării - 0 puncte) 2 puncte
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0-1 greșeli - 1 punct; 2 sau mai multe greșeli - 0 puncte) 1 punct
- încadrarea în numărul de enunțuri indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată - 0puncte 1 punct

II. Prezentarea unei figuri de stil și a unei imagini artistice **6 puncte**
- identificare figurii de stil și a unei imagini artistice (de exemplu, epitet, repetiție, enumerație etc.) - 1+1 puncte
- numirea corectă a figurii de stil și prezentarea ei - 1 punct; ezitare în rezolvarea sarcinii - 0 puncte
- precizarea corectă a imaginii artistice identificate (de exemplu, vizuală etc.) - 1 punct
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0-1 greșeli - 1 punct; 2 sau mai multe greșeli - 0 puncte) - 1 punct
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat - 1 punct; neîncadrare în limita precizată - 0 puncte

B.
Notă
În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus. În vederea acordării punctajului pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acesteia.

CONȚINUT – 14 puncte

- prezentarea pericolului datorat fumatului, adecvat și nuanțat - 4 puncte; prezentare schematică - 2 puncte; tendința de generalizare, ezitare în rezolvarea sarcinii - 1 punct) - 4 puncte
- prezentarea pericolului asupra sănătății datorat consumului de energizante - 4 puncte
- atragerea atenției asupra acestor pericole (formularea clară și nuanțată – 2 puncte; formularea clară cu tendința de schematizare - 1 puncte; formulare ezitantă – 0puncte) 2 puncte
- indrumarea spre o bună informare de la persoane specializate în domeniu (formularea clară și nuanțată - 2 puncte; formularea clară cu tendința de schematizare – 1 puncte; lipsa precizării - 0 puncte) 2 puncte
- respectarea în totalitate a convențiilor de redactare a unei scrisori și a celor lingvistice, de exemplu: formule specifice, utilizarea persoanei I/II etc. - 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) 2 puncte;

REDACTARE – 4 puncte

- unitatea compoziției (conținutul textului tratează în totalitate tema dată): 1 punct
- coerența textului (respectarea logicii interne a textului): 1 punct
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 1 punct
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat 1 punct

Subiectul al III-lea **30 puncte**

Notă
În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus. În vederea acordării punctajului pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acesteia.

CONȚINUT – 22 puncte

- evidențierea, pentru textul ales și pentru textul dat, a unuia dintre elemente indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant; **6 puncte**
  - precizarea elementului selectat pentru fiecare text (precizarea clară - 1 punct; încercare de precizare, lipsa precizării – 0 puncte) 2 x 1 punct = 2 puncte
  - prezentarea elementului selectat pentru fiecare text (prezentarea adecvată și nuanțată prin referire la ambele texte - 2 puncte; prezentarea adecvată prin raportare la unul dintre texte sau prezentarea schematică prin raportarea la ambele texte - 1 punct) 2 puncte
  - menționarea unui exemplu relevant pentru fiecare text (exemplu relevant - 1 punct; exemplu irelevant, lipsa exemplificării - 0 puncte) 2 x 1 punct = 2 punct

- compararea modului în care este reflectată tema în textul ales și în textul indicat, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri; **6 puncte**
  - precizarea modului în care este reflectată tema în fiecare text (precizarea clară - 1 punct; încercare de precizare, lipsa precizării - 0 puncte) 2 x 1 punct = 2 puncte
  - prezentarea unei asemănări precizate (prezentare adecvată a asemănării precizate prin raportare la cele două texte - 2 puncte; prezentarea adecvată prin raportare la unul dintre texte sau prezentarea schematică prin raportarea la ambele texte - 1 puncte) 2 puncte;

- prezentarea unei deosebiri precizate (prezentare adecvată a deosebirii precizate prin raportare la cele două texte - 2 puncte; prezentarea adecvată prin raportare la unul dintre texte sau prezentarea schematică prin raportarea la ambele texte - 1 punct) 2 puncte;

- prezentarea a câte unei secvențe semnificative pentru interpretarea textului ales și a textului indicat; **6 puncte**
  - precizarea câte unei scene/secvențe semnificative pentru interpretarea fiecărui text ales (precizarea clară - 1 punct; încercare de precizare, lipsa precizării - 0 puncte) 2 x 1 punct = 2 puncte
  - prezentarea scenei/secvenței semnificative pentru fiecare text (prezentarea adecvată și nuanțată prin referire la ambele texte - 4 puncte; prezentarea adecvată prin raportare la unul dintre texte sau prezentarea schematică prin raportarea la ambele texte - 2 puncte; prezentare schematică, ezitantă într-un singur text - 1 punct) 4 puncte
- valorificarea propriei experiențe în abordarea temei date. **4 puncte**
  - valorificarea experienței personale prin precizarea legăturii cu tema dată (prezentare clară și nuanțată – 2 puncte; încercare de rezolvare a sarcinii, tendință de generalizare - 1 punct) 2 puncte
  - ilustrarea legăturii precizate (ilustrarea nuanțată și adecvată - 2 puncte; încercare de rezolvare a sarcinii, tendință de generalizare – 1 punct) – 2 puncte

REDACTARE – 8 puncte

- existența părților componente - introducere, cuprins, încheiere - 1 punct
- logica înlănțuirii ideilor - 1 punct
- abilităţi de analiză şi de argumentare - 2 puncte
- utilizarea limbii literare (stil şi vocabular potrivite temei, claritate a enunţului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată - 2 puncte; vocabular restrâns, monoton - 1 punct) 2 puncte
- ortografia (0-2 greșeli - 1 punct; 3 sau mai multe greșeli - 0 puncte) - 1 punct
- punctuaţia (0-2 greșeli - 1 punct; 3 sau mai multe greșeli - 0 puncte) - 1 punct

TRANSFORMĂRI ȘI NOI TENDINȚE ÎN PROCESUL EDUCATIV

Prof. Ardelean Camelia – C.N. „Mihai Eminescu" Oradea
Prof. Iacob Corina – C.N. „Mihai Eminescu" Oradea

1. **Motto:**
Maria Montessori: „Ajutăm copiii să acăioneze singuri, sa-si dezvolte forța si independența, să-și formeze judecățile proprii și să se simtă responsabili pentru realizările lor."

Conform spuselor lui Platon, educația este "Arta de a forma bunele deprinderi sau de a dezvolta aptitudinile native pentru virtute ale acelora care dispun de ele"

Din punct de vedere etimologic, termenul educaţie poate fi dedus din latinescul *educo-educare* (a alimenta, a îngriji, a creşte – plante sau animale). Cu înţelesuri similare întâlnim, la francezi, în secolul al XVI-lea, termenul *education*, din care va deriva şi cel românesc educaţie. Termenul mai poate fi dedus şi din latinescul *educo-educere*, care înseamnă a duce, a conduce, a scoate.

Conform definţiei dată de dicţionarul explicativ al limbii române educaţia este modalitatea de formare şi dezvoltare a unei fiinţe umane.Ea începe odată cu naşterea persoanei şi devine o dimensiune a existenţei sale pe parcursul întregii vieţi. Ea implică un sistem complet, oferind mijloace proprii de a răspunde asipiraţiilor de ordin educativ şi cultural ale fiecărui individ, potrivit facultăţilor sale. De asemenea educaţia nu se termină la sfârşitul instrucţiei şcolare, ci constituie un proces de lungă durată şi acoperă întreaga existenţă a individului.

Principiul educaţiei permanente a dus la o reconsiderare a întregii concepţii în ceea ce priveşte şcoala, educaţia, învăţământul. Şcoala trebuie să-şi modifice viziunea despre propria ei activitate educativă şi în perspectiva cerinţelor viitorului să-i pregătească pe elevi spre a avea o concepţie adecvată faţă de autoeducaţie şi autoînvăţare.

Educaţia interculturală constituie o opţiune ideologică în societăţile democratice şi vizează pregătirea viitorilor cetăţeni în aşa fel încât ei să facă cea mai bună alegere şi să se orienteze în contextele multiplicării sistemelor de valori.

Perspectiva interculturală de concepere a educaţiei poate să conducă la atenuarea conflictelor şi la eradicarea violenţei în şcoală, prin formarea unor comportamente precum :

- Aptitudinea de a comunica (a asculta şi a vorbi)
- Cooperarea şi instaurarea încrederii în cadrul unui grup, cum ar fi grupurile de tineri, de muncă, de joacă etc.
- Respectul de sine şi al altora, toleranţa faţă de opiniile diferite
- Luarea de decizii în stil democratic
- Acceptarea responsabilităţii altora şi a propriului eu
- Soluţionarea problemelor interpersonale
- Stăpânirea emoţiilor primare
- Aptitudinea de a evita altercaţiile

Educaţia interculturală vizează o abordare pedagogică a diferenţelor culturale, strategice prin care se iau în considerare specificităţile spirituale sau de alt gen (diferenţa de sex, diferenţa socială sau economică etc.), evitându-se, pe cât posibil, riscurile ce decurg din schimburile inegale dintre culturi sau, şi mai grav, tendinţele de atomizare a culturilor.

Atitudinea interculturală facilitează apariţia unei sinteze de elemente comune, ca fundament al comunicării şi înţelegerii reciproce între diferitele grupuri culturale. Şcoala, acceptînd principii precum toleranţa , respectul mutual, egalitatea sau complementaritatea valorilor , va exploata diferenţele spirituale şi valorile locale, ataşându-le la valorile generale ale umanităţii.

Proiectele de parteneriat strategic în domeniul şcolar îşi propun să sprijine dezvoltarea, transferul şi/sau implementarea de practici inovatoare, precum şi implementarea de iniţiative comune cu scopul promovării, cooperării, învăţării reciproce (peer learning) şi schimbului de experienţă la nivel european.

Parafrazându-l pe marele gânditor german Goethe, nu călătorim pentru a ajunge undeva, ci pentru plăcerea de a călători. Călătorind înveţi, ţi se deschid ferestrele minţii şi porţile sufletului şi astfel păşeşti cu paşi mici, dar siguri pe drumul cunoaşterii, al frumosului şi al diversităţii culturale care defineşte această lume.

În urmă cu 20 ani s-a început colaborarea şi totodată o frumoasă prietenie cu Institutul Saint-Roch din Theux Belgia, care s-a dovedit a fi durabilă. În perioada 1-9 aprilie, un colectiv de 4 profesori şi 44 de elevi au petrecut un sejur în Belgia unde

au trăit intens momente unice din viaţa lor şi au avut parte de o experienţă deosebită alături de elevii, părinţii şi profesorii belgieni. Un schimb şcolar reuşit care ne-a trezit sentimente, a dus la formarea de prietenii, care ne-a îmbogăţit cultural şi spiritual, care i-a determinat pe elevi să înveţe mai bine limba franceză, să dorească continuarea acestui schimb şcolar.

Spectacolul oferit belgienilor nu a fost altceva decât o parte din viaţa noastră culturală, unde spiritul românesc este atât de bine întâlnit. Proiectul a urmărit atingerea următoarelor obiective:

- Consolidarea competenţelor lingvistice ale elevilor în condiţiile în care examenul de bacalaureat include probe de evaluare privind cunoaşterea limbilor moderne (lb. engleză , lb. franceză , lb. germană)
- Decoperirea şi înţelegerea unei noi culturi şi civilizaţii europene
- Achiziţionarea unor cunoştinte din domeniile istoriei, literaturii, arhitecturii, artei
- Dezvoltarea şi exersarea unor capacităţi de comunicare şi documentare
- Crearea unor legături de prietenie de durată între elevii si profesorii implicaţi în proiect.

Aceste obiective de referinţă sunt deopotrivă de ordin cultural, lingvistic şi metodologic. Ele înseamnă:

- Participarea la formarea reprezentărilor culturale prin deschiderea unor perspective creative asupra patrimoniului universal de cultură şi civilizaţie franco-belgiană în care tânărul poate descoperi sursele gândirii moderne europene ale instituţiilor, ideilor, ale istoriei omului şi ale societăţilor.
- Cultivarea unor atitudini pozitive faţă de oameni şi popoare aparţinând altor culturi, prin dobândirea unei profunde înţelegeri a lumii multi-culturale europene.
- Dezvoltarea unor deprinderi sociale prin activitatea de grup, dezvoltarea toleranţei faţă de punctul de vedere al altui membru implicat in proiect.
- Disponibilitatea de a coopera precum şi bucuria de a împărtăşi.

Programul a fost complex, cuprinzând atât ore de curs la liceul amintit, cât şi excursii, drumeţii, vizitarea oraşelor sau activităţi sportive, deosebit de interesante. S-a dovedit încă o dată că sportul este cel care sudează un colectiv, la acest tip de activitate punând umărul şi sufletul atât elevii belgieni cât şi cei români. Desigur,

principala punte de legătură a constituit-o însă limba franceză, secondată îndeaproape de limba engleză. Cu această ocazie, elevii au conştientizat ce important este „să te mişti liber", să-ţi exprimi gândurile şi sentimentele folosindu-te de cunoştinţele de limbi străine însuşite în anii de şcoală, îmbogăţindu-şi în acelaşi timp vocabularul cu expresii franceze autentice, experimentând jocuri de cuvinte în conversaţii purtate cu vorbitori nativi, ajutaţi fiind de către partenerii lor din Belgia.Această experienţă inedită a constituit-o şi faptul că elevii noştri au trebuit să se adapteze la alt ritm de viaţă, la alte obiceiuri cotidiene şi culinare, deoarece au fost cazaţi la familiile colegilor din oraşul partener Theux, Belgia.

În România programul organizat pentru oaspeţii noştri a fost la fel de intens şi a cuprins drumeţii, ore de curs, excursii şi spectacole.

Un schimb de experienţă care implică deopotrivă elevi şi profesori din două ţări diferite constituie o strategie de realizare a exigenţelor educaţiei interculturale la nivelul şcolii, dar şi al comunităţii locale. De asemenea, este un pas important în concretizarea educaţiei privind dialogul intercultural, ajutându-ne să regândim priorităţile, să transmitem conţinuturi purtătoare de valori înalte, în conformitate cu necesităţile lumii contemporane.

În spatele acestei acţiuni stau oameni cu suflet, oameni interesaţi ca tânăra generaţie să cunoască forţa îmbogăţitoare a contactului cultural, să se formeze comportamental şi relaţional alături de colegii lor din Europa.

Am ales să antrenăm copiii să participe la proiectul „ Les nouvelles technologies et leurs consequences a vivre" pentru că acest proiect sprijină dezvoltarea unei atitudini pozitive, care să armonizeze spre stabilirea unor reale punţi de comunicare între elevii şi cadrele didactice din cele două şcoli partenere. Noi considerăm că relaţia de prietenie nu este numai o posibilitate, ci şi o necesitate deoarece la această vârstă, copiii au nevoie să înveţe, să ia în considerare punctul de vedere al altor copii, să facă schimb de idei şi să înţeleagă mai bine experienţele prietenilor lor, de a lega prietenii.

Scopul acestui proiect este: îmbunătăţirea abilităţilor de limbă şi comunicare prin intermediul parteneriatului internaţional. Extinderea modalităţilor de cunoaştere a învăţăturii, dezvoltarea gândirii obiective şi întărirea spiritului de cooperare între elevi prin aplicarea unor metode cu mare eficienţă instructiv educativă.

„Dacă un copil trăieşte într-un spirit de acceptare şi prietenie, el învaţă să găsească iubirea pretutindeni” Dorothy Law Neite

.

Strategii educaționale pentru un mediu școlar sigur fără bullying

prof. Ardelean Camelia Mirela –C.N.„Mihai Eminescu” Oradea
prof. Iacob Corina Carmen –C.N.„Mihai Eminescu” Oradea

„Victoria obținută prin violență este echivalentul unei înfrângeri, pentru că este temporară.”- Mahatma Gandhi

Fie că este vorba de școală sau de știri în mass-media, termenul de bullying apare din ce în ce mai frecvent în societatea actuală.

Conform dicționarului, bullyingul este considerat o formă de violență fizică, verbală și psihologică, o conduită intenționată care vizează producerea unor prejudicii (rănire, distrugere, daune) unor persoane, cu diferite cauze care determină noi forme de violență.

1) Bullying-ul fizic include acțiuni precum lovirea, împingerea, împiedicarea, furtul de lucruri și agresiunea sexuală.
2) Bullying-ul verbal se manifestă prin jigniri sau insulte directe la adresa unei persoane, critici constante sau remarci disprețuitoare, ignorarea sau respingerea persoanei într-un mod umilitor, răspândirea de zvonuri sau de informații jignitoare despre o persoană.

Se încearcă a se face față acestui tip de bullying în școală prin:

- ignorarea persoanei care jignește și evitarea celui care aduce injurii
- a rămâne calm/a vorbi politicos/a schimba subiectul
- cererea fermă în a se opri acțiunea de violență/hărțuire
- solicitarea colegilor pentu a depăși momentele dificile
- informarea unui cadru didactic despre ceea ce se întâmplă

3) Din punct de vedere psihologic, când vorbim despre violență ne referim la nevoia de putere și control, care nu pot fi îndeplinite prin căi normale dintr-un motiv sau altul. Se încearcă astfel extinderea unei nevoi și satisfacerea ei prin exercitarea controlului asupra celorlalți.
4) Cyber-bullying-ul combină practici ale bullying-ului social și verbal însă în mediul digital, prin rețelele de socializare în mod special.

Pentru prevenirea acestui tip de bullying se pot utiliza metode cum ar fi:

- să nu se răspundă la cazurile de agresivitate, să se păstreze calmul, să se încerce o detașare de situație,conștientizarea că nu este o problemă personală.
- să se actualizeze confidențialitatea tuturor cazurilor în mass-media.

- să se restricționeze accesul direct la postări, mesagerie, contacte de la agresori și persoane necunoscute.
- să se șteargă/blocheze orice se pare nepotrivit.
- să se dea un report dacă postările agresorilor încalcă termenii și condițiile platformelor sociale.

În situația în care un copil este victima unor acte de bullying din partea altor elevi cadrul didactic(diriginte, învățător, educator) va lua următoarele măsuri:

1) va aduna informații despre agresiune prin:
   - comunicarea cu copilul în cauză.
   - păstrarea dovezilor.
   - încurajarea copilului.
2) va vorbi cu responsabilul clasei din care face parte copilul prin:
   - stabilirea unei întâlniri.
   - informarea periodică cu privire la măsurile luate și la evoluția relației copilului cu ceilalți colegi.
   - cererea intervenției consilierului școlar dacă situația o impune.

Bullying-ul, precum și orice altă formă de violență, interferează adesea cu învățarea. Acțiunile de bullying apar, de obicei, departe de ochii profesorilor sau altor adulți responsabili. În consecință, dacă adulții nu intervin, nu iau măsuri imediate și prompte, un climat de frică domină copii supuși bullying-ului. Bullying-ul poate duce la vătămări fizice, suferință socială și emoțională, autovătămare și chiar moarte. De asemenea, crește riscul de depresie, anxietate, dificultăți de somn, succese mai mici la învățătură și chiar abandon școlar.

Pentru a pune stop bullying-ului avem nevoie de programe și metode care să fie puse în aplicare atât de părinți cât și de instituțiile de învățământ. Printre acestea regăsim:

- crearea unui sistem integrat de supraveghere a elevilor în școală.
- întâlniri periodice între cadrele didactice, pentru dezvoltarea unor proceduri de intervenție în situații de bullying.
- crearea unei rețele de instituții suport.
- realizarea unor materiale de prevenire a fenomenului bullying.
- întâlniri periodice între conducerea școlii și părinții reprezentanți ai clasei.

În concluzie, este datoria tuturor să identifice, raporteze și să oprească bullying-ul(elevi, profesori, părinți, autorități), acesta fiind oprit doar prin efortul colectiv. Atât victima cât și cel care produce bullying-ul au nevoie de ajutor multidisciplinar: psihologic, școlar, familial. Victimile ar trebui să fie ajutate să proceseze traumele emoționale și să își recapete încrederea în sine. Acest lucru se poate face dacă se simt în siguranță la școală cât și acasă. Cel care produce bullying-ul ar trebui ajutat să înțeleagă de ce nu este acceptabil un astfel de comportament, dar și să aibă ocazia

să discute despre propriile probleme. Respectul reciproc ar trebui să existe indiferent de rasă, religie, apartenență socială, abilități școlare, etc. Respectându-ne reciproc vom trăî într-o lume mai bună.

„*Violența este ultimul refugiu al incompetenței" – Isaac Asimov*

Bibliografie:

Peter K.Smith, 2021, Psihologia vieții moderne, Editura Prior&Book.
Signe Whitson, 2017, Fenomenul bullying – 8 strategii pentru a-i pune capăt.
Băban A., Consilierea educațională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere, Editura ASCR & Cognitrom Cluj-Napoca, 2009.
https://bullying.co.uk/general-advice/what-is-bullying
https://ro.scribd.com
https://sticky-art.ro

Bullying-ul în grădinița de copii

Profesor educație timpurie: Armatu Margareta-Grădinița nr. 232, București

Sunt educatoare în grădiniță și fenomenul bullying nu-mi este străin. Încă de la începerea grădiniței observi cu ușurință copiii care au tendința de a face acest lucru.

Uneori am putut manageria acest lucru singură, alteori, după o perioadă, am sesizat părinții sau am apelat la consilierul școlar.

Bullying-ul a fost definit în multe moduri, iar cercetătorii au modifcat constant definiția bullyingului pentru că o definiție clară conturează și posibile soluții.

Părinții trebuie să înțeleagă că un copil urmează exemplul adulților și prind totul din jurul lor. De foarte multe ori oamenii mari nu țin cont de acest lucru atunci când folosesc înjurături sau cuvinte urâte în vorbirea lor.

Consideră că un copil este încă mic și nu înțelege sensul acestor cuvinte, dar de fapt, copilul păstrează în memorie limbajul obscen pe care îl folosește ulterior în comunicarea cu semenii.

Care este diferența dintre bullying și un conflict obișnuit? Dacă doi copii se ceartă pur și simplu pentru o jucărie, trăgând de ea sau țipând unul la altul, atunci este vorba despre o formă tipică de egoism a unor puști care vor ceva acum și aici, fără nicio perspectivă de negociere.

Dar dacă un copil îl forțează pe altul împotriva voinței lui să facă ceva, îl agresează în mod repetat atât fizic, cât și emoțional pentru o perioadă mai lungă de timp, este deja bullying. Acesta apare în jurul vârstei de 5-6 ani, când copilul înțelege, se exprimă, cunoaște normele sociale și regulile de interacțiune și deține un anumit nivel de autocontrol.

Motivele pot fi încercările de a imita adulții, de autoafirmare, de a copia un comportament văzut într-un film sau pur și simplu de a atrage atenția. Preșcolarii își manifestă agresivitatea fie lovind, fie împingând, izolând un alt copil sau dându-i o poreclă. În același timp, este important să existe observatori în acest moment, o scenă, pe care agresatul și victima să fie în rolurile principale.

Victima poate fi un nou venit, un copil care poartă ochelari sau unul care este îmbrăcat mai modest. Orice copil poate deveni o victimă a bullying-ului, este suficient să fie un pic diferit de semenii lui.

Dacă totul este lăsat fără control și atenție adecvată, intimidarea și umilirea victimei nu se vor opri, ci doar se vor intensifica. Rezolvarea problemei hărțuirii în stadiile incipiente va proteja psihicul copilului și va avea consecințe minime. Prin urmare, indiferent dacă un copil este în rolul unei victime sau al unui atacator, acest lucru trebuie oprit imediat și problema nu trebuie lăsată să se dezvolte.

Copiii preșcolari nu realizează cât de traumatizante sunt acțiunile lor pentru alții, se gândesc puțin la sentimentele victimei și nu observă suferința și experiențele ei.

Dar un copil agresat poate avea stima de sine afectată, tulburări de somn, de alimentație, dureri de cap și teamă de societate. Va crede că nu merită să fie respectat, să aibă succes, îi va fi frică să se expună sau să ia atitudine.

De asemenea, a nu participa direct la agresiune, a fi martor când un copil îl lovește pe altul, strică lucruri, jignește, este o situație la fel de traumatizantă. Copilul învață că așa funcționează lumea, așa se poate acționa, începe să-i fie frică să nu atragă atenția asupra lui, să fie cumva diferit de ceilalți.

Experiența de bullying este un factor de risc serios pentru sănătatea și dezvoltarea copiilor. De aceea, builyng-ul rămâne și trebuie tratat ca o problemă serioasă care necesită intervenție. Un copil care se află într-o situație de agresiune are nevoie de sprijinul unui adult pentru că doar simțindu-se protejată, victima poate rezista hărțuirii.

Când te referi la hărțuire și agresivitate în rândul copiilor, cel mai adesea ne gândim la școală și la adolescenți. Doar că, auzim tot mai multe povești despre o comunicare toxică și bullying la grădiniță, de aceea este atât de important ca părinții să fie vigilenți. Sunt tot mai multe situații, de la o vârstă din ce în ce mai fragedă, în care un copil devine victimă, căzând sub influența fizică sau emoțională a unei alte persoane mici, din poziția de agresor.

Bullying-ul este un proces pe termen lung, intenționat, de oprimare psihologică sau fizică a unei persoane de către alta. Tradus în română înseamnă hărțuire, insultă, umilire de către colegi și indică suferință psihologică în echipă.

Violența la grădiniță este diferită de violența la școală. În școală, violența este de natură de grup, dar la grădiniță este efectuată de copii individual. De asemenea, ei nu înțeleg pe deplin acțiunile lor, nu sunt conștienți de consecințe și nu se simt vinovați. În același timp, pot provoca traume serioase, de aceea un asemenea comportament nu trebuie tolerat.

Cine trebuie să se implice? Desigur educatoarea și părinții.

Eu, când am fost pusă în asemenea situații am luat rolul de arbitru. Am creat mereu o atmosferă prietenoasă, nu am atras niciodată atenția asupra părților negative ale unui copil, am impus reguli, nu am aprobat violența. Am inițiat jocuri și activități pozitive. Am apelat la jocuri care să-i amuze pe copiicare i-au ajutat să-și elibereze tensiunea și agresivitatea. Am folosit cărți și exemple educaționale. Am aderat la o poziție prietenoasă, respectuoasă, dar neutră în comunicarea cu copiii și în niciun caz nu am evidențiat „preferații" și „proscrișii".Am luat legătura cu părințiim când a fost necesar. Am avut grijă să discut cu ambele perechi de părinți, cei ai agresorului și cei ai agresatului.

Treaba lor a fost să vorbească cu cei mici. Discuția trebuie să fie una calmă, blândă fără nicio formă de agresiune sau violență.

Uneori, copiii respinși de grup sunt susceptibili la agresiune. Cu cât este mai respins, cu atât copilul devine mai violent și, astfel, se alunecă într-un cerc vicios. Practic, trebuie să aflăm cauza. De ce copilul nostru lovește, îl împinge sau îi vorbește urât altui copil?

Preșcolarii care comit bullying nu știu să simpatizeze și să empatizeze, sunt hiperactivi, agresivi și superiori fizic față de semenii lor. Ei hărțuiesc pentru:

a pedepsi, a se răzbuna, a surprinde, a-şi arăta avantajul, a umili în mod deliberat, a intimida.

Comportamentul părinților în astfel de situații se manifestă în moduri diferite: cineva își învață copilul să răspundă agresiunii cu agresivitate, să riposteze, alții, din contră, consideră că este doar „un mic incident" și nu merită să te consumi prea mult.

Cadrele didactice pot să contribuie la diminuarea fenomenului fie prin activități de informare, implicare și combatere a fenomenului, fie prin neacceptarea și sancționarea imediată a unor astfel de comportamente.

Corect ar fi, tu ca părinte, să-ți înveți copilul să fie tolerant cu caracteristicile altor oameni, să aibă înțelegere și empatie, să ajute și chiar să ia apărarea unui copil agresat.

Din punct de vedere al părintelui copilului agresat, chiar dacă tentația este să te ocupi personal de „infractorul" care ți-a făcut copilul să sufere, pașii pe care trebuie să-i urmezi sunt alții.

Prima dată trebuie să fii foarte atent și să observi la timp dacă cel mic are o problemă, dacă este apatic, trist și supărat. Discută cu el, întreabă-l despre ce face la gradiniță, cu cine se joacă și ce lucruri a învățat. Fă-ți un obicei din a-l asculta pe drumul spre casă despre cum și-a petrecut ziua.

Trebuie să fii atent la starea lui de spirit când se întoarce de la grădiniță, la cum arată hainele și jucăriile lui, ce spune despre alți copii sau dacă are cuvinte nepotrivite în limbaj.

Dacă este tot mai deprimat, trist sau agresiv, lovește sau strică jucăriile, vine mereu cu vânătăi, haine deteriorate sau vorbește urât, toate acestea sunt simptomele unei suferințe ascunse, ale unui impact emoțional toxic constant la care copilul este expus.

Dacă nu este prea vorbăreț și nu reușești să scoți prea multe de la el prin dialog, pune-l să deseneze. Cum își petrece el ziua la grădi, cere-i detalii. În desen cineva ar putea să se bată, să țipe sau chiar ai putea „găsi" un monstru care pândește de sub pat. Ar putea să-ți deseneze și să afli și despre alți copii abuzați.

Principala soluționare a situației la această vârstă are loc între adulți. Desigur, dacă găsești înțelegere. Părinții copilului conflictual s-ar putea să nu fie receptivi, să nu accepte vinovăția odraslei lor și să te lovești de un zid.

În instituţiile de învăţământ românești, fenomenul de bullying are o incidență din ce în ce mai ridicată, pericolul venind din falsa impresie de normalitate a acestuia, majoritatea oamenilor acceptându-l ca pe o componentă obișnuită a vieții de zi cu zi.

Dacă vezi că fiul tău este traumatizat, chiar dacă la grădiniță se iau deja măsurile necesare, trebuie să mergi la un psiholog pentru ca cel mic să-și exprime emoțiile, să primească sprijin psihologic, iar tu să primești recomandări și sfaturi despre ce să faci mai departe.

Principiul „al meu nu este hărțuit" nu funcționează aici și nu există garanții că mâine copilul tău nu se va dovedi a fi o nouă țintă a bullying-ului. Dacă există suspiciunea că oricare dintre copii este agresat, anunțați cât mai repede cadrele didactice sau părinții copilului.

Intimidarea/amenințarea este o încercare agresivă, de obicei sistematică şi continuă, în scopul subminării şi rănirii cuiva, pe baza unor slăbiciuni percepute la acesta. Deşi frecvent asociate cu copiii, agresiunile pot apărea la orice vârstă, iar membrii grupurilor minoritare sunt mult mai susceptibili de a fi hărțuiți la vârsta adultă (în limbaj de specialitate mobbing-ul). Efectele asupra victimei sunt adesea devastatoare din punct de vedere emoțional şi comportamental.

Bullying-ul poate să transforme grădiniţa într-un loc de temut, în timp ce aceasta ar trebui să le asigure preşcolarilor un mediu în care să se simtă în siguranță. Odată informați, copiii pot lua atitudine, pot interveni pentru ei înșiși, dar și pentru ceilalți, iar numărul cazurilor de acest fel se va diminua treptat.

Prevenirea acestui fenomen este responsabilitatea tuturor şi nimeni nu ar trebui să fie indiferent faţă de acele persoane care se află în incapacitatea de a se descurca într-o asemenea situaţie.

BIBLIOGRAFIE:

Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova , *Strategii pentru o clasă fără bullying* , manual pentru profesori și personalul școlar .

PROGRAMA OPŢIONAL

„ATELIERUL DE PICTURĂ”

CLASA: a II-a

NUMĂR DE ORE : 34 de ore (o oră pe săptămână)

DURATA: an şcolar 2017-2018

prof. înv. Primar Bobescu Niculina

PROGRAMA OPŢIONAL „ATELIERUL DE PICTURĂ”

CLASA: a II-a

NUMĂR DE ORE : 34 de ore (o oră pe săptămână)

DURATA: an şcolar 2017-2018

prof. înv. Primar Bobescu Niculina

ARGUMENT

Artele plastice abordate singure limitează sfera preocupărilor şi intereselor copiilor. Aceştia sunt expuşi unei multitudini de informaţii şi influenţe, cele mai multe venind pe cale vizuală. Cu cât se realizează mai devreme explorarea în adâncime a unor concepte-cheie specifice limbajului vizual, cu atât sunt şanse mai mari ca elevii să facă alegeri pertinente şi corecte. Realizarea manuală a unor produse presupune combinarea armonioasă de priceperi şi deprinderi, responsabilitate, creativitate şi inteligenţă.

Expunerea copilului la o mare varietate de domenii artistice şi culturale, precum şi îmbinarea acestora cu experienţa concretă a realizării unor produse, au drept consecinţă creşterea sensibilităţii pentru frumos, sporirea îndemânării şi încrederii în variate posibilităţi de exprimare a sinelui, consolidând respectul pentru valori, tradiţii şi semeni.

Pornind de la competenţele generale ale disciplinei „Arte vizuale şi Abilităţi practice” am realizat un opţional care să completeze formarea copilului din punct de vedere artistic, să îi stimuleze creativitatea, sentimentele estetice şi atitudinile artistice, gustul pentru frumos.

Competenţe specifice şi exemple de activităţi de învăţare:

1. Explorarea unor caracteristici/ proprietăţi ale materialelor în diverse contexte

Activităţi de învăţare	***Modalităţi de realizare***
1.1 Pregătirea în mod corespunzător a materialelor şi instrumentelor de lucru necesare pentru organizarea locului de lucru	- exerciţii de pregătire a materialelor; - exerciţii de aranjare pe paletă a culorilor într-o anumită ordine;
1.2 Familiarizarea cu diverse materiale de lucru	- exerciţii de mânuire a pensulelor, a instrumentelor de conturare (creioane, peniţe, carioca) şi de fluidizare a culorilor pigment;
1.3 Conştientizarea legăturii dintre materialele folosite şi tehnica abordată	- exerciţii de elaborare a unor semne plastice folosind, pe rând, diverse materiale şi instrumente (coloranţi, materiale din natură sau refolosibile, argilă, plastilină), denumirea tehnicii în funcţie de acestea; - exerciţii de trasare, colorare folosind coloranţi deja fluidizaţi;
1.4 Utilizarea materialelor şi instrumentelor de lucru pentru a exprima idei, emoţii, sentimente	- exerciţii de redare cu ajutorul diferitelor materiale şi instrumente a elementelor ce compun spaţiul natural; - exerciţii de grupare a semnelor plastice pentru a crea imagini reale sau fantastice.

2. Exprimarea ideilor şi trăirilor personale prin utilizarea culorii şi formei, liniei şi punctului

Activităţi de învăţare	***Modalităţi de realizare***
2.1 Reprezentarea plastică a elementelor ce compun spaţiul natural	- exerciţii de reprezentare liberă a formelor de relief, a arborilor, clădirilor (transformarea lor în semne plastice);
2.2 Cunoaşterea formei (pata de culoare) ca element de limbaj plastic	- exerciţii de identificare a diferitelor forme din natură pe imagini, ca forme de obiecte, forme geometrice, - exerciţii de grupare în urma dialogului a formelor în forme spontane şi forme elaborate;
2.3 Familiarizarea cu linia şi punctul ca elemente de limbaj plastic	- exerciţii de intuire a liniilor şi punctelor plastice şi de deosebire a lor de linie şi punct ca semne grafice; - exerciţii de trasare cu diferite instrumente a liniilor plastice (în duct continuu, întrerupte, groase, subţiri); - exerciţii de construire cu ajutorul liniilor şi punctelor a semnelor plastice, a spaţiului natural sau decorativ;
2.4 Clasificarea culorilor după anumite criterii	- exerciţii de identificare a culorilor; - exerciţii de grupare a culorilor în culori primare, binare, calde, reci, nonculori;
2.5 Obţinerea culorilor binare şi a griurilor valorice	- exerciţii de combinare a două culori primare şi de obţinere a unor claviaturi de nuanţe; - exerciţii de combinare în cantităţi diferite a nonculorilor (alb şi negru) şi de obţinere a diferitelor tonuri de gri valoric; - exerciţii de combinare a culorilor opuse şi de obţinere a tentelor de culoare;
2.6 Obţinerea tonurilor închise sau deschise prin combinarea culorilor cu alb, negru sau gri valoric	- exerciţii de observare pe creaţii plastice a tonurilor de culoare; - realizarea unor suprafeţe-suport în tonurile unei culori; - exerciţii de colorare a unor semne plastice în tonurile unei culori aşezate gradat de la închis la deschis;
2.7 Compunerea suprafeţelor folosind nuanţe, tonuri sau tente de culoare	- realizarea unor compoziţii figurative sau nonfigurative în care se folosesc tonuri sau tente.

3. Exprimarea ideilor şi trăirilor personale prin însuşirea de noi tehnici, specifice artelor plastice

Activităţi de învăţare	***Modalităţi de realizare***
3.1 Familiarizarea cu tehnica juxtapunerii, suprapunerii culorilor, a colajului, modelajului şi a lucrului cu peniţa	- exerciţii de aşternere a culorilor pigment; - exerciţii de trasare cu diferite instrumente; - ex. de obţinere a unor forme tridimensionale prin modelaj; - exerciţii de realizare a spaţiului plastic folosind fragmente din diferite materiale (colaj textil, din hârtie, frunze şi flori presate);
3.2 Obţinerea formei spontane şi formei elaborate prin diferite procedee	- exerciţii de obţinere a formelor spontane prin: plierea hârtiei, presarea unor pete de culoare, scurgerea liberă a culorii, dirijarea cu jetul de aer a unei cantităţi de culoare pe suport; - exerciţii de prelucrare a formelor spontane obţinute prin adaos de linii şi puncte; - realizarea unor compoziţii cu forme spaţiale realizate din plastilină.

4. Realizarea unor compoziţii libere folosind elemente de limbaj plastic sau după natură

Activităţi de învăţare	***Modalităţi de realizare***
4.1 Compunerea unui spaţiu folosind forme spontane şi forme elaborate	- exerciţii de observare pe imagini a formelor plastice şi a modului lor de aranjare pentru a realiza o compoziţie; - exerciţii de organizare a spaţiului plastic cu ajutorul diferitelor forme
4.2 Compunerea unui spaţiu combinând alte forme, linii şi puncte;	- compoziţii cu elemente reale sau fantastice obţinute prin îmbinări de forme, linii, puncte; - exerciţii de observare a modului de realizare a armonizării cromatice în creaţii plastice
4.3 Armonizarea culorilor şi amestecurilor într-un spaţiu plastic	- exerciţii de realizare a unor claviaturi de nuanţe sau tonuri, de obţinere a unor suporturi sau semne plastice(a unui joc de fond) din nuanţele sau tonurile unei culori; - exerciţii de realizare a unor compoziţii în care se folosesc grupele de culori pentru redarea unor elemente

5. Stimularea creativităţii, a sentimentelor estetice şi atitudinilor artistice, a gustului pentru frumos

Activităţi de învăţare	***Modalităţi de realizare***
5.1 Interpretarea semnificaţiilor culorilor calde, reci şi a culorilor grizate (ale tonurilor sau tentelor)	- dialog privind semnificaţia culorilor şi a formelor spontane pe bază de creaţii plastice; - exerciţii de redare a impresiei de căldură sau de răceală cu ajutorul culorilor; - exerciţii de redare a liniştii sau a zbuciumului cu ajutorul culorilor şi nonculorilor
5.2 Sesizarea faptului că neuniformitatea liniilor şi a punctelor creează diferite impresii	- dialog pe baza de creaţii plastice privind semnificaţii ale liniilor şi punctelor (părţi îngroşate ale liniilor sugerează umbră, iar subţierile, întreruperile redau lumina; mărirea sau micşorarea liniilor şi a punctelor dau impresii spaţiale); - exerciţii de redare a impresiei de întuneric – lumină sau a impresiei spaţiale cu ajutorul liniilor şi a punctelor
5.3 Exprimarea în mod liber a propriilor idei şi sentimente privind spaţiul natural cât şi cel plastic	- compoziţii libere de redare în viziunea proprie a spaţiului natural cât şi al propriilor trăiri; - dialog pe bază de creaţii plastice pentru exprimarea a ceea ce înţelege şi simte fiecare la privirea unui tablou sau a unui colţ din natură.

CONŢINUTURILE ÎNVĂŢĂRII

1. Familiarizarea cu materialele şi instrumentele de lucru
2. Intuirea, cunoaşterea spaţiului natural şi a modului de reprezentare plastică
3. Clasificarea culorilor şi amestecarea lor
4. Linia şi punctul, elemente de limbaj plastic
5. Forma (spontană şi elaborată) element de limbaj plastic
6. Iniţierea în compunerea spaţiului plastic

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

- observarea sistematică (urmărind progresul personal);
- portofolii personale;
- expoziții;
- concursuri.

Evaluarea creației artistice a copilului trebuie să accentueze efortul pe care acesta l-a făcut. Vor fi încurajate energia şi ideile puse în crearea compoziţiilor şi mai puţin lucrarea în sine. Aprecierea eforturilor tuturor îi face pe copii să se simtă valoroşi, să îşi asume riscuri şi să încerce ceva nou. Se insistă pe autoevaluare, se evită judecăţi despre produse pentru a nu afecta încrederea în sine şi creativitatea, având în vedere că fiecare are o idee proprie.

BIBLIOGRAFIE:

Curriculum pentru învăţământul primar, *Programa şcolară pentru arte vizuale şi activităţi practice, clasa a II-a,* Bucureşti, 2013;

Şuşală, N.I. - *Estetica şi psihopedagogia artelor plastice şi designului,* Ed. Sigma, Bucureşti, 2000;

Bărbulescu, O. - *Dicţionar de artă. Termeni de atelier,* ediţia a II-a, Editura Sigma, Bucureşti, 2000;

Bojneag, M., Barboni, E. - *Pictura – mai mult decât o joacă: ghid opţional şi caiet de lucru,* Editura Emia, Deva, 2002.

Planificarea activităţilor

NR. CRT.	COMPETENŢE SPECIFICE	TEMA / SUGESTII DE CREAŢII	ELEMENTE DE LIMBAJ PLASTIC	MATERIALE ŞI INSTRUMENTE	TEHNICI DE LUCRU	NR. ORE
1	1.1 1.2 1.3 1.4	**Atelierul de pictură**	linia, punctul, forma	hârtie liniată şi neliniată, diverse obiecte, creion grafit, creioane colorate, creioane cerate, peniţă, radieră (opţional: PC, tabletă, smartphone)	haşurare, linie modulată, repetiţie, caligrafie	5
2	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6 2.7	**Natura din jurul meu** „Arată că-ţi pasă!” (copaci, flori, păsări) „Culorile anotimpurilor”	linia, punctul, forma, pata	acuarele, tuşuri, guaşe, tempera, acrilice, ulei, hârtie, hârtie colorată, pânză, sticlă, lemn, ceramică, cretă, pigmenţi, pensule, creioane colorate (opţional: PC, tablet, smartphone)	stilizare, pensulaţie	7
3	3.1 3.2	**Decoraţiuni** „Felicitare”, „Flori” „Fluturi”, „Globuri”, „Icoane”, „Ouă de Paşte”, „Măşti”	linia, punctul, forma, pata, volumul	acuarele, tuşuri, guaşe, tempera, acrilice, ulei, hârtie, hârtie colorată, pânză, sticlă, lemn, ceramică, cretă, pigmenţi, burete, plastilină, frunze şi flori presate, pensulă, deget, ştampilă, creioane colorate (opţional: PC, tabletă, smartphone)	pensulaţie, amprentare, ştampilare, tamponare, pulverizare, modelare	8
4	4.1 4.2 4.3	**Ţara noastră** „Hora românească”, „Muzeul Satului”, „Brăţara”, „Mărţişorul”	linia, punctul, forma, pata, nodul	foarfece, lipici, fire, mărgele, acuarele, tuşuri, guaşe, tempera, acrilice, ulei, hârtie, hârtie colorată, pânză, pensule, creioane colorate, foarfece, lipici (opţional: PC, tabletă, smartphone)	pensulaţie, colaj, îndoirea, împletirea, mototolire, decupare, rupere, Origami, Tangram	9
5	5.1 5.2 5.3	**Compoziţii** „Ziua şi noaptea”, „Marea şi ţărmul”, „În Spaţiu” „Curcubeul”	linia, punctul, pata	acuarele, tuşuri, guaşe, tempera, acrilice, ulei, hârtie, hârtie colorată, pânză, pensule, creioane colorate, foarfece, lipici (opţional: PC, tabletă, smartphone)	pensulaţie, pulverizare	5

P R O I E C T D I D A C T I C

CLASELE: a VI-a/ a VIII-a
PROPUNĂTOR: BĂILĂ ELENA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR.3 SITA- BUZĂULUI
SUBIECTUL: „CUM EVITAM ACTELE DE VIOLENŢA”
TIPUL LECŢIEI: mixtă
Obiective operaţionale:O1-să explice noţiunea de violenţă;
O2-să identifice formele de violenţă;
O3 -să descopere şi să analizeze cauzele producerii actelor de violenţă;
O4 -să identifice situaţiile conflictuale şi modalităţile nonagresive de rezolvare a acestora;
O5 -să participe activ şi conştient la exerciţiile propuse;
O6 -să găsească soluţii, reguli care pot contribui la stabilirea unor relaţii bune cu ceilalţi;
O7-să contribuie la activitatea de grup(să nu se sustragă, să nu fie agresivi);
O8 -să respecte regulile grupului/ activităţii stabilite de profesor la începutul orei.

FORME DE ORGANIZARE:
-a activităţii: frontală, individuală, pe grupe

TIPURI, FORME, STRATEGII ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE: orală şi scrisă, individuală şi în grup, autoevaluarea, interevaluarea în cadrul grupului;

RESURSE:

a) pedagogice (metode şi procedee): conversaţia, activitatea independentă, brainstorming-ul, studiul de caz, activitatea pe grupe, jocul de rol, metode interactive- „Turul galeriei”, „Metoda pălăriilor gânditoare”.

b) materiale : fişe de lucru individuale şi pe grupe, filmuleţe video, tabla interactiva, poster, mesaje,chestionare, pungi de hârtie, markere.

Consiliere şi orientare-Ghid de educaţie pentru carieră
C*onsiliere şi orientare- ghidul profesorului,* Colecţia Centrului, Educaţia 2000+, autori- Adriana Bălan, Domnica Petrovai, Gabriela Lemeni

d) temporale: 50 minute

D E S F Ă Ş U R A R E A L E C Ţ I E I

ETAPELE LECŢIEI	OB.	RESURSE PROCEDURALE					EVALUARE (metode, instrumente, indicatori)
		de conţinut	de timp	forme de organizare	metode şi procedee	mijloace didactice	
1. Captarea atenţiei	O5,O 7	Spargerea gheţii- Joc de autocunoaştere. 1)Copiii îşi spun numele, o trăsătură morală şi îşi prind ecusonul cu numele în piept. 2)Oglinda. Se vor forma 4 grupe de elevi în modul următor: fiecare elev va trebui să numere până la 4, numărul zis de fiecare elev fiind numărul grupei căreia acesta aparţine. Fiecare membru al grupului primeşte câte o coală albă pe care va desena chenarul unei oglinzi, lăsând cel puţin 2,5 cm spaţiu pe margine. Fiecare trebuie să-şi treacă numele ca titlu şi să scrie cuvinte şi convingeri care să descrie felul în care se percepe în interiorul oglinzii. Când fiecare şi-a îndeplinit sarcina, vom aduna colile şi le vom da altui grup care să scrie în spaţiul alb din jurul oglinzii comentarii pentru fiecare dintre colegi. După ce toţi şi-au îndeplinit sarcinile, vom da oglinzile înapoi celor ce le-au creat şi le vom acorda timp pentru citirea comentariilor. Concluzii: Elevii vor fi întrebaţi dacă există vreo diferenţă între modul în care s-au evaluat şi modul în care sunt percepuţi de ceilalţi.	7 min.	pe grupe	exerciţiul, conversaţia	fişe	orală
2. Anunţarea obiectivelor	O1-O_8	Elevilor le sunt prezentate obiectivele lecţiei. Acestea vor fi anunţate la nivelul de înţelegere al elevilor şi vor fi motivaţi: la sfârşitul orei vor fi evidenţiaţi elevii care s-au implicat şi vor primi diplome.	3 min.	frontală	conversaţia	-	-
3. Dirijarea învăţării a)Prezentarea conţinutului lecţiei b)Pofesorul diriginte va prezenta tema implicând şi elevii în explicarea fenomenului(prelegere interactivă).	O1, O2, O_3	Lecţia va avea următorul conţinut: 1. Definirea violenţei. 2. Formele de manifestare a violenţei. 3. Cauzele comiterii actelor violente. 4. Riscurile comiterii actelor violente. 5. Prevenirea şi limitarea violenţei. Împreună cu elevii, profesorul diriginte va explica că: -violenţa este o manifestare a agresivităţii ce presupune utilizarea forţei, pentru a manifesta superioritatea. -există violenţă fizică, verbală, sexuală, psihomorală, imagistică(mass-media). -cauzele comiterii actelor violente: climatul familial, anturajul, miloacele de informare în masă etc.	5 min.	frontală	conversaţia	-	orală
c)activitate individuală	O4, O5	Cerinţă:Grupează corect cuvintele după: „AŞA DA”/„AŞA NU” (ANEXA 1). -elevilor li se prezintă un desen cu un copil care este bătut de un	5 min.	individuală	exerciţiul, conversaţia	fişe	auto-evaluarea

		adult şi li se împart fişe, ei trebuind să aleagă cuvinte potrivite desenului, cuvinte pe care să le treacă la cele două rubrici (pe fişe vor avea cuvinte ca: acceptare, ameninţare, respect, furie, atac etc.). După ce elevii completează fişele se discută răspunsurile corecte şi fiecare elev se autoevaluează, analizând propriile răspunsuri.					
d) organizarea pentru activitatea de grup	O3, O5, O7, O8	În continuare, elevii sunt anunţaţi că vor lucra din nou pe grupe, fiind necesară regruparea ca la începutul activităţii. Vor avea de parcurs două activităţi distincte. Prima activitate Fiecare grupă va primi o fişă cu un text pe care vor trebui să-l citească cu atenţie(ANEXA 2). Membrii grupelor vor purta ecusoane diferite în formă de pălării deoarece acestea vor reprezenta: GRUPA 1 - PĂLĂRIILE ALBE, GRUPA 2- PĂLĂRIILE ROŞII, GRUPA 3- PĂLĂRIILE ALBASTRE, GRUPA 4- PĂLĂRIILE VERZI. Textul pe care-l vor citi este următorul: „Clopoţelul anunţă începerea recreaţiei. Victor şi Andrei aleargă spre terenul de sport. Într-un colţ al terenului se află o minge de fotbal. Ajung amândoi în acelaşi timp, dar furioşi încep să se certe pentru că fiecare vrea mingea numai pentru el. -Eu am ajuns primul la minge! Eu vreau să mă joc cu ea! zice Victor. -Nu-i adevărat! Eu am fost primul! Dă-mi mingea! Eu vreau să mă joc cu ea! Fiecare doreşte să se joace numai el cu mingea.” Cerinţele pentru grupele de elevi sunt: PĂLĂRIILE ALBE a)Care sunt personajele? b)Găsiţi două cuvinte (acţiuni) care se referă la situaţia creată între cei doi. PĂLĂRIILE ROŞII a) De ce sunt furioşi Victor şi Andrei? b)Cine are dreptate? PĂLĂRIILE ALBASTRE a)Cu ce fapte ale celor doi copii nu sunteţi de acord? b)La ce situaţie gravă s-ar putea ajunge? PĂLĂRIILE VERZI a)Găsiţi două soluţii de rezolvare a conflictului dintre cei doi copii. Raportorul desemnat de fiecare grupă prezintă răspunsurile formulate. A doua activitate Grupele rămân aceleaşi. Membrii grupelor se gândesc la cât mai multe sloganuri antiviolenţă. Profesorul diriginte împarte	10 min act.1	pe grupe	activitate pe grupe metoda „Pălăriilor gânditoare ” la act.1 şi metoda „Turul galeriei” la act. 2.	fişe, creioane colorate,pungi de hârtie	inter-evaluarea în cadrul grupului; evaluare orală; auto-evaluarea, evaluarea scrisă.

		elevilor pungi de hârtie şi le cere să realizeze pe acestea desene ce au legătură cu tematica orei, scriind şi mesaje antiviolenţă. Desenele vor fi afişate, apoi se va face un „tur al galeriei”, prin care grupele vor aduce completări, vor face corecţii sau se vor adresa întrebări membrilor din grupele adverse. După ore, copiii, însoţiţi de profesorul diriginte, vor merge la un agent comercial din localitate, vor oferi pungile vânzătorilor spre a le distribui clienţilor, încercând în acest fel să promoveze mesajele antiviolenţă în comunitatea locală.	10 min act. 2		desenul ca tehnică expresivă		
4) Feedback prin raportarea la obiectivele propuse iniţial, cu solicitarea elevilor	O5, O6, O7, O8	Se cere elevilor să îmbrace un „Copac al aşteptărilor” cu frunze ce conţin mesaje, îndemnuri pentru a avea o şcoală fără violenţă. Frunzele au fost pregătite înainte de oră de către profesorul diriginte iar elevii scriu doar, individual, mesajele respective.	2 min	individuală	activitate independentă	frunze confecţionate din carton colorat, markere	individuală
5) Obţinerea performanţelor	O2,O3	Fiecare grupă are sarcina de a lista, timp de 5 minute, 3 situaţii cu care s-au confruntat şi în care au folosit o strategie de evitare a unei stări conflictuale. În final, cîte un reprezentant din fiecare grup va prezenta întregii clase exemplele la care au lucrat.	5 min.	Pe grupe	activitate pe grupe	coli de hârtie	evaluare orală
6)Asigurarea retenţiei şi transferul de cunoştinţe	O3, O5	Elevii vor primi un chestionar(ANEXA 3) pe care îl vor completa acasă. Ei vor trebui să-l aducă ora următoare când vor fi analizate şi interpretate răspunsurile. Profesorul diriginte le cere elevilor să urmărească şi să comenteze un scurt filmuleţ, pentru a se asigura că au receptat corect mesajul lecţiei.	2 min.	frontală	conversaţia	chestionare, prezentare PowerPoint	evaluare orală
7) Încheierea lecţiei	O5, O7, O8	Fiecare grupă va alege o „parolă” pe care să o folosească ori de câte ori intervine o situaţie tensionată între colegi. Unul dintre membrii grupei va nota de câte ori este folosită într-o zi, într-o săptămână. Se vor face aprecieri asupra modului de lucru în echipă. Fiecare echipă va propune, de comun acord, un coleg pentru a fi evidenţiat pentru îndeplinirea sarcinilor. Eevii propuşi vor primi diplome. Se va reaminti tema ce urmează să fie discutată la următoarea oră de consiliere.	1 min.	pe grupe	conversaţia	diplome	intere-evaluare în cadrul grupului

ANEXA 3

CHESTIONAR DE AUTOCUNOAŞTERE

Tu cum procedezi de obicei? Alege, cu sinceritate, răspunsul corect:

1. Un coleg te deranjează când scrii şi îţi mâzgăleşte caietul.
   a) Îl împingi de lângă banca ta.
   b) Strigi la el, îl insulţi.
   c) Îi murdăreşti şi tu caietul.
   d) Îi accepţi scuzele şi încerci să cureţi caietul.

2. Din greşeală un coleg te loveşte când trece pe lângă banca ta.
   a) Te ridici şi îl loveşti şi tu.
   b) Îi strigi să se uite pe unde merge.
   c) Îl ameninţi cu bătaia.
   d) Eşti civilizat, îl rogi să fie mai atent.

3. Dărâmi o haină din cuier şi proprietarul îţi face observaţie.
   a) Îl împingi şi alergi în continuare.
   b) Te întorci şi îl jigneşti.
   c) Râzi şi îi spui că nu eşti tu de vină.
   d) Îţi ceri scuze şi pui haina la loc.

4. Ţi se face observaţie fără să fii vinovat.
   a) Îl loveşti pe cel care te acuză.
   b) Te înfurii şi insulţi.
   c) Inventezi şi tu o acuzaţie pentru celălalt.
   d) Explici calm că nu eşti vinovat.

Interpretare:

Dacă răspunsurile tale sunt în majoritate:

a) O persoană furioasă este ocolită de ceilalţi. În nici un caz să nu recurgi la violenţă.
b) Când cineva îţi spune ceva ce nu-ţi convine nu te grăbi să-l insulţi. Tonul ridicat, de ceartă, de scandal nu rezolvă nimic.
c) Recunoaşte când ai greşit. Nu da vina pe cineva nevinovat.
d) Scuzele pot pune capăt unei situaţii neplăcute.

ANEXA 2

Clopoţelul anunţă începutul recreaţiei.
Victor si Andrei aleargă spre terenul de sport. Într-un colţ al terenului
se află o minge de fotbal .Ajung amândoi în acelaşi timp, dar furioşi încep să se certe pentru ca fiecare vrea mingea numai pentru el .
-Eu am ajuns primul la minge !Eu vreau să mă joc cu ea! zice Victor.
- Nu–i adevarat ! Eu am fost primul !Dă–mi mingea ! Eu vreau să mă joc cu ea !
Fiecare doreşte să se joace numai el cu mingea .

CERINŢE :

Pălăriile albe
a) Care sunt personajele ?
b) Găsiţi două cuvinte (acţiuni) care se referă la situaţia creată între cei doi băieţi ?

Pălăriile roşii
a) De ce sunt furioşi Victor si Andrei ?
b) Cine are dreptate ?

Pălăriile albastre

a) Cu ce fapte ale celor doi copii nu sunteţi de acord ?
b) La ce situaţie gravă s–ar putea ajunge ?

Pălăriile verzi
a) Găsiţi două soluţii de rezolvare a conflictului dintre cei doi copii .

ANEXA 1

Alegeţi cuvintele potrivite desenului : acceptare , ironie , ameninţare ,
armonie, jignire, îngăduinţă, respect, bătaie,
înţelegere, prietenie, furie, atac.

« AŞA DA »

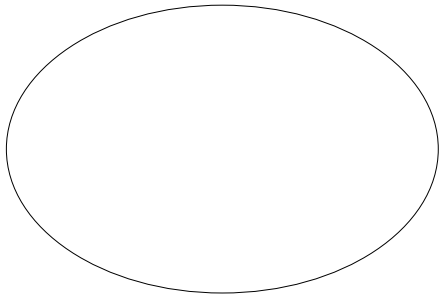

« AŞA NU »

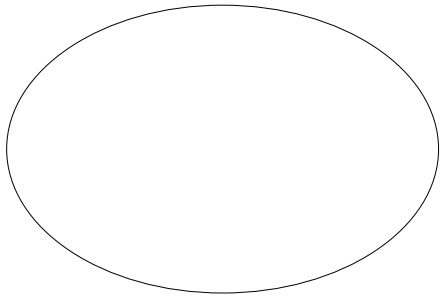

„STRATEGII DIDACTICE DE STIMULARE A CREATIVITĂŢII PREŞCOLARILOR”

BALABAN RODICA-IRINA, profesor înv. preşcolar
Grădinița cu P.P. nr. 5 Bârlad, jud. Vaslui

Una dintre provocările deja lansate în societatea contemporană este necesitatea regândirii educaţiei formale, alături de cea nonformală şi cea informală, în variatele lor forme de articulare, confruntându-se cu probleme din ce în ce mai complexe, care necesită un nou mod de gândire, idei noi, informaţii noi şi un nou mod de a învăţa.

Proiectarea şi realizarea într-un alt demers, diferit de cel tradiţional – încorsetat de ”reţete” unice a activităţilor instructiv-educative - permite fiecărei educatoare punerea în valoare a propriei experienţe didactice, prin activităţi educative cu caracter integrat într-o abordare interdisciplinară, precum şi utilizarea unor metode de predare care promovează învăţarea prin cooperare a preşcolarilor.

Având în vedere că se pune un mare accent pe învăţarea ”modernă”, pe dezvoltarea armonioasă a copiilor, pe dezvoltarea creativităţii şi a imaginaţiei, mi-am propus ca în această lucrare să descopăr care modalitate de învăţare este mai eficientă. Să descopăr care din procesele instructiv-educative – cel tradiţional sau cel modern- este mai propice şi mai indicat pentru a le transmite noi cunoştinţe, pentru a le forma preşcolarilor deprinderi şi priceperi, pentru a dezvolta creativitatea şi gândirea critică.

Astfel , prin aplicarea metodelor tradiţionale şi interactive am căutat să aduc un aport în dezvoltarea creativităţii preşcolarilor.

După ce am observat rezultatele copiilor la proba de evaluare iniţială, în următoarea etapă mi-am propus activizarea elevilor şi creşterea interesului pentru eficientizarea procesului instructiv-educativ în învăţământul simultan. Pentru evitarea monotoniei care se instalează frecvent, copiii trecând de la activitatea directă la cea indirectă şi invers, am introdus în activitatea de predare-învăţare jocul, prin intermediul metodelor interactive combinate cu metodele tradiţionale.

Pe tot parcursul anului şcolar am antrenat preşcolarii, activizându-i prin activităţi frontale, activităţi individuale, fişe de lucru, dar şi prin activităţile atractive de joc, pe grupe. Pentru ca preşcolarii să-şi însuşească toate cunoştinţele din programa şcolară de la Cunoaşterea mediului, pe lângă activităţile pe care le-am desfăşurat în grupă, am organizat şi excursii pentru observarea mediului înconjurător, a fenomenelor care se petrec în natură în diferite anotimpuri, precum şi pentru observarea animalelor domestice sau sălbatice (vizite în curtea omului sau la grădina zoologică).Am încercat să aplic şi jocuri interdisciplinare pe parcursul anului şcolar. Pornind de la Cunoaşterea mediului, am încercat să combin această materie cu discipline precum Comunicare, Matematică, Educaţie plastică etc.

În cele ce urmează voi prezenta câteva dintre jocurile pe care le-am realizat împreună cu preşcolarii la grupă şi metodele interactive folosite.

1. „Când se întâmplă?”

Grupa-mare

Disciplina: Cunoaşterea mediului

Tema:„Când se întâmplă?”

Scop: Sistematizarea cunoştinţelor despre aspectele specifice celor patru anotimpuri. Înţelegerea legăturilor diferitelor fenomene ale naturii şi viaţa animalelor, a plantelor şi activitatea oamenilor. Dezvoltarea flexibilităţii gândirii, a capacităţi de a stabili legături diverse între date cunoscute referitoare la anotimpuri.

Obiective operaţionale:

- Să descrie ilustraţiile care reprezintă aspecte semnificative celor patru anotimpuri;
- Să stabilească legătura dintre conţinutul ilustraţiei şi anotimp, motivarea acesteia;
- Să stabilească un raport corect între cartonaşele de o anumită culoare, reprezentând un anotimp şi fenomenele sau acţiunile caracteristicile;
- Să motiveze legătura stabilită între anotimpuri;
- Să participe activ şi conştient la activitate.

Metode şi procedee: explicaţia, conversaţia, exerciţiul, metoda Mozaicul, Ştiu/Vreau să ştiu/Am învăţat, învăţarea prin cooperare.

2. „Izvor de vitamine”

Grupa-mare

Disciplina: Cunoaşterea mediului

Tema: „Izvor de vitamine”

Scop: consolidarea cunoştinţelor despre fructele de toamnă; stabilirea de relaţii între acestea, precum şi învăţarea prin cooperare.

Obiective operaţionale:

- să recunoască fructe şi legume, precum şi principalele însuşiri ale acestora;
- să formuleze propoziţii corecte din punct de vedere gramatical.

Reguli de joc:

- Copiii sunt împărţiţi în 2 echipe - echipa legumelor şi echipa fructelor;
- educatoarea adresează întrebarea tuturor copiilor din echipă;
- copiii receptează întrebarea şi răspund;
- educatoarea stabileşte echipa care lucrează;
- rezolvă sarcina dată numai echipa numită;
- echipa care nu lucrează intervine numai la apelul educatoarei, dacă sarcina nu a fost rezolvată de echipa numită;
- fiecare răspuns corect primeşte un punct.

Metode şi procedee: explicaţia, convorbirea, piramida, demonstraţia, învăţarea prin cooperare.

3.„În lumea animalelor”

Grupa-mare

Disciplina: Cunoaşterea mediului

Tema:„ În lumea animalelor”

Scop: consolidarea cunoştinţelor despre animalele domestice şi sălbatice; exersarea deprinderii de exprimare corectă, fluentă şi coerentă în propoziţii; educarea sentimentului de dragoste şi ocrotire faţă de animale.

Obiective operaţionale:

- să recunoască animalele sălbatice şi domestice;
- să se exprime corect în propoziţii;
- Să denumească puii fiecărui animal;
- Să enumere foloasele aduse de fiecare animal.

Material didactic: jetoane animale domestice şi sălbatice, planşe, foi A3, carioci, ecusoane, mascote

Metode şi procedee: explicaţia, conversaţia, ciorchinele, brainstorming-ul, învăţarea prin cooperare.

4.”O lume pierdută”

Grupa-mare

Disciplina: Cunoaşterea mediului

Tema:„O lume pierdută”

Scop: consolidarea cunoştinţelor despre dinozauri şi despre modul de viaţă a acestora; corectarea eventualelor lacune descoperite pe parcursul jocului.

Obiective operaţionale:

- Să recunoască dinozaurii,
- Să clasifice dinozaurii (ierbivori, carnivori), a modului de viaţă şi a dispariţiei acestora.

Metode şi procedee: metoda RAI (Răspunde – Aruncă – Interoghează), exerciţiul, explicaţia, conversaţia, problematizarea.

5.„Casa meseriilor”

Grupa-mare

Disciplina: Ştiinţe/Cunoaşterea mediului

Tema:„Casa meseriilor’’

Scop : verificarea şi consolidarea cunoştinţelor referitoare la meserii; consolidarea şi aprofundarea cunoştinşelor cu privire la însuşirile tuturor pieselor, stabilirea asemănărilor şi deosebirilor dintre ele; cultivarea operaţiilor logice, analiza, sinteza, comparaţia;

Obiective operaţionale:

- Să recunoască piesele după cele patru atribute;
- Să precizeze meseriile şi să le clasifice corect;
- Să se exprime corect în propoziţii;
- Să-şi formeze deprinderi de comportare civilizată;
- Să participe activ şi conştient la activitate.

1. Metode şi procedee: exerciţiul, explicaţia, conversaţia, demonstraţia, ciorchinele, observaţia.

Făcând o analiză asupra activităţii copiilor la grupă în etapa formativă, concluzionăm că sunt mai receptivi la metodele interactive şi la jocurile interdisciplinare. Astfel de activităţi reprezintă scenariul unei zile sau un moment al lecţiei, în care preşcolarii pot participa activ în funcţie de aptitudini, nivel de cunoştinţe, stare sufletească, la unul sau altul din momentele scenariului. Jocurile prezentate mai sus m-au ajutat în îmbunătăţirea rezultatelor şcolare ale copiilor la disciplina Cunoaşterea mediului, deşi nu am reuşit să folosesc toate metodele de eficientizare a procesului instructiv-educativ .

În urma analizei făcute după aplicarea metodelor interactive, am constatat ca atenţia tuturor copiilor a fost bună, ei fiind mai atraşi de aceste activităţi realizate prin joc şi şi-au însuşit mai uşor cunoştinţele activităţilor. Copiii au manifestat iniţiativă în rezolvarea sarcinilor, au răspuns corect şi nu au avut nevoie de ajutorul educatoarei în formularea răspunsurilor

În procesul instructiv-educativ am alternat activitatea frontală cu cea individuală sau pe grupe, pentru a permite progresul tuturor preşcolarilor în ritmul propriu de învăţare. Rezultatele pe care le-au obţinut preşcolarii la probele de evaluare curente, dar şi la proba de evaluare finală mă determină să consider ca primul obiectiv propus a fost îndeplinit.

In actul de predare-învăţare-evaluare am utilizat acele strategii didactice care să favorizeze reuşita şcolară în rândul preşcolarilor. Am alternat în cadrul lecţiilor activitatea frontală cu cea pe grupe sau cu cea individuală. Am îmbinat metode activ-participative cu cele tradiţionale pentru a vedea care dintre ele au mai mare randament şi care favorizează progres şcolar. Observând rezultatele copiilor la cele două probe de evaluare, cea iniţială şi cea finală, precum şi cele din probele de evaluare curente, evidenţiez faptul că am reuşit într-o mare măsură să identific strategiile didactice care să favorizeze reuşita şcolară a preşcolarilor.

În conformitate cu didactica modernă, combinarea metodelor active şi interactive în cadrul unei activităţi duce la o mai mare înţelegere şi asimilare de noi cunoştinţe, la o fixare şi evaluare mai profundă şi îi motivează mai eficient pe copii să participe la activităţile desfăşurate. Cunoştinţele asimilate sunt de lungă durată şi operează constructiv în schimbarea

sau formarea de noi aptitudini comportamentale. Deprinderile de muncă, cu caracter activ ale colectivului de preşcolari se formează gradat, în funcţie de particularităţile de vârstă.

În activitatea desfăşurată la catedră am constatat că folosirea celor mai eficiente metode moderne, îmbinate cu cele tradiţionale, folosirea mijloacelor audio-video, activizează întregul colectiv de copii, pentru a-şi însuşi temeinic cunoştinţele. Consider că rezultatele obţinute în urma efectuării acestei cercetări au fost pozitive.

Bibliografie:

- Lespezeanu, Monica, (2007) *Tradiţional şi modern în învăţământul preşcolar*, O metodică a activităţilor instructiv-educative, Editura Omfal Esenţial, Bucureşti
- Ezechil, Liliana; Păişi Lăzărescu, Mihaela, (2002) *Laborator Preşcolar,* Ghid metodologic, Editura V&I Integral, Bucureşti
- Cerghit, Ioan, (2006) Metode de învăţământ, Editura Polirom, Iaşi
- Breben, Silvia; Gongea, Elena; Ruiu, Georgeta; Fulga, Mihaela, (2002) *Metode interactive de grup,* Ghid metodic, Editura Arves, Craiova

TEMA: „Antibullying: Educație pentru Empatie”
SECŢIUNI:
2. Exemple de bune practici;

“PREVENIREA BULLYINGULUI: METODE ŞI TEHNICI DE INTERVENȚIE"-
Ghid de interviu pentru o anchetă pe tema :
„BULLYING-UL ÎN RÂNDUL COPIILOR’’

Profesor învățământ primar Barlaboi Camelia Mihaela
Școala Gimnazială „Sfântul Vasile”, Ploiești, Prahova

Ghid de interviu pentru o anchetă pe tema :
„BULLYING-UL ÎN RÂNDUL COPIILOR’’

Bună ziua! Mă numesc Camelia Mihaela Barlaboi și realizez o cercetare privind BULLYING-UL ÎN RÂNDUL COPIILOR. Acesta este un chestionar pe care te rugăm să îl completezi pentru a afla opiniile copiilor cu privire la unele comportamente din cadrul şcolii sau din grupul de prieteni. Răspunsurile pe care le vom obţine nu le vom comunica nimănui în această formă (informaţiile sunt confidenţiale), iar rezultatele sunt folosite în scopuri de cercetare.
Te rugăm să nu completezi numele tău pe acest chestionar.
Vă mulţumesc pentru colaborare!

1. În mod obișnuit cum te simţi la școală?
……

2. Când ești la școală, de obicei, cu cine te joci sau stai în recreație?
……

3. Se întâmplă să lipsești nemotivat / să chiulești de la școală?
……

4. Ce fac profesorii voștri atunci când greșiţi?
……

5. Cine sunt în general prietenii tăi?
……

6. Ai văzut întâmplându-se în școala ta situații când un copil umilește sau face de rușine un alt copil, bate un alt copil?
……

7. Dacă astfel de lucruri se întâmplă în școala ta, cine ia măsuri/intervine de obicei?
……

8. Ai auzit până acum de cuvântul „BULLYING” ?
……

9. Dacă da, unde ai auzit?
……

10. Spune-ne te rog, în câteva rânduri, ce crezi că înseamnă „bullying”:
……
……
……
Vă mulțumesc, a fost o plăcere pentru mine și vă asigur că datele vor fi confidențiale.

Aplicație
„Eu despre eu” - chestionar de personalitate (temperament)

Profesor Bejenaru Constantin
Colegiul „Vasile Lovinescu” Fălticeni

Răspundeți cu DA (în măsură în care aveți răspunsuri afirmative pentru întrebările precizate) sau NU (în cazul răspunsurilor negative) în fiecare set de întrebări, dar numai un singur răspuns pentru fiecare din cei zece indici din fiecare categorie.

Indici ai emotivității (E) non-emotivității (non-E)		**Indici ai activismului (A) non-activismului (non-A)**		**Indici ai primarității (P) secundarității (S)**	
Vă mâniați ușor? În situații dificile vă alarmați ușor? Intrați în panică?		Aveți tendința de a vă găsi tot timpul ocupații mai ales în timpul liber?		Vă consolați repede? Vă împăcați ușor? (Vă trece ușor supărarea?)	
Sunteți sensibil la mustrări, la critici, la încurajări?		Vă decideți ușor? Treceți imediat la acțiune?		Sunteți în general indiferent față de recunoștința altora manifestată de dvs.?	
Sunteți timid în relațiile cu alții?		Sunteți perseverent? Persistați în realizarea unei acțiuni?		Sunteți schimbător în prieteniile dvs.? Vă schimbați ușor părerile?	
Vi se întâmplă să roșiți ușor sau se instalează ușor paloarea în situații speciale?		Sunteți constant în eforturile dvs., în munca pe care o desfășurați?		Sunteți în general schimbător în ocupațiile și preocupările dvs.?	
Se poate spune că sunteți certăreț? Ridicați ușor vocea în discuție? Folosiți relativ ușor cuvinte tari?		În general sunteți vioi, energic, vorbăreț?		Sunteți ușor de convins? Sunteți ușor influențabil?	
Aveți în genere dispoziție emoțională schimbătoare? (Treceți relativ ușor de la veselie la melancolie sau invers?)		Preferați activitățile dinamice?		În genere, acționați mai ales în vederea unor rezultate imediate (sub ecoul consecințelor imediate)?	
În fața unui eveniment necunoscut tresăriți ușor?		Preferați mai curând să acționați decât să priviți acțiunea?		De obicei, sunteți risipitor, cheltuitor?	
Sunteți puternic impresionabil? (Situațiile mai		Acceptați ușor să desfășurați o activitate chiar dacă nu		Vi se întâmplă să abandonați ușor promisiunile pe care le	

deosebite vă impresionează puternic?		corespunde gusturilor dvs.?		faceți, hotărârile, deciziile luate?	
Manifestați neliniște (vă tulburați) când lucrurile nu merg așa cum ați dori?		Sunteți întreprinzător?		În genere, iubiți noutatea, imprevizibilul?	
Sunteți în general agitat, nervos, instabil în trăirile emoționale?		Sunteți în general realist? Aveți simț practic? Sunteți descurcăreț?		Vă place întotdeauna să fiți pregătit la ultimul strigăt al modei? (În pas cu moda)?	

Număr de răspunsuri		**Număr de răspunsuri**		**Număr de răspunsuri**	
DA	**NU**	**DA**	**NU**	**DA**	**NU**
Simbolul corespondent		**Simbolul corespondent**		**Simbolul corespondent**	

În funcție de numărul răspunsurilor DA și NU trebuie decis după aceea asupra simbolului corespondent, astfel:

- emotivitate/non-emotivitate: mai mult de 5 de DA, **E**, altfel **non-E**;
- activism/non-activism: mai mult de 5 de DA, **A**, altfel **non-A**
- primaritate/secundaritate: mai mult de 5 de DA, **P**, altfel **S**

Cu simbolurile obținute creați o formulă, această formulă fiind corespondentă unui tip de temperament (în cazul în care obțineți o egalitate de răspunsuri, luați în calcul ambele simboluri și creați două formule, respectiv patru în cazul a două egalități, temperamentul vostru neîncadrându-se strict în unul dintre tipurile precizate).

EAS (Pasionații) – activitatea sa este subordonată unui scop ambițios, dominator, unic; împart oamenii în amici sau adversari; severi, dar amabili și sociabili; își stăpânesc violența sentimentelor; putere de muncă, rezistă la obstacole, rapizi în execuție; valoare dominantă: opera de realizat.

EAP (Colericii) – activitate intensă, variată; tendință spre exteriorizare; plini de viață, optimiști, deseori fără măsură și gust; revoluționari; generoși; antrenează și pe alții în activitate; valoarea dominantă: acțiunea.

EnAS (Sentimentalii) – meditativi, interiorizați, nemulțumiți, timizi, scrupuloși, nesociabili, stângaci, individualiști; emotivitate puternică; chiar și impresiile slabe îi zguduie puternic; analizează îndelung propriul trecut, pe care ar vrea să-l schimbe; valoarea dominantă: intimitatea.

EnAP (Nervoșii) – dispoziție variabilă; muncesc neregulat numai în domeniul în care le place; au nevoie de emoții puternice; vor să uimească; nu sunt constanți afectivi; recurg ușor la minciună sau ficțiune; înclinație pentru bizar, macabru; valoarea dominantă: distracția.

nEAS (Flegmaticii) – imapasibili, tenaci, civism accentuat, respectă legile şi principiile; punctuali, obiectivi, ponderaţi; le plac sistemele abstracte; au simţul umorului; egoişti, dar cu respect pentru ceilalţi; calmi, gravi; valoare dominantă: legea.

nEAP (Sangvinicii) – iubesc societatea, politicoşi, spirituali, ironici, sceptici; au iniţiative şi mare suplețe în spirit; oportunişti, cu spirit practic; sunt greu de tulburat şi simt nevoia să domine; valoarea dominantă: succesul.

nEnAS (Apaticii) – închişi, plini de secrete, fără o viaţă internă bogată; sumbri, taciturni, râd rar, persistenţi în duşmănii; indiferenţi la viaţa socială, dar cinstiţi; iubesc liniştea, singurătatea, foarte puţini emotivi; valoarea dominantă: liniştea.

nEnAP (Amorfii) – sunt lipsiţi de energie, fără iniţiative; conciliaţi, toleranţi prin indiferenţă; încăpăţânaţi, neglijenţi, înclinaţi spre lenevie; nepunctuali, indiferenţi în raport cu trecutul şi viitorul; valoarea dominantă: plăcerea.

Chestionar construit pe teoria lui G. Heymans şi E. D. Wiersma

Sarcină de lucru

1. Determinaţi-vă profilul care vi s-a conturat punând accent pe indicii emotivităţii

2. Scrieţi un eseu cu titlul ”Eu despre eu”

Exerciții creative

Profesor învățământul primar, Bejenaru Manuela Simona
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu" Fălticeni

Pentru profesori - „Antrenament"

A. Scrieți și analizați trei propoziții despre "cum vă simțiți"

- Acasă
- La școală (la ore cu elevii, în sala profesională, în pauze, la ședințe)
- Pe stradă
- Cu colegii, prietenii
- Când studiezi
- Când ai un eșec/ succes
- Alte situații sau evenimente pe care le trăiești

B. Dați exemple de situații când ești:

- Fericit(ă)
- Trist(ă)
- Bucuros(ă)
- Stresat(ă)
- Iubit(ă)
- Plictisit(ă)
- Sigur(ă) pe tine
- Temător(oare) – îți e frică

Exerciții pentru elevi (care se pot aplica la clasă)

1. "Una caldă, una rece"

- ✓ Analizați și scrieți pe o foaie de hârtie propriile emoții / sentimente trăite pentru :
- ✓ Cea mai bună/fericită zi din viața ta sau Cea mai proastă / nefericită zi din viața ta

2. Desen:

- ✓ Desenați expresia fețelor profesorilor pentru stările emoționale pe care le-ați observat la ei (în mod frecvent).Scrieți cum ați dori să fie?

3. *Răspundeți la întrebările:*

Când ești:	Cum gândești?	Cum te comporți?	Ce spui?	Cu cine vorbești despre ele?
Fericit				
Vesel				
Mulțumit				

Calm				
Trist				
Nervos				
Neliniștit				
Nemulțumit				

4. *"Ferestrele emoțiilor"*

- ✓ Identificați situații la clasă, în școală care generează emoții pozitive.
- ✓ Alegeți o emoție negativă și investigați:

Cu ce am generat eu emoția? ➢ ➢ ➢	Cu ce au generat ceilalți emoția? ➢ ➢ ➢
Cu ce am rezolvat eu emoția? ➢ ➢ ➢	Cu ce au rezolvat ceilalți emoția? ➢ ➢ ➢

5. *"Istoria emoțiilor"*

- ✓ Care este istoria emoțiilor dvs.?
- ✓ Cel mai emoționant moment din viața dvs. este:

  - pozitiv

  - negativ

- ✓ Emoțiile dvs. proprii (sunt):

- de acasă
- de la locul de muncă
- de pe stradă
- din timpul liber

Dați exemple de emoții care vă ajută în succesul unei activități (de ex: optimism, relaxare, ambiție etc.).

DIVERSITATE CULTURALĂ ŞI ETNICĂ

PROIECT DE LECȚIE - EDUCAȚIE PENTRU DEZVOLTARE PERSONALĂ

Prof. Vlad Carmen Valentina, Şcoala Gimnazială „Ion Creangă" Brăila

Prof. Bercea Gianina, Şcoala Brunn/ Värmdö Kommun Suedia

Se dau elevilor textele-suport (creație a cadrelor didactice), în vederea jocului de rol. Interpretarea poate fi susținută și în fața părinților, ca o lecție demonstrativă/ activitate interactivă:

SUA

Tata și Mama așază masa împreună, apoi se așază și ei pe scaune. Intră Fiica, salută respectuos:

Fiica: *Bună seara, dragii mei! Waw! Miroase excelent! Ce avem la cină?*

Mama: *Burgeri, legume, American pay și ca desert – înghețată.*

Tata: *Unde-i fratele tău, Jack?*

Fiica: *Ajunge imediat. Parchează mașina pe aleea din fața casei. N-ar trebui să-i ia prea mult timp...*

Se aude: Buf! Nino! Nino! (alarma unei mașini...)

Fiul (intră, îi face surorii sale cu ochiul și salută șmecherește): *Bună seara, babacii mei!*

Tata îl privește urât, vrea să se ridice spre el, dar mama îl ține de mână și îi face semn să se calmeze. Fiul se așază și el la masă. Se face liniște, toți mănâncă, dor băiatul mestecă zgomotos.

Tata: *Și, te-ai hotărât? Îți continui studiile?*

Fiul: *Acum, nu. Mai întâi vreau să fac un turneu cu formația mea.*

Tata: *Și din ce vei trăi, dacă nu aveți succes imediat? Sau mai încolo, când vei îmbătrâni și nu vei mai fi atât de chipeș? Te faci cântăreț printr-un club oarecare?*

Fiul: *Nu te privește!*

Tata: *Cât stai în casa mea, mă privește*! (Cei doi se ridică, devenind violenți în rpivire. Mama încearcă să îi calmeze, în timp ce Fiica mănâncă în continuare, liniștită.)

Fiul: *E o țară liberă! Curând voi fi major, fac ce vreau!*

Tata: *Ai dreptate! America e țara tuturor posibilităților. Fă ce vrei!*

CONGO, AFRICA

E o noapte senină. Jos, pe o rogojină, stă o familie. Mama le pune mereu în farfurii, în timp ce Tata mănâncă, în continuu, fără să bage pe nimeni în seamă.

Mama: *Nu irosiți apa! Am cărat-o cu greu, din celălalt sat!*

Tata: *Și??? Fiică-ta nu te-a ajutat? Băiatul merge cu mine toată ziua, să ducem caprele la păscut. Este foarte greu să mai găsim câte ceva să le hrănim, în arșița asta!*

Fiul: *Tata are dreptate! Am fost cu caprele foarte departe azi, mult mai departe de satul alăturat, aproape* de *Muntele Sfânt, așa că nu vă mai plângeți!*

Tata: *Voi ce faceți toată ziua? Trebuie doar să cărați apă și să aveți grijă de bordeiul nostru!*

Fiul: *Sora mea nu zice nimic?*

Fiica (nu mai mănâncă, tace şi stă tot timpul cu privirea în pământ)

Tata: *Tu ce-ai făcut toată ziua?*

Mama: *Las-o în pace! A fost la şcoală, are de învăţat!*

Tata: *Ce şcoală? I-am spus să te ajute! Pierde vremea, în timp ce noi ne spetim muncind pentru ea. Ia uite, ce voinică e! Ce braţe are, numai bune de cărat apă!*

Mama: *Cât voi mai putea eu munci, ea va merge la şcoală!*

Tata: *Taci, femeie!*

Mama: *Nu tac! Fiica mea trebuie să ducă o viaţă mai bună ca a mea!*

GERMANIA

O familie ia cina, stau la masă, dar încă nu mănâncă. Tata se uită la ceas, ca şi cum ar aştepta pe cineva. Intră Fiul, foarte elegant, foarte calm.

Fiul: *Guten Abend, Mutti! Guten Abend, Papa!*

Mama: *O, dragul meu, aşază-te!*

Tata citeşte un ziar, are mustaţă, pare foarte sever, dar zâmbeşte, zărindu-şi fiul.

Tata: *Unde este sora ta?*
Fiul: *În camera ei, se pregăteşte de cină. Va coborî imediat.*

Fiica (apare cu căşti în urechi, cu telefonul în mână, este machiată strident. Are un tatuaj pe gât.)

Hallo, bătrânii mei! Şi tu arăţi ca un bătrân! (îi spune fratelui său). *Ce băgăm în noi în seara asta?*

Mama: *Gerda, vorbeşte frumos! Asta-i apariţie? Aşa ieşi tu pe stradă? Ne faci de ruşine!*

Fiica: *Ramoliţilor! Aşa e moda! Toate hainele mele sunt Bio, Eco – Style.*

Mama: *Bine, taci! Ia şi mănâncă!*

Fiica: Wurs*t? Iar Wurst? Ţi-am spus de atâtea ori că nu mănânc carne. Vrei să mă omori?*

Tata: *Şi? Te-ai hotărât? Mergi la facultate, ca fratele tău?*

Fiica: *Doamne fereşte! Mă faceţi roboţel, ca pe el? M-am înscris ca voluntar, plec în Africa pentru un an, să aprovizionăm cu apă potabilă satele sărace.*

Tata: *Şi când te întorci, din ce vei trăi?*

Fiica*: Pentru asta exişti tu! Să mă susţii! De fapt, dai înapoi ceva planetei, că te hrăneşte!*

Tata: *Nu fi obraznică! Nu poţi trăi din nimic, toată viaţa!*

Fiica: *Ba da! Mama Natură are grijă şi de ăştia ca mine!*

Mama: *Cum, ca tine?*

Fiica: *Eco, Bio, cum vrei să-mi spui...*

INDIA

Se stă tot pe rogojină, toți mănâncă în tăcere. Se vede că sunt supărați. Tata se uită, din când în când, urât, la fiica sa. Fata începe să plângă, mai întâi încet, cu suspine, apoi din ce în ce mai tare, în hohote. Mama o mângâie încet pe spate și îi șoptește să tacă.

Tata: *Las-o în pace! Trebuie să înțeleagă!*

Fiul: *Așa e! Tata are dreptate! Trebuie să accepți!*

Fiica: *Niciodată! Nu mă puteți mărita așa, ca pe animale!*

Tata: *Îți bați joc de tradiția noastră? Eu sunt vinovat, că te-am dat la școala aia internațională, unde ți-au băgat numai prostii în cap!*

Fiica: *Vreau să plec la Londra, nu să mă mărit!*

Tata: *Și ce faci la Londra, mă rog?*

Fiica: *Studiez!*

Tata: *Și cine te susține?*

Mama: *Nu fi rău! Știi foarte bine că a obținut o bursă. Și, pe lângă asta, poate lucra...*

Tata: *Să lucreze??? O femeie din familia mea să lucreze??? Mă faceți de rușine!*

Fiul: *Nu se poate, mamă, comunitatea ne-ar exclude!*

Fiica: *Și? Pentru voi, ce este mai important? Fericirea mea sau părerea comunității?*

Tata: *Tu ce crezi?...*

CLASA A VII-A

MODUL: Autocunoaşterea şi dezvoltarea personală

TEMA: Diversitate culturală şi etnică

COMPETENŢE GENERALE ŞI COMPETENŢE SPECIFICE:

I. Dezvoltarea capacităţii de autocunoaştere şi a atitudinii pozitive faţă de sine

I.2. dovedirea încrederii în sine, în situaţii diferite

II. Dezvoltarea abilităţilor de interrelaţionare în contexte variate

II.1. explicarea importanţei individuale şi sociale în diferite contexte

II.2. utilizarea tehnicilor de comunicare eficientă, în contexte variate din punct de vedere social şi cultural

III. Dezvoltarea abilităţilor de utilizare a informaţiilor în vederea integrării socio-profesionale

III.1. analizarea factorilor favorizanţi învăţării eficiente

IV. Conştientizarea necesităţii stabilirii relaţiei cu mediul social prin comportamente dezirabile

IV.1. respectarea normelor în viaţa grupurilor de apartenenţă

Desfaşurarea lecţiei

1. EXERCIŢIU DE DEZGHEŢ

- se lucrează individual

- sarcina de lucru: Așezați următoarele țări, în ordinea preferințelor voastre: Canada, Columbia, Anglia, Bulgaria, Vietnam.

2. ACTIVITATEA PROPRIU-ZISĂ

- se lucrează în echipe, de câte 5-6 elevi

- sarcina de lucru: studiu de caz: Se prezintă, prin joc de rol, 4 situații diferite. Sunt discuții familiale cu privire la continuarea studiilor, din societăți diferite: SUA, Germania, Congo și India.

- fiecare grupă va prezenta o continuare a unei povești, argumentând alegerea făcută.

3. FEED-BACK: Linia valorii.

- doamna dirigintă întinde o sfoară, de-a lungul clasei, plasându-se la mijloc. Într-un capăt al sforii se plasează, imaginar, țări bine dezvoltate, iar în celălalt capăt, țări mai puțin dezvoltate, cu un sistem educațional nu foarte bine pus la punct.

- elevii sunt rugați să se șeze, pe rând, spre capătul care cred ei că îi reprezintă, din punct de vedere al dezvoltării personale și al societății în care trăiesc și învață, argumentând alegerile.

- se vor trage concluziile aferente, în funcție de opțiunile elevilor.

Prof. BOCA DANDEA TIBERIU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”NICODIM GANEA” BISTRA

Activități de conștientizare a bullying-ului în școli

ACTIVITATEA 1: CUVINTE CARE RĂNESC

Elevii vor primi câte un post-it. Fiecare trebuie să scrie comentariile abuzive și nepoliticoase sau poreclele ofensatoare pe care le-au auzit despre alți elevi pe post-it-urile date (fără a indica nume). În acest timp, profesorul va desena pe o coală de flipchart următoarea grilă scară:

Tachinare/glume ușoare
Glumă umilitoare
Insultă dureroasă
Insultă foarte dureroasă

Elevii trebuie să lipească post-it-urile pe scară, luând în considerare cel mai adecvat loc după părere lor.

Nu trebuie să vorbească unul cu altul și să nu comenteze foile în timp ce fac acest lucru.

Au voie să se uite mai bine la scară. De obicei sunt cuvinte care se repetă, plasate în poziții diferite pe scară de diverși elevi.

Atunci când toți elevii s-au așezat la loc, vor fi întrebați ce au observat la scară. Discuția va avea în vedere următoarele întrebări:

1.Ați văzut anumite cuvinte în mai multe locuri pe scară?

2.De ce credeți că unii dintre voi au decis că un anumit cuvânt este mai puțin/nu este ofensator, în timp ce alții îl consideră dureros sau umilitor?

3.Contează modul în care cuvântul a fost utilizat sau de către cine?

4. De ce folosesc oamenii astfel de cuvinte?

5. A provoca durere altora folosind astfel de cuvinte este o formă de bullying sau nu? De ce?

6. Întrebați-i pe toți dacă pot vedea vreo similitudine între cuvintele de pe foi. Există, spre exemplu, cuvinte legate de aspectul fizic, abilitățile mentale, etnie, sex, etc.

7. Există cuvinte care sunt folosite doar pentru fete și alte cuvinte doar pentru băieți?

8. În care grup sau temă se află cele mai ofensatoare cuvinte?

9. Ce categorie/temă a primit cele mai multe foi? Cum explicați acest lucru? Astfel, cadrul didactic identifică și definește comportamentul de bullying (roluri, tipuri, consecințe), informații ce vor fi trecute pe flipchart.

ACTIVITATEA 2: UTILIZAREA LITERATURII PENTRU A ILUSTRA FENOMENUL DE BULLYNG

Profesorul le oferă elevilor copii cu fragmentele selectate din cartea Agresorul, scrisă de Paul Langan (Anexa1)

Elevii citesc fragmentul și îl analizează: ei identifică agresorul/agresorii și victima, discută despre comportamentele lor, despre cauzele acestor comportamente, despre sentimentele celor implicați și își exprimă opiniile (pro sau contra), oferind argumente în acest sens.

Dirigintele moderează discuția și orientează elevii prin întrebări spre materializarea discuțiilor în judecăți de valoare precum și atingerea obiectivelor.

ACTIVITATEA 3: JOCUL DE ROL

Profesorul organizează elevii în grupuri și cere fiecărui grup să adapteze și să reinterpreteze, inversiune proprie, scena descrisă în fragmentul citit anterior, ei trebuind să ia în considerare ce au învățat despre fenome-nul de bullying. Elevii vor face schimb de roluri (agresorul va deveni victimă și invers) și vor împărtăși colegilor propriile sentimente față de fiecare situație, evidențiind de ce fenomenul de bullying este greșit sau trebuie oprit.

Se vor folosi cartonașe autocolante unde vor scrie posibilele cauze ale bullying-ului, să dea exemple de bullying, să explice sentimentele persoanelor implicate în fenomenul de bullying, toleranța, empatie, etc. care vor fi aplicate într-un tablou dinamic pe un flipchart.

ANEXA 1

"Agresorul" de Paul Langan
Fragment

Mergând pe stradă, Darrell [1] își văzu umbra în fereastra unui magazin. Își aminti de un șoricel ce alerga pe alee, sperând să nu fie văzut de nicio pisică. Își dădu seama că, pentru restul lumii, el părea afi un copilaș ce se teme de propria sa umbră.

Mai în față, văzu un grup de 5 băieți stând în fața unui mic magazin de sendvișuri. Păreau a avea în jur de 15 sau 16 ani, toți fiind mai mari decât Darrell. Nu semănau cu huliganii pe care îi știa de acasă. Păreau a fi copii obișnuiți care își petreceau timpul împreună, așa cum și el făcea împreună cu prietenii săi, Malik, Reggie și Mark. Doi dintre ei aveau doze de suc, se înghioldeau și râdeau. Darrell se întreba dacă vreunul dintre ei era boboc la Bluford.

Se gândi ce să facă. *N-ar fi drăguț să zâmbesc și să mă prezint, iar ei să se dovedească a fi băieți prie-tenoși* își spuse el. *Poate ei sunt la fel ca Malik, Reggie și Mark. Dacă voi ajunge să îi cunosc, prima zi la Bluford nu ar fi chiar așa de rea.*

Darrell se apropie și încercă să urmeze sfatul mamei sale. Le zâmbi, încercând să ascundă faptul că
îi tremurau genunchii teribil.

-La ce râzi, fraiere? spuse cel mai mare dintre băieți. Era aproape la fel de înalt și bine făcut ca Malik. Crezi că suntem amuzanți sau ce?

- Nu, nu, spuse repede Darrell, panicat, căutând cuvintele potrivite. *Fusese simplu să vorbesc cu Malik și cu băieții de acasă, dar aceștia sunt altfel,* se gândi Darrell.

Nu avea nici cea mai mică idee ce ar putea să le spună.

-Sunt… sunt nou pe aici, mormăi el emoționat, și merg la Buford.-Buford? Ce-i asta? Ești prost sau ce? Spuse cel mare, ceilalți râzând parcă în sincron.

-Vreau… vreau să spun Bluford-, rectifică Darrell, da… Bluford.

-De ce nu ai spus așa de la bun început? Ți se plimbă limba-n gură sau ce? Întrebă cel mare.
Oricum, nu prostești pe nimeni. Tu, ăla de clasa a șasea, ce pretinzi că ești la liceu.

Se apropie atât de mult încât Darrell nu mai putu nici măcar să respire sau să zâmbească, lovindu-l un miros puternic de ceapă și țigări.

-Care-i numele tău, puștiule? întrebă el.

- Sunt Darrell… Mercer.

- Darrell… Mercer repetară ei, chicotind.

Numele lui Darrell îi amuzau teribil. Continuau să îl tot repete, luându-l în derâdere. Darrell încerca
Să găsească o cale să fugă, să scape de ei, dar băieții îl înconjurară.

În sfârșit, cel mare întrebă:

-Ai ceva bani, Darrell Mercer?

-Pentru ce? întrebă Darrell.

-Ne gândeam că ne împrumuți, ca să nu-ți îndesăm fundul ăla sfrijit în tomberonul acela, spuse cel mare.

Prietenii lui începură să râdă tare. Unul dintre puști, îmbrăcat într-un tricou foarte larg cu Lakers, îi acoperea pe toți cu râsul său.

-Arată de parcă ar fi pe punctul de a-și uda pantalonașii, zise băiatul cu tricoul Lakers, neputând nici măcar să mai respire de râs.

Darrell le dădu 3.25$, tot ce avea. Le înmână banii cu mâinile ce-i tremurau groaznic

-Trei bișt ari? Atât ai? se răți oi băiatul musculos la el.

Darrell se holba la el, cu gura deschisă de spaimă. Apoi, fără să scoată vreun cuvânt, Darrell
încercă să treacă pe lângă ei, dar toți se puseră în calea lui. Băiatul mai mare întinse degetul arătător și îl împunse pe Darrell în piept.

-Sunt Tyray Hobbs. Sunt boboc la Bluford, iar eu conduc lucrurile pe aici. Ai auzit ce am zis?

-Da, zise Darrell, plecându-și capul.

Voia să meargă acasă, nu la unchiul Jason, ci înapoi în Philadelphia. Încă o dată, încercă să treacă de ei. De această dată, băieții se dădură la o parte. Dar, grăbindu-se să treacă de ei, Tyray îi puse piedică. Neputând
Să treacă de adidașii Nike ai lui Tyray, Darrell se împletici și căzu pe marginea trotuarului. Își mușcă buza când se lovi de pământ. Simți gustul sărat al sângelui care îi țâșni din buză.

- Ești împiedicat sau ce? Întrebă Tyray.
- Ești vreun prostălău sau ceva de genu'? întrebă alt băiat.

Darrell se ridică ușurel. Rana era mică. O ascunse, mușcându-și buza de jos. Nu voia ca cineva să observe că sângera.

-*Deci așa are să fie*, gândi Darrell.

1.Darell este un băiat orfan de tată, care trăia, foarte modest, cu mama sa, în Philadelphia. Darell este în clasa a IX-a și este un băiat mai mic de statură decât băieții de aceeași vârstă cu el. Unchiul lui Darell i-a găsit mamei acestuia o slujbă mai bună în California și Darell, împreună cu mama sa s-au mutat în timpul anului școlar.

-Uite cum tremură, zise Tyray sfidându-l, iar băieții se puseră din nou pe râs, scoțând un sunet asemănător mașinilor prinse în aglomerația din oraș de la orele de vârf.

Darrell se întoarse și începu să meargă ușurel către noul său apartament.

Un cuplu tânăr ce împingea un cărucior de bebeluș se îndrepta către el. Bărbatul era solid. Darrell crezu că Tyray și prietenii lui nu vor îndrăzni să se ia de el. Când mai avea puțin de 1 metru până la cărucior, se întoarse. Băieții dispăruseră.

Tyray și prietenii săi dispărură în umbră, dar Darrell știa că avea să îi vadă din nou. Ajungând la
Bluford, ei aveau să fie acolo, plimbându -se pe coridoare, stând în vestiar, relaxându-se în sala de sport.

Îl vor aștepta.

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A BULLYINGULUI ÎN ȘCOALĂ

Propunător: Boldan Florentina
Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Baia Mare

1. Bullying: Ce este și cine este implicat ?

Fenomenul de bullying este foarte răspândit atât în școlile din România, cât și la nivel mondial. Acesta se referă la agresiunea sau hărțuirea fizică sau verbală, care se repetă pe o anumită perioadă și care implică un dezechilibru al puterii între două persoane, cel mai adesea copii. Din păcate, bullying-ul poate avea urmări periculoase asupra dezvoltării normale a unei persoane.

Ce înseamnă bullying?

Acest termen este folosit ca atare și în limba română, însă acesta s-ar traduce ca fiind un tip de hărțuire, intimidare sau agresiune, care poate avea loc fie între copii, la școală sau în cercul de prieteni, fie între adulți, în cadrul unei relații sau la locul de muncă.

Conform Asociației Americane de Psihologie, bullying-ul este o formă de comportament agresiv, în care o persoană provoacă, în mod intenționat și repetat, un disconfort unei alte

persoane. Acesta poate fi fie sub formă de contact fizic, cuvinte adresate sau acțiuni mai subtile.

Cine este implicat în bullying?

Deși fenomenul este mai răspândit în rândul copiilor, bullying-ul poate avea loc și în cazul adulților. Agresorul poate fi:

- un alt coleg de la școală;
- șeful sau un coleg de serviciu care intimidează;
- partenerul care îl controlează pe celălalt;
- un vecin;
- un partener de afaceri;
- un membru al familiei;
- o altă persoană implicată într-o relație abuzivă.

Atât copiii care sunt agresați (*bullied*), cât și agresorii (*bullies)* pot dezvolta probleme serioase și de durată, din punct de vedere emoțional. Pentru a fi considerat *bullying,* comportamentul trebuie să fie agresiv și să îndeplinească anumite condiții:

- **Un dezechilibru al puterii:** copiii care-i agresează pe alții folosindu-și puterea, cum ar fi cea fizică, accesul la informații stânjenitoare sau popularitatea – pentru a controla sau a face rău altora. Dezechilibrele de putere se pot schimba în timp și pot avea loc în situații diferite, chiar dacă implică aceleași persoane;
- **Are loc în mod repetat**: agresiunile au loc de mai multe ori;

Bullying-ul include acțiuni precum amenințarea, răspândirea zvonurilor, atacareaunei persoane din punct de vedere fizic sau verbal și excluderea dintr-un grup.

Bullying-ul din școli plasează România pe locul 3 la nivel European în privința acestui fenomen, conform unui raport al Organizației Mondiale a Sănătății (OMS). Mai mult, aproape 400.000 de elevi sunt amenințați cu bătaia și 220.000 sunt bătuți în mod repetat de către colegi, potrivit unui studiu efectuat la nivel național.

2. PROIECT DE ACTIVITATE
BULLYING ÎN ȘCOALĂ

Data: 02.12.2024

Profesor: Boldan Florentina

Clasa : a IX-a

Aria curriculară: Consiliere și orientare

Modulul: Stil de viață sănătos

Subiectul: Violența și urmările ei

Obiective operaţionale:

La sfârşitul activității, elevii vor fi capabili:

- să definească noţiunea de violenţă;
- să identifice cauzele care determină violența;
- să conștientizeze urmările pe care le are adoptarea unui comportament violent asupra dezvoltării propriei personalități.

Valori și atitudini:

- respect și încredere în sine și în ceilalți;
- aprecierea unicității fiecăruia.

Resurse materiale: fișe de muncă individuală, creioane colorate

Metode și procedee didactice: brainstormingul, dezbatere, jocul, realizarea unor desene.

Resurse de timp: 45 minute

Bibliografie:

1. Băban, Adriana, (2003), *Consiliere educațională- ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere,* Ed.Psinet, Cluj-Napoca;
2. Băban, Adriana, Petrovai Domnica, Lemeni Gabriela, (2002), *Consiliere și orientare – ghidul profesorului,* Ed. Humanitas Educațional, București;
3. Cerghit, I. (2006), *Metode de învățământ,* Ed. Polirom, București;
4. Comșa, Mirela-Florentina, Puia, Maria, (2007), *Îndrumar de dirigenție- auxiliar pentru orele de consiliere și orientare,* Ed. Niculescu, București.

SCENARIUL DIDACTIC

1. Moment organizatoric.

2. Exercițiul de spargere a gheții ,*Acrostihul,* în care participanții, pe fond muzical, sunt rugați să-și scrie prenumele cu majuscule, în partea stângă a foii, pe verticală. În dreptul fiecărei litere, scriu o calitate, un lucru pe care îl fac cu plăcere și care începe cu litera respectivă. Fiecare membru al grupului citește ceea a scris.

3. Elevii sunt rugați să se grupeze în trei echipe.

4. Elevii sunt solicitați să definească violența.

5. Fiecare echipă va primi câte o situație pe care o vor dezbate în grup.

Situația 1

- Dacă nu faci ce-ți spun, îți arăt eu ție! Ai auzit?
- Da, tată! Am să fac tot ce spui, numai nu mă bate!

Ce simte o persoană când este amenințată?

Situația 2

- Asta e pentru că m-ai pârât că am chiulit de la mate. Ce-ți pasă ție dacă învăț sau nu?
- Nu mai da, te rog! Nu eu te-am spus, ci mama ta te-a căutat la școală și nu te-a găsit. Eu m-aș bucura să înveți ca anul trecut, când luai numai note mari la matematică.

Ce simte o persoană când este bătută?

Situația 3

- Mă, prostule! Dă-mi și mie guma!
- Hei! Ai grijă cum vorbești!

Ce simte o persoană când este jignită?

6. Se discută frontal despre următoarele aspecte:

- Care sunt cauzele violenței?
- Ce avantaje și ce dezavantaje are comportamentul violent?
- Care sunt urmările imediate și pe termen lung ale unui comportament violent?
- Dacă ai fi părinte, în ce fel de lume ți-ai dori să trăiască copilul tău?

7. Debriefing. Se evaluează activitatea prin jocul **Pumnul meu.** Fiecare participant primește o foaie pe care este desenat un pumn și trebuie să completeze desenul cu un alt desen astfel încât imaginea nou creată să reprezinte nonviolența.

3. Elevul-victima bullyingului

Cum procedăm pentru a-i informa pe părinți?

Bullying-ul are fețe ascunse și se manifestă sub forma a numeroase comportamente, a căror intenție este să provoace suferință. Există lovituri care se văd, răni care pot fi pansate, dar există și lovituri insinuante, răni care nu știu să strige după ajutor.

În 10 minute,un copil poate sa-și piardă încrederea în sine și în ceilalți iar consecințele, pe termen lung,asupra dezvoltării emoționale și integrării sociale pot fi extrem de grave.

Sunt cele 10 minute de pauză, în care 1 din 4 copii din școlile românești este victimă a bullying-ului, în mod repetat.

Într-o situație de bullying, toți copiii sunt victime:
- cel care suferă consecința directă a agresivității
- cel care este autorul comportamentului violent, pe care l-a învățat cu siguranță fiind la rândul său martor sau victimă într-un alt context de viață
- cel care asistă neputincios și învață (în mod eronat) că școala sau cartierul sunt câmpuri de luptă în care doar cei puternici supraviețuiesc.

Situaţie de bullying în care sunt implicaţi elevi (paşii de urmat):

1. Cadrul didactic (învăţător/diriginte) va organiza, cu sprijinul consilierului şcolar, discuţii cu colectivul de elevi, cu rol de conştientizare a efectelor negative a acestui comportament şi de promovare a unui climat şcolar pozitiv, constructiv, sentimentului de solidaritate între elevi, cu scopul de a face intolerabil comportamentul abuziv.
2. Cadrul didactic (învăţător/diriginte) va purta discuţii cu elevii direct implicaţi în situaţia de bullying. Acestora li se va explica clar modul în care situaţia de bullying a încălcat

regulile unui climat şcolar sănătos şi a adus prejudicii stării de bine a elevilor în mediul şcolar.

3. Vor fi contactați părinţii acestora (atât cei ai elevului victimă, cat şi cei ai elevului agresor) și vor fi invitați la o discuţie, pentru a analiza situaţia şi pentru a realiza, de comun acord, un plan de consiliere psihopedagogică pentru copii.
4. Consilierul şcolar va elabora şi aplica măsuri de consiliere individuală a elevilor direct implicaţi în situația de bullying.
5. În vederea soluţionării situaţiei de bullying, la nivelul unităţii de învăţământ, după caz, sunt implicați membrii Comisiei pentru prevenirea şi combaterea violenţei in mediul şcolar
6. Dacă situaţia de bullying este gravă, conducerea unităţii de învăţământ va anunţa alte instituții/entități cu atribuții și responsabilități în domeniu: Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului, Poliţia (în cazul în care s-a produs o infracţiune).

4. Bullyingul la clasă

Ce trebuie să facă un copil agresat de colegul său?

Pentru foarte mulţi copii interacţiunea cu alţi copii, în locuri în care supervizarea din partea unui adult este mai redusă (în curtea şcolii, pe terenul de sport, în pauze, în vestiare sau pe drumul spre casă), reprezintă o lecţie de viaţă foarte dureroasă.

Un copil care este victimă a bullying-ului are nevoie de sprijinul adulţilor din jurul lui. Cu ajutorul nostru., copiii învaţă cum să facă faţă comportamentelor de tachinare, poreclire sau a altor forme mult mai grave. Fiecare copil are nevoie să primească mesajul că aceste tipuri de comportamente sunt inacceptabile. Deoarece bullying-ul apare de obicei în comunităţile de copii, acest mesaj trebuie să fie promovat şi întărit atât la şcoală, cât şi acasă. Pentru că bullying-ul afectează pe toţi elevii din grup, nu se reduce doar la copilul care agresează şi la victimă, este important să îi învăţăm pe copii ce să facă dacă sunt martorii

unui asemenea eveniment. Martorii bullying-ului, care sunt de obicei ceilalţi copii, de multe ori se simt în secret uşuraţi că nu sunt ei ţinta bullying-ului şi tind să evite agresorul, nefiind dispuşi să intervină în apărarea copilului agresat. Bullying-ul creează o atmosferă pervazivă şi nedefinită de intimidare, frică şi tăcere printre copii.

Paşi în gestionarea comportamentului de tachinare. Tachinarea nu poate fi întotdeauna prevenită, iar noi nu putem controla ceea ce spun sau fac ceilalţi. Ce putem face într-o astfel de situaţie este să îl învăţăm pe copil cum să îşi controleze propriile reacţii. Aceasta, deoarece multor copii le lipsesc abilităţile sociale necesare pentru a face faţă glumelor, etichetărilor şi farselor colegilor lor. În momentul în care ei plâng sau se înfurie, nu fac decât să îşi încurajeze colegii în a continua.

Învăţăm copilul prin joc de rol ce să îşi spună în situaţia respectivă sau să o privească diferit.

- Copilul poate să îşi spună: „chiar dacă nu îmi place cum mă porecleşte pot să fac faţă acestei situaţii "; poate să îşi pună o întrebare care să verifice valoarea de adevăr a celor spuse pe seama sa: „este adevărat ce spune … despre mine?" (de cele mai multe ori se dovedeşte că nu); poate să se gândească la calităţile sale care contravin remarcilor negative făcute la adresa sa.

Învăţăm copilul prin joc de rol să se comporte diferit:

- **Ignorarea copilului care tachinează** - să se comporte ca şi cum celălalt este invizibil şi să acţioneze ca şi cum nimic nu s-a întâmplat. (Manifestarea furiei sau izbucnirea în plâns adesea accelerează comportamentele de tachinare). Ignorarea NU este o metodă bună în situaţii în care cineva tachinează de foarte mult timp şi foloseşte comportamente de bullying cu scopul de a-l intimida). Dacă este posibil, este recomandat să plece din situaţie.
- **Transmiterea de mesaje la persoana I** - acest tip de mesaj asertiv este o metodă bună de exprimare a propriilor emoţii: „Sunt trist/nu-mi place când faci glume pe seama ochelarilor mei, aş prefera să încetezi". Exersarea acestei tehnici presupune stabilirea contactul vizual şi folosirea unei ton ferm. Această tehnică funcţionează când este folosită

într-un cadru controlat, în care există un adult, există nişte reguli, etc. (cum ar fi în clasă, la şcoală). Folosirea ei în recreaţie sau în curtea şcolii poate să ducă la agravarea situaţiei (copilul care tachinează face şi mai rău deoarece a observat că ceea ce face el, produce o emoţie sau a obţinut ceea ce şi-a dorit).

- **Răspunsul paradoxal.** Această tehnică învaţă copilul cum să-şi schimbe modul în care vede sau înţelege cuvintele pe care celălalt le spune la adresa sa. Astfel, el poate să schimbe cuvintele de tachinare în complimente. De exemplu, un copil face glume pe seama sa că poartă ochelari şi spune „aragaz cu 4 ochi". În această situaţie, poate să răspundă politicos: „Mulţumesc că ai remarcat că am ochelari!" (copilul care a făcut remarca nepotrivită este de regulă confuz când nu primeşte reacţia obişnuită de furie sau de frustrare). Un alt tip de răspuns paradoxal este exprimarea acordului faţă de aspectele la care se referă cel ce tachinează. De exemplu, răspunsul adecvat la adresa unui copil care tachinează şi spune „Ai aşa de mulţi pistrui!" ar putea fi „Este adevărat, am o mulţime de pistrui!". Acordul cu aspectele semnalate elimină dorinţa de a ţine ascuns pistruii, lasă agresorul fără replică deoarece conflictul este blocat.
- **Răspunsul cu un compliment** este un alt tip de reacţie care descurajează tachinarea. De exemplu, dacă cineva râde de modul în care copilul aleargă, acesta ar putea răspunde cu un compliment „Tu eşti un bun alergător!". Umorul este un alt tip eficient de reacţie deoarece este total diferit de răspunsul aşteptat şi subliniază faptul că nu există un punct vulnerabil care să fi fost atins. În plus, râsul poate să schimbe o situaţie cu potenţial de rănire, într-una comică.

5. Cyberbullying

Consecințele pot fi până la cele mai dramatice

Cyberbullyingul înseamnă bullying prin folosirea tehnologiilor digitale. Se poate întâmpla pe rețelele de socializare, pe platformele de schimb de mesaje, platformele de jocuri și pe telefoanele mobile. Este vorba despre un comportament repetat cu scopul de a-i speria, înfuria sau umili pe cei vizați. Printre exemple se numără:

- răspândirea minciunilor sau postarea de fotografii jenante ale cuiva pe rețelele de socializare;
- transmiterea de mesaje supărătoare sau de amenințări prin platformele de schimb de mesaje;

- copierea identității unei persoane și transmiterea în numele acesteia de mesaje răuvoitoare cuiva.

Agresiunea de tip bullying față-în-față și cea în mediul online se pot petrece concomitent. Dar cyberbullying lasă amprente digitale- înregistrări care se pot dovedi utile și care pot oferi dovezile necesare pentru a putea pune capăt agresiunii.

Când agresiunea de tip bullying are loc în mediul online, simți că ești atacat oriunde te-ai afla, chiar și în propria casă. Poate părea o situație fără scăpare. Efectele pot fi de lungă durată și pot afecta o persoană în multe feluri:

- **Psihic**- te simți supărat, stânjenit, prost, chiar furios.
- **Emoțional**- te simți rușinat sau îți pierzi interesul pentru lucrurile care îți plac.
- **Fizic**- te simți obosit (ai insomnii) sau ai simptome precum dureri de stomac sau de cap.

Sentimentul de a fi luat în râs sau de a fi hărțuit de alții te poate împiedica să te exprimi liber sau să încerci să rezolvi problema. În cazuri extreme, cyberbullingul poate duce și la suicid.

Agresiunile de tip cyberbullying ne pot afecta în multe feluri. Dar situația poate fi depășită și persoanele afectate își pot redobândi încrederea și sănătatea

Cum putem pune capăt cyberbullyingului fără a renunța la accesul la internet?
Mediul online are nenumărate beneficii. Totuși, precum multe alte lucruri în viață, acestea vin la pachet cu riscuri de care trebuie să te protejezi.
Dacă ai de-a face cu agresiuni online, este indicat să ștergi unele aplicații sau să rămâi offline o perioadă pentru a-ți da timp să îți revii. Dar a nu folosi Internetul nu este o soluție pe termen lung. Nu ai făcut nimic rău, deci de ce să fii pus tu într-o poziție dezavantajată? Chiar le poate transmite agresorilor un semnal greșit, încurajându-le astfel comportamentul inacceptabil.
Cu toții ne dorim să punem capăt agresiunilor online, de aceea raportarea cyberbullyingului este atât de importantă. Dar crearea Internetului pe care ni-l dorim presupune mai mult decât demascarea agresorilor. Trebuie să ne gândim la faptul că ceea ce distribuim sau spunem îi poate răni pe ceilalți. Trebuie să fim binevoitori unii cu ceilalți în mediul online și în viața reală.
Facem asta prin două metode principale. În primul rând, folosim tehnologia pentru a preveni situațiile în care oamenii devin țintele sau martorii unor intimidări. De exemplu, utilizatorii pot

să activeze o setare care folosește tehnologia inteligenței artificiale pentru a filtra în mod automat și a ascunde comentariile intimidante menite să hărțuiască sau să supere.

În al doilea rând, depunem eforturi pentru a încuraja comportamentul și interacțiunile pozitive punându-le la dispoziție utilizatorilor instrumente pentru a-și personaliza experiența pe Facebook și Instagram. Restricționează este un instrument conceput pentru a-ți oferi posibilitatea să îți protejezi cu discreție contul ținând în același timp sub observație un hărțuitor.

SECŢIUNEA: Exemple de bune practici

Antibullying prin educație pentru empatie și artă

prof. Bondar Zita
Școala Gimnazială „Avram Iancu" Oradea

Se recomandă tuturor elevilor să recunoască bullying-ul deoarece este un fenomen care are un impact major asupra dezvoltării emoționale ale oricărui copil. Este foarte important ca elevii să își dea seama care este rolul lui într-un context de bullying și să înțeleagă consecințele fiecărui tip de poziționare, deoarece din momentul în care apare un astfel de fenomen, nu există persoană care să nu fie afectată într-un anumit fel sau care să nu aibă nici un fel de rol, că în cele din urmă chiar și observatorul este afectat și va intra în titirezul emoțiilor.

În scopul promovării educației incluzive, a educației interculturale, a educației pentru diversitate în mediul școlar prin implicarea tuturor actorilor educaționali, am conceput proiectul **„Acces la educație incluzivă facilitat prin arte și educație pentru sănătate"** astfel încât să includ activități menite să stopeze bullying-ul la adresa elevilor cu dizabilități. Profesorul prezintă elevilor contextul, adică faptul că implementarea proiectului reprezintă o investiție în copii și pentru copii, menită să identifice și să corecteze nivelul scăzut de educație și să îmbunătățească rata de succes școlar pentru copiii proveniți din medii dezavantajate. Se dorește realizarea unor activități pentru a veni în sprijinul copiilor cu cerințe educative speciale, cu dificultăți financiare, refugiați sau provenind din familii monoparentale, ori cu părinți plecați în străinătate, divorțați sau decedați. Unitățile școlare participante, noi, Școala Gimnazială „Avram Iancu" Oradea, inițiatoarea proiectului împreună cu partenerii noștri Școala Gimnazială Nr.1 Sânnicolau Român și Școala Gimnazială „Oltea Doamna" ne-am propus ca prin activitățile proiectate, școala să devină a doua casă, un loc propice pentru copii, pentru petrecerea timpului de calitate, desfășurând atât activități remediale, cât și cele prin care să-și poată îmbogăți performanțele școlare și dobândi sau dezvolta cunoștințe, priceperi sau deprinderi. Activitățile din cadrul proiectului sunt astfel organizate încât să permită abordarea mai multor tipuri de activități, din diverse discipline, sub diferite aspecte. Investigând și explorând mediul imediat apropiat lor, copiii își dezvoltă deprinderi sociale, artistice și de sănătate. Educația incluzivă este procesul ce implică transformări ale şcolii (misiune, organizare, practici etc.) pentru a putea susţine participarea la procesul de învăţământ al tuturor copiilor din cadrul unei comunităţi. Ea presupune un proces de adaptare continuă a instituţiei de învăţământ, astfel încât să se asigure permanent valorificarea resurselor materiale şi umane existente, în vederea susţinerii şi asigurării suportului necesar tuturor participanţilor la educaţie. Suntem de aceeași părere că educația incluzivă este cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor copiilor, căci diferențele dintre ființele umane sunt normale și separarea nu este recomandată. Primii pași spre educația incluzivă i-am făcut înscriind în unitatea noastră copiii cu diverse probleme speciale și de etnii diferite. Prin derularea acestui proiect vrem să arătăm că diferențele individuale dintre copii sunt o sursă de bogăție și diversitate, nicidecum o problemă, că școala noastră este un spațiu propice pentru a pune bazele unor prietenii și că le poate oferi un învățământ de calitate prin participarea la schimbul de experiențe cu școlile partenere în care există de asemenea copii cu nevoi speciale. Prin complexul de activități organizate în cadrul proiectului, cadrele didactice își propun realizarea unui schimb de experiență real, realizarea unor punți de colaborare, încredere și prietenie între copii și cadre didactice,

promovarea calității în educație, integrarea creativității în cadrul oricărui demers pedagogic, recuperarea școlară, ameliorarea dificultăților de învățare și susținerea tuturor acelora care promovează adevăratele valori în educație și societate.

Așadar, proiectul „Acces la educație incluzivă facilitat prin arte și educație pentru sănătate" care se adresează tuturor elevilor școlii cu privire la relaționarea cu elevii cu CES din școală și de la școlile partenere a desfășurat ca primă activitate **„Iubirea, cea mai puternică emoție din univers"** având ca obiective recunoașterea unei situații de bullying, conștientizarea rolurilor și acțiunilor pe care le poate face fiecare elev, identificarea unor instrumente de combatere pe care le au la dispoziție. La început elevii au aflat aspecte privind bullying-ul, apoi a urmat partea experimentală. Instrumentul utilizat a fost jocul de rol. Grupe de elevi au șansa de a experimenta unul din rolurile participanților la un fenomen de bullying: agresor, victimă, salvator și observator. Apoi, elevii împărțiți pe două echipe, prin joc de rol, demonstrează identificarea agresorului, victimei și a martorilor dintr-un caz de bullying. Pentru a căuta soluții de gestionare a conflictului se vizionează un filmuleț educativ antibullying. Apoi, se reia jocul de rol încât, elevii din cele două echipe, pentru orice bullying verbal să fie nevoiți să remedieze situația prin rostirea a trei complimente la adresa persoanei care a fost victima bullying-ului. Acestea vor fi urmate de unele observații pe baza jocurilor și apoi prezentarea unor instrumente de combatere și bineînțeles, la final, concluzia pentru a fixa cunoștințele acumulate. Deoarece fiecare participant este cuprins de emoții puternice, se dorește a se constata cum iubirea este cea care ajută ca ura să se potolească, ba chiar să se transforme în vorbe și gesturi de tandrețe. Elevii cu CES s-au integrat foarte bine în activitate fără a fi ținta bullying-ului deoarece colegii de joc au făcut să se simtă că iubirea, ca cea mai puternică emoție din univers acoperă toate imperfecțiunile celuilalt.

„Borcanul fericirii" ca următoarea activitate din proiect, are ca scop promovarea sănătății mentale și antibullying-ul. Profesorii vorbesc cu elevii, dorind ca să se deschidă și copiii cu CES de la care să afle care sunt lucrurile care-i fac fericiți și pentru care sunt recunoscători. Profesorii invită elevii la o plimbare în livada școlii, apoi să realizeze o listă cu lucrurile care îi înseninează ziua și care le întristează. Cu ajutorul hârtiilor colorate vor trece pe bilețelele de culoare roșie cele corespunzătoare emoției de fericire, iar pe bilețele de culoare albastră pe cele care le-ar face să se întristeze și ar risca să devină depresivi. Pentru iarnă, elevii se pregătesc pentru a depozita bilețelele, precum compoturile în borcan. Așa, bilețelele se introduc în borcan. După ce borcanul este plin, se constată că este în pericol sănătatea consumatorilor dacă s-ar strica conținutul borcanului. De aceea, de comun acord cu elevii se decide să se scoată din borcan toate bilețelele albastre, astfel pregătindu-se pentru momentele în care vor simți nevoia după o îmbrățișare sau un zâmbet, așa ca încurajare, să rămână de scos doar câte un bilețel roșu, care sigur să le facă fericiți. Această activitate având loc și la clasele de elevi cu CES de la școlile partenere, s-au împărtășit impresii despre cum elevii și-au însușit minim două din cele 5 limbaje ale iubirii, reușind să înlocuiască tristețea cu manifestări ale fericirii.

O activitate incredibilă din cadrul proiectului a fost **„Recunosc ce e bine și ce e rău"** la care profesorii din echipa de proiect căutau să pună la dispoziția elevilor instrumente muzicale și sub îndrumarea profesorului de sprijin și a prof. de educație muzicală s-a organizat cabinetul inteligent astfel încât elevii cu CES alături de ceilalți să formeze o orchestră, la care să fie pe rând când când în rol de instrumentist când de dirijor, având datoria să recunoască când sună bine sau rău, să prindă curaj să ia măsuri de corecție, să facă aprecieri asupra modului de interpretare, experimentând efectul antibullying al muzicii. În cadrul miniconcertului s-a putut observa formarea unei conduite potrivite de bun instrumentist care nu se intimidează în fața publicului spectator, iar întruchipând rolul de dirijor s-a constatat factorii perturbatori din cadrul unei repetiții

orchestrale și s-au estompat sau chiar eradicat și foarte important s-a putut remarca manifestarea calmului față de cei care greșesc sau au ritm mai lent. Deci, sensibilizarea prin artă s-a atins și s-a renunțat la bullying.

„Ziua Internațională a persoanelor cu dizabilități” a fost o adevărată sărbătoare prin care s-a demonstrat cum activitatea atrage legarea a cât mai multor prietenii, fiind una de succes ca antibullying.

„Crăciunul cu zâmbete”, concurs de colinde și creații artistice (desene, machete) s-a dovedit o veritabilă acțiune caritabilă în care s-a împlinit „De Crăciun fii mai bun”.

În concluzie, prin participare la activitățile din proiect, se constată că elevii pas cu pas câştigă încredere în forţele personale, apreciindu-şi mai mult propria valoare, netrăind cu sentimentul de marginalizare sau excludere, ci simțind că fac parte din comunitate.

Elevii cu dizabilități manifestă dorința să se mai implice în proiecte cu activități similare.

Prevenirea bullying-ului în grădiniță

Briciu Daniela

Grădinița cu PP ” Floare de Iris”

Copiii nu sunt niciodată prea mici ca să aibă inima frântă.

Bullying-ul este un proces pe termen lung, intenționat, de oprimare psihologică sau fizică a unei persoane de către alta. Tradus în română, înseamnă hărțuire, insultă, umilire de către colegi și indică suferință psihologică în echipă.

Bullying-ul în grădiniță reprezintă o formă de agresiune verbală sau fizică între copii, care poate avea consecințe negative asupra dezvoltării lor sociale și emoționale.

Pentru a combate bullying-ul în grădiniță, este important ca adulții să acorde o atenție sporită supravegherii copiilor, să le ofere o educație adecvată despre comportamentul social și să îi învețe cum să-și exprime emoțiile în mod adecvat. De asemenea, este important să se pună accentul pe dezvoltarea empatiei și a respectului față de ceilalți.

Copiii au diferite temperamente și niveluri de toleranță și, prin urmare, au limite diferite. Cu siguranță este important ca toți copiii să învețe să spună ”Stop!” atunci când sunt expuși la un tratament nedrept sau o încălcare a unei limite, sau atunci când sunt martorii unei experiențe negative trăite de un alt copil din grădiniță. Mai mult, este important pentru copilul care îi supune pe alți copii la tratamente inadecvate să învețe să stopeze acest tipar comportamental nepotrivit.

Adesea, ne concentrăm pe a ne arăta simpatia și sprijinul față de victime și de copiii care le apără, pedepsindu-l pe copilul care s-a comportant necorespunzător sau care a exclus pe cineva din grup.

Fiind preocupați să îndreptăm lucrurile, riscăm să excludem copilul care a afișat comportamentul inadecvat.

Îndepărtând un copil care îi supune pe alții la excludere nu este o soluție; tot ce vom obține este izolarea acestui copil. În schimb, soluția pe termen lung este crearea unui cadru în care bullying-ul nu poate prinde rădăcini deoarece copilul (posibil agresor) este învățat să-și folosească empatia pentru a înțelege ce simt cei din jurul său..

Copiii preșcolari nu realizează cât de traumatizante sunt acțiunile lor pentru alții, se gândesc puțin la sentimentele victimei și nu observă suferința și experiențele ei.

Pentru a preveni aceste comportamente violente este foarte important să desfășurăm cu preșcolarii activități prin care să le dezvoltăm abilitățile sociale și abilitățile de reglare a comportamentului și al emoțiilor. Astfel, pe măsură ce copiii își dezvoltă abilități sociale și de reglementare, comportamentele provocatoare și hărțuirea tind să scadă.

Pentru a înțelege frumusețea relației de prietenie, copiilor li se poate da un balon mare, galben, apoi sunt invitați să îl asocieze cu ceva anume: o față zîmbitoare, un soare strălucitor care ne încălzește. Dar ce se întâmplă când acesta este acoperit de un nor negru imens. Acesta va umbri strălucirea soarelui sau a feței. Bullying-ul este ca un nor imens care încearcă să umbrească strălucirea soarelui și în loc de razele călduroase, prietenoase și iubitoare bullying-ul va aduce tristețe și lacrimi pe obraji. Copiii sunt învățați să nu se transforme în nori întunecoși care pot aduce tristețe pe fețele celor din jur.

Baloanele sunt pline cu aer, și cu cât mai mult aer suflăm în balon, cu atât el devine mai mare. Emoțiile, gândurile, sentimentele, asemeni baloanelor se măresc sau scad în intensitate, în funcție de cât de mult le alimentăm noi cu energie, iar dacă vrem să scăpăm de o emoție nu prea prietenoasă, trebuie doar să respirăm atent, conștient, să elimimăm emoția negativă. Un balon se face mic, mic, dacă îi dăm drumul aerului să iasă încet. Ca să nu zboare de colo-colo prin sală și să lovească pe cineva, este bine să nu îî dăm drumul din mână, să controlăm evacuarea aerului, la fel cum trebuie procedat și cu emoțiile, cuvintele, faptele. Trebuie să le simțim, dar să încercăm să le controlăm noi pe ele, nu ele pe noi.

Copiii trebuie învățați încă de mici să fie toleranți unii cu ceilalți și să formeze prietenii puternice care îi vor ajuta să depășească anumite obstacole. Un exercițiu în acest sens este zidul prieteniei, care va fi construit în așa fel încât să îi ajute pe copii să își sprijine prietenii atunci când au o problemă de orice fel. Pentru început fiecare copil va primi o cărămidă (din carton) pe care vor desena doar lucruri frumoase, pozitive (un soare, un zâmbet, un curcubeu etc). Pe un panou, vor fi lipite cărămizile unele lângă celălalte, pentru a forma un zid. Fiecare cărămidă va reprezenta un gest de bunătate, iar copiii vor trebui să conștientizeze că fiecare gest de bunătate, ajută la construirea unei lumi mai fericite. Copiii vor putea adăuga și zilele următoare noi cărămizi pentru a încuraja un prieten care nu reușește să își finalizeze o sarcină, pentru a-l face pe un coleg să zâmbească atunci când este trist. Astfel copiii, vor învăța că în loc să adreseze cuvinte jignitoare sau să râdă de o persoană care are o problemă, o pot ajuta să se ridice și să se sprijine de un zid puternic construit.

Copiii pot fi învățați că fiecare dintre ei trebuie să aibă anumiți adulți în viața lor, la care pot apela cu încredere atunci când întâmpină o problemă de agresiune. Pentru a putea identifica persoanele în care pot avea încredere, se poate juca jocul ”Mâna întinsă”. Fiecare copil realizează conturul, apoi decupează propria mânuță, iar pe aceasta, desenează persoanele care îi pot apuca de mână și îi pot ajuta să se ridice indiferent cât de incomode sunt situațiile în care se află.

Când apar situații de agresiune în grădinițe, intervențiile și desfășurarea unor activități adecvate, le pot oferi copiilor abilități sociale și emoționale care îi pot ajuta să evite comportamentele de agresiune și să le formează baza pentru a cultiva relații sociale solide.

Bibliografie:

1. Signe Whitson, „Fenomenul bullying – 8 strategii pentru a-i pune capăt”, Editura Herald, 2017
2. https://edict.ro/bullying-ul-in-gradinita-cauze-efecte-masuri-de-combatere/

Antibullying - educație pentru empatie

Prof. Bulgaru Mariana

Colegiul Național ”Mihail Kogălniceanu” Galați

Cum ar fi ca toți oamenii să se adreseze unul altuia pe un ton moderat, să fie amabili unii cu ceilalți, să lase frustrările și invidia la o parte și să fie buni colegi sau prieteni? Cred că așa ar trebui să fie, așa ar fi normal într-o lume civilizată.

Prin exemple de bune practici putem spune ”Stop bullying!”, iar pentru a ajunge la acest deziderat este necesar să respectăm regulile necesare pentru a nu leza drepturile și libertățile celui de lângă noi.

Am participat la cursuri și webinarii cu tema bullying și cyberbullying, la care am dobândit unele competențe precum: identificarea tipurilor de bullying, intervenția eficientă prin utilizarea unor metode și strategii adecvate fiecărei situații în parte, dezvoltarea la elevi a empatiei și a gândirii critice.

Obiectivul principal: formarea de atitudini în rândul elevilor pentru adoptarea unui comportament care să prevină cazurile de bullying.

Modul de lucru:

Se scrie titlul pe tablă și se prezintă elevilor obiectivul activității care urmează să se desfășoare.

Activitatea începe cu prezentarea liberă a a noțiunilor de bullyig și cyberbullying și se arată de ce este important să vorbim despre acest subiect. Discuțiile sunt însoțite de materiale în format electronic (chestionar de evaluare a fenomenului bullying, film ilustrativ, imagini).

Exemple: https://www.youtube.com/watch?v=ax5Sd6_5g40

https://www.youtube.com/watch?v=1mEyoxv-WVs

Elevii sunt provocați să intervină cu răspunsuri la unele întrebări: ”Ce caracteristici are bullyin-ul?”, ”Cum îl deosebim de o acțiune violentă?”, ”Cum deosebim faptele de opinii în mass-media?”, ”Ne folosim de o forță superioară pentru a influența sau pentru a intimida pe cineva în mod repetat?”

Pentru identificarea și explorarea formelor de bullying (fizic, verbal, psihologic sau în mediul online) se elaborează o listă pe tablă cu aceste tipuri și sunt enumerate câteva caracteristici pentru fiecare în parte. Pentru fiecare tip de bullying în parte, elevii pot primi fișe de lucru pe care sunt trecute caracteristici, stări sufletești, sentimente trăite de fiecare parte implicată.

Elevii sunt solicitați să prezinte posibile situații în care au fost implicați și sunt invitați să descopere care sunt părțile implicate, ce rol a avut fiecare în parte (victima, agresorul și observatorii).

Se formează echipe de lucru și se transmit sarcinile de lucru pentru fiecare echipă în parte: utilizând instrumentele de scris/desen, realizează câte un colaj în care să menționeze

cauzele, caracteristicile fiecărei forme de bullying și soluțiile pe care ei le întrevăd pentru a preveni sau pentru rezolvarea lor.

Activitatea elevilor în cadrul atelierelor de lucru

Cine sunt agresorii? Persoane care să fi fost și ele la rândul lor victime, cu o stimă de sine scăzută. De obicei, sunt persoane mai înalte decât victima și au forță fizică evidentă.

Cum sunt victimele? Victimele sunt persone timide, cu o stimă de sine scăzută, supuși/obedienți. Pot fi persoane mai slabe sau cu o masa corporală mai mare (supraponderal), eventual cu dizbilități fizice sau mentale. De asemenea, pot fi și persoanele care adoptă un stil vestimentar diferit sau care provin din familii cu venituri reduse. Aceste persoane au abilități reduse de comunicare, adoptă tactica retragerii și închiderii în sine însoțită de plâns, deznădejde, învinovățire.

Cum devin oamenii agresori sau ajung victime? Persoanele devin violente pentru că se simt furioase când sunt agresate. În alte cazuri sunt ușor de provocat de prietenii lor și îi provoacă și ei pe alții. În rândul acestora se numără și persoanele cu integrare psihosocială scăzută etc.

Ce fac observatorii? Aceștia pot fi de acord cu acțiunile agresorului (îl încurajează) sau se pot teme de acesta și nu au curaj să denunțe acțiunile lui.

Cui ne adresăm când suntem agresați sau suntem observatori? Căutăm o persoană de încredere, de obicei ne adresăm unui adult (un cadru didactic, părinților etc).

Cum prevenim posibilele situații de bullying? Prin dezvoltarea empatiei în rândul oamenilor, acceptarea diferențelor de orice fel (etnie, religie, opinii, gusturi), respectarea unor reguli.

La finalul activității se va pune accent pe importanța empatiei în prevenirea bullying-ului în rândul elevilor.

Recomandare: acest tip de activitate presupune coordonarea de către profesor sau consilierul școlar și o implicare activă din partea elevilor, de aceea este necesar ca ea să se desfășoare în cel puțin 2 ore de curs.

*Rezultate***:** elevii își doresc să învețe într-un mediu prietenos, în care să fie promovată armonia și empatia, deoarece suntem diferiți (comunicativi, timizi, înalți, slabi, etc.), avem abilități și competențe diferite, provenim din medii sociale diferite, dar ne acceptăm așa cum suntem.

Ce au dobândit elevii în urma desfășurării activității:

- abilități pentru o comunicare mai bună;
- dezvoltarea empatiei, elevii fiind încurajați să se pună în locul celorlalți și să încerce să înțeleagă perspectivele altora.
- atitudini pentru adoptarea unei conduite care să prevină cazurile de bullying și în felul acesta o mai bună cunoaștere a clasei de elevi (atât ei între ei, cât și a clasei, de către profesor).

Bibliografie: http://www.rjap.psihologietm.ro/Download/rjap121_3.pdf

ANTIBULLYING: PRACTICI EMPATICE PENTRU UN MEDIU ȘCOLAR ARMONIOS

Prof. Caldare Cristina

Liceul ””Hercules” Băile Herculane

Introducere

Educația pentru empatie reprezintă o soluție inovatoare pentru prevenirea bullyingului, având scopul de a crea un mediu școlar bazat pe respect și incluziune. Elevii care înțeleg și practică empatia sunt mai puțin predispuși să fie agresori sau să tolereze comportamente de excludere.

Exemple practice pentru dezvoltarea empatiei

1. **Cercul empatiei**
   - **Descriere:** Elevii se așează într-un cerc și, pe rând, povestesc despre o situație în care s-au simțit neînțeleși. Ceilalți oferă sugestii sau mesaje de sprijin.
   - **Cum se implementează:** Profesorul deschide discuția cu un exemplu personal, încurajând elevii să participe. După fiecare povestire, participanții oferă feedback constructiv.
   - **Beneficiu:** Încurajează ascultarea activă și sprijinul reciproc.
2. **Proiectul „O zi în pantofii altuia”**
   - **Descriere:** Elevii schimbă rolurile cu colegii pentru o zi (de exemplu, un elev popular interacționează cu cei marginalizați).
   - **Cum se implementează:** Se organizează perechi de elevi care experimentează rutina și provocările celuilalt. La final, discută impresiile lor în grup.
   - **Scop:** Dezvoltarea unei perspective noi asupra dificultăților celorlalți.
3. **Jocul „Linia empatică”**
   - **Descriere:** Elevii fac un pas înainte dacă au experimentat situații similare celor descrise de profesor (ex. „A fost cineva vreodată exclus dintr-un grup?”).
   - **Cum se implementează:** Profesorul pregătește întrebări relevante și moderează discuțiile ulterioare.
   - **Beneficiu:** Elevii descoperă experiențe comune, crescând sentimentul de apartenență.
4. **Panoul bunătății**
   - **Descriere:** Fiecare elev scrie un mesaj pozitiv pentru un coleg, care este afișat pe un panou la finalul săptămânii.
   - **Cum se implementează:** Profesorul pregătește un panou și încurajează elevii să contribuie zilnic. La finalul săptămânii, mesajele sunt citite cu voce tare.
   - **Beneficiu:** Crește stima de sine și încurajează interacțiunile pozitive.

5. **Clubul de lectură empatică**
    - **Descriere:** Elevii citesc povești despre persoane care au depășit dificultăți cu ajutorul altora.
    - **Cum se implementează:** Profesorul propune lecturi relevante și organizează sesiuni de discuții despre lecțiile învățate.
    - **Scop:** Inspirarea elevilor să adopte comportamente empatice în viața de zi cu zi.
6. **Mentorat empatic**
    - **Descriere:** Elevii din clasele mari devin mentori pentru cei din clasele mici, oferindu-le sprijin și sfaturi.
    - **Cum se implementează:** Profesorul stabilește perechi de mentorat și organizează întâlniri periodice pentru discuții despre adaptarea la liceu sau rezolvarea conflictelor.
    - **Beneficiu:** Încurajează relațiile de sprijin între generații.

Ce este empatia?

Empatia este capacitatea de a înțelege și de a simți emoțiile altor persoane. Este fundamentul relațiilor pozitive și al unui climat școlar armonios. Promovarea empatiei ajută la prevenirea bullyingului, transformând elevii în susținători activi ai unui mediu incluziv.

Evaluarea impactului

Impactul inițiativelor anti-bullying poate fi măsurat prin:

- Aplicarea de chestionare anonime pentru a evalua nivelul de empatie și frecvența cazurilor de bullying.
- Observații directe din partea profesorilor despre schimbările de comportament ale elevilor.
- Reducerea numărului de incidente raportate prin canale anonime.

Concluzii

Educația pentru empatie contribuie la crearea unei comunități școlare bazate pe respect și sprijin reciproc. Exemplele de bune practici propuse pot fi adaptate în funcție de context, având un impact profund asupra relațiilor dintre elevi și asupra atmosferei generale din școală.

„ PROGRAM EDUCAȚIONAL DE ANTRENAMENT CREATIV ”

CĂPRIȚĂ NADIA-CORINA, profesor înv. preșcolar
Grădinița cu P.P. nr. 5 Bârlad, jud. Vaslui

Fiecare ființă umană se naște cu un potențial creativ. Acesta se manifestă încă din perioada copilăriei, însă dacă este lăsat nehrănit și fără a fi stimulat, există riscul pierderii iremediabile a creativității. De aceea datoria educatoarei este de a utiliza eficient potențialul creativ al copiilor, dezvoltându-le acestora și alte trăsături de personalitate – încrederea în sine, simțul critic, independența, curiozitatea.

Creativitatea este cumul de emoție, gândire, imaginație. Educarea creativității trebuie să-şi pună bazele încă de la vârsta fragedă a preşcolarităţii, ea având un rol important în dezvoltarea socială, morală, dar și profesională a adultului de mâine, un adult responsabil de progresul societății și comunității în care trăiește. Prin desen, prin modelaj, prin manipularea unor obiecte, dar şi prin cuvânt, preşcolarilor li se oferă o continuă şi nemărginită deschidere spre cunoaştere, dar şi posibilitatea de a-şi etala capacităţile creatoare în cadrul activităţilor pe care le desfăşoară la grădiniţă. Şi totodată, cadrul didactic poate alcătui „o scară de valori” pentru a aprecia şi stabili locul fiecărui copil în ierarhia colectivului din care face parte potenţialul lui creativ. În viaţa preşcolarului, atât activităţile estetico-creative au importanţă deosebită şi implică o analiză complexă, deoarece se referă la cunoştinţele despre materialele din natură pe care le colectează, la caracteristicile acestora, la utilizarea de tehnici de lucru specifice vârstei lor, în realizarea unor produse simple, cât şi activităţile de educarea limbajului şi educaţie pentru societate, deoarece le stimulează imaginaţia şi exprimarea verbală, referindu-se de asemenea şi la o analiză a comportamentului şi a atitudinii copiilor faţă de creaţiile lor şi faţă de realizările lor.

Atunci când hârtia, plastilina şi alte materiale prind viaţă în mâinile lor sau un tablou devine o frumoasă poveste ,,nemuritoare” sau formele geometrice alcătuiesc o jucărie sau decorează un obiect, atunci copilul se simte util celor din jur, simte că are o putere miraculoasă de a crea şi de a dărui valoare creaţiilor sale. Copiii își manifestă din plin creativitatea în activitățile pe care le fac, numai să aibă libertatea de manifestare. Interesul, curiozitatea, spontaneitatea, deschiderea la nou, modalitatea ludică de a îmbina realul cu fantasticul, toate aceste ingrediente necesare creativității se manifestă în copilărie.

Mi-am propus această temă din dorința de a accentua importanța dezvoltării creativității în grădinița de copii utilizând variate strategii didactice în activitățile integrate ce se pot desfășura în preșcolaritate. Stimularea creativității preșcolarilor se realizează cel mai bine prin joc, iar de la joc se poate trece cu ușurință la poveștile create de copii. Povestirile copiilor reprezintă o modalitate de stimulare a potențialului creativ. Povestirile create de copii sunt scurte, dar pline de un miracol pe care ei îl trăiesc în interiorul lor. Metodele interactive stimulează creativitatea și favorizează comunicarea, activizarea tuturor copiilor şi formarea de capacităţi ca: spiritul critic constructiv, independenţă în gândire şi acţiune, găsirea unor idei creative, îndrăzneţe de rezolvare a sarcinilor de învăţare. Fie că se desfăşoară frontal, pe grupe sau individual, ceea ce este de reţinut este ideea ca toţi copiii să-şi exercite capacităţile. Această exercitare depinde foarte mult de educatoare; ea trebuie să cunoască preferinţele copiilor şi să-i stimuleze, să le pună la îndemână diferite materiale, să organizeze copiii pe grupuri cu aceleaşi preferinţe. Tratând diferenţiat copiii în activităţi putem descoperi valori individuale.

Pe parcursul a câteva săptămâni am aplicat un program educațional asupra preșcolarilor cu scopul stimulării creativității preșcolarilor.

Obiectivele propuse au urmărit:

- dezvoltarea gândirii operative ;

- formarea de capacităţi, precum: spiritul critic constructiv, găsirea unor idei creative;
- consolidarea capacităţii de reprezentare corectă;
- formarea deprinderilor de muncă independentă ;
- stimularea imaginației creative a preșcolarilor;
- dezvoltarea capacităților de comunicare orală a preșcolarilor;
- cultivarea încrederii în propriile creații;
- aprecierea realizărilor celorlalți colegi;
- îmbunătățirea performanțelor creative ale preșcolarilor

Manifestările creative ale copiilor s-au observat în cadrul tuturor activităților desfășurate cu preșcolarii, atât în activitățile liber alese, în cadrul cărora copiii se manifestă mai independenți de îndrumările educatoarei, cât și în activitățile de dezvoltare personală, care constituie la rândul lor un moment de a stimula, forma și dezvolta anumite deprinderi creative, deprinderi ce îi vor fi utile educării și dezvoltării personalității copilului. Însă activitățile comune desfășurate într-o formă integrată constituie ponderea cea mai eficientă în stimularea și dezvoltarea creativității preșcolarilor. Astfel programul educațional conceput are în atenție activitățile ce s-au desfășurat în mod integrat, fiind în concordanță cu planificarea anuală. Pentru stimularea și activizarea preșcolarilor s-a uzat de diferite forme de realizare a activităților, și anume: jocuri didactice sau logice, desene, picturi, jocuri de rol, cântece și jocuri muzicale, lecturi după imagini, povestiri ale educatoarei, concursuri care au stimulat și format dimensiunea creativă a preșcolarilor de grupă mică. Dar pentru înlănțuirea logică și eficientă a tuturor secvențelor activității, am ales îmbinarea metodelor tradiționale cu cele activ-participative și chiar cu utilizarea mijloacelor tehnologice moderne.

În continuare voi prezenta câteva activități din programul educațional propus:

„NE DESCOPERIM CREATIVITATEA”

-program educațional de antrenament creativ-

Săpt	Activitatea integrată ALA 1 + ADE + ALA 2	Capacități creative/ Trăsături ale gândirii creative și ale imaginației stimulate	Strategii didactice (metode didactice, forme de organizare, mijloace didactice)
1	*„Culorile Primăverii” (ALA 1 + ADE)* Joc de masă, Bibliotecă DLC-EL +DOS-AP (poveste creată + lipire)	Capacitatea de a manifesta curiozitate și interes Capacitatea de a formula întrebări și răspunsuri pe baza unei imagini Capacitatea de a finaliza sarcini complexe, chiar dacă întâmpină dificultăți Fluiditatea și originalitatea gândirii Flexibilitatea și originaliatea imaginației Creativitatea expresivă Creativitatea productivă	Explozia stelară Brainstormingul Povestea creată Problematizarea Frontal/individual/pe grupe Planșe tematice Materiale mărunte din hârtie (floricele, copaci, frunze, soare)
2	*„Ridichea uriașă” (ADE + ALA 2)*	Capacitatea de a-și exprima liber trăirile, ideile	Problematizarea Brainstormingul

	DLC-EL (povestirea educatoarei) Dramatizare	Capacitatea de comunicare expresivă Capacitatea de exprimare dezinvoltă Flexibilitatea şi originalitatea gândirii Flexibilitatea şi originaliatea imaginaţiei Creativitatea expresivă Creativitatea productivă	Jocul de rol Frontal/pe grupe Planşe sugestive Decor specific Siluete cu personaje din poveste
3	*„Legenda Mamei”* *(ALA 1 + ADE)* Artă, Construcţii DOS-EPS(lectura educatoarei)	Capacitatea de a întrebuinţa materialele de care dispune în realizarea de noi elemente (îmbină creativ piesele pentru a realiza tema sugerată) Flexibilitatea şi originalitatea gândirii Flexibilitatea şi originalitatea imaginaţiei Creativitatea expresivă	Problematizarea Brainstormingul Explozia stelară Frontal/pe grupe Imagini sugestive, mărgele, seturi de construcţie
4	*„Constructorii harnici”* *(ALA 1 + ADE)* Construcţii DŞ-AM+DPM-EF (joc logic+parcurs aplicativ)	Capacitatea de a utiliza simţurile în interacţiune cu mediul pentru a-şi orienta mişcările Capacitatea de a gândi operativ Fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea gândirii Fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea imaginaţiei Creativitatea expresivă	Brainstormingul Problematizarea Frontal/pe grupe/individual Trusă cu figuri geometrice, tablă magnetică
5	*„Căsuţa fermecată”* *(ALA 1 + ADE)* Joc de rol, Construcţii, Bibliotecă DLC-EL+DEC-AAP (joc didactic+dactilopictură)	Capacitatea de a crea situaţii specifice rolului cerut de tema zilei Capacitatea de exprimare liberă, spontană, expresivă (descrie imaginile găsite) Flexibilitatea şi originalitatea gândirii Flexibilitatea şi originalitatea imaginaţiei Creativitatea expresivă Creativitatea productivă	Explozia stelară Cubul Jocul didactic Problematizarea Brainstormingul Frontal/pe grupe/individual Imagini din poveşti, siluete de personaje, recuzita metodei explozia stelară, cub cu scene din poveşti
6	*„Sărbătoarea Luminii”* *(ALA 1 + ADE)*	Capacitatea de a descrie evenimente reale şi imaginare	Găsirea unui alt final al povestirii

	Bibliotecă, Ştiinţă,Construcţii DLC- EL+ DOS-AP (povestirea educatoarei+lipire)	Capacitatea de a valorifica priceperi şi deprinderi însuşite în activităţi anterioare Flexibilitatea şi originalitatea gândirii Flexibilitatea şi originalitatea imaginaţiei Creativitatea expresivă Creativitatea productivă	Brainstormingul Problematizarea Frontal/individual/pe grupe Albume cu imagini ce ilustrează obiceiuri de Paşte, jetoane, planşe, felicitări
7	*„Călătorind cu trenul”* *(ALA 1 + ADE + ALA 2)* Construcţii DLC-EL+DEC-AAP (memorizare+desen) Joc de imaginaţie	Capacitatea de a recepta textele lirice şi de a crea structuri verbale, rime, utilizând intuitiv elemente expresive Capacitatea de a reda prin tehnici de desen elemente ale textelor audiate Fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea gândirii Fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea imaginaţiei Creativitatea expresivă	Jocul Brainstormingul Tehnica viselor Continuă tu! Frontal/individual/pe grupe Imagini sugestive
8	*„Avion cu motor,* *Ia-mă şi pe mine-n zbor!”* *(ADE + ALA 2)* DLC-EL+DEC-AAP (poveste creată+modelaj) Joc de mişcare	Capacitatea de a experimenta direcţiile de utilizare a limbajului, de folosire adecvată a cuvintelor în situaţii concrete de viaţă Capacitatea de a reda prin tehnica modelajului elementele sugerate de tema zilei Fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea gândirii Fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea imaginaţiei Creativitatea expresivă Creativitatea productivă	Povestea creată Philips 6/6 Problematizarea Frontal/individual/pe grupe Planşe tematice, plastilină
9	*„Ne place să călătorim”* *(ALA 1 + ADE)* Joc de rol, Construcţii, Joc de masă DŞ-CM+ DOS-AP (joc didactic+lipire)	Capacitatea de a crea situaţii specifice rolului cerut de tema zilei Îmbinarea creativă a pieselor pentru a realiza tema sugerată Utilizarea priceperilor şi deprinderilor însuşite în realizarea unor produse noi Fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea gândirii Fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea imaginaţiei Creativitatea expresivă	Schimba perechea Problematizarea Jocul didactic Brainstormingul Trierea aserţiunilor Învăţarea prin descoperire Individual/frontal/pe grupe Planşe, jetoane, cutia cu surprize

10	*„O lume minunată!”* *(ADE + ALA 2)* DȘ-AM+DEC-AAP (joc didactic+pictură) Carnavalul copiilor	Capacitatea de a rezolva situații problematice Capacitatea de a aplica culoarea pe o suprafață utilizând diverse tehnici de lucru Capacitatea de a crea situații concrete de socializare Fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea gândirii Fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea imaginației Creativitatea expresivă	Ciorchinele Tehnica viselor Jocul didactic Problematizarea Partenerul de sprijin Frontal /pe grupe Baloane colorate Cifrele 1,2,3 din carton colorat Coli de desen A3 Acuarele

„Culorile Primăverii” (ALA 1 + ADE) Joc de masă, Bibliotecă DLC-EL +DOS-AP (poveste creată + lipire)

Capacități creative/ Trăsături ale gândirii creative și ale imaginației stimulate: capacitatea de a manifesta curiozitate și interes *; c*apacitatea de a formula întrebări și răspunsuri pe baza unei imagini*; c*apacitatea de a finaliza sarcini complexe, chiar dacă întâmpină dificultăți *; f*luiditatea și originalitatea gândirii*; f*lexibilitatea și originaliatea imaginației

Strategii didactice (metode didactice, forme de organizare, mijloace didactice): Explozia stelară ;Brainstormingul ; Povestea creată; Problematizarea; Frontal/individual/pe grupe; Planșe tematice; Materiale mărunte din hârtie (floricele, copaci, frunze, soare)

„Legenda Mamei” (ALA 1 + ADE) Artă, Construcții DOS-EPS(lectura educatoarei)

Capacități creative/ Trăsături ale gândirii creative și ale imaginației stimulate: capacitatea de a întrebuința materialele de care dispune în realizarea de noi elemente (îmbină creativ piesele pentru a realiza tema sugerată); flexibilitatea și originalitatea gândirii; flexibilitatea și originalitatea imaginației; creativitatea expresivă

Strategii didactice (metode didactice, forme de organizare, mijloace didactice): Problematizarea; Brainstormingul; Explozia stelară; Frontal/pe grupe; Imagini sugestive, mărgele, seturi de construcție

„Căsuța fermecată” (ALA 1 + ADE) Joc de rol, Construcții, Bibliotecă DLC-EL+DEC-AAP (joc didactic+dactilopictură)

Capacități creative/ Trăsături ale gândirii creative și ale imaginației stimulate: capacitatea de a crea situații specifice rolului cerut de tema zilei; capacitatea de exprimare liberă, spontană, expresivă (descrie imaginile găsite); flexibilitatea și originalitatea gândirii; flexibilitatea și originalitatea imaginației; creativitatea expresivă; creativitatea productivă

Strategii didactice (metode didactice, forme de organizare, mijloace didactice): Explozia stelară; Cubul; Jocul didactic; Problematizarea; Brainstormingul; Frontal/pe grupe/individual; Imagini din povești, siluete de personaje, recuzita metodei explozia stelară, cub cu scene din povești

„O lume minunată!” (ADE + ALA 2) DȘ-AM+DEC-AAP (joc didactic+pictură) Carnavalul copiilor

Capacități creative/ Trăsături ale gândirii creative și ale imaginației stimulate: capacitatea de a rezolva situații problematice; capacitatea de a aplica culoarea pe o suprafață utilizând diverse tehnici de lucru; capacitatea de a crea situații concrete de socializare; fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea gândirii; fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea imaginației; creativitatea expresivă

Strategii didactice (metode didactice, forme de organizare, mijloace didactice): Ciorchinele; Tehnica viselor; Jocul didactic; Problematizarea; Partenerul de sprijin; Frontal /pe grupe; Baloane colorate; Cifrele 1,2,3 din carton colorat; Coli de desen A3; Acuarele

Activitățile din cadrul programului educațional de antrenament creativ a vizat stimularea și dezvoltarea creativității în toate domeniile de dezvoltare ale personalității copilului de grupă mică. Prin activitățile propuse nu s-a urmărit numai achiziția de cunoștințe, ci și formarea unor priceperi și deprinderi și utilizarea acestora în situații concrete de viață, de valorificare a capacităților de care dispun la vârsta lor pentru a rezolva anumite situații problematice, de comunicare expresivă și dezinvoltă. Prin realizarea activităților integrate din programul educațional de antrenament creativ s-a urmărit ca obiectiv prioritar stimularea creativității preșcolarilor. Astfel, am trezit curiozitatea și interesul copilului de grupă mică, am format și dezvoltat capacități de comunicare expresivă, de gândire operativă, am valorificat priceperi și deprinderi însușite în alte domenii de activitate, am format și consolidat capacitatea de a descrie anumite evenimente reale și imaginare, de a rezolva situații problematice. Toate acestea le-am operaționalizat prin variate modalităţi de realizare (memorizări, colaje, lecturi după imagini, poveşti şi lecturi ale educatoarei, modelaj, jocuri didactice, desene, picturi, jocuri logice, minidramatizări, serbări, concursuri, chiar poveste creată). Toate aceste modalități de realizare a activităților la grupă, i-au stimulat pe preşcolari să cunoască, să interacţioneze, să aibă iniţiativă, să socializeze, să aprecieze şi să înţeleagă, să propună soluţii, să-şi descopere ,,pasiuni" specifice nivelului de vârstă, să găsească posibile rezolvări la probleme ce apar la nivel de grup de joacă sau de activitate.

Aplicând constant metode interactive de grup preșcolarii reușesc să se exprime corect și expresiv în propoziții, să creeze ei înșiși, cu ajutor desigur, rime, mici povestiri pe care să le transmită cât mai poetic și încărcate de emoție. Dacă se lucrează constant în manieră integrată în direcţia stimulării și dezvoltării creativităţii şi se adoptă un stil didactic care să ofere libertatea de care are nevoie creativitatea pentru a se manifesta copiii, se pot atinge rezultate surprinzătoare. Pentru a operaționaliza eficient obiectivele acestei cercetări, demersul didactic propus trebuie adaptat particularităților de vârstă ale grupei de preșcolari, dar și celor individuale.

Bibliografie:

- Bejat, M. - „*Talent, inteligenţă, creativitate"*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1971
- Bouillerce, B.– „*Cum să ne dezvoltăm creativitatea*", Editura Polirom, Iaşi, 2002
- Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. – „*Metode interactive de grup. Ghid metodic pentru învăţământul preşcolar*", Editura Arves, Craiova, 2008
- Caluschi, M.– „*Grupul mic şi creativitatea*", Editura Cantes, Iaşi, 2001
- Roco, M.– „*Creativitate şi inteligenţă emoţională*", Editura Polirom, Iaşi, 2004

Rolul activităţilor extra curriculare în prevenirea bullyingului

Studiu

Cătănescu Adela Eugenia, Liceul Tehnologic „Domnul Tudor”,

Drobeta Turnu Severin, Mehedinţi

În zilele noastre, devine tot mai evident faptul că educaţia extra curriculară, adică cea realizată dincolo de procesul de învăţământ, îşi are rolul şi locul bine stabilit în formarea personalităţii elevilor şi în pregătirea lor pentru viaţă. În şcoala contemporană, o educaţie eficientă, de succes, depinde de gradul în care copilul reuşeşte să se dezvolte pe sine, să îşi însuşească conceptul de „a învăţa să înveţi”, dar şi de oportunitatea de a-şi descoperi şi exersa talentul şi abilităţile apreciindu-le în acelaşi timp pe ale celorlalți.

În acest cadru, învăţământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect fizic şi socio-afectiv, pentru o integrare socială cât mai uşoară, de a le forma comportamente morale, empatice, şi de a-i susţine în descoperirea drumului lor în viaţă. Complexitatea procesului educaţional impune îmbinarea activităţilor curriculare cu cele extra curriculare pentru ca situaţiile şi contextele de învăţare să fie cât mai variate şi să ofere posibilitatea tinerilor să se dezvolte pe mai multe planuri: să-şi îmbunătăţească cunoştinţele, să-şi dezvolte gândirea critică, să-şi exerseze abilitatea de a vorbi în public şi abilităţile digitale dar şi capacitatea de a reacţiona eficient şi prompt atunci când este necesar.

În opinia mea, activităţile extra curriculare sunt deosebit de importante deoarece completează cu succes procesul de învăţare, conducând spre crearea unor legături emoționale profunde, stimulând empatia și sentimentul de apartenență la un întreg. De asemenea, prin intermediul acestora se pot dezvolta şi explora anumite înclinaţii şi aptitudini ale copiilor, care altfel ar putea rămâne nedescoperite sau nevalorificate, fapt ce îi apropie de alți colegi și semeni de ai lor. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă relaxantă, cu însufleţire şi dăruire la astfel de activităţi, îmbinându-se utilul cu plăcutul.

Un punct forte al activităţilor extraşcolare este acela că antrenează copiii în activităţi variate şi bogate, cu o structură aparte, diferită de clasica metodă de predare-învăţare. O activitate desfăşurată într-un mediu extraşcolar permite de asemenea dezvoltarea unor aptitudini speciale,

facilitarea integrării în mediul şcolar, crearea de noi relaţii de prietenie sau manifestarea sentimentului de apartenenţă la o comunitate conducând spre diminuarea sau eliminarea stresului și a nesiguranței pe care o pot manifesta unii adolescenți .

Am observat de-a lungul timpului că activităţile extra curriculare joacă un rol important în dezvoltarea instituţională de asemenea, pentru că ele întregesc procesul instructiv educativ şi duc la crearea de legături în cadrul comunităţii. Ele fac cunoscute diferite abilităţi ale elevilor participanţi întărindu-le încrederea în forţele proprii dar şi sentimentul tinerilor că fac ceva util, relevant, care bucură pe cei din jur, fapt ce contribuie la o mai ușoară integrare în societate din care fac parte.

Trebuie să ţinem cont că, indiferent ce metodă se adoptă in educaţia tradiţională, indiferent dacă are o finalitate pozitivă şi un obiectiv primar atins, ea nu va epuiza niciodată sfera influenţelor formative exercitate asupra copilului. Din seria activităţilor extraşcolare amintim: proiectele educaționale, taberele, excursiile, piesele de teatru, concursurile, atelierele creative, şezătorile, spectacolele în aer liber, vizitele la muzee, activitățile de igienizare sau reciclare,vizitele de studiu ș.a.m.d . Tinerii pot fi stimulaţi şi îşi pot îmbogăţi imaginaţia creatoare şi sfera cunoştinţelor de asemenea prin vizionarea de piese de teatru, filme educative, participând la ateliere de creaţie, dezbateri, prin dramatizarea unor opere literare cu diferite ocazii sau prin implicarea în desfăşurarea unor proiecte pe teme variate. Se pot susține astfel legături strânse între membrii comunității școlare, bazate pe respect reciproc și susținerea talentului fiecăruia, pe munca în echipă și valorizarea fiecărui individ, pe înțelegere și acceptarea diferențelor între persoane și exprimarea liberă a ideilor și sentimentelor.

Copiii trebuie să fie îndrumaţi să dobândească în primul rând o gândire independentă, toleranţă faţă de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi şi de a găsi modul de rezolvare dar şi posibilitatea de a critica constructiv. Înainte de toate, este însă important ca educatorul însăşi să fie creativ, empatic, bine pregătit, pentru că numai aşa poate să aducă în atenţia copiilor săi tipuri de activităţi extraşcolare care să le stârnească interesul, curiozitatea, imaginaţia şi dorinţa de a participa necondiţional la desfăşurarea acestora. Astfel, excursiile şi proiectele de diferite feluri, inclusiv proiectele Erasmus la care am participat alături de colegi au contribuit la dobândirea şi exersarea abilităților prezentate mai sus, îmbogăţirea cunoştinţelor elevilor noştri despre frumuseţile ţării noastre sau ale altor ţări, conducând la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură şi la înţelegerea şi acceptarea diversităţii.

În concluzie, trebuie să ţinem cont de faptul că este necesar ca întotdeauna obiectivele instructiv – educative să primeze, dar în acelaşi timp să reuşim să introducem în mod echilibrat şi momentele recreative, de relaxare şi de învăţare în contexte informale. Formarea unei personalităţi armonioase, complexe, care să respingă bullyingul și să ia atitudine atunci când sesizează această problemă este tocmai rezultatul acestei preocupări de implicare plenară, conştientă, a elevilor, atât

la nivel curricular, cât şi extra curricular, întărind legăturile între elevi dar și între aceștia și mediul în care trăiesc. Este de asemenea foarte important să dăm o notă relaxantă tuturor jocurilor, activităţilor şi proiectelor educative şi să conştientizam faptul că ele contribuie la dezvoltarea armonioasă a instituţiei, la creşterea gradului de atractivitate al acesteia şi la crearea unei imagini pozitive, de instituţie de învăţământ care promovează actul educaţional într-o manieră complexă, integratoare, modernă.

Bibliografie:

Scrivener, J.. *Learning Teaching*, Macmillan Publishers Limited. 1994, Oxford

Cucoş C., Pedagogie, Editura Poliron, 2002, Bucureşti

BULLYINGUL LA GRĂDINIȚĂ

Prof.ed.timpurie Cercel Maria
Grădinița „Curcubeul Magic'', Constanța

Deși sunt mulți părinți care nu au auzit până acum de acest termen, bullying, copiii lor au de-a face cu acest fenomen în fiecare zi și, din păcate, dezvoltarea lor psihoemoțională este extrem de afectată.

Ce este bullying-ul? Cum se manifestă el? Ce efecte are? Și, mai ales, cum poate fi combătut încă de la grădiniță?

Bullying-ul este definit ca fiind un comportament ostil, de excludere, de luare în derâdere a cuiva, de umilire. Pentru a fi considerat bullying, comportamentul trebuie să fie repetitiv, agresiv și să fie orientat către un copil care este mai mic, mai slab sau care are probleme de sănătate.

Bullying-ul înglobează o serie de comportamente agresive prin intermediul cărora un copil încearcă să obţină unele beneficii: apreciere, atenţie din partea celorlalţi colegi sau chiar bunuri materiale. Din păcate, problemele apar în familie. Mai ales când părinții nu își cenzurează atitudinea și

cuvintele agresive pe care le folosesc în familie față de ceilalți membri și mai ales față de copil.

Involuntar, copilul copiază părinții și se comportă în societate așa cum vede în propria familie. Copilul care beneficiază de atenţie, dragoste, înţelegere este respectat şi va oferi la rândul lui iubire, sprijin va şti să aprecieze, să primească suport şi afecţiune.

Un copil care trăieşte într-un mediu ostil, nesigur, care este agresat fizic şi verbal, emoţional va face acelaşi lucru la rândul lui. Nu-și dă seama cât de dureroasă poate să fie postura în care sunt puse „victimele lui". El provine din familii dezorganizate în care se țipă, se folosește agresiunea fizică și psihică, se distrug bunuri în crizele de furie, iar comportamentul urât este un un lucru obișnuit.

Copilul care manifestă un comportament repetat îndreptat spre rănirea fizică sau mentală a unui alt copil, care încearcă să-i domine pe ceilalți copii din grupă este un potențial agresor.

Ținând cont de particularitățile de vârstă, copiii agresori pot ajunge să se autosaboteze în relațiile

cu cei din grupă, nu înțeleg de ce nu sunt acceptați și ajung în final să devină victime ale bullying-ului, fiind etichetați. Deși încearcă să scape de pedeapsă, li se confirmă că sunt neputicioși în momentul în care sunt pedepsiți.

Formele de manifestare ale bullying-ului

* bullying fizic - sunt luate în derâdere caracteristici legate de înălțime, greutate, culoarea părului etc.;
* bullying verbal (etichetarea, minciuna, satirizarea etc);
* social (dizabilitate, etnie, tip de familie etc.).

Câteva exemple concrete de activități care se pot desfășura în grădiniță / grupa de copii cu scopul de a-i învăța pe copiii să facă față acestui fenomen :

„**Cutia cu emoţii**" – implicarea copiilor într-un program zilnic de jocuri și activități liniștitoare

în cadrul întâlnirii de dimineață, timp de două săptămâni timpul și crearea unei atmosfere pozitive în grupul de copii. Jocurile pot fi integrate de cadrele didactice în activitatea curentă.

Activitatea pornește de la prezentarea zilnică a unei cutii în care se află câte un tip de materiale diferite de la o zi la alta, cu ajutorul cărora vor exersa un joc sau vor realiza un produs care să îi ajute să se autoregleze atunci când simt diferite stări precum oboseală, furie, nervozitate etc. Copiii vor fi încurajați să și exprime emoțiile și să caute soluții pentru eliberarea acestora în moduri pașnice și inovatoare.

„**Colţul de relaxare**" amenajarea în spațiul grupei/clasei a unui colț antistress cu postere și obiecte realizate în timpul activităților din proiect, în care copiii care simt nevoia unui moment de detensionare se pot retrage ca să se simtă în siguranță și să își poată regla stările de emoție;

„Emometrul „ nu este făcut doar de decor, ci este menit să fie folosit zilnic, de copii și Educatoare. Zilnic, dimineața, fiecare copil își așază fotografia în dreptul emoției pe care o simte în acel moment. Astfel, educatorul își poate da seama unde se afla fiecare copil în parte, dar unde este și nivelul grupei .

Bineînteles că, în momentul în care copilul este furios, în care este frustrat, în care este rușinat, trist și așa mai departe, știm că el nu este dispus să se implice în învățare, pentru că el nu are, din punct de vedere cognitiv, capacitatea să facă lucrul acela in momentul respectiv".

Poveștile terapeutice cu morală sau simple povești frumoase dar și jocuri educaționale pe care le puteți juca împreună .

Să fim prieteni !- este o activitate de prevenire a bullying-ului care face din relațiile pozitive dintre copii o prioritate , aceștia își însușesc tipare comportamentale bazate pe toleranță , curaj, respect, grijă .

Eu am grijă de … Scopul fiind de a dezvolta empatia, grija față de semeni

* Rugați copiii să-și aleagă o jucarie preferată.

* Îndemnații să vorbească despre jucăria aleasă făcând o analogie cu prietenii de joacă: Ce reprezintă pentru tine un prieten?, Care sunt prietenii tăi?, Ce activități realizezi cu prietenii?, Cum ne purtăm cu ei?.

* Solicitați-le ca pe parcursul unei zile să ingrijească jucăria aleasă, să se comporte ca un bun prieten cu ea, să se asigure că: mănâncă, doarme, se joacă, respecta rutina zilnică.

A doua zi, copiii povestesc experiența din ziua anterioară: ce activități au desfășurat, cum s-au simțit ei, cum cred ca s-a simțit jucăria, insistând pe importanța grijei, atenției și cum putem să fim buni prieteni pentru cei din jur.

* Prin discuții ghidate ajutați copiii să exprime ceea ce au trăit.

Recomandări și soluții de combatere:

Dacă ai un copil care agresează:

- acordă importanţă motivelor pentru care copilul recurge la acest fenomen;
- oferă-i un mediu sigur și prietenos la grădiniță dar și acasă;
- încurajează comportamentele pozitive;
- acordă-i atenție și inițiază jocuri la care să participe toți membrii familiei;
- încurajează-l să-și exprime sentimentele și frustrările;
- împreună cu părinții găsește soluții pentru rezolvarea unor probleme care se ivesc în relațiile cu ceilalți copii din grupă.

Dacă ai un copil care este agresat:

- învață-l să ignore comportamentul de agresare: ”Nu-i răspunde și pleacă de lângă el/ea”;
- învață-l să solicite sprijin din partea unui adult : ”Spune-i doamne educatoare sau profesoarei și roag-o să te ajute”;
- explică-i că nu trebuie să copieze comportamentul agresorului sau să arate că-i este teamă: ”Tu, copil isteț cum te știu, vei zâmbi, te vei comporta civilizat, vei vorbi calm și îi vei spune că te vei juca cu el atunci când se va comporta frumos”;
- inițiază jocuri în care copilul învață ce să spună în situaţia respectivă și să se comporte diferit.

Aplicarea strategiilor de prevenire a bullying-ului are beneficii asupra participanţilor la actul învăţării pe termen scurt, dacă acestea se rezumă strict la calendarul unui proiect anume sau la activităţi sporadice, însă aplicarea lor sistematică ca părţi sau momente în activităţile curente de la şcoală sau grădiniţă ar putea creşte semnificativ şansele ca acele deprinderi, exersate prin intermediul acestor strategii, să se automatizeze şi să contribuie pe termen lung la formarea unor indivizi responsabili, autonomi şi pregătiţi pentru provocările secolului XXI.

Bibliografie

∗ Ghid de bune practici pentru prevenirea abuzului asupra copilului, Organizaţia salvaţi copiii/ Alternative Sociale, Bucureşti, 2002
∗ Voinea, Maria, Psihosociologia familiei, Editura Universităţii, Bucureşti, 1996
∗ Preda V,Delicvenţa juvenilă a abordare multidisciplinară,Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană,1998
∗ Sava F, Analiza datelor în cercetarea psihologică. Metode statistice complementare, Cluj-Napoca, Editura ASCR,2004

∗ Boza, M. (2003), ‚Atitudinea şi schimbarea atitudinii’, în Neculau, A. (coord.), Manual de psihologie socială, Iaşi, Editura Polirom

* Dumitru, I. Al. (2001), *Personalitate, atitudini şi valori. Aspecte psihoindividuale şi psihosociale*, Timişoara, Editura de Vest.
*Beldean-Galea I., Mireștean I.-M., Irimie S. ș.a. Comportamentul bullying în școală - formă specifică a violenței școlare. În: Revista de Medicină Școlară și Universitară, Vol. III, nr.3, 2016. p. 31-39. 4.
* Arsova Netzelmann, T.; Steffan E.; Angelova M. Strategii pentru o clasă fără bullying 2016, 54 p

PROIECT DE ACTIVITATE

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT:Școala Profesională Specială Nr. 2, București

CLASA: XI B

ELEVI: N.D si S.A

ARIA CURRICULARĂ: Terapii specifice şi de compensare

ACTIVITATE TERAPEUTICĂ: Terapii şi Programe de Intervenție

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Reguli si norme de comportament adecvat

SUBIECTUL LECȚIEI: *„STOP BULLYING”*

TIPUL LECȚIEI: Fixare şi sistematizare

DATA: 04.12.2024

CADRUL DIDACTIC: Chirvasiu Narcisa

CAPACITĂȚI DE ÎNVĂȚARE: Elevii N.D. si S.A detin abilitati cognitive, de comunicare si psihomotorii bune. Pot lucra independent, dar necesita sprijin pentru finalizarea sarcinilor.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

►**COGNITIVE**:

OC1 - Să înțeleagă semnificația cuvântului bullying pe baza observării directe a imaginilor;

Obiectivul se consideră atins daca elevii înțelege corect semnificația cuvântului.

OC2 - Să găsească termenii care au legătură cu noțiunea de bullying pe baza explicațiilor profesorului;

Obiectivul se consideră atins dacă elevii găsesc minim 4 termeni din 6.

OC3 - Să relateze situaţii ale rezultatelor fenomenului de bullying pe baza explicațiilor profesorului;

Obiectivul se consideră atins daca elevul relatează minim 1 situație din 2.

OC4 – Să-și exprime părerea în legătură cu fenomenul de bullying pe bază observării directe a filmelor educative;

Obiectivul se consideră atins dacă elevii își exprimă corect părerea.

OC5 - Să identifice soluțiile de combatere a fenomenului de bullying pe baza observării directe a imaginilor;

Obiectivul se consideră atins dacă elevii identifică minum 4 din 5 soluții.

OC6 – Să analizeze proverbul *Ce tie nu-ți place, altuia nu-i face;*

Obiectivul se considera atins dacă elevii analizează corect proverbul.

►AFECTIVE:

OA – Să participe cu interes şi plăcere la realizarea activităţii.

►PSIHOMOTORII:

OP – Să dirijeze efortul oculomotor către centrul de interes vizat de profesor;

STRATEGIE DIDACTICĂ:

Metode : conversaţia , observaţia, explicaţia, exercițiul,metoda ciorchinelui, studiul de caz, metoda exploziei stelare;

Mijloace didactice: - texte- suport, planşe, laptop, prezentare Canva, fișe de lucru, fișă de evaluare;

Forme de organizare: frontală , individuală;

Resurse temporale: 45 minute

BIBLIOGRAFIE:

Muşu,I. şi Taflan, A. - Terapie educaţională complexă şi integrată, 1997, Editura Pro-Humanitate, București

Gherghuț, A. - Sinteze de psihopedagogie specială, 1997, Editura Polirom, București

SCENARIUL DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚII CORECTIV – TERAPEUTICE

NR. CRT	ETAPA TERAPEUTICĂ	OB. OP.	DEMERSUL TERAPEUTIC	STRATEGII DIDACTICE		EVALUARE
				METODE SI PROCEDEE	RESURSE MATERIALE	
A. Etapa pregătitoare						
1.	**Momentul organizatoric**	Se asigură climatul psihopedagogic adecvat pentru buna desfăşurare a activităţii.				
2.	**Captarea atenției**	-	Elevii vizionează un film – „Alege să te opui bullyingului”.	Conversaţia, Explicaţia Exerciţiul	Laptop, Videoproiector https://www.youtube.com/watch?v=XFCDn-o-jPg	-
3.	**Anunţarea temei şi a obiectivelor propuse**	-	Profesorul anunță tema activității: *“STOP BULLYING”* și enunță obiectivele folosind un limbaj accesibil elevilor.	Conversaţia, Explicaţia	-	-
B. Etapa terapiei recuperatorii						
4.	**Etapa terapeutică**	OC1 OA OP	Se analizează termenul de bullying şi se găsesc cuvinte care îl definesc: ***bullying***= comportament repetat și intenționat al unui agresor asupra victimei. (*Anexa 1*) Folosind metoda ciorchinelui, elevii împreună cu profesorul vor alege termenii potriviți noțiunii de bullying (etichetare, hărțuire,intimidare, umilire, discriminare, abuz, violență, agresivitate verbală, etc.) (*Anexa 2*)	Conversaţia, Explicaţia Exerciţiul	Imagini Text cu definiția bullying-ului	Probă orală: -elevii definesc corect termenul de bullying.

NR. CRT	ETAPA TERAPEUTICĂ	OB. OP.	DEMERSUL TERAPEUTIC	STRATEGII DIDACTICE		EVALUARE
				METODE SI PROCEDEE	RESURSE MATERIALE	
	Etapa terapeutică	OC2 OA OP	Profesorul le solicită elevilor să găsească termeni pentru cuvântul bullying. -Cu ce asociați cuvântul bullying? (a jigni, a hărțui, a abuza, a lovi, a răni, a distruge, a intimida, a agresa, a speria, a domina).	Conversația Explicația Exercițiul	 Laptop Videoproiector	Probă orală: -elevii găsesc min 4 din 6 termeni
		OC3 OA OP	Profesorul solicita elevilor să relateze situații ale rezultatelor fenomenului de bullying si apoi să dea exemple de afirmații pozitive.(Afirmații pozitive: Eşti frumoasă!, Eşti amuzant!, Îmi place să mă joc cu tine!, Îți stă bine cu bluza asta!, Eşti un coleg minunat!, Eşti curajos!, Stai cu noi!, Eşti înțelegător!, Eşti bun!, Eşti cuminte!, Ai o voce frumoasă!, Eşti deştept!, Eşti un bun prieten!)	Conversaţia Explicaţia Exerciţiul	-	Probă orală -elevii relatează minim 1 din 2 situații
		OC4 OA OP	Profesorul prezintă elevilor un filmuleț - *„Despre bullying”,* se asigură că aceştia au înțeles conținutul filmului prezentat şi îi provoacă la discuţii cu ajutorul întrebărilor: Ce forme de bullying cunoaşteți? (fizic – palme, îmbrânceli,bătăi; verbal - țipete, porecle, insulte; socio-emoțional – excludere, denigrare,izolare, distrugerea bunurilor; cyberbullying-ul – mesaje agresive, publicarea unor poze; sexual – atingeri). (*Anexa 3*) Profesorul prezintă elevilor un filmul - *„Nevoile copiilor pentru a se simți în siguranță”.*	Conversaţia Explicaţia Exerciţiul	Film – sursa: https://www.youtube.com/watch?v=b0OPpG4KEVk https://www.youtube.com/watch?v=WaMcXZRtGo8 Fişă de lucru	Probă orală: -elevii îşi exprimă corect părerile. .

NR. CRT	ETAPA TERAPEUTICĂ	OB. OP.	DEMERSUL TERAPEUTIC	STRATEGII DIDACTICE		EVALUARE
				METODE SI PROCEDEE	RESURSE MATERIALE	
	Etapa terapeutică	OC5 OA OP	Profesorul solicita elevii să-şi exprime părerea despre fenomenul de bullyingul cu ajutorul unei scheme, ilustrată printr-o steluță. (*Anexa 4*) Profesorul împreună cu elevii, vor stabili soluțiile de combatere a fenomenului de bullying: (*Anexa 5*) - să recunoaștem comportamentele de bullying; -să dezaprobăm comportamentele agresive (fizic şi verbal); -să susținem victima (Sunt alături de tine!); -să luăm apărarea celor agresați; -să solicităm ajutorul persoanelor adulte: profesori, părinți, vecini. După identificarea soluțiilor, profesorul solicită elevilor să recunoască, în imaginile prezentate, pe cele care infățișează situații de bullying. (*Anexa 6*) Prezint elevilor elevilor o situație de bullying şi îi întreb cum ar reacționa în situația respectivă. (*Anexa 7*)	Conversaţia Explicaţia Exercițiul Observația	Prezentare Canva Imagini cu bullying Fișă de lucru	Probă orală/scrisă: -elevii identifică min 4 din 5 soluții.
5.	**Fixarea și sistematizarea**	OC6 OA OP	Vom ordona, citi, analiza şi explica împreună proverbul: „*Ce ţie nu-ţi place altuia nu-i face*.” (*Anexa 8*) Priviți schema, formulați întrebările şi raspundeți corect.	Conversaţia Explicaţia Exercițiul	Fişă de lucru	Probă orală: -elevii analizează corect proverbul.
6.	**Evaluarea**	OA OP	Profesorul împarte elevilor fişe de evaluare, le solicită să identifice situațiile de bullying şi cum ar trebui să reacționeze în aceste situații. (*Anexa 9*)	Conversaţia Explicaţia Exercițiul	Fişă de evaluare	Probă scrisă:

NR. CRT	ETAPA TERAPEUTICĂ	OB. OP.	DEMERSUL TERAPEUTIC	STRATEGII DIDACTICE		EVALUARE
				METODE SI PROCEDEE	RESURSE MATERIALE	
			Verific, oral, modul cum s- au completat fişele de evaluare.	Munca independentă		
7.	**Încheierea activităţii**	-	Profesorul face aprecieri generale şi individuale asupra modului de desfăşurare a activităţii şi a participării elevilor la activitate.	Conversaţia	-	-

Fișă Activitate Extrașcolară respectând: scopul, etapele și cerințele comunicării în scris

ACTIVITATE EXTRAȘCOLARĂ

TITLUL: STOP BULLYINGULUI!

DOMENIILE VIZATE: EDUCAȚIE CIVICA, MANAGEMENTUL EMOȚIILOR

ARGUMENT:

Bullyingul a devenit un fenomen cu extindere masivă, în special în rândul tinerilor integrați în mediul școlar, cu consecințe dintre cele mai grave.
Conform DEX, bullyingul este acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție, care implică un dezechilibru de putere, au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau grup de persoane și vizează aspecte de discriminare și excludere socială, care pot fi legate de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile personale, acțiune sau serie de acțiuni, comportamente ce se desfășoară în unitățile de învățământ și în toate spațiile destinate educației și formării profesionale.
In wikipedia se prezintă cauzele acestuia și caracteristicile victimelor Cazurile de bullying implică cel puțin un agresor și o victimă, iar, în unele cazuri, există și martori. Agresorul vrea să fie cel mai cool rănindu-i, intimidându-i sau jignindu-i pe cei din jurul său. Este temperamental, inflexibil, încrezător și nu îi place să accepte regulile. De cele mai multe ori nu are empatie și chiar se bucură că produce durere celorlalți. Dorește să domine și să-i controleze pe ceilalți, exagerează în situații obișnuite. Agresorul abuzează de putere pentru a-i răni pe ceilalți, deliberat și în mod repetat. Victima (persoana agresată) este copleșită de teamă. Unii elevi sunt predispuși să fie abuzați din cauză că sunt „diferiți". De cele mai multe ori, victimele agresorilor sunt elevii care au următoarele caracteristici.

- supraponderali sau subponderali
- au abilități sociale scăzute,
- au puțini prieteni sau nu au prieteni,
- sunt săraci sau bogați,
- au religie sau rasă diferită,
- sunt scunzi sau prea înalți,
- au slabe abilități sportive,
- sunt inteligenți, talentați,
- au dizabilități fizice,
- sunt persoane noi din grup,
- au părinți divorțați sau
- sunt pur și simplu „diferiți" de ceilalți.

GRUPUL ȚINTĂ: elevii claselor a V-VIII
cadre didactice (în special diriginții)

SCOPUL PROIECTULUI:

- Prin intermediul acțivității extrașcolare propuse, participanții vor reuși să-și descopere și să își dezvolte competențele civice și morale, dorindu-se reducerea acestul fenomen, evitarea pericolelor la care se expun elevii în mediul virtual, dezvoltarea empatiei, a compasiunii și a grijei față de aproape

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- conștientizarea elevilor și a cadrelor didactice asupra pericolului reprezentat de bullying;
- promovarea unor valori: respectul față de ceilalți, toleranța, acceptarea diferențelor, solidaritate

DURATA/ LOCUL DE DESFĂȘURARE A PROIECTULUI: Activitate extrașcolară desfășurată pe parcursul unei luni în cadrul unității școlare

REZULTATE AȘTEPTATE:

- implicarea activă a elevilor, cadrelor didactice în viața societății
- organizarea ulterioara a unor activități cu aceeași tematică - dezbateri, workshopuri, conferințe, concursuri literare, expoziții de desene, acțiuni în parteneriat cu alte școli, colaborări cu Poliția locală

BENEFICIARI: - direcți: elevii, cadrele didactice, părinții
-indirecți: școala, comunitatea

RESURSE: **- umane:** elevii, profesorii diriginți
-**materiale:** spații școlare, materiale consumabile, mijloace TIC
-**informaționale:** mijloace audio-vizuale**,** portofoliul proiectului, afișe diplome și adeverințe acordate elevilor participanți.

MODALITĂȚI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE :

Evaluarea internă: - punerea în practică a acestui proiect se datorează coerenței dintre scop – obiective – activități – evaluare. Proiectul este structurat conform cerințelor de actualitate.

Evaluarea externă:

- forme de evaluare: - *evaluarea pe parcursul desfășurării proiectului* prin întâlniri periodice ale echipei de proiect; workshopuri
- *evaluarea finală:* (Raportul final de activitate), chestionare aplicate elevilor, cadrelor didactice..

MODUL DE DESFĂȘURARE A PROIECTULUI:

În cadrul Proiectului Educațional – STOP BULLYINGUL- Ce să faci ca să nu faci?- se vor desfășura următoarele activități :

a. **<u>ACTIVITATEA NR.1</u>** – prima săptămână a lunii Octombrie 2024, durata = 2 ore, format fizic, spațiu de desfășurare- sala de curs.

<u>Activități:</u>

- comunicarea tematicii Proiectului Educațional
- stabilirea grupelor de lucru și a responsabilităților fiecarui membru

* Se urmărește un filmuleț de 10 minute cu un caz în care un copil este victima acestui fenomen.

Sarcini în cadrul echipei:

Se stabilesc 6 grupe cu mai multe responsabilități:

- Copilul-victimă a bullyingului-pagină de jurnal cu gândurile acestuia.
- Mama/tata- pagina de jurnal cu răspunsul pe care l-ar da copilului
- Agresorul-pagină de jurnal cu gândurile acestuia, motivația, scopul
- Colegii- pagină de jurnal cu explicația pasivității lor

- Dirigintele-pagină de jurnal cu atitudinea acestuia., dorinței de a stopa acest fenomen și a dimnua implicațiile sale
- Consilerul școlar-contribuția acestuia în medierea conflictului

- prezentarea studiilor de caz propuse.
- vizionarea unor materiale video cu referire la fenomenul de bullying: perspectiva unui reporter, a unui psiholog, a unui părinte, a unui profesor și a unui elev

a. **ACTIVITATEA NR.2** – a doua săptămână durata= 2 ore, format on-line , spațiu virtual- platforma Zoom/Meet.

- Elevii își vor desfășura activitatea în cadrul grupelor, sub directa coordonare a dirigintelui și vor elabora o prezentare finală a cazului propus în conformitate cu structura indicată.

b. **ACTIVITATEA NR.3** – a treia săptamănă a lunii, durata= 2 ore, format fizic, spațiu de desfășurare- sala de curs.

- Fiecare grupă va prezenta analiza ,,Studiul de caz,, propus .
- In cadrul dezbaterilor ulterioare, se vor purta discuții pe tema: ***Ce se poate face pentr a diminua importanța acestui fenomen? Cum vom proceda dacă ne confruntăm cu acest fenomen?***
- Realizarea portofoliului final al activității precum și a unor desene și compuneri care vor dezvolta spiritul de toleranță, acceptarea diferențelor, altruismul și solidaritatea cu victimele

DISEMINAREA PROIECTULUI:

Mediatizarea rezultatelor obținute în urma desfășurării proiectului se va face cu acordul părților în cadrul școlii, dar și al ședințelor cu părinții

PROIECT DIDACTIC

Prof. CÎMPEAN CARMEN
Colegiul Național "Octavian Goga"
Miercurea Ciuc,Harghita

Disciplina: CONSILIERE ŞI ORIENTARE
Subiectul: Antibullying: Educație pentru Empatie"
Clasa: a VIII-a
Timp rezervat: 50 de minute
Scop: prevenţia şi combaterea violenţei în mediul şcolar, respectiv a comportamentelor de intimidare (bullying).

Competențe generale:

- Creşterea nivelului de conştientizare a existenţei fenomenului bullying în rândul elevilor.
- Dezvoltarea competenţelor de cooperare şi relaţionare interpersonală în rândul elevilor.
- Formarea de atitudini şi deprinderi de comportament prosocial în rândul elevilor.

Competențe derivate:

La finalul lecției, elevii vor fi capabili să:

- Să definească bullying-ul și tipurile de bullying;
- Să identifice agresorul și victima, tipurile de bullying;
- Să explice sentimentele persoanelor implicate în fenomenul de bullying;
- Să analizeze cauzele bullying-ului;
- Să ia decizii cum să se comporte adecvat atunci când se confruntă sau sunt martorii fenomenului de bullying;
- Să adopte un comportament corect când interacționează cu alți elevi;
- Să accepte toleranța, să fie empatici.

Strategii didactice
Metode şi procedee: conversaţia, dezbaterea, explicaţia, jocul de rol, votează un citat, exerciţiul.
Forme de organizare: individual, frontal, pe grupe
Resurse materiale: coli albe/colorate, flipchart, fișe de lucru, fragment din cartea *Agresorul* de Paul Langan
Bibliografie:

- Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova, *Strategii pentru o clasă fără bullying*, manual pentru profesori și personalul școlar

DEMERSUL DIDACTIC

1. Captarea atenției

Profesorul dă fiecărui elev câte o coală albă și le cere să o mototolească, să o strângă în mână, să o facă praf, dar să aibă grijă să nu o rupă. Apoi le cere elevilor să o desfacă, să o întindă și să se uite la cât de *speriată* și de murdară este. Elevii trebuie să ceară scuze hârtiei. Cu toate că și-au cerut scuze și au încercat să repare hârtia, profesorul le arată toate *cicatricile* pe care le-au lăsat, acestea

nevindecându-se niciodată, oricât de tare ar încerca ei să le repare. Exact la fel este şi situaţia în care un copil este agresat de un altul. Îşi pot cere scuze, însă cicatricile vor rămâne pentru totdeauna!

2. Anunţarea subiectului şi a obiectivelor lecţiei

Profesorul anunţă titlul lecţiei şi obiectivele urmărite.

3. Dirijarea învăţării

ACTIVITATEA 1: CUVINTE CARE RĂNESC

Elevii vor primi câte un post-it. Fiecare trebuie să scrie comentariile abuzive şi nepoliticoase sau poreclele ofensatoare pe care le-au auzit despre alţi elevi pe post-it-urile date (fără a indica nume). În acest timp, profesorul va desena pe o coală de flipchart următoarea grilă-scară:

Tachinare/glume uşoare
Glumă umilitoare
Insultă dureroasă
Insultă foarte dureroasă

Elevii trebuie să lipească post-it-urile pe scară, luând în considerare cel mai adecvat loc după părerea lor. Nu trebuie să vorbească unul cu altul şi să nu comenteze foile în timp ce fac acest lucru. Au voie să se uite mai bine la scară. De obicei sunt cuvinte care se repetă, plasate în poziţii diferite pe scară de diverşi elevi.

Atunci când toţi elevii s-au aşezat la loc, vor fi întrebaţi ce au observat la scară. Discuţia va avea în vedere următoarele întrebări:

1. Aţi văzut anumite cuvinte în mai multe locuri pe scară?
2. De ce credeţi că unii dintre voi au decis că un anumit cuvânt este mai puţin/nu este ofensator, în timp ce alţii îl consideră dureros sau umilitor?
3. Contează modul în care cuvântul a fost utilizat sau de către cine?
4. De ce folosesc oamenii astfel de cuvinte?
5. A provoca durere altora folosind astfel de cuvinte este o formă de bullying sau nu? De ce?
6. Întrebaţi-i pe toţi dacă pot vedea vreo similitudine între cuvintele de pe foi. Există, spre exemplu, cuvinte legate de aspectul fizic, abilităţile mentale, etnie, sex, etc.
7. Există cuvinte care sunt folosite doar pentru fete şi alte cuvinte doar pentru băieţi?
8. În care grup sau temă se află cele mai ofensatoare cuvinte?
9. Ce categorie/temă a primit cele mai multe foi? Cum explicaţi acest lucru?

Astfel, cadrul didactic identifică şi defineşte comportamentul de bullying (roluri, tipuri, consecinţe), informaţii ce vor fi trecute pe flipchart.

ACTIVITATEA 2: UTILIZAREA LITERATURII PENTRU A ILUSTRA FENOMENUL DE BULLYNG

Profesorul le oferă elevilor copii cu fragmentele selectate din cartea *Agresorul,* scrisă de Paul Langan. (Anexa 1)

Elevii citesc fragmentul şi îl analizează: ei identifică agresorul/agresorii şi victima, discută despre comportamentele lor, despre cauzele acestor comportamente, despre sentimentele celor implicaţi şi îşi exprimă opiniile (pro sau contra), oferind argumente în acest sens.

Dirigintele moderează discuţia şi orientează elevii prin întrebări spre materializarea discuţiilor în judecăţi de valoare precum şi atingerea obiectivelor.

ACTIVITATEA 3: JOCUL DE ROL

Profesorul organizează elevii în grupuri şi cere fiecărui grup să adapteze şi să reinterpreteze, în versiune proprie, scena descrisă în fragmentul citit anterior, ei trebuind să ia în considerare ce au învăţat despre fenomenul de bullying. Elevii vor face schimb de roluri (agresorul va deveni victimă şi invers) şi

vor împărtăşi colegilor propriile sentimente faţă de fiecare situaţie, evidenţiind de ce fenomenul de bullying este greşit sau trebuie oprit.

Se pot folosi cartonaşe autocolante unde vor scrie posibilele cauze ale bullying-ului, să dea exemple de bullying, să explice sentimentele persoanelor implicate în fenomenul de bullying, toleranța, empatie, etc. care vor fi aplicate într-un tablou dinamic pe un flipchart.

4. Obținerea performanței

Profesorul le cere elevilor să realizeze sarcina din fișa de lucru (Anexa 2).

5. Feedbackul

Votează un citat!

Elevii trebuie să aleagă un citat din lista dată pe care îl consideră reprezentativ pentru fenomenul de bullying și să argumenteze selectarea lui.

- Violenţa naşte violenţă.
- Violenţa este arma celor slabi.
- Violenţa este tot ceea ce desfigurează condiţia umană.
- Violenţa este replica incultului.
- Violenţa este o acţiune corosivă asupra libertăţii altei persoane.
- Violenţa este argumentul celui lipsit de argumente.
- Când limba eşuează, violenţa devine un limbaj.

6. Asigurarea retenției și transferului

Temă:

Elevii trebuie să realizeze o compunere de maxim 200 de cuvinte referitoare la diferența dintre violență în general și violența în formă repetată (Bullying).

ANEXA 1

"Agresorul" de Paul Langan

Fragment

Mergând pe stradă, Darrell[1] își văzu umbra în fereastra unui magazin. Își aminti de un șoricel ce alerga pe alee, sperând să nu fie văzut de nicio pisică. Își dădu seama că, pentru restul lumii, el părea a fi un copilaș ce se teme de propria sa umbră.

Mai în față, văzu un grup de 5 băieți stând în fața unui mic magazin de sendvișuri. Păreau a avea în jur de 15 sau 16 ani, toți fiind mai mari decât Darrell. Nu semănau cu huliganii pe care îi știa de acasă. Păreau a fi copii obișnuiți care își petreceau timpul împreună, așa cum și el făcea împreună cu prietenii săi, Malik, Reggie și Mark. Doi dintre ei aveau doze de suc, se înghioldeau și râdeau. Darrell se întreba dacă vreunul dintre ei era boboc la Bluford.

Se gândi ce să facă. *N-ar fi drăguț să zâmbesc și să mă prezint, iar ei să se dovedească a fi băieți prietenoși,* își spuse el. *Poate ei sunt la fel ca Malik, Reggie și Mark. Dacă voi ajunge să îi cunosc, prima zi la Bluford nu ar fi chiar așa de rea.*

Darrell se apropie și încercă să urmeze sfatul mamei sale. Le zâmbi, încercând să ascundă faptul că îi tremurau genunchii teribil.

-La ce râzi, fraiere? spuse cel mai mare dintre băieți. Era aproape la fel de înalt și bine făcut ca Malik. Crezi că suntem amuzanți sau ce?

- Nu, nu, spuse repede Darrell, panicat, căutând cuvintele potrivite. *Fusese simplu să vorbesc cu Malik și cu băieții de acasă, dar aceștia sunt altfel,* se gândi Darrell.

Nu avea nici cea mai mică idee ce ar putea să le spună.

---

[1]Darell este un băiat orfan de tată, care trăia, foarte modest, cu mama sa, în Philadelphia. Darell este în clasa a IX-a și este un băiat mai mic de statură decât băieții de aceeași vârstă cu el. Unchiul lui Darell i-a găsit mamei acestuia o slujbă mai bună în California și Darell, împreună cu mama sa s-au mutat în timpul anului școlar.

-Sunt… sunt nou pe aici, mormăi el emoționat, și merg la Buford.

-Buford? Ce-i asta? Ești prost sau ce? spuse cel mare, ceilalți râzând parcă în sincron.

-Vreau… vreau să spun Bluford-, rectifică Darrell, da… Bluford.

-De ce nu ai spus așa de la bun început? Ți se plimbă limba-n gură sau ce? întrebă cel mare. Oricum, nu prostești pe nimeni. Tu, ăla de clasa a șasea, ce pretinzi că ești la liceu.

Se apropie atât de mult încât Darrell nu mai putu nici măcar să respire sau să zâmbească, lovindu-l un miros puternic de ceapă și țigări.

-Care-i numele tău, puștiule? întrebă el.

-Sunt Darrell… Mercer.

-Darrell… Merce rrepetară ei, chicotind.

Numele lui Darrell îi amuzau teribil. Continuau să îl tot repete, luându-l în derâdere. Darrell încerca să găsească o cale să fugă, să scape de ei, da rbăieții îl înconjurară.

În sfârșit, cel mare întrebă:

-Ai ceva bani, Darrell Mercer?

-Pentru ce? întrebă Darrell.

-Ne gândeam că ne împrumuți, ca să nu-ți îndesăm fundul ăla sfrijit în tomberonul acela, spuse cel mare.

Prietenii lui în cepură să râdă tare. Unul dintre puști, îmbrăcat într-un tricou foarte larg cu Lakers, îi acoperea pe toți cu râsul său.

-Arată de parcă ar fi pe punctul de a-și uda pantalonașii, zise băiatul cu tricoul Lakers, neputând nici măcar să mai respire de râs.

Darrell le dădu 3.25$, tot ce avea. Le înmână banii cu mâinile ce-i tremurau groaznic.

-Trei bișari? Atât ai? se răți băiatul musculos la el.

Darrell se holba la el, cu gura deschisă de spaimă. Apoi, fără să scoată vreun cuvânt, Darrell încercă să treacă pe lângă ei, dar toți se puseră în calea lui. Băiatul mai mare întinse degetul arătător și îl împunse pe Darrell în piept.

-SuntTyray Hobbs. Sunt boboc la Bluford, iar eu conduc lucrurile pe aici. Ai auzit ce am zis?

-Da, zise Darrell, plecându-și capul.

Voia să meargă acasă, nu la unchiul Jason, ci înapoi în Philadelphia. Încă o dată, încercă să treacă de ei. De această dată, băieții se dădură la o parte. Dar, grăbindu-se să treacă de ei, Tyray îi puse piedică. Neputând să treacă de adidașii Nike ai lui Tyray, Darrell se împletici și căzu pe marginea trotoarului. Își mușcă buza când se lovi de pământ. Simți gustul sărat al sângelui care îi țâșni din buză.

-Ești împiedicat sau ce? întrebă Tyray.

-Ești vreun prostălău sau ceva de genu'? întrebă alt băiat.

Darrell se ridică ușurel. Rana era mică. O ascunse, mușcându-și buza de jos. Nu voia ca cineva să observe că sângera.

-*Deci așa are să fie*, gândi Darrell.

-Uite cum tremură, zise Tyray sfidându-l, iar băieții se puseră din nou pe râs, scoțând un sunet asemănător mașinilor prinse în aglomerația din oraș de la orele de vârf.

Darrell se întoarse și începu să meargă ușurel către noul său apartament.

Un cuplu tânăr ce împingea un cărucior de bebeluș se îndrepta către el. Bărbatul era solid. Darrell crezu că Tyray și prietenii lui nu vor îndrăzni să se ia de el. Când mai avea puțin de 1 metru până la cărucior, se întoase. Băieții dispăruseră.

Tyray și prietenii săi dispărură înumbră, dar Darrell știa că avea să îi vadă din nou. Ajungând la Bluford, ei aveau să fie acolo, plimbându-se pe coridoare, stând în vestiar, relaxându-se în sala de sport.

Îl vor aștepta.

ANEXA 2

Fișă de lucru

Citiți cu atenție textul următor și identificați formele de bullying descrise.

"Primii mei ani la liceu au fost o adevărată tortură. Nu era suficient de rău să fii nou în școală, dar unii oameni de acolo aveau grijă să îți facă viața și mai grea decât atât. Erau câțiva care obișnuiau să scrie bilețele jignitoare, să te urmărească în drumul tău spre casă sau să facă farse la telefon. Un anumit agresor obișnuia să îmi necăjească sora, care avea doar 10 ani pe atunci. Se întâmpla numai când eu nu eram prin preajmă. Nu a durat mult până ce agresorul a început să mă necăjească și pe mine. După ce am mers la consilier pentru a-i povesti ce se întâmplă, mi-au promis că vor discuta cu cei implicați. Nimic nu s-a schimbat. Am mers și la director și, suprinzător, nimic nu s-a schimbat până ce în clasă, odată, pe când agresorul m-a lovit și mi-a apucat mâna, aproape reușind să mi-o rupă. Se uită atunci la mine și îmi spuse:
-Ești la fel de ușor de rănit precum sora ta.

Pentru fiecare întrebare de mai jos, alegeți răspunsul correct:

a) "Bârfa" este o formă de bullying?
Da Nu

b) Apare bullying-ul de cele mai multe ori în cadrul unui grup?
Da Nu

c) Sunt agresorii mai populari decât colegii lor mai puțin îndrăzneți?
Da Nu

d)O situație de bullying poate fi ștearsă doar cu ajutorul scuzelor?
Da Nu

e)Ar trebui ca un copil ce este necăjit să vorbească cu cineva (părinte, prieten, profesor)?

Da Nu

„ ANTIBULLYING: EDUCAȚIE PENTRU EMPATIE”

Trăire și manifestare emoțională- starea de bine

-exemple de bune practici-

Prof. înv. primar: CIOACĂ DUMITRA, Școala Gimnazială „Alexandru Vechiu” - Zăvoaia, Județul Brăila

Fenomenul bullying este întâlnit cel mai frecvent în mediul școlar. Elevii au nevoie să trăiască într-un mediu în care se simt în siguranță și să învețe să rezolve situațiile dificile într-un mod corect.

Acest fenomen afectează copiii și adolescenții, atât din punct de vedere emoțional, cât și fizic și social. De asemenea, fenomenul are efecte negative asupra victimei, dar și asupra agresorului și a celor ce asistă, spectatorii. Se creează un climat de frică, asprime și lipsă de respect pentru toți cei implicați.

Copiii își petrec o bună parte din timp la școală, prin urmare, aceasta trebuie să fie un loc esențial pentru conturarea stării lor generale de bine, cu toate aspectele sociale, fizice și emoționale.

Starea de bine este strâns legată de învățare, motivație și empatie. Nimeni nu poate fi bun în ceea ce face dacă nu e într-o stare bună. Contextele în care trăim pot stimula sau, dimpotrivă, deteriora starea de bine. Este un lucru valabil și pentru locul în care un copil își petrece o foarte mare parte din timp: școala.

Starea de bine a elevilor le influențează capacitatea de a-și atinge întregul potențial școlar. Calitatea relaţiilor pe care le au copiii între ei, pe care le au cu adulţii, precum şi calitatea mediului de învăţare, influenţează fundamental progresele lor şcolare.

Astfel, pot fi desfășurate activități antrenante, plăcute, unde fiecare elev participă cu plăcere, din proprie inițiativă și prin intermediul cărora se pot cunoaște mai bine, își cunosc și respectă sentimentele, descoperă modalități de rezolvare a conflictelor și de evitare a confruntărilor nedorite în cadrul școlii și în afara ei.

Exemple de astfel de activități pot fi desfășurate în cadrul orelor de *Dezvoltare personală*, la clasele mici și *Educație civică* la clasele mai mari. Temele pot fi diverse iar activitățile pot fi abordate sub diferite forme:

Tema: Trăire și manifestare emoțională- starea de bine

Exemple de activități practice:

1. Elevii primesc imagini pe care trebuie să le asocieze cu emoticoanele potrivite: *uimit, vesel, furios, fericit, speriat, supărat, mirat, etc.* Sunt identificate stările pozitive și negative întâlnite în sarcina dată. Elevii extrag un emoticon la întâmplare și sunt rugați să prezinte o situație trăită de ei care a dus la o trăire asemănătoare. Sunt încurajați să prezinte atât stări pozitive cât și negative. Astfel cadru didactic poate descoperi anumite situații problemă cu care s-au putut confrunta elevii în anumite momente, în școala sau în afara ei.
2. *Joc: ,, Micul actor”*

Fiecare elev își va alege o poezie cunoscută și o va recita folosind tonuri diferite: *vesel, uimit, trist.* Jocul este amuzant și antrenant pentru elevi, îi stimulează să se poarte natural, să-și învingă emoțiile, să își arate talente necunoscute de colegi.

3. *Joc: ,,Urmele emoțiilor*”

Fiecare elev își decupează o inimă roșie. Pe rând, elevii prezintă o stare trăită în timpul unei activități preferate de ei la școală.
Elevii care ascultă prezentările indoiesc o parte din inimă când aud o emoție negativă și desfac îndoitura când aud o emoție pozitivă. Astfel elevii au prilejul să constate care trăire emoțională a fost dominantă în timpul activității și cum pot fi eliminate sau diminuate trăirile negative care ne afectează *starea de bine*.

4. Jurnalul emoțiilor

Timp de o săptămână elevii bifează într-o filă de calendar emoția trăită în cea mai mare parte a timpului la școală și acasă: *trist, nervos, fericit, obosit, plângăcios, entuziasmat, etc.* Acest jurnal se poate repeta de mai multe ori, mai ales atunci când se observă o schimbare de comportament la majoritatea elevilor sau pentru a ști la ce nivel se află starea emoțională a colectivului. În felul acesta atât cadrul didactic cât și familia poate gestiona emoțiile cu care se confruntă micul școlar și poate acționa acolo unde este cazul.

Tema: Educație pentru empatie

5. Așa da, așa nu

Elevii primesc fișe de lucru pe care vor avea de sortat comportamente pozitive și negative. Fiecare elev va extrage câte un comportament ilustrat pe cartonaș și îl va poziționa la una din fișele cu *Așa da/Așa nu*. În timp ce alege varianta de răspuns va motiva și alegerea făcută.

6. Mânuțele amabile

Fiecare elev își va desena conturul mâinii și îl va decupa. Pe șabloanele obținute vor scrie reguli de comportament civilizat pe care se angajează să le respecte(Ex: se mențin curate, fac lucrurile cu răbdare, au grijă, nu ciupesc, nu împing, nu lovesc, nu fac gesturi urâte, etc) Acestea sunt expuse pe un panou și timp de o săptămână elevii urmăresc ce regulă nu a fost respectată și de câte ori a fost încălcată. Se discută în legătură cu acest aspect și se găsesc soluții de remediere.

7. Identifică emoția

Elevii primesc imagini cu diverse activități pe care trebuie să le asocieze emoțiilor corespunzătoare. În timpul asocierii își aleg o situație asemănătoare în care au fost la un moment dat și spun cum au gestionat emoția trăită. Ceilalți își spun părerea cu privire la situația povestită, dacă ar fi procedat la fel sau diferit. În acest fel elevii vor afla cum pot reacționa în diverse situații date și de ce e bine să-ți exprimi emoțiile trăite.

8. Alege bunătatea-scenarii sociale

Se explică elevilor termenul de empatie: abilitatea de a intui sentimentele sau situația altei persoane, *a te pune în papucii cuiva.*
Empatia este atunci când te întrebi cum se simte persoana în cauză.
Elevii primesc pe cartonașe mai multe scenarii sociale. Acestea sunt rugați să empatizeze cu persoanele puse în discuție și sunt provocați să se gândească ce simte persoana respectivă și ce ar face el în situația dată. Astfel elevii sunt transpuși în situații imaginare și provocați să identifice soluții de rezolvare, reacții la emoțiile trăite. Se pot astfel identifica reacțiile pe care le au elevii la anumite provocări și se pot corecta cu mult tact acele acțiuni/impulsuri negative acolo unde este cazul.

(*ex: Darius tocmai s-a mutat la o școală nouă. El nu a zâmbit nici măcar o dată de când a venit. În timpul pauzei nimeni nu îl invită să i se alăture la joacă*. Cum crezi că se simte persoana în cauză? De ce crezi că se simte așa? Ce ai face tu?)

9. *Cum e să fii în papucii mei?*

Elevii primesc un desen cu un pantof/adidas pe care sunt marcate mai multe căsuțe de completat. Pe o parte elevul completează date pe care le cunosc colegii, cum ar fi: data nașterii, clasa, vârsta, materia preferată, pasiuni, culoarea preferată, etc. pe cealaltă față a desenului elevii scriu informații mai puțin cunoscute de colegi. După ce sunt completate desenele, elevii merg și fac schimb de *încălțăminte.* Cunosc astfel lucruri noi despre colegii lor fără a fi spuse cu voce tare în fața clasei.

O școală prietenoasă recunoaște, încurajează și sprijină capacitățile în creștere ale copiilor care învață. Şcoala trebuie să reprezinte un mediu prietenos şi sigur de muncă şi joacă.

Prezența într-un grup școlar ar trebui să fie, pentru orice elev, o sursă de inspirație și de progres.

Bibliografie:

1. *Gabriela Bărbulescu, Daniela Beşliu, Daniela Ioniță, Educație civică, manual pentru clasa a IV-a, Editura Litera*
2. *Marcela Peneș , Educație civică, manual pentru clasa a IV- a, Editura Marcela Peneș*
3. *Platforma de resurse educaționale twinkl.ro*

STUDIU PRIVIND DIMENSIUNEA BULYING-ULUI ȘI DEZVOLTAREA UNEI TOLERANȚE DE NOTA 10 ÎN RÂNDUL ELEVILOR

PROF. CIOBANU DOINIȚA, C.J.R.A.E. BACĂU, COLEGIUL NAȚIONAL "VASILE ALECSANDRI", BACĂU

1. Motivația efectuării studiului

Bullying-ul reprezintă un fenomen complex și persistent în mediile școlare, având un impact negativ asupra dezvoltării emoționale și psihologice a tinerilor. În fața acestui fenomen, mulți elevi se confruntă cu dificultăți de a recunoaște și de a reacționa adecvat atunci când sunt martori sau victime ale acestuia. De asemenea, mulți dintre ei nu sunt conștienți de gravitatea impactului pe termen lung pe care îl poate avea bullying-ul asupra celor implicați. Motivația acestui studiu provine din necesitatea de a educa și informa elevii cu privire la modalitățile prin care pot contribui activ la stoparea bullying-ului și crearea unui mediu școlar mai sigur și mai respectuos pentru toți.

2. Obiectivul cercetării

- Identificarea nivelului de cunoaștere a fenomenului bullying de către elevii de liceu.
- Analizarea atitudinilor și comportamentelor elevilor față de bullying.
- Evaluarea impactului bullying-ului asupra victimelor, din perspectiva elevilor.
- Determinarea nivelului de toleranță și empatie în rândul elevilor.
- Investigarea măsurilor de prevenire și intervenție considerat eficace de către elevi.

3. Populația de investigat

Studiul a fost realizat prin aplicarea unui chestionar standardizat ***Dimensiunea bulying-ului și dezvoltarea unei toleranțe de nota 10 în rândul elevilor,*** care va include întrebări referitoare la experiențele personale ale elevilor legate de bullying, percepțiile lor despre acest fenomen și comportamentele pe care le adoptă în fața acestuia. Chestionarul a inclus întrebări deschise și închise, pentru a permite o analiză detaliată a datelor colectate. Participanții la acest studiu vor fi elevi din cadrul ''Colegiului Național Vasile Alecsandri'', cu vârste cuprinse între 15 și 19 ani, care se află în diferite etape ale educației liceale. Studiul va include atât băieți, cât și fete, din diverse medii sociale și economice, pentru a obține o imagine reprezentativă asupra fenomenului de bullying existent în liceu.

4. Instrumente și metode ale cercetării

Pentru a atinge obiectivele cercetării și a răspunde întrebărilor de cercetare, va fi utilizat un **chestionar** ca principal instrument de colectare a datelor.

1. Genul

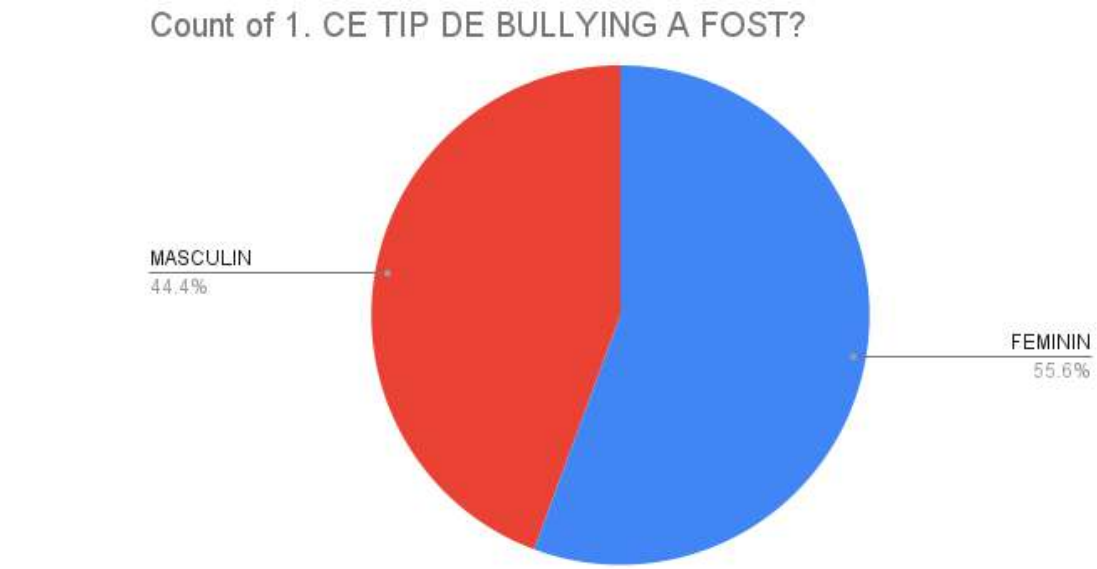

2. Ai fost vreodată o țintă a bulliyng-ului?

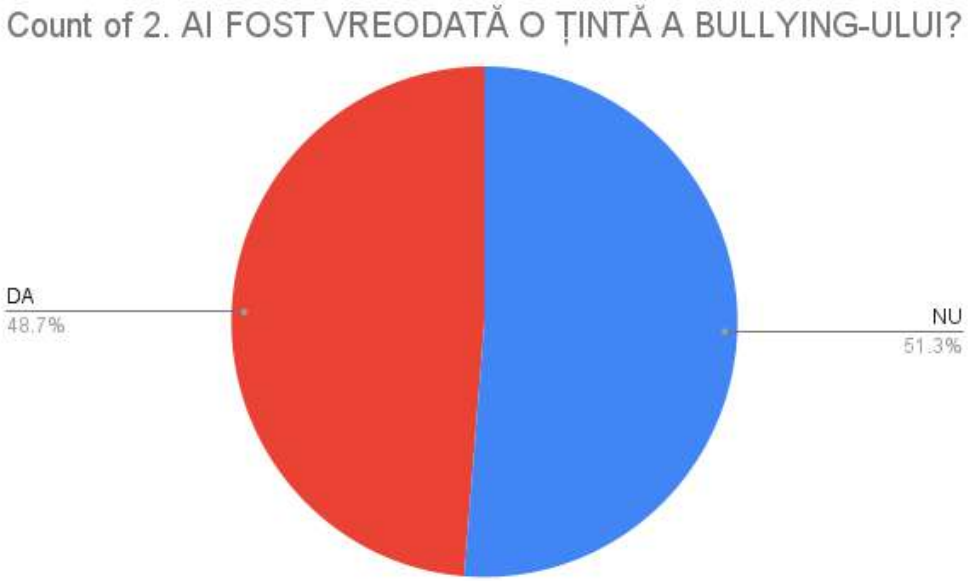

3. **Când ai fost țintă a bullyng-ului?**

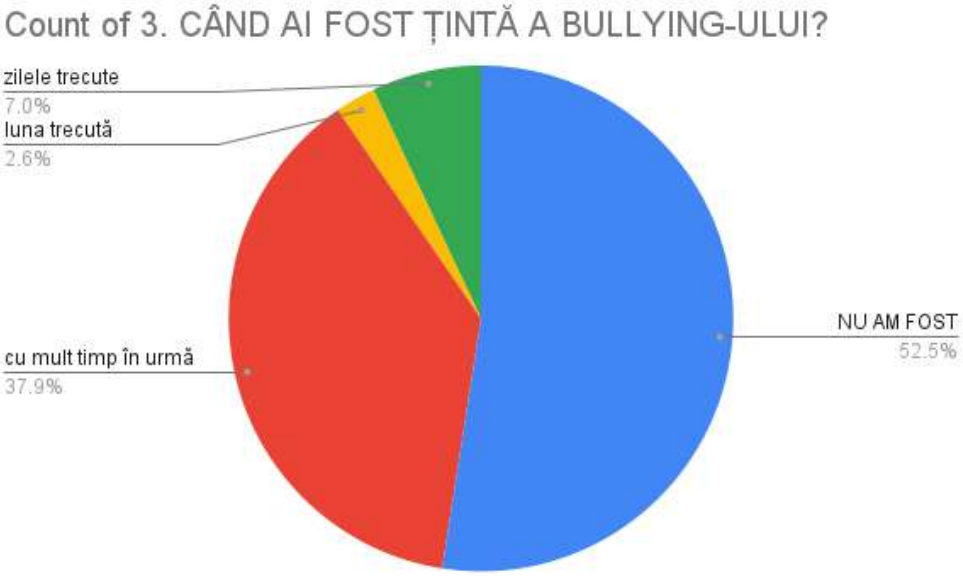

4. **Ce tip de bullying a fost?**

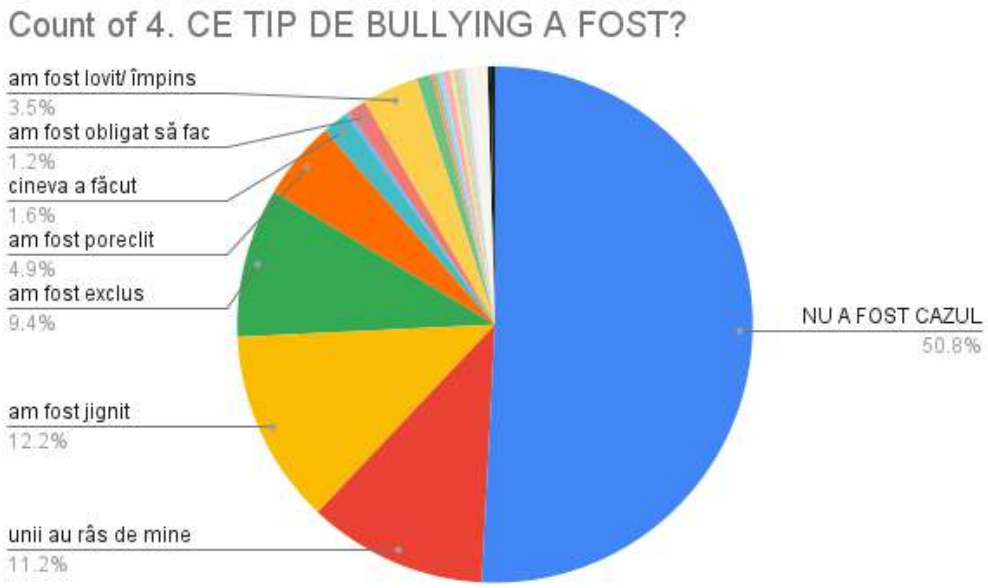

5. Când/unde s-a petrecut bullying-ul?

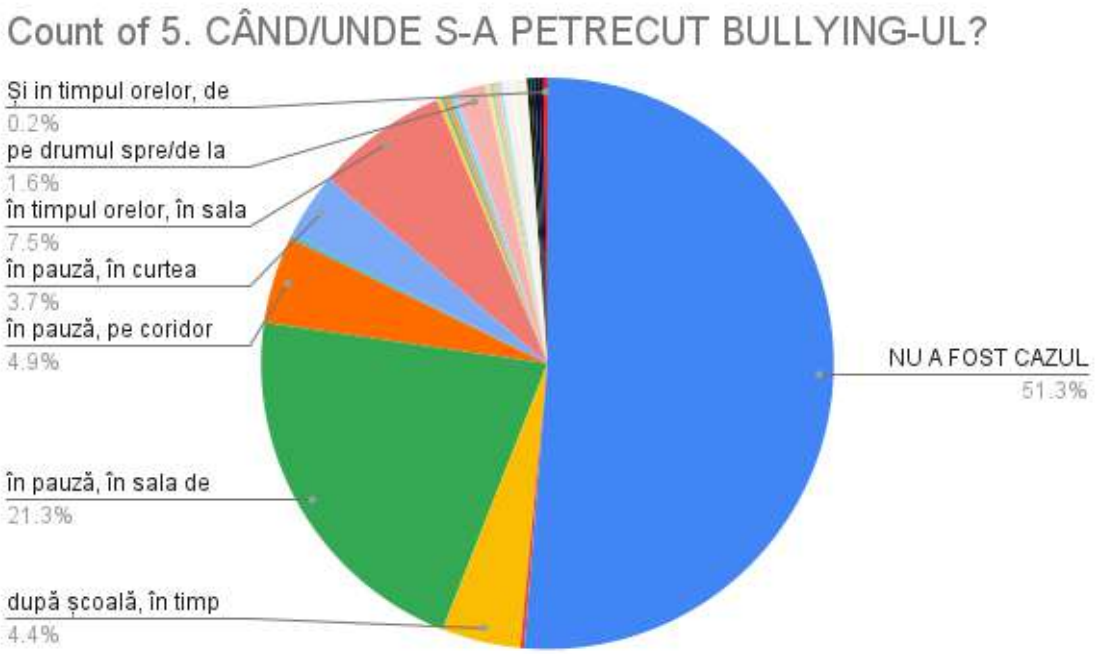

6. Cui ai spus că ai fost țintă a bullying-ului?

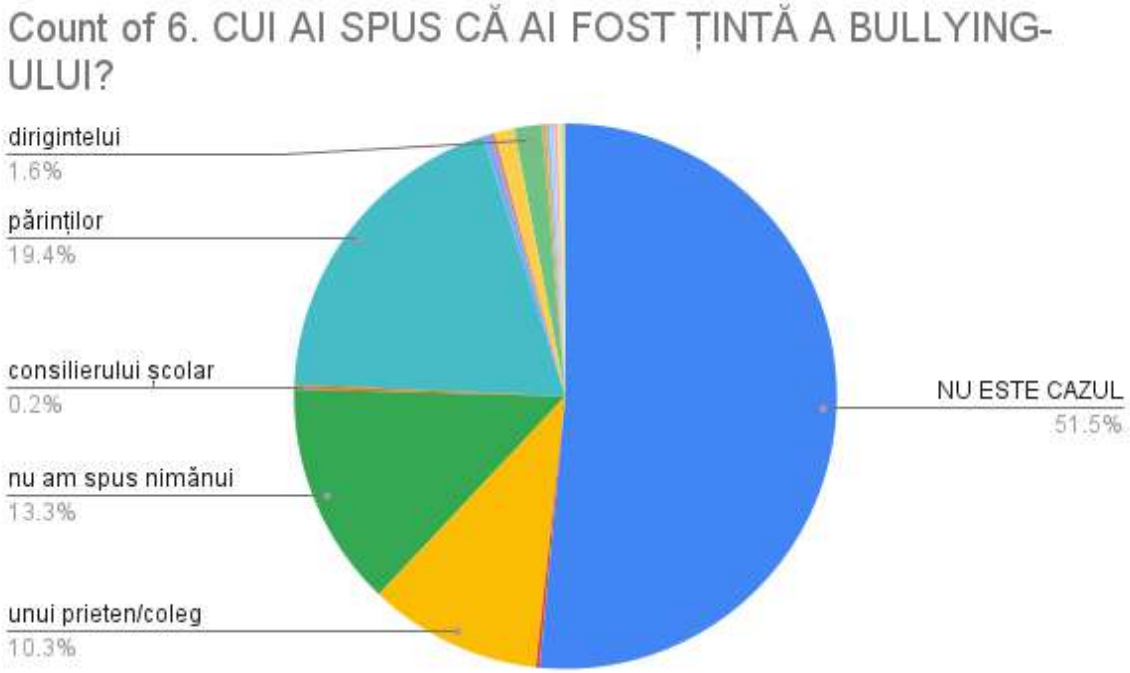

7. Dacă ai vorbit cu cineva ce s-a întâmplat după?

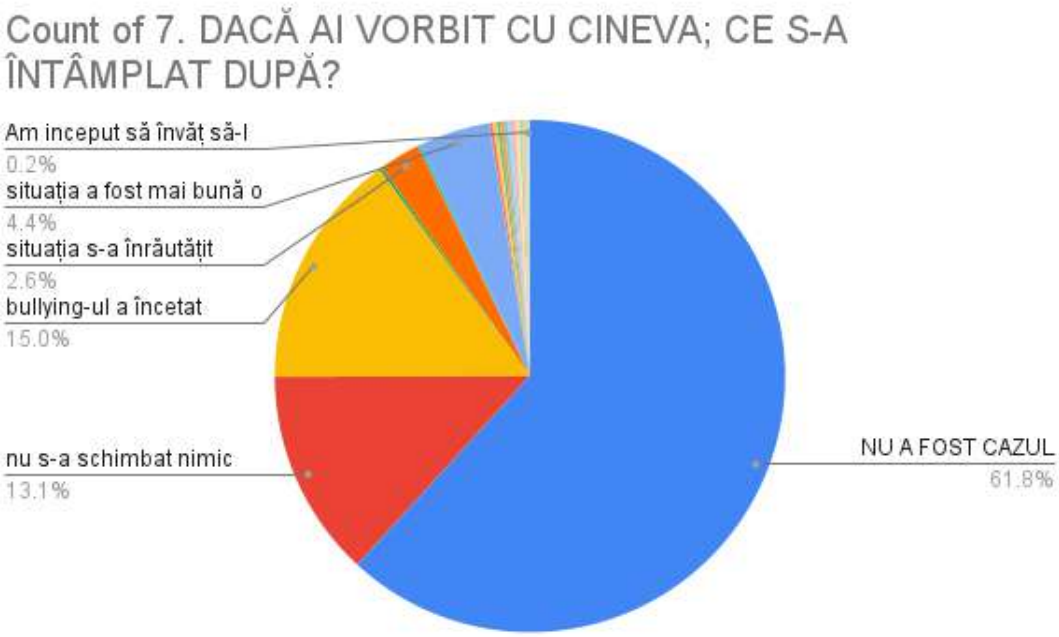

8. Ce altceva ai mai făcut când ai fost victimă a bullying-ului?

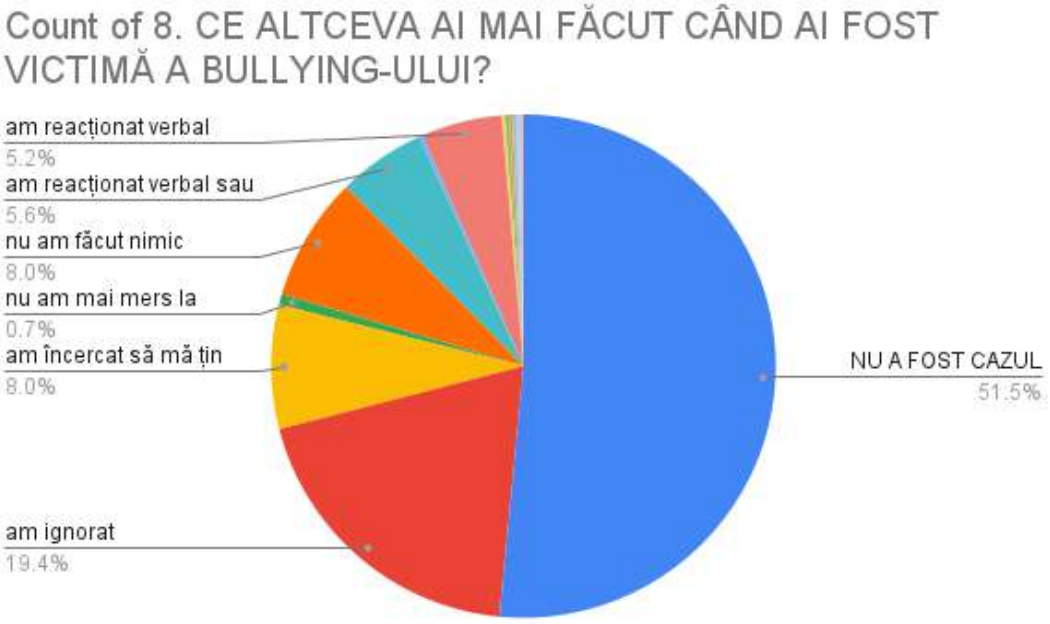

9. Ai văzut vreodată pe cineva fiind țintă a bullying-ului la tine în școală?

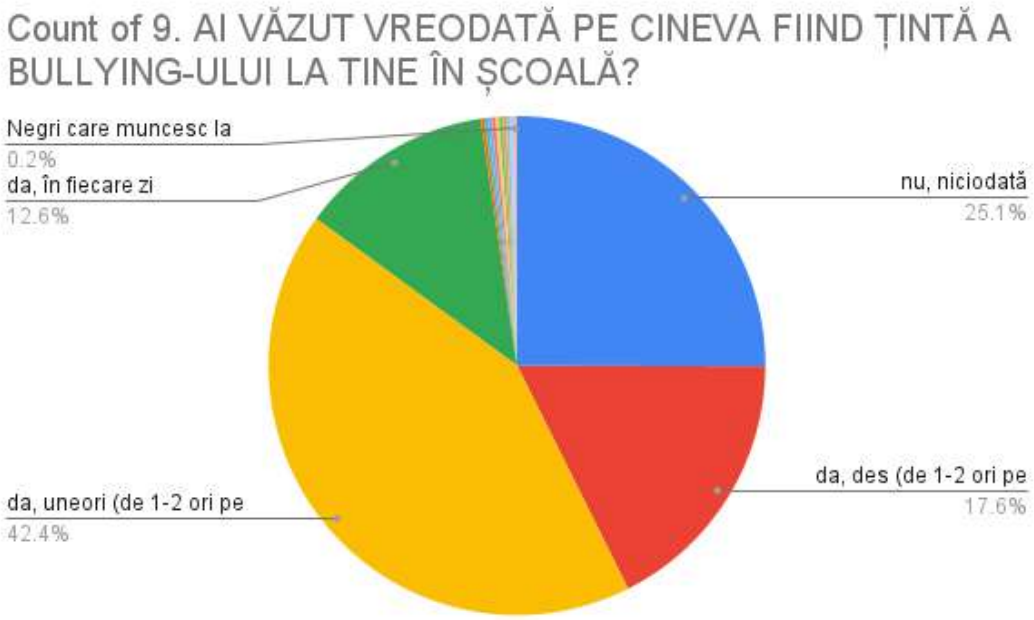

10. Dacă ai răspuns cu da, cum ai reacționat?

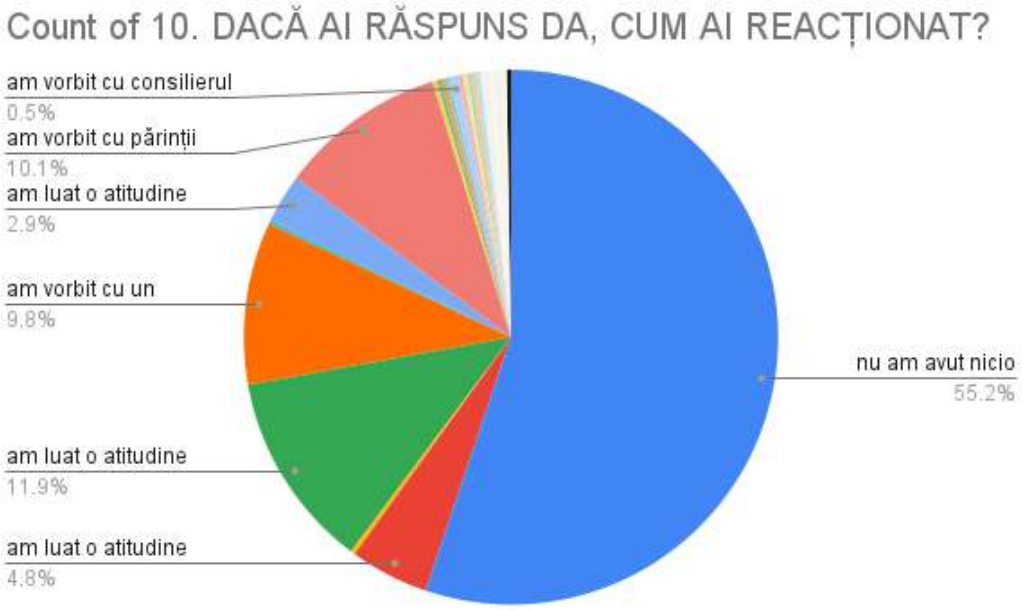

5. Rezultate cantitative și calitative

1. Genul

Rezultate cantitative:
Întrebarea a avut două răspunsuri principale: „Feminin” și „Masculin”.

- 55.6% Feminin
- 44.4% Masculin

Interpretare calitativă:

Distribuția pe gen arată o majoritate de răspunsuri provenind din partea feminină (aprox 60%), în timp ce aprox 40% dintre respondenți sunt de sex masculin.

2. Ai fost vreodată o țintă a bullying-ului?

Rezultate cantitative:

- **Da 48.7%**
- **Nu 51.3%**

Interpretare calitativă:

Aceste rezultate arată că fenomenul bullying-ului este un subiect de preocupare majoră și că este esențial ca educația și intervențiile specifice să fie adaptate pentru a răspunde nevoilor elevilor afectați de acest fenomen.

3. Când ai fost țintă a bullying-ului?

Rezultate cantitative:

- **Nu am fost 52.5%**
- **Cu mult timp în urmă 37.9%**
- **Zilele trecute 7%**
- **Luna trecută 2.6%**

Interpretare calitativă:

Datele cantitative și calitative sugerează că bullying-ul este o problemă persistentă, dar cu progrese în combaterea acestuia. Este important ca aceste măsuri să fie continuate și adaptate, astfel încât să protejeze toți elevii, indiferent de momentul în care aceștia se confruntă cu acest fenomen.

4. Ce tip de bullyng a fost?

Rezultate cantitative:

- **Nu a fost cazul 50.8%**
- **Am fost jignit 12.2%**
- **Unii au râs de mine pentru felul în care arăt 11.2%**
- **Am fost exclus 9.4%**
- **Am fost poreclit 4.9%**
- **Am fost lovit/împins 3.5%**
- **Cineva a făcut comentarii ofensatoare despre mine online 1.6%**
- **Am fost obligat să fac lucruri pe care nu am vrut să le fac 1.2%**
- **Am fost ținta bullyng-ului din cauza etniei/religiei diferite 0.9%**

Interpretare calitativă:

Rezultatele studiului privind experiențele elevilor cu fenomenul bullying-ului arată că, deși o parte semnificativă dintre aceștia nu au fost victime ale acestui comportament agresiv (50.8%), formele de bullying care au fost raportate cel mai frecvent sunt cele verbale, precum jignirile, râsul de aspectul fizic și poreclele (35.4%). De asemenea, excluderea socială (9.4%) și bullying-ul online (1.6%) sunt aspecte care nu trebuie ignorate, având un impact considerabil asupra victimelor.

5. Când/unde s-a petrecut bullying-ul?

Rezultate cantitative:

- **Nu a fost cazul 51.3%**
- **În pauze, în sala de clasă 21.3%**
- **În timpul orelor 7.5%**
- **În pauză, pe coridor 4.9%**
- **După școală, în timp ce eram acasă 4.4%**
- **În pauză, în curtea școlii 3.7%**
- **Pe drumul spre/de la școală 1.6%**
- **Și în timpul orelor, de clasă, în pauză, pe drum 0.2%**

Interpretare calitativă:

Aceste procente sugerează că elevii sunt expuși la comportamente de bullying atât în contexte formale (orele de curs), cât și în momentele mai informale (pauze). În plus, bullying-ul a fost observat și în afacerea școlii, cum ar fi în pauze pe coridoare. Aceste date subliniază nevoia ca fenomenul bullying-ului să fie monitorizat și abordat nu doar în timpul orelor sau în pauze, dar și în afacerea școlii, pentru a preveni răspândirea acestuia în toate mediile sociale în care elevii interacționează.

6. Cui ai spus că ai fost țintă a bullying-ului?

Rezultate cantitative:

- **Nu este cazul 51.5%**
- **Părinților 19.4%**
- **Nu am spus nimănui 13.3%**
- **Unui prieten/coleg 10.3%**
- **Dirigintelui 1.6%**
- **Consilierului școlar 0.2%**

Interpretare calitativă:

Rezultatele privind persoanele căror le-au spus elevii despre experiențele lor cu bullying-ul sugerează o tendință semnificativă de izolare a celor care se confruntă cu acest fenomen. Aproape jumătate dintre respondenți (51.5%) nu au raportat că au fost victime ale bullying-ului, indicând posibilitatea ca mulți elevi să nu conștientizeze sau să nu recunoască fenomenul ca atare. Dintre cei care au experimentat bullying, 19.4% au ales să își spună părinților despre aceste situații, ceea ce sugerează că familia reprezintă o sursă importantă de sprijin pentru mulți elevi.

7. Dacă ai vorbit cu cineva, ce s-a întâmplat după?

Rezultate cantitative:

- **Nu a fost cazul 61.8%**
- **Bullying-ul a încetat 15%**
- **Nu s-a schimbat nimic 13.1%**
- **Situația a fost bună pentru o perioadă, după, a reînceput 4.4%**
- **Situația s-a înrăutățit 2.6%**
- **Am învățat să îi ignor 0.2 %**

Interpretare calitativă: Rezultatele privind ce s-a întâmplat după ce elevii au vorbit despre bullying sugerează că, în majoritatea cazurilor, nu s-a înregistrat o schimbare semnificativă. Aproape două treimi dintre elevi (61.8%) nu au discutat cu nimeni despre bullying, ceea ce indică o reticență sau lipsa unui suport adecvat pentru a adresa problema.

8. Ce altceva ai mai făcut când ai fost victimă a bullying-ului?

Rezultate cantitative:

- **Nu a fost cazull 51.5%**
- **Am ignorat comportamentul 19.4%**
- **Am încercat să mă țin departe de agresor 8%**

- **Nu am făcut nimic 8%**
- **Am reacționat verbal sau fizic 5.6%**
- **Am reacționat verbal neagresiv 5.2%**
- **Nu am mai mers la școală 0.7%**

Interpretare calitativă:

Rezultatele privind ce au făcut elevii când au fost victime ale bullying-ului reflectă diverse moduri de reacție, dar și o mare parte dintre aceștia care nu au avut o experiență directă cu acest fenomen. Aproape jumătate dintre elevi (51.5%) nu au fost victime ale bullying-ului, ceea ce sugerează că nu toate școlile se confruntă cu o prevalență mare a acestui fenomen.

9. **Ai văzut vreodată pe cineva fiind țintă a bullying-ului la tine în școală?**
   Rezultate cantitative:

- **Da, uneori 42.4%**
- **Nu, nicioadată 25,2%**
- **Da, des 17.6%**
- **Da, în fiecare zi 12.6%**

Interpretare calitativă:

Aceste rezultate sugerează că, deși nu toți elevii sunt victime ale bullying-ului, mulți dintre ei sunt martori la astfel de comportamente, iar acest aspect poate contribui la normalizarea fenomenului în rândul celor care îl observă frecvent. De asemenea, este un semnal că este nevoie de mai multe măsuri educaționale pentru a încuraja intervenția în astfel de cazuri și a crea un mediu mai sigur și mai empatic în școli.

10. **Dacă ai răspuns cu da, cum ai reacționat?**

Rezultate cantitative:

- **Nu am avut nicio reacție 55.2%**
- **Am luat o atitudine verbală neagresivă 11.9%**
- **Am vorbit cu părinții 10.2%**
- **Am vorbit cu un profesor 9.8%**
- **Am luat o atitudine verbală agresivă 4.8%**
- **Am luat o atitudine agresivă fizic 2.9%**
- **Am vorbit cu consilierul școlar 0.5%**
- **Am încercat să opresc 0.3%**

Interpretare calitativă:

Rezultatele arată o reacție predominant pasivă în fața bullying-ului observat de elevi, având în vedere că 55.2% dintre aceștia nu au avut nicio reacție la comportamentele agresive. Aceasta poate reflecta o lipsă de încredere în propria capacitate de a interveni sau teama de a deveni ținta bullying-ului. De asemenea, este posibil ca unii elevi să nu știe ce să facă într-o astfel de situație sau să considere că nu este treaba lor să intervină.

6. Concluzii și direcții de acțiune

Concluzii

Studiul privind fenomenul bullying-ului în rândul elevilor relevă mai multe aspecte importante legate de percepția și experiențele acestora, precum și de reacțiile lor în fața comportamentelor agresive observate sau trăite. Iată câteva concluzii cheie:

1. **Prevalența bullying-ului**: Fenomenul bullying-ului este prezent în majoritatea școlilor, dar nu întotdeauna la o frecvență constantă.
2. **Comportamentele agresive observate**: Cele mai frecvente forme de bullying observate includ jignirile, râsul pe seama aspectului fizic, excluziunea și poreclirea.
3. **Reacțiile elevilor**: Majoritatea elevilor nu au intervenit atunci când au fost martori la bullying (55.2%), ceea ce poate indica o anumită pasivitate sau teama de repercusiuni. Cei care au reacționat, au ales abordări mai puțin agresive, cum ar fi discuțiile cu părinții sau profesorii.
4. **Comunicarea și intervenția**: Deși mulți elevi nu au ales să se implice activ în oprirea bullying-ului, există o oarecare deschidere în rândul lor de a discuta despre aceste situații cu părinții sau profesorii.
5. **Nevoia de educație și intervenție**: Rezultatele subliniază necesitatea unor măsuri educaționale suplimentare pentru a crește conștientizarea și înțelegerea bullying-ului. Este important ca elevii să fie încurajați să recunoască semnele bullying-ului, să știe cum să reacționeze adecvat și să aibă încredere în resursele disponibile în școală (consilieri, profesori).

Direcții de acțiune

Pe baza rezultatelor obținute din studiul privind bullying-ul în rândul elevilor, există mai multe direcții de acțiune care ar putea contribui la reducerea acestui fenomen și la crearea unui mediu educațional mai sigur și mai suportiv. Iată câteva direcții cheie de acțiune:

1. **Promovarea conștientizării și educației anti-bullying**:
    - **Campanii educaționale**: Organizarea de campanii de conștientizare a bullying-ului în școli, prin care elevii și cadrele didactice să înțeleagă impactul negativ al acestuia și să cunoască diferitele forme de bullying (verbal, fizic, social, cibernetic). Aceste campanii ar trebui să fie integrate în cadrul curriculumului școlar și în activitățile extrașcolare.

- **Ateliere și sesiuni de formare**: Crearea de sesiuni interactive de formare în care elevii, profesorii și părinții să fie instruiți cu privire la cum să identifice bullying-ul și cum să reacționeze în mod corespunzător.
- **Promovarea empatiei**: Implementarea unor programe care să încurajeze empatia și respectul între elevi. Aceste programe ar putea include activități de grup care ajută elevii să înțeleagă perspectivele și sentimentele altora.

2. **Sprijin pentru victimele bullying-ului**:
   - **Crearea unui sistem de raportare sigur și confidențial**: Este esențial ca elevii să aibă acces la un sistem de raportare anonimă și confidențială a cazurilor de bullying, astfel încât să se simtă în siguranță să denunțe comportamentele abuzive. Acest sistem ar trebui să fie accesibil online și fizic, iar victimele să aibă încredere că vor fi sprijinite.
   - **Susținerea și implicarea părinților**: Organizarea de întâlniri cu părinții pentru a-i educa despre semnele bullying-ului și despre cum să susțină copiii lor în astfel de situații. Părinții trebuie să fie parteneri activi în prevenirea și combaterea acestui fenomen.
3. **Abordarea comportamentului agresorilor**:
   - **Încurajarea responsabilității**: Elevii care au agresat trebuie să fie învățați să își asume responsabilitatea pentru comportamentele lor. Acest lucru ar putea include sancțiuni proporționale, dar și activități educative care să ajute agresorii să-și schimbe comportamentul.
   - **Colaborare între profesori, părinți și consilieri**: Este important ca școlile să colaboreze cu părinții și consilierii pentru a preveni și combate bullying-ul. Un plan coordonat de acțiune, care să implice întreaga comunitate școlară, poate contribui semnificativ la schimbarea comportamentului elevilor.
4. **Crearea unui mediu școlar sigur și inclusiv**:
   - **Îmbunătățirea climatului școlar**: Promovarea unui climat școlar bazat pe respect, solidaritate și acceptare a diversității. Activitățile de team-building, de integrare și de colaborare între elevi ar putea contribui la consolidarea relațiilor pozitive și la reducerea tensiunilor.
   - **Implicarea elevilor în prevenirea bullying-ului**: Elevii trebuie să fie încurajați să ia parte activ la combaterea bullying-ului, prin implicarea lor în grupuri de suport, campanii educaționale sau activități de mentorat. Aceștia ar putea fi lideri ai schimbării în școlile lor, promovând comportamente pozitive și susținându-și colegii.
   - **Crearea unui spațiu sigur pentru discuții**: Școlile trebuie să creeze un spațiu deschis în care elevii să se simtă în siguranță să discute despre orice problemă sau dificultate legată de bullying. Aceste discuții ar trebui să aibă loc atât în cadrul orelor de dirigenție, cât și prin întâlniri sau grupuri de suport.
5. **Evaluarea constantă a fenomenului bullying-ului**:
   - **Monitorizarea continuă**: Este important ca școlile să monitorizeze continuu fenomenul bullying-ului prin chestionare, sondaje și sesiuni de feedback, pentru a evalua impactul măsurilor implementate și pentru a înțelege evoluția comportamentului elevilor. Astfel, se pot ajusta și îmbunătăți măsurile de prevenire și intervenție.

- **Colaborarea cu autoritățile locale**: Colaborarea între școli, autoritățile locale și organizațiile non-guvernamentale poate contribui la crearea unor campanii de sensibilizare mai largi și la mobilizarea resurselor necesare pentru prevenirea și combaterea bullying-ului.

Aceste direcții de acțiune pot contribui la reducerea fenomenului bullying-ului și la crearea unui mediu educațional mai sigur și mai susținător pentru toți elevii. Printr-o abordare integrată și prin colaborarea tuturor părților implicate – elevi, profesori, părinți, consilieri și autorități – se poate crea o comunitate școlară în care bullying-ul să nu mai fie tolerat și în care toți elevii să se simtă respectați și protejați.

PROIECT DIDACTIC ANTIBULLYING

PROF. CIOBANU DOINIȚA, C.J.R.A.E. BACĂU, COLEGIUL NAȚIONAL "VASILE ALECSANDRI", BACĂU

Profesor: Ciobanu Doiniţa
Data: noiembrie - decembrie 2024
Unitatea: Colegiul Naţional "Vasile Alecsandri" Bacău
Clasele: V-VIII și IX-X
Aria curriculară: Consiliere şi orientare
Disciplina: Consiliere şi orientare
Subiectul: **TOLERANȚĂ DE NOTA 10!**
Tipul lecţiei: Comunicare/ însuşire de noi cunoştinţe

Motivaţia

Bullying-ul este una dintre cele mai complexe forme de comportament agresiv şi violenţă. Cu toate acestea, nu fiecare act de violenţă este o acţiune de bullying.

Conform studiului Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii privind comportamentul sănătos la copiii de vârstă şcolară, bullying-ul apare atunci când un elev este: ***„tachinat în mod repetat într-un mod care nu îi place… Dar nu este bullying atunci când doi elevi de putere sau autoritate similară se ceartă sau se bat. Nu este bullying nici atunci când un elev este tachinat într-un mod prietenos şi glumeţ".***

Avansând repede în ultima decadă, comunicarea digitală a devenit un mijloc vital de exprimare pentru tineri şi copii, o platformă pentru întâlniri virtuale şi relaţii sociale între "nativii digitali". Cu toate acestea, spaţiile de comunicare online poartă riscuri multiple pentru bullying – cyberbullying.

Obiectivul nostru este să prezentăm felul în care implicarea sistematică şi orientată pe copil şi responsabilizarea elevilor pot ajuta la evidenţierea părerilor lor cu privire la bullying-ul în şcoală şi cum paşii făcuţi împreună de profesori, părinţi şi elevi se pot dovedi eficienţi împotriva bullying-ului și dezvoltării nediscriminării, creării unui spațiu școlar sigur și plăcut pentru toți elevii și a unei **Toleranțe de nota 10!**

Competenţe generale

- Exersarea abilităţilor de management al unui stil de viaţă de calitate.
- Prevenirea bullying-ului în mediul școlar.
- Dezvoltarea toleranței în cadrul relațiilor manifestate în 23 de clase ale colegiului.

Obiective operaţionale:

Pe parcursul şi la sfârşitul lecţiei elevii vor fi capabili:

- O_1- să definească bullying-ul;
- O_2- să descrie bullying-ul;
- O_3- să identifice tipurile de bullying;
- O_4- să recunoască fenomenul de bullying în situaţii concrete;
- O5- să promoveze anti-bullying prin sloganuri;
- O6- să dezvolte abilităţi de rezolvare a problemei şi de luare a deciziei în situaţii de bullying.

Resurse:

a) Umane: elevii celor 23 de clase, implicaţi în activităţi frontale, perechi şi pe grupe; voluntari HoltIS, diriginții claselor.

b) Materiale: filmulețul ***STOP BULLYING!*** chestionarul, telefonul, tabla inteligentă, laptop, videoproiector, scrisori, porumbei din hârtie, bandă autoadezivă, fișa Mâna antibullying, fișa Trusa de prim ajutor, poster cu ***Copacul Toleranței de nota 10*** fixat în holul central, stikere inimioare roșii.

c) Procedurale: filmulețul, chestionarul, demonstraţia, explozia stelară, conversaţia, explicaţia, exerciţiul, studiul de caz, dezbaterea.

d)Temporale: 50 minute.

Etapele lecţiei	**Conţinutul ştiinţific**	**Activitatea elevilor**	**Metode şi mijloace**	**Forme de organizare**	**Evaluare**
Captarea atenţiei 15 min.	Elevii voluntari se prezintă cu numele, clasa de care aparțin, și ca voluntari ai clubului HoltIS – UNICEF, care, impreună cu prof. diriginte, vor realiza o activitate pe tema **Toleranței.** Pentru început vor viziona împreuna **Filmulețul** de pe youtube: ***STOP BULLYING!*** (4,21 min.) *https://www.youtube.com/watch?v=AcZmrp-3yCs* Elevii vor răspunde pe telefon la **Chestionarul** din format GoogleForms: ***Dimensiunea fenomenului de bullying din școala ta.***	Elevii ascultă Elevii vizionează filmulețul și exprimă impresiile pe care le-au avut. Elevii răspund la întrebările din chestionar, de pe telefoane.	Prezentarea Prezentarea video Chestionarul	Frontal Frontal Frontal	Observarea sistematică Impresii filmuleț Chestionar
Enunţarea obiectivelor 2 min.	Un voluntar anunţă titlul lecţiei şi comunică obiectivele activității ***TOLERANȚĂ DE NOTA 10!***	Elevii sunt atenți la enunțarea titlului și a obiectivelor.	Explicaţia	Frontal	
Dirijarea învăţării 8 min.	Folosind metoda **”Explozia stelară**” (*vezi Anexa 1*) un voluntar HoltIS desenează **o stea** pe tablă având 5 colțuri la care vor scrie întrebările cerute de explozia stelară și vor solicita ca elevii să dea răspunsuri pe care le vor trece în dreptul fiecărei întrebări: **CE? CINE? DE CE? CUM? UNDE?** Și vor explica cerințele: ***1. Ce înseamnă bullying***	Elevii, pe baza experienței anterioare, răspund la întrebări iar un voluntar HoltIS, scrie răspunsurile lor pe tablă. 1. **CE este bullying-ul?** - Este un comportament repetat și	Explozia stelară Conversaţia Exerciţiul	Frontal	Probă practică

	pentru voi? ***2. Cine sunt copiii care devin victime ale bullying-ului?*** ***3. De ce se poartă unii copii astfel cu colegii lor?*** ***4. Cum se simte o victimă a bullying-ului?*** ***5. Unde ne întâlnim cu fenomenul de bullying?*** **(Anexa 1)**	intenţionat prin care agresorul îşi persecută, răneşte, intimidează victima verbal, cybernetic, relaţional şi/sau fizic. 2. **CINE sunt victimele bullying-ului? -** Copiii supraponderali sau subponderali, cei care au abilităţi sociale scăzute, au dizabilităţi fizice sau psihice, au etnie, religie diferită, au puţini prieteni, etc. 3. **DE CE se poartă unii copii astfel cu colegii lor? -** Pentru a ieşi în evidenţă faţă de ceilalţi colegi, pentru a câştiga respectul celorlalţi, pentru a părea mai			

		amuzanţi, etc. 4. **CUM se simte o victimă? -** Rănită, furioasă, tristă, speriată, umilită, izolată, etc. 5. **UNDE întâlnim bullying?** - La şcoală, pe stradă, acasă, pe terenul de sport, în parc, etc.			
Obţinerea performan-ţei 15 min.	Elevii, împărţiţi pe grupe de câte 4, primesc câte o „**Scrisoare**" de la câte un elev de vârstă apropiată cu a lor, care a trecut prin situaţii de bullying în mediul şcolar şi nu numai. Elevii din grup **(„redacţia"**) îşi asumă rolul de a răspunde la aceste scrisori. Reprezentantul fiecărei grupe va prezenta soluţiile. **(Anexa 2)**	Elevii vor răspunde la scrisori pe aceiași pagină și vor prezenta concluziile.	Exerciţiul Dezbaterea Studiul de caz Conversaţia Fişe cu scrisorile	Frontal Pe grupe	Probă scrisă și orală
Feed-back 5 min.	Se propune elevilor următoarea activitate: *"Dacă aţi organiza şi derula o **Campanie de prevenire a bullying-ului** în şcoala voastră, care ar fi mesajul personal?"* Pe fişe în formă de **porumbel**, elevii vor nota sloganul. **(Anexa 3)**	Elevii vor nota şi prezenta sloganul. Porumbeii cu mesaje îi vor lipi în clasa lor unde doresc: pe pereți, pe fereastră, îj jurul tablei	Exerciţiul Conversaţia Porumbei decupați din hârtie	Frontal Individual	Probă scrisă

		etc.			
Retenţia şi transferul 3 min.	Se oferă și se explică **Mâna antibullying** și **Trusa de prim ajutor,** ca strategii antibullying. Se propune ca finalitate alegerea sau crearea unui **slogan/mesaj al clasei** pe care îl vor scrie frumos cu un marker pe o **inimioară** oferită de voluntari și o vor lipi până la sfîrșitul zilei în **Copacul Toleranței de nota 10!** din holul central al școlii, ca produs final al activității. Mesaje finale: ***"Cel mai bun mod de a atinge fericirea este să o răspândiți în jurul vostru.*** ***"Încercați să lăsați lumea un pic mai bună decât ați găsit-o când ați venit pe lume."*** *Lordul Robert Baden-Powell*	Elevii vor pune la avizierul clasei cele două fișe (**Mâna antibullying și Trusa de prim ajutor,** care împreună cu porumbeii, vor forma un decor). Se alege sloganul/mesajul general care să reprezinte clasa lor scris frumos pe inimioară și îl vor lipi în **Copacul Toleranței de nota 10** din holul central. Elevii ascultă.	Conversaţia Scrierea sloganului clasei pe inimioară	Frontal, cu grupul clasei	Fișele antibull-ying Sloganul/ mesajul clasei
Evaluarea 2 min.	Se fac aprecieri și se impart **bilețelele cu întrebările de feedback. (Anexa 4)**	Elevii completează întrebările de feedback și le oferă voluntarilor.	Aprecierea	Frontal	Probă scrisă

Anexa 1

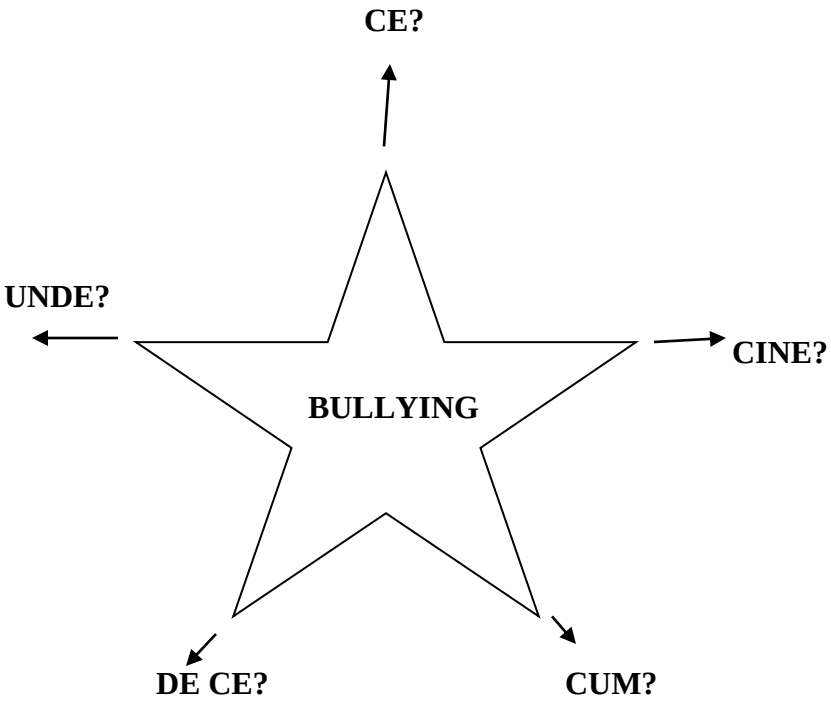

Anexa 2

SCRISOAREA 1

„(...) Mă simţeam ca într-o închisoare. Probabil că aşa ar spune orice elev. Doar că diferenţa între închisoarea mea şi a lor era EL care venea şi mă umilea, batjocorea, ceilalţi încurajându-l, sau alţii care pur şi simplu stăteau şi se uitau. Probabil nu voiau să se implice. Probabil ştiau că îmi fac rău şi probabil ştiau că lucrurile spuse despre mine nu sunt adevărate...

Am spus ce mi se întâmplă profesorilor, părinţilor, dar până să rezolve ei, eu tot trebuie să mă confrunt cu el... El continua să vină la mine, mă făcea fricos, îşi bătea şi mai tare joc de mine. Mă întreb ce i-am făcut..."

SCRISOAREA 2

„Azi, în timpul orei de mate, am primit un bileţel, adică cineva din spate mi-a aruncat un bileţel. Nu era semnat, dar nu mai era nevoie, ştiu de la cine era. Scria în el "*Arăţi (iar) ca un homeless cu bluza aia penibilă*". Atât. Dar nu e nevoie de mai mult, oricum aud câte ceva de genul ăsta aproape în fiecare zi. Aud din spate cum mai mulţi râd când mă văd că citesc biletul (nu ştiu de ce le mai citesc, ştiu oricum ce va scrie...). Ştiu că nu am haine la fel de frumoase ca unii dintre colegi, dar nu mă îmbrac nici eu în cârpe... Oricum nu cred că are legătură cu hainele, uneori găsesc alte lucruri la mine de care să îşi bată joc. Nu toţi colegii, doar două fete şi un băiat, dar şi alţii râd. Nu ştiu ce le-am făcut şi ce să fac..."

SCRISOAREA 3

„Vă scriu pentru că nu mai ştiu ce să fac, am câţiva colegi care îşi bat joc de mine tot timpul. Sunt mai grăsuţ şi am faţa rotundă şi ei vin şi mă ciupesc şi îmi dau palme peste faţă şi mă strigă cu tot felul de porecle, cică „în glumă", dar nu e deloc amuzant, îmi vine să plâng şi mă simt foarte foarte rău, trist şi singur, pentru că nici ceilalţi din clasă nu îmi ţin partea. Nu ştiu cu ce sunt vinovat că nimeni nu vrea să stea cu mine în pauze sau să fim prieteni. Poate le e frică să nu se lege şi de ei...?"

SCRISOAREA 4

„Anul trecut mi-am făcut si eu un cont de Facebook, fără ca părinţii să ştie (am 13 ani...). Mai mulţi dintre colegi aveau deja conturi, şi mi s-a părut amuzant. O vreme a şi fost, apoi au început problemele. Poate şi eu sunt de vină, pentru că am acceptat ca prieteni şi persoane pe care nu le cunoşteam... Una din ele a pus un comentariu foarte urât la o poză a mea (mi-e şi jenă să spun ce a scris), şi de acolo au început şi alţii, colegi din şcoală şi din clasă să îşi bată joc de mine. Au pus şi poze trucate, cu capul meu şi corpul altor persoane (chiar şi dezbrăcate...), şi multe altele. M-am gândit că nu mă mai uit pe Facebook niciodată, dar ieri am văzut una din poze prinsă pe panou în clasă... Ce pot să mai fac...?"

SCRISOAREA 5

"Mă numesc Simona, sunt în clasa a VII-a. Când am început gimnaziul (în altă şcoală decât clasele primare) eram o fată veselă, cu încredere în mine, vorbăreaţă, poate cam naivă. Nu îmi făceam griji că nu o să mă înţeleg cu colegii, şi o vreme aşa a şi fost. Apoi un coleg a început să-şi bată joc de mine, nici nu mai ştiu de unde a început totul. I-am răspuns şi eu cam la fel înapoi, şi a tăcut, dar a început apoi să-mi pună pe Facebook tot felul de comentarii foarte urâte. Chiar a scris că ştie el sigur că umblu cu nişte golani. Nu este adevărat, dar acum şi alţii au început să-l creadă şi să scrie şi alte prostii despre mine şi chiar despre părinţii mei, că avem păduchi şi pureci şi că trăim într-o pivniţă.

Colegii la şcoală au inventat un "joc": "*cine poate să stea cel mai departe de mine*" şi în pauze şi la ore, iar dacă mă apropii de cineva pierde jocul… Este foarte dureros şi nu înţeleg ce s-a întâmplat – cum se poate ca toţi colegii să creadă prostiile şi minciunile pe care câţiva le scriu? De ce nu zice nimeni nimic? O să se termine vreodată chinul asta?"

Anexa 3

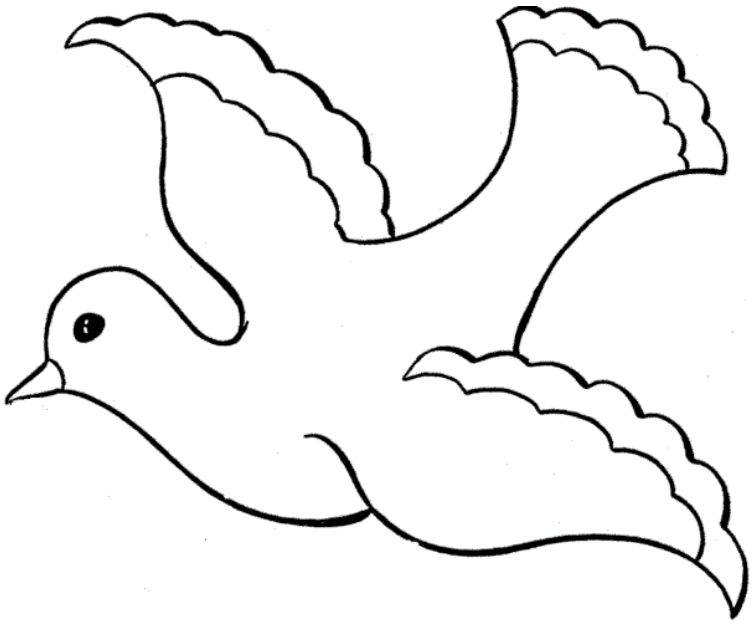

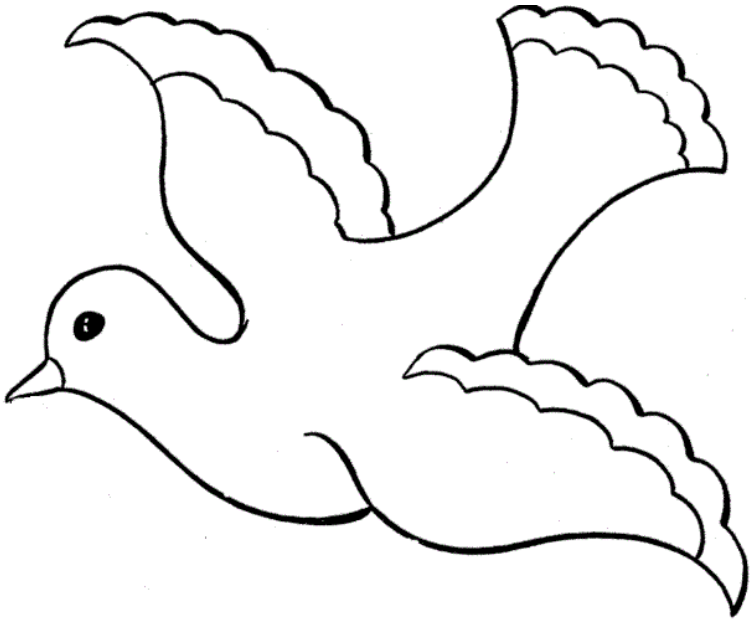

Anexa 4

FIȘA DE FEEDBACK

1. Încercuiește o notă de la 1 la 5 pentru a evalua activitatea de azi 1 2 3 4 5
2. Ce ți-a plăcut cel mai mult în această activitate?
   .....…….
3. Ai dori să mai participi la astfel de activități pe viitor? Da Nu
4. Propune o temă care te-ar interesa ……..

FIȘA DE FEEDBACK

1. Încercuiește o notă de la 1 la 5 pentru a evalua activitatea de azi 1 2 3 4 5
2. Ce ți-a plăcut cel mai mult în această activitate?
   .....…….
3. Ai dori să mai participi la astfel de activități pe viitor? Da Nu
4. Propune o temă care te-ar interesa
   ……....

FIȘA DE FEEDBACK

1. Încercuiește o notă de la 1 la 5 pentru a evalua activitatea de azi 1 2 3 4 5
2. Ce ți-a plăcut cel mai mult în această activitate?
   .....…….
3. Ai dori să mai participi la astfel de activități pe viitor? Da Nu
4. Propune o temă care te-ar interesa ……..

FIȘA DE FEEDBACK

1. Încercuiește o notă de la 1 la 5 pentru a evalua activitatea de azi 1 2 3 4 5
2. Ce ți-a plăcut cel mai mult în această activitate?
   .....…….
3. Ai dori să mai participi la astfel de activități pe viitor? Da Nu
4. Propune o temă care te-ar interesa …….

TRUSA DE PRIM AJUTOR

CE SĂ FAC DACĂ SUNT VICTIMĂ?	CE SĂ FAC DACĂ SUNT BULLY?	CE SĂ FAC DACĂ SUNT MARTOR?
Îmi spun: *"Sunt puternic, demn de respect!"* Evit să rămân singur. Respir încet și adânc pentru a-mi regla pulsul și a mă calma. Ignor. Nu-i dau putere, nu las să vadă că mi-e frică. Arăt că sunt calm, sigur pe mine, stau drept, cu capul sus, privesc direct. Nu mă las provocat. (Spun: "*Ei, și..? Mulțumesc că ai observat că am ochelari.. Cui îi pasă..?"*). Cer ajutor unui adult, povestesc ce mi s-a întâmplat.	**Mă gândesc** cum m-aș simți în locul copilului pe care îl atac. Găsesc soluții constructive de a-mi controla furia (sport, activități frumoase extracurriculare). Pot arăta că sunt puternic altfel, prin a ajuta pe cineva, prin a face binele. Îmi fac prieteni care să mă ajute să fiu mai bun. Cer ajutorul unui adult de încredere pentru a-mi gestiona emoțiile și acțiunile negative.	**Acționez - spun STOP!** Nu este corect să faci pe cineva să sufere! Distrag atenția printr-o întrebare spontană: "*Ai auzit ce s-a întâmplat aseară?*" Susțin și ajut copilul supus bullying-ului, îi sunt alături în recreații, după lecții sau în drum spre casă. Nu răspândesc zvonurile, refuz să bârfesc și să râd de cineva. Vorbesc cu un adult, profesor, părinte, de încredere.

Bibliografie:

1. Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova, *Strategii pentru o clasă fără bullying „Manual pentru profesori şi personalul şolar*, 2016, publicaţie realizată în cadrul proiectului "INTRODUCING PARTICIPATORY AND CHILD-CENTERED APPROACH FOR EARLY IDENTIFICATION AND PREVENTION OF BULLYING IN SCHOOL SETTING IN 7 EU COUNTRIES"JUST/2013/DAP/AG/5372.

2. Jigău, M.,(coord.) Prevenirea şi combaterea violenţei în şcoală. Ghid practic pentru directori şi cadre didactice,UNICEF, Buzău, Ed.Alpha MDN, 2006.

3. Salavastru Dorina, *Violenta în mediul scolar*. În: Ferreol, Gilles, Adrian, Neculau,Violenta. Aspecte psihosociale, Iasi, Editura Polirom, 2003.

4. Programa şcolară pentru disciplina Consiliere şi dezvoltare personală claseleV-VIII, aprobat prin ordinul ministrului educaţiei naţionale Nr.3393/28.02.2017.

5. Dirigenţia şi consilierea. Ghid metodologic, Ed. Gheorghe Alexandru, Craiova, 2004.

Antibullying. Educație pentru empatie

-exemple de bune practici-

Prof. înv. primar Cioloca Adelina-Petruța

Școala Gimnazială „Octavian Voicu" Bacău

Violența în mediul școlar este un subiect de foarte mare interes pentru specialiști și toți participanții la procesul educațional deoarece aceasta influențează gradul în care sistemul de educație își atinge finalitățile. Deși este o temă de actualitate, agresivitatea școlară s-a manifestat dintotdeauna și are următoarele posibile cauze: familii cu un climat tensionat, un nivel scăzut de educație a părinților, situații financiare instabile sau venituri insuficiente, un mediu lipsit de securitate afectivă, instabilitate emoțională, stimă de sine scăzută, o comunicare deficitară între elevi și profesori, prejudecăți din partea cadrelor didactice, stilul didactic autoritar, mass-media, filme, jocuri și programe cu conținut violent, influența grupurilor sociale din care fac parte elevii etc. Conceptul de „bullying" a fost adaugat recent în vocabularul nostru, în limba română având sensul de intimidare, brutalizare sau hărțuire. Astfel, apar două roluri: victima și hărțuitorul, cel din urmă fiind autorul uneia sau mai multor acțiuni fizice, verbale, relaționare și/ sau cibernetice care implică un dezechilibru de putere și care au rolul de a afecta demnitatea victimei, apelând la aspecte rasiste și discriminatorii pe baza naționalității, religiei, etniei sau a altor caracteristici personale.

Frecvența cu care se desfășoară acest fenomen în învățământul românesc în ultimii ani este îngrijorătoare întrucât efectele devastatoare ale bullying-ului afectează o mare parte dintre elevi, aceștia fiind induși într-o stare de neliniște, anxietate sau chiar depresie, fapt ce influențează negativ starea lor fizică și mintală, prin urmare și situația lor școlară. În plus, acești elevi prezintă un risc crescut de a experimenta diverse comportamente primejdioase, cum ar fi consumul de alcool și substante halucinogene, absenteism, fuga de acasă sau, în cele mai grave cazuri, autovătămarea. De aceea, este deosebit de important ca părinții, profesorii și toți ceilalți membri ai comunității școlare să fie conștienți de semnele bullying-ului, atât în rândul victimelor,cât și al agresorilor și să știe cum să acționeze în astfel de situații pentru a reduce și ameliora consecințele acestui fenomen. Aplicarea unor tehnici și măsuri de prevenție, dar și instaurarea unor programe sau proiecte ce au ca scop reducerea numărului de cazuri de bullying în școli sunt acțiuni

disponibile oricărui cadru didactic ce vin în ajutorul victimelor și pot contribui la combaterea acestui fenomen.

La nivel macro, diverse organizații și instituții publice au active numeroase programe ce intenționează să diminueze bullying-ul în școli. Un astfel de program este "No Bully", care a fost implementat cu succes în multe școli din întreaga lume. Acesta se bazează pe ideea că bullyingul poate fi prevenit prin promovarea empatiei și a solidarității între elevi, prin realizarea de conexiuni între aceștia și prin sublinierea importanței respectului și a toleranței zero față de agresivitate. Acest program a reușit să reducă semnificativ incidența acestor comportamente nedorite și să creeze un mediu școlar mai sigur și mai incluziv prin implicarea activă a tuturor persoanelor implicate în sistemul de învățământ și încurajarea comunicării deschise și a raportării prompte a cazurilor de bullying. În mod asemănător, programul de prevenire a violenţei şi infracţiunilor în mediul şcolar ,,Împreună prindem curaj" a fost desfăşurat pe parcursul anului şcolar 2023-2024 în România şi se concentrează pe sprijinirea şcolilor pentru crearea unui mediu propice învăţării. Un alt program similar este și programul Olweus de prevenire a bullying-ului ce promite reducerea incidenței acestui fenomen cu 50% și constă în reducerea comportamentelor antisociale prin dezvoltarea de relații pozitive între tineri, însă studiile recente arată că acest procent favorabil nu mai poate fi atins în școlile contemporane.

Totuși, fiecare cadru didactic poate contribui la prevenirea și combaterea bullying-ului la un nivel școlii în care predă sau doar la nivelul unei clase. Dacă orice acțiune realizată în acest scop ajută minimum un elev care poate suferi în urma consecințelor grave anterior enumerate, putem afirma că acea acțiune a avut succes. Totuși, pentru a ști cum să acționeze corespunzător, profesorii trebuie să se informeze responsabil și constant asupra acestui subiect deoarece în unele cazuri, măsurile nepotrivite pot înrăutăți situația. Spre exemplu, atitudinea negativă a cadrelor didactice față de agresori poate să îi motiveze să continue comportamentele antisociale sau să aleagă tehnici mai violente de hărțuire și intimidare. De asemenea, pedepsirea agresorilor în urma plângerilor făcute de victime poate duce la mai multă ură asupra celor agresați și la răzbunare. În majoritatea cazurilor, focusul trebuie îndreptat către victime, oferindu-le sprijin și informându-le despre instrumentele pe care le pot folosi pentru a dezarma agresori și pentru a evita sau diminua conflictele din viitor.

Crearea unui mediu ce susține învățarea este dificil de realizat, însă folosind resursele corespunzătoare și susținând ideea de comunitate unită, profesorii pot sprijini elevii să aibă o experiență pozitivă la școală. Chiar și educatorii de la clasele mici pot contribui la formarea unei atitudini empatice la preșcolari și școlarii mici prin activități ce evidențiază importanța diversității, a toleranței și a acceptării în colectiv. Un exemplu de astfel de activitate ce sprijină acceptarea diferențelor dintre persoane poate începe printr-o discuție pe baza caracteristicilor copiilor din grupă/ clasă, urmată de analiza lucrurilor pe care cineva nu le poate schimba la el însuși (înălțimea, culoarea ochilor, a pielii, forma feței, naționalitatea, etnia etc.) și poate fi continuată prin repetarea și însușirea unei întrebări pe care școlarii mici pot să și-o adreseze înainte să facă o remarcă unui coleg: „Poate colegul meu/ colega mea să schimbe acest lucru într-un minut?". Astfel, educatorul subliniază faptul că nu este bine să atragem atenția celorlalți asupra trăsăturilor personale pe care nu le pot schimba, transmițând astfel numeroase valori: empatie, solidaritate, prietenie și toleranță.

Exemplele de bune practici evidențiate anterior trebuie întărite printr-o atitudine pozitivă, cuvinte încurajatoare și tehnici de apărare adaptate circumstanțelor specifice pentru a diminua nivelul alarmant de cazuri de bullying în mediul școlar și prin insuflarea empatiei și toleranței dintre elevi prin activități specifice. Date fiind efectele îngrijorătoare la nivel psihologic, social și fizic asupra victimelor, este imperativ ca întreaga comunitate școlară să contribuie la combaterea acestui fenomen deosebit de periculos și tot mai des întâlnit în zilele noastre.

Bibliografie

- Bara, G., 2020, School Violence-A Form of Violence Manifested in Contemporary Society. *Rev. Fac. Drept Oradea*, p.144-148.
- Drăghicescu, L.M., Stăncescu, I., 2019. Bullying in School–Prevention and Intervention Strategies. *Journal of Pedagogy*, *2*, pp.107-124.
- Genilia, A., Maria, F., 2024 SPUNEM STOP BULLYING-ULUI! WE SAY STOP BULLYING!. *PRACTICI INTEGRATIVE PENTRU PREVENIREA ȘI COMBATEREA FENOMENULUI DE BULLYING ÎN ORGANIZAȚIILE ȘCOLARE*, p.9-40.
- Gradinariu, T., 2021. Legal and Psycho-Educational Considerations of Bullying Behavior. *Analele Stiintifice Ale Universitatii Alexandru Ioan Cuza Din Iasi Stiinte Juridice*, *67*, p.131-137.
- Grădinaru, C., Stănculeanu, D., Manole, M., 2021, BULLYING-UL ÎN RÂNDUL COPIILOR.Material suport pentru cadrele didactice. SOS! BULLYING! Erasmus+. Iași

Bullying-ul: ce este și cum îl putem preveni?

Bullying-ul a ajuns să fie un termen foarte popular și vehiculat în societatea de astăzi. Însă este foarte important să avem informații cât mai clare despre acest fenomen, pentru a-l stopa și gestiona astfel încât să scadă rata incidentelor. În prezent, statistica și cercetările ne spun că unul din cinci copii suferă de bullying în școală, existând bineînțeles efecte pe termen lung.

Un aspect foarte important este acela că bullying-ul poate avea loc între copii de aceeași vârstă, cu vârste diferite sau între adulți și copii sau adulți cu adulți. De regulă, termenul ne duce cu gândul la copii și școală, însă există numeroase cazuri de hărțuire și abuz între adulți la locul de muncă sau în alte medii sociale.

Unul dintre factorii pentru care persoanele ajung să fie implicate în bullying, fie ca agresor fie ca victimă a hărțuirii, este că au un istoric care le predispune la astfel de situații. În cele mai multe cazuri, tinerii care devin agresori au fost agresați la rândul lor în școală sau provin din familii unde există violență și agresivitate. În cazul tinerilor victimă, de asemenea există un istoric în care au existat abuzuri: fizice, emoționale sau verbale.

Diferența între victimă și agresor este modalitatea de reacție la situație. Pentru anumite persoane, abuzul ca și experiență traumatică a condus la mecanismul de apărare de tip luptă, ajungând să agreseze persoane vulnerabile pentru a se asigura că nu vor mai fi rănite și pentru a recăpăta controlul.

Pentru alte persoane, experiența traumatică a condus la înghețul reacției, neputând răspunde agresiunii altei persoane, ajung în situație de a încasa ce vine din exterior, simțind că nu au putere să se apere. Mecanismul de apărare fiind de îngheț.

Așadar ambele persoane implicate au o bază emoțională fragilă și au nevoie de ajutorul celor din jur pentru a se schimba situația.

În 2014, Centers for Disease Control and Department of Education, a lansat prima definiție legală a bullying-ului. Aceasta include trei elemente esențiale pentru a identifica acest fenomen:

- **Comportament agresiv nedorit**
- **Dezechilibru de putere între persoane**
- **Probabilitate mare de repetare a comportamentelor de intimidare**

Este important de știut că acest fenomen are loc între mai multe persoane și are un efect negativ asupra tuturor celor implicați. Atât asupra celui care este hărțuit (victima) cât și asupra celui care hărțuiește (agresor) și asupra celor care asistă (observatori).

Tipuri de bullying:

1.
    1. **Bullying fizic** – este cel mai ușor de observat și i se dă cea mai mare atenție în școală. Are loc atunci când copiii vor să obțină putere și control asupra altei persoane folosind forța fizică. Exemple pentru acesta sunt: loviturile, bătăile, împinsul, plesnitul, pus piedică și orice alt comportament de atac fizic.

- **Bullying verbal** – Autorii agresiunii verbale folosesc cuvinte, afirmații și porecle pentru a câștiga putere și control asupra unei ținte. De obicei, agresorii verbali vor folosi insulte neîncetate pentru a micșora, a înjosi și a răni o altă persoană. Își aleg țintele în funcție de modul în care arată, acționează sau se comportă. De asemenea, este obișnuit ca agresorii verbali să vizeze copiii cu nevoi speciale.

  Hărțuirea verbală este adesea foarte dificil de identificat, deoarece atacurile apar aproape întotdeauna când adulții nu sunt în jur. Drept urmare,avem deseori parte de situația în care cuvântul unei persoane este împotriva cuvântului celeilalte persoane. În plus, mulți adulți consideră că lucrurile pe care le spun copiii nu afectează în mod semnificativ pe ceilalți. Drept urmare, ei spun de obicei victimei agresiunii să „o ignore”. Dar agresiunea verbală ar trebui luată în serios.

1. **Bullying relațional** – acest tip de hărțuire trece de regulă neobservată de părinți și profesori. Denumită uneori agresiune emoțională, acest tip de hărțuire este o manipulare socială în care tinerii și adolescenții încearcă să își rănească colegii sau să le saboteze poziția socială. Acest efect are loc prin răspândirea zvonurilor, manipularea situațiilor și transmiterea de informații intime despre persoana hărțuită. Scopul unui agresor relațional este să își stabilească o poziție socială agresând altă persoană. În general, fetele tind să folosească acest tip de bullying mai mult decât băieții, în special în perioada de gimnaziu.
2. **Cyberbullying** – este atunci când un copil sau un adolescent folosește tehnologia pentru a hărțui, amenința, jena o altă persoană. Printre exemple de hărțuire cibernetică sunt: postare de imagini dăunătoare, mesaje amenințătoare, promovarea unor informații personale, jigniri realizate în mediul online. În prezent, acest tip de hărțuire este în creștere, motivul fiind folosirea pentru un timp îndelungat a device-urilor și riscul mai mic de a exista consecințe. Agresorul spune sau face lucruri pe care nu avea curaj să le facă față în față, în schimb tehnologia îl face să se simtă acoperit, anonim și mai în siguranță.
3. **Hărțuirea sexuală** – constă în acțiune repetată, dăunătoare și umilitoare care vizează o persoană din punct de vedere sexual. Exemplele includ: apeluri sexuale, comentarii grosolane, gesturi vulgare, atingeri neinvitate, propuneri sexuale și materiale pornografice.

Ce putem face pentru a preveni bullying-ul?

- **În primul rând, este necesar suportul oferit tuturor tinerilor implicați (agresor, victimă și observatori).**
- **Informarea despre acest fenomen pentru a acorda atenția necesară situației**
- **Colaborarea întregii comunități în vederea realizării unui plan de acțiune (școală, părinți, elevi)**
- **Discutarea în cadrul orelor de la școală despre acest fenomen**
- **Implicarea părinților înainte ca o situație să degenereze**
- **Stabilirea unor consecințe menite să susțină elevii (consiliere psihologică, discuții, manifestarea empatiei, încurajarea grupului la atitudini de acceptare, susținere și respect)**
- **Stabilirea unor reguli și limite clare valabile pentru toate persoanele implicate în școală**
- **Implicarea activă a elevilor în combaterea bullying-ului**

În urma unor cercetări, elevii au raportat că cele mai utile lucruri pe care le pot face profesorii sunt: „ascultați-l pe elev, verificați ulterior pentru a vedea dacă agresiunea s-a oprit și oferiți empatie și suport elevului”.

Elevii au raportat că cele mai dăunătoare lucruri pe care le pot face profesorii sunt: „spuneți elevului să rezolve singuri problema, spuneți elevului că agresiunea nu s-ar întâmpla dacă ar acționa diferit, ar ignora ce se întâmplă sau spuneți-i să înceteze agresiunea”.

În finalul acestui articol, încurajarea este ca indiferent de vârstă și rol, să fim atenți la propria persoană și la cei din jur și să nu rămânem spectatori atunci când noi sau altcineva este parte dintr-un abuz. Evitarea și menținerea hărțuiriii are efecte puternice asupra întregii noastre vieții.

Grădinița cu Program Prelungit „Codrișor”

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

GRUPA: Mare „Fluturași”

EDUCATOARE: Comănici Andreea

25 noiembrie 2024

1

PROIECT DIDACTIC

DATA: 25.11.2024

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Grădinița cu Program Prelungit „Codrișor”

GRUPA: Mare „Fluturași”

EDUCATOARE: Comănici Andreea

TEMA ANUALĂ : „Cum exprimăm ceea ce simțim?”

TEMA PROIECTULUI: „Săptămâna independentă”

SUBTEMA: „La mulți ani, România!”

DOMENIUL DE ACTIVITATE: Domeniul științe: *Ce sărbătorim pe 1 decembrie?-* convorbire

Domeniul estetic și creativ: *România*- învățare cântec, joc muzical: *Joacă fetița*

TIPUL DE ACTIVITATE: activitate integrată;

„România este țara mea!”

ÎD: „Ce știți despre România?”

Rutine: „Să ne iubim țara!” deprinderea de a manifesta sentimente patriotice

Tranziții: *Alunelul*- cântec

Am putea să fim mai buni- poezie

1,2, Toți degrabă ne-adunăm,

Câte unul, câte doi

Prezența: Copiii își spun pe rând numele.

Calendarul naturii: Cu ajutorul jetoanelor vom descoperii anotimpul, starea vremii și ziua în care ne aflăm.

SCOPUL: Dezvoltarea capacității de a se concentra și a observa cu atenție asupra prezentării informațiilor legate de Ziua României și formarea deprinderii de a intona un cântec conform ritmului și liniei muzicale.

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

B. DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ

C. CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI ÎN ÎNVĂȚARE

E. DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI CUNOAȘTEREA LUMII

COMPORTAMENTE VIZATE

B.1. Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate

1.1. Manifestă încredere în adulţii cunoscuţi, prin exersarea interacţiunii cu aceştia

1.3. Inițiază/participă la interacţiuni pozitive cu copii de vârstă apropiată

C.3.Activare și manifestare a potențialului creativ

3.2. Demonstrează creativitate prin activități artistico-plastice, muzicale și practice, în conversații și povestiri creative

3.3. Demonstrează simț muzical ritmic, armonic prin cântec, joc cu text și cânt, dans etc.

E. 1. Relații, operații și deducții logice în mediul apropiat

1.2. Compară experienţe, acţiuni, evenimente, fenomene/relaţii din mediul apropiat

1.3. Construiește noi experienţe, pornind de la experienţe trecute

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1: Să participe la interacțiuni pozitive cu colegii de grupă în cadrul activității integrate;

O2: Să desprindă în mod sistematic imaginile pe baza materialului didactic;

O3: Să prezinte interes pentru informațiile prezentate;

O4: Să ofere informații cu privire la Ziua României pe baza metodei R.A.I ;

O5: Să execute exercițiile de respirație pe baza modelului prezentat;

O6: Să intoneze corect cântecelul din punctul de vedere a liniei melodice.

STRATEGIA DIDACTICĂ:

METODE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: observația, conversația, explicația, demonstrația, metoda R.A.I.

MIJLOACE DE REALIZARE: păpușă, prezentare ppt, videoproiector, imagini, tabla magnetică, jucărie, text suport.

3

FORME DE ORGANIZARE: Frontal dirijat, frontal individual;

EVALUARE: orală;

Finalitatea zilei: lucrările realizate în cadrul activităților liber alese vor fi duse la centrul tematic, vor fi vizualitate de către toți preșcolarii grupei și se vor purta mici dicuții referitoare la activitățiile desfășurate în această zi.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ministerul Educației Naționale, "Curriculum pentru educația timpurie, 2019";

2. Preda, V. & Pletea, M. & Grama, F. (coord.), (2011), 450 de jocuri educaționale. Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului, București, Editura Didactica Publishing House.

Scenariul zilei

Întâlnirea de dimineață

Copiii intră în sala de grupă intonând cântecelul *Alunelul*! La finalul interpretării, se va realiza salutul.

Salutul:

Dimineața a sosit
Și de grădiniță m-am pregătit
În cerc să ne adunăm, și frumos ne salutăm.
A început o nouă zi.
Bună dimineața, doamna educatoare
Bună dimineața, copii.

Educatoarea îi va întreba pe câțiva copii *Ce știți despre România?*
Educatoarea întreabă cum se simt astăzi copilașii, de ce sunt veseli/triști și le propune să petreacă o zi deosebită alături de multe surprize.

- În cerc noi ne-am așezat/Și frumos ne-am salutat,/ Colegii i-am întâlnit,/Cine oare n-a venit?

Prezența se realizează cu ajutorului panoului de prezență. Astfel copii prezenți vor veni în față, își vor identifica fotografia și o vor așeza pe panoul de prezență.
Trecerea către realizarea calendarului naturii se va face cu ajutorul unei tranziții.

Am putea să fim mai buni,
De-am începe chiar de luni,
Să intrăm în zi de marți,
Mai cuminți, mai cumpătați,
Să venim la Sfânta miercuri,
Lecuiți de atâtea certuri,

Să lucreze-n zi de joi,
Chiar și sufletul din noi,
Preacuminte vinerea,
Să ne-nvețe a ierta,
Sâmbăta să fim curați,
Și cu toate împăcați,
Căci duminica, tot omul,
Este așteptat de Domnul.

Se realizează **"Calendarul naturii"** printr-o discuție despre anotimpul în care suntem și vremea de afară ajutându-se și de panoul din sala de grupă.

Înviorarea de dimineață se va realiza cu ajutorul unui cântecel.

Am două mânuțe tare frumușele,
Dimineața fac gimnastică cu ele,
1,2,1,2,1,2,3,4,5,
1,2,1,2,1,2,3,4,5,
Mișcă-te și tu cu mine, haide fă așa
Mișcă-te și tu cu mine, fă gimnastica
1,2,1,2,1,2,3,4,5,
1,2,1,2,1,2,3,4,5

Am două picioruțe tare frumușele,
Dimineața fac gimnastică cu ele,
1,2,1,2,1,2,3,4,5,
1,2,1,2,1,2,3,4,5,
Mișcă-te și tu cu mine, haide fă așa
Mișcă-te și tu cu mine, fă gimnastica
1,2,1,2,1,2,3,4,5,
1,2,1,2,1,2,3,4,5

Împărtășirea cu ceilalți se realizează printr-o scurtă discuție referitoare la tema de săptămâna aceasta.

Noutatea zilei

În continuare apare o păpușă care este îmbrăcată în costum popular. Aceasta va sta alături de noi întreaga săptămână. Ea este doritoare să învețe despre țara noastră, România. Apoi, preșcolarii vor interpreta cântecelu*l Dacă vesel se trăiește* în cadrul **activității de grup.**

Rutine: *Să ne iubim țara!* deprinderea de a manifesta sentimente patriotice.

Activitățile pe Domenii Experiențiale:

- Domeniul științe:

În cadrul acestui domeniu, copiii vor învăța despre Ziua României. Ei vor învăța ce s-a întâmplat pe 1 decembrie, cum s-a realizat Unirea, cum se numesc regiunile României, care sunt culorile steagului.

Urmează tranziția:

Câte unul, câte doi
Ne pregătim de zor
Mâinile pe picioruşe,
Şi ne liniştim, shh, shh, shh

- Domeniul estetic şi creativ:
  Copiii vor învăța un cântecel pe tema României, iar pentru încheierea activității vom realiza un joc muzical.

Pe tranziția

Unu, doi, unu, doi!
Mergem toți în pas vioi
Către centre ne-ndreptăm
Şi de lucru ne apucă!

Activitățile liber alese 1:

La centrul **ARTĂ**, copiii vor picta steagul țării. La centrul **CONSTRUCȚII,** preşcolarii vor construi drapelul României cu ajutorul cuburilor, iar la centrul **BIBLIOTECĂ**, vor rezolva o fişă unde au sarcina de a găsi 7 diferențe.

În final, copiii îşi vor prezenta lucrările şi cunoştințele cu privire la România . Dar cum după faptă vine şi răsplata, urmează să ne distrăm.

Activitățile liber alese 2:

Urmează tranziția: *1,2, Toți degrabă ne-adunăm,*

3,4, În perechi noi ne grupăm,

5,6, Către covor ne îndreptăm.

Joc de atenție: *Sus-jos.*

Joc cu text și cânt: *Podul de piatră.*

7

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI DIDACTICE ALESE (ALA 1)

CENTRE DE INTERES

ALA 1:

ARTĂ:

SUBIECTUL ACTIVITĂȚII: „Steagul României”

MIJLOC DE REALIZARE: pictură;

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: foi albe, acuarele, pensule.

METODE ȘI PROCEDEE: Conversatia, explicatia.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1: Să-și coordoneze mișcările fine ale mâini în realizarea picturii;

O2: Să folosească culorile potrivite ale steagului României, pe baza cunoștințelor acumulate.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII: Copiii vor picta steagul României.

EVALUAREA ACTIVITĂȚII: Apreciez modul în care lucrează. „ Bravo, dragi copii!”

CONSTRUCȚII:

SUBIECTUL ACTIVITĂȚII: „Drapelul României”

MIJLOC DE REALIZARE: cuburi;

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: cuburi.

METODE SI PROCEDEE: Conversatia, explicatia, observația.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1: Să construiască cu ajutorul cuburilor drapelul României.

O2: Să folosească culorile potrivite ale steagului României, pe baza cunoștințelor acumulate.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII: La acest centru, copiii vor construi cu ajutorul cuburilor drapelul României.

EVALUAREA ACTIVITĂȚII: Apreciez modul în care lucrează. „ Bravo, dragi copii!”

BIBLIOTECĂ:

SUBIECTUL ACTIVITĂȚII: „Găsește diferențele”

MIJLOC DE REALIZARE: fișă;

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: fișa, creioane colorate.

METODE SI PROCEDEE: Conversatia, explicatia.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1: Să identifice pe baza fișei cel puțin 5 diferențe din 7.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII: La acest centru, preșcolarii vor căuta diferențele dintr-o fișă.

EVALUAREA ACTIVITĂȚII: Apreciez modul în care lucrează. „ Bravo, dragi copii!”

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI DIDACTICE ALESE (ALA 2)

SUBIECTUL ACTIVITĂȚII*:* „Sus-jos”

MIJLOC DE REALIZARE: Joc de atenție

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: scaune

METODE ȘI PROCEDEE: conversatia, explicatia, exercitiul.

OBIECTIVE OPERȚIONALE:

O1: Să interacționeze în cadrul jocului de atenție pentru a contribui la reușita acestuia.

FORMA DE ORGANIZARE: individual;

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII: Copiii vor realiza comenzile date de către primar.

SUBIECTUL ACTIVITĂȚII*:* „Podul de piatră”

MIJLOC DE REALIZARE: Joc cu text și cânt

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: -

METODE ȘI PROCEDEE: conversatia, explicatia, demonstratia, exercitiul.

OBIECTIVE OPERȚIONALE:

O1: Să interacționeze în cadrul jocului cu text și cânt pentru a contribui la reușita acestuia.

FORMA DE ORGANIZARE: individual;

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII: Doi copiii vor fi podul, iar ceilalți vor forma un trenuleț. La finalul cântecului *Podul de piatră*, un copil va fi prins în pod.

DEMERS DIDACTIC

Etapele demersului didactic	Ob. Op.	Conținutul științific	Strategii didactice	Evaluare
1.Moment organizatoric		Se creează condițiile psihopedagogice necesare desfășurării activității în condiții optime: - aerisirea sălii de grupă; - aranjarea materialului didactic; Apoi se realizează introducerea copiilor în sala de grupă.		
2.Captarea atenției		Captarea atenției se va realiza cu ajutorul unei ghicitori, a cărei răspuns este România. Pe munți înalți, Dunărea curge către fețițe și băieți, Un steag cu trei culori, Strălucește în sărbători. Țara mea e de vis, Ghicești tu cum i-e scris?	Convsersația	Observarea comportamentului și a atenției copiilor
3.Reactualizarea cunoștințelor		Conversăm despre ce au făcut ieri, despre ce au discutat săptămâna trecută și cum se simt astăzi.	Conversația	Observarea comportamentului și a atenției copiilor
4.Anunțarea temei și a obiectivelor operaționale		Anunț tema și obiectivele zilei. *Astăzi vom povesti despre România, apoi vom învăța un cântecel despre țară.*		Observarea comportamentului și a atenției copiilor
5.Desfășurarea activității		**ADE: DOMENIUL ȘTIINȚE:** Activitatea va începe printr-o conversație:		Observarea comportamentului și a atenției copiilor

		-		
	O1	- Cum se numește țara noastră? - Ce mai cunoașteți despre România? - Care sunt culorile steagului?	Convsersația	
	O2	Le voi prezenta copiilor un PPT despre *Ce sărbătorim pe 1 decembrie?*. După urmărirea prezentării, voi așeza imagini reprezentative temei pe tabla magnetică (steagul României, harta a României, Miahi Viteazul etc.). Împreună cu preșcolarii, vom discuta despre informațiile din prezentare.	Observația Explicația	
	O3	După ce am fixat informațiile din prezentare, le voi ilustra harta României pe regiuni. Apoi, trei copiii vor veni în față și vor așeza jetoanele cu Transilvania, Țara Românească și Moldova pe harta României. De asemenea, le voi specifica că orașul Târgu-Mureș se află în Transilvania.	Metoda R.A.I	
	O4	Pentru obținerea performanței se va folosi metoda R.A.I. Educatoarea va arunca/pasa o jucărie către un copil, iar acesta va trebui să adreseze un răspuns la întrebarea educatoarei. - Cum se numește țara noastră? - Care sunt culorile steagului? - În ce regiune ne aflăm? - Care sunt regiunile țării? - Când s-a întâmplat Unirea?		
		DOMENIUL ESTETIC ȘI CREATIV: Pentru că păpușica dorește să învețe un cântecel despre România, copiii îi vor cânta un cântecel despre țara noastră, care se numește *România.*		

	O5 O6	Înainte de începe să cântâm, ne vom încălzi vocea și vom face câteva exerciții de respiratie. Ne vom imagina că stingem lumănări (voi sufla împreună cu copii). Acum ne imaginăm că umflăm un balon, cum suflăm prin fluier. Apoi vom face și câteva vocalize. *Mi, mi, mi, mi, mi,* *Mu, mu, mu, mu, mu,* *Ma, ma, ma, ma, ma.* După aceea, le voi pune să asculte melodia de pe un device, pe youtube, mai exact. Urmează, după ce au ascultat cântecul, să-l intonez eu. Apoi, voi relua fiecare strofă pe rând. Cântecelul va fi învățat pe strofe, după fiecare strofă cântată de către mine, va fi cântată împreună cu ei. Vom face la fel cu toate celelalte strofe. După ce cântecelul este cântat de 2-3 ori, vom face un concurs, pentru asigurarea feedback-ului. Voi împărți colectivul de copii, pe echipe, patru mai exact. Fiecare echipă, va cânta pe rând cântecelul. După ce m-am asigurat că toți copiii au reținut melodia, le voi aprecia munca depusă astăzi la această activitate. Pentru încheierea activității, voi alege un joc muzical *:Joacă fetița*. Copiii împreună cu educatoarea se vor așeza într-un cerc și un băiat sau o fetiță se va așeza înăuntrul	Convsersația Observația Demonstrația Explicația	

		cercului. Copiii şi educatoarea vor începe să se învârte în cerc intonând strofa potrivită pentru cine este înăuntrul cercului. Apoi, copilul din mijloc va alege un alt copil. Jocul se va repeta de câteva ori.		
6.Obținerea performanței	O1 O1 O2 O1 O2	**ALA:** Pe tranziția *Unu, doi, unu doi,* copiii se vor îndrepta spre centre. **Bibliotecă:** *Găsește diferențele* Copiii vor rezolva o fișă unde vor identifica 7 diferențe. Imaginea va fi reprezentativă temei de astăzi, cu doi copilași cu un steag în mână și câteva elemente pe lângă. **Artă:** *Steagul României* La acest centru, preșcolarii picta liber steagul României. Ei trebuie să folosească culorile potrivite, adică roșu, galben și albastru. Le voi atrage atenția ce culoare se află lângă catarg. **Construcții:** *Drapelul României* La acest centru, copiii construi cu ajutorul cuburilor drapelul României. Ei trebuie să folosească culorile potrivite, adică roșu, galben și albastru. Le voi atrage atenția ce culoare se află lângă catarg.	Convsersația Observația Explicația	
7. Încheierea activității		Pentru încheierea activității ne vom juca *Sus-jos.*		

	O1 O1	- Un copil este desemnat cel care dă comenzile, iar ceilalți trebuie să le urmeze. - Conducătorul strigă „Sus!” sau „Jos!” și ceilalți trebuie să acționeze rapid. - La comanda **„Sus!”**, toți jucătorii trebuie să ridice mâinile sau să sară. - La comanda **„Jos!”**, toți trebuie să se ghemuiască sau să se așeze pe vine. - Conducătorul poate încerca să păcălească jucătorii, de exemplu, strigând „Sus!” în timp ce el se ghemuiește. Ceilalți trebuie să urmeze doar comanda verbală, nu mișcarea conducătorului. - Conducătorul poate adăuga mai multe comenzi (ex. „Stai pe loc!” sau „Bate din palme!”) pentru a face jocul mai dinamic. - Jucătorii care greșesc comanda sau reacționează prea încet sunt eliminați din rundă. **Jocul de probă:** Înainte de jocul propriu-zis se va realiza unul de probă. Educatoarea va fi cea care dă comenzile. După ce aceasta s-a asigurat că preșcolarii au înțele regulile jocului, educatoarea va alege un copil care va veni în față să fie conducătorul. Acest joc dezvoltă atenția copiilor. La final, ne vom juca *Podul de piatră:* - - -	Convsersația Observația Explicația	

		- Doi copii se țin de mâini, formând un „pod” cu brațele ridicate. Aceștia sunt conducătorii jocului. - Ceilalți copii formează un șir și trec unul câte unul pe sub pod, ținându-se de mâini, ca într-un trenuleț. - În timp ce grupul trece pe sub pod, toți cântă: *„Podul de piatră s-a dărâmat,* *A venit apa și l-a luat.* *Vom face altul pe râu, în jos,* *Altul mai trainic și mai frumos.”* - - La finalul cântecului, conducătorii coboară brațele, „capturând” un copil (pe cel care se află sub pod în acel moment). - Copilul prins se așază în spatele podului, așteptând următorul copil pentru a putea face la rândul lor o parte din pod. - Jocul se încheie după ce un singur copil mai rămâne. Acela fiind câștigătorul jocului.		

Educație prin proiecte Erasmus- de la grijă pentru mediu la grijă pentru oameni

Proiectul Erasmus+, acțiunea KA122-SCH-D658EF5E, intitulat „Împreună pentru Eco școala viitorului," implementat de Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu" Dorohoi, reprezintă o inițiativă educațională inovatoare ce promovează sustenabilitatea și dezvoltarea armonioasă a elevilor. Acest proiect își propune să creeze un mediu de învățare modern, în care tehnologia și educația ecologică să inspire elevii să adopte obiceiuri responsabile față de mediul înconjurător. Totodată, proiectul pune accent pe dezvoltarea valorilor morale și sociale, esențiale pentru construirea unei comunități unite și empatice.

Tema „Antibullying: Educație pentru Empatie" se îmbină armonios cu obiectivele proiectului nostru, demonstrând că respectul față de mediu merge mână în mână cu respectul față de semeni. Schimbarea mentalității și a comportamentelor elevilor nu se limitează doar la acțiuni prietenoase cu natura, ci se extinde și asupra relațiilor interumane. Proiectul oferă o oportunitate pentru a reflecta asupra atitudinilor, subliniind faptul că empatia – fie ea față de oameni sau natură – este cheia unui viitor mai bun.

Un proiect cu temă ecologică poate influența profund atitudinile elevilor, învățându-i să colaboreze, să respecte diferențele și să găsească soluții constructive în orice situație. Activitățile desfășurate în cadrul proiectului, precum plantarea copacilor, reciclarea creativă sau dezbaterile despre schimbările climatice, creează un mediu de lucru bazat pe solidaritate și sprijin reciproc. În astfel de contexte, elevii învață să fie mai empatici și mai toleranți, ceea ce contribuie la prevenirea fenomenului de bullying.

Un exemplu concret îl reprezintă colaborarea între elevii cu performanțe școlare diverse, dar care împărtășesc același scop comun: protejarea mediului. Acest lucru le oferă oportunitatea de a descoperi că, în diversitate, se află forța unei echipe. Totodată, activitățile comune le oferă șansa de a-și exprima opiniile, de a fi ascultați și respectați, consolidând un mediu în care fiecare copil se simte valoros.

Prin îmbinarea tematicii ecologice cu educația pentru empatie, proiectul reușește să formeze generații de elevi responsabili, care înțeleg importanța sprijinului reciproc și a respectului pentru tot ceea ce îi înconjoară. Elevii învață că protejarea naturii este strâns legată de respectarea și protejarea demnității umane. Aceste valori, odată înrădăcinate, vor contribui la construirea unui viitor mai verde, mai empatic și mai echitabil.

Astfel, proiectul „Împreună pentru Eco școala viitorului” devine nu doar o inițiativă pentru protejarea mediului, ci și un catalizator al schimbărilor de atitudine, oferindu-le elevilor instrumentele necesare pentru a deveni cetățeni empatici și responsabili. Mesajul transmis este clar: prin fiecare acțiune, fie ea de reciclare, plantare sau sprijin reciproc, putem contribui la o lume mai bună.

Prof. Condurache Raluca-Școala Gimnazială ”Mihail Kogălniceanu”

Dorohoi

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Prof. Cornea Graţiela
Şcoala Gimnazială Nistoreşti, judeţul Vrancea

Bullying-ul devine un fenomen tot mai des întâlnit în şcolile noastre şi poate deveni o problemă pentru mulți copii, a căror bunăstare emoțională, funcționare socială și reuşită academică poate scădea din acest motiv. În ultimii ani s-a acordat o atenție sporită problemei agresivității în școli și necesității unor strategii pentru a interveni și a o opri.

Până în prezent, majoritatea programelor s-au concentrat pe măsuri de prevenire și acțiuni punitive împotriva copiilor care inițiază comportamente de bullying, trecându-se cu vederea copiii care sunt ținta acestor comportamente, precum și ceilalți copii care sunt martorii acestui fenomen. Abordările punitive ale agresiunii nu reușesc adesea să ducă la recunoașterea faptului că copilul numit „agresor" este, de asemenea, un copil în situație de risc, care are nevoie de servicii educaționale și suport profesionist, având anumite necesități de natură educațională, socială și emoțională ce trebuie identificate și abordate. În acest context,am desfăşurat activitatea intitulată „IARTĂ-MĂ!" nu șterge urmele pe durata a 150 de minute cu pauze de 10 min intercalate pe parcursul desfășurării întregii activităților având ca obiective: dezvoltarea mecanismelor de cooperare şi implicarea în sarcina colectivă şi conştientizarea efectelor comportamentelor de tip bullying; vom folosi metoda piramidei sau bulgărele de zăpadă aplicată. Este o metodă care îmbină activitatea individuală cu cea desfăşurată în mod cooperativ, în cadrul grupurilor mici – produsul final fiind rezultatul muncii depuse de întregul colectiv al echipei.

În aplicarea acestei metode trebuie respectate următoarele etape:
1. Prezentarea introductivă de către profesor a temei
2. Lucrul individual combinat cu cel de grupă
3. Reuniunea în grupul mare al clasei
4. Gruparea rezultatelor finale într-o expoziție de lucru colectivă
5. Analiza rezultatelor şi trasarea concluzii

Materiale: - foi de flipchard, carioci, culori, bandă adezivă colorată
Scenariul activității:

1. ARANJAREA CLASEI Băncile şi scaunele sunt aşezate pentru a putea lucra elevii în echipe, 5/6 echipe, depinde de colectivul clasei, dar să nu depăşească 5 elevi într-o echipă.

2. GRUPAREA Se realizează prin metoda „Șarpelui": coordonatorul ia un elev de mână şi se plimbă printre bănci, elevul ia alt elev și tot așa până se alege toți elevii, astfel se formează un șir bazat pe prietenii . În pasul următor se trece la numărătoarea de la 1 la 5/6 și fiecare elev se duce la echipa cu numărul pronunțat. *Sugestie: Trimte-ți elevii la bănci pe măsură ce rostesc numărul.

3. ACTIVITATEA Fiecare echipă primeşte câte un „om alb" pe care trebuie să îl personalizeze lucrând fiecare elev cum poate mai bine cu carioci şi culori.

4. PRODUSUL Pe rând echipele vin în față și își prezintă „omul colorat”.

5. FAPTE ȘI CONSECINȚE După ce a prezentat produsul și i-a evidențiat calitățile se trece la etapa de prezentarea jignirilor folosite de copii. Elevilor care au prezentat produsul li se solicită să spună cuvinte urâte pe care și le spun colegii între ei în clasă. Pentru fiecare cuvânt urât sau expresie coordonatorul rupe o parte din om și o dă elevului. Se procedează așa până rămâne doar capul. Este important ca bucățile să nu fie foarte mici. Pentru etapele 4 și 5 activitățile sunt legate: elevii ies prezintă proiectul și apoi îi adresează expresiile urâte, apoi merg la bancă cu băcățile rupte și urmează altă echipă.

6. ÎNCERCĂM SĂ REPARĂM Fiecare echipă primește bandă adezivă colorată și încearcă să lipească bucățile din om pentru a reforma figura inițială.

7. URMELE Toți omuleții refăcuți se lipesc pe tablă.

8. REFLECTAREA Minutul de reflexive şi empatie: elevii se uită pe tablă și se gândesc la semnificația „urmelor”. Apoi se discută și se concluzionează faptul că după ce rănim prin vorbe sau fapte „Iartă-mă!” nu șterge urmele și în special că ține de fiecare în parte să ne abținem din a ne comporta necivilizat.

9. LINIA VIITORULUI LIMPEDE Se întinde o sfoară da la un capăt la altul al clasei în fața clasei asfel încât între tablă și sfoară să aibă loc tot colectivul de elevi. Le explicăm copiilor că este linia care separă trecutul de viitor și pentru că nu putem schimba trecutul putem sa ne construim viitorul și pentru asta e nevoie să lăsăm neplăcerile în trecut.

10. PĂȘIM SPRE VIITOR Fiecare copil, în șir, trece pe rând pe sub sfoară pentru a lăsa simbolic trecutul în urmă.

Bibliografie: Ghid de bune practici pentru prevenirea şi combaterea bullying-ului în şcoli centrul Judeţean de resurse şi asistenţă educaţională Sibiu

STOP ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Covașă Aurora,Liceul Tehnologic „Nicolae Titulescu” Însurăței Brăila

O educaţie adevărată, reală se fundamentează în familie, apoi ea se continuă în grădiniţă şi şcoală prin intermediul cadrelor didactice. În primul rând, ea se realizează prin puterea exemplului. O bună intervenţie a cadrului didactic prin însuşi procesul educativ pe care-l desfăşoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului şcolar, care a devenit din ce în ce mai frecvent. Abandonul poate fi definit ca lipsa de la școală pe o perioadă îndelungată de timp a elevilor care urmează învățământul formal sau non-formal unde prezența este obligatorie. Printre factorii care favorizează abandonul şcolar la nivelul elevului și al familiei se află:

- Dificultăţile materiale. Familiile numeroase, dezorganizate, lipsite de resurse, au probleme în a asigura îmbrăcămintea adecvată tuturor copiilor şi resimt uneori nevoia de forţă de muncă (fie pe câmp, fie în gospodărie pentru a avea grijă de fraţii mai mici).
- Modelul educaţional oferit de părinţi. Cel mai adesea, elevii care ajung să renunţe la educaţie provin din familii în care părinţii nu au mai mult de opt clase. Există însă şi excepţii. Există însă destul de frecvent elevi aflaţi în situaţii de abandon care îşi doresc să îşi completeze educaţia “măcar până la 10 clase”, ca să aibă o calificare, astfel încât să nu ajungă ca părinţii, simpli zilieri, fără mari şanse de reuşită în viaţă.
- Modelul educaţional oferit de fraţi este mult mai influent. Familiile unde există fraţi mai mari ce au renunţat timpuriu la educaţie, fraţii mai mici tind să reproducă acest model.
- Dezorganizarea familiei atrage după sine dificultăţi materiale. Divorţul, alcoolismul, violenţa în familie sunt semne ce preced adesea decizia de abandon.
- Intrarea pe piaţa muncii. Fie că este vorba de lucrul ca zilier, ca barman, cerşetorie, prezenţa pe durata semestrelor şcolare în astfel de activităţi regulate aducătoare de venit constituie elemente de risc, ce se soldează aproape mereu cu renunţarea prematură la educaţie. O soluţie pentru cei care au nevoie să muncească ar putea fi promovarea unor modele comune din ţările vestice, şi anume implicarea liceenilor ce au nevoie de resurse pentru a se întreţine în activităţi aducătoare de venit pe perioada vacanţelor, având o durată scurtă ca număr de ore pe zi, precum cele de baby-sitting pentru o seară.
- Încrederea scăzută în educaţie se dovedeşte a fi mai degrabă un stereotip infirmat de realitate. Este posibil ca să apară însă o încredere redusă în educaţie chiar în momentele imediat premergătoare abandonului şcolar. În acest sens, ar putea fi util ca elevii care au renunţat deja prematur la şcoală să intre în contact cu cei aflaţi în risc de a abandona, povestindu-le care este imaginea lor curentă despre şcoală.
- Migraţia circulatorie nu pare a fi un factor de risc în sine, dar există probleme importante de reintegrare a copiilor de migranţi care părăsesc sistemul şi apoi se reîntorc, la vârste mai mari. Aceleaşi probleme sunt regăsite şi în cazul în care elevii intră la vârste mai mari în sistemul de învăţământ.

La nivelul comunităţii, cei mai importanţi factori care determină abandonul şcolar timpuriu sunt:

- Norma mariajul timpuriu, acţionează ca un factor care împiedică continuarea educaţiei, mai ales în comunităţile rurale.
- Apariţia unui copil tinde să fie o caracteristică a unor comunităţi, mai degrabă decât un act individual. Dincolo de proveniența din familii dezorganizate, sărace, tinerele fete găsesc de regulă exemple de predecesoare în comunitatea în care locuiesc.
- Lipsa de securitate în zonă. Există comunităţi unde, datorită infracţionalităţii ridicate, cadrele didactice se tem să interacţioneze cu părinţii, iar lipsa de colaborare dintre acesţia contribuie la creşterea riscurilor de abandon şcolar.
- Norma non-continuării educaţiei după clasa a VIII-a. Această normă a fost întâlnită într-o singură comunitate, relativ bine conectată la oraş, unde absolvenţii clasei a VIII-a evită continuarea educaţiei la liceu, motivând adesea absenţa colegilor pentru a-şi continua studiile.

La nivelul şcolii**,** situaţiile de abandon pot fi determinate de repetenţiile repetate şi frecvente, de integrarea insuficientă în colectivul clasei de elevi sau de calitatea relaţiilor cu profesorii şi cu colegii**.** La nivelul şcolii, sunt foarte puţine acţiuni care să prevină abandonul şcolar. Cadrele didactice pot avea un rol important în prevenirea abandonului şcolar timpuriu, deoarece sunt în permanent contact cu elevii, pot identifica şi diagnostica problemele acestora şi pot atrage atenţia autorităţilor sau organizaţiilor non-guvernamentale competente pentru a interveni la nevoie.

În cadrul învăţământului preşcolar, educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre şcoală a copiilor preşcolari – viitori şcolari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la şcoală, ci şi de a-i face să conştientizeze importanța pe care o deține scoala în viața unui individ Un alt element în combaterea abandonului şcolar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forţa şi posibilităţile sale. Copiii sunt diferiţi, capacităţile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare şi percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniţă fiecare poate avea un loc, un statut, un rol şi o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul şcolar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare şi este unic şi că fiecare copil poate învăţa, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului şcolar trebuie cunoscute aptitudinile şi nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educaţie fie el de religie sau etnie diferită faţă de restul copiilor.Educaţia pentru toţi este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea şi implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să înveţe şi să se dezvolte şi să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

În final, școala este importantă, pentru că ea ne influențează intr-un mod pozitiv si cel mai important ne ajută să ne facem un viitor.În viața unui tânăr este necesar stabilirea unui viitor,deoarece trebuie să realizeze tot ceea ce şi-a propus. Educația nu trebuie să se rezume la ceea ce oferă școala de toate gradele, oricât de elevată ar fi ,trebuie să se continue si după absolvirea şcolii şi facultații, să continue toată viața. Jan Amos Comensisus – Komenskya a susținut ideea că „Viața toată e o școală!”.

BIBLIOGRAFIE

http://www.asociatia-profesorilor.ro/abandonul-scolar-cauze-si-modalitati-de-prevenire.html

http://dar.episcopiadevei.ro/index.php/2015/10/20/ce-este-abandonul-scolar-cauze-si-modalitati-de-prevenire/

whttp://www.unicef.ro/media/buletin-informativ-nr-7/abandonul-scolar-timpuriu-cauze-si-posibilitati-de-prevenire/

http://www.preferatele.com/docs/diverse/noi/educaia-permanent-fo8105111711.php

Colegiul Tehnic Energetic Sibiu
Nr. _____/_____

Liceul Tehnologic „Avram Iancu" Sibiu
Nr. _____/_____

CONSIDERAȚII GENERALE PENTRU UN PLAN DE ACȚIUNE PRIVIND PREVENIREA ȘI COMBATEREA BULLYING-ULUI

A .PREZENTARE GENERAL

Având în vedere situația operativă, pentru intensificarea activităților informative și de prevenție *pe linia prevenirii ,și combaterii fenomentului psiho-social Bullying la nivelul județului Sibiu și a municipiului cu același nume,* se impune inițierea și implementarea prezentului plan de acțiune la nivelul unităților de învățământ: Colegiului Tehnic Energetic Sibiu & Liceul Tehnologic Avram Iancu Sibiu

1. Definire și Concept

Bullying-ul este definit ca fiind un comportament ostil/de excludere și de luare în derâdere a cuiva, de umilire.

Termenul de „bullying" vine de la englezescul „bully", care înseamnă bătăuș, huligan.

Bullying reprezintă o formă de abuz emoțional și fizic, care are trei caracteristici:

▪ intenționat – agresorul are intenția să rănească pe cineva;

▪ repetat – aceeași persoană este rănită mereu;

▪ dezechilibrul de forțe – agresorul își alege victima care este percepută ca fiind vulnerabilă, slabă și nu se poate apăra singură.

Termenul „bullying" s-ar traduce prin „intimidare", dar nu se rezumă doar la asta, pornește de la simpla necăjire, etichetare, batjocură, răspândire de zvonuri până la violență fizică. Comportamentul de bullying se face simțit mai ales atunci când există diferențe de ordin economic, rasial, cultural, de vârstă etc., iar copii îl învață de la adulți, copii mai mari, televizor.

Cazurile de bullying implică cel puțin un agresor și o victimă, iar, în unele cazuri, există și martori. Agresorul vrea să fie cel mai cool rănindu-i, intimidându-i sau jignindu-i pe cei din jurul său. Este temperamental, inflexibil, încrezător și nu îi place să accepte regulile. De cele mai multe ori, nu are empatie și chiar se bucură că produce durere celorlalți. Dorește să domine și să-i controleze pe ceilalți, exagerează în situații obișnuite. Agresorul abuzează de putere pentru a-i răni pe ceilalți, deliberat și în mod repetat. Victima (persoana agresată) este copleșită de teamă. Unii elevi sunt predispuși să fie abuzați din cauză că sunt „diferiți".

2. **Delincventa juvenila - ansamblul abaterilor si 'incalcarilor de norme sociale sactionate juridic, savarsite de minorii de pana la 18 ani.**

Delincvența juvenila este o componenta a criminalitatii. Este un fenomen de devianță, manifestat prin incapacitatea unor minori/adolescenți de a se adapta la normele de conduită din societate. Constituie o problemă socială complexă , a cărei cunoaștere și explicație trebuie să stea la baza măsurilor de politică socială și penală.

Pentru majoritatea copiilor , familia este locul protector în care se nasc , care le asigură existența și afecțiunea de care au nevoie pentru a crește și a-și dezvolta personalitatea. Copilul mic învata prin imitație, având ca model comportamentul și limbajul adulților, de aceea, viața în familie constituie prima școala pentru copii. Deci dragi parinți, ganditi-vă bine, ce fel de exemplu dați copiilor! Nu uitati ca sunteti responsabili de comportamentul lor de mai tarziu.

Este binecunoscut faptul că delincvența juvenilă este insoțită de fenornenul de absenteism și abandon școlar, de aceea școala, este alături de familie, un mediu important de formare al caracterelor tinere, de asimilare a unor cunoștinte teoretice, dar și de socializare și de educare.

Totodată prevenirea conduitelor violente în randul minorilor și tinerilor și aplicarea cu operativitate a unor măsuri de corecție pentru minorii autori de infracțiuni pot determina cu un grad mare de reușită formarea unor generatii de tineri care resping tentațiile ilicite și anturajele delincvente.

Violenta psihologica - bullying este acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale, relationale și/sau cibernetice , într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție , care implică un dezechilibru de putere, au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau grup de persoane și vizează aspecte de discriminare și excludere socială, care pot fi legate de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie , categorie socială sau

la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile personale , acțiune sau serie de acțiuni, comportamente ce se desfășoară în unitățile de învatamant și în toate spațiile destinate educatiei și formarii profosionale.

Din ce în ce mai multi copii ș i adulți se lupta cu fenomenul bullying aproape în fiecare zi acasă, în curtea școlii, în clase, pe internet, în comunitatea locala și chiar mai departe.

In literatura romanească de specialitate, conceptul Bullying este slab definit. Cauzele ș i consecințele fenomenului bullying nu sunt noi, sunt manifestate a toate generațiile de copii și tineri. Se remarcă însă o creștere rapidă a frecvenței sau un specific al violenței de la o anumită perioadă de varstă, în functie de gen, fenomenul bullying având mod de manifestare specific, cu repercursiuni la vârsta adultă.

Fenomenul bullying pare sa fie înca o problema insuficient conștientizata în societatea romaneasca ș i poate un subiect incomod.

3. Tipuri de Bullying identificate

Putem discuta despre bullying *fizic*, *verbal*, *sexual* sau *psihic*.

Manipularea, bârfa, constrângerile, criticile, minciunile, zvonurile, satirizarea, comicul exagerat adresat unei persoane sau unui grup de persoane (în clasă, în cancelarie, pe holuri, în curtea școlii etc.), diferențelor pe care acestea le prezintă (înălțime, greutate, culoarea ochilor, culoarea părului, nivel cognitiv, potențial de învățare, rasă, etnie, religie, dizabilitate, tip de familie, nivel de cultură etc.) constituie comportament de tip bullying.

a. **Bullying-ul școlar,** care poate fi observant pe următoarele direcții de studiu;

- În planul manifestărilor verbale: amenințări, etichetări, batjocură;
- În planul psihologic prin izolarea, intimidarea, categorisirea victimei/victimelor, dar și prin răspândirea/difuzarea unor zvonuri
- În planul ineracțiunilor fizice, prin lovire, împingere, timorare, bruscare, indicare cu degetul

b. **Cyberbullying-ul** este potențat de tehnolgie și are un set de carcateristici, printre care remarcăm: anonimitatea și distanța fizică sunt caracteristici care definesc interacțiunea dintre persoane. Eventual, se poate accepta că în cazul cyberbullying-ului sunt necesare pentru agresor competențe sociale și digitale sporite, dar deținerea acestora nu îți garantează că ești ferit de a deveni victimă a cyberbullying.

Cu privire la această formă de manifestare, modulate și potentate de tehnologie, notăm și alte asemenea denumiri care fac, în linii ample, referire la fenomenul de agresiune repetată pe calea utilizării tehnicilor de comunicare electronice, precum: *electronic bullying*, *online bullying*, *internet harassment*, *online social cruelty*

c. Altele

1. CAUZELE SPECIFICE APARIȚIEI FENOMENULUI BULYING:

Expunerea la violență a unei persoane poate duce mai departe, precum „efectul fluturelui", la alte fenomene de bullying, atât din partea agresorului, cât și din partea celui agresat. De multe ori, agresorul adoptă violența ca ultimă posibilitate de defulare și exprimare, fiind la rândul său abuzat ori neglijat.

Cauzele cele mai des întâlnite care determină astfel de comportamente ale agresorului pot fi:

- lipsa de empatie,
- egocentrismul și individualismul,
- orgoliul,
- superficialitatea relațiilor umane, și, mai ales,
- expunerea și preluarea unor modele de comportament similar

Alte cauze contextuale sunt:

Teribilismul, iresponsabilitatea, degenerarea conflictelor în acte de violență, de la simpla violență verbala la violența fizică și agresiune ;

Creșterea situatiilor de abandon școlar a unor elevi cunoscuți cu un comportament deviant sau preocupari antisociale, lipsa unei activitati utile;

Lipsa de supraveghere permanentă de către părinți, supraveghetori , tutori;

Modificările asociate creșterii care se exprimă prin actul de agresiune pe fondul unor transformări fizice, de percepție a adaptării la noua identitate sau ale unor obiective cu caracter de beneficiu primar sau secundar;

Necunoașterea din timp a anturajelor, a locurilor și mediilor frecventate de minori; Lipsa unei legaturi permanente între familie și școală;

lnfluența unor infractori majori aflați în anturajul minorilor prin determinarea acestora de a comite fapte antisociale;

Carențe în educația din mediul familial și scăderea rolului componentei educaționale - comportarnentale în mediul școlar;Familii dezorganizate;

Timpul liber - lipsit de preocupări pozitive și constructiviste (participarea la cercuri de specialitate, la cluburi de profil, plimbările în aer liber, plimbările cu bicicleta.

Modele de comportament promovate între elevi care valorizează impunerea în fața celorlalți.

Modele de comportament învatate în familie, etalarea prestigiului prin forță și agesiune, prin intimidare;

Influența negativă a programelor violente transmise prin intermediul diferitelor televiziunii , a internetului și a jocurilor PC;

Diferențe de relaționare și intra-respectiv intercomunicare față de diverse categorii de elevi, care pot fi surse generatoare de tensiuni și conflicte.

Efectele bullying-ului pot fi grave, chiar fatale. Se indică faptul că persoanele, indiferent dacă sunt copii sau adulți, care sunt supuse permanent comportamentului abuziv, prezintă risc de stres, îmbolnăviri și chiar sinucidere. Victimele hărțuirii pot suferi pe termen lung probleme emoționale, probleme de comportament, probleme sociale, singurătate, depresie, anxietate, stimă de sine scăzută, o creștere a frecvenței îmbolnăvirilor.

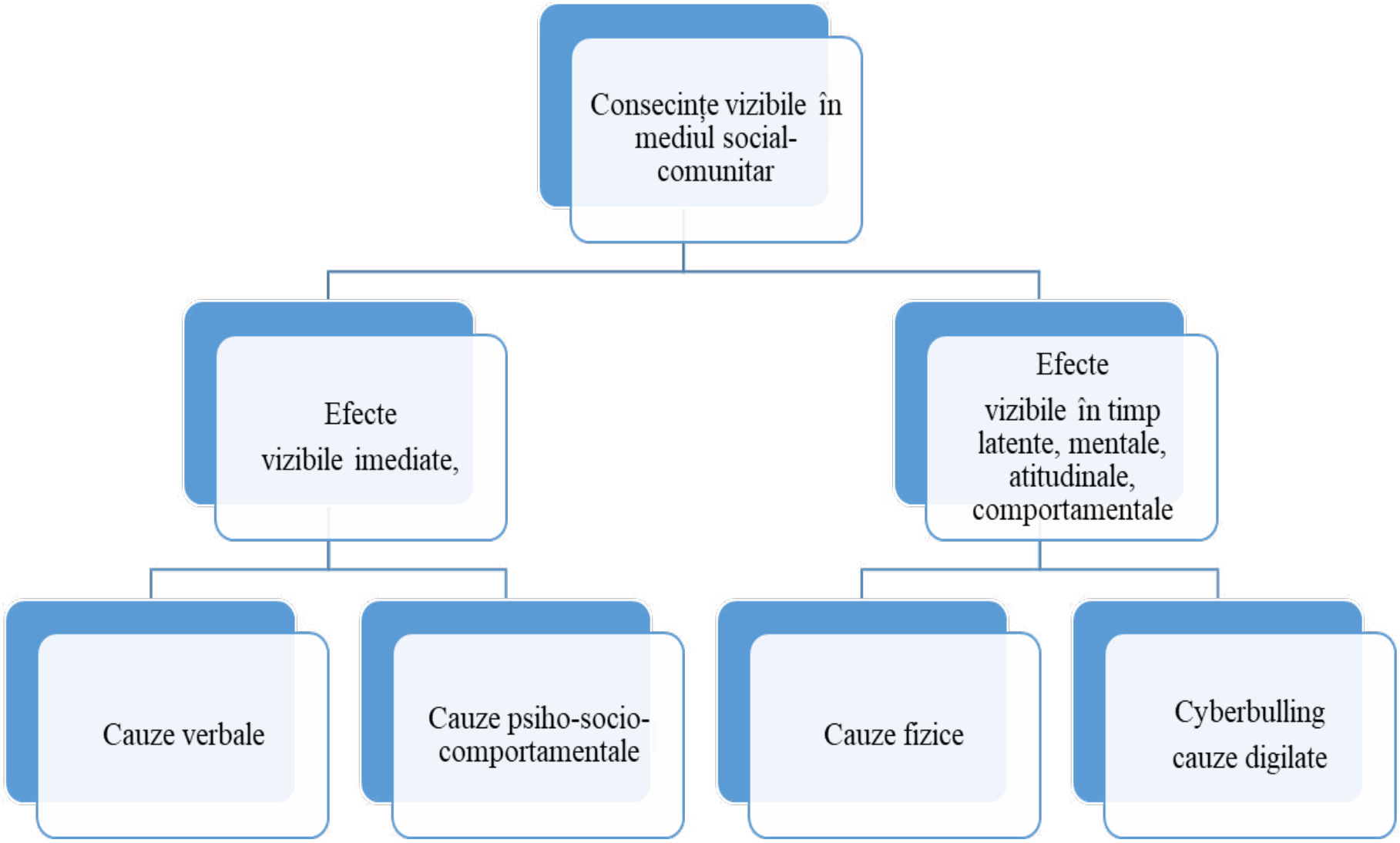
Consecințe vizibile în mediul social-comunitar
Efecte vizibile imediate,
Efecte vizibile în timp latente, mentale, atitudinale, comportamentale
Cauze verbale
Cauze psiho-socio-comportamentale
Cauze fizice
Cyberbulling cauze digilate

Grafic 1

2. GRUP TINTA.

Grupul tinta include copiii/adolescenții, dar și cadrele didactice și cele didactic-auxiliare din cadrul Colegiului Tehnic Energetic Sibiu, eventualii invitați, părinții, alte personae.

3. DIAGNOZA INTERNĂ

Diversificarea formelor de rnanifestare a bullying-lui și a delicventei juvenile din ultimii ani, in special a infractiunilor comise cu violență, impune realizarea de eforturi în scopul găsirii celor mai eficiente mijloace de contracarare a efectelor nocive ale acestui fenornen. Este necesară o implicare și o colaborare rnai strânsă între instituțiile guvernamentale ș i neguvemamentale care se ocupă de educarea și protecția minorilor-familie, școala, poliție, autorități locale, comunitate etc.- În vederea creșterii siguranței acestora, a imprirnarii unui comportament civilizatș i a unui respect mai mare față de le ge.

Periodic se realizează la nivelul instituțiilor abilitate, o analiză a fenomenelor de violență în care sunt implicați tinerii, mai ales în mediul școlar și familial. Ținând cont de faptul că în procesul de educație sunt implicați mai multi factori - familie, școala, autorități, mass-media- măsurile stabilite își propun realizarea unor activități concrete la nivelul județului, desfașurate în colaborare cu structuri guvemamentale și neguvemamentale, cu atribuții sau preocupări în domeniul prevenirii delivenței juvenile, precum și prin angrenarea nemijlocită a elevilor și a familiilor acestora în activități educativ- preventive. Astfel se urmărește cunoașterea problemelor cu care se cofruntă elevii și identificarea unor soluții adecvate pentru ele, printr-o acțiune comuna și coerentă a părților implicate .

4. SCOP

A. Imediat

Combaterea fenomenului de bullying prin informarea elevilor cu privire la cauzele, formele de manifestare și consecințele acestui fenomen, precum și prin implicarea lor într-o serie de activități educative formale și non-formale menite să le dezvolte încrederea în sine, spiritul de echipă, empatia, toleranța inteligența interpersonala și capacitatea de a-i accepta pe toți cei din jur, indiferent de origine, etnie, limbă sau orice alt statut.

B. În perspectivă

- Informarea constantă a eleviilor cu privire la consecințele comiterii de fapte antisociale, precum cele subsumate sferei fenomenului antisocial Bullying, cu privire la modalitățile concrete de prevenire a producerii unor asemenea fapte, respective a generării unor asemnea atitudini negative.

Informarea adulților cu privire la modul de acțiune, dar și a măsurilor imediate pe care trebuie să le ia în cazul comiterii de către tineri a unor asemenea fapte ce contravin normelor legate, legii educației naționale, regulamentului de ordine interioară aplicat în unitatea școlară sibiană menționată mai sus, dar și cu privire la consecintele unor astfel de fapte, atât în plan imediat, dar și în perspectivă prin afectarea și denaturarea unor relații optime în mediul de învățare, locuire, activitate, etc.

5. OBIECTIVE

a. informarea cu privire la drepturile copilului;
b. informarea cu privire la cauzele, formele de manifestare, consecințele bullying-ului;
c. combaterea absenteismului, a abandonului școlar determinat de situațiile de bullying;
d. creșterea gradului de implicare a elevilor în activitățile desfășurate la nivelul școlii;
e. formarea și dezvoltarea la elevi a unor competențe, abilități de viață care să le permită să își cunoască și să își apere drepturile;
f. diminuarea constantă a fenomenului violenței în mediul școlar.

Pentru ducerea la îndeplinire a prezentelor obiective sunt implicate profesorii școlii, diriginții, consilierul școlar, medicul școlar, asociația de părinți, alte instituții partenere, conducerea colegiului sibian menționat anterior.

6. PERIOADA DE DESFĂȘURARE - 28 SEPTEMBRIE 2020- 30 IUNIE 2021

7. COORDONATOR: DIRECTOR, ECHIPA DE IMPLEMENTARE, ALȚI POTENȚIALI PARTENERI

8. PARTENERI ÎN PLANUL DE ACȚIUNE, PREVENIRE, COMBATERE A FENOMENULUI BULLYING

- Inspectoratul Școlar Judetean (ISJ) Sibiu,

- Inspectoratul de Politie Județean (IPJ) Sibiu,
- Inspectoratul Județean de Jandarmi Sibiu
- Centrul Judetean pentru Resurse și Asistenta Educațională (CJRAE) Sibiu,
- Directia Generala de Asistenta Sociala și Protecfia Copilului (DGASPC) Sibiu,
- Direcția de Sănătate Publică a Județului Sibiu
- Asociația de Părinți din CTE Sibiu și din L.T.A.I. Sibiu

9. DIRECTII DE ACTIUNE

Cunoașterea dinamicii infracțiunilor de violență comise de minori sau împotriva acestora, prin analiza periodică a fenomenului delincvenței juvenile și a victimizării minorilor.

- Pregatirea antiinfracționala și antivictimală a copiilor, prin organizarea de activități educativ - preventive în unitățile de învățământ, în locurile publice.

10. REZULTATE AȘTEPTATE

- Identificarea locurilor frecventate de copiii predispuși la comiterea de fapte antisociale;
- Cunoașterea permanentă a stării de siguranță existentă în unitatea de învățământ;
- Identificarea formelor de manifestare a comportamentelor antisociale ale copiilor, în special a manifestarilor agresive.
- Cunoașterea de catre elevi a prevederilor legale privind minoritatea și consecințele juridice asociate săvârșirii de infracțiuni sau alte fapte antisociale, dar și a măsurilor de prevenire a criminalității;
- Cunoașerea de catre adulți a cauzelor delincventei juvenile și a măsurilor pe care trebuiesc să la ia pentru prevenirea acestui fenomen , dar și a consecințelor juridice asociate comiterii unor fapte antisociale;
- Creșterea gradului de siguranta în societate.

9. **DESFASURAREA ACTIVITATILOR PREVENTIVE:**

ACTIVITATEA	MODALITĂȚI DE DESFĂȘURARE	TERMENEDE REALIZARE	EXECUTA
1. Realizarea unor materiale cu recomandari informativ-preventive pentru folosirea în activități	Realizarea unor materiale video (film și spot publicitar/mediatizare) în colaborare cu Consiliul Județean al Elevilor din Sibiu	20 septembrie an școlar în curs	Inspectoratul Școlar Judetean (ISJ) Sibiu, Inspectoratul de Politie Județean (IPJ) Sibiu, Inspectoratul de Jandanni Judefean (IJJ) Sibiu Centrul Judetean pentru Resurse și Asistenta Educațională (CJRAE) Sibiu, Directia Generala de Asistenta Sociala i Protecfia Copilului (DGASPC) Sibiu, Direcția de Sănătate Publică a Județului Sibiu
	Realizarea unor materiale cu recomandari infonnativ-preventive (flyer, afiș) in colaborare cu Consiliul Judetean al Elevilor Sibiu. Vor fi realizate materiale adaptate categoriei de varsta pentru copii, darși materiale pentru adulți.	**20.10** an școlar în curs	Inspectoratul Școlar Judetean (ISJ) Sibiu, Inspectoratul de Politie Județean (IPJ) Sibiu, Inspectoratul de Jandanni Judefean (IJJ) Sibiu Centrul Judetean pentru Resurse și Asistenta Educațională (CJRAE) Sibiu, Directia Generala de Asistenta Sociala i Protecfia Copilului (DGASPC) Sibiu, Direcția de Sănătate Publică a Județului Sibiu
2. Cutia copilului/tânărului/adolescentului	Introducerea unei cutii 'in toate unitatile de 1nvatarnant prm care elevii să sesizeze problemele **cu** care se confruntă.	**20 .11** același an școlar în curs	Membrii
ACTIVITATE	**MODALITĂȚI DE DESFĂȘURARE**	**TERMENE DE**	**EXECUTA**

		REALIZARE	
- **4. Elaborarea și aplicarea** - **unui chestionar**	Elaborarea unui chestionar cu scopul de a identifica posibile acte de violenta precum i atitudinea i perceptia elevilor fata de fenomenul **delincventa juvenila,** adaptat pentru ciclul scoalar primar/gimnaz ial /lice u	**10.12.** anul școlar în curs	CJRAE Sibiu, membrii proiectului
	Aplicarea chestionarului în unitatea de învățământ	**14.12** același an școlar	CJRAE Sibiu, Colegiul Tehnic Energetic Sibiu
5. Activitati informativ-preventive organizate în mediul școlar	Organizarea de activități informativ-preventive, dezbateri cu tematică preventivă pe domeniul de interes. - prevenirea bullying-lui , cu elevii (In functie de categoria de varsta a beneficiarilor), cadrele didactice și parintii, în scopul pregătirii antiinfracționale și antivictimale a acestora.	**Permanent pe perioacla planului în dessfășurare**	Polițiștii de proximitate.
6. Informativ - preventive organizate in locurile publice (parcuri, locuri de promenada, mall-uri, etc.)	Organizarea de acțiuni de distribuire de materiale (pliante,afișe) cu recomandări pentru prevenirea bullying-lui.	**Permanent pe perioada planului în desfășurare**	- Polițiștii de proximitate. Jandarmeria prin reprezentant delegat

	Transmiterea mesajelor cu caracter preventive şi a recomandarilor, mediatizarea activitatilor desfa urate prin intermediul canalelor de informare mass – media.	**Permanent pe perioada planului în desfăşurare**	Elevii unității de învățământ Polițiștii de proximitate Echipa mobilă de jandarmi
7. Prevenirea fenomenului absenteismului şcolar	Actiuni de verificare din partea institutiilor abilitate cu scopul eliminarii fenomenul ui de absenteism pnn intensificarea pazei in coli, intensificarea patrulelor de poIitie in ora (baruri, cluburi, parcuri, e tc), care ar putea depista acest fenomen şi lua masuri	**Permanent**	Polițiștii de proximitate
8. Concurs de eseuri pe tema Bullyingu-lui	Elaborarea unui regulament pentru concurs. Organizarea concursului în cadrul unității de învățământ	**24.05.același an şcolar în desfăşurare**	Elevii din cadrul unității de învățământ Membrii proiectului Echipa de implementare Părinți

B. INTERVENTIA / REACTIA

ATRIBUȚIILE FIECAREI INSTITUTII PE LINIA COMBATERII BULLYING-ULUI

Unitatile de invatamant:

- Profesorii diriginti, profesorii de serviciu şi orice alt angajat au obligaţia să sesizeze în cel mai scurt timp conducerea unitatii de învatamant despre producerea oricarei fapte antisociale în care sunt implicaţi elevii 'în timp ce se află în incinta unitatii de învaţământ;

(

Conducerea unitatii de iîvatamant are obligatia ., să gestioneze evenimentele a parute, iar dacă sunt comise fapte care contravin prevederilor legale să sesizeze organele competente, respectiv poliţia sau jandarmeria;

Atunci când în unitatea de învatamant sunt comise fapte de natură contravenţională sau penală, conducerea unităţii de învatamant are obligaţia să anunţe în cel mai scurt timp Inspectoratul $colar Judetean Sibiu, Inspectoratul de Politie Judetean Sibiu şi Inspectoratul Judetean de Jandarmi Sibiu;

Conducerea unităţii de învatamant are obligaţia să aducă la cunoştinţa profesorului consilier şcolar care raspunde de unitate, situatia elevilor problemă (exemplu: elevii cu numar mare de absenţe , elevii cu un comportament agresiv, etc), in vederea includerii acestora într-un program de consiliere individuală şi de grup.

Profesorul consilier scolar:

Colaborează cu profesorii şi profesorii diriginti în vederea identificării elevilor cu nevoi de consiliere psiho- pedagogică; Introducerea elevilor identificaţi într-un program de consiliere (numai cu acordul părintelui);

Dacă parintii nu îşi dau acordul pentru programul de consiliere psiho-pedagogică va solicita sprijinul DGASPC sibiu , prin conducerea unităţii deînvăţământ; în functţe de gravitatea cazului va anunţa, prin conducerea unitaăţii de învăţământ:

1. DGASPC Sibiu daca nu s-a comis o infracţiune
2. Inspectoratul de Politie Judetean Sibiu şi DGASPC Sibiu in cazul comiterii unei in fractiuni .

Va participa alături de reprezentanţii poliţiei, jandarmeriei i DGASPC la întâlnirile organizate cu elevii problemă şi cu părinţii acestora pentruanalizarea cazului, stabilirea planului de interventie şi monitorizare .

Inspectoratul Scolar Judetean Sibiu

la la cunoștință de sesizările transmise de conducerea unității de învățământ;

Facilitează întalnirile reprezentanților poliției , jandanneriei, DGASPC și CJRAE în unitatile de invatamant unde sunt semnalate evenirnente cu eleviiimplicați și părinții acestora, profesorii diriginți și consilierul școlar;

Colaborează cu reprezentanții poliției, DGASPC și CJRAE, la solicitare , pentru solutionarea evenirnentelor sernnalate în unitatea de învățământ.

Directia Generale de Asistenta Sociala si Protectia Copilului Sibiu

Ia legătura cu unitatea de învatamant pentru a se documenta cu privire la cazurile semnalate;

Introduce atât copilul victima, cat și copilul agresor într-un program de consiliere psihologica (numai cu acordul părinților); Mediază la cazurile semnalate relația între școala și părinți;

Monitorizează prin Compartimentul Violenta Domestică și de Interventie In Situatii de abuz, neglijare etc.

Inspectoratul de Jandarmi Judetean Sibiu

Asigură prezența activa în incinta și zona adiacentă a unității de învățământ.

lntervine la solicitare 'in cazul producerii de fapte antisociale;

Intervine din oficiu în cazul producerii de evenimente în curtea sau in apropierea unității de învățământ.

Desfășoara activități informativ-preventive la solicitare.

Inspectoratul de Politie Judetean Sibiu

Asigură prezența activă în incinta și zona adiacentă a unității de Invatamant , în locurile și mediilefrecventate de elevi, prin polițiștii din cadrul Biroului Siguranță Școlară.

Asigură prezența polițiștilor de proximitate, a celor din cadrul Biroului de Analiză și Prevenire a Criminalității și la activități informativ-preventive în unitatea de învățământ.;

lntervine la solicitare și din oficiu la evenimentele de natură penală sau contraventională în care sunt implicați elevii.

Colaborează permanent prin polițiștii de proximitate și reprezentantii CJRAE Sibiu.

Monitorizează permanent activitatea elevilor problemă în timpul programului școlar, prin informare despre comportamentul acestora la profesoriidiriginți, la conducerea unității de învatamant și la reprezentantii CJRAE Sibiu.

ACTIVITATE	MODALITATI DE DESFĂȘURARE	TERMENE DE REALIZARE	EXECUTA
Identificarea elevilor problemă	Stabilirea elevilor care au comis fapte antisociale, aelevilor care absentează sau au un comportament necorespunzator.	Permanent	Unitatea de fovatamant, CJRAE Sibiu, politiștii de proximitate
Identificarea locurilor frecventate cle copii in timpul liber	Stabilirea locurilor pe care grupurile de copii le frecventeaza și introducerea acestor locuri 1n itinerariilede patrulare ale patrulelor de ordine și siguranta publică.	permanent	IPJ Sibiu, Politia Locala
Sesizarea faptelor antisociale	Profesorii diriginți, profesorii de serviciu sau oricare salariat al unitatii de învatamant care ia act de producerea unei fapte antisociale anunță de îndată conducerea unitatii de invatamant despre producerea ev enimentului.	permanent	ISJ Sibiu

	Conducerea unitatii de invatamant, în funcție de natura și gravitatea evenimentului produs, anunta de ind ata: salvarea, Inspectoratul de Politie Judetean Sibiu, Inspectoratul Școlar Judetean Sibiu, Inspectoratul de Jandarmi Judetean Sibiu **și** reprezentantul CJRAE Sibiu.	permanent	ISJ Sibiu

ACTIVITATE	**MODALITATEA DE DESFĂȘURARE**	**TERMENE DE REALIZARE**	**EXECUTA**
')	nivelul ISJ Sibiu i aducerea in discutie punctual cu institutiil e abilitate		
Consilierea psihopedagogică individuală și de grup a elevilor implicați în cazuri de delincvență juvenilă și bullying și a parintilor acestora	Consilierea psihopedagogică a elevilor care prezintafome accentuate de manifestare violentă, agresivă înrelațiile cu colegii și cadrele didactice,în cadrul Centrului Judetean de Resurse și Asistență Sibiu.	permanent	CJRAE Sibiu Consilier școlar

	Evaluarea inițială cu privire la situatia de bullying, evaluarea psiho1ogică a elevilor implicati (daca se impune, medierea conflictelor de tip bullying/cyberbullying.	permanent	Profesorii consilieri școlari din cadrulCJRAE Sibiu.

Legături:

Termeni:

Concepte și noțiuni:

Aria de aplicare:

Inițiatori și coordoatori proiect:

EXEMPLE EUROPENE DE BUNĂ PRACTICĂ

Prof. Vasile Dascălu

Prof. Eliza Mărăciuc

Liceul „ Dimitrie Cantemir “ Darabani

Violența în școli este una dintre cele mai vizibile forme de violență asupra copiilor. Școlile nu pot îndeplini rolul important de învățare și socializare, dacă acestea sunt un mediu în care se manifestă agresivitatea, intimidarea (bullying), violență.

Bullying reprezintă o formă de abuz, în detrimentul stării de bine și dezvoltării sănătoase și armonioase a elevilor. Poate fi o formă simplă de neglijare sau se poate extinde la forme complexe de abuz fizic, emoțional și sexual. Unii specialiști consideră problema bullying-ului, comportamentul sau atitudinea de „intimidare” în mod repetat și intenționat, ca modalitate de a câștiga puterea asupra altei persoane.

Bullying este de fapt tot o forma de violență, care se pare că a crescut destul de mult în ultimii ani. Au apărut incidente, mai ales la nivelul școlilor și a crescut gradul de conștientizare a fenomenului bullying. Se concretizează în: apelarea numelui într-un anumit fel, excluderea din activități, discriminarea, nerespectarea drepturilor, abuzul de orice tip, agresivitatea verbală sau scrisă.

Bune practici de prevenire a bullying-ului

Problema violenței bullying-ului necesită în mod special, o rezolvare holistică, deoarece cauzele acestui fenomen nu se rezumă numai la aspecte singulare. În acest context trebuie acționat la următoarele niveluri:

· înțelegerea mecanismelor care declanșează fenomenul bullying sau al violenței;
· stilul și calitatea practicilor de gestionare a conflictelor, actelor de violență și situațiilor de bullying;
· calitatea programelor școlare și modul de predare la clasă;
· implicarea în activitățile de timp liber și calitatea programului extracurricular;
· formalizarea strategiilor, tehnicilor și procedurilor care fac față cel mai bine incidentelor;
· dezvoltarea de relații pozitive cu ceilalți și cu sine însuși.

Prezentăm în continuare astfel de bune practici:

Proiectul „**Împreună împotriva violenței**”, aplicat în 22 de școli din Viena, Austria, care a avut ca obiectiv prevenirea violenței prin medierea conflictelor de către copii de aceeași vârstă ***(„peer conflict mediation”).*** Ipoteza de lucru a fost aceea că tinerii aleg violența ca metodă de rezolvare a conflictelor nu pentru că este cea mai bună, ci pentru că nu cunosc alte alternative pentru situațiile cu care se confruntă și astfel acționează „ cu ce le este mai ușor și mai la îndemână ”. S-a introdus această practică educațională, deoarece s-a constatat că elevii cu aceeași vârstă și cu aceleași interese sunt mai ușor acceptați decât adulții, de către ceilalți elevi. Medierea oferită de elevi este adesea, mult mai eficientă decât intervenția adulților, mesajele sunt mai bine

„recepționate" și aplicate, atunci când sunt transmise de colegii lor. Pentru pregătirea elevilor mediatori se propun activități despre: autocunoaștere și intercunoaștere, experiențe de rezolvare a conflictelor, cauze și tipuri de conflicte, experimentare și analiză a propriului stil de rezolvare a conflictelor, exersare a neutralității și a abilităților de ascultare activă.

Elevii din Austria au participat la cursuri de mediere a conflictelor, prin metode, de tipul: jocuri de rol, tehnici art-creative, tehnici de prezentare. Scopul urmărit în acest proiect a fost de a încuraja elevii în asumarea responsabilității pentru a rezolva conflictele din viața lor fără violență.

În **Japonia**, într-o școală, în urma constatării creșterii nivelului de violență/ bullying între elevi și între elevi și cadre didcatice, o profesoară de desen a inițiat și implementat proiectul **„Creativitate plastică contra violenței"** (de exemplu: decupaje creative de primavară sau dedicate apei, într-o abordare transdisciplinară), prin care elevii acesteia au fost implicați în decorarea școlii și implicit în crearea unui mediu pozitiv de învățare. Sarcina elevilor era de a desena/ picta cu acuarele, vopsele, culori speciale pereții, ferestrele, ușile, dulapurile școlii din incinta și din afara acesteia, în funcție de anotimp, subiecte, interese, aptitudini, abilități etc., în timpul activităților școlare (unde tema sau subiectul lecției favorizau exprimarea plastica), dar și în timpul pauzelor sau vacanțelor școlare. Dacă inițial a fost doar un experiment, ulterior s-a extins la nivelul tuturor copiilor și cadrelor didactice din școală. Rezultatele au fost benefice: scăderea incidentelor de tip bullying / violență, scăderea numărului de absențe, îmbunătățirea relațiilor interpersonale dintre elevi și cadre didactice, implicarea parinților în educația copiilor, obținerea unor performanțe academice școlare, creșterea stimei de sine, optimizarea comunicării, negocierea conflictelor, luarea deciziilor, dezvoltarea creativității, experimentarea lucrului în echipă, promovarea imaginii școlii în comunitate și-n lume.

Un program de succes implementat în **Italia** a fost **„Perechea/ Rețeaua de amici"**, ca experiență de promovare a valorilor non-violenței, prin implicarea directă a elevilor. „Amicii" sunt elevi voluntari de aceeași vârstă sau mai mari, pregătiți în domeniul: metodelor de rezolvare a conflictelor, ascultării active, empatiei, afirmării de sine și leadership-ului și care ofera suport în spațiul formal/ nonformal/ informal. S-a observat că relațiile interpersonale aflate în dezacord se dezamorsează, incidentele comportamentelor agresive se diminuează, episoadele de intimidare se răresc, se dezvoltă empatia cu victimele, se ameliorează calitatea relațiilor interpersonale în clasă, crește gradul de responsabilizare a spectatorilor. În urma medierii, experiențele sunt pozitive, de tip „win – win" (câștig – câștig) pentru părțile aflate în conflict. O condiție esențială pentru success este suportul acordat de personalul care asigură în aceeași măsură proiectul, cel putin 2 persoane: consilier școlar, psiholog, cadre didactice, părinți, dar este important și susținerea din partea echipei manageriale a școlii.

Bibliografie:

https://ro.wikipedia.org/wiki/Bullying

https://www.scribd.com/document/544795830/Bune-Practici-in-Prevenirea-Bullyingului

ANEXA 4

CURRICULUM ADAPTAT

Comunicare în limba română

Clasa I

Cadru didactic *Dragoş Ana*

Competențe școlare și exemple de activități de învățare

1. Receptarea de mesaje orale în diverse contexte de comunicare

Competențe specifice	Activități de învățare
1.1 Identificarea semnificației unui mesaj scurt, pe teme familiare, rostit rar și clar	**-selectarea unei imagini dintr-un set pentru a indica despre ce este vorba în mesaj** **-formularea unor răspunsuri la întrebarea „Despre ce este vorba în acest fragment/poveste?”** **-formularea unor mesaje** **-observarea, recunoașterea, executarea unor comenzi simple (privește, ascultă, fii atent)**
1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj scurt rostit clar și rar	**-numirea personajului/personajelor dintr-un fragment de poveste audiat** **-oferirea unor răspunsuri la cererea elementară de informații: Cine? Ce? Unde? Cum?** **-îndeplinirea unei instrucțiuni simple**
1.3. Identificarea sunetului inițial/final dintr-un cuvânt, a	**-numărarea cuvintelor dintr-un enunț scurt (2 cuvinte)**

silabelor și a cuvintelor din propoziții rostite clar și rar	**-punerea în corespondență a unui cuvânt rostit cu imaginea potrivită** **-audierea unor înregistrări cu sunete din mediul înconjurător**
1.4.Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute	**-audierea unor povești** **-vizionarea unor scurte secvențe din emisiuni pentru copii**

2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Activități de învățare
2.1.Pronunțarea clară a sunetelor și a cuvintelor în enunțuri simple	**-jocuri de mișcare pentru exersarea corectă a actului respirator, cu accent pe pronunția corectă** **-formulare de răspunsuri la ghicitori** **-participarea la activități de tipul „Tu ești ecoul meu”(reproducerea unor mesaje formulate de adult sau copii)** **-jocuri de pronunțare a onomatopeelor, însoțite de mișcare** **-sesizarea utilizării formulelor specifice în situații concrete de tipul: invitație, urare, prezentarea unor scuze pentru a transmite intenții, gânduri, sentimente**
2.2 Transmiterea unor informații referitoare la sine și universul apropiat prin mesaje scurte	**-formularea de mesaje despre sine (nume, vârstă, adresă), despre familie, colegi, animalul preferat, culoarea preferată, mâncarea peferată** **-formularea unor răspunsuri la întrebări adresate de colegi, pe teme de interes pentru copii** **-prezentarea unor evenimente semnificative din viața proprie** **-exprimarea îngrijorării sau aprecierii față de evenimente,**

	persoane, lucruri cunoscute **-identificarea a cel puțin două trăsături ale unor personaje de desene animate/benzi desenate/povești cunoscute**
2.3.Participarea cu interes la dialoguri scurte, în situații de comunicare uzuală	**-exersarea unor formule de salut, de adresare, prezentare și solicitare adecvate contextului** **-jocuri de rol: La doctor, În parc, La cumpărături, O zi în familie, Aniversări**
2.4.Exprimarea propriilor idei în contexte cunoscute, manifestând interes pentru comunicare	**-recunoașterea unui obiect, prin formularea de întrebări despre caracteristicile acestuia –joc de tipul Cutiuța fermecată** **-conversații scurte în grup pe baza unui text audiat sau a unei imagini**

3.Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute

Competențe specifice	Activități de învățare
3.1.Recunoașterea unor cuvinte uzuale, din universul apropiat, scrise cu litere mari și mici de tipar	**-recunoașterea și numirea literelor mari și mici de tipar pe diferite suporturi (tablouri, cuburi, truse de jucării, asocierea formei unui nor cu o literă)** **-asocierea unor litere cu sunete** **-jocuri folosind carduri cu imagini ale unor obiectew și denumirea acestora**
3.2.Identificarea semnificației unor imagini care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare	**-audierea unui fragment dintr-o poveste și selectarea imaginilor corespunzătoare acesteia**

3.3.Identificarea semnificației unor simboluri care transmit mesaje de necesitate imediată din universul familiar	**-identificarea unor simboluri întâlnite în situații cotidiene: M-metrou, H-Spital, I-informații, intrare, ieșire, farmacie, trecere de pietoni, semafor** **-citirea simbolurilor pentru vreme și a calendarului naturii, a orarului și jurnalului ilustrat**
3.4.Exprimarea în cuvinte proprii a mesajelor redate pe suport vizual sau auditiv, manifestând interes pentru lucrul cu cartea	**-observarea intuitivă a cărților de forme, dimensiuni, grosimi, cu/ fără imagini** **-răsfoirea unor cărți în colțul amenajat cu o mini-bibliotecă, în biblioteca școlii** **-audierea unor povești, însoțită/urmată de răsfoirea cărții ce conține textul și observarea imaginilor**

4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Activități de învățare
4.1.Trasarea elementelor grafice și a contururilor literelor folosind resurse variate	**-decorarea unor obiecte /desene folosind semne grafice**

Programa şcolară pentru disciplina Comunicare în limba română Clasele Pregătitoare, I-a şi a-II-a

Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educaţiei naţionale nr. 3418/19.03.2013

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

- Formarea capacității de citire/lecturăCartea – volum, coperte, foaie, pagină, numerotarea paginii, direcții de orientare în pagină.
- Literele mici și mari ale alfabetului.
- Citirea silabelor și cuvintelor.
- Citirea propozițiilor scurte.

2. Formarea capacității de comunicare

Comunicarea orală

- Comunicarea – schimb de informații între oameni (dialoguri despre viața de școlar, despre familie, despre mediul înconjurător).

Comunicarea scrisă

- Procesul scrierii. Organizarea scrierii. Elementele grafice utilizate în procesul scrierii, care facilitează însușirea literelor și scrierea în duct continuu (linii, puncte, bastonate, zale, bucle, semiovale, ovale,noduleț̦e).
- Literele mari și mici ale alfabetului. Scrierea cuvintelor. Copierea literelor, a cuvintelor, a propozițiilor.

3. Elemente de construcție a comunicării

- Propoziția. Cuvântul. Silaba. Sunetele limbii române.

STANDARDE MINIME DE EVALUARE COMPETENȚE GENERALE STANDARDE
1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute
S1. Să identifice semnificația unui mesaj scurt, rostit rar și clar.
S2. Să identifice silabele din cuvinte și cuvintele din propoziții.
2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare
S3. Să pronunțe clar sunetele și cuvintele.
S4. Să participe cu interes la dialoguri scurte.
3. Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute
S5. Să recunoască cuvinte uzuale scrise.
S6. Să identifice semnificația unor simboluri care transmit mesaje de necesitate imediată.
4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare
S7. Să traseze elementele grafice și contururile literelor.
S8. Să scrie silabe, cuvinte și propoziții scurte.

Modalități de evaluare:

- observare sistematică
- probe orale
- probe scrise (teme în clasă, dictări)
- autoevaluare

ANEXA 4

CURRICULUM ADAPTAT

Comunicare în limba română

Clasa I

Cadru didactic *Dragoş Gelu*

Competențe școlare și exemple de activități de învățare

1. Receptarea de mesaje orale în diverse contexte de comunicare

Competențe specifice	Activități de învățare
1.1 Identificarea semnificației unui mesaj scurt, pe teme familiare, rostit rar și clar	**-selectarea unei imagini dintr-un set pentru a indica despre ce este vorba în mesaj** **-formularea unor răspunsuri la întrebarea „Despre ce este vorba în acest fragment/poveste?”** **-formularea unor mesaje** **-observarea, recunoașterea, executarea unor comenzi simple (privește, ascultă, fii atent)**
1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj scurt rostit clar și rar	**-numirea personajului/personajelor dintr-un fragment de poveste audiat** **-oferirea unor răspunsuri la cererea elementară de informații: Cine? Ce? Unde? Cum?** **-îndeplinirea unei instrucțiuni simple**
1.3. Identificarea sunetului inițial/final dintr-un cuvânt, a	**-numărarea cuvintelor dintr-un enunț scurt (2 cuvinte)**

silabelor și a cuvintelor din propoziții rostite clar și rar	**-punerea în corespondență a unui cuvânt rostit cu imaginea potrivită** **-audierea unor înregistrări cu sunete din mediul înconjurător**
1.4.Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute	**-audierea unor povești** **-vizionarea unor scurte secvențe din emisiuni pentru copii**

2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Activități de învățare
2.1.Pronunțarea clară a sunetelor și a cuvintelor în enunțuri simple	**-jocuri de mișcare pentru exersarea corectă a actului respirator, cu accent pe pronunția corectă** **-formulare de răspunsuri la ghicitori** **-participarea la activități de tipul „Tu ești ecoul meu”(reproducerea unor mesaje formulate de adult sau copii)** **-jocuri de pronunțare a onomatopeelor, însoțite de mișcare** **-sesizarea utilizării formulelor specifice în situații concrete de tipul: invitație, urare, prezentarea unor scuze pentru a transmite intenții, gânduri, sentimente**
2.2 Transmiterea unor informații referitoare la sine și universul apropiat prin mesaje scurte	**-formularea de mesaje despre sine (nume, vârstă, adresă), despre familie, colegi, animalul preferat, culoarea preferată, mâncarea peferată** **-formularea unor răspunsuri la întrebări adresate de colegi, pe teme de interes pentru copii** **-prezentarea unor evenimente semnificative din viața proprie** **-exprimarea îngrijorării sau aprecierii față de evenimente,**

	persoane, lucruri cunoscute **-identificarea a cel puțin două trăsături ale unor personaje de desene animate/benzi desenate/povești cunoscute**
2.3.Participarea cu interes la dialoguri scurte, în situații de comunicare uzuală	**-exersarea unor formule de salut, de adresare, prezentare și solicitare adecvate contextului** **-jocuri de rol: La doctor, În parc, La cumpărături, O zi în familie, Aniversări**
2.4.Exprimarea propriilor idei în contexte cunoscute, manifestând interes pentru comunicare	**-recunoașterea unui obiect, prin formularea de întrebări despre caracteristicile acestuia –joc de tipul Cutiuța fermecată** **-conversații scurte în grup pe baza unui text audiat sau a unei imagini**

3.Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute

Competențe specifice	Activități de învățare
3.1.Recunoașterea unor cuvinte uzuale, din universul apropiat, scrise cu litere mari și mici de tipar	**-recunoașterea și numirea literelor mari și mici de tipar pe diferite suporturi (tablouri, cuburi, truse de jucării, asocierea formei unui nor cu o literă)** **-asocierea unor litere cu sunete** **-jocuri folosind carduri cu imagini ale unor obiectew și denumirea acestora**
3.2.Identificarea semnificației unor imagini care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare	**-audierea unui fragment dintr-o poveste și selectarea imaginilor corespunzătoare acesteia**

3.3.Identificarea semnificației unor simboluri care transmit mesaje de necesitate imediată din universul familiar	**-identificarea unor simboluri întâlnite în situații cotidiene: M-metrou, H-Spital, I-informații, intrare, ieșire, farmacie, trecere de pietoni, semafor** **-citirea simbolurilor pentru vreme și a calendarului naturii, a orarului și jurnalului ilustrat**
3.4.Exprimarea în cuvinte proprii a mesajelor redate pe suport vizual sau auditiv, manifestând interes pentru lucrul cu cartea	**-observarea intuitivă a cărților de forme, dimensiuni, grosimi, cu/ fără imagini** **-răsfoirea unor cărți în colțul amenajat cu o mini-bibliotecă, în biblioteca școlii** **-audierea unor povești, însoțită/urmată de răsfoirea cărții ce conține textul și observarea imaginilor**

4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Activități de învățare
4.1.Trasarea elementelor grafice și a contururilor literelor folosind resurse variate	**-decorarea unor obiecte /desene folosind semne grafice**

Programa şcolară pentru disciplina Comunicare în limba română Clasele Pregătitoare, I-a şi a-II-a

Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educaţiei naţionale nr. 3418/19.03.2013

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

- Formarea capacității de citire/lecturăCartea – volum, coperte, foaie, pagină, numerotarea paginii, direcții de orientare în pagină.
- Literele mici și mari ale alfabetului.
- Citirea silabelor și cuvintelor.
- Citirea propozițiilor scurte.

2. Formarea capacității de comunicare

Comunicarea orală

- Comunicarea – schimb de informații între oameni (dialoguri despre viața de școlar, despre familie, despre mediul înconjurător).

Comunicarea scrisă

- Procesul scrierii. Organizarea scrierii. Elementele grafice utilizate în procesul scrierii, care facilitează însușirea literelor și scrierea în duct continuu (linii, puncte, bastonate, zale, bucle, semiovale, ovale,noduleț̦e).
- Literele mari și mici ale alfabetului. Scrierea cuvintelor. Copierea literelor, a cuvintelor, a propozițiilor.

3. Elemente de construcție a comunicării

- Propoziția. Cuvântul. Silaba. Sunetele limbii române.

STANDARDE MINIME DE EVALUARE COMPETENȚE GENERALE STANDARDE
1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute
S1. Să identifice semnificația unui mesaj scurt, rostit rar și clar.
S2. Să identifice silabele din cuvinte și cuvintele din propoziții.
2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare
S3. Să pronunțe clar sunetele și cuvintele.
S4. Să participe cu interes la dialoguri scurte.
3. Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute
S5. Să recunoască cuvinte uzuale scrise.
S6. Să identifice semnificația unor simboluri care transmit mesaje de necesitate imediată.
4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare
S7. Să traseze elementele grafice și contururile literelor.
S8. Să scrie silabe, cuvinte și propoziții scurte.

Modalități de evaluare:

- observare sistematică
- probe orale
- probe scrise (teme în clasă, dictări)
- autoevaluare

Bullying. Proiect educațional

ÎMPREUNĂ ÎMPOTRIVA UNUI FENOMEN DE PATOLOGIE SOCIALĂ

Psih. Educațional Dumitrașcu Anca-Ștefania

1. Contextul proiectului/ Justificarea necesității implementării proiectului

Bullying-ul este un comportament agresiv intenționat care: este menit să provoace disconfort sau durere (a); implică un dezechilibru de putere și tărie între agresor și victimă (b); se manifestă repetitiv, regulat (c) (Limber, 2003; Nansel et al., 2001; Olweus, 1993). Bullying-ul diferă de alte forme de agresiune sau de violență printre copii, prin: stabilitatea în timp, este cel mai adesea ascuns de adulți și continuă în absența unor măsuri specifice de intervenție (Espelage et al., 2003; Olweus, n.d.; Pellegrini, 2002). Bullying-ul este un fenomen de patologie socială și este diferit de: episoadele singulare de excludere socială; episoadele singulare de comportament ironic; episoadele singulare de agresiune și/sau intimidare; conflictele/situațiile de bătaie între copii, caracterizate prin reciprocitate la nivelul intenției. El cuprinde mai multe dimensiuni, printre care bullying-ul: fizic, verbal, social și cyberbullying.

Fenomenul ce stă sub conceptul de bullying se află în continuă ascensiune și reprezintă o problematică actuală atât în mod tradițional, cât și prin prisma agresiunii în mediul online, odată cu evoluția tehnologică. Exercitarea acestui comportament disruptiv reprezintă o breșă în sistemul mondial și afectează în cea mai mare măsură indivizii tineri, fie că se află în rolul agresorului, al victimei sau al unui pur observator al acestor evenimente – conform raportului întrunit de asociația Salvați Copii, 7 din 10 copii au fost martorii unei astfel de situații în școli – (Pânișoară & Chirca, 2019).

Termenul de bullying este definit ca fiind un comportament agresiv care apare atunci când un copil este ținta unui comportament care prezintă intenția de a răni, care este repetitiv și care prezintă un dezechilibru clar de putere, victima fiind plasată în imposibilitatea de a se apăra (Sandoval, 2013, p. 85). Manifestarea este diversă și poate avea multiple forme: abuz fizic, verbal, relațional, acțiuni malițioase la adresa victimei în cauză (apeluri, urmărire, șantaj). Efectele sunt semnificative și în rândul acestora se numără scăderea performanței școlare, diminuarea stimei de sine, anxietatea și stările depresive. În cadrul acestui tip de interacțiune dezadaptativă, există vulnerabilitate de ambele părți ale actului. În cazul agresorului, în spatele acestor intenții malicioase se află o problemă de dominanță apărută prin prisma puterii exemplului sau a propriei experiențe trecute de victimizare, iar în ceea ce privește victima, personalitatea nesigură sau expusă la conceptul de noutate poate oferi o ocazie propice hărțuitorului (Pânișoară & Chirca, 2019).

La nivelul bazal al apariției și influenței acestui fenomen social există diverși factori de rang personal – experiențele familiale și socioculturale -, cât și relațional – cultura școlii și climatul educațional -. În consecință, prezintă importanță sporită implicarea tuturor participanților – părinți, copii, cadre didactice - în procesul de prevenție și conștientizarea gravității și manifestării fenomenologiei agresiunii indiferent de tip. Mișcarea privind

programele de prevenție nu se ridică încă la nivelul așteptărilor, însă reprezintă fără doar și poate o problematică referitoare la drepturile omului care trebuie tratată multidimensional.

O primă dimensiune a prevenției este reprezentată de schimbarea percepției colective asupra fenomenului de bullying prin diminuarea/eliminarea preconcepțiilor ce stau în calea procesului evolutiv (Shore, 2011, pp. 8-10). O primă preconcepție este adresată întăririi caracterului prin practicile de agresiune, fapt ce este aflat în contradicție cu firea anxioasă și nesigură pe care victimele o posedă. De asemenea, această fenomenologie nu trebuie privită drept un factor al maturizării, ci ca pe un factor traumatic, care poate leza individul iremediabil. Prin ignoranță și acceptare, agresorii nu se vor opri și nu vor renunța pur și simplu la acest comportament, fiind nevoie de intervenție și consecvență în încercarea eliminării pe cât posibilul a tacticilor de agresiune. În consecință, victimele trebuie sprijinite prin resurse adecvate pentru a reuși să facă față dezechilibrului de putere astfel creat.

O altă latură a diminuării acestei problematici se referă la metodele de prevenție și combatere propriu zise. Terapia cognitiv comportamentală poate dovedi eficiență în acest sens prin natura sa focalizată pe conștientizarea propriilor emoții și gânduri și impactul pe care acestea îl exercită asupra structura comportamentală. Conform Hui et al., (2011), există trei tipuri de consiliere destinate problemelor școlare, însă care pot fi aplicabile cu succes și fenomenului de agresiune, și anume: consilierea remedială, preventivă și pentru dezvoltare. Consilierea remedială se referă la intervenția asupra elevilor care prezintă probleme comportamentale, emoționale sau psihologice, cea preventivă are drept focus nevoia de conștientizare și gestionare a fenomenului de bullying, iar consilierea pentru dezvoltare are drept scop împărtășirea și cunoașterea noțiunilor precum autocunoașterea, autoresponsabilizarea și relaționarea.

Evoluția tehnologiei a avut fără doar și poate, un impact semnificativ asupra felului în care indivizii relaționează și comunică, fiind însă un mediu propice dezvoltării agresiunii și transpunerii acesteia în mediul online. Acest fenomen stă sub denumirea de cyberbullying și reprezintă utilizarea mijloacelor informaționale cu scopul de a pretinde un comportament ostil asupra unei victime aflate în imposibilitatea de a se apăra. Pentru a se clasifica în această categorie, un comportament trebuie să îndeplinească 4 criterii fundamentale, și anume: intenția, caracterul repetitiv, percepția amenințării de către victimă și utilizarea unui mijloc tehnologic (Cyberbullying Research Center, 2015). Agresiunea în mediul online poate fi identificată sub diverse forme și poate avea efecte accentuate prin caracterul anonim al agresorului.

În rândul tipurilor de manifestare al cyberbullying-ului se numără: răbufnirea – schimb de insulte între mai mulți utilizatori -, hărțuirea, denigrarea, mascarada – pretinderea unei alte identități -, persuadarea & dezvăluirea, excluderea și amenințările virtuale. Efectele pot fi devastatoare pentru victimă, fiind manifestate atât la nivel social, cât și emoțional prin prisma scăderii performanței academice, diminuarea stimei de sine, oboselii, stresului, depresiei și anxietății. De asemenea, există o corelație semnificativă între acest fenomen și ideațiile suicidare. În acest sens, sunt prezentate 2 cazuri oglindă care au drept factor divergent faptul că au fost luate măsuri în speranța stopării agresiunii. În cazul lui Agnes, aceasta le-a împărtășit părinților ce s-a întâmplat, iar conducerea școlii a fost receptivă în

acest sens și a demarat o discuție informativă la nivelul întregii clase care a avut un efect poztiv asupra celor ce au diseminat poza compromițătoare (Kids Safety, 2015). De cealaltă parte a problematicii, este adus în lumină cazul tragic al lui Ryan care a sfârșit prin a comite suicid din cauza agresiunii continue din partea colegilor de clasă (Kowalski et al., 2012). Astfel, din păcate, răspunsul la aceste fapte distructive este unul insuficient, iar corpul profesoral și părinții nu sunt informați și pregătiți în acest sens.

Literatura de specialitate propune o serie de măsuri de prevenție și gestionare a fenomenului de cyberbullying atât în cazul potențialelor victime, cât și al părinților/cadrelor didactice ce se pot confrunta cu această situație nefavorabilă. Tinerii trebuie să opteze pentru protejarea informațiilor personale pe cât posibilul, blocarea și evitarea comunicării cu potențialii agresori și transmiterea eventualelor incidente unor persoane de încredere din cercul apropiat. Părinții și cadrele didactice trebuie informați și instruiți în cazul în care sunt puși în fața unui astfel de incident și trebuie să mențină un flux al comunicării continuu cu victima actului de agresiune. Alte state au adoptat legi în privința ameliorării – precum „Legea Educației" care susține exmatricularea elevilor și, în funcție de gravitate, aceste fapte pot fi pasibile pedepsei cu închisoarea -, însă în România nu există un cadru legislativ care să ofere protecție victimelor. Acesta reprezintă un motiv în plus pentru mobilizarea în masă și luare de măsuri exponențiale în formarea profesorilor și prevenția acestui fenomen.

Problema de bază

Un număr mare de elevi sunt victime ale violenței școlare și nu dețin competențele (cunoștințe, abilități și atitudini) și nici suportul, susținerea emoțională necesară pentru a identifica și gestiona prezența acestui fenomen.

Cauzele și efectele problemei centrale

<u>Sistemul educațional</u>

Cauza

- Elevii nu beneficiază de profesori calificați = profesorii calificați nu au motivație să dezvolte astfel de programe = profesorii nu sunt remunerați corespunzător = sistemul de învățământ nu prioritizează astfel de obiective.

- Profesorii nu vor să își asume responsabilitatea și nu vor să se implice cu privire la evenimentele care se petrec în contextul muncii lor

- Sentimentul de frică

Efect

- La nivel individual, elevii nu participă la programe de conștientizare = elevii nu își însușesc competențele de bază privind identificarea fenomenului = Elevii nu recunosc bullying-ul și nu îl raportează = Sunt ținta agresorilor, fără a putea fi apărați. La nivel social, se pierde forța de muncă prin instalarea tulburărilor emoționale aferente.

- Consecințe grave cel puțin în plan emoțional (anxietate, depresie, dificultăți în relaționarea cu alte persoane, stimă de sine scăzută)

Agresor

Cauze

- Sistemul familial – extrapolarea propriului exemplu, propriei experiențe de către părinte la viața copilului sau a altei persoane; lipsa unor modele de învățare în ceea ce privește manifestarea emoțiilor negative; modele de conduită dezadaptative ale părinților.

- Personalitate – Nivel crescut de agresivitate, atitudini negative față de persoana agresată, dominanță crescută, fizic impunător, stil agresiv de comunicare, abilități slabe de socializare și empatizare, popularitate

Efecte

- Abuz de alcool, droguri, angajarea în mod frecvent în bătăi, confruntări fizice, acte de vandalism, abandon școlar, comportament sexual promiscuu, condamnări penale, risc crescut de a dezvolta tulburări antisociale, comportamente de tip abuziv la rândul lor în relația cu partenerii lor și mai târziu, cu proprii copii

Victimă

Cauze

Personalitate - Slab fizic, izolată, singură, probleme fizice, emoționale, fără apărare, dezarmată, fără prieteni, probleme de sănătate, copii de etnie diferită, copii din centre de plasament, stimă de sine scăzută, introversie, stare de anxietate, prezența sentimentelor de tristețe sau a altora negative, pasivitate, supunere, nesiguranță, copii cu HIV, copii care fac naveta, niveluri crescute de timiditate, respingerea constantă de către ceilalți, abilități sociale scăzute, cerințe educaționale speciale, nivel socio-economic scăzut, elevii cu orientare sexuală netradițională

Efecte

- Incapacitatea de a se descurca în situații sociale, incapacitatea de a lua decizii și de a rezolva probleme în mod autonom

- În plan social, abilități sociale scăzute, suport social diminuat, pierderea interesului față de comunicarea cu ceilalți colegi, practicarea comportamentelor sociale, participare redusă la activitățile școlare, performanțe școlare scăzute, atitudini negative față de școală, lipsa prietenilor

- În plan psiho-emoțional – motivație scăzută pentru învățătură, niveluri crescute de anxietate și depresie, posibilitatea dezvoltării fobiei școlare, pierderea intereselor care înainte generau plăcere, stimă de sine scăzută și o imagine negativă a sinelui, dezvoltarea unor credințe și atitudini negative față de sine, lume și față de viitor, pattern-uri alimentare greșite (ceea ce poate conduce la tulburări de alimentație), tulburări ale somnului, dezvoltarea tulburărilor psihosomatice

Copii martori

Cauze

- Nu știu cum să intervină, deoarece nu au o educație în plan socio-emoțional coerentă, consistentă

- Sentimentul de frică - Cadrele didactice/personalul administrative nu oferă sprijin și nici protecție după denunțarea comportamentelor agresive

Efecte

- Încurajarea copilului agresor să continue hărțuirea, prin hrănirea ego-ului (sentimente de putere, valorizare)

Sistemul familial

Cauza

- Extrapolarea propriului exemplu, propriei experiențe de către părinte la viața copilului sau a altor persoane

Efect

- Minimizarea durerii conduce la dezvoltarea tulburărilor emoționale

Astfel, se poate spune faptul că violenţa în mediul şcolar este un fenomen complex, cu o diversitate de forme de manifestare care justifică folosirea terminologiei specializate: astfel şcoala este spaţiul de manifestare a conflictului între elevi şi între profesori-elevi, iar raporturile de forţă sau felul în care se manifestă conduitele ofensive sunt elemente determinante în înţelegerea fenomenului. Aşadar, folosirea noţiunii de „violenţă" se va referi la orice comportament al cărui scop este prejudicierea sau distrugerea victimelor. Pentru crearea unui climat de pace şi bună înţelegere în şcoală este necesară cunoaşterea în profunzime a dificultăţilor curente sau potenţiale cu care se confruntă elevii, profesorii sau echipa managerială a şcolii în ceea ce priveşte fenomenul de violenţă, iar aceasta este o condiţie esenţială pentru dezvoltarea unui plan operaţional de prevenire şi intervenţie adecvat. Acest proiect educațional are rolul de a asigura suportul necesar profesorilor, elevilor şi părinţilor acestora în prevenirea și combaterea oricărei forme de violenţă care ar putea periclita buna desfăşurare a activităţilor şcolii.

Scop: Prevenirea şi combaterea actelor de violenţă în rândul elevilor de gimnaziu, prin formarea unor abilităţi de comunicare şi relaţionare asertivă, de cooperare, de rezistenţă la presiunile grupului, în cadrul unor activităţi de consiliere de grup.

2. Obiectivele proiectului

- obiectivul general

Proiectarea și implementarea unui proiect educațional ce are ca scop prevenția fenomenului bullying în rândul elevilor de gimnaziu din cadrul instituției școlare.

- obiective specifice

1. Educarea și formarea unui număr de 27 de profesori din cadrul instituției școlare în ceea ce privește gestionarea corectă și eficientă a bullyingului în școală.

2. Oferirea unor sesiuni de informare pe tema violenței școlare, pe parcursul a două luni, pentru 264 de elevii din cadrul instituției școlare, cu scopul înțelegerii clare a bullying-ului ca fenomen social.

3. Stimularea conştientizării în rândul unui număr de 264 elevi a efectelor cauzate de bullying asupra victimelor prin sesiuni de discuţii cu reprezentanţii altor instituţii (DGASPC, spital, poliţie).

4. Dezvoltarea abilităţilor elevilor de a lua atitudine, de a fi asertivi şi de a ajuta victimele aflate în situaţii de bullying, prin oferirea de soluţii practice şi paşi concreţi de urmat în cazul sesizării unor astfel de comportamente.

3. Grup ţintă

Grupul ţintă al proiectului este format din elevii de la clasele V-VIII şi 27 de cadre didactice, din cadrul instituţiei şcolare. Aceştia sunt reprezentaţi din 264 de copii cu vârste cuprinse între 10 şi 14 ani. Elevii vor beneficia de informaţii despre fenomenul bullying-ului şi vor deveni capabili să stopeze actele de violenţă în şcoală, apelând la comportamente benefice pentru bunăstarea celorlalţi.

Grupul ţintă indirect este reprezentat de 15 de cadre didactice din instituţiei şcolare, familile copiilor şi comunitatea locală.

4. Descrieţi parteneriatul pentru proiect

În cadrul proiectului vor fi implicaţi consilierul şcolar şi diriginţii care vor facilita accesul la clasele de elevi şi se vor ocupa de organizarea la nivelul fiecărei clase a acestor şedinţe de grup, aceştia având rolul de coordonator. De asemenea, consilierul şcolar va avea rolul de a le vorbi elevilor despre consecinţele bullying-ului asupra psihicului, stimei de sine şi stării de bine în general, oferind metode de combatere şi gestionare a conflictelor într-un mod paşnic şi asertiv. Acesta va puncta şi efectele emoţionale ale bullying-ului: nivel crescut de anxietate şi/sau depresie; stima de sine scăzută; abilităţi scăzute de adaptare şi de rezolvare a problemelor; nivel redus de autonomie; cel mai important fiind riscul suicidului.

Partenerii proiectului vor fi din cadrul unor instituţii, precum DGASPC (Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului), poliţie şi spital, de unde vor fi desemnaţi câte un reprezentant care să prezinte o anumită faţetă a bullying-ului, prezentând în acest fel o perspectivă completă a tuturor implicaţiilor care derivă din actele de bullying.

Spre exemplu, reprezentantul din cadrul DGASPC va prezenta cazurile pe care le cunoaște de la centru despre abuzul suferit de copii în cadrul școlilor, explorând impactul social pe care îl are asupra acestora și asupra stării lor mentale și emoționale, contribuind în acest mod la consolidarea ideii că bullying-ul trebuie combătut, fiind necesară acționarea imediată pentru stoparea actelor de violență. Astfel, va consolida ideea de implicare și de responsabilitate socială.

Reprezentantul poliției prezintă aspecte ce țin de cadrul legal al sancțiunilor ce derivă din abuzul și vătămarea celorlalți. Acesta va prezenta cazuri ale unor elevi care în urma unor acte de violență care au degenerat au fost puși în fața legii, chiar dacă erau minori, astfel se va contura sentimentul responsabilității pentru propriile acte și conștientizarea existenței unor consecințe.

Iar perspectiva oferită de reprezentantul spitalului sau a unei secții de pediatrie se va concentra pe cazurile copiilor care au fost victimele actelor de violență la școală și care au necesitat internare pentru a îi face pe elevi să înțeleagă efectele și implicațiile medicale pe care bullying-ului le are asupra corpului, amintind despre suferința personală și familială, dar și despre procedurile medicale pe care a trebui să le îndure victima.

partenerii realizeaza sesiuni de informare

5. Activităţile proiectului

Activitățile principale sunt cele de informare și psihoeducație cu privire la fenomenul bullying, prevenția acestuia și formarea profesorilor în gestionarea violenței în școală. Toate aceste activități sunt interconectate, fiind imperios necesară desfășurarea lor în ordine succesivă, la intervalul de timp prestabilit. Pentru eficientizarea timpului și a resurselor, activitățile de prevenție realizate cu elevii și programul de formare pentru profesori vor fi realizate simultan, în primele luni ale proiectului, iar activitățile de management de proiect se vor desfășura pe întreaga durată a implementării. Activitățile au fost concepute pentru a putea fi desfășurate în grupuri de maximum 30 de persoane. Așadar, vor avea loc 10 întâlniri pe lună în care se va desfășura aceeași activitate, dar cu elevi diferiți. În ceea ce privește întâlnirile cu cadrele didactice, acestea vor avea loc o dată pe lună, având în vedere faptul că vor fi doar 27 de profesori implicați în proiect.

Elevii vor începe prin a înțelege conceptul de bullying într-un mod cât mai comprehensiv, urmând să discute și cu specialiști din domenii care le-au permis să observe de aproape consecințele reale ale fenomenului bullying. După activitățile în care elevii se

informează și conștientizează gravitatea acestor comportamente, focusul se va muta pe prevenția apariției și întreținerii fenomenului de bullying.

Activități de conținut

A1. Program de formare pentru cadre didactice

A1.1. „Ce este fenomenul bullying?"

În cadrul acestei activități profesorii se vor familiariza cu particularitățile fenomenului bullying din mediul academic. Se vor discuta noțiuni teoretice cum ar fi definiția bullyingului, caracteristicile și tipurile (fizic, verbal, social, cyberbullying). În continuare, se va prezenta modul în care cadrele didactice pot identifica victimele și agresorii, în rândul elevilor. Se va realiza caracterizarea agresorului și a victimei la nivel general, dar vor fi puse la dispoziție și studii de caz.

A1.2. „Ce ar trebui să facă un profesor?"

În momentele în care profesorii se află în situația în care sunt nevoiți să aplaneze un conflict dintre elevi, aceștia se pot confrunta cu dificultăți în a alege cea mai bună strategie de acțiune. Astfel, programul de formare își propune să ofere profesorilor îndrumări cu privire la abordarea incidentelor de bullying.

- Profesorii sunt îndemnați să reacționeze la orice incident de intimidare la care asistată;
- Să folosească aceste incidente de intimidare ca și „momente de învățare" pentru toți elevii implicați și să le explice severitatea comportamentelor manifestate;
- Este foarte important pentru profesori să își conștientizeze limitele și nivelul de expertiză și să nu ezite să apeleze la ajutor extern atunci când este nevoie;
- Și nu în ultimul rând, având în vedere faptul că și profesorii pot manifesta comportamente specifice bullying-ului în relația cu elevii, este imperios necesar ca aceștia să facă un exemplu din propriul comportament.

La sfârșitul activității, profesorii vor schimba opinii, vor pune întrebări și vor discuta despre informațiile acumulate pe parcursul activității.

A1.3. „Ce NU ar trebui să facă un profesor?"

În activitatea precedentă profesorii au avut posibilitatea să învețe ce ar trebui să facă în cazul violenței și abuzului școlar. Cu toate acestea, există și anumite lucruri pe care aceștia nu ar trebui să le facă. Astfel de reacții și comportamente pot avea un efect devastator asupra elevului care este victimă violenței, motiv pentru care trebuie să atragem atenția asupra lor.

- Profesorii nu trebuie să ignore niciodată un elev care raportează că a fost agresat de colegi;

- Nu se pot baza prea mult pe o abordare de tip toleranță zero în materie de disciplinare a agresorilor, întrucât este posibil să nu funcționeze și chiar să înrăutățească situația victimei;
- Nu este în regulă să adopte un model „one size fits all" pentru intervenția în intimidarea școlară. Fiecare copil este diferit, iar profesorul va trebui să intervină în conformitate cu profilul psihologic al elevului în cauză;
- Profesorii trebuie să fie atenți și să implice și ceilalți elevi din grup, în bullying nu sunt implicați doar agresorul și victima, ci și martorii/colegii acestora.

La sfârșitul activității, profesorii vor schimba opinii, vor pune întrebări și vor discuta despre informațiile acumulate pe parcursul activității.

A1.4. Implementarea regulilor

O metodă care s-a dovedit a fi utilă în prevenirea și gestionarea bullying-ului în școală este impunerea regulilor. În cadrul acestei întâlniri, profesorii vor fi învățați să fie asertivi în impunerea limitelor și regulilor în relația cu elevii și li se vor oferi o serie de direcții și activități pe care le pot impune la nivelul școlii pe o perioadă nedeterminată. Temele de discuție vor cuprinde următoarele aspecte:

- Monitorizarea intensivă a terenului de joacă;
- Reguli la nivelul şcolii şi al clasei;
- Activităţi, întâlniri şi informaţii pentru instruirea părinţilor;
- Metode disciplinare aplicate consistent;
- Strategii de management al clasei.

La sfârșitul activității, profesorii vor schimba opinii,vor oferii sugestii, vor pune întrebări și vor discuta despre informațiile acumulate pe parcursul activității.

A2. Psihoeducație

A2.1. „Ce este fenomenul bullying?"

În cadrul acestei activități se vor discuta noțiuni teoretice și exemple din cadrul fenomenului bullying. Astfel, se vor prezenta: definiția bullyingului, caracteristicile și tipurile (fizic, verbal, social, cyberbullying). În continuare, se vor puncta consecințele emoționale și sociale cu care se confruntă victimele fenomenului bullying. Acestea ar putea fi performanțe școlare slabe, riscul de a consuma alcool sau alte substanțe, comportamente antisociale și absenteism școlar.

A2.2. Factori de mediu care contribuie la Bullying

Instructaj - „Astăzi vom învăța despre factorii sau regulile de mediu care fac hărțuirea și/sau bullying-ul mai probabile."

Încălzirea sau începerea activității – „Care a fost ultimul loc în care ați experimentat sau auzit despre bullying la școală? Acesta trebuie să fie un spațiu fizic, nu online.”, „Care sunt factorii de mediu care contribuie la bullying?”

Sondaj de clasă – „Unde este cel mai probabil să apară hărțuirea și/sau bullying-ul?”.

Sondaj național – elevilor li se va prezenta un sondaj național. „Comparați sondajul de clasă cu rezultatele sondajului național.”

Discuții – „Regulile, regulamentele școlii noastre protejează sau nu protejează elevii?”, „Care dintre factorii sociali sau de mediu doriți să se schimbe cel mai mult? De ce?”.

A3. Sesiuni de informare și discuții

A3.1. Sesiune de informare și discuții – Reprezentant DGASPC (Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului)

Se vor prezenta cazuri cu care reprezentantul DGASPC a interacționat la centru legate de abuzul suferit de copii în cadrul școlilor. Va fi scos în evidență impactul emoțional suferit în urma abuzului, dar și consecințele pe plan social. Mai mult, se vor oferi detalii cu privire la modul în care activitatea academic și profesională acelor copii a fost impactată de bullying-ul experimentat în școală. La sfârșitul activității va avea loc o sesiune de întrebări și răspunsuri cu elevii și reprezentantul DGASPC.

A3.2. Sesiune de informare și discuții - Reprezentant poliție

Se vor prezenta aspectele legislative cu privire la sancțiunile ce derivă din acțiunile violente în școli. Prezentarea cazurilor de elevi care au suferit consecințe legale în urma actelor abuzive și violente pe care le-au exercitat asupra altora. Temă de discuție – „Ce părere aveți despre consecințele legale menționate?”. La sfârșitul activității va avea loc o sesiune de întrebări și răspunsuri cu elevii și reprezentantul poliției.

A3.3. Sesiune de informare și discuții – Reprezentant spital

Se vor prezenta cazuri pediatrice care au fost victime ale actelor de violență în școală și care au necesitat internare sau răni serioase. Se va pune accent pe suferința trăită de acei copii, de familiile lor, dar și despre vina resimțită de către agresor. Majoritatea copiilor nu realizează că acțiunile lor violente ar putea avea consecințe medicale grave asupra celorlalți. La sfârșitul activității va avea loc o sesiune de întrebări și răspunsuri cu elevii și reprezentantul spitalului.

A4. Program de prevenție a bullying-ului

A4.1. Ilustrații Dixit

La începutul activității se precizează scopul întâlnirii, regulile (respect, non-judecată, nimic din ce spunem nu este greșit etc.), setarea așteptărilor și psihoeducație (ce este bullying-ul?).

Activitatea de încălzire – elevii sunt rugați să se ridice în picioare și să se miște pentru 2 minute în voie pentru a-și detensiona corpul, dar și pentru a intra în contact cu acesta. Elevii sunt rugați să se așeze în cerc și să se cupleze în diade.

Sarcina - constă în povestirea unei experiențe personale cu privire la bullying. În acest sens, aceștia vor fi rugați să își aleagă o imagine/ilustrație din Dixit și să povestească un eveniment, un moment în care s-au simțit agresați de care le amintește cartea. Profesorul va ruga elevii i să asculte cu atenție experiența partenerului de diadă și să fie cât de prezenți pot.

La final, se face debriefing pe activitate și se vorbește despre modul în care s-au simțit povestind și auzind povestea celuilalt. Se întreabă dacă e cineva care dorește să împărtășească experiența. În funcție de ceea ce împărtășesc, facilitatorul va face psihoeducație și va oferi tehnici. Dacă nimeni nu va dori să împărtășească experiența, facilitatorul va adresa întrebări întregului grup. Tipuri de întrebări:

- Cum v-ați simțit atunci când ați povestit colegului experiența?
- Cum v-ați simțit după ce ați terminat de povestit experiența?
- Cum v-ați simțit atunci când ați auzit felul în care s-a simțit partenerul vostru în acel moment?
- Cum v-ați simțit după ce partenerul a terminat de povestit?
- Care sunt emoțiile trezite de experiența negativă povestită de partenerul vostru?
- Ce consecințe ați observat că poate avea o agresiune asupra unei persoane?

Elevii vor fi încurajați să adreseze orice întrebare care îi preocupă. În acest sens, vor fi asigurați că nu există întrebări stupide și că se află într-un cadru sigur.

A4.2. „Ce rol am eu?"

Această activitate va începe prin definirea și diferențierea conceptelor de agresor, victimă, și martor, cele trei reprezentând actorii principali implicați în actele de violenţă şcolară. După ce fiecare rol este înțeles de către elevi, aceștia vor participa în jocuri de rol. Scenariile vor reda diverse situații de violența școlară similare cu cele identificate la nivelul școlii implicate în proiect. La sfârșitl activității, elevii vor împărtășii modul în care s-au simțit în pielea personajului interpretat.

A4.3. „Ce ar trebui să facă un spectator?"

În urma activității anterioare, elevii au înțeles faptul că spectatorul incidentului de bullying poate influența în mod semnificativ severitatea situației și a impactului psihologic resimțit de către victimă. Responsabilul de activitate le va prezenta elevilor opțiuni de gestionare a unei astfel de situații, în funcție de nivelul de confort al fiecărui copil martor și de gravitatea situației respective. Unele dintre acestea ar fi:

- să-și exprime dezacordul și să nu încurajeze bullying-ul prin râs, aplauze sau orice alt comportament care l-ar ajuta pe copilul care agresează să se simtă puternic și valorizat și care, de asemenea, l-ar putea face pe copilul victimă să se simtă neajutorat, batjocorit, devalorizat;
- să ofere ajutor imediat și direct copilului victimă, prin cuvinte adresate celor care îl agresează sau prin comportamente de sprijin;
- adresarea de mesaje de compasiune, empatie și sprijin emoțional;
- dacă situația este una gravă, copiii ar trebui să solicite imediat ajutor din partea celui mai apropiat adult;
- să raporteze unui professor sau diriginte abuzul la care au asistat, întrucât victim ar putea fi prea speriată pentru a face acest lucru.

A4.4. Influențele grupului

Această activitate are scopul de a forma în rândul elevilor abilităţi de comunicare şi relaţionare asertivă, de cooperare şi de rezistenţă la presiunile grupului. În acest sens, întâlnirea va începe cu o dezbatere privind influența negativă a grupului. Vor fi atinse puncte precum regulile impuse de grup, compromisurile pe care elevii simt că trebuie să le facă, dar și presiunile de a avea un anumit aspect sau de a face anumite lucruri. În continuare, aceştia vor interpreta un joc de rol pe baza unor scenarii, în cadrul căruia elevii vor exersa utilizarea mesajelor asertive, de tip EU.

A4.5. Recapitulare și încheiere

În cadrul activității finale, elevii vor recapitula toate informațiile obținute pe parcursul programului. Dinamica va fi una interactivă, responsabilul va pune întrebări copiilor, iar aceştia vor răspunde. De asemenea, această ultimă întâlnire are rolul de a încheia proiectul într-o manieră pozitivă pentru participanți. Aceștia vor împărtăși modul în care au trăit experiența, ce lucruri noi au aflat și ce perspective au acumulat în legătură cu fenomenul bullying.

Activități de management de proiect

B1. Planificarea și organizarea proiectului

Proiectul va fi planificat în mod detaliat şi continuu până la finalizarea activităților pentru a putea gestiona orice situație neașteptată cu care echipa se va confrunta. Locația și data desfășurării activităților sunt prestabilite, însă acestea vor putea fi modificate dacă este necesar. Mai mult, feedback-ul primit din partea participanților va fi un indicator de performanță valoros și vor fi luate în considerare sugestiile și cerințele oferite în cadrul chestionarelor.

B2. Întâlniri ale echipei de management

Pe întreaga durată a implementării proiectului vor avea loc întâlniri ale echipei de management. Acestea au atât rolul de a gestiona eficient orice problemă întâmpinată de membrii

echipei, dar și de monitorizare. Întâlnirile vor fi coordonate de managerul de proiect și vor avea loc în fiecare lună, după finalizarea susținerii tuturor activităților din luna respectivă. În cadrul ședințelor se vor discuta și aspecte precum încadrarea în bugetul previzionat, identificarea eventualelor probleme apărute și remedierea acestora, dar și oferirea de susținere și suport între membrii echipei.

B3. Monitorizarea stadiului implementării programului și a eficienței acestuia

Această activitate va fi asigurată atât de către Managerul de proiect, cât și de Coordonatorul implementare proiect.Stadiul implementării programului va fi monitorizat prin realizarea de rapoarte lunare de activitate și urmărirea planificării detaliate în timp. Monitorizarea eficienței programului va fi asigurată pe parcursul tuturor activităților prin colectarea de feedback din partea participanților cu ajutorul unui chestionar completat anonim la finalul fiecărei activități și prin realizarea de înregistrări video și fotografii din timpul activităților.

Nr. Crt	Corelarea obiectivelor cu activitățile proiectului
OS1.	*Educarea și formarea unui număr de 27 de profesori din cadrul* instituției școlare *în ceea ce privește gestionarea corectă și eficientă a bullyingului în școală.*
A1.	Program de formare pentru cadrele didactice
A1.1.	„Ce este fenomenul bullying?”
A1.2.	„Ce ar trebui să facă un profesor?”
A1.3.	„Ce NU ar trebui să facă un profesor?”
A1.4.	Implementarea regulilor

OS2.	*Oferirea unor sesiuni de informare pe tema violenței școlare, pe parcursul a două luni, pentru 264 de elevii din cadrul instituției școlare, cu scopul înțelegerii clare a bullying-ului ca fenomen social.*
A2.	Psihoeducație
A2.1.	„Ce este fenomenul bullying?”
A2.2.	Factori de mediu care contribuie la Bullying
OS3.	*Stimularea conștientizării în rândul unui număr de 264 elevi a efectelor cauzate de bullying asupra victimelor prin sesiuni de discuții cu reprezentanții altor instituții (DGASPC, spital, poliție).*
A3.	Sesiuni de informare și discuții
A3.1.	Sesiune de informare și discuții – Reprezentant DGASPC (Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului)
A3.2.	Sesiune de informare și discuții - Reprezentant poliție
A3.3.	Sesiune de informare și discuții – Reprezentant spital
OS4.	*Dezvoltarea abilităților elevilor de a lua atitudine, de a fi asertivi și de a ajuta victimele aflate în situații de bullying, prin oferirea de soluții practice și pași concreți de urmat în cazul sesizării unor astfel de comportamente.*
A4	Program de prevenție a bullying-ului
A4.1.	Ilustrații Dixit
A4.2.	„Ce rol am eu?”

A4.3.	„Ce ar trebui să facă un spectator?”
A4.4.	Influențele grupului
A4.5.	Recapitulare și încheiere

6. Rezultate anticipate

Outcome-uri

1. Termen lung (starea de bine/calitatea vieții):
    a. Creșterea calității vieții elevilor,
    b. îmbunătățirea stării emoționale și psihice,
    c. îmbunătățirea imaginii de sine
    d. creșterea stimei de sine
2. Termen mediu (comportamente):
    a. Integrarea în grupuri sociale,
    b. adoptarea unor conduite comportamentale adecvate,
    c. dezvoltarea sentimentului de solidaritate (nu vor mai exista observatori ai actelor de bullying),
    d. elevii nu se vor mai implica în acte de bullying, dar nici nu vor mai accepta să fie victime.
3. Termen scurt (abilități și cunoștințe):
    a. îmbunătățirea abilităților de comunicare asertivă,

b. cunoașterea, recunoașterea și conștientizarea bullying-ului

c. dobândirea unor strategii de coping

Output-uri

1. informații relevante despre importanța combaterii bullying-ului
2. Informații despre impactul bullying-ului asupra victimelor
3. Informații despre ce este de făcut atunci când ești victima unui abuz sau ești martorul unor astfel de scene
4. Informații despre cum poți face față bullying-ului
5. Informații despre cum îi poți ajuta pe cei care sunt victime ale bullying-ului

Bibliografie:

Cyberbullying Research Center (2015). *What is Cyberbullying?*

Hui, E. K., Tsang, S. K., & Law, B. (2011). *Combating school bullying through developmental guidance for positive youth development and promoting harmonious school culture*. *TheScientificWorldJOURNAL*, *11*, 2266-2277.

Kids Safety by Kapersky Lab. (2015). *Agnes´s Story*.

Pânișoară, G. & Chirca, R. (2019). *Bullying și cyberbullying*. In Violeta Enea, Intervenții psihologice în școală. Manualul consilierului școlar. (pp. 343-351). Polirom.

Sandoval, J. (2013). *Conceptualizations and Principles of Crisis Counseling, Intervention, and Prevention* (pp. 13-30). Routledge.

Shore, K. (2011). *The ABC's of Bullying Prevention: A Comprehensive Schoolwide Approach, A Resource Manual, Rev*. National Professional Resources Inc./Dude Publishing.

Protocol de consiliere psihopedagogică anxietate generalizată

Psih. Educațional Dumitrașcu Anca Ștefania

1. Identificarea cauzelor

După ce simptomele tulburării de anxietate generalizată au fost identificate şi a fost realizat diagnosticul diferențial, atenția trebuie îndreptată către înțelegerea şi analizarea cauzelor acestor simptome. Pentru a putea identifica cauzele simptomelor trebuie să cunoaştem faptul că anxietatea generalizată ca tulburare este complexă, variată şi multifactorială, cuprinzând intercațiunea dintrea vulnerabilităţile psihologice ale copilului, vulnerabilităţile psiho-sociale şi evenimentele stresante de viaţă. Prin urmare, pentru a identifica cauzele care au declanşat anxietatea generalizată a persoanei, vom fi interesați să aflăm informații despre trei categorii de factori:

Factori de temperament

Temperamentul joacă un rol important în apariția tulburării anxioase. S-a arătat că au risc mai crescut copiii care au un temperament inhibat (Buzzell et al., 2017). De asemenea, afectivitatea negativă (e.g., distress, nevrotism) a fost asociată cu tulburarea anxioasă generalizată (Watson, 2005).

Factori de mediu

Stilul parental – Conform teoriei învățării sociale, copiii observă şi îşi modelează atitudinile, comportamentele şi reacțiile emoționale în funcție de cele ale celor din jur. Astfel, este de aşteptat ca în ce priveşte dezvoltarea anxietății şi fricilor, aceştia să adopte cognițiile anxioase şi comportamentele îngrijitorilor lor (Akpan & Kennedy, p. 85, 2020; Barlow, 2004). Mai mult, o anxietate mai mare a fost de obicei asociată cu un control parental mai ridicat şi respingere parentală (Rapee & Heimberg, 1997).

Evenimente negative – dacă persoana a avut în istoric evenimente negative, traumatice sau schimbări semnificative de viață precum mediu defavorizat, dezastre naturale, decesul unui părinte, bullying şcolar, ele pot creşte riscul de apariție a tulburării anxioase generalizate (Hoehn-Saric et al., 1993; Soenke et al., 2010). Bolile medicale cornice sau alte tulburări de sănătate mentală pot, de asemenea, creşte riscul.

Factori genetici și fiziologici

Genetica persoanei este extrem de relevantă, deoarece se estimează că aproximativ 30-40% din variabilitatea simptomelor anxietății are cauze genetice. Mai mult, s-a arătat că atunci când un părinte este diagnosticat cu o tulburare anxioasă, există șanse foarte mari ca și copilul să sufere de această tulburare (Lawrence et al., 2019).

2. Metode de gestionare a stresului în cazul anxietății generalizate

1. Identificarea factorului stresor:

Un prim pas în gestionarea stresului este reprezentat de conştientizarea problemei care ne determină starea de stres.

2. Dezvoltarea comunicării asertive:

Exprimarea într-o manieră directă, non-agresivă a nevoilor şi dorinţelor noastre. Să învăţăm să spunem „Nu!", atunci când sarcinile ne copleşesc sau nu suntem confortabili cu situaţia respectivă.

3. Conectarea emoţională cu familia şi prietenii:

Susţinerea afectivă din partea cuiva drag este de mare ajutor atunci este nevoie de confruntarea cu situaţii dificile. Validarea din partea familiei și a prietenilor poate fii un factor care reduce semnificativ stresul.

4. Planificarea eficientă a timpului:

Deseori stresul este determinat de multitudinea de sarcini care trebuie efectuate într-un timp scurt,iar persoana are o percepție a autoeficacității scăzută. Prioritizarea şi planificarea lor conduc la diminuarea stresului.

5. Utilizarea diverselor modalităţi de relaxare:

Exerciţii de respiraţie, relaxarea progresivă musculară, yoga, tehnici de mindfulness.

6. Timp dedicat nevoilor şi hobby-urilor noastre:

Alocarea în fiecare zi a unui moment de bucurie, plăcere sau de efectuare a unei activități care aduce satisfacţii. Dezvoltarea dialogului pozitiv cu sine și restructurarea scenariilor negative.

7. Dezvoltarea personală:

Conştientizarea resurselor interioare, cunoaşterea punctelor forte dar şi a celor slabe la care mai este de lucrat, stabilirea clară a unor obiective, înţelegerea şi acceptarea sensului vieţii sunt aspecte deosebit de importante prin care se diminuează sau reduce stresul. Acceptarea personală și a limitelor personale

8. Discutarea problemelor și dezvoltarea mecanismelor de coping sănătoase

Dezvoltarea formelor copingului intern – analiza problemei şi căutarea soluţiilor posibile. Utilizarea resurselor sociale disponibile, mecanisme de coping de tip suport social.

9. Conștientizarea realizărilor până în prezent, identificarea calităților personale implicate în aceste realizări, ”sărbătorirea” oricărui succes, feed-back pozitiv.

Redactarea unei lista cu realizarile până în prezent, analiza obiectivă a calităților personale care au contribuit și formularea unui feed-back pozitiv față de propria persoană- aceste strategii ajută la gestionarea factorilor stresori care pot apărea în viitor și la creșterea percepției autoeficacității.

3. Repere pentru intervenție

a) Obiective:

1. Comportamentul – să se identifice comportamentele care se repetă în exces, dar și cele care sunt în deficit și să se atenueze comportamentul de tip anxios prin formularea unui set de reguli care să vizeze conduita comportamentală;
2. Interacțiunea socială și comportamentul– să se dezvolte abilitățile de interactiune sociala pozitiva prin discutii despre apartenența la grup, invatarea de comportamente care sa faciliteze colaborarea cu ceilalți, atat în cadrul activităților cât și la jocuri, înlocuirea unor comportamente și gânduri negative cu alternativele lor pozitive.
3. Familia – să se îmbunătățească relațiile familiale, să se regleze dinamica familială (înlocuirea unor comportamente negative cu alternativele lor pozitive).
4. Stima de sine – să se identifice punctele tari și cele slabe, să se conștientizeze importanța punctelor tari, dar și a celor slabe și astfel să se dezvolte o atitudine pozitivă față de sine, să fie crescută stima de sine și să înceapă intervenția pentru acceptarea necondiționată de sine, consolidarea sentimentului identității de sine.
5. Comunicarea – să se dezvoltarea stilul de comunicarea asertivă prin învățarea modelului O.G.E.N. Activarea resurselor necesare reușitei în activitate, astfel fiind scăzute gandurile anxioase
6. Emotiile – să se înceapă interventia primara pentru echilibrarea emotională, activități de dezvoltare a autocontrolului, educație rațional-emotiv-comportamentală (activități potrivite

varstei prin care sa se evidentieze legatura stransa dintre gândire-emoții-comportamente), să se identifice emoțiilor negative și modalitățile potrivite de exprimare a acestor emoții și să fie concentrate atenția pe emoții și activități, probleme din prezent, ci nu pe cele din trecut.

b) Tipuri de întrebări adresate:

Atunci când există o îngrijorare:

1. Ce credeţi că se va întâmpla (specificaţi)?
2. Care este probabilitatea (0-100%) că acest lucru se va şi întâmpla? Cât de negativă este predicţia dvs.? (de la 0% la 100%)
3. Care ar fi cel mai nefericit deznodământ?

Care este cel mai probabil deznodământ?

Care ar fi cel mai fericit deznodământ?

4. Aveţi tendinţa să preziceţi catastrofe (lucruri cumplite) care nu se adeveresc? Daţi câteva exemple de catastrofe pe care le anticipaţi.
5. Care sunt dovezile (pro şi contra) îngrijorării dumneavoastră că asemenea evenimente catastrofale se vor întâmpla?

Dacă ar fi să distribuiţi 100 de puncte între dovezile pro şi contra, cum aţi împărţi aceste puncte? (de exemplu, 50-50, sau 60-40?)

6. Vă folosiţi de emoţiile dumneavoastră (de teama dvs.) ca să vă ghideze? Vă spuneţi „Îmi este teamă, deci se va întâmpla ceva catastrofal/negativ/rău".
7. Este rezonabil sau logic să faceţi astfel de predicţii? De ce/De ce nu?
8. Cât de des v-aţi îngrijorat în trecut din cauza temerilor/îngrijorărilor dumneavoastră? Şi ce s-a întâmplat de fapt?
9. Care sunt costurile şi beneficiile îngrijorărilor dumneavoastră? Dacă ar fi să distribuiţi 100 de puncte între costuri şi beneficii, cum aţi împărţi aceste puncte? (de exemplu, 50-50 sau 60-40?)
10. Care sunt dovezile extrase din experienţele dumneavoastră trecute, potrivit cărora îngrijorarea v-ar putea fi utilă sau dăunătoare?
11. Sunteţi în stare să renunţaţi la control ca să reduceţi nivelul de îngrijorare pe care îl experimentați?
12. Vă ajută îngrijorarea în vreun fel să controlaţi situaţia sau simţiţi că, de fapt, îngrijorarea excesivă vă împiedică să controlaţi situaţia?
13. Ce ar însemna pentru dumneavoastră dacă s-ar adeveri ceea ce preziceți? Ce s-ar întâmpla în continuare?
14. Cum aţi putea rezolva problemele pentru care vă îngrijoraţi? Ce aţi putea face?

15. Vi s-a întâmplat ceva negativ pentru care nu v-aţi îngrijorat? Cum v-aţi descurcat în acea situaţie?
16. De obicei vă subestimaţi abilităţile de rezolvare de probleme?
17. Gândiţi-vă la problema pentru care vă îngrijoraţi. Ce veţi simţi faţă de această problemă peste 2 zile? Dar peste 2 săptămâni, 2 luni sau 2 ani? De ce credeţi că veţi avea sentimente diferite?
18. Dacă o altă persoană s-ar confrunta cu evenimentul cu care vă confruntaţi dumneavoastră, aţi încuraja-o să se îngrijoreze la fel de mult cum vă îngrijoraţi dumneavoastră? Ce sfat i-aţi da?

c) Conținutul intervențiilor și tehnici de lucru

Primul pas în realizarea intervenției este construirea unei alianțe terapeutice cu copilul, prin intermediul căreia să i se ofere sprijin și empatie, pentru ca acesta să își exploreze propriile experiențe emoționale într-un spațiu sigur și în care să nu se simtă judecat. Astfel, copilul va putea avea o experiență corectivă prin care să învețe noi abilități de a-și gestiona într-un mod eficient anxietatea.

Conform literaturii de specialitate tehnicile mindfulness (Baer, 2005) și CBT (Szkodny et al., 2014) sunt recomandate în cazul copiilor și adolescenților care suferă de tulburarea de anxietate generalizată și s-au dovedit a fi eficiente în ameliorarea simptomelor și scăderea gradului de suferință resimțit.

Conținutul primei ședințe de intervenție se va axa pe psihoeducația copilului și a părinților. Se va discuta modul în care anxietatea afectează corpul și cum apar simptome precum: tensiune musculară, greață, agitație motorie, palpitații și oboseală. Se va explica ce reprezintă metoda mindfulness și tehnicile CBT, ce tehnici se vor folosi și care este rezultatul așteptat în urma acestor ședințe. De asemenea, se va realiza și un exercițiu centrat pe conștientizarea respirației și a îngrijorărilor.

În ședințele 2, 3 și 4 se vor aplica tehnici mindfulness cum ar fi:

- Tehnici de relaxare - relaxarea musculară progresivă, imagerie ghidată, respirația profundă pentru a reduce excitabilitatea fiziologică asociată cu simptomele de anxietate (îngrijorări, dificultăţi de concentrare, iritabilitate);
- Tehnici axate pe conștientizarea respirației, corpului și a gândurilor.

Fiecare dintre aceste ședințe vor începe prin reactualizarea informațiilor acumulate și a tehnicilor aplicate în sedința precedentă împreună cu copilul. Iar în ceea ce privește finalul ședințelor, părinții vor fi mereu invitați să se alăture pentru ca fiul sau fiica lor să le poată arăta ceea ce a învățat. Această abordare asigură sedimentarea tehnicilor și crește probabilitatea ca acestea să fie utilizate pe viitor, totodată implicând părinții activ în procesul terapeutic.

Următoarele 2 ședințe, și anume ședințele 5 și 6 se vor concentra asupra diminuării îngrijorărilor și gândurilor ruminative prin folosirea intervențiilor cognitiv-comportamentale pentru contestarea distorsiunilor cognitive și înlocuirea lor cu gânduri mai adaptative și realiste cu privire la propria persoană.

- Diminuarea ruminatiei (tehnica ecranului cu foldere, tehnica salciei pe lac, autocontrolul limitativ);
- Intervenții pe îngrijorare (expunerea planificată la incertitudine, modificarea convingerilor disfuncționale despre îngrijorare; lucrul cu rezolvarea de probleme și expunerea imaginară).

A șaptea ședință se va axa pe planificarea activității pe săptămână, stabilirea obiectivelor, recompenselor și consecințelor în cazul în care acestea nu sunt atinse, dar și antrenarea în activități diverse din mediul educațional, familial, social. Astfel, copilul nu se va mai îngrijora excesiv și își va dezvolta un stil de gândire centrat pe prezent, pe autocompasiune și lipsit de tendințe evaluative negative.

- Care este cea mai eficientă formă de abordare/de planificare a sarcinilor?
- Dezvoltarea capacității de a persevera în deciziile proprii în ciuda dificultăților prin planuri alternative (exercițiu tip avocatul diavolului/Toma necredinciosul);
- Exerciții de flexibilizare și restructurare a eșecului, defectelor sau aspectelor negative;
- Care este partea buna a eșecului? Ce ai învățat din acest eșec?

A opta ședință se va axa pe antrenarea și stimularea dezvoltării personale pentru a putea diminua perfecționismul caracteristic anxietății generalizate și pentru a crește nivelul încrederii în sine. În urma acestei ședințe copilul va putea:

- Se compară cu variante mai bune ale sale;
- Își asumă riscurile ;

- Caută să își depășească limitele ;
- Caută experiențe noi stimulative;
- Preferă să exceleze în domeniile lui de competență și acceptă să strălucească mai puțin în altele.

În cadrul ultimei ședințe, discuția se va axa asupra planului de prevenție a recidivelor (Payne et al., 2010) și modul în care este recomandat ca părinții să reacționeze. De asemenea, se vor revizui tehnicile aplicate și abilitățile obținute în urma acestora.

Referințe

Akpan, B., & Kennedy, T. J. (Eds.). (2020). *Science Education in Theory and Practice: An Introductory Guide to Learning Theory*. Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-43620-9

Baer, R.A. (coord.). (2005). *Mindfulness-based treatment approaches: Clinician's guide to evidence base and applications*. New York, NY: Academic Press

Barlow, D. H. (2004). *Anxiety and its disorders: The nature and treatment of anxiety and panic*. Guilford press.

Buzzell, G. A., Troller-Renfree, S. V., Barker, T. V., Bowman, L. C., Chronis-Tuscano, A., Henderson, H. A., Kagan, J., Pine, D. S., & Fox, N. A. (2017). A Neurobehavioral Mechanism Linking Behaviorally Inhibited Temperament and Later Adolescent Social Anxiety. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, *56*(12), 1097–1105. https://doi.org/10.1016/j.jaac.2017.10.007

Gabriel, M. G., Curtiss, J., Hofmann, S. G., & Khalsa, S. B. S. (2018). Kundalini yoga for generalized anxiety disorder: an exploration of treatment efficacy and possible mechanisms. *International journal of yoga therapy*, 28(1), 97-105.

Hoehn-Saric, R., Hazlett, R. L., & McLeod, D. R. (1993). Generalized anxiety disorder with early and late onset of anxiety symptoms. *Comprehensive Psychiatry*, *34*(5), 291–298. https://doi.org/10.1016/0010-440X(93)90013-T

Lawrence, P. J., Murayama, K., & Creswell, C. (2019). Systematic Review and Meta-Analysis: Anxiety and Depressive Disorders in Offspring of Parents With Anxiety Disorders. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, *58*(1), 46–60. https://doi.org/10.1016/j.jaac.2018.07.898

Payne, S., Bolton, D., & Perrin, S. (2010). A Pilot Investigation of Cognitive Therapy for Generalized Anxiety Disorder in Children Aged 7–17 Years. *Cognitive Therapy and Research, 35(2),* 171–178. doi:10.1007/s10608-010-9341-z

Rapee, R. M., & Heimberg, R. G. (1997). A cognitive-behavioral model of anxiety in social phobia. *Behaviour Research and Therapy*, *35*(8), 741–756. https://doi.org/10.1016/S0005-7967(97)00022-3

Soenke, M., Hahn, K. S., Tull, M. T., & Gratz, K. L. (2010). Exploring the Relationship Between Childhood Abuse and Analogue Generalized Anxiety Disorder: The Mediating Role of Emotion Dysregulation. *Cognitive Therapy and Research*, *34*(5), 401–412. https://doi.org/10.1007/s10608-009-9264-8

Szkodny, L.E., Newman, M.G., & Goldfried, M.R. (2014). Clinical experiences in conducting empirically supported treatments for generalized anxiety disorder. *Behavioral Therapy*, 45, 7-20

Watson, D. (2005). Rethinking the mood and anxiety disorders: A quantitative hierarchical model for DSM-V. *Journal of Abnormal Psychology*, *114*(4), 522–536. https://doi.org/10.1037/0021-843X.114.4.522

Woolfolk, R. L., & Lehrer, P. M. (1985). Stress and generalized anxiety. In Handbook of clinical behavior therapy with adults, 89-107

Utilizarea formatului blended-learning și al tehnologiei digitale la clasă pentru un mediu școlar sigur

Studiu de caz

Prof. Dumitrescu Gabriela Codruța
Liceul Tehnologic "Domnul Tudor"
Drobeta-Turnu-Severin,Mehedinți

Perioada 2019-2023 a fost marcată de transformări semnificative la nivel social,educațional,informațional și tehnologic.În domeniul educației,pentru a putea face față cu succes tuturor acestor schimbări care au survenit în mod extrem de rapid,profesorii au fost obligați să–și updateze cunoștințele nu doar în specialitatea predată,ci mai ales în domeniul utilizării tehnologiei digitale.Peste noapte,activitatea instructiv-educativă s-a mutat din sala de clasă în mediul online,iar această trecere a însemnat pentru profesori ore nenumărate petrecute la cursuri de instruire și mai apoi, altele pentru crearea de materiale digitale utile în procesul de predare-învățare-evaluare.Cu cât s-a realizat mai repede această tranzitie,cu atat mai mult elevii au avut de beneficiat,putând trece de la grupurile de whatsapp la activități mai productive realizate pe diferite platforme de învățare.

Astfel,preluând un termen din limba engleză,**blended-learning**(învățarea mixtă,hibridă sau combinată),s-a ajuns ca într-o perioadă de timp extrem de scurtă,instruirea tradițională față-în-față să se îmbine cu activități online din cele mai variate și toate în beneficiul tuturor actanților din domeniul educațional.

În cazul școlii noastre,platforma utilizată în perioada pandemiei a fost Google Classroom,pe care elevii s-au conectat în prima etapă de pe dispozitivele avute la îndemână acasă(cel mai adesea smart phone-urile și calculatoarele personale),iar mai tarziu,de pe tabletele și laptop-urile primite de la ministerul de resort și primăria locală. De îndată ce problemele legate de dotarea cu dispozitive funcționale au fost depășite,s-a trecut la activitatea propriu-zisă în mediul online.

Cu pași mici la început,dar din ce în ce mai hotărâți odată cu trecerea orelor,am învățat deopotrivă profesori și elevi, ce înseamnă să ne derulăm activitatea zilnică în fața unui ecran care reprezenta fereastra noastră spre lume,spre ceilalți.Am aflat că dincolo de granițele nationale există provocări similare și treptat, am studiat,ne-am informat și format pentru a deveni **cetățeni digitali** asumați.În acest context,elevii noștri au fost încurajați să-și îmbunătățească **competențele specifice secolului XXI**-comunicare,creativitate,colaborare,gândire critică,dar,totodată,să știe să respecte netiquetta specifică mediului online.Au existat nenumărate provocări și greșeli inerente(întreruperi ale conexiunii la internet,faptul că elevii proveneau din medii dezavantajate și erau nevoiți să împartă camera cu alți membri ai familiei care,uneori,la rândul lor erau conectati la alte ore,mici inconveniente legate de utilizarea platformei,etc),dar în timp și împreună,ca echipă, profesori-elevi-părinți-informaticieni,am reușit să le depășim și să ajungem să ne derulăm activitatea complet în mediul online.Din perspectivă personală,în calitate de profesor de limba engleză,pot aprecia că la momentul sistării cursurilor cu prezență fizică eram oarecum familiarizată cu partea digitală deoarece urmasem numeroase programe de perfecționare(AEL și altele derulate prin CCD și ME),dar cursul făcut cu echipa de la "Digital Nation"(în regim intensiv,10 zile) m-a ajutat enorm să mă familiarizez cu **platforma Google Classroom si pachetul G Suite**.Faptul că am putut să-mi concep propria clasă,să-mi aleg și realizez

materialele didactice singură și să comunic direct cu elevii(alți profesori cursanți din diferite colțuri ale țării),toate aceste aspecte mi-au oferit un boost de încredere în derularea activităților în online.

La disciplina predată,limba engleză,avantajul major l-a constituit multitudinea materialelor existente în mediul virtual,singura provocare constituind-o selectarea lor adecvată,respectarea principiilor de etică,precum și a celor legate de securitate si confidențialitate în mediul online.Deși partea de organizare și pregatire a orelor a necesitat mai mult timp pentru profesori,consider că perioada de predare online a reprezentat un pas important spre un învățământ modern,în concordanță cu schimbările sociale,economice,educative la nivel mondial.Revenind strict la procesul de predare-învățare-evaluare derulat în perioada online la disciplina limba engleză,consider că metodele de predare abordate au facilitat învățarea.Astfel,mi-am structurat orele în funcție de competențele pe care le-am dorit îmbunătățite, având astfel la fiecare unitate de studiu ore de speaking,reading,writing,listening.În funcție de tema abordata,au existat inserate și secvente de gramatică,vocabulary,precum și elemente de cultură și civilizație anglo-saxonă/americană.În acest sens,sistemul de **resurse educaționale deschise** utilizat la disciplina predată a fost variat cuprinzând materiale redactate personal sau adaptate în funcție de specificul lecției(de exemplu: www.liveworksheets.com, www.islcollective.com,BBC Learning English - 6 Minute English, Wikipedia,Encyclopedia Britannica,youtube și chiar TED talks pentru orele de consiliere și orientare)

În timpul orelor de limba engleză am urmarit cu elevii filmulețe de pe youtube,prezentări PP,canva,am lucrat individual(mai ales liveworksheets),în echipe și perechi la realizarea de jamboard-uri,padlet-uri si proiecte.Pentru pregătirea suplimentară a elevilor dornici de performanță(pentru participare la concursuri și olimpiada de specialitate sau în cazul elevilor dornici să susțină examene de admitere la școlile de subofițeri sau Academie) am ales testele interactive si testele și materialele de gramatică de pe diferite site-uri.Este adevărat că partea de acomodare cu activitatea de acest tip a necesitat timp mai îndelungat,dar stabilirea unor reguli comune de aplicat si respectat la oră în mediul online ne-a ajutat foarte mult.Desigur, au fost și momente inerente oricărui început(am pierdut conexiunea,zgomotele de fond ne-au bruiat buna desfășurare a lecției,camerele au fost închise uneori, iar profesorul a cerut postare de printscreen in timpul orei…),dar,cu toate acestea, am reușit să găsim soluții constructive pentru a le surmonta.

În ceea ce privește partea de *evaluare*,aceasta a constat cu preponderență în postarea și realizarea la timp a temelor înregistrate pe platformă,participarea la toate activitățile de evaluare realizate în timpul orei de curs-gen fișe de lucru online,formulare de tip Google-forms și chiar proiecte realizate individual sau în echipe.

Dacă în perioada pandemiei activitatea s-a desfășurat cu preponderență în mediul online,după o anumită perioadă de timp,întoarcerea la școală a însemnat păstrarea formatului blended-learning în sala de clasă,căci revenirea la forma tradițională de învățare-predare-evaluare ar fi fost total neatractivă și învechită.Există avantaje și dezavantaje în ceea ce privește acest tip de predare?Negreșit,ca orice element de noutate,și acest tip **blended** are plusuri și minusuri.

Câteva dintre **aspectele pozitive** care merită a fi menționate: multitudinea de materiale care pot fi folosite pentru a spori atractivitatea actului de predare,posibilitatea profesorului de a lucra cu grupuri de elevi sau individual(pentru recuperare,performanță,etc),sporirea gradului de implicare al elevilor în rezolvarea sarcinilor de lucru,în special a celor interactive,dar și faptul că ei au ocazia de a lucra în ritm propriu, gestionându-și timpul și resursele,etc.

Pe de altă parte,**minusurile** legate de utilizarea blended-learning-ului la clasă țin în special de aspecte tehnice(lipsa dotării claselor cu whiteboard-uri, calculatoare/laptop-uri conectate la internet,proiectoare în toate clasele,laboratoare multi-media pentru limbi străine),dar și de faptul că acest sistem nu promovează abilități de gândire la nivel superior care să conducă la o învățare mai profundă și semnificativă pentru elevi.

În ceea ce privește **evaluarea în sistem blended-learning** am continuat să îmbin metodele tradiționale(tema,evaluare dialogată,joc de rol,teste,portofolii,proiecte) cu unele mai interactive de tip chestionare sau teste online(liveworksheets,quizziz,quizlet,Google-forms),realizare de prezentări PP sau înregistrări video,fimulețe pe telefon,proiecte și E-portofolii folosind diverse modalități de realizare-canva,book creator,wordwall,padlet,etc.

Și la capitolul utilizării tehnologiei în evaluare ne-am confruntat cu plusuri și minusuri inerente…

Aspecte pozitive

-accesare rapidă,la un click distanță,de pe tabletă, telefon, calculator, laptop

-varietatea materialelor existente pe diverse site-uri de specialitate

-pentru chestionarele și testele online feedback instant

Aspecte negative

-lipsa dotării cu dispozitive performante și a conexiunii la internet

-dificultăți în privința utilizării tehnologiei atât la elevi,cât și la profesori

-aspecte legate de etică,integritate

Dincolo de activitatea de predare-învățare,în perioada anilor trecuți am descoperit împreună cu elevii mei că blended-learning poate fi aplicată cu succes atât la clasă la orele de specialitate și dirigenție,cât și în cazul activităților extracurriculare(scenetele și jocurile de rol au fost îmbinate armonios cu prezentări PP și chestionare google forms informative și amuzante în același timp).

În **concluzie**,pot afirma cu convingere că formatul blended-learning în învățare și al utilizării tehnologiei digitale în activitatea la clasă reprezintă viitorul în sistemului educațional nu doar în țara noastră,ci pretutindeni în lume. Pentru a putea beneficia de rezultate semnificative în acest sens este absolut necesar ca profesorii să-și îmbunătățească și upgradeze permanent cunoștințele de utilizare a tehnologiei digitale,elevii să-și dezvolte gândirea critică și abilitățile de comunicare și colaborare,iar forurile superioare să asigure finanțare pentru dotările cu echipamente si device-uri funcționale în fiecare sală de clasă.

Descoperim, empatizam,salvăm,trăim

Dumitrescu Mirela

Școala Gimnazială Spiru Haret,Oltenița,Județul Călărași

În proiectarea activităţii didactice pe baza noului curriculum ,vizând atingerea competenţelor, predarea şi însuşirea cunoştinţelor folosind metode active-participative,obiectivele propuse au fost urmatoarele: identificarea resurselor informaţionale adecvate conţinutului stabilit şi selectarea activităţilor şi situaţiilor de lucru astfel încât acestea să capete un caracter antrenant, în concordanţă cu nivelul clasei, cu stilurile de învăţare ale elevilor şi cunoştinţele lor anterioare. Proiectarea şi elaborarea materialelor didactice, a activităţilor cu părinţii si extracurriculare, realizarea modelelor de proiecte didactice, fişe de lucru, stabilind descriptorii de performanţă, obiectivele operaţionale şi itemii. Proiectarea activitătilor extracurriculare am făcut-o corelând obiectivele curriculare cu nevoile şi interesele elevilor. În cadrul activităţilor didactice utilizez strategii didactice care transformă elevul într-un factor activ al propriei formări, construiesc situaţii de învăţare care solicită participarea creativă acât mai multor elevi. Pentru ca lecţiile să fie cât mai atractive folosesc, alături de metodele tradiţionale şi metode moderne, activ-participative, mijloace TIC (prezentari Power-point, softuri educationale, CD-uri), astfel ca lectiile sa fie cât mai atractive.Am căutat să aduc, la diferite ore, materiale didactice pe care să le corelez cu conţinuturile de învăţare pentru a le transforma în suport activ al procesului instructiv- educativ şi să adopt strategii variate pe parcursul orei – lucrul individual sau în grup, lucrul în perechi, pentru ca toţi elevii să fie activaţi, să stimulez cooperarea şi/sau spiritul competiţiei. Adaptatarea limbajului la nivelul achiziţiilor anterioare ale educabililor aconstat în explicarea noţiunilor, corectarea greşelilor de exprimare, folosirea limbii române literare şi a unui limbaj corect, decent şi adecvat statutului de cadru didactic. A fost feed-back-ul constructiv în toate momentele lecţiei- toţi elevii beneficiind de atenţie şi primind aprecieri. Verificarea atingerii obiectivelor am realizat-o prin evaluare formativă, continuă, urmată de verificarea confirmării de către părinţi a luării la cunoştinţă a rezultatelor obţinute la evaluări. Valorizarea activităţilor s-a facut prin realizarea unor portofolii/expoziţii cu lucrarile elevilor, prin exemple de bună practică. Desfăşurarea unor activităţi extraşcolare şi extracurriculare a contribute direct la atingerea obiectivelor curriculare, ale dezvoltării personale, instituţionale şi comunitare, în acord cu nevoile colectivului de elevi. De cate ori am fost solicitata am raspuns afirmativ solicitarilor venite din partea colegilor si a conducerii. Am asigurat caracterul aplicativ al cunoştinţelor predate, selectând conţinuturile şi stategiile care să poată fi utilizate diferenţiat, în scopul furnizării serviciilor educaţionale tuturor elevilor, indiferent de mediul de proveniență, de caracteristicile culturale sau de alte particularităţi; am implicat toţi elevii, fără discriminare, în activităţile de învăţare, am antrenat în activităţile sociale ale grupului elevii cu deficienţe de învăţare sau proveniţi din medii defavorizate. Ținând cont de egalitatea de şanse, am aplicat învăţarea centrată pe elev şi am folosit resurse care să sprijine procesul de învăţare al elevilor cu CES, iar pentru elevii cu rezultate mai slabe am realizat program de remediere. În activitatea didactică am aplicat cunoștințele doâandite ca urmare a participării la activităţile metodice, ştiinţifice şi de dezvoltare profesională, am insistat pe folosirea metodelor active, centrate pe elev în activitatea didactică, pe folosirea metodelor moderne de motivare şi evaluare a elevilor. Am coordonat proiecte educaționale”Holocaustul în România”, „ 1 decembrie-Ziua Națională a României” , „24 ianuarie-Mica Unire”,„Europa-n sărbătoare,România mândră tare!”, „10 mai ziua Regalitatii”,Ziua Eroilor. Organizarea unor excursii tematice în Constanța, București,Iași,Târgoviște,Curtea de Argeș,Maramureș,Suceava,Cluj- Napoca, Șoldanu - ferma de animale și conac în Saptamana Verde, la Uzina de apă,fabrica de pâine Forni din Oltenița, clădirile istorice, muzee virtuale au încărcat bagajul spiritual al copiilor. Am contribuit la respectarea regulamentului şcolar si intern, a procedurilor referitoare la asigurarea securităţii elevilor, prin supravegherea şi corectarea permanentă a comportamentelor elevilor atât pe durata pauzelor, cât şi în timpul orelor prin planificarea şi organizarea unor activitati referitoare la prevenirea şi combaterea violenţei şi a comportamentelor nesănătoase, prin instruirea elevilor cu privire la normele de securitate şi protecţie personală, prin monitorizarea stării de curăţenie a sălii de clasă și a școlii. Promovarea în comunitate a activitatăţilor unităţii de învăţământ şi a ofertelor educaţionale a avut impact asupra comunității și a crescut prestigiul instituției și dorința copiilor și părinților de a se implica activ în procesul educațional. Am comemorat sau sărbătorit evenimentele istorice,religioase,legate de mediu,sportive si aufost derulate proiecte educationale pe aceste teme, in care am implicat elevii institutiei, cadrele didactice, parintii si comunitatea locala. Săptămâna mobilităţii europene-concursuri sportive,role,biciclete,referate-etc.,comemorarea Holocaustului în România şi la nivel internaţional,Ziua Naţională a României –program artistic la Primăria Municipiului Olteniţa şi la Monumentul Eroilor,Naşterea Domnului Iisus Hristos,Ziua Dunării,24 ianuarie “160 de ani de la Unirea Principatelor Române”, 9 mai-Tripla semnificaţie istorică, proiectul -„Europa-n sărbătoare,România mândră tare!, 10 mai-Ziua Monarhiei in Romania, Ziua Eroilor, Ziua Copilului. Cadrele didactice,elevii si parintii au colaborat şi au participat la activităţi de voluntariat : Căminul pentru persoane vârstnice şi Centrul pentru copii cu dizabilităţi din Olteniţa(programe artistice,donaţii de alimente,îmbrăcăminte,jucării),ajutorarea unor familii defavorizate din Comuna Curcani,judetul Călăraşi şi a unui copil de 5 ani diagnosticat cu cancer,au fost încheiate parteneriate cu Biserica şi Crucea Roşie Călăraşi.

Prin proiectul„Think,eat,save!”-Ziua mediului ne-am propus următoarele obiective: să conştientizeze importanţa apei în natură;să-şi formeze deprinderile de îngrijire şi ocrotire a mediului înconjurător.să ajute la amenajarea spaţiului educaţional exterior prin plantarea unor flori şi copaci; să identifice situaţii, cazuri, forme de manifestare a poluării mediului înconjurător; să respecte regulile de conservare şi ocrotire a pământului;să aplice norme de comportament specific asigurării sănătăţii şi protecţiei omului şi naturii; Învăţarea a fost specifică acestuia, iar experienţele sale au stat la baza descoperirii noilor cunoştinţe, influenţându-i dezvoltarea holistică. În strânsă legătură cu conceptele pedagogie de învățare experiențială se află conceptul educație outdoor. conştientizarea importanţei unei alimentaţii sănătoase în dezvoltarea organismului, cât şi sporirea cunoştinţelor elevilor despre mediu şi protecţia acestuia prin stimularea capacităţilor creative. Printre problemele globale se situează protecția mediului, trebuie să pregătim copiii să devină agenți activi,să-i responsabilizăm, să-i îndrumăm pentru o dezvoltare durabilă, un mediu și trai sănătos, să promovăm practicile și politicile ecologice sustenabile și responsabile. Am plantat flori,am reciclat peturi,doze de aluminiu,cartoane,baterii,am ecologizat zona portului Oltenița,ne-am bucurat de frumusețile naturii și am învațat să o protejam.Am vizitat fabrica de pâine Forni din Oltenița și am invațat că munca îl înnobilează pe om.Am vizitat ferma de animale de la Șoldanu,județul Călărași si am realizat efortul depus de oameni si animale pentru ca noi să avem produse proaspete și sănătoase. Vizita din Piața Olteniței ne-a introdus în lumea aromelor și culorilor fermecătoare, fructe,legume,miere,pește,flori,iar țăranii care proveneau din satele apropiate, ne-au încântat cu poveștile lor. I-am apreciat foarte mult si i-am promovat în toată lumea. Ca profesor de istorie i-am purtat într-o călătorie în trecut de la civilizația Gumelnița până în comunism,copiii dobândind un bagaj de informații pe care l-au împărtașit și părinților,monumente istorice,clădiri emblematice poartă amprenta vremurilor de odinioară. Din excursiile tematice din alte orașe,Sighișoara,Deva,Brasov,Târgoviște,Curtea de Argeș, București,Iași,Suceava,Constanța, am învățat istoria la fața locului,povestită de ghizi sau localnici, am invațat să prețuim pamântul pe care ne-am născut, să ne păstrăm identitatea națională, să ne respectăm tradițiile și obiceiurile, să le transmitem mai departe generațiilor viitoare. Am realizat ca au murit oameni ca noi să ne bucurăm zi de libertate și aceste meleaguri frumoase și bogate. Există în jurul nostru oameni care nu se pot bucura pe deplin de viată: copii aflaţi în suferinţă, bătrâni uitaţi de familie într-un centru sau la casele lor, copii care au pierdut un părinte. Valorile umane care te înalță sunt empatia,bunătatea,cinstea,dreptatea,solidaritatea,egalitate,generozitatea, am sensibilizat elevii şcolii noastre şi a altor şcoli partenere, părinţii, autoritățile locale şi au conştientizat că gestul lor poate aduce bucurie şi mângâiere. Cunoaşterea dificultăţilor prin care trec persoane cu handicap fizic sau psihic, introducerea elevilor în atmosfera vieţii persoanelor cu handicap instituţionalizate la care legătura cu familia naturală sau lărgită este inexistentă au fost obiective atinse. Am pus zâmbete,acolo unde poate nu au fost niciodată,le-am arătat ca nu toți oamenii sunt răi,am empatizat,am bucurat,am oferit toata iubirea și căldura sufletelor noastre acestor persoane.Platon afirma că educația este “Arta de a forma bunele deprinderi sau de a dezvolta aptitudinile native pentru virtute ale acelora care dispun ele”.

Exemple de bune practici pe tema „Antibullying: Educație pentru Empatie” la nivel primar

1. Proiectul „Prietenia începe cu un zâmbet”

- Descriere: Elevii sunt încurajați să construiască relații pozitive prin gesturi simple de bunătate, cum ar fi complimente, ajutor reciproc și integrarea colegilor excluși.
- Implementare:
- În fiecare săptămână, un elev este desemnat „Ambasadorul Prieteniei” și are sarcina de a identifica colegii care au nevoie de sprijin sau care fac gesturi frumoase.
- La finalul săptămânii, clasa discută despre experiențele lor și învață din exemplele pozitive.
- Rezultate: Îmbunătățirea relațiilor dintre colegi și reducerea comportamentelor de excludere.

2. Cutia Empatiei

- Descriere: Elevii scriu anonimi mesaje despre experiențele lor, despre colegii care au nevoie de sprijin sau despre situații de bullying.
- Implementare:
- Profesorul verifică zilnic conținutul cutiei și discută, fără a dezvălui identități, despre soluțiile posibile.
- Unele mesaje sunt utilizate pentru discuții de grup despre empatie și sprijin.
- Rezultate: Elevii se simt mai în siguranță exprimându-și emoțiile, iar profesorii pot identifica problemele înainte ca acestea să escaladeze.

3. Jocuri de rol: „Pune-te în locul altuia”

- Descriere: Elevii joacă diferite roluri (victimă, agresor, martor) în scenarii de bullying.
- Implementare:
- Profesorul oferă scenarii simple, cum ar fi: „Un coleg este tachinat pentru că poartă ochelari”.
- După jocul de rol, clasa discută despre cum s-au simțit în fiecare rol și cum ar putea preveni astfel de situații.
- Rezultate: Creșterea empatiei și înțelegerea impactului emoțional al bullying-ului.

4. Programul „Fii prietenul meu”

- Descriere: Un program prin care elevii mai mari (clasa a IV-a) sunt mentori pentru cei mai mici (clasa I sau a II-a).
- Implementare:
- Fiecare elev din clasa mare este „responsabil” de un coleg mai mic, ajutându-l să se integreze și oferindu-i sprijin.
- Profesorii organizează activități comune (lectură, jocuri, discuții).
- Rezultate: Întărirea sentimentului de comunitate și reducerea izolării elevilor mai vulnerabili.

5. Zilele „Fără Bullying”

- Descriere: O zi pe lună dedicată activităților antibullying, unde elevii participă la jocuri și discuții despre empatie și respect.
- Implementare:
- Activități artistice (desenarea unui poster cu tema „Un mediu sigur pentru toți”).
- Concursuri de povești despre prietenie.
- Activități de echipă care promovează cooperarea.
- Rezultate: Consolidarea valorilor pozitive și creșterea conștientizării.

6. Atelier de povești „Eroul empatiei”

- Descriere: Elevii creează povești în care personajele principale combat bullying-ul folosind empatia și curajul.
- Implementare:
- Profesorul oferă exemple de început de poveste, iar elevii o continuă în echipe.
- Cele mai bune povești sunt citite în fața clasei și afișate pe panoul clasei.
- Rezultate: Elevii învață despre importanța intervenției pozitive și a înțelegerii emoționale.

7. Activitatea „Lanțul Complimentelor”

- Descriere: Fiecare elev oferă un compliment unui coleg, iar acesta continuă lanțul, asigurându-se că toți primesc aprecieri.
- Implementare:
- Profesorul inițiază activitatea și încurajează elevii să găsească calități autentice.
- Activitatea poate continua pe parcursul săptămânii.
- Rezultate: Creșterea stimei de sine și crearea unui mediu pozitiv.

SEMINARUL TEOLOGIC ORTODOX

„IUSTIN PATRIARHUL”

CÂMPULUNG MUSCEL

STR. MĂRĂŞEŞTI NR.15

TEL. / FAX 0248.506005

PROIECTUL EDUCAŢIONAL

”STOP BULLYING!”

An şcolar 2023/2024

<u>Echipa de proiect:</u>

Initiatori/Coordonatori :

Coordonator pentru proiecte şi programe educative şcolare şi extraşcolare, prof. Dumitru Loredana

Director, pr. prof. Cojocaru Ion

Consilier școlar , prof. psih. Pavel Nadia

<u>Parteneri:</u>

Biroul de Siguranță Școlară Argeș

Presedintele Consiliului Elevilor,

<u>Colaboratori:</u>

Diriginții claselor a IX-a și a X-a

Comitetul reprezentativ al părinților

<u>1. Argument</u>

În școlile românești, fenomenul de bullying are o incidență din ce în ce mai ridicată, pericolul venind din falsa impresie de normalitate a acestuia, majoritatea oamenilor acceptându-l ca pe o componentă obișnuită a vieții de zi cu zi.

Bull în limba engleză înseamnă taur. Bullies (în aceeaşi limbă) înseamnă agresori, iar bullying este acţiunea agresivă (verbal, acţional şi implicit emoţional), desfaşurată între două sau mai multe persoane, şi începe prin intimidarea unuia de către celălalt. Poate nu întâmplător rădăcina termenului este „taur", cu trimitere la brutalitate - „luat în coarne", forţa conflictuală şi comportament agresiv.

Intimidarea/ameninţarea este o încercare agresivă, de obicei sistematică şi continuă, în scopul subminării și rănirii cuiva, pe baza unor slăbiciuni percepute la acesta. Deși frecvent asociate cu copiii, agresiunile pot apărea la orice vârstă, iar membrii grupurilor minoritare sunt mult mai susceptibili de a fi hărțuiți la vârsta adultă (în limbaj de specialitate mobbing-ul).

Efectele asupra victimei sunt adesea devastatoare din punct de vedere emoțional și comportamental.

Bullying-ul poate să transforme școala într-un loc de temut, în timp ce aceasta ar trebui să le asigure elevilor un mediu în care să se simtă în siguranță.

Odată informați, copiii pot lua atitudine, pot interveni pentru ei înșiși, dar și pentru ceilalți, iar numărul cazurilor de acest fel se va diminua treptat.

Prevenirea acestui fenomen este responsabilitatea tuturor şi nimeni nu ar trebui să fie indiferent faţă de acele persoane care se află în incapacitatea de a se descurca într-o asemenea situaţie.

Cadrele didactice pot să contribuie la diminuarea fenomenului fie prin activități de informare, implicare și combatere a fenomenului, fie prin neacceptarea și sancționarea imediată a unor astfel de comportamente

2. Scopul proiectului

Informarea corectă a elevilor din învățământul primar, gimnazial și liceal, a părinților acestora și a cadrelor didactice cu privire la fenomenul "bullying": definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească, forme de prevenție, modalități de a lua atitudine, de a interveni pentru ei înșiși și/sau pentru alții, în vederea diminuării numărului cazurilor de acest fel.

3. Obiectivele proiectului

****Diseminarea informațiilor despre fenomenul "bullying": definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească ;***

**** Aplicarea chestionarului Bullying, pentru a se stabili gradul de răspândire a fenomenului Bullying în rândul elevilor***

****Creşterea gradului de conştientizare a efectelor negative ale fenomenului "bullying" în rândul eleviilor, părinți ai acestora, cadre didactice și al nivelului de informare al acestora asupra necesităţii implicării în prevenirea şi combaterea acestui fenomen;***

****Însușirea de către elevi, părinți ai acestora și cadre didactice, a unor tehnici de gestionare corectă a situațiilor în care elevii sunt victime ale unor pesoane care practică "bullyingul";***

****Consilierea elevilor care practică "bullying-ul", cu accent pe dezvoltarea altor metode de exprimare a emoțiilor negative și de rezolvare a conflictelor interioare proprii;***

****Instruirea cadrelor didactice și a părinților elevilor cu privire la felul în care își pot sprijini elevii/ copiii implicați în situații de tip "bullying" ("victime" sau "agresori");***

****Diseminarea rezultatelor proiectului, într-un interval de 2 luni".***

4. Grupul țintă :

**** elevi din învăţământul liceal***

**** cadre didactice.***

5. Beneficiarii direcți și indirecți:

- ***direcţi: elevi, părinţi, cadre didactice***
- ***indirecţi : comunitatea locală***

6. Durata proiectului: mai- iunie, 2024

7.Locul de desfăşurare:

-săli de clasă, curtea școlii, cabinet de informatica

8.Resurse materiale

-Coli albe ,colorate

-Markere, carioca, acuarele, culori,

-bilețele care se lipesc/Post-it-uri, pixuri, flipchart.

-Aparat foto, casetofon , laptop;

-filme tematice;

9.Resurse procedurale:

Strategii didactice: conversaţia euristică, expunerea, modelarea, explicaţia, problematizarea, algoritmizarea, generalizarea, jocuri de rol şi exerciţii practice de modelare comportamentală, dezbateri, expuneri.
Forme de organizare: frontal,individual, lucrul pe grupe.
10. Evaluare:

- ***Mediatizarea proiectului prin afişe, fluturaşi,***
- ***Recompense, diplome, felicitări,***
- ***Fotografii,***

11. Rezultate aşteptate:

- ***Proiecte, portofolii,***
- ***Expoziţii.***

12. Acţiuni:

- ***Stabilirea unui calendar de lucru, planuri de activitate,***
- ***Popularizarea acţiunilor.***

BIBLIOGRAFIE:

- ***Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova , Strategii pentru o clasă fără bullying , manual pentru profesori și personalul școlar***

CALENDARUL ACTIVITAȚILOR

Nr. crt.	***Activitatea***	***Locul de desfașurare***	***Termen***
1.	***Informarea și conștientizarea bullying-ului și cyberbulling-ului.*** ***Fenomenul bulling-mit sau realitate.*** ***Film sau realitate***	***Săli de clasă/laboratorul de informatică***	***Mai , 2024***
2.	***O școală fară bulling -Concurs de videoclipuri/afise;*** ***Realizarea unui vernisaj cu lucrările copiilor și premierea autorilor lucrărilor câștigătoare***	***Săli de clasă/holul școlii***	***Iunie,2024***
3.	***-Stop bullying!; Violenţa distruge!, Prietenia construieşte!*** ***- Lectorat cu reprezentantii parintilor si consilierul scolar CJRAE*** ***-"Hai să dăm mână cu mână!" pentru a monitoriza fenomenul de violență sau bullying în***	***Săli de clasă***	***Iunie, 2024***

	timpul pauzelor. Am transformat curtea școlii într-un spațiu al prieteniei, al educației non-formale, al veseliei, al culorii, în care elevii se simt bine, se joacă, interacționează, învață, se responsabilizează. ***Realizarea unei prezentării PPT cu aspecte de la activitățile organizate***	***CDI*** ***Laboratorul de informatică***	

Concluzii

Am inițiat și derulat acest proiect, conștienți fiind că „datorăm copilului cel mai profund respect”.

Activitățile desfășurare au reprezentat o formă de a educa altfel, de a îi învăța pe elevi să fie mai buni, mai toleranți, mai empatici și mai solidari cu problemele celor din jurul lor, prin intermediul unor activități educative non-formale care le-au stârnit curiozitatea, inițiativa, dorința de implicare și participare. Toți cei implicați în proiect au înțeles că încălcarea drepturilor copilului naște povești triste și grele, că respectarea drepturilor copilului nu este o opțiune, ci o obligație pe care o avem fiecare, indiferent că suntem adulți sau copii. Doar astfel putem contribui la construirea unei școli și, implicit, a unei lumi mai bune, mai tolerante, mai incluzive pentru fiecare dintre noi.

Încheiem prin a transmite câteva mesaje pe care le-am descoperit în cartea, respectiv filmul „Minunea”, care ne-au inspirat în activităţile noastre:

• „Niciodată nu judeca după aparențe!”
• „Când ai de ales între a fi corect și a fi bun, alege să fii bun!”
• „Faptele voastre vă sunt monumente”
• „Nu poți vedea bine decât cu inima”
• „Măreţia nu constă în putere, ci în dreapta folosire a puterii. E măreț cel a cărui putere însuflețește cele mai multe inimi din puterea inimii lui”.
• „Fă cât de mult bine poți, prin orice mijloace poți, în orice fel poţi, în orice moment poți și cât de multă vreme poți!”
• „Dacă poți trece prin gimnaziu fără să rănești pe nimeni , e chiar grozav!”
• „Fă un pic mai mult bine decât este necesar!

CE PĂLĂRIE ALEG SĂ PORT?

-exemplu de bună practică-

Prof. Eftene Mariana

Școala Gimnazială, sat Tăriceni

Activitatea a fost desfășurată în cadrul Proiectului Național „Împreună prindem curaj" de către elevii clasei a V-a, de la Școala Gimnazială, sat Tăriceni

SCOPUL**:**

1. Formarea și dezvoltarea trăsăturilor pozitive de personalitate;
2. Eliminarea comportamentelor greșite (agresiuni, bullying, conflicte, etc);

OBIECTIVE:

1. Să caute informații despre următorii termeni: bullying, conflict, agresor, victimă;
2. Să clarifice situația prezentată într-un studiu de caz (bullying);
3. Să prevadă consecințele agresiunii în mediul școlar;
4. Să evidențieze importanța cunoașterii cazurilor de bullying și a empatiei față de victimele acestuia;
5. Să interpreteze rolul unui agresor/ victimă;
6. Să găsească mijloace de combatere a bullying-ului;

Resurse procedurale**:** metoda pălăriilor gânditoare, metoda predicțiilor, conversația, explicația, problematizarea, dezbaterea, jocul de rol; laptop, tablă magnetică, foi de flipchart, markere, postit-uri, pălării colorate din carton;

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII:

Joc de spargere a gheții: Elevii vor primi două postit-uri, își vor scrie prenumele pe fiecare, iar pornind de la inițiala prenumelui vor nota o însușire pozitivă pe unul din postit-uri și una negativă pe celălalt; (Ex. M – modestă; M – mofturoasă); Pe tablă se vor afișa pe două coloane aceste postit-uri, în funcție de trăsătura pozitivă sau negativă pe care elevii au prezentat-o. În acest fel doresc să evidențiez că fiecare dintre noi avem atât calități, cât și defecte;

Prezentarea temei și obiectivelor (*sarcinilor de lucru*)

Elevii vor primi un fragment din volumul „ *Cuore – inimă de copil*" – de Edmondo de Amicis. „ *Profesorul nu venise încă și trei sau patru băieți necăjeau pe bietul Crossi, băiatul cu părul*

roşu şi cu mâna legată de gât, a cărui mamă e precupeață. Îl loveau cu liniile, îi azvârleau coji de castane în ochi şi îi ziceau mereu;

— Ciungule, slutule! Unii îl imitau, în bătaie de joc, cum îşi ţinea mâna legată de gât. Sărmanul băiat stătea singur în fundul clasei şi nu zicea nimic; însă se uita când la unul, când la altul, parcă i-ar fi rugat, să-l lase în pace. Dimpotrivă ei se îndârjiră şi mai tare. Atunci Crossi..."

1. Se va opri lectura textului în acest moment pentru a da frâu liber predicțiilor. Toate acestea vor fi notate pe tablă. Se va continua lectura textului până la final, urmând să se evidențieze ideile cele mai apropiate de textul prezentat.
2. Se poartă o scurtă conversație despre conținutul fragmentului, evidențiindu-se comportamentul de *bullying.*

Fixarea cunoștințelor: Clasa va fi împărțită în 6 echipe, prin extragerea unui bilet colorat (roşu, galben, albastru, verde, alb, negru). Li se va explica elevilor că fiecare culoare reprezintă „ o pălărie", care are o anumită semnificație:

● **Pălăria albă** - Se referă la gândirea pragmatică, bazată pe informații si date accesibile. Se bazează pe căutarea şi adunarea informațiilor, analizarea şi dezbaterea lor până la găsirea soluției sau a ceea ce se caută. ***Este o judecată bazată pe fapte***.

● **Pălăria roşie**: Spre deosebire de cea albă, această ***pălărie se bazează mai mult pe latura emoțională a gândirii***. Foloseşte din plin intuiția, bănuielile sau instinctul în rezolvarea multor probleme. Nu necesită demonstrație sau argumente, este bazată pe sentimentele prezente și atât, fără conştientizarea consecințelor.

● **Pălăria neagră:** Este considerată ***pălăria problemelor, precauției și chiar a criticilor***. Este gândirea care se uită mai întâi la punctele slabe sau vulnerabile ale unei probleme sau decizii. Se încearcă identificarea motivelor pentru care ceva nu a mers. Nu este un mod de gândire rău, având în vedere că ajută la identificarea si eliminarea punctelor slabe sau deciziilor nefaste şi, astfel, la evitarea dezastrelor. Este una dintre cele mai importante pălării, consideră psihologii. Aceştia susțin că mulți oameni se

concentrează atât de mult pe aspectele pozitive ale rezolvării unei probleme, încât nu reuşesc să vadă adevăratele probleme şi puncte slabe din spatele unei decizii şi sunt predispuşi la eşec.

● **Pălăria galbenă:** Este ***pălăria gândirii pozitive***. Este perspectiva optimistă pe care un copil trebuie să o aibă asupra unei decizii sau probleme. Este important ca, pe lângă evidențierea punctelor slabe, să existe şi o perspectivă pozitivă, de identificare a beneficiilor şi valorii

deciziei luate. Pălăria galbenă îl ajută pe copil să meargă mai departe, atunci când are impresia că totul se prăbușește în jurul lui, este un stimul util în gândire.

● **Pălăria verde**: Este ***pălăria creativității***. Se referă la găsirea unor soluții creative în rezolvarea problemelor cu care are de-a face. Este o gândire lipsită de reguli sau critici.

● **Pălăria albastră:** Este ***complexă*** și vizează de fapt ***întregul proces al gândirii și utilizarea tuturor celorlalte 5 pălării*** în cadrul aceleiași probleme sau decizii. ***Este un fel de gândire despre gândire*** sau ***metacogniție***. Se caracterizează prin organizare, planificare și punerea în detaliu a fiecărui pas din planul stabilit și folosirea celorlalte pălării.

Aceste informații vor fi prezentate sub forma unor postere și afișate în fața clasei. Fiecare echipă va primi un nume și va trebui să rezolve câte o sarcină:

1. **Pălăria albă** (**INFORMATORII**) „Căutați informații despre următorii termeni: ***bullying, conflict, agresor, victimă*** ";
2. **Pălăria roșie** (**SENTIMENTALII)** „Realizați un joc de rol, în care un elev să fie Crossi, iar restul echipei să fie colegii care îl batjocoresc pe Crossi. Notați apoi pe o fișă cum v-ați simțit în rolul interpretat."
3. **Pălăria neagră (NEGATIVIȘTII**) „Găsiți argumente care să justifice comportamentul agresiv, umilitor, al colegilor lui Crossi. Ce consecințe au astfel de comportamente?"
4. **Pălăria galbenă (OPTIMIȘTII) „**Propuneți o soluție favorabilă ambelor „tabere" de rezolvare a acestui conflict. Găsiți 3 modalități de prevenire a conflictelor."
5. **Pălăria verde (CREATIVII) „**Imaginați-vă un alt final al întâmplării, prin care personajele să devină buni prieteni. Ce pedepse propuneți pentru agresori?"
6. **Pălăria albastră (CLARIFICATORII) „**Pe baza informațiilor primite de la *informatori***,** încadrați fapta prezentată: *bullying* sau *conflict*. Care sunt *actorii* și ce roluri *joacă*?

REFLECȚIE/ ASIGURAREA FEEDBACK-ULUI**:** Fiecare tip de gândire determină un anumit tip de comportament, fapt pentru care am asociat fiecărei pălării trăsăturile de personalitate care rezultă din aceasta.

1. **PĂLĂRIA ALBĂ:** *nu am opinii, sunt neutru atunci când e vorba despre un conflict; nu intervin, sunt un martor pasiv atunci când e vorba despre un conflict;*
2. **PĂLĂRIA ROȘIE:** *empatizez cu victima unei agresiuni; trăiesc sentimente puternice atunci când citesc sau ascult povești despre copii, victime ale violenței, sau atunci când văd astfel de imagini;*

3. **PĂLĂRIA NEAGRĂ:** *îmi face plăcere să agresez copiii; privesc cu interes filmele de acțiune, îmi plac scenele violente; practic jocuri online cu violență; folosesc deseori un limbaj vulgar, jignitor, la adresa colegilor mei;*
4. **PĂLĂRIA GALBENĂ:** *sunt o persoană optimistă, găsesc cu ușurință soluții la problemele mele și ale celor din jurul meu; întotdeauna văd partea „luminată”, pozitivă a lucrurilor;*
5. **PĂLĂRIA VERDE:** *sunt o persoană cu o imaginație bogată, creativă, inovativă, veselă și jucăușă; iubesc natura, jocurile în aer liber;*
6. **PĂLĂRIA ALBASTRĂ:** *sunt o persoană organizată, îmi planific cu atenție timpul; timpul de joacă este limitat; îmi aleg cu atenție prietenii;*

Fiecare elev își va nota numele pe un postit și îl va lipi pe planșa cu pălăria care corespunde cel mai bine profilului său psihologic sau tipului de comportament.

C*oncluzie:* se vor evidenția acele echipe care au tratat cu seriozitate sarcinile de lucru, iar în alegerea *pălăriilor* au dat dovadă de sinceritate, de autocunoaștere, de implicare și dorință de a elimina acele comportamente neadecvate.

Bibliografie:

1. M.E.C., *Învăţarea activă, ghid pentru formatori şi cadre didactice*, Bucureşti, 2001.
2. Crenguţa Lăcrămioara Oprea, *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universității din București, București, 2003
3. Edmondo de Amicis, *Cuore, inimă de copil,* Editura HERRA, Pitești, 2003
4. Otilia Păcurari (coordonator), Învățarea activă: ghid pentru formatori, București, MEC-CNPP, 2001.

Cum putem preveni bullyingul la elevii din ciclul primar?

prof.înv.primar Evuleț Monica-Mihaela
Liceul Tehnologic „Tomșa Vodă", Solca, Suceava

Prevenirea bullyingului la clasele mici (ciclul primar) este esențială pentru a crea un mediu educațional pozitiv și sigur pentru toți copiii. La această vârstă, copiii încep să învețe despre relațiile interpersonale și cum să interacționeze cu ceilalți, iar prevenirea bullyingului trebuie să fie o prioritate. Câteva metode eficiente pentru prevenirea acestuia ar putea fi:

Promovarea unui climat școlar pozitiv

- Crearea unui mediu incluziv și prietenos. Este important ca școala să încurajeze respectul reciproc, prietenia și colaborarea. Activitățile de grup care încurajează lucrul în echipă și sprijinul reciproc sunt foarte utile.
- Rolul modelului pozitiv. Profesorii, părinții și alți membri ai comunității școlare trebuie să fie modele de comportament pentru copii, arătând respect și empatie față de toți.

Educația pentru empatie și înțelegere

- Jocuri și activități care dezvoltă empatia. Elevii pot învăța despre cum se simt ceilalți prin jocuri de rol, activități de grup sau povești care pun accent pe înțelegerea altora și pe gestionarea emoțiilor.
- Discursuri despre emoții și comportamente. Cadrele didactice pot organiza sesiuni educaționale în care să discute despre cum se simt cei care sunt răniți și despre importanța de a fi bun cu ceilalți.

Crearea unor reguli clare și simple

- Stabilirea unor norme de comportament. Elevii trebuie să știe ce comportamente sunt acceptabile și ce comportamente sunt inacceptabile, precum bullyingul. Aceste reguli trebuie să fie simple, clare și repetate constant.
- Recompensarea comportamentelor pozitive. Atunci când elevii respectă regulile și se comportă într-un mod pozitiv, să fie recompensați prin laude sau activități speciale, pentru a încuraja comportamentele respectuoase.

Încurajarea și dezvoltarea abilităților de rezolvare a conflictelor

- Exprimarea corectă a emoțiilor. Copiii trebuie să învețe să își exprime sentimentele de furie sau supărare într-un mod calm, fără a recurge la agresivitate. Profesorii pot organiza sesiuni de instruire pentru a-i ajuta să își exprime opiniile fără a răni pe alții.
- Mediatori între colegi. În unele școli, copiii mai mari sau profesorii pot fi desemnați ca "mediatori", ajutându-i pe cei mici să rezolve conflictele fără a recurge la violență.

Implicarea părinților în procesul educativ

- Comunicarea constantă cu părinții. Părinții trebuie să fie informați despre comportamentele copiilor lor și despre importanța educației pentru respect și empatie. Astfel, părinții pot susține aceleași valori și acasă.
- Ateliere și sesiuni pentru părinți. Organizarea de sesiuni de instruire pentru părinți, în care aceștia pot învăța cum să discute despre bullying cu copiii lor și cum să le încurajeze comportamentele pozitive.

Program de educație socială și emoțională

- Învățarea despre diversitate și respect. Copiii trebuie să învețe despre diferitele culturi, religii, familii și abilități, pentru a înțelege că diferențele nu sunt un motiv de bullying, ci o oportunitate de învățare și respect.
- Încurajarea autoreglării emoționale. Programul de educație socială poate include tehnici de autoreglare emoțională, învățându-i pe copii cum să gestioneze emoțiile puternice (furie, frustrare) fără a recurge la agresivitate.

Crearea unui sistem de raportare accesibil și confidențial

- Canale de raportare pentru elevi. Elevii trebuie să aibă posibilitatea de a raporta comportamentele de bullying într-un mod anonim sau confidențial, fără a se teme de represalii. Acest lucru poate include un sistem de "cutii de sugestii" sau un sistem de raportare online.
- Încurajarea intervenției colegilor. Copiii trebuie să fie încurajați să ajute un coleg care este victima bullyingului, să vorbească cu un adult sau să îi ofere suport.

Monitorizarea comportamentului în clasă și pe coridoarele școlii

- Observarea atentă a comportamentului elevilor. Profesorii trebuie să fie mereu atenți la interacțiunile dintre copii și să observe orice semne de comportament agresiv sau izolare a unui elev.
- Campanii și activități care promovează non-bullyingul. Organizarea de activități educative, zile tematice (de exemplu, „Ziua fără bullying”), sau concursuri de desene pentru promovarea unui comportament pozitiv.

Implicarea elevilor în activități de prevenire

- Crearea unui grup de ambasadori anti-bullying. Elevii pot fi implicați în promovarea unui comportament respectuos în rândul colegilor lor, prin implicarea lor în organizarea de campanii anti-bullying și activități educaționale.
- Colaborarea cu alți elevi din școală. Elevii din clasele mai mari pot organiza activități educaționale și de mentorat pentru elevii mai mici, ajutându-i să înțeleagă mai bine valorile de respect și empatie.

Susținerea victimelor bullyingului

- Consiliere pentru victimele bullyingului. Elevii care au fost victime ale bullyingului ar trebui să aibă acces la consiliere pentru a depăși experiențele negative și pentru a învăța cum să se apere într-un mod pozitiv.
- Crearea unui mediu sigur pentru victime. Este esențial ca acești copii să nu se simtă izolați și să știe că au sprijinul profesorilor și al colegilor lor.

Prin implementarea acestor metode, putem contribui la prevenirea bullyingului la clasele mici și la crearea unui mediu educativ sănătos și sigur pentru toți copiii.

Bibliografie

1. Arsova Netzelmann, T.; Steffan E.; Angelova M. Strategii pentru o clasă fără bullying. 2016
2. Beldean-Galea I., Mireștean I.-M., Irimie S. ș.a. Comportamentul bullying în școală - formă specifică a violenței școlare. În: Revista de Medicină Școlară și Universitară, Vol. III, nr.3, 2016
3. http://www.unicef.ro/media/fenomenul-bullying-cum-il-depistam-si-cum-il-combatem-pentru-scoli-mai-sigure/
4. http://www.parintibuni.ro/index.php/Parenting-de-la-A-la-Z/bullying-ul-in-scoala-o-noua-ingrijorare-pentru-parinti

Dezvoltarea Empatiei în Liceele Tehnologice: Soluții pentru Reducerea Bullyingului

Prof. Felherț Monica, Liceul Tehnologic Nr 1 Salonta

Educația în liceele tehnologice are un rol esențial în formarea unor tineri nu doar competenți profesional, ci și capabili să contribuie la o societate mai empatică și incluzivă. Prevenirea bullyingului și promovarea empatiei sunt priorități esențiale pentru crearea unui mediu educațional sigur, mai ales în contextul provocărilor specifice unui astfel de liceu, unde diversitatea elevilor este mare, iar presiunea adaptării sociale poate fi semnificativă. Prin aplicarea unor bune practici adaptate specificului unui liceu tehnologic, se pot dezvolta competențe sociale și emoționale esențiale pentru succesul personal și profesional.

Un prim pas este integrarea unor activități adaptate domeniilor tehnologice studiate. De exemplu, în cadrul orelor de tehnologie, profesorii pot introduce proiecte practice care să implice colaborare. Spre exemplu, elevii pot realiza un proiect de construcție sau reparație care să fie destinat unei comunități defavorizate. Prin colaborarea în atingerea unui scop comun, elevii vor învăța nu doar competențe tehnice, ci și cum să comunice, să empatizeze și să aprecieze munca în echipă. Aceste activități practice nu doar că îmbunătățesc abilitățile tehnice ale elevilor, dar și întăresc legăturile sociale dintre aceștia (Jolliffe & Farrington, 2006).

În cadrul orelor de limbă și comunicare, se pot organiza dezbateri tematice despre impactul bullyingului. Profesorii pot utiliza materiale video care descriu situații de bullying specifice mediului de lucru și pot provoca elevii să discute despre cum ar reacționa în acele situații. Aceasta este o oportunitate de a lega empatia de realitatea profesională, pregătindu-i pe elevi pentru viitoarele interacțiuni în medii diverse. Discuțiile și reflecțiile asupra acestor situații pot contribui la dezvoltarea unei culturi a respectului și a înțelegerii reciproce (Decety & Jackson, 2004).

Proiectul "Ambasadorii Empatiei" reprezintă o inițiativă prin care elevii din clasele superioare sunt selectați pentru a deveni "Ambasadorii Empatiei" și primesc formare specializată în recunoașterea și combaterea bullyingului. Acești ambasadori organizează ateliere și discuții cu colegii lor, promovând comportamente empatice și intervenind în cazurile de bullying. În liceele tehnologice, selecția ambasadorilor poate fi realizată pe baza recomandărilor profesorilor și a interviurilor, iar formarea poate include scenarii specifice mediului tehnologic, cum ar fi conflictele legate de utilizarea echipamentelor tehnice sau de colaborarea în proiecte practice. Activitățile organizate de ambasadori pot include ateliere în care discuțiile se concentrează pe colaborarea și respectul în laboratoarele tehnice, utilizarea responsabilă a echipamentelor și promovarea unei culturi de ajutor reciproc. Astfel, elevii dezvoltă abilități de leadership și învață să intervină eficient în situațiile de bullying, ceea ce contribuie la crearea unui mediu școlar pozitiv (Gordon, 2005).

Atelierele de inteligență emoțională sunt sesiuni interactive în cadrul cărora elevii învață despre recunoașterea și gestionarea emoțiilor proprii și ale altora. Aceste ateliere pot include jocuri de rol, exerciții de auto-reflecție și discuții de grup. În liceele tehnologice, planificarea acestor ateliere poate fi realizată în colaborare cu psihologi și consilieri școlari, iar scenariile utilizate pot reflecta situații reale întâlnite în atelierele tehnice și laboratoare. Elevii sunt astfel încurajați să practice empatia și comunicarea eficientă, ceea ce reduce conflictele și comportamentele de bullying (Jolliffe & Farrington, 2006).

Programul de mentorat "Bigger Buddy" presupune ca elevii din clasele superioare să devină mentori pentru elevii mai mici, ajutându-i cu temele, oferindu-le sfaturi și sprijin emoțional. Mentoratul are loc săptămânal, în cadrul unor întâlniri organizate în școală. În liceele tehnologice, selecția mentorilor poate fi realizată pe baza performanțelor academice și

a recomandărilor profesorilor, iar întâlnirile pot avea loc în laboratoarele tehnice sau în ateliere. Mentorii pot ajuta colegii mai mici cu proiectele tehnice și le pot oferi sprijin emoțional, contribuind astfel la dezvoltarea abilităților tehnice și empatice (Olweus, 1993).
Cluburile de empatie sunt grupuri de elevi care participă la diverse activități menite să dezvolte empatia și comportamentele prosociale. Activitățile pot include voluntariat în comunitate, vizite la centre de îngrijire, organizarea de evenimente caritabile și discuții pe teme legate de empatie. În liceele tehnologice, aceste cluburi pot fi promovate prin afișe și prezentări, iar activitățile planificate pot include reparații și întreținerea echipamentelor tehnice pentru comunitate. Elevii pot învăța astfel să aprecieze munca în echipă și să contribuie activ la bunăstarea comunității (Decety & Jackson, 2004).

Programul "StopBullying" este un program comprehensiv care include sesiuni de formare pentru profesori și elevi, resurse educaționale, ghiduri pentru părinți și campanii de conștientizare. Programul utilizează și tehnologia, prin aplicații mobile și platforme online, pentru a facilita raportarea incidentelor de bullying. În liceele tehnologice, formarea pentru profesori poate include recunoașterea și intervenția în cazurile de bullying în mediul tehnologic, iar resursele educaționale pot include scenarii legate de bullying în laboratoare și ateliere. Dezvoltarea unei aplicații mobile pentru raportarea anonimă a incidentelor de bullying poate facilita intervenția promptă și eficientă (Ttofi & Farrington, 2011).

Ziua Empatiei este o zi dedicată exclusiv activităților care promovează empatia în școală. Elevii participă la ateliere, jocuri de rol, discuții și activități de voluntariat, toate axate pe dezvoltarea empatiei și înțelegerea altora. În liceele tehnologice, activitățile pot include demonstrații tehnice și proiecte de echipă care necesită colaborare și empatie. Discuțiile de grup despre importanța empatiei și sesiunile de voluntariat pentru reparații și întreținere a echipamentelor comunitare pot contribui la crearea unui mediu școlar empatic și colaborativ (Baron-Cohen, 2011).

Proiectul "Te Văd, Te Aud" este un program de mentorat în care elevii mai mari sunt instruiți să devină mentori pentru colegii mai mici, ajutându-i să navigheze prin problemele de bullying și să dezvolte relații pozitive. În liceele tehnologice, formarea mentorilor poate include scenarii specifice mediului tehnologic, iar întâlnirile de mentorat pot avea loc în laboratoare și ateliere. Evaluarea continuă a programului și monitorizarea progresului relațiilor de mentorat contribuie la crearea unui mediu școlar sigur și incluziv (Goleman, 1995).

Proiectul "Împreună Împotriva Bullyingului" implică organizarea de ateliere interactive și sesiuni de discuții în care elevii, părinții și profesorii colaborează pentru a dezvolta strategii de prevenire și combatere a bullyingului. Proiectul include și sesiuni de consiliere pentru elevii afectați de bullying. În liceele tehnologice, atelierele interactive pot include discuții despre conflictele legate de utilizarea echipamentelor tehnice, iar sesiunile de consiliere pot oferi sprijin emoțional elevilor afectați de bullying (Rigby, 2003).

Programul "Prietenii Empatiei" încurajează elevii să formeze grupuri de prieteni care se sprijină reciproc și promovează empatia. Aceste grupuri organizează activități de grup, cum ar fi jocuri de echipă, discuții tematice și proiecte comunitare. În liceele tehnologice, activitățile pot include reparații și întreținerea echipamentelor tehnice pentru comunitate, excursii și activități comunitare care să consolideze legăturile dintre elevi și să promoveze comportamente empatice (Gordon, 2005).

Proiectul "Școala fără Bullying" este un program comprehensiv care implică întreaga comunitate școlară în eforturile de prevenire și combatere a bullyingului. Programul include sesiuni de formare pentru profesori, campanii de conștientizare și intervenții directe în cazurile de bullying. În liceele tehnologice, formarea pentru profesori poate include scenarii specifice mediului tehnologic, iar campaniile de conștientizare pot utiliza exemple practice din ateliere și laboratoare (Ttofi & Farrington, 2011).

Un exemplu concret adaptat liceelor tehnologice este implementarea unui program de mentorat, în care elevii din clasele mai mari să devină mentori pentru boboci. Aceştia pot ghida elevii mai tineri în adaptarea la mediul liceal, ajutându-i să depăşească posibile momente de izolare. Spre exemplu, mentorii pot organiza sesiuni de "întâlniri de suport", unde bobocii pot discuta despre provocările lor, iar mentorii pot oferi sfaturi şi soluţii. Această abordare nu doar că sprijină integrarea, dar creează şi un climat de respect reciproc şi solidaritate (Olweus, 1993).

Implicarea elevilor în proiecte comunitare este o modalitate eficientă de a dezvolta empatia. De exemplu, liceele tehnologice pot colabora cu primăriile locale sau organizaţii non-guvernamentale pentru proiecte precum repararea mobilierului din şcoli primare defavorizate sau realizarea unor sisteme de iluminat ecologic în spaţii publice. Aceste activităţi nu doar că pun în valoare abilităţile practice ale elevilor, dar încurajează şi responsabilitatea socială. Participarea la astfel de proiecte comunitare poate întări sentimentul de apartenenţă şi de contribuţie la binele comun (Gordon, 2005).

Un alt exemplu este organizarea unor acţiuni caritabile, cum ar fi strângerea de fonduri pentru elevii care provin din familii cu dificultăţi financiare. Elevii pot folosi competenţele dobândite în timpul orelor pentru a realiza produse (de exemplu, obiecte din lemn sau metal, sisteme electrice simple) pe care să le vândă în cadrul unui târg caritabil. Astfel de iniţiative nu doar că oferă un sprijin concret colegilor aflaţi în nevoie, dar şi încurajează solidaritatea şi empatia în rândul elevilor (Baron-Cohen, 2011).

Liceele tehnologice pot profita de accesul la tehnologii moderne, cum ar fi realitatea virtuală (VR), pentru a simula situaţii care dezvoltă empatia. Spre exemplu, elevii pot utiliza aplicaţii precum "Walk in My Shoes" pentru a experimenta perspectivele unei victime a bullyingului. După sesiuni, se pot organiza discuţii interactive în care elevii să reflecteze asupra propriilor emoţii şi asupra modului în care ar putea interveni pozitiv în astfel de situaţii. Utilizarea VR în educaţie poate oferi o înţelegere profundă şi personală a impactului bullyingului (Goleman, 1995).

O altă iniţiativă utilă este organizarea unei campanii tematice numite "Respect şi profesionalism". Aceasta poate include afişe realizate de elevi despre empatie şi importanţa respectului în mediul de lucru, piese de teatru despre combaterea bullyingului sau sesiuni de training despre comunicarea eficientă şi rezolvarea conflictelor. Campaniile de conştientizare pot schimba atitudinile şi comportamentele elevilor, promovând o cultură a respectului şi a responsabilităţii (Rigby, 2003).

Elevii pot fi implicaţi activ în organizarea unor ateliere unde colegii lor să poată povesti despre experienţele lor legate de bullying sau despre momente în care au reuşit să ajute pe cineva. Aceste activităţi creează un spaţiu sigur pentru exprimarea emoţiilor şi pentru consolidarea relaţiilor pozitive. Partajarea experienţelor personale poate întări legăturile interpersonale şi poate promova înţelegerea şi susţinerea reciprocă (Ttofi & Farrington, 2011). Liceele tehnologice pot încuraja colaborarea cu companii locale care doresc să sprijine astfel de iniţiative. De exemplu, o companie poate organiza workshop-uri despre empatie în echipe, folosind exemple din mediul profesional. Totodată, firmele pot sponsoriza programe anti-bullying prin oferirea de echipamente necesare, cum ar fi acces la platforme de realitate virtuală. Colaborarea cu partenerii locali poate aduce resurse şi expertiză valoroasă în implementarea programelor de empatie şi prevenire a bullyingului (Jolliffe & Farrington, 2006).

Prin adaptarea unor bune practici la specificul unui liceu tehnologic, se poate crea un mediu educaţional care promovează nu doar competenţe profesionale, ci şi valori precum respectul, empatia şi solidaritatea. Implementarea unor programe de mentorat, a proiectelor comunitare, utilizarea tehnologiilor moderne şi organizarea de campanii de conştientizare sunt paşi concreţi pentru reducerea bullyingului şi pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor. Aceste

inițiative nu doar că vor contribui la succesul educațional, dar vor pregăti elevii să devină cetățeni responsabili şi empatici.

Bibliografie

- Baron-Cohen, S. (2011). **The Science of Evil: On Empathy and the Origins of Cruelty**. Basic Books.
- Decety, J., & Jackson, P. L. (2004). **The functional architecture of human empathy**. Behavioral and Cognitive Neuroscience Reviews, 3(2), 71-100.
- Goleman, D. (1995). **Emotional Intelligence**. Bantam Books.
- Gordon, M. (2005). **Roots of Empathy: Changing the World Child by Child**. The Experiment.
- Jolliffe, D., & Farrington, D. P. (2006). **Development and validation of the Basic Empathy Scale**. Journal of Adolescence, 29(4), 589-611.
- Olweus, D. (1993). **Bullying at School: What We Know and What We Can Do**. Blackwell Publishing.
- Rigby, K. (2003). **Consequences of bullying in schools**. Canadian Journal of Psychiatry, 48(9), 583-590.
- Ttofi, M. M., & Farrington, D. P. (2011). **Effectiveness of school-based programs to reduce bullying: A systematic and meta-analytic review**. Journal of Experimental Criminology, 7(1), 27-56.

Antibullying: Educație pentru Empatie

Prof. Filip Ioana
Școala Gimnazială "Europa" – Tg. Mureș

Principalele cauze ale bullying-ului în școli ar fi diferențele sociale, economice și culturale, dar și impactul pe termen lung asupra victimelor. Cadrele didactice, psihologi școlari, părinți și toți cei implicați în educația elevilor trebuie să găsească soluții de prevenire, incluzând dezvoltarea empatiei prin educația socială și emoțională.

Exemple de bune practici

Educația pentru empatie este un instrument puternic în combaterea bullying-ului, deoarece ajută la dezvoltarea abilității de a înțelege și respecta sentimentele celorlalți. Promovarea empatiei în școli și comunități poate reduce cazurile de bullying și poate crea un mediu mai sigur și mai incluziv pentru toți elevii. Iată câteva exemple de bune practici pentru educația anti-bullying, axate pe cultivarea empatiei:

1. Proiecte de educație socială și emoțională (SEL)

Proiectele de educație socială și emoțională (SEL) sunt esențiale în dezvoltarea empatiei. Acestea ajută elevii să înțeleagă și să gestioneze emoțiile proprii, să dezvolte abilități de relaționare și să își îmbunătățească comportamentele față de ceilalți. Activitățile din cadrul acestor proiecte pot include:

- Jocuri de rol: Elevii sunt puși în diverse situații în care trebuie să își exprime și să recunoască emoțiile celorlalți.
- Discuții ghidate: Educatorii pot încuraja discuții despre cum se simt ceilalți atunci când sunt hărțuiți și cum pot răspunde cu empatie.

2. Campanii de conștientizare a bullying-ului

O metodă eficientă de prevenire a bullying-ului este organizarea de campanii de conștientizare, care includ sesiuni educaționale despre efectele bullying-ului și importanța empatiei. Exemple de bune practici:

- **Zilele „Fără bullying"**: Organizează evenimente speciale în care elevii sunt invitați să participe la activități care promovează respectul reciproc și empatia (de exemplu, un

„mărțișor al prieteniei” sau un „plăcuțe de apreciere” pe care fiecare elev scrie mesaje pozitive despre colegi).

- **Povești sau filme inspirative**: Proiecțiile de filme sau lecturile care evidențiază povești de prietenie, respect și solidaritate pot stimula discuții despre importanța empatiei.

3. Crearea unui mediu sigur și incluziv

Asigurarea unui mediu de învățare în care toți elevii se simt respectați și acceptați este un aspect esențial al educației pentru empatie. Unele măsuri care pot fi implementate sunt:

- **Policile școlii pentru prevenirea bullying-ului**: Crearea unor politici clare împotriva bullying-ului, care să fie aplicate consecvent și să includă măsuri educative.
- **Grupe de suport între elevi**: Fiecare elev ar putea fi integrat într-o echipă sau grup de suport unde să poată împărtăși experiențele și să învețe de la ceilalți.

4. Formarea profesorilor și a personalului educațional

Un alt exemplu important este formarea continuă a cadrelor didactice și a personalului educațional în abordarea bullying-ului și în promovarea empatiei. Acestea ar trebui să:

- Participă la cursuri de dezvoltare personală și profesională pe teme precum gestionarea conflictelor, promovarea respectului și empatiei.
- Încurajeze și susțină elevii care sunt victime ale bullying-ului, oferindu-le suport psihologic și emoțional.

5. Proiecte de voluntariat și implicare comunitară

Activitățile de voluntariat sunt excelente pentru a dezvolta empatia și pentru a ajuta elevii să înțeleagă diferitele perspective ale celor din jur. Exemple de bune practici includ:

- **Parteneriate cu organizații caritabile**: Elevii pot participa la activități de voluntariat în comunitate (ajutor pentru persoane vârstnice, implicare în campanii de colectare de donații etc.).
- **Proiecte de mentorat**: Elevii mai mari pot fi mentori pentru cei mai mici, încurajându-i să aibă grijă unii de alții și să învețe despre responsabilități.

6. Utilizarea tehnologiilor pentru promovarea empatiei

Tehnologia poate fi un instrument deosebit de util în educația pentru empatie. Unele exemple includ:

- **Aplicații educaționale**: Aplicațiile care promovează jocuri și activități interactive despre empatie și gestionarea conflictelor pot fi folosite pentru a învăța copiii să își exprime emoțiile într-un mod sănătos.
- **Proiecte de sensibilizare online**: Elevii pot crea și distribui materiale educative (postere, videoclipuri, pliante) pentru a atrage atenția asupra importanței respectului și empatiei în mediul online.

7. Tehnici de mediere și rezolvare a conflictelor

Medierea și soluționarea conflictelor sunt esențiale pentru a preveni și combate bullying-ul. Unele bune practici sunt:

- **Formarea elevilor ca mediatori**: În școlile unde se aplică acest model, elevii sunt instruiți să medieze conflictele între colegi, oferind soluții care promovează înțelegerea și respectul reciproc.
- **Cursuri de comunicare non-violentă**: Aceste cursuri pot învăța elevii cum să comunice fără a recurge la violență verbală sau fizică.

Prin implementarea acestor practici, școlile și comunitățile pot contribui semnificativ la reducerea fenomenului de bullying și la crearea unui mediu educațional bazat pe empatie și respect.

Aceste surse reprezintă o combinație de teorie și practică, fiind utile pentru profesori, părinți și specialiști în domeniu care doresc să implementeze programe educaționale eficiente în combaterea bullying-ului prin promovarea empatiei în școli.

Bibliografie:

1. **Bălănescu, S. (2017).** *Bullying-ul în școli: Cauze, efecte și măsuri de prevenire*. Editura Didactică și Pedagogică.
2. **Câmpeanu, R., & Popescu, C. (2014).** *Educație pentru viață. Abilități sociale și emoționale în școli*. Editura Polirom.
3. **Rădulescu, D., & Ionescu, M. (2016).** *Prevenirea și combaterea bullying-ului în școli. Ghid pentru profesori și părinți*. Editura Humanitas.
4. **Popescu, L. (2011).** *Educația emoțională: Teorii și practici aplicate în școli*. Editura Universitară.
5. **Anghel, I. (2013).** *Dezvoltarea empatiei în școală și prevenirea bullying-ului*. Editura Sigma.

6. **Stan, M., & Popa, A. (2015).** *Prevenirea comportamentului violent în școală: Un ghid pentru profesori și părinți*. Editura Pro Universitaria.
7. **Ministrul Educației Naționale (2019).** *Strategia Națională pentru Combaterea Bullying-ului în Școli*. București: Ministerul Educației Naționale.

PROIECT DE LECȚIE

Motto: „Devii ceea ce crezi că ești!”(Buddha)

Data:
Școala:
Clasa a IV-a
Propunător:
Aria curriculară: Om și societate
Disciplina : Educație civică
U.Î. : Comportamente prosociale
Tema lecției: Spunem „Nu” bullying-ului!
Tipul lecţiei: predare – învăţare

Scop: -formarea şi dezvoltarea unor comportamente prosociale

- încurajarea dezvoltării relațiilor pozitive cu elevii și construirea unui climat favorabil în clasa de elevi

-dezvoltarea responsabilității față de propria persoană și față de ceilalți și a inițiativei în situații de bullying

Competențe generale:

1. Cunoaşterea şi utilizarea limbajului din sfera valorilor civice
2. Cunoaşterea şi respectarea drepturilor copilului, a normelor de comportare în societate
3. Dezvoltarea unor comportamente relaţionale privind constituirea grupurilor sociale

Competenţe specifice:

-*1.3. să-şi exprime oral sau în scris, în cuvinte proprii, un punct de vedere personal cu privire la comportamentul civic în diferite situaţii;
- 2.1. să compare situaţii care privesc drepturi şi îndatoriri ale copilului ;
- 2.2. să identifice reguli şi norme de comportament civic în diferite situaţii;
- 3.2. să participe la dezvoltarea climatului afectiv pozitiv în grup - jocul de rol;
-*3.3. să descrie şi să compare tipuri de relaţii şi atitudini sociale (colaborare, competiţie, solidaritate, toleranţă, intoleranţă) pornind de la situaţii concrete .

Obiective operaționale:

a) **cognitive**

-OOC1-Identificarea comportamentelor negative
-OOC2-Identificarea persoanelor implicate în bullying
-OOC3-Exersarea unor abilități de a face față bullyingului
-OOC4-Înțelegerea sesnului termenului de „bullying”
-OOC5-Sortarea trăsăturilor pozitive/fapte bune/trăsături negative/fapte rele
-OOC6 -identificarea afirmațiilor care conduc la situații de cooperare

b) **psiho-motorii**

-OOPM1-să adopte o poziție corectă și comodă a corpului pentru activitate
-OOPM2-să mânuiască corect instrumentele de scris și materialele pe parcursul activității

c) afective

-OOA1-să manifeste interes pentru rezolvarea sarcinilor date

-OOA2-să manifeste inițiativă, plăcere, și o atitudine degajată în comunicarea orală, curaj de a solicita intervieverea în actul comunicării

Strategii didactice:

Metode și procedee: observația, conversația, problematizarea, explicația, învățarea prin descoperire, jocuri, metoda ciorchinelui, audiție, autoevaluarea, munca independentă

Materiale și mijloace: planșe, fișe de lucru, laptop, videoproiector, markere colorate, inimioara de pluș, cărticica, jetoane, lipici

Forme de organizare și evaluare: individual, frontal, pe grupe

Umane: 22 de elevi

Temporale: 50 minute

Bibliografice:

-„Curriculum Naţional. Programe şcolare pentru învăţământul primar” Bucureşti, 2005;
-Romiță Iucu, Managementul clasei de elevi, Ed. POLIROM, Iași, 2006
- Adriana Rotaru, Mariana Corin, Riana Calotă, Consultații pentru activitatea educativă, Ed. Eurobit, Timișoara, 1996
-Florica Chereja – “Dezvoltarea gândirii critice în învăţământul primar”, Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2004;
-Gabriela Bratu – “Aplicaţii ale metodelor de gândire critică la învăţământul primar”, Humanitas Educaţional, 2004;
- Didactica Educației civice, curs pentru studenții de la PIPP, Prof. Elvira Rotundu.

Momentele lecției	O.O.	Activitatea învățătoarei	Activitatea elevilor	Strategii	Evaluare
Moment organizatoric	-	Pregătește materialele necesare bunei desfășurări a activității și creează o atmosferă destinsă, plă-cută	Își pregătesc cele necesare în vederea bunei desfășurări a activității.	-	-
Captarea atenției	- **OOC5**	Se propune elevilor audierea cântecului,,Îmi cer iertare !" https://www.youtube.com/watch?v=JCDsRlUmJQQ și completarea unui ciorchine cu comportamentele negative ale copilului amintite în cântec, cât și cu atitudinea pe care o are acest copil pentru a-și repara greșelile.(ANEXA 1) Activitate de ,,**Spargere a gheței**" Explică elevilor modul de realizare a acestei activități : Se va da din mână în mână inimioara de pluș și i se va spune copilului care primește ghemul un lucru care este apreciat la el.	Audiază cântecul propus. Completează ciorchinele conform explicațiilor învățătoarei. Sunt atenți la explicațiile primite. Realizează jocul propus prin interme-diul acestei activități.	-audiție -metoda ciorchinelui -joc colectiv	-completarea corectă a ciorchinelui -observarea sistematică a comportamentului elevilor
Anunțarea temei și a obiectivelor lecției	-	Anunță titlul lecției și obiectivele acesteia. Scrie titlul lecției pe tablă.	Sunt atenți la explicațiile date de către învățătoare . Scriu titlul lecției în caiete.	-	-
Dirijarea învățării	**OOC1** **OOC2** **OOC3**	Propune elevilor vizionarea filmulețului,,Agresivi-tatea și combaterea ei" https://www.youtube.com/watch?v=GUogW0kQcsc Prezintă elevilor o cărticică cu multe buzunărașe. Explică elevilor realizarea jocului,, Cărticica curioasă". Un elev va deschide cărticica, va lua din buzunărașul descoperit bilețelul, va citi întrebarea	Vizionează filmulețul Răspund la întrebările extrase.	-laptop -cărticică -bilețele cu sarcini -observația -explicația -exercițiul -conversația	-răspuns corect la întrebări -observarea sistematică a comportamentului elevilor -aprecieri verbale

	OOC4	scrisă în acel bilețel și va da răspunsul,așa cum reiese din filmulețul vizionat.(ANEXA 2) Cere ca doi elevi să vină în fața clasei: unul înalt și unul scund (cel înalt va fi agresorul, cel scund victima). -Doboară-l pe .... !(numele copilului scund;-sigur va ezita, așa că este nevoie de încurajare) -Haide, haide, îndrăznește! Propune elevilor o discuție liberă pe marginea jocului De rol realizat. -Ce s-a întâmplat când agresorul a împins în jos victima? (s-a lăsat și ea în jos) S-a lăsat și ea în jos, exact! Ca să împingi pe cineva în jos, trebuie să te lași și tu în jos… -Ce părere aveți: ce crede cel care împinge în jos? Agresorul îi împinge pe alții în jos crezând că este mai sus, că e mai bun, crede că se ridică, călcând pe alții, vrea să fie mai sus, mai puternic, sau pur și simplu să pară mai bun decât alții. -De fapt, ce se întâmplă? În fapt, se coboară. Se coboară în ochii noștri pentru că noi știm că e de fapt slab. Se coboară. E slab pentru că nu se poate face remarcat decât prin agresiune, fie ea fizică sau verbală. E slab pentru că își alege victime mai mici decât el. **Bullying-ul e definit ca umilire, ca batjocură.** Propune elevilor să observe cuvintele care intră în alcătuirea cuvântului **BATJOCURĂ**:**BAT**+**JOC**+**URĂ** -Cum începe bullying-ul? O bătaie în joacă... apoi ... un copil este etichetat, tachinat, batjocorit în	Realizează jocul de rol, sub atenta supraveghere a învățătoarei. Sunt atenți la explicațiile învățătoarei.	-joc de rol -observație -explicație -conversație -învățarea prin descoperire	-observarea sistematică a comportamentului elevilor -aprecieri verbale

		cercul său de cunoștințe sau de către colegi care îl strigă într-un anume fel... Acele tachinări - care din păcate uneori se transformă în îmbrânceli sau chiar în atacuri fizice - generează URĂ. Prezintă elevilor un PPT , cu informații despre fenomenul Bullying, pe înțelesul acestora. Propune elevilor realizarea unui **experiment.** Prezintă elevilor o siluetă de adolescent. Cere elevilor să scrie câte o trăsătură frumoasă pe această siluetă. După terminarea exercițiului, silueta este lipită pe tablă și este ales un lider care să explice de ce această persoană creată de ei ar fi minunată dacă ar fi reală. (colegii sunt lăsați să adauge diferite motive dacă doresc) Observă un elev mai puțin implicat în exercițiul de grup căruia îi spune la ureche să spună cuvinte urâte la adresa siluetei și să rupă o mână, să facă o pauză, apoi să continue rupând încă ceva de la siluetă fără să explice de ce. -Cum v-ați simțit când a rupt silueta? -Cum putem evita asta? -Ce ar putea face colegul vostru pentru a repara ce a făcut?	Urmăresc prezentarea și își vor lua notițe, conform informațiilor primite prin intermediul PPT-ului. Contribuie la realizarea experimentului. Un agresor ne crează o stare de disconfort, de teamă, de neliniște… așa-i? Ne face rău prin abuzuri emoționale și fizice. Ne putem îndepărta de el,îl marginalizăm cu toții, putem să îl influențăm să renunțe.	-laptop, -videoproiector -PPT -observație -explicație -observație -explicație -experiment -siluetă -exercițiul -conversația	-observarea sistematică a comportamentului elevilor -aprecieri verbale

		-Cum este acum silueta? Așa este și cu urmele lăsate de bullying. Dacă rănești pe cineva, poți să repari într-o anumită măsură, însă urme vor rămâne. Așa că, mai bine fii precaut! Am văzut mai devreme că, dacă începi să-i împingi pe alți oameni în jos, te cobori. Să ne uităm puțin la reversul medaliei. Dacă încerci să ajuți pe cineva să se ridice, să îl împingi în sus, te ridici pe vârfuri, ești mai sus decât înainte, te îmbunătățești pe tine. Ca să ridici pe altul, trebuie să te ridici pe tine mai întâi. Care este Regula de Aur? „Fă altora ceea ce ţi-ar plăcea să-ţi facă ei ţie.”	Să lipească silueta. Elevul lipește silueta ruptă. E întreagă, dar se văd urmele. Sunt atenți la explicațiile învățătoarei.	-problematizare -observație -explicație -conversație	-observarea sistematică a comportamentului elevilor -aprecieri verbale
Obținerea performanței		Prezintă elevilor o planșă cu un ,, Copac al valorilor” .(ANEXA 3)Cere elevilor completarea acestui copac și le explică modul de lucru; într-un coșuleț sunt mere pe care sunt scrise trăsături fapte bune și fapte rele. Copiii vor alege: merele *bune* (arată fapte bune) în copac și merele *rele* (fapte rele) jos, lângă copac. **Discuții generalizatoare:** *-Ce poate reprezenta copacul?* *-Dar merele?* *-Ce facem cu merele de jos*?	Sunt atenți la explicațiile învățătoarei. Completează, pe rând, ,,Copacul valorilor”. Răspund la întrebările puse de către învățătoare. -o familie, un grup, o comunitate - oamenii cu trăsăturile lor pozitive și negative -încercăm să schimbăm trăsăturile negative, arătăm că sunt greșite, le răspundem cu bunătate	-planșă -jetoane cu mere -lipici -observația -explicația -exercițiul -conversație	-completarea corectă a copacului -răspuns corect la întrebări -observarea sistematică a comportamentului elevilor -aprecieri verbale

		Propune elevilor jocul „Ce s-ar întâmpla dacă?” Le explică acestora modul de realizare a jocului: transformarea exprimărilor care pot duce la conflict în situații de cooperare, folosind modelul dat: **Nu te așeza în locul meu! -Dacă vrei, poți sta în locul meu ora asta.** **a)Dă-te, vreau să intru primul!** **b)Dă-ți capul la o parte, că nu văd!** **c)Dacă nu te potolești, te spun!**	Sunt atenți la explicațiile date. Găsesc afirmații care pot duce la situații de cooperare.	-joc -explicația -observația -exercițiul	-transformarea corectă a exprimărilor
		Împarte elevilor o fișă de lucru, în care au de rezolvat următoarele sarcini:(ANEXA 4) -să stabilească corespondența dintre persoanele implicate într-o situație de bullying dintr-o imagine și denumirea acestora; -să încercuiască varianta corectă de răspuns a unor afirmații; -să completeze cu cuvinte date, propoziții lacunare referitoare la comportamentele antisociale.	Sunt atenți la explicațiile date. Rezolvă, individual, sarcinile de lucru.	-fișă de lucru -observația -explicația -muncă independentă -exercițiul	-rezolvarea corectă a sarcinilor -observarea sistematică a comportamentului elevilor -aprecieri verbale
		Verifică, frontal, modul de realizare a sarcinilor , evaluând corectitudinea rezolvării sarcinilor . Cere elevilor ca, pentru fiecare literă a cuvântului „**VIOLENȚA**” să găsească un cuvânt „bun” , care să exprime o calitate sau o emoție, calitate prin care am putea anihila sau schimba comportamentele negative.	Prezintă, oral, modul de realizare a sarcinilor și corectează eventualele greșeli. Găsesc cuvintele cerute.	-conversația -explicația -autoevaluarea -planșă -markere colorate -observație	

				-problematizare -exercițiul	
Încheierea activității	**-**	Citește elevilor următoarea poezioară: **MESAJ ANTIVIOLENȚĂ** De nu amâni o clipă un rău să-l împlineşti, Şi dacă minţi mai tare când alţii nu spun drept, De-ti place în iubire cu ură să loveşti, Şi totuşi îţi pui mască de sfânt şi de-nţelept, Dacă nu pierzi momentul să faci oriunde-un rău, Şi-n umbra lui te-nlinişti ca-n umbra unui pom, Al tău va fi Pământul, cu tot prinosul sau, Vei fi-ntre Domni întâiul, dar **NICIODATĂ OM**. Dacă poţi gândul, nervii şi inima să-i pui Să te slujească încă peste puterea lor, Deşi în trupul firav o altă forţă nu-i Afară de voinţa ce le impune spor, Dacă, izbit de ură, nu te răzbuni urând Şi totuşi nu-ţi pui mască de sfânt sau înţelept, Vei fi pe-ntreg Pământul deplin stăpânitor Şi, mai presus de toate, un **OM** – copilul meu! Dragii mei… Când vedeți un agresor, luați atitudine, fiți EROI! Ridicați-vă fără teamă, rămaneți fermi și încrezători în fața agresiunii verbale.!Nu este despre voi, este despre ei. Alegeți să fiți eroi,să fițis alvatori și nu victime! Strângeți rândurile, aliați-vă cu cei ca voi și spuneți STOP! E în puterea voastră! Dar puterea aceasta nu se vede dacă nu acționați. Face aprecieri asupra întregii activități desfășurate. Împarte elevilor câte un jeton cu o fețișoară zâmbitoare(ANEXA 5) și le cere copiilor să scrie pe	Audiază mesajul în versuri al învățătoarei. Sunt atenți la sfaturile date de către învățătoare.	-mesajul antiviolență -audiere -explicație -observație -discuții libere -jeton -diplomă -stimulente -conversație	- -observarea sistematică a comportamentului elevilor -aprecieri verbale

		acesta numele colegului de clasă pe care îl consideră cel mai prietenos şi cuminte. Strânge jetoanele, citeşte numele scrise, iar copiilor nominalizaţi le va împărţi diploma,, Cel mai bun prieten" (ANEXA 6) şi îi va felicita pentru atitudinea şi comportamentul lor. Împarte tuturor copiilor caramele învelite în mesaje motivaţionale tematice.	Scriu numele colegului pe care îl consideră cel mai cuminte şi mai prietenos. Aplaudă colegii nominalizaţi. Desfac carameaua şi citesc mesajul motivaţional, după care ies în pauză.		-aprecieri verbale

Strategii pentru a face față stresului
-Studiu de specialitate-

Prof. Elena Florea
Liceul Tehnologic Auto Curtea de Argeș

O sarcină importantă a cadrului didactic este aceea de a îi învăța pe elevi să dezvolte un bun management al emoțiilor și stresului. Sunt cazuri în care profesori sau părinți consideră că acesta este un aspect ce se dezvoltă în mod natural, nu ar trebui să i se acorde o atenție deosebită. Sigur că elevii învață din tot ceea ce li se întâmplă, dar nu înseamnă că nu e necesar să îi sprijinim și să ne asigurăm că nu vor trece inutil prin situații traumatizante.

În fața stresului, oamenii recurg la strategii diverse. Unele strategii sunt eficiente și sprijină ieșirea din situația stresantă, dar altele au rol nociv, producând mai mult rău decât bine. Callahan (2004) a concretizat două categorii:

1. strategii funcționale, care includ:
   a. menținerea unei perspective pozitive asupra situației,
   b. implicarea în rezolvarea problemelor apărute prin ieșirea din pasivitate,
   c. investiția emoțională în prieteni apropiați,
   d. căutarea de sprijin din partea familiei și a colegilor.
2. strategii nefuncționale:
   a. acțiuni de evitare, retragere, panică, complacere în situații stresante,
   b. asumarea vinovăției pentru acesta.

Ryan-Wenger pornește de la elementele negative trecând treptat spre cele pozitive, întâlnite la copii, fenomen care ajută la optimizarea strategiilor disfuncționale, identificând aspecte ameliorative.

Plecând de la acțiunea că, tema pentru acasă este considerată un factor stresor pentru un elev, strategiile evidențiate sunt:

- **Activități agresive**, rezultând în activități verbale/fizice ce merg până la rănirea sau prejudicierea celor din jur. Se poate ajunge la situația în care elevul se ceartă cu părintele ce insistă ca el să își facă temele.
- **Comportament de evitare**, când elevul, în mod intenționat, stă departe de sursa de stres, ajunge târziu acasă, de exemplu, sau evită o discuție cu părinții pe această temă.
- **Comportament de distrare**: se uită la televizor, pe telefon, pe diferite site-uri, se joacă singur sau în grup, încercând astfel întârzierea contactului cu factorul stresor, anunțând părinții că se apucă imediat, de fapt amânând activitățile ce țin de școală. Școlarul se poate relaxa emoțional prin activități sportive, ascultând muzică sau se poate gândi la altceva.
- **Evitare cognitivă**: elevul neagă că ar exista un element stresor, nu se mai gândește la el, încearcă să uite, să respingă orice aspect ce ține de acesta și astfel să răspundă cu „nuuu" la întrebarea pusă din partea părinților dacă ar avea teme. Există și posibilitatea ca elevul să aibă o gândire centrată pe dorință: să își imagineze modul în care și-ar dori să rezolve lucrurile.
- **Distracție cognitivă**: elevul se gândește la altceva, se distrează altfel, focalizându-se deliberat pe alte activități, evitând factorul stresor. De fapt, copilul citește cărți, nu pierde timpul jucându-se, dar nu își face tema.
- **Rezolvarea de probleme**: copilul recunoaște stresul cu care are de a face, dar caută soluții de a modifica, preveni sau elimina factorul stresor din viața sa, face ceva pentru

ca lucrurile să meargă mai bine, de exemplu, încercând să afle dacă profesorul intenționează să îl examineze sau nu în ziua următoare.

- **Restructurare cognitivă:** elevul recurge la o gândire pozitivă, se autoconvinge, gândindu-se la recompensele pe care le-ar primi dacă își face temele. Pe de altă parte, își amintește situații în care s-a descurcat mult mai bine decât alți colegi, mod prin care își crește stima de sine, gradul de încredere în sine. Elevul își spune sieși că poate rezolva orice problemă, că deține controlul asupra factorilor stresori din viața sa, dar și că poate sta departe de bullying.
- **Expresie emoțională:** prin exprimarea emoțiilor, dar nu într-un mod agresiv, de exemplu, plânge puțin înainte de a face temele.
- **Rezistență:** elevul își reîntâlnește teama de teme, cooperează, deci înfruntă factorul stresor și acceptă consecințele.
- **Căutarea informațiilor:** prin investigare, explorare, clarificarea unor lucruri, punere de întrebări privind factorul stresor.
- **Activități independente:** elevul se izolează de ceilalți, mergând într-un loc separat de ei, vrea să se relaxeze.
- **Activități de control:** elevul își controlează emoțiile și comportamentul prin reducerea tensiunii provocate de stres, prin relaxare, autoprotejare, învață să se bucure de acțiunea de a își face din timp temele.

Obișnuirea elevilor cu astfel de strategii este binevenită într-un bun management al dezvoltării lor, pentru că stresul este un factor important în viața fiecăruia dintre noi, iar scopul profesorilor este de a forma la elevi *personalități rezistente/robuste* care să se adapteze cu ușurință la factorii stresori din viața de zi cu zi. Datorită fenomenelor stresante, elevul poate deveni o pradă ușoară bullyingului. De aceea, este necesar să cultivăm *autocontrolul*, astfel elevul să creadă în abilitatea sa de a influența și gestiona evenimentele care i se întâmplă la un moment dat. Cadrului didactic îi revine misiunea de a îl implica mereu pe elev în activitățile școlare, astfel ca acesta să își dezvolte o altă caracteristică importantă a personalității proprii: *angajamentul.*

A treia însușire a unei personalități robuste este *provocarea.* Astfel, o schimbare este considerată o parte firească în viață, o oportunitate de dezvoltare, de creștere, o sursă a progresului său personal și social.

Este de recomandat ca un elev să învețe să își gestioneze stresul pentru dezvoltarea întregului său potențial cu o creștere semnificativă a performanțelor școlare și a nu provoca probleme de managementul clasei. Un elev stresat, cu o stimă de sine scăzută este o persoană care poate stresa și pe cei din jur, poate fi un factor de risc în favorizarea comportamentului agresiv. Emoțiile și impulsurile necontrolate duc frecvent la bullying. Persoana care are rolul de victimă, este văzută ca fiind slabă, cu încrederea de sine redusă, lipsită de apărare și de suport social și emoțional din partea celorlalți. În general, bullyingul apare datorită mecanismului de apărare numit *"deplasare",* caracterizat prin redirecționarea către o persoană pe care o considerăm mai puțin autoritară, a gândurilor, emoțiilor provocate de către o altă persoană.

Contrar aparențelor, problematica este una majoră pentru sistemul de învățământ, deoarece acesta presupune o doză considerabilă de stres asupra tuturor participanților: cadre didactice, elevi, părinți, bunici, etc. Există un *stres pozitiv* care duce la o creștere a performanțelor de la plictiseală, ca primă etapă, la zona de muncă în siguranță, ca a doua etapă, unde performanța ajunge la maxim. În schimb, zona *stresului negativ,* care se instalează imediat după depășirea zonei de confort psihologic, are trei subetape:

1. Etapa oboselii-când performanța este încă ridicată, dar crește prețul cu care aceasta este obținută;

2. Etapa epuizării-vine imediat după cea a oboselii, coboară și mai mult nivelul de performanță;
3. Etapa în care organismul intră în avarie, se prăbușește fizic și psihic, iar performanțele scad foarte mult.

În studiile efectuate, s-a constatat că oamenii au o reacție greșită: când văd că performanțele intră pe o pantă descendentă, în loc să ia o pauză, se încăpățânează să își intensifice eforturile, ceea ce conduce la o scădere și mai mare a performanțelor, dar și la posibile probleme de sănătate.

Este foarte important să acționăm preventiv pentru că uneori există riscul să observăm efectele stresului atunci când ne aflăm deja într-o stare avansată. Iar prevenția înseamnă, în acest caz, dezvoltarea și consolidarea personalității robuste, mai întâi la cadrul didactic și apoi, sub îndrumarea acestuia, la întregul colectiv de elevi.

Bibliografie:

- Pânișoară, I-O., *Ghidul profesorului*, Iași: Polirom, 2017
- *Dirigenție. Consiliere și orientare,* Editura Tribuna Învățământului, București, 1998

Exemple de bune practici anti-bullying în copilăria timpurie

Prof. educație timpurie: Florica Mădălina Cristina
Grădinița cu P.P. ”SF. ANA”, Craiova

„Copiii vor fi copii” este o expresie veche cu care probabil suntem familiarizați. Uneori, copiii vor fi copii, făcând mizerie în timp ce se joacă și învață, sau alergând și sărind în timp ce își exercită mușchii în creștere. Când vine vorba de hărțuire, totuși, nu există niciun motiv întemeiat să rămânem cu standardele primitive în idee de a crea grupuri în detrimentul altora.

Bullying-ul este o mare problemă care se extinde dincolo de scena stereotipă a celui mai mare copil din bloc care fură banii de prânz a tuturor celorlalți. Copiii de astăzi s-ar putea confrunta cu hărțuirea verbală (tachinări), hărțuirea emoțională și hărțuirea cibernetică, pe lângă violența fizică.

Mulți profesori adaugă „prevenirea bullying-ului” pe lista lor de responsabilități: adăugând aceste planuri de lecție împotriva hărțuirii la orele lor pentru a împărtăși importanța bunătății și a valorilor pozitive celor mici din viața voastră.

Importanța prevenirii bullying-ului în primii ani

Prevenirea agresiunii în contextul copilăriei timpurii ar putea părea imposibil. Împingerea, strigătul și chiar mușcatul pot face parte din dezvoltarea tipică la copiii mici. Cu toate acestea, există o linie între comportamentele de dezvoltare așteptate și agresiunea mai deliberată – și este una pe care profesorii din copilărie trebuie să fie vigilenți.

Potrivit unui studiu, mai mult de 20% dintre copiii cu vârste cuprinse între doi și cinci ani s-au confruntat cu hărțuire fizică, iar peste 14% dintre copiii din aceeași categorie de vârstă au fost victime ale agresiunii emoționale.

Deși, se definește bullying-ul ca având loc între „tinerii de vârstă școlară”, copiii nu sunt niciodată prea mici pentru a începe să învețe cum să-și controleze impulsurile agresive. Profesorii și părinții, deopotrivă, pot folosi aceste idei pentru a-i învăța pe cei mici importanța bunătății și a empatiei, pentru a opri agresiunea înainte de a începe.

Planuri și strategii de lecții împotriva bullying ului pentru copiii mici:

1. Promovarea valorilor pozitive

Acțiunile vorbesc mai tare decât cuvintele, mai ales pentru copiii mici. Copiii învață cum să facă față situațiilor dificile urmărind adulții importanți din viața lor. Deși nu se știu multe despre motivul pentru care apar comportamentele de agresiune, experții cred că un factor principal este modul în care copiii sunt tratați de către părinți.

Promovarea valorilor pozitive și capacitatea de a rezolva cu calm conflictele le arată copiilor mici cum să facă față problemelor fără a recurge la agresiune sau la agresiune emoțională. Adulții care manifestă grijă autentică, ascultare activă și empatie față de copii vor deschide calea pentru ca copiii să își dezvolte acele valori pentru ei înșiși.

2. Să permitem copiilor să practice rezolvarea conflictelor

A interveni pentru a ajuta copiii mici care se ceartă pentru o jucărie pare a fi lucrul corect de făcut. Dar mediarea conflictelor copiilor, pentru ei, poate face mai mult rău decât bine. Copiii au nevoie de multă practică în alegerea soluțiilor fără hărțuire la problemele lor și, uneori, asta înseamnă că adulții trebuie să se retragă.

„Cu excepția cazului în care este o problemă urgentă, îngrijitorii, profesorii și părinții ar trebui să aștepte înainte de a interveni pentru a ajuta un copil într-o situație dificilă". Totuși, asta nu înseamnă că adulții ar trebui să abandoneze copiii pentru a se ocupa de totul singuri! În schimb, se recomandă să observați de la o distanță scurtă pentru a vedea dacă copiii își pot găsi propria soluție. Profesorii pot profita, de asemenea, de momentele calme din sala de clasă pentru a oferi îndrumări, astfel încât copiii să aibă instrumentele de care au nevoie pentru a naviga în conflictele care vor apărea inevitabil.

3. Stabilirea unor limite

Nicio clasă nu este prea tânără pentru a beneficia de o politică anti-bullying. Copiii mici încă învață ce comportamente sunt în regulă și care nu. Un cadru didactic prea relaxat ar putea „contribui la încălcarea frecventă a regulilor și la o apatie generală sau lipsă de empatie pentru ceilalți, în timp ce regulile clare și consecințele adecvate pot valida sentimentele unui copil fără judecată".

Așteptările și regulile privind hărțuirea ar trebui să fie comunicate în mod clar atât copiilor, cât și părinților. Se recomandă personalului școlilor și grădinițelor să creeze politici care definesc și interzic agresiunea și un sistem prin care copiii să raporteze că sunt maltratați.

4. Joc de rol pentru a promova empatia

Empatia este o abilitate esențială pentru dezvoltarea copiilor. Atunci când copiii sunt capabili să vadă lucrurile din punctul de vedere al altuia, ei devin mai toleranți față de diferențele dintre ei și este mai puțin probabil să acționeze neplăcut față de semenii lor. Copiii mici nu au multe experiențe de viață pe care să se bazeze pentru a înțelege ce simt ceilalți – așa că orice oportunitate de a-i pune „în pielea" altuia poate ajuta la construirea unui sentiment timpuriu de empatie.

O modalitate ar fi crearea unor scenarii de jocuri de rol în care copiii sunt rugați să descrie cum s-ar putea simți în diferite situații sau să fie încurajați să arate bunătate față de un coleg de clasă.

5. ***Citirea unor cărți cu mesaj anti-bullying***

Citirea cărților cu mesaje de împuternicire este o modalitate simplă pentru profesori de a aduce la viață planurile de lecție împotriva hărțuirii în sala de clasă. Cărțile ilustrate îi pot învăța pe copii despre valori intangibile precum empatia și bunătatea, care pot fi greu de înțeles pentru ei. Ei vor beneficia, de asemenea, în urma observării rezultatelor alegerilor bune și rele pe care le fac personajele.

6. ***Dă putere copiilor să se apere pe ei înșiși și pe alții!***

Copiii care sunt încurajați să se apere pe ei înșiși și pe alții, pot opri agresiunea înainte ca aceasta să înceapă. Împuternicirea începe adesea cu copiii care se simt în siguranță, care au o stima de sine ridicată și care își pot recunoaște sentimentele în situații dificile.

Profesorii pot observa rezultate deosebite încurajând copiii în dezvoltarea abilităților lor și „oglindind" o reflectare a emoțiilor lor intense pentru a-și valida sentimentele. „Este important să sprijiniți încercările unui copil de a face față sentimentelor sale". „Oferind îndrumări în rezolvarea problemelor, îngrijitorii pot ajuta un copil să se simtă mai încrezător în ceea ce privește capacitatea lor de a-și satisface propriile nevoi. Și acest lucru poate contribui la creșterea stimei de sine."

Planuri de lecție anti-bullying în copilăria timpurie și nu numai

Făcând prevenirea agresiunii o prioritate în sala de clasă, contribuim la creșterea unei generații de copii empatici, care îi tratează pe ceilalți cu bunătate. Crearea unei culturi a respectului în sala de clasă și importanța predării toleranței sunt câteva moduri de a crea o clasă incluzivă.

Practicarea comunicării conștiente

A fi empatic, plin de tact, atent și plin de compasiune atunci când comunici este o abilitate învățată și poate fi o provocare pentru copiii de vârstă mică să înțeleagă, în special atunci când își dezvoltă încă abilități sociale, vocabularul și abilitățile interpersonale precum empatia. De asemenea, își găsesc propriile voci unice.

Lucrul la comunicarea conștientă în sala de clasă este util pentru reducerea bullying-ului, deoarece această practică înseamnă să fii conștient de ceea ce spui și cum îl spui!

Bibliografie

1.American Academy of Pediatrics, Violence, Abuse, and Crime Exposure in a National Sample of Children and Youth [accessed June 2019] http://www.unh.edu/ccrc/pdf/CV193

Titlul: Activități creative pentru prevenirea bullying-ului

Autor: Prof. Gabriel Gabor
Instituția școlară: Colegiul Economic „Ion Ghica" Bacău

Context

Bullying-ul în școli sau intimidarea/agresarea colegilor are loc atunci când un elev este expus, în mod repetat și în timp, la acțiuni negative din partea unuia sau mai multor elevi. Acțiunile agresive sunt efectuate în mod intenționat și repetat, deoarece există un dezechilibru de putere între agresor/agresori și victimă/victime. (Olweus 2010)

Această definiție include trei componente importante:

• Bullying-ul este un comportament agresiv care implică acțiuni negative, nedorite.
• Bullying-ul implică un model de comportament repetat în timp.
• Bullying-ul implică un dezechilibru de putere sau forță.

Bullying-ul este o realitate îngrijorătoare în școli și foarte mulți elevi sunt implicați în acțiuni de agresiune, sub diferite forme. Mai mult, de două ori mai mulți elevi cu dizabilități (aproximativ 30%) sunt victime ale bullying-ului, deoarece sunt hărțuiți atât de către elevii fără dizabilități, cât și de elevii cu dizabilități. (Sullivan, 2006)

În cazul elevilor surzi/cu deficiențe de auz, un studiu din Marea Britanie a constatat că aproape toți prezintă potențial de a fi hărțuiți și jumătate dintre ei îi agresează pe alții, ceea ce îi situează pe elevii surzi și cu deficiențe de auz la cele mai mari rate de agresiune (Whitney, Smith & Thompson, 1994). Un studiu mai recent din SUA a constatat că jumătate dintre elevii cu deficiențe de auz sunt vizați de agresori, ceea ce reprezintă mai mult decât dublul procentajului național de elevi cu dizabilități care fac obiectul intimidării de către colegii lor. (The University of Texas at Dallas, 2018) Acest lucru poate fi explicat prin abilitățile sociale reduse pe care le au elevii surzi și cu deficiențe de auz, deoarece par mai slabi de cât elevi fără deficiențe și, poate, pentru că agresorii cred că elevii surzi și cu deficiențe de auz nu pot spune ce li s-a întâmplat. (Bauman & Pero, 2011). Astfel, este de maximă importanță să se creeze măsurile adecvate de conștientizare și prevenirea acestui fenomen în școli, pentru a construi un mediu școlar sănătos, în care elevii surzi și cu deficiențe de auz, să se simtă tot timpul în siguranță.

Mai jos este prezentată o metodă de dezvoltare a empatiei și compasiunii pentru prevenirea bullying-ului.

Dezvoltarea empatiei și a compasiunii	
Descrierea conținutului	A fi un prieten bun înseamnă adesea să arăți îngrijorare față de o persoană, atunci când persoana iubită are nevoie de ea. Când o persoană dragă întâmpină probleme de sănătate, suferință fizică sau emoțională, scopul nostru ca prieteni este să-l ajutăm. Dar cum se face? Ce alegem: empatie sau compasiune? Cum să-ți exprimi grija pentru a-l ajuta cât mai mult? În timpul acestui antrenament vei învăța despre puterea educației pentru compasiune, compasiunea pentru tine și cealaltă persoană.

Rezultatele învățării	Cunoștințe: Să înțeleagă particularitățile educației pentru compasiune. Abilități: Să poată folosi exerciții de educație a compasiunii. Competențe: Să aplice exemple de compasiune în situații de zi cu zi.
Materiale și echipamente	Vă rugăm să indicați ce materiale veți folosi o Pixuri o Hârtie de scris
Cadru de lucru	Instruire individuală
Lecții teoretice	Empatia și compasiunea provin din aceeași dorință - de a relaționa și înțelege mai bine experiențele altora. Ambele sunt benefice pentru indivizi. Dar există o diferență nuanțată între empatie și compasiune în viața de zi cu zi. Există, de asemenea, o diferență între ceea ce înseamnă să fii o persoană empatică și o persoană plină de compasiune. Înțelegerea acestei diferențe și alegerea în mod deliberat a abordării acesteia este esențială. Poate determina dacă tu și membrii echipei tale (și cei dragi) veți simți emoții pozitive. Cele mai recente cercetări arată că concentrarea pe compasiune și sănătatea mintală duce la un leadership puternic și durabil. De asemenea, duce la o mai mare conștientizare de sine. Compasiunea și empatia sunt fundamental diferite, dar strâns legate. Luați în considerare aceste definiții: Definiția empatiei: empatia este sentimentul nostru de conștientizare față de emoțiile altor oameni și o încercare de a înțelege cum se simt. Definiția compasiunii: compasiunea este un răspuns emoțional la empatie sau simpatie și creează dorința de a ajuta. Empatia este o înțelegere a umanității noastre comune. Este capacitatea de a te vedea în pielea altei persoane. Compasiunea adaugă o altă dimensiune a dorinței de a ajuta. Mulți oameni au spus că înainte erau empatici, iar acum nu mai sunt. De ce nu? Sunt consumați – obosiți. Aceasta se referă la a oferi atât de mult din sine și a simți atât de multă emoție (inclusiv durere) pe o perioadă lungă de timp, încât persoana se simte acum epuizată, obosită și copleșită și, prin urmare, se oprește printr-un mecanism de autoprotecție. Aceasta este ceva comun terapeuților, consilierilor, îngrijitorilor și alți astfel de oameni care se află în poziții care creează mult stres și necesită multă empatie și compasiune. Există o concepție greșită că, dacă cineva are și demonstrează empatie față de altul, atunci el sau ea sunt slabi și vulnerabili. Unii oameni joacă jocuri de putere și, prin urmare, refuză să demonstreze empatie. Alții cred că a fi lider înseamnă a fi nemilos, a nu arăta niciodată nici o emoție sau a fi vulnerabil și a nu se lasacopleșit de emoția subordonatului. Sentimentul de nesiguranță poate împiedica pe cineva să-și exprime empatia față de o altă persoană. Dacă nu ai experimentat empatie în familia ta, va fi mai greu să demonstrezi empatie.

	Dacă ai fost victima abuzului sau nu ai experimentat atașamente sigure în primii 2 ani de viață, ai putea fi unul dintre cele două extreme - foarte sensibil sau complet închis și vei evita să simți ceva pentru tine sau pentru alții. Dacă părinții tăi au petrecut mult timp cu tine, au discutat despre sentimente și și-au arătat mai multă afecțiune, atunci vei fi mai empatic față de ceilalți.
Durată	30 minute
Tipul activității și o scurtă descriere a activității	*1 Parte* O sarcină individuală care ajută la dezvoltarea empatiei: 1. Cum te-ai simți dacă ai fi... (inventează intenționat personaje diferite cu calități diferite, de exemplu, cel mai înalt bărbat din lume)? 2. Cum s-ar simți vecinul tău dacă te-ar întâlni astăzi și ar simți schimbarea dispoziției tale? 3. De ce străinii nu se salută? Poate a trebuit să treci prin așa ceva? Cum te-ai simțit? 4. Ce faci mai întâi când vrei să ajuți o persoană? 5. De ce este important pentru tine ajutorul altor persoane? *2 Parte* Pe o bucată de hârtie, participanții scriu individual de ce comunicarea bazată pe empatie cu ceilalți este importantă pentru ei. Ei își scriu gândurile timp de 3 minute fără oprire (dacă gândurile sunt blocate, ultimul cuvânt se repetă până când apare un nou gând și participantul poate continua să scrie. Este important să nu te oprești din scris pentru o perioadă de 3 minute). După ce au scris textul, participanții îl citesc și lasă în el doar 10 cuvinte cele mai importante, care reflectă cel mai bine dispoziția lor, ștergând întregul text. Textul, care a rămas, este citit din nou și acum ar trebui să rămână doar 3 cuvinte cheie, în rest totul este șters. După finalizarea sarcinii, fiecare participant prezintă ce cuvinte sunt cele mai relevante pentru el/ea în ceea ce privește comunicarea bazată pe empatie cu ceilalți și de ce.
Cuvinte cheie	Compasiune, Empatie, Sentimente, Comunicare, Empatie emoțională, Cognitiv, Empatie
Metoda de evaluare	Test scurt
Surse / lecturi/resurse suplimentare	1. Jimenez J. (2019/09/2). Compassion vs. Empathy. Better Up. Retrieved from https://www.betterup.com/en-us/resources/blog/ compassion-vsempathy. 05/06/2021. 2. Wanis P. 7 Ways To Develop Empathy (2017). Better Up. Retrieved from https://www.patrickwanis.com/7-ways-to-develop-empathy 05/06/2021. 3. https://theofleury.life/blog/3631 4. https://www.psychologytoday.com/us/basics/empathy 5. https://www.dictionary.com/browse/feeling 6. https://www.skillsyouneed.com/ips/what-is-communication.html 7. https://www.verywellmind.com/what-is-empathy-2795562 8. https://www.inc.com/justin-bariso/there-are-actually-3-types-ofempathy-heres-how-they-differ-and-how-you-can-develop-them-all.html

Test scurt

În timpul acestui test, ar trebui să recunoașteți Empatia și Compasiunea. Citiți fiecare descriere și marcați, aceasta este Empatie sau Compasiune.

	Empatie	*Compasiune*
Când ești îngrijorat de ceva anume		x
Când recunoști emoțiile celeilalte persoane și le înțelegi	x	
Ajută la liniștirea și încurajarea oamenilor care au eșuat	x	
Nu există experiențe sau emoții comune		x

Bibliografie

Referințe:

1. Bauman, S. & Pero, H. Bullying and Cyberbullying Among Deaf Students and Their Hearing Peers: An Exploratory Study, The Journal of Deaf Studies and Deaf Education, Volume 16, Issue 2, Spring 2011, Pages 236–253, https://doi.org/10.1093/deafed/enq043
2. Olweus, D. (2010). Understanding and researching bullying: Some critical issues. In S. R. Jimerson, S. M. Swearer, & D. L. Espelage (Eds.), Handbook of bullying in schools: An international perspective (p. 9–33). Routledge/Taylor & Francis Group. Cited by APA PsycNet https://psycnet.apa.org/record/2010-06797-002
3. Sullivan P. Feerick M, Silverman G. Children with disabilities exposed to violence: Legal and public policy issues, Children exposed to violence, 2006 Baltimore Paul Brookes (pg. 213-237) Google Scholar
4. The University of Texas at Dallas Study Shows that Children with Hearing Loss Experience More Bullying, retrieved 26.05.2021 https://news.utdallas.edu/health-medicine/study-showschildren-with-hearing-loss-experience
5. Whitney I, Smith PK, Thompson D. Smith PK, Sharp S. Bullying and children with special educational needs, School bullying: Insights and perspectives, 1994 New York Routledge (pg. 213-240) Google Scholar.
6. Cursul de instruire individuală „Metode și instrumente creative pentru prevenirea bullying-ului în educația specială” din cadrul proiectului Erasmus+ 2020-1-RO01-KA227-SCH-095427 - „Activități creative pentru prevenirea bullying-ului asupra elevilor cu dizabilități”

Titlul: Dezvoltarea abilităților empatice

Autor: Prof. Gabriel Gabor
Instituția școlară: Colegiul Economic „Ion Ghica" Bacău

Bullying-ul devine un fenomen tot mai des întâlnit în școlile din întreaga lume și poate deveni o problemă pentru mulți copii, a căror bunăstare emoțională, funcționare socială și reușită academică poate scădea din acest motiv. În ultimii ani s-a acordat o atenție sporită problemei agresivității în școli și necesității unor strategii pentru a interveni și a o opri.

Până în prezent, majoritatea programelor s-au concentrat pe măsuri de prevenire și acțiuni punitive împotriva copiilor care inițiază comportamente de bullying, trecându-se cu vederea copiii care sunt ținta acestor comportamente, precum și ceilalți copii care sunt martorii acestui fenomen. Abordările punitive ale agresiunii nu reușesc adesea să ducă la recunoașterea faptului că copilul numit „agresor" este, de asemenea, un copil în situație de risc, care are nevoie de servicii educaționale și suport profesionist, având anumite necesități de natură educațională, socială și emoțională ce trebuie identificate și abordate.

„Antibullying: prevenire si intervenție" este un program adresat profesioniștilor și este elaborat de Fundația Terre des hommes Moldova ca parte a proiectului „Eforturi comune pentru a combate bullying-ul în Moldova", finanțat de UNICEF Moldova. Programul dat oferă profesioniștilor resurse de intervenție și prevenire a altor episoade de bullying prin implementarea unor activități adresate copiilor inițiatori ai comportamentelor de bullying, copiilor care devin țintă a acestora, copiilor-martori și familiilor lor, deopotrivă.

Terre des hommes este cea mai importantă organizație elvețiană de ajutorare a copiilor. Fondată în 1960, organizația participă anual la eforturile internaționale de a îmbunătăți calitatea vieții a milioane de copii vulnerabili din întreaga lume.

Programele Terre des hommes sunt orientate spre asigurarea ca toți copiii din țară să beneficieze de un sistem care le poate garanta supraviețuirea, protecția, dezvoltarea și participarea la evenimentele sociale, educaționale, culturale și de sănătate care îi privește.

Mai jos este prezentată una din ideile de activități pentru prevenirea și combaterea bullying-ului.

Activitatea: Învăț să fiu empatic

Obiective: Pe parcursul și la finele activității copilul va fi capabil să:
• Manifeste atitudine empatică în interacțiunile cu colegii.
• Dezvolte strategii de includere în grup.
Timp estimat: 45 min.
Materiale și pregătirea activităților: Fișa resursă.
Vârsta: 12-16 ani, copilul care au inițiat comportamente de bullying, copii-martori.
Pas cu pas

- Discutați împreună cu copilul noțiunea de empatie. Puteți începe printr-un exemplu personal sau asociindu-vă însivă la starea emoțională a copilului. Explicați faptul că empatia se referă la capacitatea fiecăruia de a înțelege modul în care o persoană se simte și modul în care gândește.

- Rugați copilul să ofere exemple din viața sa familială sau din cea cu prietenii (când a oferit cadouri de Crăciun familiei, când a susținut vreun amic într-o situație de stres etc.). Ajutați copilul să-și exprime stările emoționale și convingerile, asociate acelui episod, cu întrebări precum: „Cum te-ai simțit, știind cât de mult i-a bucurat pe părinți gestul tău? La ce te-ai gândit, când l-ai văzut pe amicul tău atât de îngrijorat?"
- Întrebați-l pe copil dacă a simțit empatie în contextul școlii, rugați să vă dea câteva exemple.
- Clarificați împreună relevanța empatiei pentru a preveni comportamentele de agresiune și bullying, pentru a interveni în cazul când este într-o situație de bullying, inițiind sau fiind martor.
- Atrageți atenția copilului asupra faptului că este important să fim empatici, dar mai important este în situațiile de bullying să manifestăm atitudini și comportamente care să și demonstreze acest lucru.
- După discuție, oferiți copilului Fișa resursă 1.
- Solicitați copilului să identifice emoțiile personajelor descrise și modalitățile prin care pot găsi soluții pentru rezolvarea situațiilor descrise.
- Discutați împreună afirmația „Pentru a avea prieteni buni, trebuie să fii un prieten bun". Cereți copilului să explice în ce măsură este de acord cu această afirmație și să-și argumenteze răspunsurile.
- Solicitați să enumere câteva comportamente prosociale, prin care ar putea să-și facă prieteni și completați sugestiile lor cu cele din fișa resursă. După exemplele oferite de copil, propuneți-i să citească și exemplele din Fișa resursă 2 și discutați împreună în ce condiții și cum ar putea pune în aplicare asemenea comportamente.

Întrebări pentru continuarea intervenției:

- A fi empatic și a demonstra empatie este același lucru sau e diferit?
- Omul se naște cu empatie sau aceasta este o trăsătură care poate fi dezvoltată?
- De ce avem nevoie pentru a fi empatici?
- Ce ai de câștigat pe seama manifestării empatiei?
- Ce au de câștigat ceilalți care au fost tratați cu empatie?
- Care sunt limitele empatiei?

Fișa resursă 1

Situația 1

Numele meu este Gicu. Și tocmai m-am mutat de la altă școală. Astăzi este prima mea zi la școala nouă și îmi este teamă că nu voi reuși să-mi fac prieteni în noua mea clasă.

Situația 2

Mă numesc Sanda. În fiecare dimineață îmi vine să plâng, pentru că nu vreau să merg la școală. Nu am curajul să-i explic mamei că celelalte fete mă tachinează și nu vor să vorbească cu mine. De multe ori îmi spun că nu-mi pasă, dar de cele mai multe ori vreau să mă ascund, ca să nu mă mai vadă și să nu râdă de mine.

Situația 3

Vlad este colegul meu de bancă. El a luat o notă bună la lucrare, spre deosebire de mine. Ce-i drept, eu i-am rezolvat o problemă și nu am reușit să-mi finalizez lucrarea. M-am simțit umilit atunci când s-a lăudat celorlalți că el a luat cea mai mare notă din clasă și că cine nu a luat note mari, trebuie să fie un mare prost.

Fișa resursă 2

Listă de comportamente

Prin care poți încuraja formarea prieteniilor și îi poți ajuta pe ceilalți să nu se simtă excluși.

- Fă primul pas! Salută un elev nou venit în clasă și intră în vorbă cu el.
- Implică-te! Identifică lucrurile ce-ți plac și participă la activități în care poți face cunoștință cu alți copii care au aceleași preocupări ca și tine.
- Ascultă! Fii atent la ce spun ceilalți și nu-i întrerupe atunci când povestesc.
- Fii o persoană empatică! Arată-le celorlalți că ții cont de părerile și de emoțiile lor.
- Manifestă interes în raport cu ceilalți! Adresează-le întrebări și caută-le compania pentru a-i cunoaște mai bine.
- Fii flexibil! Nu te aștepta ca toată lumea să gândească sau să simtă ca tine. Acceptă să asculți și alte păreri, chiar dacă nu seamănă cu ale tale.

Bibliografie:

1. https://www.unicef.org/moldova/media/7066/file/Antibullying:%20prevenire%20%C8%99i%20interventie.%20Program%20adresat%20profesioni%C8%99tilor.pdf

O lume fără violență
proiect educativ

prof. înv. primar, Galan Lucia Rozalia
Liceul de Arte Oradea, Bihor

,,Brutalitatea se naște din frică!" (Nicolae Iorga)

Violenţa în şcoli este, din păcate, un adevăr al societăţii noastre, se manifestă în diferite forme, iar şcoala devine spaţiul în care conflictele dintre elevi evoluează. Diversitatea categoriilor şi formelor de violență a impus acțiuni, proiecte, campanii care să aibă ca efect prevenirea manifestărilor agresive și violente în spațiul școlii și în afara acesteia, prin implicarea școlii, familiei, comunității.

Viaţa a dovedit că în vederea unei conduite corecte, educaţia elevilor de şcoală generală îşi are o contribuţie de prim ordin. În acest sens şcoala şi-a propus să activeze forţele care şi-ar putea aduce o contribuţie la îmbunătăţirea muncii în acest domeniu.

S-a ajuns la concluzia că agravarea, în continuare, în mod demonstrativ a sancţiunilor pentru abateri şi infracţiuni are o limită; ea nu poate creşte mereu. De aici necesitatea de a ne sprijinii pe educaţie pentru formarea unui comportament disciplinat în viaţa de zi cu zi. A rămâne numai la câteva noţiuni elementare, care nici ele nu generează convingeri, este dăunător. Obligă la proliferarea acţiunilor educative însăşi statistica cazurilor de infracţionalitate şi analiza cauzelor care le produc. A rezultat fără echivoc faptul că tinerii, pe de o parte, datorită unei atitudini de a se impune atenţiei colective prin risc şi, pe de altă parte, din cauza lipsei de experienţă şi de practică, participă în mod culpabil la astfel de situaţii. De aici nevoia de a angaja în această activitate, pe lângă familie şi şcoală, pe toţi cei care acţionează în munca împreună cu tineretul, indiferent de instituţia căreia îi aparţin.

Proiectul **„O lume fără violență!"** răspunde nevoii de a crea un climat educațional armonios, incluziv, sigur și impune reevaluări de rol, de statut, de norme și valori în mediului școlar.

„Violența este arma celor slabi. Nonviolența este arma celor puternici." (Mahatma Gandhi)

D. DESCRIEREA PROIECTULUI

SCOPUL:

Prevenirea agresivității și violenței în mediul școlar prin crearea unui mediu educațional armonios, incluziv, mediu propice de exersare a comportamentelor și atitudinilor civilizate, astfel încât fiecare elev să se simtă încurajat, motivat, în deplină siguranță, să se manifeste cu responsabilitate, să fie capabil să-și gestioneze emoțiile, printr-o atitudine tolerantă, nondiscriminatorie, comunicând activ, asertiv și nonviolent.

OBIECTIVE:

- Crearea unui mediu educațional armonios, incluziv, în care fiecare elev să se simtă încurajat, motivat, în deplină siguranță.
- Familiarizarea elevilor cu noțiuni despre formele de violență, cauzele acesteia, măsurile de prevenire și combatere.
- Diminuarea cazurilor de violență din mediul școlar prin activități educative specifice
- Realizarea unui schimb de experienţă benefic elevilor, cadrelor didactice şi partenerilor implicaţi.

GRUP ŢINTĂ:

- Beneficiari direcţi: aproximativ 125 de elevi ai Liceului de Arte Oradea, ciclul primar

- Beneficiari indirecţi:
  - părinţii elevilor
  - cadre didactice
  - comunitatea locală

- elevii şcolii care nu fac parte din beneficiarii direcți ai grupului țintă

DURATA PROIECTULUI: ianuarie 2024- iunie- 2024

E. CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR:

Nr. crt.	Activitatea	Grup ţintă	Termen	Responsabil	Rezultate	Locul desfășurării
1.	Promovarea proiectului la nivelul școlii Stabilirea calendarului de activităţi	Elevii claselor implicate în proiect	Ianuarie 2024	Cadrele didactice	Fişa de proiect; popularizarea proiectului la nivelul şcolii;	Sala de clasă
2.	***„Ce este violenţa?''***- întâlnire cu agentul şef de poliție	Elevii claselor implicate în proiect	Februarie 2024	Cadrele didactice agentul şef de poliție	Recunoaşterea tipurilor de violență -Modificări în comportamentul elevilor -Modificări în comportamentul părinţilor (în relaţia cu proprii lor copii)	Sala de clasă
3	***„Alfabetul nonviolenţei”*** Cultivarea unui comportament model în rândul elevilor mici prin promovarea bunelor practici de prevenire a violenţei	Elevii claselor implicate în proiect	Martie 2024	Cadrele didactice Consilierul școlar	Realizarea pliantului ***„Stop violenței!”*** și distribuirea lui	Sala de clasă curtea școlii
4.	***„Cuvinte care înfloresc inimi”***	Elevii claselor implicate în proiect	Aprilie 2024	Cadrele didactice	Formarea de comportamente adecvate pentru situaţii diverse prin activităţi variate (lecturi, concursuri, vizionarea de filme, învăţarea de cântece)	Biblioteca școlii
5.	***„Costurile violentei”***	Elevii claselor implicate	Mai 2024	Cadrele didactice agentul şef	Conştientizarea elevilor privind	Sala de clasă

		în proiect		de poliție	urmările unui comportament violent	
6.	***„Pumnul nu te face mare!''***- concurs de desene Diseminarea proiectului	Elevii claselor implicate în proiect	Iunie 2024	Cadrele didactice Partenerii implicați	Expoziție cu lucrările elevilor Portofoliile realizate de fiecare clasă	Sala de clasă curtea școlii

F. MONITORIZARE:

- Prezentarea proiectului elevilor, cadrelor didactice şi partenerilor implicaţi în proiect
- Mediatizarea activităţilor prin afişe
- Materiale scrise, raport de activitate şi imagini de la activităţi
- Panou al activităţilor cu părinţii

G. REZULTATE AŞTEPTATE:

Calitative:

- conştientizarea elevilor cu privire la consecinţele actelor de violenţă
- formarea unei atitudini pozitive faţă de colegi/adulţi
- diminuarea numărului cazurilor de agresivitate din şcoală;
- implicarea părinţilor în activitatea de combatere a violenţei din şcoală şi din afara ei.

Cantitative:

- 100 de pliante
- aproximativ 100 de desene
- 5 portofolii

H. DISEMINAREA PROIECTULUI:

- prezentarea activităților desfășurate în consiliul profesoral și pe pagina de Facebook a școlii.
- apariţii mass- media

I. IMPACTUL PROIECTULUI

Un impact estimat al implementării proiectului asupra grupului ţintă se materializează în formarea si dezvoltarea abilităților personale și sociale necesare conviețuirii în armonie cu ceilalți.

J. SUSTENABILITATEA

Pe viitor dorim să desfășurăm și alte activități de educare a tinerilor împotriva violentei și a traficului de persoane.

K. BUGETUL PROIECTULUI:

- sponsorizări
- autofinanțare

L. Parteneri externi:
Inspectoratul Județean de Poliție Bihor (se va colabora cu agentul şef de poliție).

Proiectul ,,O lume fără violenţă'' , realizat în parteneriat cu I.J.P. Bihor, a fost iniţiat din dorinţa de a forma la elevi un comportament civic adecvat care să contribuie la prevenirea şi combaterea agresiunilor (fizice, verbale etc.) care se pot exercita asupra elevilor, la formarea unei atitudini tolerante, nondiscriminatorie față de cei din jur.

La întâlnirea cu agentul şef principal de poliție, elevilor li s-a explicat ce este violenţa, au răspuns la un chestionar, au interpretat jocuri de rol şi au participat la un concurs de desne pe tema vilenţei.

Consider că proiectul a avut un impact deosebit asupra elevilor. Aceştia au înţeles că ,,Pumnul nu te face mare!'', că trebuie să dea dovadă de toleranţă faţă de cei din jur şi să manifeste o conduită civilizată în relaţiile cu colegii şi cu celelalte persoane cu care vin în contact.

Intenţionez să implementez în fiecare an şcolar câte un astfel de proiect (pe teme legate de violenţă, circulaţie, droguri) pentru a învăţa elevii să gestioneze stările conflictuale care pot să apară în relaţiile cu ceilalţi.
cum poate fi prevenită, cum te poţi apăra de actele de violenţă.

Activităţile propuse au avut rolul de a antrena elevii în dezbaterea unor situaţii în care s-au manifestat diverse tipuri de violenţă. Elevii au vizionat filmuleţe educative, au răspuns la un chestionar, au interpretat jocuri de rol şi au participat la un concurs de desene pe tema violenţei.

PROIECT DE LECTIE

Data:
Unitatea de învățământ:Scoala Gimnaziala ,,Mihail Sadoveanu" Fălticeni
Clasa: clasa a IV-a
Aria curriculară: Om și societate
Disciplina: Educație civică
Tema: Fenomenul de bullying

Scopul lecției:

- Dezvoltarea unor norme de comportament moral-civic, promovând valori precum respectul, egalitatea, non-discriminarea și incluziunea.
- Crearea unei atmosfere școlare prietenoase, în care elevii sunt conștientizați și informați despre fenomenul de bullying și impactul acestuia.

Competențe specifice:
1.3. Explorarea unor norme morale ce reglementează relațiile interumane.
2.1. Identificarea valorilor morale fundamentale în relațiile cu ceilalți.
2.2. Recunoașterea comportamentelor moral-civice în viața cotidiană.

Obiective operaționale:
O1: Să identifice și să împărtășească expresii pozitive și încurajatoare auzite sau spuse altora.
O2: Să recunoască și să discute expresii jignitoare întâlnite în mediul școlar sau în afacerea acestuia.
O3: Să participe activ la activitățile și jocurile propuse.
O4: Să își exprime opinia despre fenomenul de bullying și despre impactul acestuia.
O5: Să realizeze postere antibullying care promovează comportamente pozitive.

Metode și procedee:

- Conversația
- Brainstorming-ul
- Jocul și exercițiile interactive
- Problematizarea
- Jocul de rol
- Lucrul în echipă

Mijloace didactice:

- Hârtie albă, hârtie colorată, carton colorat, foarfece, lipici, markere
- Flipchart, PC, videoproiector, tablă interactivă
- Ecusoane

Forme de organizare: frontal, individual

Desfășurarea lecției:

1. **Spargerea gheții:**
   Se va începe cu un joc denumit „Copil ca tine sunt și eu!”. Fiecare elev va primi o bucată de hârtie pe care o va îndoi progresiv, spunându-și lucruri pe care le consideră jignitoare dacă le-ar auzi la adresa lor. Apoi, vor desface hârtia adăugând expresii pozitive și încurajatoare, făcând astfel o comparație între cele două tipuri de comportamente verbale.
   - **Exemple de expresii jignitoare:** „Du-te de aici!”, „Ești rău!”, „Graso!”, „Tocilarule!”
   - **Exemple de expresii pozitive:** „Ești frumoasă!”, „Îți stă bine!”, „Ești un bun prieten!”, „Ești curajos!”
2. **Prezentarea bullying-ului:**
   După joc, cadrul didactic va explica fenomenul de bullying folosind prezentări vizuale (PowerPoint, filmulețe, animații) și va discuta despre caracteristicile acestuia:
   - Intenționalitatea (agresorul dorește să rănească),
   - Repetabilitatea (același comportament se repetă),
   - Dezechilibrul de forțe (victima nu se poate apăra),
   - Locurile în care se poate întâmpla bullying-ul (școală, stradă, parc).
     Se va discuta și despre sentimentele victimei și comportamentele agresorului (porecle, bârfe, loviri, jigniri etc.), precum și despre rolul martorilor.
3. **Jocul „Scapă cine poate!”**
   Pe cartoane colorate sunt scrise atât expresii pozitive, cât și negative. Elevii vor alege pe care să pășească și vor discuta despre ce au învățat despre sine și despre ceilalți în timpul acestui joc.
4. **Activitate creativă:**
   Fiecare elev va scrie pe hârtie verde ce îl face să se simtă apreciat și în siguranță și pe hârtie roșie ce îl face să se simtă nefericit sau în pericol. Aceste informații vor fi lipite pe o tablă sau flipchart, iar clasa va discuta despre diferențele dintre cele două categorii și va căuta soluții pentru a elimina comportamentele negative.
5. **Joc de rol – „NU Bullying-ului!”**
   Elevii vor îndeplini roluri (judecător, avocat, agresor, victimă, martor, jurați) într-o „sală de judecată” improvizată, analizând cazuri de bullying. Fiecare rol va fi ghidat de instrucțiuni oferite de cadru didactic, încurajând improvizația și creativitatea. Sentințele vor fi favorabile victimei, iar soluțiile pentru agresor vor viza educația antibullying.
6. **Realizarea posterelor antibullying:**
   În final, elevii, împreună cu cadrul didactic, vor crea postere pentru a descuraja bullying-ul în școala lor. Aceste postere vor promova valori de empatie, siguranță și implicare activă în prevenirea agresiunii.

Încheierea lecției:

Lecția se va încheia cu un mesaj de reflecție: „Inima oamenilor este asemenea unei bucăți de hârtie. Dacă o îndoi sau o rupi, niciodată nu va mai fi la fel!”, subliniind impactul pe care bullying-ul îl are asupra emoțiilor și relațiilor dintre copii.

Antibullying: Educație pentru Empatie

Exemple de Bune Practici la Clasele Primare

Flavia Romana Găzdac

Școala Gimnazială „Emil Isac”, Cluj-Napoca

Educația pentru empatie este o componentă esențială în prevenirea bullying-ului la clasele primare. Învățând copiii să înțeleagă emoțiile și perspectivele celorlalți, se poate reduce probabilitatea apariției comportamentelor agresive și se poate crea un mediu mai sigur și mai pozitiv. Iată câteva exemple de bune practici implementate în școli pentru a dezvolta empatia și a combate bullying-ul.

1. Programul „Cercul Prieteniei”

Descriere: „Cercul Prieteniei” este o activitate desfășurată săptămânal în clasă, în care elevii se așază într-un cerc și discută despre experiențele lor emoționale, problemele întâlnite sau lucrurile care îi fac fericiți.

Metodă:

- **Rotația vorbitorului**: Fiecare copil primește rândul să vorbească, încurajând exprimarea liberă și respectul pentru cuvintele celorlalți.
- **Obiectul vorbitorului**: Copiii pot folosi un obiect simbolic (ex.: un pluș sau un baston) care este trecut din mână în mână. Cel care deține obiectul are dreptul să vorbească, iar ceilalți ascultă activ.
- **Discuții ghidate**: Profesorul poate adresa întrebări precum „Ce înseamnă prietenia pentru tine?” sau „Cum te-ai simți dacă ai fi exclus dintr-un joc?”

Rezultate: Această activitate dezvoltă abilități de ascultare activă și încurajează exprimarea emoțională. Elevii învață să-și exprime sentimentele și să fie atenți la emoțiile colegilor, creând o atmosferă de susținere reciprocă.

2. „Cutia Empatiei”

Descriere: „Cutia Empatiei” este un instrument folosit în clasă pentru a încuraja copiii să își împărtășească experiențele și emoțiile într-un mod anonim, dacă simt că nu pot vorbi deschis.

Metodă:

- **Implementarea cutiei**: O cutie decorată este amplasată într-un colț al clasei. Elevii pot scrie pe bilețele experiențele sau situațiile care i-au afectat (pozitiv sau negativ) și le pot introduce în cutie.
- **Discuții periodice**: Profesorul citește bilețelele (fără a dezvălui numele elevilor) și deschide o discuție despre situațiile prezentate, oferind sprijin emoțional și propunând soluții.
- **Teme de discuție**: Profesorul poate aborda subiecte precum „Cum putem ajuta un coleg care se simte trist?” sau „Ce putem face pentru a ne asigura că toată lumea se simte binevenită?”

Rezultate: Elevii învață să recunoască emoțiile altora și să fie mai conștienți de impactul propriilor acțiuni asupra celor din jur. Aceasta ajută la dezvoltarea empatiei și reduce incidentele de bullying.

3. „Jocul Empatiei”

Descriere: „Jocul Empatiei” este un joc interactiv folosit pentru a-i ajuta pe copii să înțeleagă cum se simt alți oameni în diverse situații sociale.

Metodă:

- **Scenarii de joc**: Profesorul creează diferite scenarii (ex.: „Un coleg este ignorat pe terenul de joacă”, „Cineva a pierdut jucăria preferată”). Copiii sunt împărțiți în grupuri și trebuie să discute cum ar putea ajuta sau ce ar simți în acea situație.
- **Jocuri de rol**: Elevii joacă roluri diferite în scenarii, explorând atât perspectiva victimei, cât și a agresorului și a martorilor.
- **Discuție reflectivă**: După fiecare scenariu, se discută despre ce au învățat copiii din experiență și cum ar putea aplica aceste lecții în viața de zi cu zi.

Rezultate: Jocurile de rol sunt eficiente pentru a dezvolta abilități de rezolvare a conflictelor și pentru a crește sensibilitatea copiilor față de sentimentele altora, ajutându-i să înțeleagă consecințele comportamentelor agresive.

4. „Ziua Bunătății"

Descriere: „Ziua Bunătății" este o inițiativă săptămânală sau lunară în cadrul căreia copiii sunt încurajați să facă acte de bunătate față de colegii lor, indiferent de cât de mici ar fi acestea.

Metodă:

- **Lista actelor de bunătate**: Profesorul creează o listă cu idei simple (ex.: „Oferă un compliment unui coleg", „Ajută un coleg să-și strângă jucăriile/lucrurile" etc).
- **Jurnalul bunătății**: Fiecare copil ține un jurnal în care notează gesturile frumoase pe care le-a făcut sau le-a primit.
- **Reflectarea experiențelor**: La sfârșitul zilei, copiii sunt încurajați să împărtășească cum s-au simțit când au făcut sau au primit un act de bunătate.

Rezultate: Această practică promovează un comportament pozitiv și ajută la reducerea comportamentelor de bullying prin întărirea relațiilor pozitive între copii.

5. „Banca Prieteniei" pe Terenul de Joacă

Descriere: „Banca Prieteniei" este un loc special pe terenul de joacă unde un copil poate merge dacă se simte singur sau nu are cu cine să se joace. Este un semnal pentru ceilalți copii că cineva are nevoie de un prieten.

Metodă:

- **Promovarea conceptului**: Profesorii explică copiilor ideea Băncii Prieteniei și îi încurajează să invite colegii de pe bancă în jocurile lor.
- **Crearea unui obicei**: Copiii sunt învățați să fie atenți la Banca Prieteniei și să se asigure că nimeni nu rămâne singur.
- **Discuții despre prietenie**: Se organizează discuții periodice în clasă despre cum să fii un prieten bun și cum să ajuți colegii care se simt singuri.

Rezultate: Această practică reduce izolarea copiilor și încurajează incluziunea, contribuind la prevenirea bullying-ului și la crearea unui mediu de joacă mai prietenos.

6. Lectura și Discuțiile pe Tema Empatiei

Descriere: Lectura de povești care promovează valori precum empatia, bunătatea și respectul este o metodă excelentă pentru a introduce subiectul într-un mod accesibil și captivant pentru școlarii mici.

Metodă:

- **Selectarea cărților**: Profesorul alege cărți ilustrate care abordează teme de prietenie, empatie și diversitate (ex.: „Minunea" de R.J. Palacio sau „Culoarea prieteniei" de Leonard Jenkins).
- **Discuții interactive**: După citirea poveștii, copiii discută despre personaje, sentimentele lor și ce ar fi făcut diferit în aceeași situație.
- **Activități creative**: Elevii pot desena sau scrie scurte povești inspirate de subiectele discutate, exprimând cum ar acționa ei într-o situație similară.

Rezultate: Această practică îi ajută pe copii să se pună în locul personajelor și să învețe cum să reacționeze în mod empatic în situații de viață reală.

Concluzie

Implementarea acestor bune practici în clasele primare contribuie la dezvoltarea unei culturi școlare bazate pe empatie, respect și incluziune. Prin educație pentru empatie, copiii învață să-și recunoască emoțiile și să înțeleagă sentimentele celorlalți, creând astfel un mediu sigur și pozitiv, esențial pentru prevenirea bullying-ului.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN PROMOVAREA EDUCAȚIEI PENTRU EMPATIE ȘI PREVENIREA BULLYING-ULUI

GEORGIU ALEXANDRU,
COLEGIUL NAȚIONAL LIVIU REBREANU, BISTRIȚA

Implementarea unor inițiative bine gândite, care pun accent pe dezvoltarea empatiei și pe combaterea bullying-ului, a dat rezultate notabile în diverse școli și comunități din întreaga lume. Iată câteva exemple concrete de bune practici:

1. Programul „Olweus Bullying Prevention Program" (Norvegia)

Dezvoltat de cercetătorul Dan Olweus, acest program se concentrează pe prevenirea bullying-ului prin implicarea întregii comunități școlare: profesori, elevi, părinți și personal administrativ.

- **Ce include:** formare profesională pentru cadrele didactice, întâlniri periodice între elevi și profesori pentru a discuta problemele legate de bullying și promovarea empatiei, reguli clare și sancțiuni pentru comportamentele de hărțuire.
- **Rezultate:** în școlile participante, s-a constatat o reducere semnificativă a incidentelor de bullying, o mai bună comunicare între elevi și cadrele didactice și o creștere a sentimentului de siguranță în rândul elevilor.

2. Cercul de prietenie („Circle of Friends")

Această inițiativă, implementată în multe școli din Marea Britanie, urmărește să includă elevii marginalizați sau izolați în activități de grup care să le dezvolte încrederea în sine și să le ofere sprijin social.

- **Cum funcționează:** Un grup de colegi voluntari formează un cerc de prietenie în jurul elevului vulnerabil, susținându-l prin discuții, activități recreative și sprijin emoțional.
- **Beneficii:** Creșterea empatiei în rândul elevilor implicați, reducerea excluziunii sociale și îmbunătățirea relațiilor interpersonale în întreaga clasă.

3. „Stand Up Speak Out" (SUA)

O campanie națională derulată în școlile din Statele Unite, acest program educa elevii despre diferitele forme de bullying și îi învață cum să devină martori activi, care intervin atunci când observă comportamente agresive.

- **Activități:** Ateliere de lucru, campanii de sensibilizare, afișe cu mesaje anti-bullying și role-play pentru a exersa răspunsuri la situații de agresiune.
- **Impact:** Elevii devin mai conștienți de importanța implicării personale și mai pregătiți să acționeze în sprijinul colegilor lor.

4. Zilele Empatiei („Empathy Days")

În școlile din Finlanda, zilele dedicate empatiei includ activități creative și interactive care ajută elevii să înțeleagă emoțiile celorlalți.

- **Exemple de activități:**
    - Jocuri de rol în care elevii interpretează atât rolul victimei, cât și al agresorului sau al martorului.
    - Discuții despre povești sau filme care ilustrează teme de prietenie, acceptare și toleranță.
    - Crearea unui „jurnal al empatiei", unde elevii scriu despre momentele în care au reușit să ajute pe cineva sau au arătat înțelegere.

5. Teatrul Forumului (Teatrul lui Augusto Boal)

Această metodă, folosită în special în școlile din Canada și Europa, implică elevii în scenarii interactive care pun în lumină situații de bullying sau excludere socială.

- **Cum funcționează:** Elevii participă la piese de teatru în care sunt prezentate conflicte. Publicul, format din colegii lor, este invitat să intervină pentru a propune soluții și pentru a schimba cursul poveștii.
- **Rezultate:** Elevii învață să analizeze situațiile de conflict, să propună soluții constructive și să dezvolte empatie față de toți cei implicați.

6. „Buddy Benches" (Bănci pentru prietenie)

Introduse în mai multe școli din Germania și SUA, aceste bănci sunt amplasate în curtea școlii și sunt destinate copiilor care se simt singuri sau care nu au cu cine să petreacă pauza.

- **Scop:** Elevii care stau pe banca prieteniei semnalează colegilor că sunt deschiși să socializeze. Alți elevi sunt încurajați să vină să discute cu ei sau să-i invite să participe la jocuri.
- **Rezultate:** O reducere a izolării sociale și o îmbunătățire a relațiilor între elevi, mai ales pentru cei timizi sau noi în colectiv.

7. Programul „Roots of Empathy" (Rădăcini de Empatie)

Acest program inovator, implementat în școlile din Canada și extins în alte țări, aduce un bebeluș în clasă pentru a ajuta elevii să înțeleagă emoțiile și nevoile celor vulnerabili.

- **Cum funcționează:** Elevii observă și discută despre comportamentul bebelușului, învățând să recunoască emoțiile, să identifice nevoile și să dezvolte răbdarea și compasiunea.
- **Impact:** Elevii devin mai empatici și mai conștienți de impactul comportamentului lor asupra celorlalți.

8. Programe de mentorat între colegi („Peer Mentoring Programs")

În mai multe școli din Australia și Noua Zeelandă, elevii mai mari sunt încurajați să devină mentori pentru colegii mai mici, oferindu-le sprijin și ajutor.

- **Activități:** Mentori mai mari îi ghidează pe cei mai tineri în timpul activităților școlare, îi ajută să se integreze și îi sprijină în rezolvarea problemelor emoționale sau sociale.
- **Beneficii:** Aceste programe creează legături între generații, reduc conflictele și promovează o cultură a colaborării și a respectului.

9. Colțul Sentimentelor („Feelings Corner")

În grădinițe și școli primare din Spania, clasele au un „colț al sentimentelor" unde copiii pot desena, scrie sau exprima verbal emoțiile pe care le trăiesc.

- **Obiectiv:** Să ajute copiii să devină conștienți de propriile emoții și să învețe să le gestioneze într-un mod sănătos.
- **Rezultate:** Elevii devin mai empatici față de colegii lor și mai capabili să-și exprime constructiv frustrările.

Aceste bune practici demonstrează că, prin implicare și creativitate, putem transforma școlile în spații sigure și prietenoase, unde fiecare elev este încurajat să devină mai empatic, mai responsabil și mai respectuos față de cei din jur.

Bibliografie

1. **Olweus, Dan.** *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishers, 1993.
2. **Ferguson, C. J., & Olson, C. K.** „Video Games and Youth Violence: A Prospective Analysis in Adolescents." *Journal of Youth and Adolescence*, vol. 43, no. 1, 2014, pp. 1–14.
3. **Salmivalli, Christina, et al.** „Peer Mediation as a Strategy to Reduce School Bullying." *Scandinavian Journal of Psychology*, vol. 51, no. 5, 2010, pp. 451–459.
4. **Boal, Augusto.** *Theatre of the Oppressed*. Pluto Press, 2008.
5. **Rigby, Ken.** *Bullying in Schools: And What to Do About It*. Australian Council for Educational Research, 2007.
6. **Vreeman, R. C., & Carroll, A. E.** „A Systematic Review of School-Based Interventions to Prevent Bullying." *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, vol. 161, no. 1, 2007, pp. 78–88.
7. **Goleman, Daniel.** *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. Bantam Books, 1995.
8. **UNICEF.** „Ending the Torment: Tackling Bullying from the Schoolyard to Cyberspace." *UNICEF Office of Research - Innocenti*, 2016.
9. **Roots of Empathy.** „Program Overview." *Roots of Empathy Official Website*, www.rootsofempathy.org.
10. **Anderson, C. A., & Bushman, B. J.** „Human Aggression." *Annual Review of Psychology*, vol. 53, 2002, pp. 27–51.

Măsuri împotriva bullyingului

Prof. GEORNOIU Elena-Daniela

Școala Gimnazială, Comuna Bunești, Județul Vâlcea

Titlul proiectului : „STOP BULLYING! VIOLENŢA DISTRUGE, PRIETENIA CONSTRUIEȘTE”

Domeniul în care se încadrează proiectul: Domeniul educaţie civică, voluntariat, proiecte caritabile

Număr participanţi la proiect: 200 persoane (elevi și cadre didactice)

A. REZUMATUL PROIECTULUI

a. Număr de elevi şi număr de cadre didactice implicate:200 elevi și 8 cadre didactice

b. Beneficiarii direcţi şi indirecţi:

- direcţi: elevi(din învăţământul primar, gimnazial și liceal , părinţi, cadre didactice)
- indirecţi : comunitatea locală

c. Activităţi propuse, în ordinea în care se vor desfăşura:

1) dezbatere - ”Bullying-ul – un fenomen care ia amploare în mediul școlar”, diseminare informații referitoare la fenomenul ”bullying” în mediul școlar, studiu realizat prin aplicarea ”Chestionarului Bullying”, activități interactive cu elevii, părinții și cadrele didactice participante la proiect, concurs „STOP BULLYING! VIOLENŢA DISTRUGE, PRIETENIA CONSTRUIEŞTE!”, expoziție cu lucrările participante la concurs, prezentare de PPT-uri cu imagini de la activități, diseminarea rezultatelor proiectului

2) diseminarea rezultatelor studiului privind fenomenul bullying; realizarea a două simboluri, de culori diferite, pe care vor fi scrise numele persoanelor care pot oferi ajutor în şcoală, în cazul unei agresiuni, respectiv ale celor din afara şcolii cu care pot intra în contact; va exista o ”cutie poştală” în care vor putea să-şi depună plângerile, precum şi a unui panou unde se vor face cunoscute activităţile proiectului; consilierea elevilor agresați, precum și a agresorilor; activități interactive de diminuare a fenomenului bullying: crearea(în lanţ) a unei poveşti/poezii- fiecare clasă scriind câte o parte- realizate în grup sau individual; realizarea unui NEWSLETTER(online sau pe suport de hârtie) în care vor fi descrise, într-un mod original, toate activităţile derulate pe parcursul proiectului; marş, flashmob, lansare de baloane cu mesaje antibullying.

d. Descrierea activităţii principale:

Coordonatorii de proiect vor organiza o dezbatere cu tema ”Bullying-ul – un fenomen care ia amploare în mediul școlar”, în cadrul căreia se vor disemina informații referitoare la definirea fenomenului bullying și formele lui de manifestare,

la statistici privind amploarea fenomenului în școlile din România și se va evidenția nevoia de a dezvolta strategii de intervenție concentrate pe reducerea acestuia.

e. Impactul educativ estimat asupra grupului țintă.

Participanții la activități vor înțelege ce înseamnă ”fenomenul bullying”, îl vor recunoaște atunci când se va manifesta în clasele lor și vor căuta/aplica strategii de gestionare și diminuare al acestuia.

B. PREZENTAREA PROIECTULUI

1. Argument justificare, context (analiză de nevoi)

În școlile românești, fenomenul de bullying are o incidență din ce în ce mai ridicată, pericolul venind din falsa impresie de normalitate a acestuia, majoritatea oamenilor acceptându-l ca pe o componentă obișnuită a vieții de zi cu zi.

Bull în limba engleză înseamnă taur. Bullies (în aceeaşi limbă) înseamnă agresori, iar bullying este acţiunea agresivă (verbal, acţional şi implicit emoţional), desfaşurată între două sau mai multe persoane, şi începe prin intimidarea unuia de către celălalt. Poate nu întâmplător rădăcina termenului este „taur”, cu trimitere la brutalitate - „luat în coarne”, forţa conflictuală şi comportament agresiv.

Intimidarea/amenințarea este o încercare agresivă, de obicei sistematică şi continuă, în scopul subminării și rănirii cuiva, pe baza unor slăbiciuni percepute la acesta. Deși frecvent asociate cu copiii, agresiunile pot apărea la orice vârstă, iar membrii grupurilor minoritare sunt mult mai susceptibili de a fi hărțuiți la vârsta adultă (în limbaj de specialitate mobbing-ul).

Efectele asupra victimei sunt adesea devastatoare din punct de vedere emoțional şi comportamental.

Bullying-ul poate să transforme școala într-un loc de temut, în timp ce aceasta ar trebui să le asigure elevilor un mediu în care să se simtă în siguranță.

Pentru diminuarea acestui fenomen în școlile românești, ne-am propus să implementăm proiectul „STOP BULLYING! VIOLENŢA DISTRUGE, PRIETENIA CONSTRUIEŞTE

Odată informați, copiii pot lua atitudine, pot interveni pentru ei înșiși, dar şi pentru ceilalți, iar numărul cazurilor de acest fel se va diminua treptat.

Prevenirea acestui fenomen este responsabilitatea tuturor şi nimeni nu ar trebui să fie indiferent faţă de acele persoane care se află în incapacitatea de a se descurca într-o asemenea situaţie.

Cadrele didactice pot să contribuie la diminuarea fenomenului fie prin activități de informare, implicare și combatere a fenomenului, fie prin neacceptarea și sancționarea imediată a unor astfel de comportamente

.

2. Scopul proiectului

Informarea corectă a elevilor din învățământul primar, gimnazial și liceal, a părinților acestora și a cadrelor didactice cu privire la fenomenul ”bullying”: definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească, forme de prevenție, modalități de a lua atitudine, de a interveni pentru ei înșiși și/sau pentru alții, în vederea diminuării numărului cazurilor de acest fel.

3. Obiectivele specifice ale proiectului

*Diseminarea informațiilor despre fenomenul ”bullying”: definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească ;

* Aplicarea Chestionarului Bullying, pentru a se stabili gradul de răspândire a fenomenului Bullying în rândul elevilor

*Creşterea gradului de conştientizare a efectelor negative ale fenomenului "bullying" în rândul a cel puțin 200 de elevi, părinți ai acestora, cadre didactice etc şi al nivelului de informare al acestora asupra necesităţii implicării în prevenirea şi combaterea acestui fenomen;

*Însușirea de către cel puțin 200 elevi, părinți ai acestora şi cadre didactice, a unor tehnici de gestionare corectă a situațiilor în care elevii sunt victime ale unor pesoane care practică ”bullyingul”;

*Consilierea elevilor/persoanelor care practică ”bullying-ul”, cu accent pe dezvoltarea altor metode de exprimare a emoțiilor negative şi de rezolvare a conflictelor interioare proprii;

*Instruirea cadrelor didactice şi a părinților elevilor cu privire la felul în care îşi pot sprijini elevii/ copiii implicați în situații de tip ”bullying” (”victime” sau ”agresori”);

*Diseminarea rezultatelor proiectului, într-un interval de 2 luni”.

.4. Descrierea grupului ţintă căruia i se adresează proiectul

* elevi din învăţământul primar, gimnazial şi liceal

* cadre didactice.

.5. Beneficiarii direcți și indirecți

- direcţi: elevi, părinţi, cadre didactice
- indirecţi : comunitatea locală

D.6. Durata proiectului: 2 luni (mai 2018- iunie 2018)

D.7. Descrierea activităţilor:

Activitatea nr 1

a. Titlul activităţii: Dezbatere ”Bullying-ul – un fenomen care ia amploare în mediul școlar”,

b. Data/perioada de desfăşurare: 7.05- 11.05. 2018

c. Locul desfăşurării: in scoala

d. Participanţi: Reprezentanți ai comisiilor pentru violență, ai consiliilor elevilor, ai asociațiilor de părinți din școala.

e. Descrierea pe scurt a activității:

* Prezentarea fenomenului de bullying și a nevoii de a dezvolta strategii de intervenție concentrate pe diminuarea acestuia;

* Prezentarea unor exemple de activități ce pot fi desfășurate cu elevii;

* Prezentarea ”Chestionarului Bullying” ce urmează a fi aplicat

Activitatea nr 2

a.Titlul activităţii: Bullying - definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească

b. Perioada : 7.05- 11.05. 2018

c. Locul desfăşurării: in scoala

d. Participanţi: elevi, părinți și profesori

e. Descrieţi pe scurt a activității:

*Aplicarea ”Chestionarului Bullying”

* Prezentarea concursului „STOP BULLYING! VIOLENŢA DISTRUGE, PRIETENIA CONSTRUIEŞTE!”.

Activitatea nr 3

a. Titlul activităţii: Activități interactive pe tema „STOP BULLYING! VIOLENŢA DISTRUGE, PRIETENIA CONSTRUIEŞTE!”

b. Data/perioada de desfăşurare:7.05- 21.05. 2018

c. Locul desfăşurării: în școala

d. Participanţi: elevi și profesori

e. Descrieţi pe scurt activitatea:

Pe baza informațiilor prezentate la activitatea precedentă și a celor descoperite pe Internet, referitoare la fenomenul de bullying, precum și pe a nevoii de a dezvolta strategii de intervenție concentrate pe reducerea acestuia, se vor desfășura activități interactive de tipul: aplicarea de chestionare, vizionări de filmulețe tematice, urmate de dezbateri, jocuri de rol, procese literare, crearea de postere/lucrări plastice/grafice, concursuri etc) pe tema: „STOP BULLYING! VIOLENŢA DISTRUGE, PRIETENIA CONSTRUIEŞTE!", vor realiza o emblemă specifică două simboluri, de culori diferite, pe care vor fi scrise numele persoanelor care pot oferi ajutor în şcoală, în cazul unei agresiuni, respectiv ale celor din afara şcolii cu care pot intra în contact, va exista o cutie în care pot să-şi depună plângerile

Activitatea nr 4

a. Titlul activităţii: Concurs „STOP BULLYING! VIOLENŢA DISTRUGE, PRIETENIA CONSTRUIEŞTE!"

b. Data/perioada de desfăşurare: 2.05- 26.05. 2018

c. Locul desfăşurării: in scoala

d. Participanţi (elevi, cadre didactice, părinți, reprezentanți ai comunității locale etc):

e. Descrieţi pe scurt activitatea :

Participanții vor înscrie în concurs cele mai reprezentative postere, creații plastice/grafice, Activitatea nr 5

a. Titlul activităţii: Vernisaj și premiere – Concurs „STOP BULLYING! VIOLENŢA DISTRUGE, PRIETENIA CONSTRUIEŞTE!"

b. Data/perioada de desfăşurare: 04.06.2018- 08.06.2018

c. Locul desfăşurării: in scoala

d. Participanţi (elevi, cadre didactice, părinți, reprezentanți ai comunității)

e. Descrierea pe scurt activitatii:

Realizarea unui vernisaj cu lucrările copiilor și premierea autorilor lucrărilor câștigătoare - pentru elevi și a unei prezentări PPT, cu aspecte de la activitățile organizate – pentru cadrele didactice.

Lecție despre prevenirea bullyingului în mediul școlar

Prof. Sebastian GHEORGHIȚĂ, Lic. Teoretic C. Brediceanu Lugoj
Prof. Cristina-Andreea GHEORGHIȚĂ, Școala gimnazială nr. 4 Lugoj

Introducere

Bullying-ul, o problemă tot mai prezentă în mediul școlar, reprezintă un fenomen complex care implică comportamente repetitive și intenționate de intimidare, hărțuire sau agresiune, îndreptate către o persoană sau un grup de persoane. Aceste acțiuni pot avea consecințe grave asupra victimelor, afectându-le atât din punct de vedere emoțional, cât și social și academic.

Cyberbullying-ul, o formă modernă și tot mai răspândită a bullyingului, se desfășoară în mediul online, utilizând tehnologia pentru a hărțui, umili sau amenința alte persoane. Am prezentat elevilor un scurt filmuleț despre diferite situații de bullying, atât în mediul fizic, cât și în cel online.

Vizionarea acestui filmuleț a avut ca scop conștientizarea elevilor asupra diversității formelor de bullying și a impactului pe care acestea îl pot avea asupra celor implicați.

Formele de bullying

În cadrul lecției, am abordat diferitele forme de bullying, printre care:

- Bullying fizic: lovituri, împingeri, distrugerea bunurilor personale.
- Bullying verbal: insulte, amenințări, răspândirea de zvonuri false.
- Bullying relațional: excluderea intenționată din grup, răspândirea de bârfe, manipularea prietenilor.
- Cyberbullying: hărțuirea prin intermediul rețelelor sociale, mesageriei instant sau a altor platforme online.

Am subliniat faptul că bullying-ul poate avea loc atât în timpul orelor, cât și în afara școlii, iar victimele pot fi atât băieți, cât și fete.

Dezvoltarea abilităților de prevenire și gestionare a bullyingului

Pentru a-i dota pe elevi cu instrumentele necesare pentru a face față situațiilor de bullying, am organizat un joc de rol în care elevii au interpretat diferite roluri: victima, agresorul, martorul, adultul de încredere. Prin intermediul acestui exercițiu, elevii au avut ocazia să:

- Identifice semnele bullyingului.
- Înțeleagă perspectivele diferitelor persoane implicate într-o situație de bullying.
- Exerciteze abilități de comunicare asertivă.
- Își dezvolte empatia și capacitatea de a se pune în locul altora.

Modalități de intervenție și sprijin

În a doua parte a lecției, am prezentat elevilor câteva cazuri reale de bullying și cyberbullying. Împreună, am analizat aceste cazuri și am identificat soluții și acțiuni corective. Am subliniat importanța:

- Solicitării de ajutor: elevii trebuie să știe că nu sunt singuri și că există persoane care îi pot sprijini.
- Raportării incidentelor de bullying: atât profesorilor, cât și altor adulți de încredere.
- Susținerii victimelor: prin acte de prietenie, încurajare și solidaritate.
- Implicării active: în prevenirea și combaterea bullyingului, prin promovarea unui climat școlar bazat pe respect și toleranță.

Concluzii

În final, am recapitulat principalele idei discutate în cadrul lecției și am oferit elevilor spațiu pentru a-și împărtăși gândurile, ideile și strategiile pentru a face față situațiilor de bullying. Elevii

au exprimat o mai bună înțelegere a fenomenului bullyingului și au demonstrat o atitudine proactivă în ceea ce privește prevenirea și combaterea acestuia.
Pentru a evalua eficacitatea acestei lecții, pot fi utilizate diverse instrumente, precum:

- Chestionare: pentru a măsura nivelul de cunoștințe al elevilor cu privire la bullying și pentru a identifica eventualele lacune.
- Observarea directă: a interacțiunilor dintre elevi în timpul activităților.
- Proiecte individuale sau în grup: în care elevii să elaboreze materiale informative sau să organizeze activități de sensibilizare.

Pentru a consolida efectele acestei lecții, este recomandat să se organizeze activități de urmărire, precum:

- Ateliere de lucru: pe teme specifice legate de bullying.
- Invitația unor specialiști: pentru a oferi elevilor informații suplimentare și sfaturi practice.
- Colaborarea cu părinții: pentru a crea un front comun în lupta împotriva bullyingului.

Bibliografie

https://www.youtube.com/watch?v=vtfMzmkYp9E
https://www.stopbullying.gov/
https://www.cybersmile.org/
https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/protectie/protectie-impotriva-violentei/prevenirea-violentei-in-scoala

GOGUȚ CARMEN-MARIA

LICEUL TEHNOLOGIC

„ROMULUS PARASCHIVOIU„

LOC. LOVRIN, JUD. TIMIȘ

PROIECT EDUCAȚIONAL

ECHIPA DE PROIECT

Coordonator*:*

Prof. înv.primar, Goguț Carmen Maria

Perioada: An școlar 2024-2025

Membrii Comisiei pentru Prevenirea și Eliminarea Violenței, a Faptelor de Corupție și Discriminării în Mediul Școlar și Promovarea Interculturalității

Colaboratori:

Comitetul reprezentativ al părinților

Consiliul reprezentativ al elevilor

1. Argument

În școlile românești, fenomenul de bullying are o incidență din ce în ce mai ridicată, pericolul venind din falsa impresie de normalitate a acestuia, majoritatea oamenilor acceptându-l ca pe o componentă obișnuită a vieții de zi cu zi.

Bull în limba engleză înseamnă taur. Bullies (în aceeaşi limbă) înseamnă agresori, iar bullying este acţiunea agresivă (verbal, acţional şi implicit emoţional), desfaşurată între două sau mai multe persoane, şi începe prin intimidarea unuia de către celălalt. Poate nu întâmplător rădăcina termenului este „taur", cu trimitere la brutalitate - „luat în coarne", forţa conflictuală şi comportament agresiv.

Intimidarea/ameninţarea este o încercare agresivă, de obicei sistematică şi continuă, în scopul subminării și rănirii cuiva, pe baza unor slăbiciuni percepute la acesta. Deși frecvent asociate cu copiii, agresiunile pot apărea la orice vârstă, iar membrii grupurilor minoritare sunt mult mai susceptibili de a fi hărțuiți la vârsta adultă (în limbaj de specialitate mobbing-ul).

Efectele asupra victimei sunt adesea devastatoare din punct de vedere emoțional și comportamental.

Bullying-ul poate să transforme școala într-un loc de temut, în timp ce aceasta ar trebui să le asigure elevilor un mediu în care să se simtă în siguranță.

Odată informați, copiii pot lua atitudine, pot interveni pentru ei înșiși, dar și pentru ceilalți, iar numărul cazurilor de acest fel se va diminua treptat.

Prevenirea acestui fenomen este responsabilitatea tuturor şi nimeni nu ar trebui să fie indiferent faţă de acele persoane care se află în incapacitatea de a se descurca într-o asemenea situaţie.

Cadrele didactice pot să contribuie la diminuarea fenomenului fie prin activități de informare, implicare și combatere a fenomenului, fie prin neacceptarea și sancționarea imediată a unor astfel de comportamente

2. Scopul proiectului

Informarea corectă a elevilor din învățământul primar, gimnazial şi liceal, a părinților acestora și a cadrelor didactice cu privire la fenomenul "bullying": definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească, forme de prevenție, modalități de a lua atitudine, de a interveni pentru ei înșiși și/sau pentru alții, în vederea diminuării numărului cazurilor de acest fel.

3. Obiectivele proiectului

*Diseminarea informațiilor despre fenomenul **"bullying":** definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească ;

* Aplicarea chestionarului Bullying, pentru a se stabili gradul de răspândire a fenomenului Bullying în rândul elevilor

*Creşterea gradului de conştientizare a efectelor negative ale fenomenului "bullying" în rândul eleviilor, părinți ai acestora, cadre didactice şi al nivelului de informare al acestora asupra necesităţii implicării în prevenirea şi combaterea acestui fenomen;

*Însușirea de către elevi, părinți ai acestora și cadre didactice, a unor tehnici de gestionare corectă a situațiilor în care elevii sunt victime ale unor pesoane care practică ”bullyingul”;

*Consilierea elevilor care practică ”bullying-ul”, cu accent pe dezvoltarea altor metode de exprimare a emoțiilor negative și de rezolvare a conflictelor interioare proprii;

*Instruirea cadrelor didactice și a părinților elevilor cu privire la felul în care își pot sprijini elevii/ copiii implicați în situații de tip ”bullying” (”victime” sau ”agresori”);

*Diseminarea rezultatelor proiectului, într-un interval de 2 luni”.

4. Grupul ţintă :

* elevi

* cadre didactice.

5. Beneficiarii direcți și indirecți:

- direcţi: elevi, părinţi, cadre didactice
- indirecţi : comunitatea locală

6. Durata proiectului:

7.Locul de desfăşurare:

-sala de clasă, curtea școlii,cabinetul de documentare și informare

8.Resurse materiale

-Coli albe ,colorate

-Markere, carioca, acuarele, culori,

-bilețele care se lipesc/Post-it-uri, pixuri, flipchart.

-Aparat foto, casetofon , laptop;

-filme tematice;

9.Resurse procedurale:

Strategii didactice: conversaţia euristică, expunerea, modelarea, explicaţia, problematizarea, algoritmizarea, generalizarea, jocuri de rol şi exerciţii practice de modelare comportamentală, dezbateri, expuneri.

Forme de organizare: frontal,individual, lucrul pe grupe.

10. *Evaluare*:

- ❖ Mediatizarea proiectului prin afişe, fluturaşi,
- ❖ Recompense, diplome, felicitări,
- ❖ Fotografii,

11. *Rezultate aşteptate:*

- Proiecte, portofolii,
- Expoziţii.

12. *Acţiuni:*

- ➢ Stabilirea unui calendar de lucru, planuri de activitate,
- ➢ Popularizarea acţiunilor.

BIBLIOGRAFIE:

- Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova , *Strategii pentru o clasă fără bullying* , manual pentru profesori şi personalul școlar

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

Nr. crt.	Activitatea	Locul de desfașurare	Termen
1.	Informarea și conștientizarea bullying-ului și cyberbulling-ului. Fenomenul bulling-mit sau realitate.	Sala de clasă	Ianuarie 2025
2.	Scrisori la redacție	Sala de clasă	Februarie 2025
3.	Film sau realitate	Sala de clasă/cabinetul de documentare și informare	Martie 2025
4.	O școală fară bulling -Concurs de desene; Realizarea unui vernisaj cu lucrările copiilor și premierea autorilor lucrărilor câștigătoare	Sala de clasă/cabinetul de documentare și informare	Aprilie 2025
5.	-Stop bullying!; Violenţa distruge!, Prietenia construieşte! -" Patrula veselă de recreație!" pentru a monitoriza fenomenul de violență sau bullying în timpul pauzelor. Am transformat curtea școlii într-un spațiu al prieteniei, al educației non-formale, al veseliei, al culorii, în care elevii se simt bine, se joacă, interacționează, învață, se responsabilizează. Realizarea unei prezentării PPT cu aspecte de la activitățile organizate	Sala de clasă Curtea școlii Cabinetul de documentare și informare	Mai 2025

Concluzii

Am inițiat și derulat acest proiect, conștienți fiind că „datorăm copilului cel mai profund respect". Activitățile desfășurare au reprezentat o formă de a educa altfel, de a îi invăța pe elevi să fie mai buni, mai toleranți, mai empatici și mai solidari cu problemele celor din jurul lor, prin intermediul unor activități educative non-formale care le-au stârnit curiozitatea, inițiativa, dorința de implicare și participare. Toți cei implicați în proiect au înțeles că încălcarea drepturilor copilului naște povești triste și grele, că respectarea drepturilor copilului nu este o opțiune, ci o obligație pe care o avem fiecare, indiferent că suntem adulți sau copii. Doar astfel putem contribui la construirea unei școli și, implicit, a unei lumi mai bune, mai tolerante, mai incluzive pentru fiecare dintre noi.

Închei prin a transmite câteva mesaje pe care le-am descoperit în cartea, respectiv filmul „Minunea", care ne-au inspirat în activităţile noastre:

• „Niciodată nu judeca după aparențe!”
• „Când ai de ales între a fi corect și a fi bun, alege să fii bun!”
• „Faptele voastre vă sunt monumente”
• „Nu poți vedea bine decât cu inima”
• „Măreţia nu constă în putere, ci în dreapta folosire a puterii. E măreț cel a cărui putere însuflețește cele mai multe inimi din puterea inimii lui”.
• „Fă cât de mult bine poți, prin orice mijloace poți, în orice fel poţi, în orice moment poți și cât de multă vreme poți!”
• „Dacă poți trece prin școală fără să rănești pe nimeni , e chiar grozav!”
• „Fă un pic mai mult bine decât este necesar!

Exemple de bune practice pentru combaterea violenței

Prof. Gomboș Diana
Colegiul Național Mihai Vitezul, București

Introducere

Violența în mediul școlar este o problemă complexă și tot mai amplă, care afectează nu doar victimele directe, dar și întregul climat educațional. Fenomenul de violență școlară se manifestă sub multiple forme și include agresiuni fizice, verbale, emoționale și cibernetice. Aceste forme de violență nu doar că pun în pericol siguranța fizică a elevilor, dar pot duce la traume emoționale pe termen lung, afectând dezvoltarea lor personală și socială. În trecut, violența în școli era mai puțin remarcată și adesea minimizată, însă astăzi, acest fenomen reprezintă o realitate cu care se confruntă aproape toate instituțiile educaționale din lume.

Un aspect esențial al acestei probleme este faptul că violența nu afectează doar victimele directe, ci și întreaga comunitate educațională. Impactul acestei violențe se extinde asupra relațiilor dintre elevi, profesori și părinți, iar efectele se pot resimți pe termen lung, nu doar în școală, dar și în viața socială și profesională a celor implicați. De asemenea, violența școlară contribuie la scăderea performanțelor academice, la creșterea anxietății și a stresului, afectând încrederea și motivația elevilor.

Exemple de bune practici în combaterea bullying-ului

Combaterea bullying-ului în mediul școlar este un proces continuu care necesită implicarea activă a întregii comunități educaționale. Există numeroase abordări care pot fi aplicate pentru a reduce violența și a crea un mediu sigur și respectuos pentru elevi. Printre cele mai eficiente bune practici se numără:

1. Crearea unui climat școlar pozitiv: Este esențial ca școlile să promoveze un mediu de învățare pozitiv, în care fiecare elev să se simtă respectat și acceptat. Un climat educațional pozitiv contribuie la dezvoltarea unor relații interumane sănătoase și promovează valori de respect, cooperare și solidaritate. Cadrele didactice trebuie să fie modele de comportament, demonstrând empatie și respect față de toți elevii, iar activitățile școlii trebuie să promoveze înțelegerea și respectul pentru diversitate. Încurajarea activităților de grup și a dialogului între elevi contribuie semnificativ la construirea unui climat de solidaritate, reducând astfel comportamentele agresive.

2. Formarea cadrelor didactice: Instruirea profesorilor și a personalului școlar este crucială pentru identificarea și gestionarea cazurilor de bullying. Profesioniștii din educație trebuie să învețe cum să recunoască semnele de agresiune și cum să intervină prompt pentru a preveni escaladarea situațiilor de violență. Formările

trebuie să includă nu doar tehnici de identificare a bullying-ului, dar și soluții de mediere a conflictelor și promovarea unui dialog deschis între elevi și profesori. Cadrele didactice trebuie să fie instruite să devină mediatori între conflictele elevilor și să aplice intervenții adecvate care să descurajeze orice formă de agresiune.

3. Programe educaționale pentru elevi: Educația despre bullying trebuie să fie parte integrantă din curriculumul școlar. Elevii trebuie să învețe ce înseamnă bullying-ul, cum să își protejeze colegii și cum să solicite ajutor atunci când sunt martori la astfel de acte. Campaniile de sensibilizare, jocurile educaționale și activitățile interactive sunt modalități excelente de a transmite aceste mesaje într-un mod accesibil și relevant pentru tineri. De asemenea, educația trebuie să promoveze valoarea diversității, respectul pentru diferențele de orice fel (rasiale, culturale, religioase) și să ajute elevii să înțeleagă impactul negativ al bullying-ului asupra victimelor.

4. Crearea unui sistem de suport pentru victimele bullying-ului: Este important ca școlile să asigure un sistem de consiliere psihologică disponibil pentru elevii care au fost victime ale violenței. Acesta poate include sesiuni de terapie individuală sau grupuri de suport unde elevii pot discuta despre experiențele lor într-un mediu sigur și confidențial. Sprijinul psihologic trebuie să fie accesibil tuturor elevilor, fără a-i stigmatiza pe cei care au nevoie de ajutor. Un alt aspect esențial este formarea unui sistem de suport pe termen lung, care să ajute elevii să depășească traumele provocate de bullying.

5. Promovarea incluziunii sociale: Activitățile care încurajează diversitatea și respectul pentru diferențele de orice tip sunt esențiale în crearea unui climat de școală care respinge orice formă de agresiune sau discriminare. Activitățile interculturale, proiectele educaționale comune și evenimentele care promovează colaborarea între elevi din medii diferite contribuie semnificativ la dezvoltarea empatiei și la diminuarea comportamentelor agresive. Includerea tuturor elevilor, indiferent de statutul lor social, etnic sau religios, ajută la construirea unei școli mai incluzive și mai deschise.

6. Implicarea părinților: Colaborarea cu părinții este un aspect esențial în prevenirea violenței școlare. Părinții trebuie să fie informați despre programele de prevenire a bullying-ului și să fie încurajați să participe activ la viața școlii. Implicarea părinților în activitățile educaționale și campaniile de sensibilizare contribuie la dezvoltarea unui mediu educațional mai sigur. De asemenea, părinții trebuie să fie conștienți de semnele bullying-ului și să fie pregătiți să sprijine elevii care se confruntă cu astfel de probleme, asigurându-se că aceștia primesc sprijinul necesar acasă.

Exemple de bune practici

În multe școli din întreaga lume au fost implementate programe de succes care au avut un impact semnificativ în reducerea violenței. Un exemplu de bună practică poate fi observat în programul *Olweus Bullying Prevention Program*, care a fost aplicat cu succes în școlile din Statele Unite și Europa. Acest program include sesiuni de formare pentru profesori, implicarea elevilor și părinților și crearea unor proceduri clare de raportare a incidentelor de bullying. Studiile au arătat o scădere semnificativă a cazurilor de bullying în școlile care au implementat acest program, confirmând eficiența acestuia.

Un alt exemplu de bună practică este programul *Restorative Practices* (Practici restaurative), care pune accent pe reconcilierea dintre victimă și agresor prin dialog și înțelegere mutuală. Acest program a fost aplicat cu succes în multe școli din Europa și a avut rezultate pozitive în reducerea cazurilor de bullying, promovând în același timp responsabilitatea și respectul reciproc între elevi. Metoda se bazează pe dialogul direct, care permite celor implicați să înțeleagă impactul acțiunilor lor și să ajungă la un acord care să restabilească armonia.

Concluzie

Combaterea violenței în școli nu poate fi realizată fără un efort colaborativ între cadrele didactice, părinți și autoritățile educaționale. Violența școlară este o problemă complexă care necesită măsuri de prevenire clare și intervenții rapide. Este necesar să abordăm acest fenomen din multiple unghiuri și să implicăm întreaga comunitate educațională în soluționarea sa. Prin educație, suport și intervenții eficiente, putem crea un mediu educațional mai sigur și mai incluziv pentru toți elevii.

Bibliografie:

Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*, Wiley-Blackwell.
Curelaru, M. (2013). *Violența în școală. Repere pentru analiză și intervenție*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași.
Șoitu, L., Hăvârneanu, C. (coord.), (2001). *Agresivitate în școală*, Editura Institutul European, Iași.

Scenetă ”Izolarea lui Mihai”

Prof. Grad Marinela Luminița

Liceul Tehnologic ”Sf. Nicolae” Deta,Timiș

Activitate antibullying- scenetă interpretată de către membrii clubului de teatru al şcolii, elevi de liceu.

Au participat, ca spectatori, elevii claselor a IX-a.

Autor scenariu şi profesor coordonator -Grad Marinela Luminița

Obiective:

- Să crească conştientizarea elevilor cu privire la fenomenul bullying-ului.
- Să dezvolte empatia şi capacitatea de a se pune în locul altora.
- Să promoveze comunicarea deschisă şi asertivă.
- Să încurajeze comportamentul prosocial şi sprijinul reciproc.

Personaje:

- Mihai: Un băiat nou în clasă, timid şi dornic de prietenie.
- Ana: O fată populară, liderul grupului de prieteni.
- Andrei: Cel mai bun prieten al Anei, agresiv şi sarcastic.
- Maria: O fată timidă, care iniţial îl compătimeşte pe Mihai, dar se teme să intervină.
- Elena: O fată neutră, care observă situaţia, dar nu se implică activ.

Locul acțiunii:

Sala de clasă, pauza mare.

Scenariul:

Actul I:

(Mihai intră în clasă şi încearcă să se aşeze lângă Ana şi Andrei. Aceştia îl privesc cu dispreț şi se îndepărtează.)

- Mihai: (Cu o voce stânjenită) Pot să mă aşez aici?
- Andrei: (Râzând) Aici e deja ocupat, vezi? De aerul nostru rafinat.
- Ana: (Întoarce capul) Nu vezi că nu vrem să stăm lângă tine?

Actul II:

(Mihai încearcă să inițieze o conversație cu Maria.)

- Mihai: Îmi poți spune și mie cum se numește profesoara de matematică?
- Maria: (Îi răspunde scurt și se întoarce cu fața la perete) Doamna Popesc
- Mihai: (Dezamagit) Mulțumesc.
- Andrei și Ana observă scena și încep să râdă.
- Andrei: Uite-l și pe ăsta, crede că o să-i vorbească Maria!
- Ana: Hai să-l ignorăm complet, să vadă el ce înseamnă să fii respins.

Actul III:

(Elena se apropie de Mihai.)

- Elena: Ești nou aici, nu?
- Mihai: Da, de câteva săptămâni.
- Elena: Știu că e greu să te integrezi, dar nu te descuraja.
- Andrei: (Întrerupându-l) Lasă-l în pace, Elena! Nu vezi că e un ciudat?

(Ana se alătură lui Andrei și îl împing ușor pe Mihai.)

- Ana: Ia și pleacă de aici, înainte să-ți fac ceva!

(Mihai se retrage în colțul clasei, cu capul în mâini, vizibil afectat)

Actul IV:

(Maria îl observă pe Mihai și simte un sentiment de vinovăție.)

- Maria: (În șoaptă) Cred că am greșit...
- Ana: (Auzind-o) Ce ai zis?
- Maria: Nimic important.

(Ana se apropie amenințătoare de Maria.)

- Ana: Dacă mai ai de gând să-i vorbești, o să-ți pară rău!
- Maria: (ușor speriată) ok, ok, gata, am înțeles, calmează-te!

Scenariu II: Intervenția Mariei(ce se întâmplă când un martor îi ia apărarea victimei)

Obiective:

- Să demonstreze că fiecare dintre noi poate face o diferență în combaterea bullyingului.

- Să încurajeze elevii să vorbească despre ceea ce văd și să nu tolereze comportamentul abuziv.
- Să promoveze un mediu școlar sigur și incluziv.

Personaje:

- Mihai: Un băiat nou în clasă, timid și dornic de prietenie.
- Ana: O fată populară, liderul grupului de prieteni.
- Andrei: Cel mai bun prieten al Anei, agresiv și sarcastic.
- Maria: O fată timidă, dar curajoasă, care îi ia apărarea lui Mihai.
- Elena: O fată neutră, care observă situația, dar nu se implică activ.

Locul acțiunii:

Sala de clasă, pauza mare.

Scenariul:

- Actul I, II și III:

Scenariul se desfășoară similar versiunii inițiale, până în punctul în care Ana și Andrei îl hărțuiesc pe Mihai.

Actul IV:

(Maria nu mai poate suporta această situație și intervine.)

- Maria: (Cu voce fermă) Opăriți-vă! Ce aveți cu el? Lăsați-l în pace!
- Ana: (Surprinsă) Ce vrei să spui, Maria?
- Maria: Vreau să spun că e urât ce faceți. Mihai e nou aici și nu merită să fie tratat așa.
- Andrei: (Râzând) Vai, vai, uite-o și pe Maria, apărătoarea celor slabi!
- Maria: Nu e vorba de a fi slab sau puternic, ci de a fi uman, civilizat, empatic, dacă știi ce înseamnă.

Actul V:

- Elena: (Împărtășind părerea Mariei) Are dreptate, Maria. Nu e frumos ce faceți!
- Ana: (Își dă ochii peste cap) Bine, bine, am înțeles. Dar nu vă așteptați să devin prietena lui Mihai.

(Mihai este uimit de intervenția Mariei și îi mulțumește cu privirea.)

- Maria: (Zâmbind) Nu ai pentru ce!

Intervenția profesorului și lecția despre bullying

(ce se întâmplă când intervine un adult cu autoritate)

Actul VI:

- Profesorul: (Intră în clasă și observă atmosfera tensionată) Ce se întâmplă aici? De ce toată lumea e atât de tăcută?
- Ana: (Își netezește părul) Nimic important, domnule profesor. Doar vorbeam.
- Profesorul: (Se îndreaptă spre Mihai) Mihai, ești bine? Pare că ai ceva pe suflet.
- Mihai: (Cu voce tremurată) Da, domnule profesor.
- Maria: (Își ridică mâna) Domnule profesor, pot să vă spun ceva?
- Profesorul: Desigur, Maria.
- Maria: Mihai a fost hărțuit de Ana și Andrei. Îl făceau în fel și chip și îl ignorau.
- Ana: (Se face roșie) Nu e adevărat!
- Andrei: (Își ascunde fața)
- Profesorul: (Serios) Dacă e adevărat, este o situație foarte gravă. Bullyingul nu va fi tolerat în această clasă!

Actul VI: Lecția despre bullying

- Profesorul: (Se adresează întregii clase) Vreau să vorbim puțin despre ceea ce s-a întâmplat. Știu că poate fi dificil să discutați despre aceste lucruri, dar este important să înțelegem cu toții ce înseamnă bullyingul și de ce este atât de grav. Să vedem, știe cineva ce este bullyingul?
- Profesorul: (Elena ridică mâna): Da, Elena, spune, te rog!
- Elena: Bullyingul este un comportament dăunător, îndreptat împotriva unei persoane, care este luată în derâdere, este jignită și căreia îi este afectată stima de sine.
- Profesorul: Da, Elena, așa este! Bullyingul este un comportament repetitiv, ostil, care vizează o persoană sau un grup de persoane. Se poate manifesta în diferite forme: fizic, verbal, psihologic sau cibernetic.
- Profesorul: Victimele bullyingului pot suferi de anxietate, depresie, probleme de somn și chiar gânduri suicidare. Agresorii, la rândul lor, pot avea dificultăți în a-și construi relații sănătoase și pot ajunge să dezvolte un comportament violent.
- Profesorul: Fiecare dintre noi are dreptul să se simtă în siguranță și respectat. Dacă sunteți martorii unei situații de bullying, nu stați deoparte. Spuneți cuiva în care aveți încredere: unui profesor, unui părinte sau unui consilier școlar.
- Profesorul: Și voi, cei care ați fost implicați în această situație, trebuie să înțelegeți că acțiunile voastre au rănit pe cineva. Acum o să facem un exercițiu, vă rog să închideti

ochii și să vă amintiți o situație în care v-ați simțit umilit, ridiculizat, marginalizat, judecat și să fiți conștienți de cum v-ați simțit atunci.

(Elevii închid ochii și expresia feței lor se schimbă, tradând suferința resimțită în situația rememorată.)

După câteva momente Ana și Andrei se ridică și merg la Mihai spunând:

- Ana: Mihai, te rog să mă ierți, nu a fost frumos ce am făcut, și eu am fost hărțuită în trecut, nu trebuia să-ți fac asta!
- Andrei: Îmi pare rău, Mihai. Am greșit.
- Mihai (uimit): E în regulă.
- Profesorul: De acum înainte vreau să fiți prietenoși, să vă ajutați unii pe alții și să nu tolerați nicio formă de bullying. Împreună putem crea un mediu școlar sigur și plăcut pentru toată lumea!

METODE ŞI TEHNICI DE LUCRU PRIVIND NONDICRIMINAREA, COMBATEREA VIOLENŢEI ŞI BULLYING- ULUI

Prof. GUŢU MIHAELA
GRĂDINIŢA CU P.P. NR. 12 HUŞI, VASLUI

Violenţa în grădiniţă se manifestă atât sub forma unor acţiuni singulare, cât şi sub forma intimidărilor permanente, înjosirilor şi a hărţuirii sistematice (bullying). Bullying-ul este o formă specifică de agresiune, cu caracter repetitiv, sistematic, şi intenţional, îndreptat împotriva unei persoane care are dificultăţi în a se apăra, în scopul demoralizării acesteia, a diminuării stimei de sine şi a minimalizării rolului în grupul social. Spre deosebire de violenţa fizică, bullying-ul include violenţă verbală (insulte, porecle şi ameninţări), violenţă relaţională (izolare, răspândire de zvonuri).

Persoana agresată este percepută ca vulnerabila şi are de obicei probleme în a se apara singură, deşi nu face ceva anume pentru a „provoca" agresiunea. Bullying-ul poate avea urmari periculoase asupra dezvoltarii normale, atât a persoanei agresate, cât şi a agresorului. Este foarte întâlnit în grădiniţe şi şcoli. La fel cum fenomenul de bullying apare ca un model în cadrul şcolii, climatul social al grupului poate fi eficient în înlocuirea bullying-ului cu o dinamică pozitivă şi cu clădirea unor relaţii. Munca copiilor în grup nu doar încurajează majoritatea pasivă să-şi înceteze atitudinea de acceptare tacită a fenomenului de bullying, ci şi să susţină victimele în mod activ şi să reducă efectele violenţei.

1.**Silueta fericita**

Este un exercitiu care sa contribuie la experienta de împârtăşire şi reflexie . Obiective: ¬ Să crească nivelul de autoconştientizare şi să exploreze părerile şi nevoile copiilor privind siguranţa şi bunăstarea la grădiniţă, percepţia şi înţelegerea indivizilor cu privire la bullying şi violenţă. Desfasurarea: Copiii sunt împărţiţi în mai multe echipe. Fiecare echipă va primi o foaie pe care vor desena o silueta umana. Apoi fiecare membru al echipei trebuie să deseneze pe acea silueta o inima albastra sau una rosie(inima albastra este inima ranită, iar cea roşie este o inima fericită). Când toată lumea a desenat inimile copiii sunt invitaţi să vorbească despre cum s-au simţit în timpul jocului, ce fel de inimă au ales, care e motivul pentru care au ales acea culoare.

2.Treci in cerc

Este un exerciţiu care se poate folosi într -o activitate în sala de clasă în care s-a stabilit un nivel de încredere bun. Şi trebuie rezervat suficient timp pentru a reflecta la sentimentele copiilor, astfel ca toţi să aibă şansa de a împărtăşi şi de a fi ascultaţi.

Obiective: Să fie pregătiţă copiii pentru subiectul bullying.

Să crească nivelul de conştientizare şi să consolideze empatia faţă de copiii care pot fi excluşi sau agresaţi.

Desfasurarea: Pentru acest exercitiu este necesar un spaţiu suficient în sala de clasă pentru a te mişca liber. În prima parte se găseşte un voluntar pregătit să părăsească clasa o vreme. Se dau instrucţiuni restului clasei în timp ce voluntarul este afară: Elevii trebuie să se ţină de mână şi să formeze un cerc închis. Odată ce voluntarul revine, sarcina lor este să se ţină de mâini strâns şi să nu îl/o lase în cerc în niciun fel, decât dacă el/ea le cere acest lucru. Se cere voluntarului să revină şi daţi instrucţiunea: Acum ai sarcina de a intra în cerc, găsindu- ţi propria cale. Apoi elevii sunt lasati să joace jocul o vreme, având grijă ca nimeni să nu fie rănit. Jocul se încheie atunci când voluntarul reuşeşte să intre în cerc. Dacă voluntarul nu reuşeşte să intre în cerc după câteva încercări, jocul trebuie oprit. Copiii sunt invitaţi să vorbească despre cum s-au simţit în timpul jocului. Întrebări pentru voluntar/intrus:

• Cum a fost pentru tine să fi exclus din grup?
• La ce strategii te-ai gândit ca să intri în cerc?

• Cum s-a comportat grupul?
Te-a ajutat cineva din cerc?
• Ce a funcționat în final? Cum te simți acum?
Întrebari pentru grup: • Cum te-ai simțit să faci parte din grup?
• Ce ai simțit pentru cineva care a fost exclus?
• Cum a făcut față respectării/încălcării instrucțiunilor?
• Cum te simți acum?

3.Floarea

Este un exercițiu care se poate folosi în sala de clasa pentru a corecta comportamentul de tip bullying. Dezvoltarea empatiei poate fi cheia relaţiilor armonioase şi poate preveni bullyingul.
Obiective:
Sa consolideze empatia dintre copii.
Să se creeze un mediu sigur și de sprijin pentru prevenirea bullying-ului.
Desfasurare: Pe o foaie de hârtie copiii participanți sunt puși să deseneze o floare cu 5 petale. În mijlocul florii vor scrie numele unui coleg sau a unei colege sau vor lipi poza unui coleg sau colegă.. Numele fiecărui coleg să fie scris o singură dată pe o singură foaie.Copiii trebuie să dea exemple de calități pe care o persoană le poate avea. Se notează aceste calități pe tablă, unde vor rămâne pe parcursul întregii activități. Copiii vor scrie pe fiecare petală câte o calitate pe care o are colegul al cărui nume/ poză este trecut/ lipită în centru. La finalul activității fiecare copil va prezenta și va oferi floarea celui al cărui nume este trecut pe floare.

4.Semaforul

Un alt joc care poate fi aplicat copiilor cu cerințe educaționale speciale, atât verbali, cât și nonverbali este acest joc care utilizează trei culori ale semaforului: roșu, galben și verde. Fiecare culoare are o anumită semnificație: roșu- foarte grav, galben- mai puțin grav și verde - moderat. După ce se explică copiilor cele trei categorii de culori și modul în care se pot raporta la ele, se va recurge la un prim exemplu pentru a ne asigura că toată lumea a înțeles regulile jocului. Elevii vor primi trei jetoane de culoare roșie, galbenă și verde și vor fi așezați în cerc. Profesorul va arăta câte o imagine care va conține acțiuni de bullying și acțiuni pozitive, iar copiii vor ridica jetonul corespunzător fiecărei imagini în parte.
Întrebări:
- Ce comportamente observăm în imagini?
- De ce ați ridicat culoarea roșie la anumite imagini?
- Ce v-a deranjat în imaginile observate?
- Care au fost imaginile preferate?

Copiii își vor antrena în acest joc atenția distributivă și capacitatea de analiză , dar vor avea ocazia să observe situații și comportamente de discriminare și bullying, pe care le vor asocia cu situații similar trăite, interiorizate și neidentificate vreodată. Un simplu joc aparent banal, poate aduce în lumină probleme nebănuite, pe care copiii nu le-au conștientizat sau le-au considerat normalitate. Jocul are valoare terapeutică, poate stimula, descoperi, rezolva și forma caractere și comportamente, atunci când este dirijat de persoana potrivită.

Bibliografie: Curs Verona /Italia ¬ https://parentropolis.com/pastila-de-parenting/activitati-pentru-prevenireabullying-ului
Constantin Păunescu- Ghid de bune practici în identificarea, prevenirea și combaterea fenomenului de bullying în mediul școlar

Prof.dr. Luminița Hîrcă

Colegiul National *Costache Negruzzi*-Iasi

STRATEGII DE PREVENIRE A BULLYINGULUI

O strategie importanta in prevenirea fenomenului este de a opri bullyingul de cate ori observam ca acesta are loc.

1.Redactam o strategie scolara cu character official in care sa se vorbeasca despre bullying ,stfel incat toata lumea sa inteleaga clar si unanim ce este acesta si cum va fi abordat.

2.Includem personalul si elevii in comitetul care va concepe strategia scolara asupra bullyingului.Impartasim aceasta strategie cu elevii prin intermediul discutiilor in grupuri mici.

3.Stabilim o ierarhie a consecintelor logice ale bullyingului.

4.Instituiti un parteneriat cu parintii cu privire la politicile si protocoalele scolare legate de bullying.

5.Sporim prezenta adultilor in locurile si momentele cu risc mare de bullying-cantine,culoare,vestiare,pause,autobuz.

6.Luam pranzul cu elevii.Plasam personalul scolar in anumite mese in cantina scolii.

7.Sa fim cunoscuti pentru amabilitatea de care dam dovada cand interactionam cu tinerii.

8.Includem in programul zilnic activitati de preventive cum ar fi reuniunile de clasa,construirea unei retele de prietenii.

9.Incurajam elevii sa isi sustina colegii de clasa vulnerabili in moduri specific,profunde.

10.Facem un plan care sa releve cum pot fi satisfacute in mod constructive interesele vitale ale unui copil(de exemplu ,controlul statutului social) si cum vor fi confruntate si schimbate comportamentele agresive.

11.Identificam elevii care sunt in mod special vulnerabili la bullying sip e cei mai predispusi sa agreseze.

12.Punem bazele unei culturi a bunavointei ,recompensand comportamentul correct.

13.Respingem mentalitatea conform careia *asa sunt toti copiii* .Bullyingul nu este niciodata un rit de trecere pentru ei.

14.Desemnam cel putin un adult din grup care sa se asigure ca problemele de agresivitate sunt abordate cu promptitudine,minutiozitate si demnitate.

15.Cream un system de sprijin in randul personalului scolar,cerandu-le specialistilor sa comunice unii cu altii pentru a reactiona cu eficienta.

16.Construim relatii profunde cu elevii nostri.

17.Punem deoparte lista cu sarcini cand intra in incapere cu noi.Ii intampinam cu un zambet si ii spunem pe nume.

18.La clasa,acordam timp verificarii emotionale a elevilor.Acestia trebuie sa se simta in siguranta pentru a putea invata.

19.Facem copiii sa se simta ca suntem innebuniti dupa ei(in sensul bun).

20.Validam experientele copiilor agresati ,ascultandu-le relatarile cu exeperiente in care au fost supusi bullyingului.

21.Il credem pe copil atunci cand ne vorbeste despre bullying.

22.Stabilim o legatura intre fiecare elev si cel putin un adult din scoala despre care el stie ca ii poate vorbi despre bullying.

23.Luam pranzul in compania unor grupuri mici de copii,demonstrandu-le ca ne pasa de viata lor de zi cu zi.

24.Facem controale de un minut copiilor vulnerabili pentru a sti cum se simt in fiecare zi.

25.Daca suntem martori la un act de bullying ,monitorizati indeaproape copilul,in particular,cat mai repede dupa incident.

26.Cream metode multiple,confidentiale si sigure prin care elevi sa semnaleze comportamentele de bullying adultilor pe care ii considera personae de incredere.

In concluzie,aceste strategii de prevenire a bullyingului presupun infiintarea unor programe care sa le dezvolte copiilor competentele sociale si emotionale necesare pentru reducerea fenomenluiu.Astfel de programme necesita asadar cinci componente esentiale pentru prevenirea bullyingului: gestionarea emotiilor,empatia,rezolvarea problemelor si solutionarea conflictelor,asertivitatea si dezvoltarea prieteniilor,a unui mediu amiabil.

Program de prevenire a bullying-ului și a altor forme de violență

Hațeg Ioana

Școala Gimnazială I.G. Duca, sector 5, București

Obiectivul general este de a face din Școala un loc sigur, de a crește nivelul de conștientizare a fenomenului de bullying în rândul profesorilor și al elevilor și de a promova relații sociale pozitive între copii.

Obiectivele specifice urmărite:

1) Înțelegerea bullying-ului ca fenomen social de către profesori și elevi;

2) Îmbunătăţirea strategiilor de identificare a problemelor sociale și emoționale ale elevilor cauzate de fenomenul de bullying;

3) Îmbunătăţirea adaptabilității elevilor la factorii externi sociali și emoționali;

4) Reducerea riscului de bullying și a formelor de bullying electronic (cyberbullying) în rândul elevilor;

Interventii la nivel individual:

•Identificarea persoanelor si a cauzelor pentru care acestea au manifestări de bullying, prin consultarea elevilor.

• Elaborarea si derularea unor programe de asistenta individualizata în situații de bullying în rândul elevilor;

- înțelegerea consecintelor actelor de hărțuire psihologică repetată asupra celorlalți (colegi, cadre didactice, parinti, prieteni etc.);

- ameliorarea imaginii de sine (atitudine pozitivă față de sine, evaluarea corectă a calităților și defectelor personale, perceptia pozitivă a experiențelor de viață, proiectarea unor experiențe pozitive pentru viitor);

- dezvoltarea autonomiei (rezistența față de evaluările celorlalți prin cristalizarea unor valori personale pozitive);

- dobândirea autocontrolului asupra impulsurilor de moment și a capacitatii de autoanaliză.

• Implicarea elevilor cu care comit acte de violență fizică sau psihologică în mod repetat în programe de asistență derulate în parteneriat cu alte institutii specializate (Politia comunitară, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, biserica, alte organizatii specializate în programe de protectie si educatie a copiilor si a tinerilor).

• Valorificarea intereselor, aptitudinilor și capacităților elevilor cu risc de manifestare a comportamentului de bullying, în activitati scolare si extrașcolare (sportive, artistice etc.).

• Responsabilizarea elevilor care au comportament violent prin aplicarea unor masuri de interventie cu potential educativ și formativ; evitarea centrării exclusiv pe sancțiune și eliminarea din practica educaționala a unor sanctiuni care contravin principiilor pedagogice (de exemplu, sanctionarea comportamentului violent prin notă, repetenție, exmatriculare etc.).

• Identificarea si asistarea elevilor victime ale bullyingului prin implicarea cadrelor didactice, a personalului specializat (psihologi, asistenti sociali) și a parintilor/ aparținătorilor

Interventii la nivel relational:

Recomandari privind familie

• Informarea parintilor cu privire la serviciile pe care le poate oferi școala în scopul prevenirii bullying-ului și cyberbullying-ului si ameliorarii relatiilor parinti-copii (consiliere, asistență psihologică); implicarea în astfel de activități a personalului specializat (psihologi, asistenți sociali).

• Acordarea de sprijin familiilor care solicită asistență si orientarea acestora către serviciile specializate.

• Colaborarea scolii cu familiile elevilor cu potential violent sau care au comis acte de violență, în toate etapele procesului de asistență a acestora (informarea, stabilirea unui program comun de intervenție, monitorizarea cazurilor semnalate); organizarea de întâlniri în școală, vizite în familii, programe extrașcolare cu participarea comună a elevilor, a părinților, a cadrelor didactice si a specialiștilor din alte sectoare de activitate.

• Identificarea unor părinți-resursă care să se implice în activitățile de prevenire sau în rezolvarea cazurilor de bullying

Recomandari privind scoala

• Includerea, pe agenda întâlnirilor formale ale scolii (Consiliu de Administratie, Consiliu Profesoral, Consiliul Elevilor, Comitetul de Părinți), a unor teme legate de bullying, care sa aiba ca scop conștientizarea dimensiunii fenomenului și analiza formelor, a actorilor si a cauzelor situatiilor ce pot apărea nivelul institutiei .

• Elaborarea unor strategii coerente de prevenire si interventie, initierea unor programe care să raspundă unor situatii specifice

unității de învățământ (identificarea riscurilor în contextul concret al școlii, a persoanelor cu potențial violent sau cu risc de a deveni victime), cu implicarea activă a elevilor ca parteneri;

• Asigurarea că regulamentul de ordine interioară este un mijloc real de prevenire, prin:

- definirea clară și funcțională a criteriilor de disciplină școlară și de conduită în scoală a tuturor factorilor (elevi, profesori,personal non-didactic);

- adaptarea prevederilor la contextul specific în care functionează instituția;

- implicarea factorilor de la nivelul școlii (elevi, cadre didactice) în aplicarea prevederilor acestuia;

Interventii la nivel curricular:

• Dezbaterea, în timpul orelor de consiliere și orientare, a situatiilor de violență sau de hărțuire observate în scoală sau în vecinătatea acesteia și încurajarea exprimării opiniei elevilor privind aceste situații, cu posibile căi de solutionare.

- Valorificarea temelor relevante pentru problematica bullying-ului, care nu se regăsesc încă în curriculumul diferitelor discipline scolare, prin utilizarea unor strategii activ-participative (studiu de caz, joc de rol, analiza critica a mesajelor audio-vizuale cu continut violent, problematizare etc.), care să conducă la conștientizarea și dezvoltarea unei atitudini critice a elevilor față de problematica violenței scolare.

- Derularea unor programe si activitati extrascolare pe tema combaterii bullying-ului (de exemplu: ,,Bullying 0, misiune posibilă”, la care să participe elevi, cadre didactice, părinți).

• Organizarea de programe de informare a elevilor privind modalitatile adecvate de gestionare a unor situatii concrete de bullying, centrate pe dezvoltarea unor competențe de înțelegere și auto-control, negociere a conflictelor, comunicare, mijloace de auto-apărare.

• Initierea unor programe de educatie intra- si inter-generationala si de educație parentală prin care să se urmarească îmbunătățirea relațiilor dintre: copii-parinti-cadre didactice-conducerea scolii).

• Sensibilizarea profesorilor față de problematica bullying-ului (forme de hărțuire psihologicărepetată, cauze generatoare, mecanisme de prevenire, strategii de ameliorare, cadru legislativ și instituțional) prin activitati de formare derulate la nivel local: cursuri de formare, cercuri pedagogice tematice, schimburi de experiență.

• Cresterea transparentei evaluarii rezultatelor elevilor (criterii, metode), în scopul diminuării tensiunilor care conduc la aparitia unor situatii de bullying (între elevi și profesori sau între elevi);

• Asumarea de catre psihologul școlii a unui rol proactiv în comunitatea scolară, prin diseminarea ofertei de sprijin psihologic și prin implicarea, în afara cabinetului școlar, în identificarea și rezolvarea unor situatii de bullying.

• Ameliorarea managementului comunicarii între toti factorii de la nivelul scolii, prin identificarea principalelor bariere comunicationale si prin diversificarea strategiilor si a canalelor de comunicare; organizarea de activitati informale elevi-cadre didactice-parinti;

• Asigurarea unui mediu scolar adecvat pentru derularea activitatilor didactice în conditii optime, prin:

- evitarea supraaglomerarii colectivelor de elevi, atât la nivelul scolii, cât si la nivelul claselor;

- serviciu de pază;

- aparatură de supraveghere și securitate funcțională.

Colegiul Național Elena Ghiba Birta

Prof. înv. primar Henț Irina

EDUCAȚIE FĂRĂ BULLYING

ŞCOALA

- Şcoala este fără îndoială **cheia** dezvoltării cognitive şi a sănătăţii mentale şi emoţionale a copiilor.
- Şcoala este considerată

- atât un spaţiu de învăţare, dezvoltare personală şi transfer de cunoştinţe

- cât şi o instituţie educaţională, mediu protector şi de socializare, spaţiu pentru a trăi şi a acumula experienţe.

DEFINIŢIE - BULLYING

- **bullying**[1] s. n. acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție, care implică un dezechilibru de putere, au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau grup de persoane și vizează aspecte de discriminare și excludere socială, care pot fi legate de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile personale, acțiune sau serie de acțiuni, comportamente ce se desfășoară în unitățile de învățământ și în toate spațiile destinate educației și formării profesionale.

CUM DISTINGEM BULLYING-UL?

- Când cineva spune sau face ceva **neintenţionat**, care te face să suferi, o dată, este ***NEPOLITICOS***.
- Când cineva spune sau face ceva **intenţionat**, să te rănească, de mai multe ori, este ***RĂUTĂCIOS***.
- Când cineva spune sau face ceva **intenţionat**, să te rănească de multe ori şi continuă să facă asta chiar şi după ce i-ai cerut să înceteze, este ***HĂRŢUIRE (BULLYING)***

BULLYING-UL POATE FI :

- ***Direct*****-** cuvinte jignitoare în adresa unui coleg
- ***Indirect***- răspândirea zvonurilor despre un coleg de clasă
- ***Fizic*** – implică întotdeauna contactul fizic cu cealaltă persoană
- ***Verbal*** – utilizarea de porecle, umilire, amenințare, tachinare...
- ***Emoțional*** – excluderea din grup, răspândirea minciunilor,bârfelor...
- ***Cibernetic***- comentarii umilitoare pe reţelele de socializare

  - imagini sau informaţii personale transmise pe Internet

Rolurile pe care le pot avea copiii în acţiunile de bulying

- ***Copiii care supun bullying-ului alți copii***, se comportă cu agresivitate față de colegii lor
- ***Copiii care sunt supuși bullying-ului***, sunt țintele comportamentului de bullying
- ***Copiii care asistă***, „asistenţi” pentru copii care inițiază comportamentul de bullying
- ***Copiii care susțin***, râd sau vor oferă sprijin copiilor care se angajează în bullying
- ***Copiii din exterior***: Acești copii rămân separați de situația de bullying, doresc adesea să ajute, dar nu știu cum
- ***Copiii care apără*** copilul/ ținta bullying-ului, îl consolează în mod activ

Copiii sub incidența riscului de a fi supuși bullying-ului

- Copiii supraponderali sau subponderali, purtând ochelari sau îmbrăcăminte diferită, fiind noi în școală sau incapabili să-și permită ceea ce copiii consideră „mișto”;
- Copiii mai puțin populari decât alții și care au puțini prieteni;
- Copiii care nu se înțeleg bine cu ceilalți, sunt văzuți ca enervanți sau provocatori și incită pe alții pentru a capta atenția;
- Copiii percepuți ca slabi sau incapabili să se apere.

Copiii predispuși de a supune la bullying pe alții

- sunt agresivi sau ușor frustrați;
- au mai puțină implicare din partea părinților sau au probleme acasă;
- gândesc negativ despre alții;
- au dificultăți în respectarea regulilor;
- privesc violența într-un mod pozitiv;
- au prieteni care îi supun bullying-ului pe alții.

Consecinţele acţiunilor de bullyingC

* Calificativele pot avea de suferit, deoarece atenția este îndepărtată de învățare.

- Frica poate duce la absenteism sau abandon.
- Pot pierde sau nu reușesc să-și dezvolte respectul de sine, să experimenteze sentimente de izolare și pot deveni retraşi și deprimaţi.
- Pot ezita să-și asume riscuri sociale, intelectuale, emoționale sau profesionale în calitate de elevi și, mai târziu, de adulți.
- Se simt uneori obligaţi să ia măsuri drastice, cum ar fi răzbunarea sau chiar sinuciderea, în caz că problema persistă.
- Sunt mai predispuşi decât non-victimele să crească anxioşi și nesiguri din punct de vedere social, prezentând mai multe simptome de depresie, decât cei care nu au fost victimizați în copilărie

Metode de prevenire a bullying-ului

- **Identificați** posibilele situații în care pot apărea experiențe de bullying- sporirea supravegherii acestor medii va limita semnificativ frecvența actelor de agresiune.
- **Interveniți** imediat ce observați un fenomen de bullying - oprirea imediată a comportamentului, cât și raportarea acestui eveniment părinţilor, conducerii şcolii
- **Realizați** și prezentați elevilor **un regulament** al activității elevilor - drepturi şi obligaţii
- Derulați **campanii de informare** a elevilor cu privire la bullying
- **Oferiți protecție** copiilor supuși bullying-ului ori de câte ori este necesar
- Atât copii supuși bullying-ului, cât și cei care manifestă un comportament de bullying trebuie îndreptaţi spre **consilierul şcolar**

Ce trebuie să facă elevii ?s

- Să solicite ajutor imediat de la un adult;
- Să raporteze incidentele de bullying cadrelor didactice;
- Să vorbească și/sau să ofere sprijin copilului supus bullying-ului
- Să susțină în mod privat pe cei răniți cu cuvinte de bunătate sau empatie;
- Să-şi exprime dezaprobarea comportamentului de bullying prin faptul că nu se alătură râsului, tachinării sau răspândirii zvonurilor sau bârfelor;
- Să încerce să dezamorseze situațiile-problemă fie singur, fie într-un grup, de exemplu, luând copilul care manifestă un comportament de bullying deoparte și rugându-l să înceteze, să se calmeze.

Programul adoptat de şcoala noastră :

Programul Olweus de prevenire a bullying-ului

Elaborat de profesorul și cercetătorul norvegian Dan Olweus și testat în mii de școli la nivel mondial, programul are drept principale obiective:

- (1) reducerea comportamentelor de bullying existente în rândul elevilor,
- (2) prevenirea noilor comportamente de bullying ,
- (3) construirea unor relații mai bune între elevi în școală.

Acestea sunt atinse prin restructurarea mediului social al copilului din școală și inducerea unui sentiment de comunitate în rândul elevilor și adulților

Reguli ale programului

Programul propune patru reguli care vor ghida zilnic conduita socială a elevilor în spațiul școlii.

a. Nu îi vom agresa pe colegii noștri

b. Vom încerca să-i ajutăm pe elevii care sunt agresați

c. Vom încerca să-i includem pe elevii care sunt excluși

d. Dacă știm că cineva este agresat, îi vom spune unui adult din școală și unui adult de acasă.

Programul de prevenţie a bullying-ului Olweus

OBIECTIVUL GENERAL
Şcoala ca mediu sigur şi pozitiv de învăţare

COMPONENTE DE PROGRAM

- NIVELUL ŞCOLII
- NIVELUL CLASEI
- NIVEL INDIVIDUAL
- NIVEL COMUNITAR

OBIECTIVE:
* Reducerea problemelor de bullying existente între elevi
* Prevenirea apariţiei de noi dificultăţi
* Dezvoltarea de relaţii pozitive între elevi

ŢINTĂ

- DIMINUAREA FACTORILOR DE RISC
- CREŞTEREA FACTORILOR DE PROTECŢIE

REZULTATE PE TERMEN SCURT

- CLIMAT ȘCOLAR ÎMBUNĂTĂȚIT
- CLIMATUL CLASEI ÎMBUNĂTĂȚIT
- ABILITĂȚILE/ ATITUDINEA COPIILOR ÎMBUNĂTĂȚITE
- CONȘTIENTIZAREA COMUNITĂȚII/ SUPORTUL COMUNITAR ÎMBUNĂTĂȚIT

REZULTATE PE TERMEN LUNG

REDUCEREA COMPORTA-MENTELOR ANTISOCIALE ALE TINERILOR

Greşeli comise în prevenirea şi intervenţia situaţilor de bullying în şcoli

1. Politici de Toleranță Zero

Multe școli au politici de „toleranță zero” a bullying-ului. Conform acestor politicii, copiii care hărțuiesc pe alții sunt suspendați sau exmatriculați. Totuși:

- Sondajele arată că aproximativ unul din cinci elevi recunoaște că agresează ocazional colegii săi. Chiar dacă politicile abordează doar bullying-ul fizic, numărul elevilor afectați de politicile de toleranță zero este semnificativ.
- Amenințarea cu suspendarea sau exmatricularea poate descuraja copiii și adulții de la raportarea acțiunilor de bullying.
- Bullying-ul poate fi un indicator timpuriu al altor comportamente problematice. Copiii care își agresează în mod regulat colegii sunt expuși riscului absențelor nemotivate, bătăilor, furtului și vandalismului. Acești copii au nevoie de modele pozitive, inclusiv ale adulților și elevilor din școala lor. Deși suspendarea și exmatricularea pot fi necesare într-un număr mic de cazuri, acestea nu ar trebui să constituie politica standard de prevenire sau intervenție a bullying-ului.

Greșeli comise în prevenirea și intervenția situaților de bullying în școli

2. **Soluționarea conflictelor și medierea între colegi**

Soluționarea conflictelor și medierea între colegi sunt strategii comune pentru soluţionarea problemelor dintre elevi. Din acest motiv, școlile pot folosi aceste metode pentru a remania și situațiile de bullying. Totuși: Bullying-ul nu este un conflict; este o formă de victimizare. La fel ca și copiii care sunt supuși abuzurilor sau violenței domestice, copiii supuși bullying-ului sunt victimizați. Utilizarea medierii pentru a aborda agresiunea poate trimite elevilor un mesaj greșit – de exemplu, „aveți ambii parțial dreptate și parțial ați greșit” sau „trebuie să soluţionaţi acest conflict între voi”.

Mesajul către un copil care este supus bullying-ului ar trebui să fie: „nimeni nu merită să fie agresat și vom face tot ce putem pentru a opri acest lucru!” Mesajul adresat copiilor care agresează ar trebui să fie: „comportamentul tău este inadecvat și tu trebuie să-l oprești!”. Medierea poate fi foarte supărătoare pentru un copil care a fost supus bullying-ului. Înfruntarea cu copilul care l-a supus bullying-ului poate face ca și copilul victimă să se simtă mai rău. Nu există dovezi că soluționarea conflictelor sau medierea între colegi duce la încetarea bullying-ului.

Greșeli comise în prevenirea și intervenția situaților de bullying în școli

- **Tratament de grup pentru copiii care manifestă comportament de bullying**

Unele școli folosesc terapia de grup pentru a aborda comportamentul de agresiune (bullying-ul). Această terapie îi învață pe copiii care agresează cum să gestioneze furia, dezvoltând abilități, empatie și stima de sine. Deși aceste programe au cele mai bune intenții, comportamentul elevilor se poate agrava și mai mult. Membrii grupului tind să servească drept modele unul pentru celălalt, ceea ce întărește de obicei comportamentul antisocial sau de bullying.

Greșeli comise în prevenirea și intervenția situațiilor de bullying în școli

- **Soluții simple pe termen scurt**

Școlile adoptă adesea abordări de prevenire și intervenție pe termen scurt în situaţii de bullying, care nu abordează întreaga problemă. De exemplu, bullying-ul poate fi subiectul unei formări continue a personalului, al unei ședințe a părinților, al unei adunări la nivelul întregii școli sau al lecțiilor predate de profesori individuali. Deși fiecare dintre aceste eforturi este o piesă importantă a unei strategii de prevenire și intervenție împotriva bullying-ului, niciuna dintre acestea, în mod individual, nu este suficientă. Din această cauză, este puțin probabil să reducă semnificativ problemele de bullying din instituție. Pentru a reduce prevalența bullying-ului, climatul școlii trebuie să se schimbe.

Carta drepturilor elevului

Fiecare elev din școală are dreptul:

- să studieze într-un loc sigur și prietenos;
- să fie tratat cu respect;
- să primească ajutor și sprijin din partea adulților;
- să fie protejat împotriva oricăror forme de violenţă;
- la informaţie

Angajament

Colegiul Naţional “Elena Ghiba Birta”

este dedicat succesului fiecărui elev în procesul de învățare într-un **mediu grijuliu, receptiv și sigur**, fără discriminări, violență și bullying. Școala noastră lucrează pentru a se asigura că toți elevii au oportunitatea și sprijinul de a-și dezvolta potențialul maxim și de a împărtăși o legătură personală și semnificativă cu oamenii din comunitatea școlară.

Plan activităţi anti-bullying

Decembrie 2021

Obiectivul	Activitatea	Coordonează/evaluează	Termen	Obs.
1.Înțelegerea bullying-ului ca fenomen social de către profesori, elevi şi părinţi	Prezentare PowerPoint * Bullying-ul – o problemă reală Prezentarea se va face atât copiilor (în sala lor de clasă), cât şi părinţilor (în cadrul Întâlnirilor cu părinţii sau prin Whatsapp)	Învăţătorii	decembrie	

Ianuarie 2022

2.Îmbunătăţirea strategiilor de identificare a problemelor sociale și emoționale ale elevilor cauzate de fenomenul de bullying;	Emoţiile - recunoştere şi gestio-nare- *Proiect“Sufleţelul meu “* *Recunoaşterea emoţiilor *Exprimarea emoţiilor * Învăţarea strategiilor de reglare emoţională -prin – jocuri, lecturi, filmuleţe	Învăţătorii	ianuarie	

Februarie 2022

3.Creșterea capacității corpului profesoral şi a părinţilor de a face față eventualelor situații de bullying	Învăţarea unor tehnici de rezolvare a problemelor atât de către părinţi cât şi de către cadrele didactice	Consilierul şcolar	februarie	

Martie 2022

4. Îmbunătăţirea adaptabilităţii elevilor la factorii externi sociali şi emoţionali	**Respect, Prietenie şi Comportamente prosociale** • Joc de rol • Texte literare • Scenete de teatru • Poveşti terapeutice	Învăţătorii	martie	

Mai 2022

5. Încurajarea și sprijinirea elevilor în dezvoltarea abilităților de a lua atitudine și a ajuta victimele în situații de bullying	*Filmuleţe motivaţionale create de elevi * Postere * Flayere * Portofolii	Învăţătorii	mai

In a world where you
can be anything
BE KIND

Prof. înv. primar Hențș Irina

EDUCAȚIE FĂRĂ BULLYING

ŞCOALA

- Şcoala este fără îndoială **cheia** dezvoltării cognitive şi a sănătăţii mentale şi emoţionale a copiilor.
- Şcoala este considerată

- atât un spaţiu de învăţare, dezvoltare personală şi transfer de cunoştinţe

- cât şi o instituţie educaţională, mediu protector şi de socializare, spaţiu pentru a trăi şi a acumula experienţe.

DEFINIŢIE - BULLYING

- **bullying**[1] s. n. acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție, care implică un dezechilibru de putere, au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau grup de persoane și vizează aspecte de discriminare și excludere socială, care pot fi legate de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile personale, acțiune sau serie de acțiuni, comportamente ce se desfășoară în unitățile de învățământ și în toate spațiile destinate educației și formării profesionale.

CUM DISTINGEM BULLYING-UL?

- Când cineva spune sau face ceva **neintenţionat**, care te face să suferi, o dată, este ***NEPOLITICOS***.
- Când cineva spune sau face ceva **intenţionat**, să te rănească, de mai multe ori, este ***RĂUTĂCIOS***.
- Când cineva spune sau face ceva **intenţionat**, să te rănească şi continuă să facă asta, chiar şi după ce i-ai cerut să înceteze, este ***HĂRŢUIRE (BULLYING)***

BULLYING-UL POATE FI :

- *Direct*- cuvinte jignitoare în adresa unui coleg
- *Indirect*- răspândirea zvonurilor despre un coleg de clasă
- *Fizic* – implică întotdeauna contactul fizic cu cealaltă persoană
- *Verbal* – utilizarea de porecle, umilire, amenințare, tachinare...
- *Emoțional* – excluderea din grup, răspândirea minciunilor,bârfelor...
- *Cibernetic*- comentarii umilitoare pe reţelele de socializare

  - imagini sau informaţii personale transmise pe Internet

Rolurile pe care le pot avea copiii în acţiunile de bullying

- ***Copiii care supun bullying-ului alți copii***, se comportă cu agresivitate față de colegii lor
- ***Copiii care sunt supuși bullying-ului***, sunt țintele comportamentului de bullying
- ***Copiii care asistă***, „asistenţi” pentru copii care inițiază comportamentul de bullying
- ***Copiii care susțin***, râd sau vor oferă sprijin copiilor care se angajează în bullying
- ***Copiii din exterior***: Acești copii rămân separați de situația de bullying, doresc adesea să ajute, dar nu știu cum
- ***Copiii care apără*** copilul/ ținta bullying-ului, îl consolează în mod activ

Copiii sub incidența riscului de a fi supuși bullying-ului :

- Copiii supraponderali sau subponderali, purtând ochelari sau îmbrăcăminte diferită, fiind noi în școală sau incapabili să-și permită ceea ce copiii consideră „mișto”;
- Copiii mai puțin populari decât alții și care au puțini prieteni;
- Copiii care nu se înțeleg bine cu ceilalți, sunt văzuți ca enervanți sau provocatori și incită pe alții pentru a capta atenția;
- Copiii percepuți ca slabi sau incapabili să se apere.

Copiii predispuși de a supune la bullying pe alții :

- sunt agresivi sau ușor frustrați;
- au mai puțină implicare din partea părinților sau au probleme acasă;
- gândesc negativ despre alții;
- au dificultăți în respectarea regulilor;
- privesc violența într-un mod pozitiv;
- au prieteni care îi supun bullying-ului pe alții.

Consecințele acțiunilor de bullying

- Notele pot avea de suferit, deoarece atenția este îndepărtată de învățare.
- Frica poate duce la absenteism sau abandon.
- Pot pierde sau nu reușesc să-și dezvolte respectul de sine, să experimenteze sentimente de izolare și pot deveni retraşi și deprimaţi.
- Pot ezita să-și asume riscuri sociale, intelectuale, emoționale sau profesionale în calitate de elevi și, mai târziu, de adulți.
- Se simt uneori obligaţi să ia măsuri drastice, cum ar fi răzbunarea sau chiar sinuciderea, în caz că problema persistă.
- Sunt mai predispuşi decât non-victimele să crească anxioşi și nesiguri din punct de vedere social, prezentând mai multe simptome de depresie, decât cei care nu au fost victimizați în copilărie

Strategii pentru părinți

*** Observați semnele care indică implicarea copilului în situație de bullying**

– aceste semnale pot fi fizice (răni, haine rupte, recuzită școlară distrusă), cât și psihocomportamentale (apetit alimentar scăzut, insomnie, momente de tristețe, depresie, anxietate, teama de a frecventa școala) Odată ce ați observat aceste semne, încercați să purtați o discuție sinceră și deschisă cu copilul Dvs. despre experiențele sale școlare și despre persoanele cu care are interacțiuni sociale pozitive sau negative. În timpul discuțiilor, încercați să-i transmiteți copilului mesajul că-l sprijiniți necondiționat și că nu-l veți blama pentru cele întâmplate. Nu transmiteți unui copil care este supus bullying-ului că ceva nu este în regulă cu el sau că merită un astfel de tratament. Atunci când un copil este supus bullying-ului din partea colegilor săi, nu este corect să învinuim abilitățile sociale ale copilului. Respectul este un drept de bază: toți copiii au dreptul la un tratament amabil și respectuos.

Convingeți copilul că nu are nici o vină și că comportamentul celui care a agresat este sursa problemei

Strategii pentru părinți

- **Stabiliți limite cu privire la utilizarea tehnologiei**

– această strategie presupune atât supravegherea activității copilului în mediul online, cât și educarea acestuia cu privire la utilizarea lui. Părinții îi pot învăța pe copii deprinderi precum: protejarea datelor personale (parola de acces la rețelele de socializare), pasivitatea constructivă (a ignora mesajele sau email-urile cu conținut jignitor sau amenințător), utilizarea responsabilă a timpului liber și a tehnologiei multimedia.

Totodată, părinții au sarcina de a monitoriza și limita accesul la aceste tehnologii cu scopul protejării copilului de informații periculoase prin strategii precum: utilizarea parolei de acces pentru calculator sau telefonul mobil, utilizarea filtrelor de restricționare a accesului la anumite pagini web, stabilirea unei perioade de timp în care copilul nu are voie să utilizeze aceste tehnologii.

Strategii pentru părinți

- **Interacționați zilnic cu copilul dvs**.

– comunicați liber și deschis cu copilul dvs. Discutați cu acesta despre experiențele sale școlare sau extrașcolare. Interesul ar trebui exprimat prin formulări specifice și nu generale (în loc de „Cum a fost azi la școală?” putem întreba „Te-ai simțit bine în pauză?”, „Ce ai învățai astăzi nou?”). Întrebările trebuie formulate într-o manieră care să comunice copilului deschidere și interes din partea Dvs. față de preocupările și experiențele sale.

Strategii pentru părinți

- **Nu vă încurajați copilul să fie agresiv sau să lovească înapoi**.

Mai degrabă, învață-l pe copilul tău să fie asertiv. Copilul care inițiază bullying-ul caută adesea un indiciu că amenințările și intimidările sale funcționează. Lacrimile sau acceptarea pasivă nu fac decât să întărească comportamentul copilului care agresează.

Un copil care nu răspunde așa cum dorește copilul care intimidează probabil nu va fi ales ținta bullying-ului. De exemplu, copiii pot fi învățați să răspundă agresivității cu umor și afirmații, mai degrabă decât cu acord.

Strategii pentru părinți

- **Învățați-vă copilul să devină rezistent la șoc**

– acest lucru presupune învățarea de strategii de evitare sau de oferire de răspunsuri adecvate pentru comportamentele de bullying. Strategiile potrivite de răspuns la bullying sunt:

- evitarea situației sau a persoanei agresoare;
- exersarea comunicării asertive și a deprinderii de a spune *Nu*;
- cererea de ajutor din partea colegilor, profesorilor sau a unui profesionist;
- învățarea unor tehnici de autoapărare

Cărți sugerate pentru copii

Carta drepturilor elevului

Fiecare elev din școală are dreptul:

- să studieze într-un loc sigur și prietenos;
- să fie tratat cu respect;
- să primească ajutor și sprijin din partea adulților;
- să fie protejat împotriva oricăror forme de violenţă;
- la informaţie

Angajament

Colegiul Naţional “Elena Ghiba Birta”

este dedicat succesului fiecărui elev în procesul de învățare într-un **mediu grijuliu, receptiv și sigur**, fără discriminări, violență și bullying. Școala noastră lucrează pentru a se asigura că toți elevii au oportunitatea și sprijinul de a-și dezvolta potențialul maxim și de a împărtăși o legătură personală și semnificativă cu oamenii din comunitatea școlară.

Şcoala noastră va urma un *Plan de activităţi anti - bullying*

In a world where you
can be anything
BE KIND

Prof. înv. primar – Hențș Irina

Ce înseamnă “bullying–ul“?

Să superi pe cineva, intenţionat, în repetate rânduri, cu scopul de a-l răni.

Bullying fizic

Un copil îl bate pe altul în repetate rânduri

Bullying verbal

Umilire
Amenințare
Jignire
Poreclire

Bullying emoţional

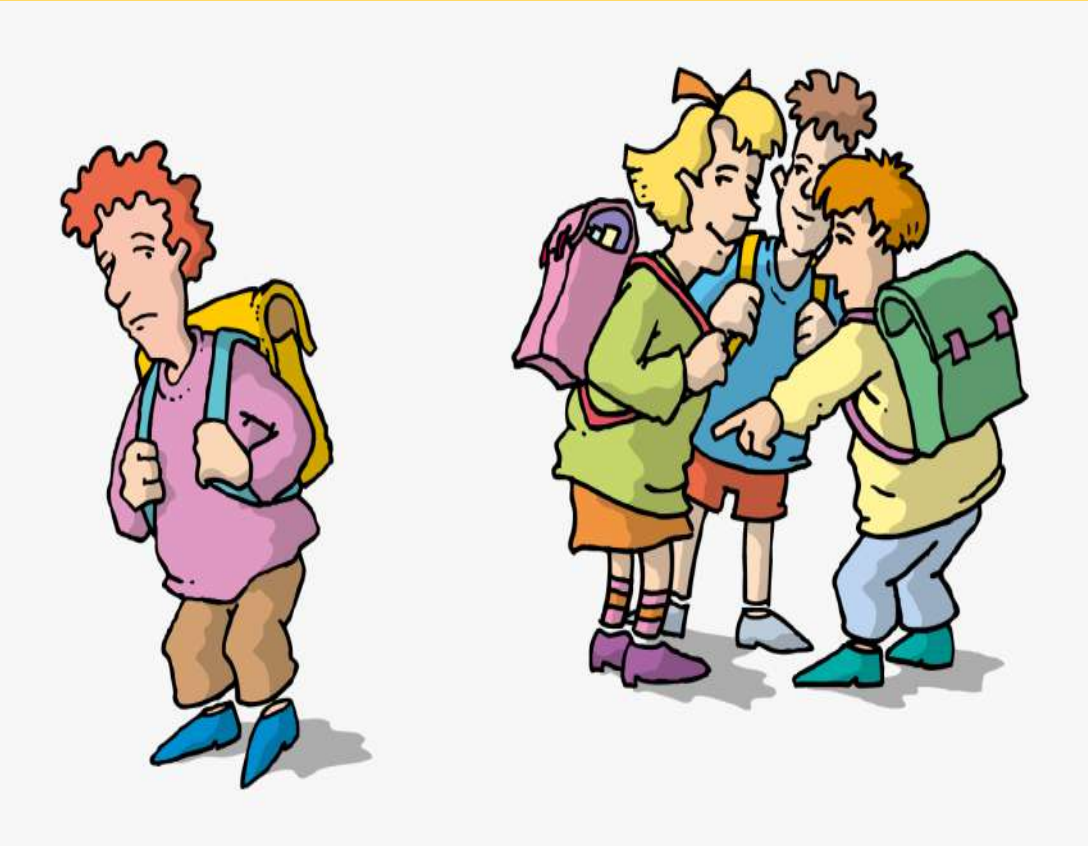

Excluderea din grup, răspândirea bârfelor

Bullying cibernetic

*comentarii umilitoare pe reţelele de socializare

*imagini sau informaţii personale transmise pe Internet

Cum să eviţi agresiunea ?

- Acţionează încrezător şi spune-i copilului să înceteze.
- Dacă sunteţi cu un grup staţi uniţi, astfel eliminaţi puterea bătăuşului.
- Evită să te emoţionezi prea tare. Nu-l lăsa să vadă cât de supărat sau furios eşti.
- Ignoră copilul care vrea să te rănească. Cei mai mulţi vor să te vadă că au reuşit să te facă să suferi.
- Prefă-te că nu-l auzi şi continuă să mergi mai departe.
- Spune-i doamnei învăţătoare/domnului învăţător ce ţi s-a întâmplat.

Cum să oprești hărțuirea ?

- Fii atent la sfaturile primite la cursuri
- Hărţuirea nu trebuie niciodată ignorată
- Spune colegilor, adulţilor ce ţi ce s-a întâmplat
- Acceptă ajutorul

De ce unii copii fac rău ?

- Nu se simt siguri pe ei.
- Au probleme în familie.
- Vor să fie în centrul atenţiei.

Cum putem ajuta un copil agresiv ?

Deşi pare “dur” **sufletul lui plânge** şi are nevoie de îngrijire.

Vorbeşte-i frumos !

Fii calm în preajma lui !

Zâmbeşte-i şi acordă-i atenţie !

Ignoră-l când e furios!

Cere-i unui adult să-l ajute!

AM MARE NEVOIE DE IUBIREEEEEEE !!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Cum să avem o şcoală anti-bullying?

- Porneşte o campanie Stop Bullying
  - fluturaşi, postere, filmuleţe
- **Fii blând!**
- Încearcă să te înţelegi bine cu toţi colegii tăi!
- Respectă-i pe ceilalţi!
- Respectă regulile!
- Spune dacă eşti hărţuit tu sau ai văzut pe altcineva hărţuit!

Reguli ce trebuie respectate cu sfinţenie

- NU îi vom agresa pe colegii noştri în niciun fel!
- Vom încerca să-i ajutăm pe colegii care sunt agresaţi!
- Îi vom include în activităţile noastre pe colegii care sunt excluşi!
- Dacă ştim că cineva este agresat, îi vom spune unui adult din şcoală şi unui adult de acasă!

Alege să fii bun!

NU AVEM DREPTUL SĂ FACEM NICIO INIMĂ SĂ PLÂNGĂ!!!

PROGRAM ȘCOALA ALTFEL
ȘCOALA PROFESIONALĂ „GHEORGHE BURAC" VLĂSINEȘTI
16 – 20 decembrie 2024

Ziua	Tema	Denumirea activității	Interval orar	Domeniu/tipul activității	Obiective urmărite	Locul desfășurării	Participanți	Evaluarea activității
LUNI	***Iata ce pot face doua maini dibace***	**Codul bunelor maniere**	8-10	Educatie cultural artistica	-să formeze deprinderea unui comportament de bun cetațean -să manifeste sentimente pozitive față de tradiții și obiceiuri -să-și dezvolte simtul estetic	Sala de clasă	-elevii -cadrele didactice	Fotografii
		Globuri și decorațiuni confecționate manual	10 -12					
		Obiceiuri si traditii de Craciun	12-14					
MARȚI	***Pregătiri de Crăciun!***	**Târg de Crăciun!**	8 -10	Cetățenie democratică și responsabilitate socială	-să-și formeze abilități practice -să cultive interesul față de tradiții -să cunoască valorile tradiționale romanești	Sala de clasă	-elevii -cadrele didactice	Fotografii
		Vizionare film artistic "Lista mosului"	10-12					
		Film "craciun cu pisicile mosului"	12-14					
MIERCURI	***Povestim și desenăm!***	**Povestiri în jurul bradului!**	8-10	Consiliere și orientare	-să-și formeze deprinderea de a căuta informații atât în carți, cât și pe internet -să-și dezvolte abilitatile de comunicare prin jocuri, povestire și discuții libere -să-și dezvolte creativitatea prin pictură	Sala de clasă	-elevii -cadrele didactice	Fotografii Lucrările elevilor
		Craciunul in literatura	10 12					
		Nașterea Domnului – bucurie la toată lumea	12-13					
		Cel mai frumos cadou ! – concurs desene	13-14					

JOI	***Să trăim frumos împreună!***	**Alfabetul circulatiei rutiere!**	8-10	Abilități de viață Prevenirea violenței și discriminării	-să cunoască și să aplice regulile de circulație -să respecte regulile de bună purtare și de conduită școlară -să identifice și să prevină situațiile de violență -să-și formeze un comportament moral civic de într-ajutorare	Sala de clasă	-elevii -cadrele didactice	Fotografii Lucrările elevilor
		Siguranța în școală!	10-12					
		Afișe reprezentative STOP VIOLENȚĂ!	12-14					
VINERI	***Sărbătorile vin!***	**Jocuri specifice anotimpului rece!**	8-10	Sportiv	-să-și dezvolte abilitatile de socializare și de relaționare în cadrul unui grup -să-și dezvolte interesul pentru tradiții și pentru colinde	Curtea școlii	-elevii -cadrele didactice	Fotografii
		” Colinde, colinde e vremea colndelor”	10-13	Cultural artistic		Sala de clasă		

Intocmit:

Rusu Alexandra

Horiceanu Mihaela

ACTIVITATE ANTIVIOLENȚĂ
„Pentru o lume mai bună...”

prof.înv.primar Hrehorciuc Laura
Școala Gimnazială „Petru Mușat”-Siret

Titlul activității: „Pentru o lume mai bună...”
Coordonatorul: prof.înv.primar Hrehorciuc Laura
Data: 25.XI-2024
Durata activității: 2 ore
Grupul țintă: elevii clasei a II-a A
OBIECTIVE:

- conștientizarea situațiilor de VIOLENȚĂ, AGRESOR, VICTIMĂ;
- dezvoltarea empatiei vis-a-vis de acestea ;
- găsirea de soluții legate de situațiile de agresivitate;
- prezentarea unei lumi idilice, în care elevilor le-ar plăcea să trăiască.

Resurse:

- ***umane***: elevii clasei a II-a A;
- ***materiale***: fișe de lucru, lipici, carioci,marker, post-ituri, imagini decupate, perdea de decor.

Descrierea activității:

În deschiderea lecției se aduc în discuție cazurile de „certuri”, „jigniri”, „loviri” care s-au petrecut uneori în clasă. Se explică elevilor că aceste comportamente vătămătoare definesc VIOLENȚA căreia i se mai poate spune AGRESIVITATE sau ABUZ. Subiecții care agresează se numesc AGRESORI, iar cei care sunt agresați devin VICTIME. Copiii mai află că violența poate fi fizică, verbală, psihică, cibernetică, sexuală, de deposedare de bunuri.

Apoi completează anonim pe post-ituri situații când au fost victime. Așază bilețelele în bolul VICTIME.

Se destăinuie cum s-au simțit în această postură . Scriu emoția pe o etichetă și o fixează la ROATA EMOȚIILOR.

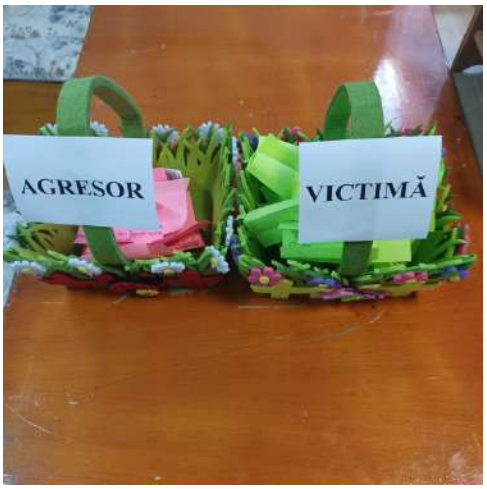

Se adresează întrebarea „Dacă agresiunile ar fi săgeți unde ar lovi?” și se desenează săgeți pe conturul unui corp uman reprezentat pe o fișă (pentru situații de abuzuri fizice, psihice, sufletești etc.). Se reprezintă și vânătăi, răni. Se redau expresia feței și atitudinea unui copil agresat.

Se intră apoi în rolul agresorului și i se creionează profilul: acțiuni, atitudini, sentimente. Exercițiul de introspecție îi îndeamnă pe elevi să mărturisească (în mod secret, pe un bilețel) când au fost agresori. Se citesc și se analizează situațiile.

Se imită acte de violență. Se transformă apoi în comportamente pozitive.

Se desprind concluzii. Se caută soluții de combatere a agresivității și de prevenire a situațiilor violente. Se imită relații armonioase, de pace și bună înțelegere.

Se creează un decor idilic, de lume pașnică și senină, în care copiilor le-ar plăcea să trăiască.

PENTRU
O
LUME
MAI
BUNĂ...

ÎMI PERMITI?
CREZI CĂ AI PUTEA?
MULȚUMESC!
TE ROG!
CUVINTE CARE NE ÎNMOAIE INIMA
IARTĂ-MĂ!
ÎMI PARE RĂU!
CU PLĂCERE!

GĂTITOARE ALLEGRIA
SĂ NE AJUTĂM UNII PE ALȚII!
SĂ FIM ASCULTĂTORI ȘI ATENȚI!
SĂ SPUNEM MEREU ADEVĂRUL!
Alegreto
ne învață ...
SĂRUT MÂNA!
BUNĂ ZIUA!
BUNĂ DIMINEAȚA
BUNĂ!
BUNĂ SEARA!
FORMULE POLITICOASE DE SALUT
SALUT!
LA REVEDERE!

MAMI, TATI,
ASTĂZI LA
ȘCOALĂ AM
STRĂLUCIT
CA O STEA!

Program de intervenție pentru prevenirea și combaterea ciberbullying-ului în scoală

Hudrea Daniela Maria Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională BN/C.T.Infoel Bistrița

Data/Perioada: oct.2024-feb 2025
Coordonator: Profesor consilier școlar
Profesori participanți: cadre didactice din unitatea de învățământ
Tipul programului: de prevenție
Nivel de învățământ: liceal
Scopul: dezvoltarea abilităților sociale și digitale ale elevilor, încurajând un comportament responsabil și empatic în mediul online.

1. Evaluarea nevoilor
   - Chestionare anonime: Se aplică chestionare pentru a evalua nivelul de cunoaștere al elevilor despre cyberbullying, frecvența cu care apare și impactul asupra lor.
   - Discuții individuale: Consilierul poate organiza întâlniri individuale sau de grup mici pentru a discuta despre experiențele personale ale elevilor legate de cyberbullying.
2. Conștientizarea fenomenului
   - Ateliere tematice: Organizarea unor ateliere pentru elevi care să abordeze ce înseamnă cyberbullying-ul, formele sale (hărțuire, excludere, trolling, publicarea de informații personale etc.), precum și consecințele psihologice și juridice.(teme abordate: drepturile și responsabilitățile online, impactul cyberbullying-ului asupra sănătății mintale și relațiilor sociale)
   - Discuții interactive: Invitați experți, psihologi sau avocați care să discute cazuri reale și să prezinte soluții legale pentru a încuraja responsabilitatea online.
3. Formarea competențelor de gestionare a conflictelor

- Dezvoltarea inteligenței emoționale: Consilierul școlar poate organiza sesiuni de dezvoltare a empatiei, a controlului emoțional și a capacității de a face față situațiilor conflictuale, pentru a preveni răspunsurile agresive.
- Tehnici de autocontrol și reziliență: cum să gestioneze emoțiile negative declanșate de cyberbullying, cum să folosească tehnici de relaxare și cum să se retragă din conflictele online în mod constructiv.

4. Implicarea părinților
   - Organizarea unor întâlniri cu părinții pentru a-i informa despre cyberbullying și despre cum pot monitoriza și sprijini comportamentul online al copiilor lor fără a invada intimitatea acestora.

5. Sesiuni consigliere psihopedagogică
   - Sesiuni individuale de consiliere: Oferirea de sprijin elevilor afectați de cyberbullying prin consiliere individuală sau de grup, ajutându-i să gestioneze stresul, anxietatea sau depresia.
   - Crearea unui canal de comunicare anonimat (online sau fizic) pentru elevii care au nevoie de ajutor, dar nu doresc să își dezvăluie identitatea inițial.

6. Promovarea comportamentului responsabil online
   - Campanii în școală: Organizarea de campanii de informare în școală (postere, concursuri de postări pozitive, activități creative care promovează un comportament responsabil online).
   - Formarea unor grupuri de elevi voluntari care să promoveze comportamentul responsabil în mediul online și să ofere sprijin colegilor afectați de cyberbullying.

Resurse necesare:
- Parteneriate cu organizații care oferă sprijin anti-bullying.
- Colaborarea cu psihologi și profesioniști din domeniul IT pentru securitatea online.
- Materiale educative (broșuri, prezentări, afișe).
- Buget pentru organizarea activităților și campaniilor.

Activitati - program ciberbullyng

1. Ateliere de conștientizare
   - „Ce este cyberbullying-ul?”: Un atelier interactiv în care se discută despre tipurile de cyberbullying, cum este definit, cum se manifestă și care sunt consecințele psihologice și sociale pentru victime și agresori.
   - Vizionarea unui scurtmetraj despre cyberbullying, urmate de o discuție de grup pentru a dezbate emoțiile și soluțiile posibile.
   - Discuții despre empatie și responsabilitate: Activități care să îi ajute pe elevi să înțeleagă impactul emoțional al bullying-ului asupra altor persoane și importanța responsabilității online.

2. Jocuri de rol

- Simulări de situații online: Elevii sunt împărțiți în grupuri și primesc roluri (victimă, agresor, martor, susținător). Ei trebuie să rezolve o situație de cyberbullying simulată, discutând soluțiile posibile.
- „Cum reacționezi?”: Activitate în care elevii sunt expuși unor scenarii de cyberbullying și trebuie să răspundă, fie din perspectiva victimei, fie din cea a martorului, învățând astfel cum să gestioneze sau să denunțe un astfel de incident.

3. Dezbaterea
   - Dezbatere pe tema siguranței online: Elevii se împart în două echipe și dezbat pro și contra asupra subiectelor legate de utilizarea internetului și a rețelelor sociale, drepturile de confidențialitate, libertatea de exprimare și responsabilitatea digitală.
   - „Drepturile și obligațiile online”: Se discută despre legislația privind cyberbullying-ul și ce drepturi au elevii în mediul online, inclusiv consecințele juridice ale hărțuirii online.
4. Crearea unui cod de conduită online
   - Workshop pentru elevi: Elevii creează un cod de conduită pentru utilizarea rețelelor sociale și a internetului, care să includă reguli de respect, empatie și cum să gestioneze situațiile conflictuale.
   - Afișarea regulilor în școală: Codul de conduită creat de elevi poate fi afișat în școală și distribuit în format electronic, promovând un comportament etic și responsabil.
5. Campanii de sensibilizare
   - Campanie „Postează pozitiv”: Elevii sunt invitați să participe la o campanie în care postează mesaje pozitive pe rețelele sociale, creând astfel un climat mai sănătos și mai prietenos în mediul online.
   - Ziua împotriva cyberbullying-ului: Organizarea unei zile dedicate conștientizării cyberbullying-ului, cu activități tematice, concursuri de postere, pliante și discuții în clasă.
   - Concurs de videoclipuri anti-cyberbullying: Elevii pot crea videoclipuri scurte în care promovează mesaje împotriva cyberbullying-ului, care pot fi distribuite pe platformele sociale ale școlii.
6. Sesiuni cu specialiști
   - Invitarea unor specialiști IT: Organizarea de întâlniri cu experți în securitate cibernetică care să explice cum pot elevii să își protejeze datele personale online și să evite capcanele periculoase de pe internet.
   - Întâlniri cu psihologi și avocați: Discuții despre impactul emoțional al cyberbullying-ului și despre ce acțiuni legale pot fi luate împotriva hărțuirii online.
8. Colaborarea cu părinții
   - Sesiuni de informare pentru părinți: Întâlniri în care părinții sunt informați despre riscurile cyberbullying-ului, cum să monitorizeze activitatea online a copiilor lor și cum să-i sprijine eficient.
   - Ghid de siguranță online pentru familie: Oferirea unui ghid simplu și accesibil despre măsuri de siguranță pe internet, adresat părinților și copiilor, pentru a promova o utilizare responsabilă a tehnologiei acasă.

10. Monitorizare și evaluare

- Jurnal de reflecție: Elevii pot ține un jurnal despre experiențele lor online, ce au învățat și cum își propun să acționeze pentru a evita sau a gestiona cyberbullying-ul.
- Chestionare de evaluare: La finalul programului, elevii și profesorii pot completa chestionare pentru a evalua eficiența activităților și pentru a oferi sugestii de îmbunătățire

Chestionar pentru evaluarea cunoștințelor despre Cyberbullying

Vârsta: Clasa:

Secțiunea 1: Definirea Cyberbullying-ului

1. Ce înseamnă termenul „cyberbullying”?
   a) Abuz fizic între colegi
   b) Hărțuirea online prin mesaje, imagini sau alte forme de comunicare digital
   c) Rivalitate sportive
   d) Niciuna dintre variante

2. Poți identifica exemple de cyberbullying? (Răspuns deschis)…….

   …….

Secțiunea 2: Frecvența Cyberbullying-ului

3. Crezi că cyberbullying-ul este o problemă comună în rândul colegilor tăi?

a) Da b) Nu c) Nu știu

4. Cât de des crezi că se întâmplă cyberbullying-ul în mediul tău școlar?
   a) Foarte des
   b) Uneori
   c) Rareori
   d) Niciodată
5. Ai fost martor sau ai experimentat personal un incident de cyberbullying?
   a) Da, am fost martor
   b) Da, am fost victim
   c) Nu, niciodată

Secțiunea 3: Impactul Cyberbullying-ului

6. Care crezi că sunt efectele cyberbullying-ului asupra victimelor? (Alege toate variantele care se aplică)

a) Anxietate

b) Scăderea stimei de sine

c) Probleme academice

d) Alte efecte (te rog să specifici)

7. Cum te-ar face să te simți dacă ai fi victima cyberbullying-ului? (Răspuns deschis)

……..

8. Ce crezi că ar trebui să facă școala pentru a preveni cyberbullying-ul? (Răspuns deschis)

Secțiunea 4: Cunoștințe și Resurse

……..

9. Cunoști resurse sau persoane la care poți apela pentru ajutor în caz de cyberbullying?

a) Da

b) Nu

10. Ce sfaturi ai oferi cuiva care este victima cyberbullying-ului? (Răspuns deschis)

.....

Activități educative cu elevi provenind din medii defavorizate, cuprinși în programul „A doua șansă”

Mireana IANCOVICI WOLF, Alina MELNIC
Liceul Tehnologic Transporturi Auto Timișoara

„A doua șansă” este un program de educație remedială destinat unor persoane din comunități defavorizate, care au abandonat școala din motive sociale. Aceștia sunt sprijiniți pentru a-și completa și finaliza educația de bază, dar și pentru a urma o formă de pregătire profesională. Prin program se dorește implementarea unor modele educaționale adecvate de prevenire a excluderii sociale. În grupul țintă regăsim tineri care provin din medii sociale dezavantajate (comunități rrome, familii sărace, familii dezorganizate, grupuri sociale cu un nivel ridicat de infracționalitate, centre de ocrotire a minorilor etc). Cu toții au trecut atât prin eșecuri școlare repetate, cât și prin experiențe de viață dureroase. Mulți dintre ei au fost victime ale unor fenomene sociale precum excluziunea etnică, bullying-ul violența domestică, delicvența juvenilă, mame minore, consumul de droguri etc.

Pentru astfel de tineri, școala a organizat mai multe activități de educație nonformală de tip *Biblioteca vie*. *Biblioteca Vie* este un proiect care a apărut în anul 2000 în Danemarca, are își propune să atragă atenția asupra acceptării diversității, valorificând diferențele dintre oameni ca resurse. De cele mai multe ori aceste diferențe duc la punerea de etichete, crearea de prejudecăți, care în cele din urmă conduc la discriminare, suspiciune și excludere. Din acest motiv am considerat că este oportun să propunem elevilor din programul A doua șansă” împărtășirea propriilor probleme și experiențe care i-au determinat sa abandoneze școala, cu o „carte vie” care a trăit ceva similar.

„Cărțile” din *Biblioteca Vie* sunt oameni reprezentând grupuri care se confruntă, sau se pot confrunta cu prejudecăți, cu stereotipuri (de gen, vârstă, educație, meserie, etnie, rasă, religie etc) și care ar putea fi victime ale discriminării sau excluderii sociale, sau în cele din urmă pot fi oameni cu povești care ar da „cititorului” o experiență unică de învățare în domeniul diversității. „Cărțile” nu doar vorbesc, ci răspund la întrebări, ele însele putând pune întrebări astfel încât experiență de învățare să se producă în ambele sensuri.

„Cititorul” din cadrul unei Biblioteci Vii poate fi oricine care este gata să se întâlnească cu propriile prejudecăți și stereotipuri. Este o persoană care își dorește să petreacă 50 de minute din timpul său pentru a câștiga o experiență de învățare plină de semnificații.

O primă „lectură” a fost facilitată de Centrul de Prevenire, Evaluare si Consiliere Antidrog Timiș, care a avut și alte colaborări cu școala noastră în acest sens. Centrul a mijlocit întâlnirea elevilor din grupul țintă cu tineri care au experimentat la rândul lor trauma unei adicții la droguri și toate consecințele acesteia pentru propria persoană sau pentru familie, dar care au avut puterea și sprijinul necesar pentru a urma un tratament, a se recupera și a se reabilita din punct de vedere social și profesional.

O altă „lectură” a fost organizată în special pentru elevele din grupul țintă. La această activitate, „cartea vie” a fost o reprezentantă a Inspectoratului de Poliție al Județului Timiș, Serviciul de Investigații Criminale, Compartimentul *Urmăriri*, cu sprijinul căreia școala a derulat mai multe acțiuni pentru a prezenta informații și cazuri ilustrative despre persoane răpite / dispărute care au fost victime ale unor rețele de trafic de persoane. Tema discuțiilor a fost „Traficul de persoane. Relații abuzive și de exploatare”.

O serie de activități desfășurate în școală constat în vizionarea de filme pe tema diversității culturale și realizarea unor dezbateri despre prejudecăți și stereotipii în societatea contemporană. Scopul acestor activități l-a constituit valorizarea diversității culturale prin deschiderea față de alteritate culturală și față de alte convingeri, viziuni asupra lumii și practici.

Activitățile au vizat o ai bună acceptare a diversității în cadrul grupului, exprimarea propriilor frustrări în mod constructiv, demonstrarea empatiei și generarea sentimentul de încredere în relațiile cu ceilalți, tratarea cu integritate, asertivitate și toleranță a situațiilor abordate, depășirea stereotipurilor și prejudecăților.

Un prim film vizionat a fost lungmetrajul de animație „Luca". Lansat în 2021, filmul spune povestea a doi prieteni, Luca și Alberto care aparțin unei rase fantastice de creaturi amfibii și sunt capabili să se transforme în oameni. Forțați de împrejurări, cei doi prieteni au decis să părăsească marea și să înceapă să trăiască printre oameni în orășelul Porta Rossa. Problema este că locuitorii orașului sunt ostili monștrilor marini și într-o stare de război permanent cu aceștia. Cei doi prieteni trebuie să facă în mod constant un efort pentru a-și ascunde adevărata identitate și a nu se expune. Dar, la un moment dat, acest lucru se întâmplă. Mai mult, orășenii descoperă că Luca și Alberto nu sunt singurii „monștri marini" din Porta Rossa și că, de fapt, au locuit și s-au bucurat de prietenia acestora ani de zile, fără ca cineva să aibă de suferit. Mai mult, aceștia s-au integrat și au îndeplinit roluri diverse și importante în comunitate. Este o poveste frumoasă și instructivă despre diversitate, dar poate fi analizată prin comparație cu vechile povești și mituri în care un erou legendar omoară balaurul cel rău. În povestea clasică, avem un spațiu de viață stăpânit de omenire și o altă lume, situată dincolo de acest spațiu, locuită de monștri. Sarcina eroului este să împiedice invazia forțelor non-umane în spațiul de viață al omenirii. În „Luca" cele două lumi coexistă. Deși în lumea umană există și un potențial erou care este gata să lupte cu monștrii, canonul clasic este inversat. Protagonistul poveștii nu este un erou uman, ci un monstru marin. Și unele aspecte etice s-au schimbat. Lupta cu „balaurul" nu mai este o virtute, iar uciderea sa devine cu atât mai respingătoare cu cât spectatorul descoperă similitudinile între cele două rase, precum și sentimentele sau trăirile lor. La fel ca oamenii, „monștrii" au propriile familii, au forme de organizare socială care să le susțină existența, au valori și aspirații. Față de poveștile clasice despre oameni și monștri, filmul propune o reevaluare a scopurilor și valorilor eroilor, care reflectă schimbarea viziunii asupra lumii în societatea contemporană.

Pentru analiza filmului, s-au format grupe de 3-4 elevi, care au discutat între ei și au răspuns unui set de întrebări:

- Cum ați încadra personajele filmului în diferite categorii?
- Care sunt elementele de diferențiere dintre cele două rase?
- Care sunt similitudinile dintre cele două rase?
- În opinia voastră, care este rasa ce a „invadat" spațiul existențial al celeilalte rase?
- Ați identificat prejudecăți și stereotipii care afectează conviețuirea celor două rase? Care sunt acestea?
- Care sunt personajele pozitive din film? Care sunt personajele negative din film? Există personaje pe care nu le puteți încadra ca „pozitive" sau „negative"?
- Cum interpretați finalul filmului?

La final, un reprezentant al grupei a prezentat și a argumentat pe scurt răspunsurile date.

Plecând de la realitatea că elevii din programul „A doua șansă" provin din medii defavorizate, respectiv dintr-o categorie considerată vulnerabilă, celelalte filme vizionate au fost scurtmetraje ce au prezentat povești de viață ale unor victime ale excluderii sociale și animații care au abordat problematici diverse precum integrarea persoanelor cu dizabilități, acceptarea și valorificarea diversității, discriminările de gen la locul de muncă etc.

După vizionarea materialelor video, profesorii moderatori au provocat participanții la discuții despre mesajele acestora și au invitat participanții să povestească propriile experiențe în care s-au simțit excluși sau răniți de prieteni, colegi, familie, alte categorii de grupuri. La finalul fiecărei povestiri, participanții au reflectat asupra poveștii, au discutat asupra unui posibil scenariu prin care povestea lor să fie rescrisă, astfel încât excluderea să fie înlocuită de un efort comun de includere socială, în termeni care să nu ofenseze sau să deranjeze pe cineva.

SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL

„PREVENIREA BULLYINGULUI: Metode și Tehnici de Intervenție”

Sesiunea de Comunicări Științifice

„Strategii educaționale pentru un mediu școlar sigur și fără bullying

TEMA:
"Antibullying: Educație pentru Empatie"

COLEGIUL ECONOMIC
”ION GHICA”
TÂRGOVIȘTE
JUD.DÂMBOVIȚA

Prof. dr. Nicoleta Iancu

Școală europeană cu tradiție în pregătirea generală și profesională, Colegiul Economic „Ion Ghica ” din Târgoviște este o treaptă către viitor, pentru că
***”Viitorul** înseamnă SERVICII”.*
Colegiul Economic „Ion Ghica” Târgovişte este dedicat dezvoltării personale şi profesionale a elevilor în condiţii de calitate a procesului educaţional, asigurându-le şanse egale de integrare socio-profesională şi de continuare a învăţării pe tot parcursul vieţii în spaţiul românesc şi european.

” UN PERICOL TACIT, BULLYINGUL”

Exemplu de bună practică

Prof. dr. Nicoleta Iancu

ARGUMENT

Proiectul propus de prof. dr. Nicoleta Iancu de la Colegiul Economic ”Ion Ghica” are la bază dezvoltarea spiritului de toleranță, de colaborare și a unei atitudini pozitive față de semeni. Proiectul s-a dorit a fi un instrument de lucru pentru a preveni fenomenul bullyingului, care, în învățământul liceal, a luat o amploare fără precedent.

Lipsa socializării fizice, care a influențat în mod neașteptat viețile nostre, a determinat o creștere a nemulțumirii, a frustrărilor și neliniștilor adolescenților, care uneori au căpătat valențe dramatice.

Proiectul a fost gândit pentru toți elevii, majoritatea din medii defavorizate și a avut următoarele obiective:

- ***sensibilizarea elevilor pentru nevoile celorlați;***
- ***schimbarea mentalității față de persoanele defavorizate;***
- ***dezvoltarea spiritului de echipă și de cooperare;***
- ***dezvoltarea inteligenței emoționale.***

Activitățile propuse și realizate în proiect au fost variate și au urmărit atât acțiuni de prevenirea a bullyingului, cât și acțiuni dedicate diverselor evenimente sociale ale școlii sau ale comunității locale. Toate au avut ca principal scop dezvoltarea abilităților de comunicare, cooperarea și integrarea elevilor din divese medii sociale.

Astfel, am desfășurat activități dedicate Sărbătorii Crăciunului, Mărțișorului, Zilei Familiei, Zilei Pământului, Zilei Europei.

În cadrul acestui proiect propus de CEIGT, au participat cadre didactice, elevi voluntari și elevi beneficiari.

Proiectul propus s-a desfășurat mai mult la nivelul școlii. Acesta are la bază desfășurarea unor anchete la nivel intern și constatarea creșterii gradului de bullying la nivelul școlii, dar mai ales în mediul online.

Odată cu mutarea existenței în mediul virtual, s-a dezvoltat și acest mod de agresiune, de multe ori fiind greu de depistat.S-a pus accent pe desfășurarea unor acțiuni de prevenire a acestor tipuri de violență și de creșterea a curajului elevilor de a lupta împotriva acestui fenomen. S-au realizat multe materiale, s-a discutat cu psihologul școlii, cu echipa managerială, elevii au colaborat în diverse situații și au creat numeroase materiale în format fizic sau electronic.

STOP
BULLYING
BULLYING
Put some color in somebody's life TODAY!
STOP
STOP BULLYING!
STOP BULLY
STOP BULLYING
STOP BULLYING
HAHA
Legamaster

Să nu credeți că acest proiect a însemnat doar activități dedicate bullyingului. Nu! Am desfășurat numeroase activități, la nivel de școală, prin care elevii au învățat împreună, am participat la concursuri, am vizitat muzeele locale am citit la biblioteca județeană și am desfășurat activități de ecologizare și reciclare. Toate acestea pentru a dezvolta gradul de încredere a elevilor în ei înșiși, de a fi apreciați și valorificați la adevărata lor valoare.

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
Ion Heliade Rădulescu
DÂMBOVIȚA

LECȚIE NAȚIONALĂ
STOP BULLYING

ASTRA CULOARE EUROPEANA

EXIT

CONCLUZII

În prezent, putem spune că ne-am atins obiectivele. În viitor, ne propunem să realizăm și alte proiecte, activități fezabile și favorabile elevilor școlii noastre.

Voluntariatul nu este o activitate care se desfășoară doar pe o perioadă limitată de timp, ci poate deveni un mod de existență. De aceea, școala noastră își propune să desfășoare o activitate permanentă pentru a crea un climat de toleranță, responsabilitate, de integrare și de cooperare.

Exemple de bune practici

Prof. Inv. Primar, Ifrim Monica-Marilena
Școala Gimnazială nr.1 Suhurlui

Iată câteva exemple de bune practici pentru prevenirea bullyingului implementate în diverse
1. Campanii de conștientizare

"Ziua Internațională a Nonviolenței în Școli": Organizarea de activități care promovează respectul, toleranța și nonviolența. Elevii pot crea postere, videoclipuri sau piese de teatru despre prevenirea bullyingului.

Campania "Be Kind": Promovarea unui comportament pozitiv și prietenos prin premii acordate elevilor care demonstrează acte de bunătate.

2. Implicarea elevilor
Grupuri de suport între colegi: Elevii mai mari sau antrenați acționează ca mentori pentru cei mai mici, oferind sprijin și intervenind dacă observă comportamente de bullying.

"Ambasadorii anti-bullying": Un grup de elevi care participă la formări speciale și devin lideri în promovarea comportamentelor pozitive.
3. Tehnologia în sprijinul prevenției
Aplicații de raportare anonimă: Platforme precum STOPit sau Safe2Tell permit elevilor să raporteze cazuri de bullying fără teama de represalii.

Ateliere online de educație digitală: Sesiuni despre utilizarea responsabilă a rețelelor sociale și prevenirea cyberbullyingului.
4. Programe de consiliere și sprijin

Sesiuni regulate de consiliere: Atât pentru victime, cât și pentru agresori, pentru a înțelege cauzele și consecințele comportamentului lor.

Cercuri de restaurare: Abordarea conflictelor prin dialog deschis, mediere și găsirea soluțiilor împreună.
5. Colaborare cu comunitatea
Parteneriate cu ONG-uri: Organizațiile specializate oferă resurse și expertiză pentru prevenirea bullyingului (ex. Salvați Copiii în România).
Implicarea părinților: Organizarea de ateliere pentru părinți despre cum să recunoască semnele bullyingului și să intervină eficient.

Aceste bune practici, dacă sunt adaptate

la nevoile și particularitățile fiecărei comunități, pot contribui semnificativ la reducerea bullyingului și la crearea unui mediu mai sigur.

LECȚIE DESPRE BULLYING
LA DIRIGENȚIE

prof. Cristina Ioana Ionescu
Liceul Tehnologic „Lazăr Edeleanu” Ploiești

Începutul clasei a IX-a reprezintă o tranziție a adolescentului spre autonomia cognitivă și morală, motiv pentru care ora de Dirigenție poate constitui pentru profesorul - diriginte oportunitatea de a-și ajuta elevii să se dezvolte moral și afectiv. În general, orele de Dirigenție vizează adaptarea la cerințele noului mediu social și educativ, dar și facilitarea autocunoașterii și a cunoașterii prin prisma celorlalți, motiv pentru care dintre modulele de învățare prevăzute de programa școlară în vigoare face parte și cel numit „Autocunoaștere și dezvoltare personală”.

În cadrul acestui modul se poate desfășura o lecție despre *Bullying* – termen fără corespondent specific în limba română, inclus ca atare în cea de-a treia ediție (2021) a „Dicționarului ortografic, ortopedic și morfologic al limbii române”, dar care este de mare actualitate în intenția firească de a educa viitori adulți crescuți în spiritul toleranței și atitudinii pozitive față de ceilalți. O astfel de activitate poate oferi cadrul necesar descoperirii și valorificării optime a resurselor personale și contribuie cu siguranță la cultivarea respectului, a încrederii în sine și în ceilalți, conducând astfel la recunoașterea și aprecierea unicității fiecărei persoane.

Activitatea desfășurată în cadrul orei de Dirigenție a presupus valorificarea uneia dintre cele cinci competențe cheie vizate în dezvoltarea elevilor de clasa a IX-a și anume competența civică (cea care se referă la acțiunea în calitate de cetățean responsabil și la participarea activă la viața civică și socială), prin realizarea unei activități de grup pe tema calității relațiilor sociale și a stilului de viață: elevii au realizat o prezentare despre Bullying (inclusă mai jos) pe care au explicat-o colegilor, urmată de o etapă în care au fost purtate discuții libere interesante prin entuziasmul participării celorlalți colegi în conversație și prin dorința unanimă de a afla cât mai multe amănunte despre tema prezentată. Rolul profesorului – diriginte a fost astfel doar acela de a se asigura că discuțiile care au urmat au avut ca rezultat o „lecție” de viață înțeleasă și mai ales învățată și integrată în stilul personal al fiecărui membru al colectivului de elevi.

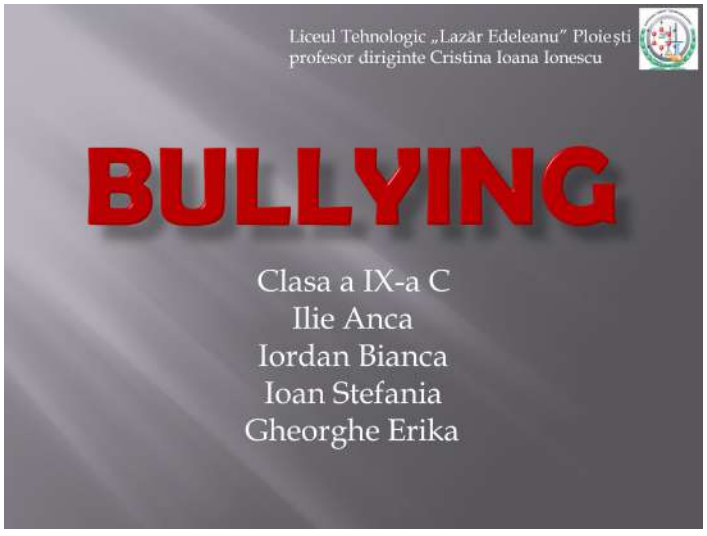

Ce înseamnă bullying?

Un comportament ostil/de excludere și de luare în derâdere a cuiva, de umilire.

Cuvântul „bullying” nu are o traducere exactă în limba română, însă poate fi asociat cu termenii de intimidare, terorizare, brutalizare.

Bullying-ul nu presupune existența unui conflict bazat pe o problemă reală, ci pe dorința unor persoane de a-și câștiga puterea și autoritatea, punându-i pe alții într-o lumină proastă.

Tipuri de Bullying

https://www.youtube.com/watch?v=4ZPbfVrbykw&t=198s

- 1. Fizic
- Acest tip de abuz școlar poate fi identificat cu ușurință și permite un răspuns imediat din partea educatorilor, inclusiv atacuri fizice precum lovituri, pumni sau atacuri cu obiecte. **De obicei, lasă urme pe corpul victimei**, care se poate plânge frecvent de dureri în cap sau stomac.
- 2. Verbal
- Unul dintre cele mai frecvente abuzuri constă în rostirea de **insulte și tot felul de amenințări la adresa victimei**. Aceste dezamăgiri iau forma unor glume despre fizicul, sexualitatea, rasa sau statutul social al minorului. Din păcate, mulți educatori nu consideră asta atât de important.
- 3. Psihologic
- Numit și bullying relațional, este poate cel mai complex caz dintre cele care ne preocupă. Scopul este **ca victima să nu mai facă parte sau să se simtă exclusă dintr-un grup** , fie în interiorul sau în afara școlii.
- 4. Sexual
- Ultima formă de agresiune are legătură cu sexul victimei și cu sentimentul de superioritate din partea agresorului, de obicei un bărbat. Se caracterizează prin **comentarii personale și atingeri intime** .

Cum să ajuți?

- Dacă suspectezi că un coleg este victimă a bullying-ului, deschide o discuție cu acesta și oferă-i sprijin.
- Dacă problema persistă, este esențial să se apeleze la un specialist pentru a oferi suport și soluții adecvate și chiar la autorități.

Lecția despre un subiect care pare a fi pentru elevii de clasa a IX-a extrem de interesant a contribuit astfel atât la exersarea abilităților de comunicare eficientă și la dezvoltarea abilităților sociale, dar mai ale al managementul eficient al comportamentului și al emoțiilor, contribuind astfel la dezvoltarea abilităților adolescenților de a trata cu reziliență și cu încredere în sine situațiile concrete din viața de zi cu zi. O astfel de activitate are avantajul implicării în totalitate a colectivului de elevi, care, spre deosebire de alte ore de curs, se simte mai relaxat și mai liber în manifestări datorită faptului că, spre deosebire de celelalte discipline din Planul cadru, orei de Dirigenție îi lipsește temerea evaluării prin notă.

Bibliografie:

1. Programa școlară pentru aria curriculară Consiliere și orientare, clasele a IX-a- a XII-a, aprobată prin Ordinul ministrului Nr. 5287/09.10.2006.
2. Metodologia privind elaborarea și aprobarea curriculumului școlar - planuri cadru și programe școlare (OMEN nr. 3593/2014).
3. Metodologia privind dezvoltarea curriculumului la decizia școlii (OMEN nr. 3238/2021).
4. Repere Metodologice în Consiliere și orientare pentru tranziția de la clasa a VIII-a la clasa a IX-a, 2021.

PROF. ÎNV. PRIMAR,
IORDACHE LILIANA
Liceul Tehhnologic „Eremia Grigorescu” Tg.Bujor

PROIECT DIDACTIC

Unitatea de învăţământ:
Clasa: a-III-a A
Prof. înv. primar: Ior
Aria curriculară: Om și societate
Disciplina: Educație civică
Unitatea de învăţare: Trăsături morale ale persoanei
Subiectul: „Vă rugăm spuneți NU actelor violente!”
Tipul lecţiei: predare-învățare
Competenţe specifice:
2.1. explorarea unor valori morale care stau la baza relațiilor cu ceilalți oameni;
2.2. recunoașterea unor comportamente moral civice din viața cotidiană;
3.1. relaționarea pozitivă cu ceilalți, în rezolvarea unor sarcini simple de lucru.
Obiective operaţionale:
Pe parcursul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: să răspundă corect la întrebări pe baza textului audiat/citit;
O2: să citească expresiv, corect, conștient, cursiv, un text la prima vedere;
O3: să identifice comportamente pozitive/negative ;
O4: să dea exemple de proverbe ce ilustrează respectul/lipsa de respect;
O5: să interpreteze o situație ce ilustrează respectul/lipsa de respect.
STRATEGII DIDACTICE:
Metode şi procedee: conversaţia euristică, explicaţia, exercițiul, problematizarea, observația, cercul complimentelor, joc de rol.

Mijloace de învăţământ: fișă cu textul “O fapta generoasă”, E. de Amicis, caietele elevilor, calculator, videoproiector, material PowerPoint, flipchart, foi-mere cu calități/ defecte, fișe cu proverbe, plicuri, ghem de ață.
Forme de organizare: frontal, individual, pe grupe.

BIBLIOGRAFIE:

- Programe școlare pentru clasele a III-a și a IV-a, aprobate prin Ordinul MEN nr. 5003/02.12.2014
- Educație civică, manual pentru clasa a III-a, Dumitra Radu, Gherghina Andrei, Editura Aramis-Print, 2016;
- Didactica Educației civice, curs pentru studenții de la PIPP, Prof. Elvira Rotundu.

DEMERS DIDACTIC

Momentele lecției	Conținut instructiv - educativ	STRATEGII DIDACTICE			Evaluare
		Metode si procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
1.Moment organizatoric 1 min	Pregătirea materialelor necesare pentru buna desfășurare a lecției.	Conversația		Frontal	
2.Verificarea cunoștințelor anterioare 5 min.	Se verifică cunoștințele dobândite în lecția anterioară plecând de la proverbul: „**O vorbă rea rănește mai mult decât sabia ascuțită.**”(citatul va fi scris pe un flipchart). Se discută mesajul scris. Se pun întrebări cu privire la lecția „Bunătate și răutate” -Ce înseamnă a fi bun? -Cum se vede răutatea? Activitate de ***Spargere a gheței***. Se dă din mână în mâna un ghem și se i spune copilului care primește ghemul un lucru care este apreciat la el.	Explicatia Conversaţia Cercul complimen-telor	Ghem de ață	Frontal	Observarea sistematică
3.Captarea atenţiei 3 min.	Se citeste poezia „**Cheia succesului**” de Camelia Mihaela Pătraș: Să nu răspunzi cu ură celui ce te-a rănit, Arată-i doar prin fapte Că ești ***deosebit.*** Să nu rănești, că doare și n-o să poți uita! Totul se va întoarce și împotriva ta. De vei avea prilejul, doar bine tu să faci! Iar dacă nu, e simplu: Îndeamnă-te să taci. Nu încerca să minți Căci tu vei regreta atunci când adevărul	Lectura Conversaţia	Flipchart cu poezia „**Cheia succesului” de C. M. Pătraș**	Frontal	Capacitatea de a răspunde la întrebări pe baza poeziei

	Târcoale îți va da. Prin întrebări succesive, conduc elevii să descopere titlul lecției **„Vă rugăm spuneți NU actelor violente! ”** *- Cum trebuie să răspunzi și celui care te rănește?* *- Dacă TU rănești pe cineva ce se poate întoarce împotriva ta?* *- Cum se simte persoana rănită? Amintiți-vă de HÂRTIA MOTOTOLITĂ!* *- Ce e mai bine să faci?* *- Ce înțelegeți prin "Adevarul tarcoale iti va da"?* *Proverbul: "Adevarul iese ca undelemnul la suprafata apei".*				
4.Anunțarea temei și a obiectivelor 1 min.	Se anunță tema activității si obiectivele urmărite într-o manieră accesibilă elevilor. Se scrie pe tablă și pe caiete titlul: „***Vă rugăm spuneți Nu actelor violente!"***	Explicația	Tabla Caietul	Frontal	
5.Dirijarea învățării 20 min.	Se cere unui elev să citească textul „O faptă generoasă" de Edmondo de Amicis. Se poartă discuții pe baza textului citit: *Ce făceau copiii cu Crossi? De ce?* *Ce a făcut Crossi enervat de copii?* *Pe cine a lovit el din greseala?* *Cine a luat vina asupra sa? De ce?* *L-a crezut învățătorul pe Garrone?* *Ce înțelegeți prin expresia: **Vom fi ca o familie**!* **Studiu de caz:** *In clasa noastra a venit o colegă nouă ce șchioapătă. Este îngrijită, cuminte și foarte activă la ore. Dar în pauze nimeni nu o bagă în seamă și nu își dorește o prietenie cu ea, ci dimpotrivă sunt create des situații când colega nouă este înjosită și batjocorită.* *Într-una din zile, la ora de matematică, fiind scoasă*	Conversația Explicația Exercițiul Observația Problemati-zarea Joc de rol	Fișă de lucru	Frontal Individual	Capacitatea de a citi un text la prima vedere Capacitatea de identifica un comportament pozitiv/corect Capacitatea de a selecta acțiunile pozitive de cele negative

	la tabla i s-a pus o piedică şi a căzut, dar nimeni nu a recunoscut. Apoi, în pauză copiii au râs de ea stigând-o ŞCHIOAPA. Ea stătea singură într-un colţ mâncând un corn, iar unul dintre băieţi i-a aruncat mâncarea în noroi. *Joc de roc- Fetița cea umilită* Se cere unei eleve să interpreteze rolul victimei, iar un băiat va fi agresorul. Inchideți ochii și vă aduceți aminte când ați greșit și ați făcut o faptă rea. V-ați corectat? Regretați? Se prezinta o plansa cu mai multe natii de copii. Ce inseamna sa fii tolerant? **Toleranta** = presupune respect, acceptarea bogatiei si diversitatii lumii noastre. **Intoleranta** = este unul dintre cele mai grave vicii, prin care oamenii nu doresc sa accepte diversitatea umana. **Respectul** = prețuire, considerație, admirație, stimă față de o anumită persoană. **Bullying-ul** = este o formă de manifestare a agresivităţii. Violenţa este agresiunea comisă de una sau mai multe persoane împotriva altei persoane în scopul terorizării, umilirii, înfrângerii voinţei şi supunerii sale totale. Se prezinta un scurt PPT - Violenta. Se poarta discutii pe marginea imaginilor observate.				
6. Obținerea performanței 10 min.	-***Oglinda tablei*** se va completa un ***copac al valorilor.*** Într-un coșuleț vor fi mere pe care sunt scrise trăsături pozitive, fapte bune și trăsături negative, fapte rele. Copiii vor alege: merele *bune* (arată trăsături pozitive, fapte bune) în copac și merele *rele* (trăsături negative, fapte rele) jos, lângă copac. **Discuții generalizatoare:**	Problemati-zarea	Fișă de lucru	Frontal	Capacitatea de a identifica trăsături morale şi comporta-mentele care ne ajută să

	Ce poate reprezenta copacul? (o familie, un grup, o comunitate) *Dar merele* (oamenii cu trăsăturile lor pozitive și negative) *?* *Ce facem cu merele de jos*? (Încercăm să schimbăm trasaturile negative, arătăm că sunt greșite, le răspundem cu bunătate).				câştigăm respectul celor din jur
7. Retenţia şi transferul 8 min.	Împart elevilor plicuri cu biletele pe care sunt scrise cuvinte ce formeaza proverbe. *Ce tie nu-ti place, altuia nu-i face.* *Cine nu respecta, nu e respectat.* *Cine sapă gropa altuia, cade singur in ea.* *Mărul putred le strica si pe cele bune.* Fiecare grupa va forma cate un proverb, pe care il vor scrie in caiete. Ce este respectul? Dar VIOLENȚA/ BULLYINGUL?	Exercițiul Conversția	Plicuri Foi cu cuvinte Caiete Stilou	Pe grupe	Capacitatea de a realiza un proverb
8.Încheierea activității 2 min.	Se fac aprecieri asupra modului în care elevii au participat la desfășurarea lecției si asupra comportamentului pe toată perioada acesteia. Se încurajeaza elevii mai puțin activi pentru obținerea unor rezultate mai bune. Primesc ca recompensă o planșă pe care o au de colorat acasă și asupra căreia să reflecteze mai mult atunci când vor fi tentați să recurgă la violență/cuvinte jignitoare.	Explicația	Planșă	Frontal	Capacitatea de înțelegere a unui mesaj oral

ANEXA 1
TOLERANTA- INTOLERANTA
RESPECTUL – BULLYING-UL

Toleranta = presupune respect, acceptarea bogatiei si diversitatii lumii noastre.

Intoleranta = este unul dintre cele mai grave vicii, prin care oamenii nu doresc sa accepte diversitatea umana.

Respectul = prețuire, considerație, admirație, stimă față de o anumită persoană. Se manifestă prin vorbe, gesturi, mimică și fapte. Respectul poate fi față de: propria persoană, părinți, colegi, familie, profesori, munca altei persoane, părerea altei persoane, tradiții și obiceiuri, patrie, lucrurile din jur, mediul înconjurător.

Violenta/ Bullying-ul = este o formă de manifestare a agresivităţii. Agresivitatea este o formă de conduită orientată cu intenţie spre persoane sau obiecte cu scopul de a produce prejudicii, răniri, distrugeri. În concluzie, violenţa este agresiunea comisă de una sau mai multe persoane împotriva altei persoane în scopul terorizării, umilirii, înfrângerii voinţei şi supunerii sale totale.

PROVERBE:
Ce tie nu-ti place, altuia nu-i face.

Cine nu respecta, nu e respectat.

Cine sapă gropa altuia, cade singur in ea.

Mărul putred le strica si pe cele bune.

ASA DA!
ASA NU!

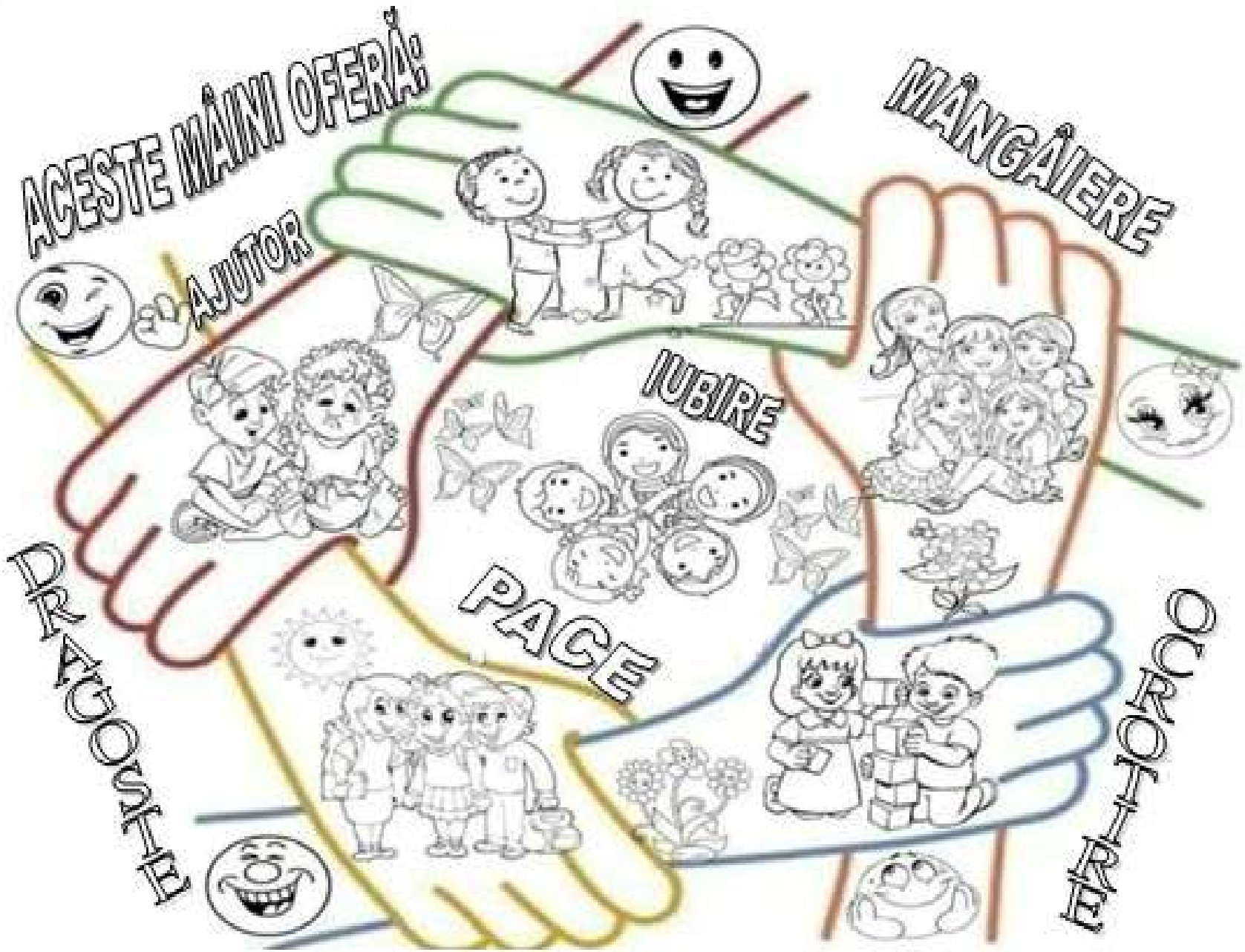
ACESTE MÂINI OFERĂ:
AJUTOR
MÂNGÂIERE
IUBIRE
PACE
BUCURIE
PRIETENIE

Iordan Ramona Georgiana

Școala Gimnazială „Regina Maria”

București, Sector 6

Prevenirea Bullyingului

Metode și Tehnici de Intervenție aplicate la ora de educație fizică

Introducere

În ultimii ani, bullyingul a devenit o problemă recunoscută în școli din întreaga lume. Acest fenomen poate apărea oriunde în mediul educațional, inclusiv în timpul orelor de educație fizică, unde copiii sunt implicați în activități fizice și pot fi expuși unor situații competitive sau de vulnerabilitate. Bullyingul poate avea consecințe grave asupra sănătății mentale și fizice a elevilor, afectându-le stima de sine, performanțele academice și relațiile sociale. Prin urmare, este esențial ca profesorii de educație fizică să implementeze metode și tehnici eficiente pentru prevenirea și combaterea acestui comportament.

Ce este Bullyingul?

Bullyingul reprezintă o formă de comportament agresiv intenționat, repetitiv, care implică un dezechilibru de putere între agresor și victimă. Acesta poate lua diverse forme:

- **Verbal:** insulte, porecle, amenințări.
- **Fizic:** loviri, împingeri, sabotarea echipamentului.
- **Social:** excludere din grupuri, răspândirea de zvonuri.
- **Cibernetic:** mesaje ofensatoare online, postarea de conținut jenant.

Educația fizică poate fi un context specific pentru bullying, datorită accentului pe performanță, competiție și capacități fizice, care pot duce la ridiculizarea sau marginalizarea unor elevi.

Rolul Profesorului de Educație Fizică în Prevenirea Bullyingului

Profesorul de educație fizică joacă un rol central în prevenirea și combaterea bullyingului. Acesta poate crea un mediu sigur, încurajator și prietenos pentru toți elevii, indiferent de abilitățile lor. Unele strategii pe care profesorii le pot adopta sunt:

1. **Promovarea unui climat de respect și incluziune** – Profesorul poate încuraja respectul reciproc și empatia între elevi, punând accent pe colaborare și spirit de echipă.

2. **Identificarea comportamentelor agresive** – Observarea atentă a interacțiunilor dintre elevi poate ajuta la identificarea rapidă a cazurilor de bullying.

3. **Stabilirea de reguli clare** – Este esențial ca profesorul să stabilească reguli de comportament de la început și să le comunice clar elevilor.

Metode și Tehnici de Intervenție pentru Prevenirea Bullyingului în timpul orei de educație fizică

1. Activități de teambuilding și jocuri cooperative

Activitățile care implică colaborarea și sprijinul reciproc pot contribui la crearea unui sentiment de echipă și pot reduce competiția excesivă. Exemple de astfel de activități includ jocurile în echipe mixte sau exercițiile de cooperare.

2. Promovarea competiției pozitive

Profesorul poate pune accentul pe progresul individual și pe satisfacția personală a fiecărui elev, mai degrabă decât pe clasamente. De asemenea, poate introduce activități în care scopul principal nu este competiția, ci colaborarea.

3. Antrenarea competențelor sociale și emoționale

Dezvoltarea empatiei, a comunicării eficiente și a gestionării emoțiilor sunt abilități esențiale care ajută elevii să interacționeze pozitiv și să evite conflictele. Profesorii pot organiza activități prin care elevii învață să înțeleagă și să respecte diferențele dintre colegi.

4. Jocurile de rol

Prin jocuri de rol, profesorii pot simula situații de bullying și pot discuta împreună cu elevii cum ar putea să acționeze într-un mod pozitiv în astfel de situații. Aceste activități îi pot ajuta pe elevi să recunoască bullyingul și să ia atitudine împotriva acestuia.

5. Impulsionarea martorilor să intervină

O altă tehnică eficientă este încurajarea elevilor să nu fie simpli spectatori, ci să intervină sau să raporteze cazurile de bullying. Profesorii pot sublinia importanța sprijinului mutual și pot oferi exemple despre cum să fie solidari.

6. Exemple pozitive și întărirea comportamentelor pozitive

Recunoașterea și recompensarea comportamentelor pozitive pot descuraja agresivitatea și pot încuraja elevii să acționeze în sprijinul colegilor. Prin oferirea de feedback pozitiv pentru comportamente de colaborare și respect, profesorul își poate motiva elevii să fie mai empatici.

Evaluarea și monitorizarea programelor anti-bullying

Monitorizarea și evaluarea programelor de prevenire a bullyingului sunt esențiale pentru a determina eficiența acestora. Profesorii de educație fizică pot colecta feedback de la elevi și pot adapta activitățile și intervențiile în funcție de necesitățile lor specifice. Astfel, se poate asigura un climat educațional sănătos și sigur pentru toți elevii.

Concluzie

Combaterea bullyingului la ora de educație fizică necesită un efort colectiv, atât din partea profesorilor, cât și a elevilor. Prin utilizarea unor tehnici de prevenire și intervenție adaptate mediului sportiv, profesorii de educație fizică pot contribui la dezvoltarea unui mediu sigur, inclusiv și prietenos. Aceste acțiuni nu numai că previn bullyingul, ci ajută și la dezvoltarea unor valori și abilități esențiale pentru viața de adult: empatia, spiritul de echipă și respectul reciproc.

EcoBreath și starea de bine în clasă

prof. Iosof Gabriela-Dochița
prof. Mînican Ligia
Colegiul Național ”Mihai Viteazul” Turda

Mediul clasei își lasă amprenta asupra fiecărui participant direct în actul educațional – elevi și profesori deopotrivă și, interesant, se răsfrânge, indirect, asupra comunității școlare cu extindere până la comunitatea locală. Nu de puține ori, în media au apărut știri legate de conflicte grave sau mai puțin grave dintre elevi sau dintre elevi și profesori. Coroborând cele două aspecte se ridică o serie de interogații:

- ☞ Ce legătură există între calitatea mediului ambiental al clasei și interrelațiile care se stabilesc în grupul clasă?
- ☞ Cum putem transforma clasa într-un mediu de învățare eficient și relaxant?
- ☞ Un mediu al clasei corespunzător va garanta reducerea conflictelor dintre participanții la actul educațional?

Ce este, așadar, mediul clasei? Pornind de la definiția mediului înconjurător ca fiind ansamblul aspectelor fizice, chimice, biologice și sociale, considerăm că, clasa reprezintă la scară mică un spațiu în care elemente de ordin fizic de tip dotări trebuie să se îmbine armonios cu elementele chimice – și aici ne referim la calitatea aerului și cu elemente din sfera viului, astfel încât, interacțiunea dintre aceste componente să se răsfrângă pozitiv asupra modului de manifestare și a relațiilor care se stabilesc între membrii grupului clasă. În același timp, o disfuncție care apare la nivelul unei componente are repercursiuni asupra întregului ansamblu.

Reducând lucrurile, dorim să aducem în prim-plan corelația care există între calitatea aerului din sălile de clasă și starea de bine a elevilor, știut fiind faptul că ”ordinea și curățenia” sunt generatoare de sentimente pozitive care se manifestă prin relații cordiale între elevi, inhibând pornirile samavolnice.

Proiectul inițiat și derulat a avut drept scop monitorizarea continuă, cu ajutorul unor senzori inteligenți instalați în clase, a calității aerului și colectarea tuturor informațiilor într-o bază de date, special creată, pentru a găsi soluții verzi și sustenabile în vederea rezolvării acestei probleme stringente de mediu apropiat, și anume încărcarea cu CO_2 a aerului peste limitele admise. Studiul parametrilor de calitate a aerului s-a derulat pe o perioadă de câteva luni și a evidențiat o creștere alarmantă a valorilor de CO_2 în primele 25 de minute de la începerea orei.

Concentrațiile crescute de dioxid de carbon a fost corelată cu starea fizică a elevilor, care se transpunea în oboseală, somnolență și scăderea concentrației, aspect recunoscut și invocat de către elevi ca afectând negativ performanța școlară. Primul pas, al conștientizării cauzelor și efectelor unui aer impropriu din punct de vedere chimic fiind realizat și pentru evitarea riscului de a cădea în marasm, alături de elevi am trecut la pasul doi, respectiv la găsirea unor soluții verzi pentru îmbunătățirea calității aerului. Aducem în atenție două soluții puțin costisitoare. Aerisirea sălilor de clasă în timpul pauzelor și introducerea în sălile de clasă a trei specii de plante care au capacitate mare de a absorbi dioxidul de carbon, respectiv speciile *Sansevieria*, *Aloe vera* și *Anthurium sp*.

Impactul introducerii plantelor în sălile de clasă a contribuit nu numai la îmbunătățirea calității aerului ci și la crearea unui mediu ambiental așteptat, mediu cu semnificații de ordin psihologic – sentimente pozitive, artistic – crearea de colțuri verzi, social – interacțiunea și punerea la comun, pe termen lung a ideilor concretizate în acțiuni concrete. Implicarea directă a elevilor a avut scopul de a valoriza aptitudinile variate ale acestora și de a construi atitudini responsabile față de probriul lor habitat școlar.

Dezvoltarea acestor abilități de viață s-au răsfrânt și în afara mediului școlar. Feedback-urile din partea părinților fiind un argument în acest sens. Mulți părinți ne-au confirmat că, copiii lor și-au introdus plante verzi în camerele de acasă și sunt responsabili pentru menținerea ”ordinii și curățeniei”.

Concludem că proiectul a avut impact și relevanță, deoarece acolo unde există un echilibru între componentele mediului de viață, acolo există relații interpersonale sănătoase, cordiale, pline de empatie și gesturi responsabile în care elevii devin constructorii propriilor lor stări de bine.

ANEXE: **Tabel – colectarea datelor pe parcursul unei ore de curs**

Ora	**Clasa 1/** 26 elevi/ 14-15 ani CO_2 (ppm)	**Clasa 2/** 26 elevi/ 14-15 ani CO_2 (ppm)	**Clasa 3/** 26 elevi/ 16-17 ani CO_2 (ppm)	**Clasa 4/** 26 elevi/ 17-18 ani CO_2 (ppm)
9:00	923	500	871	724
9:10	1362	986	1075	1153
9:20	1789	1452	1397	1523
9:30	1987	1803	1826	1921
9:40	2063	2044	2153	2201
9:50	2266	2385	2593	2482

Senzorul indică valoarea de 1052 ppm CO_2, valoarea maxim admisă fiind de 700 ppmCO_2.

(data: 24 august 2023)

Bibliografie

https://www.infoclima.ro/acasa/9-pai-ctre-o-amprent-ecologic-mai-mic

https://green-report.ro/amprenta-ecologica-calculator/

https://ro.scribd.com/document/57430289/Amprenta-Ecologica

Proiect de lecție

Unitatea școlară: Liceul Tehnologic de Transporturi Auto Târgoviște
Disciplina: Consiliere și orientare
Profesor: Iugulescu Laurențiu Mihail
Subiectul: Bullying/ cyberbullying
Locul desfășurării: Sala de clasă
Data: 03.12. 2024
Clasa: a XI-a B
Timp rezervat: 50 minute
Scopul : dezvoltarea competențelor și comportamentelor antibullying la elevii de liceu.

Competențe generale:

- manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic în contexte de viață din mediul cunoscut;
- cooperarea cu alte persoane pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru, manifestând disponibilitate pentru diferite activități.

Competențe specifice:

- recunoașterea unor comportamente moral-civice din viața cotidiană;
- relaționarea pozitivă cu ceilalți, în rezolvarea unor sarcini simple de lucru.

Obiective operaționale

- să înțeleagă semnificația termenilor bullying si cyberbullying;
- să precizeze ideile principale extrase din mesajul transmis de filmulețele vizionate;
- să utlizeze mijloacele existente pentru semnalarea fenomenului de bullying și cyberbullying:

Strategii didactice:

- Metode și procedee: conversația, expunerea, situația problemă, învățarea prin descoperire;.
- Forme: frontal- individual, pe grupe.

• Mijloace de instruire: fișe de lucru/anexe, laptop, videoproiector, acces la internet.
Metode de evaluare: observația sistematică, aprecierea verbală.
Desfășurarea activității

Momentele lecției	Activități (profesor-elev)	Mijloace de instruire
Organizarea clasei/ Captarea atenției 5 min	Salutul ! ***”Când furia pune stăpânire pe tine, gândește-te la consecințe”-*** *Confucius.* Precizați câteva situații de violență, pe care le-ați întîlnit.	Conversația
Anunțarea temei și a obiectivelor lecției 5 min	Bullying/ cyberbullying.	Conversația
Desfășurarea activității 10 min	Elevii vor viziona un filmuleț despre bullying de pe youtube și vor răspunde la câteva întrebări. https://youtu.be/XFCDn-o-jPg ***Ce este bullyingul ?*** Bullyingul reprezintă o formă de abuz emoțional și fizic, care are trei caracteristici: *Intenționa*t – agresorul are intenția să rănească pe cineva; *Repetat* – aceeași persoană este rănită mereu; *Dezechilibrul de forțe* – agresorul își alege victima care este percepută ca fiind vulnerabilă, slabă și nu se poate apăra singură. ***Unde se manifestă fenomenul de bullying?*** Fenomenul de „bullying” se manifestă pe coridoarele școlii, în curtea școlii, în sălile de clasă, pe străzi.	Laptop, Videoproiector Conversația

5min 10min	***Ce trebuie să faci ca să spui STOP bullying-ului în cazul în care ești victimă?*** Indepărteaza-te de agresor și ignoră comportamentul de agresare; Stăpânește-ți emoțiile; Solicită ajutorul și povestește unei persoane de încredere ceea ce ți s-a întâmplat. Elevii urmăresc alt filmuleț despre bullying. https://youtu.be/xGyEHNHz_zo **Care este atitudinea elevilor față de acest băiat ?** Elevii urmăresc un filmuleț despre cyberbullying. **https://youtu.be/8pYULiwVswk** **Ce înțelegem prin cyberbullying ?** Agresarea on-line, de către colegi, prieteni și necunoscuți. **Cine ne poate ajuta, în această situație ?** Părinții, profesorii, persoanele de încredere, poliția.	Conversația Conversația
Obținerea performanței 5min	Precizarea definiției, caracteristicilor și soluțiilor de combatere a fenomenului de bullying/ cyberbullying.	Frontală
Feedback 10 min	Realizarea unui desen având ca titlu tema activității. ” Bullying/ cyberbullying”	Individuală

Antibullying: Educație pentru Empatie – Construirea unei Comunități Școlare Bazate pe Respect și Incluziune

Autor: prof. Joldeș Nicolae Traian

Instituția Școlară: Școala Gimnazială „Iuliu Hațieganu" Cluj-Napoca

Introducere

Fenomenul bullying-ului reprezintă una dintre cele mai serioase provocări ale mediului educațional modern. Acest comportament repetitiv, menit să intimideze, excludă sau să provoace suferință emoțională, afectează nu doar victima, ci și comunitatea școlară în ansamblu. Educația pentru empatie apare astfel ca o soluție fundamentală pentru crearea unui mediu sigur și incluziv. Obiectivul acestui articol este de a evidenția strategiile prin care dezvoltarea empatiei contribuie la prevenirea bullying-ului în școli.

Strategii Educaționale Bazate pe Empatie

1. Integrarea empatiei în curriculum. În cadrul procesului educațional, programele care promovează empatia pot contribui semnificativ la reducerea comportamentelor agresive. Exemple de bune practici includ:
    - Organizarea de activități de rol, care permit elevilor să experimenteze perspectiva altora.
    - Lectura și discuția despre povești care abordează teme de toleranță și respect.
    - Exerciții de auto-reflecție și exprimare a emoțiilor.

Studiile arată că elevii care participă la astfel de activități dezvoltă o capacitate crescută de a recunoaște emoțiile celorlalți și de a răspunde cu sensibilitate în situații conflictuale. Integrarea empatiei în curriculum ar trebui să fie un proces continuu, adaptat vârstei și nevoilor elevilor.

2. Formarea cadrelor didactice Profesorii joacă un rol esențial în prevenirea bullying-ului. Prin participarea la cursuri de formare axate pe recunoașterea comportamentelor agresive și implementarea unor intervenții eficiente, cadrele didactice pot acționa prompt și adecvat. Abordarea unor tehnici precum Comunicarea Nonviolentă (CNV) ajută la crearea unui mediu în care conflictele sunt gestionate constructiv.

De exemplu, cadrele didactice pot fi instruite să recunoască semnele subtile ale bullying-ului, cum ar fi schimbări în comportamentul elevilor, izolare socială sau scăderea performanțelor școlare. Prin intervenții prompte și abordări pedagogice bazate pe empatie, profesorii devin adevărați mediatori ai schimbării pozitive.

3. Crearea unei culturi școlare pozitive Instituțiile școlare trebuie să promoveze un climat bazat pe respect reciproc și sprijin. Acest lucru poate fi realizat prin:
    - Implicarea elevilor în elaborarea unui cod etic al școlii.
    - Organizarea de ateliere și campanii antibullying.
    - Implementarea unor programe de mentorat în care elevii mai mari sprijină colegii mai mici.

Un aspect important îl reprezintă implicarea comunității în aceste inițiative. Parteneriatele cu părinți, organizații nonguvernamentale și autorități locale pot asigura un impact mai larg al programelor antibullying.

Exemple de bune practici

Un exemplu concret este programul "Prietenii Empatiei", desfășurat în cadrul școlilor din comunități multiculturale. Programul include sesiuni de jocuri de echipă, exerciții de colaborare și activități de voluntariat, care încurajează elevii să interacționeze și să se sprijine reciproc. Impactul pozitiv a fost observat în reducerea cu 30% a incidentelor de bullying raportate în primul an de implementare.

Un alt exemplu este implementarea metodologiei "Cercul Siguranței", care implică sesiuni regulate de discuții în cerc, în care elevii sunt încurajați să vorbească deschis despre provocările lor. Această abordare facilitează crearea unui spațiu sigur și sprijinitor pentru toți participanții.

Concluzii și Recomandări

Educația pentru empatie nu este doar o soluție în prevenirea bullying-ului, ci și un element fundamental pentru dezvoltarea unor cetățeni responsabili și conștienți de impactul acțiunilor lor asupra celor din jur. Recomandăm ca toate școlile să includă module de empatie în planurile de învățământ, să investească în formarea continuă a cadrelor didactice și să încurajeze implicarea activă a părinților în procesul educațional.

De asemenea, este important ca autoritățile educaționale să sprijine inițiativele care promovează empatia și incluziunea. Monitorizarea progresului și adaptarea constantă a strategiilor reprezintă pași esențiali pentru a asigura un mediu școlar sigur și armonios.

Bibliografie:

1. Brown, L. M. (2018). Empathy in Education: Promoting Positive Relationships in Schools. New York: Educational Press.
2. Smith, P. K., & Thompson, D. (2019). Bullying Prevention: Theory and Practice. Cambridge: University Press.
3. Goleman, D. (2021). Emotional Intelligence in Schools. Boston: Learning Horizons.
4. Olweus, D. (2020). Bullying at School: What We Know and What We Can Do. Oxford: Blackwell Publishing.

Exemplu de activitate anti-bullying aplicată la ora de Consiliere și orientare

Prof. Komlosi Cătălina Sorina
Liceul Tehnologic „Traian Vuia" Tăuții Măgherăuș

Asociația Psihologilor Americani definește Bullying-ul ca fiind „o formă de comportament agresiv în care cineva cauzează, în mod intenționat și repetat, lezarea sau disconfortul altei persoane."[1] Potrivit aceluiași articol, sunt teri forme de manifestare a bullying-ului: prin contact fizic, prin vorbe sau prin metode mai subtile.

Comportamentul tipic de bullying poate fi identificat prin trei caracteristici: „intenție, repetiție și putere. O persoană care bullyzează intenționează să cauzeze durere, fie prin rănire fizică, fie prin comportament sau cuvinte agresive, și face acest lucru în mod repetat."[2] UNICEF susțin că băieții sunt mai predispuși la a suporta forme fizice de bullying (loviri, bătăi, umilințe fizice etc.), în timp ce fetele sunt mai expuse la a fi ținta bullying-ului psihologic (jigniri, umilințe verbale, denigrări etc.).

Comportamentul de bully-ing implică o relaționare toxică între cel puțin două persoane: copilul bully și copilul victimă. Depinzând de situație, pot exista mai multe persoane care bullyzează aceeași victimă sau pot exista martori ai comportamentului de bullying. Copiii care au comportamentul de bully vin de pe o pozitie de putere, fie socială, fie financiară, fie se impun prin capacitatea fizică. Victimele lor pornesc de la un statut perceput ca „inferior": fie au o stare materială precară, fie au un comportament diferit de al celorlalți copii, fie au o particularitate fizică, apartin unei minorități etc.[3]

Revenind la cele trei forme de manifestare a bullying-ului, dacă cel fizic și cel prin vorbe au un caracter fizic, direct, metodele mai subtile sunt percepute și demonstrate mai lent, pentru că nu se petrec prin contact direct. Aici intră defăimarea, izolarea / excluderea, hărțuirea sau cyberbullying-ul. Acesta din urmă se manifestă în mediul on-line: „pe platformele de socializare, prin mesaje de tip instant sau SMS, prin email, sau prin orice platformă prin care copilul interacționează."[4]

Bullying-ul este, de multe ori, greu de identificat de către adulții din jurul copilului. Părinții nu urmăresc totdeauna activitatea online, astfel că nu indentifică potențialele semne ale cyberbullying-ului. In foarte multe cazuri copiii victimă ascund faptu că sunt supuși unei forme de agresiune de căter un bully din diferite cauze: le este frică, rușine, au impresia că adulții nu îi vor înțelege, situații anterioare când adulți le-au desconsiderat temerile, nu au încredere în niciun adult, sau li se pare normal să fie supuși unui astfel de comportament etc.

Tematica bullying-ului poate fi adaptată și abordată la orele de Consiliere și orientare la toate nivelurile ciclului gimnazial. Am observat că în clasa a V-a elevii încă mai au tendința de a pârî totul și orice, astfel că am canalizat multă muncă în a-i face să înțeleagă diferența dintre întâmplările inerente vieții sociale din grupul școlar, pe care și le pot rezolva singuri, și conflictele majore pe care e mai bine să le semnaleze unui profesor. Ca profesor diriginte, m-am confruntat cu situații în care incidente minore îmi erau semnalate de către elevii mei, în timp ce probleme de bullying verbal si fizic îmi erau ascunse din frică, de rușine sau pentru că li se părea normal ca acei colegi să manifeste astfel de comportamente.

O metodă, pe care am găsit-o eficientă, a fost cea a biletelor: le-am adus la ora de dirigenție bilete de hârtie pe care i-am încurajat să îmi scrie, anonim, descrierea unor incidente la care au fost martori sau victime (incidente de injurii, loviri, „farse" cu efect

[1] American Psychological Association, „Bullying", online [trans. mine]
[2] UNICEF, „Bullying: What is it and how to stop it", online [trans. mine]
[3] idem
[4] ibidem

neplăcut făcute de alți colegi, sau momente de interacțiune cu orice persoană din cadrul școlii, în care au simțit disconfort). Le-am acordat oricât timp au avut nevoie pentru a scrie, iar la final am adunat toate biletele într-o cutie. Le-am explicat că voi citi, pe rând, câte un bilet, fără ca ei să îl poată vedea, și că întrebarea pe care le-o adresez și la care ei trebuie să găsească răspunsuri este „Ce pot face într-o astfel de situație?". Obiectivul meu principal a fost să îi determin să se deschidă și să vorbească. Obiectivul secundar a fost să încerce să vină cu soluții plauzibile și realizabile, să își creeze singuri scenarii și instrumente de a rezolva sau evita conflicte.

Activitatea am desfășurat-o pe durata mai multor ore de Consiliere și orientare. În prima fază au fost foarte dornici și entuziaști în a veni cu o abundență de detalii și de povești similare, astfel că rolul meu a fost de a-i menține concentrați la cazul inițial și a nu divaga foarte mult către alte situații. Pe măsură ce activitatea se desfășura, au observat că, pe de o parte, multe incidente se repetă („m-a înjurat", „mi-a arătat...", „m-a lovit"), pe de altă parte ies în evidență incidente cu potențial periculos („mi-a spus ca îmi taie geaca", „m-a amenințat că mă va bate dacă spun cuiva").

O discuție recurentă pe care o aveam cu ei era legată de problema înjuratului: „un coleg a înjurat-o pe mama, așa că l-am lovit." Munca mea de lămurire era să-i fac să înțeleagă că pe mama n-au afectat-o deloc vorbele colegului, dar o afectează dacă eu o sun să îi spun că fiul / fiica a lovit un alt copil și că o chem la școală să discutăm. De asemenea, o soluție falsă, dar la îndemână, pe care o propuneau frecvent, era cea de a riposta fizic în orice conflict. Argumentul împotriva acestei soluții pe care l-am găsit a fost că, în momentul în care lovesc înapoi, au făcut o greșală cel puțin la fel de mare ca cea a copilului care i-a lovit, pentru că ei aveau opțiunea altei soluții: să plece și să anunțe un profesor.

Dintre soluțiile pe care, cu timpul, le-am formulat împreună, au fost părăsirea conflictului, adoptarea unei atitudini pozitive și a unor replici care să denote încrederea în sine, anunțarea unui adult, aprecierea rezultatelor bune la învățătură și a reușitelor personale și evitarea unor colegi sau anturaje care i-ar putea implica în vreun conflict.

Rezultatele pe care le-am obținut în urma activității nu pot fi cuantificate în cifre, dar am observat să elevii mei au devenit mai deschiși în a cere ajutorul nu doar nouă, ca profesori, ci și colegilor lor de clasă, creându-se un colectiv unit. Au devenit mai deschiși în a se susține reciproc și în a mă informa despre situațiile cu care se confruntă. O dată cu dezvoltatea lor emotională și psihologică, au devenit mai încrezători în sine sau mai dispuși să se deschidă față de mine, ca profesor diriginte, sau față de consilierul educativ sau părinți.

Bibliografie

American Psychological Association, „Bullying", https://www.apa.org/topics/bullying

UNICEF, *Bullying: What it is and how to stop it*: How to prevent and deal with bullying, https://www.unicef.org/parenting/child-care/bullying

Proiect educațional extracurricular

Kovács Enikő

Liceul Teoretic „Tamási Áron" Odorheiu Secuiesc

Denumirea proiectului: Combaterea violenței școlare și bullyingului

Descrierea proiectului:

1.Tipul de proiect: campanie de educație școlară, desene

2.Perioada de derulare: în timpul Programului „Școala altfel"

3.Locul desfășurării activităților: Liceul, sala de clasă XI.E.

4.Coordonatori proiect: dirigintele, profesoara de desen, psihologul școlii

5.Scopul proiectului: Scopul principal al proiectului a fost reducerea violenței școlare și a fenomenului de bullying prin educație, conștientizare și dezvoltarea unor comportamente de respect reciproc între elevi. Proiectul a încurajat crearea unei atmosfere de înțelegere, empatie și comunicare deschisă.

6.Obiectivul principal al proiectului: a fost de a implica elevii în campanii de conștientizare care să le atragă atenția asupra problemelor asociate cu diferite tipuri de violență școlară și să îi încurajeze să ia măsuri pentru a le preveni. Campaniile au inclus discuții de grup, prezentări video, afișe, desene sau alte materiale informative.

Proiectul intrașcolar a avut ca scop implicarea elevilor în promovarea unui mediu școlar sigur și nonviolent prin intermediul desenelor.

7.Strategia didactică: Resurse procedurale: brainstorming-ul, problematizarea, studiul de caz, jocul de rol (pentru a stimula colaborarea și empatia), explicația, munca în echipă, învățarea prin descoperire.

Resurse materiale: prezentări PPT, fișe (schemă-tipuri de violență), studiu de caz, fișe cu mesaje pentru exprimarea violenței verbale și nonverbale realizate de elevi în grup; foi A0, markere, carioci, creioane colorate, tempera/acuarele; laptop, videoproiector.
Resurse umane: elevii clasei a XI-a E.

8.Derularea activităților de proiect:

Identificarea temei: Elevii au fost încurajați să identifice o temă relevantă pentru proiectul lor. Această temă a fost legată de experiențele lor personale, de problemele care afectează comunitatea lor sau de problemele globale, cum ar fi comportamentul civilizat, evitarea alcoolului, a stupefiantelor, bullying-ul sau drepturile copilului. Profesoara a pus la dispoziția elevilor o listă de teme din care aceștia puteau să aleagă și i-a încurajat să găsească o temă care să îi inspire. Psihologul a explicat că bullying-ul se poate manifesta în mod verbal (bârfe, amenințări, șantaj), fizic (împingere, lovire, când se fac remarci despre aspect, culoare, greutate, dizabilități existente), sexual (fotografii compromițătoare, avansuri sexuale), deposedare de lucruri (furt) și pe rețelele de socializare (se postează mesaje cu intenții rele - cyberbullying).

Realizarea desenelor: Elevii și-au exprimat ideile prin intermediul desenelor. Desenele au fost originale și au reflectat mesajul lor împotriva violenței. Elevii au folosit o varietate de materiale și tehnici pentru a-și crea desenele.

Expoziția desenelor: După ce desenele au fost finalizate, a fost organizată o expoziție la nivelul clasei. Elevii au avut ocazia de a-și prezenta desenele și de a explica mesajul lor împotriva violenței. Expoziția a fost deschisă tuturor elevilor și profesorilor din școală, iar astfel a fost sporit gradul de conștientizare cu privire la problema violenței și la soluțiile posibile.

Evaluare și feedback: La finalul proiectului, profesoarele au evaluat gradul de participare al elevilor și le-au oferit feedback. De asemenea, le-au dat oportunitatea de a-și împărtăși gândurile și sentimentele cu privire la această temă, de a comunica eficient, de a găsi soluții pozitive și de a ajuta la îmbunătățirea relațiilor dintre elevi. Dascălii au promovat diversitatea și au încurajat elevii să ia parte în continuare la proiecte care să sprijine comunitatea.

9.Rezultatele așteptate și impactul proiectului: S-a realizat o campanie de informare despre protecția elevilor în școală. Campania a avut ca rezultat direct educarea și conștientizarea elevilor în legătură cu impactul faptelor violente în școli. Deși pare imposibil ca violența școlară să fie eliminată complet din instituțiile de învățământ, luarea unor măsuri adecvate cu scopul reducerii factorilor de risc, prin campanii de descurajare a violenței verbale, online și fizice, este importantă pentru asigurarea succesului. Este nevoie de sensibilizarea elevilor,

profesorilor, părinţilor privind fenomenul violenţei, precum şi de reducerea cazurilor de agresiuni fizice dar mai ales verbale.

Proiectul educațional dedicat combaterii violentei școlare și promovării unui climat fără bullying în școală a avut un impact semnificativ asupra dezvoltării unui mediu de învățare sănătos și sigur pentru elevi. Implementarea acestuia va contribui la dezvoltarea unor tineri responsabili și empatici, mai pregătiți să trăiască într-o societate diversă și tolerantă.

MIÉRT?
STOP BULLYING
MINDEN REMÉNY!
SZERETVE VAGY!
STOP BULLYING

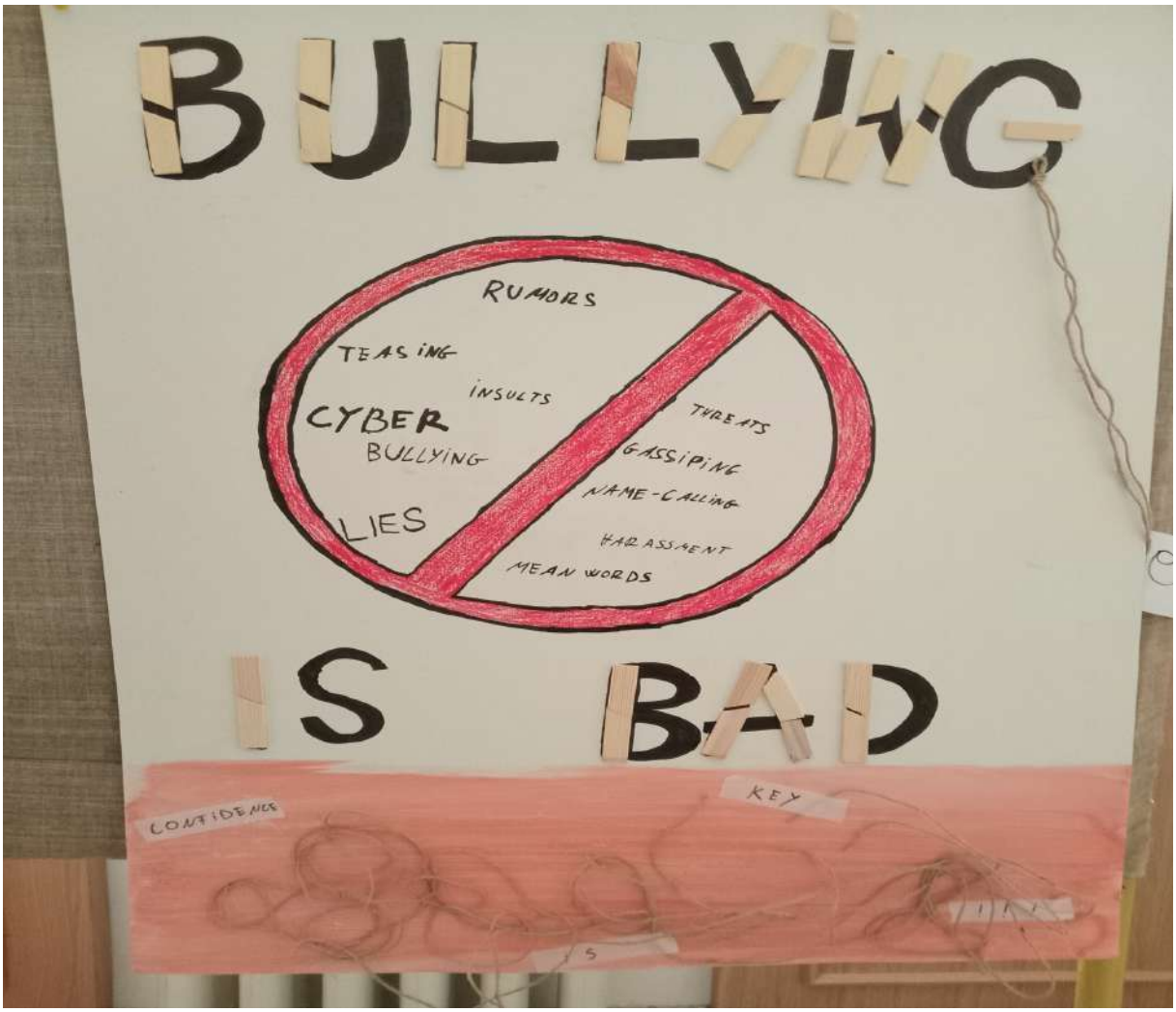
BULLYING
RUMORS
TEASING
INSULTS
CYBER BULLYING
LIES
THREATS
GASSIPING
NAME-CALLING
HARASSMENT
MEAN WORDS
IS BAD
CONFIDENCE
KEY

STRATEGII EDUCAȚIONALE PENTRU UN MEDIU ȘCOLAR SIGUR ȘI FĂRĂ BULLYING EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Prof. LĂSCUZEANU EMILIA EMINE
ȘCOALA GIMNAZIALĂ FEDERICO GARCIA LORCA
BUCUREȘTI, SECTOR 3

În contextul educațional actual, crearea unui mediu școlar sigur și fără bullying este esențială pentru dezvoltarea sănătoasă și echilibrată a elevilor. Fenomenul de bullying poate afecta profund starea de bine a copiilor, având un impact semnificativ asupra învățării, comportamentului și sănătății lor mentale. Din acest motiv, este important ca școlile să adopte strategii educaționale eficiente și să aplice exemple de bune practici pentru a preveni și combate bullying-ul. În continuare, vom explora câteva dintre cele mai eficiente strategii și exemple de bune practici în acest domeniu.

1. Programele de educație pentru valori fundamentale

Unul dintre cele mai eficiente moduri de a preveni bullying-ul este educația continuă despre valori precum respectul, empatia, toleranța și incluziunea. Programele educaționale care promovează aceste valori ajută elevii să înțeleagă importanța diversității și a respectării celorlalți.

Exemplu de bună practică: În multe școli din Scandinavia, programele de educație socială sunt implementate de la vârste fragede. Elevii participă la sesiuni în care discută despre empatie, relații pozitive și modul în care pot reacționa atunci când sunt martori la comportamente de bullying. Aceste programe sunt integrate în curriculum și se bazează pe jocuri de rol și activități interactive care încurajează cooperarea și respectul între colegi.

2. Programul „Școala fără bullying”

Implementarea unor programe naționale sau locale care vizează combaterea bullying-ului poate avea un impact semnificativ în reducerea acestui fenomen. Aceste programe sunt adesea coordonate de Ministerele Educației sau de autoritățile locale și sunt susținute de formarea cadrelor didactice, activități educaționale și implicarea activă a părinților și comunității.

Exemplu de bună practică: Un exemplu de bună practică este programul „Școala fără bullying” implementat în mai multe școli din România, dar și în alte țări europene. Acest program implică atât elevii, cât și profesorii și părinții, și se bazează pe educația non-violentă, activități de formare a competențelor sociale și a capacității de a gestiona conflictele. De asemenea, școlile sunt încurajate să creeze un cod de conduită clar, iar elevii sunt încurajați să semnaleze orice comportament agresiv.

3. Crearea unui mediu școlar incluziv și diversificat

Școlile care promovează diversitatea și incluziunea tind să aibă un climat mai sigur, unde bullying-ul este mai puțin prevalente. Acest lucru presupune educarea elevilor și cadrelor didactice despre importanța acceptării diferențelor, fie că sunt legate de rasă, etnie, religie, orientare sexuală sau dizabilități.

Exemplu de bună practică: În școlile din Marea Britanie și Statele Unite, există programe care se concentrează pe acceptarea diversității culturale și etnice. Aceste programe includ sesiuni de educație interculturală, activități care promovează colaborarea între elevii din diferite grupuri și

evenimente care celebrează diverse culturi. Acest tip de educație ajută elevii să înțeleagă și să aprecieze diferențele, reducând astfel comportamentele de discriminare și bullying.

4. Formarea cadrelor didactice pentru gestionarea bullying-ului

Profesorii joacă un rol crucial în prevenirea și combaterea bullying-ului. Este esențial ca aceștia să fie pregătiți să recunoască semnele de bullying și să intervină eficient atunci când este necesar. Formarea continuă a cadrelor didactice este, prin urmare, un element-cheie pentru un mediu școlar sigur.

Exemplu de bună practică: În Finlanda, profesorii sunt instruiți în cadrul unor programe specializate pentru a recunoaște și interveni în cazurile de bullying. Această formare include tehnici de gestionare a conflictelor, formarea abilităților de mediere și dezvoltarea unei relații de încredere cu elevii. De asemenea, profesorii sunt încurajați să creeze un mediu de învățare în care toți elevii să se simtă acceptați și sprijiniți.

5. Crearea unui sistem de raportare eficient și confidențial

Un alt aspect esențial în prevenirea și combaterea bullying-ului este crearea unui sistem de raportare în care elevii să se simtă în siguranță să semnaleze orice incident de bullying. Acest sistem trebuie să fie ușor accesibil, confidențial și să asigure protecția elevilor care raportează astfel de comportamente.

Exemplu de bună practică: În școlile din Suedia, elevii au acces la un sistem online de raportare a bullying-ului, care permite raportarea anonimă. Acest sistem este susținut de un cadru educațional care garantează protecția elevilor și care se asigură că orice incident este investigat corespunzător. De asemenea, elevii sunt educați despre importanța de a vorbi despre bullying și despre cum pot solicita ajutor.

6. Intervenția timpurie și suportul psihologic

Atunci când bullying-ul este identificat, intervenția rapidă este esențială pentru a preveni escaladarea situației. De asemenea, oferirea de suport psihologic pentru victime și agresori este crucială pentru a restabili echilibrul emoțional și a preveni recidiva comportamentului agresiv.

Exemplu de bună practică: În multe școli din Norvegia, sunt disponibile servicii de consiliere psihologică pentru elevii care sunt victime ale bullying-ului sau care manifestă comportamente agresive. Consilierii școlari lucrează atât cu victimele, cât și cu agresorii, pentru a le sprijini în procesul de vindecare și schimbare comportamentală. Aceste sesiuni includ terapii de grup, sesiuni de consiliere individuală și activități care ajută elevii să-și dezvolte abilități de rezolvare a conflictelor.

Crearea unui mediu școlar sigur și fără bullying necesită o abordare cuprinzătoare, care implică educația pentru valori fundamentale, formarea cadrelor didactice, implicarea părinților și comunității, dar și intervenții rapide și suport pentru cei afectați. Exemplele de bune practici menționate în acest articol arată că prin implementarea unor strategii educaționale eficiente și prin colaborarea între toate părțile implicate, școlile pot deveni locuri sigure în care elevii pot învăța și se pot dezvolta într-un climat de respect și armonie

Educația pentru un mediu școlar sigur și fără bullying

(exemple de bune practici)

COLEGIUL TEHNIC „IOAN CIORDAȘ",BEIUȘ, BIHOR

Prof. LAZA MIHAELA

În școlile românești, fenomenul de bullying are o incidență din ce în ce mai ridicată, pericolul venind din falsa impresie de normalitate a acestuia, majoritatea oamenilor acceptându-l ca pe o componentă obișnuită a vieții de zi cu zi.

Bull în limba engleză înseamnă taur. Bullies (în aceeaşi limbă) înseamnă agresori, iar bullying este acţiunea agresivă (verbal, acţional şi implicit emoţional), desfaşurată între două sau mai multe persoane, şi începe prin intimidarea unuia de către celălalt. Poate nu întâmplător rădăcina termenului este „taur", cu trimitere la brutalitate - „luat în coarne", forţa conflictuală şi comportament agresiv.

Intimidarea/amenințarea este o încercare agresivă, de obicei sistematică şi continuă, în scopul subminării și rănirii cuiva, pe baza unor slăbiciuni percepute la acesta. Deși frecvent asociate cu copiii, agresiunile pot apărea la orice vârstă, iar membrii grupurilor minoritare sunt mult mai susceptibili de a fi hărțuiți la vârsta adultă (în limbaj de specialitate mobbing-ul).

Efectele asupra victimei sunt adesea devastatoare din punct de vedere emoțional și comportamental.

Bullying-ul poate să transforme școala într-un loc de temut, în timp ce aceasta ar trebui să le asigure elevilor un mediu în care să se simtă în siguranță.

Odată informați, copiii pot lua atitudine, pot interveni pentru ei înșiși, dar și pentru ceilalți, iar numărul cazurilor de acest fel se va diminua treptat.

Prevenirea acestui fenomen este responsabilitatea tuturor şi nimeni nu ar trebui să fie indiferent faţă de acele persoane care se află în incapacitatea de a se descurca într-o asemenea situaţie.

Cadrele didactice pot să contribuie la diminuarea fenomenului fie prin activități de informare, implicare și combatere a fenomenului, fie prin neacceptarea și sancționarea imediată a unor astfel de comportamente

2. Scopul proiectului

Informarea corectă a elevilor din învățământul primar, gimnazial şi liceal, a părinților acestora și a cadrelor didactice cu privire la fenomenul "bullying": definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească, forme de prevenție, modalități de a lua atitudine, de a interveni pentru ei înșiși și/sau pentru alții, în vederea diminuării numărului cazurilor de acest fel.

3. Obiectivele proiectului

*Diseminarea informațiilor despre fenomenul **"bullying":** definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească ;

* Aplicarea chestionarului Bullying, pentru a se stabili gradul de răspândire a fenomenului Bullying în rândul elevilor

*Creşterea gradului de conştientizare a efectelor negative ale fenomenului "bullying" în rândul eleviilor, părinți ai acestora, cadre didactice și al nivelului de informare al acestora asupra necesităţii implicării în prevenirea şi combaterea acestui fenomen;

*Însușirea de către elevi, părinți ai acestora și cadre didactice, a unor tehnici de gestionare corectă a situațiilor în care elevii sunt victime ale unor pesoane care practică ”bullyingul”;

*Consilierea elevilor care practică ”bullying-ul”, cu accent pe dezvoltarea altor metode de exprimare a emoțiilor negative și de rezolvare a conflictelor interioare proprii;

*Instruirea cadrelor didactice și a părinților elevilor cu privire la felul în care își pot sprijini elevii/ copiii implicați în situații de tip ”bullying” (”victime” sau ”agresori”);

*Diseminarea rezultatelor proiectului, într-un interval de 2 luni”.

4. Grupul ţintă :

* elevi din învăţământul, gimnazial

* cadre didactice.

5. Beneficiarii direcți și indirecți:

- direcţi: elevi, părinţi, cadre didactice
- indirecţi : comunitatea locală

6. Durata proiectului*: 2023-2024*

7.Locul de desfăşurare*:*

-săli de clasă, curtea școlii,cabinet de informatica

8.Resurse materiale

-Coli albe ,colorate

-Markere, carioca, acuarele, culori,

-bilețele care se lipesc/Post-it-uri, pixuri, flipchart.

-Aparat foto, casetofon , laptop;

-filme tematice;

9.Resurse procedurale:

Strategii didactice: conversaţia euristică, expunerea, modelarea, explicaţia, problematizarea, algoritmizarea, generalizarea, jocuri de rol şi exerciţii practice de modelare comportamentală, dezbateri, expuneri.

Forme de organizare: frontal,individual, lucrul pe grupe.

10. Evaluare:

- Mediatizarea proiectului prin afişe, fluturaşi,
- Recompense, diplome, felicitări,
- Fotografii

11. Rezultate aşteptate:

- Proiecte, portofolii,
- Expoziţii.

12. Acţiuni:

- Stabilirea unui calendar de lucru, planuri de activitate,
- Popularizarea acţiunilor.

BIBLIOGRAFIE:

- Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova , *Strategii pentru o clasă fără bullying* , manual pentru profesori și personalul școlar

CALENDARUL ACTIVITAȚILOR **Nr.crt.**	**Activitatea**	**Locul de desfășurare**	**Termen**
1.	Informarea și conștientizarea bullying-ului și cyberbullyng-ului. Fenomenul bulling-mit sau realitate.	Săli de clasă/laboratorul de informatică	Februarie 2024
2.	Scrisori la redacție	Săli de clasa/biblioteca școlii	Martie 2024
3.	Film sau realitate	Săli de clasa/ laboratorul de informatică	Aprilie 2024
4.	O școală fară bulling -Concurs de desene; Realizarea unui vernisaj cu lucrările copiilor și premierea autorilor lucrărilor câștigătoare	Săli de clasă/holul școlii	Mai 2024
5.	**-**Stop bullying!; Violenţa distruge!, Prietenia construieşte! -” Patrula veselă de recreație!” pentru a monitoriza	Săli de clasă Curtea școlii Laboratorul de informatică	Iunie 2024

fenomenul de violență sau bullying în timpul pauzelor. Am transformat curtea școlii într-un spațiu al prieteniei, al educației non-formale, al veseliei, al culorii, în care elevii se simt bine, se joacă, interacționează, învață, se responsabilizează.

Realizarea unei prezentării PPT cu aspecte de la activitățile organizate.

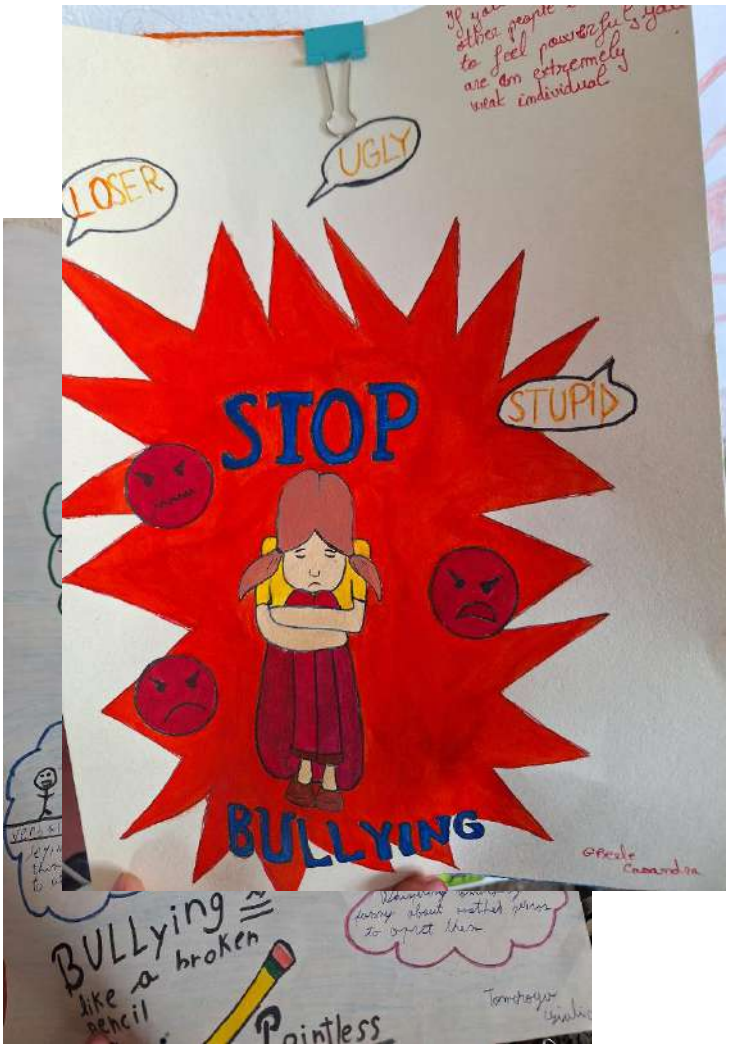

CE ESTE FENOMENUL DE „BULLYING”?

- O formă de abuz în detrimentul stării de bine şi a dezvoltării sănătoase şi armonioase a elevilor. Poate fi o formă simplă de neglijare sau se poate extinde la forme complexe de abuz fizic, emoțional şi sexual;

*- comportamentul sau atitudinea de „**intimidare**” în mod repetat şi intenționat, ca modalitate de a câştiga putere asupra altei persoane;*

- o formă de violență concretizată în:

- *apelarea numelui într-un anumit fel;*
- *excluderea din activități;*
- *discriminarea;*
- *nerespectarea drepturilor;*
- *abuzul de orice tip;*
- *agresivitate verbală sau scrisă;*

(*Carrey, 2003, Whitted & Dupper, 2005*)

CAUZELE FENOMENULUI DE „BULLYING”:

Persoanele care provoacă „bullying” sunt cele care:

- ✓ nu primesc suficientă atenţie;
- ✓ doresc să iasă astfel în evidenţă;
- ✓ doresc să braveze şi acţionează în consecinţă;
- ✓ au fost ele însele hărţuite fie de colegi, fie de familie;
- ✓ provin din familii care folosesc pedeapsa corporală pentru a disciplina.

FACTORI FACILITATORI PENTRU „BULLYING”:

- ➢ lipsa de afecţiune;
- ➢ lipsa de abrobare;
- ➢ lipsa de îndrumare;
- ➢ lipsa de feed-back pozitiv;
- ➢ neglijarea;
- ➢ încurajarea unor noi stiluri de viaţă;
- ➢ încurajarea unor noi stiluri de impunere;
- ➢ încurajarea unor noi moduri de a câştiga bani (droguri, prostituţie, găşti);
- ➢ nevoia de putere şi dominare.

DE FAPT... BRUTELE ... sunt nişte ... LAŞI!

- ❖ Caută să intimideze/agreseze pe ceilalţi doar când profesorii sau alţi adulţi nu sunt atenţi.
- ❖ Caută să intimideze/agreseze alţi copii numai atunci când au audienţă – sunt priviţi de „*prietenii*” lor;
- ❖ „*Atacă*” numai după ce au găsit slăbiciunile „**victimelor**” lor.

POSIBILE VICTIME:

- elevii mai mici de înălţime;
- elevii care fac parte din minorităţi;
- elevii cu situaţii financiare precare;
- elevii cu diferite dizabilităţi;
- elevii care au un nume sau un prenume neobişnuit;
- elevii supărăcioşi sau care se enervează repede;
- elevii care stau mai mult singuri şi nu au mulţi prieteni;
- elevii fricoşi;
- elevii care nu se apără;
- copii prea alintaţi/protejaţi lor;
- etc.

„Se spune că atunci când eşti nefericit(ă), ai nevoie să vezi pe cineva şi mai nefericit(ă) decât tine.”

CONSECINŢE ALE FENOMENULUI DE „BULLYING”:

- ❖ izolare socială – singurătate;
- ❖ lipsa prietenilor;

- încrederea de sine scăzută;
- performanţe slabe la şcoală;
- absenteism – frica de a mai merge la şcoală;
- risc crescut de stres, îmbolnăviri şi chiar sinucidere;
- probleme emoţionale – depresie;
- probleme de insomnie;
- probleme de comportament;
- anxietate – atacuri de panică;
- dificultate în crearea de relaţii şi de menţinere a acestora;
- etc.

IDEI PENTRU A FACE FAŢĂ FENOMENULUI DE „BULLYING”:

- Ignoră-i pe cei care agresează!
- Nici nu te uita la ei!
- Prefă-te că nu îi auzi!
- Nu te enerva!
- Nu le arăta că te-ai supărat!
- Nu plânge!
- Pleacă!
- Du-te undeva unde este prezent un adult!
- Vorbeşte cu acest adult sau cu oricine altcineva despre asta!
- Scrie pe ceva să nu uiţi niciun detaliu când povesteşti cuiva!

EŞTI SAU NU DE ACORD CU URMĂTOARELE AFIRMAŢII?

Discută cu colegii afirmaţiile următoare:

a) *„Bătaia e ruptă din Rai.”* – proverb românesc
b) *„Unde dau mama şi tata creşte”* – proverb românesc
c) *„Violenţa este arma celor slabi.”* – Mahatma Gandhi
d) *„Ce ţie nu-ţi place altuia nu face.”* – proverb românesc
e) *„Cuvintele dor adesea mai mult decât lovitura unui ciocan.”* – proverb danez
f) *„Violenţa generează de obicei violenţă.”* – Eschil
g) *„Cred că violenţa este în primul rând o problemă de comunicare.”* – profesor dr. Tiberiu Mircea

MANIFESTARI ALE „BULLYINGULUI”

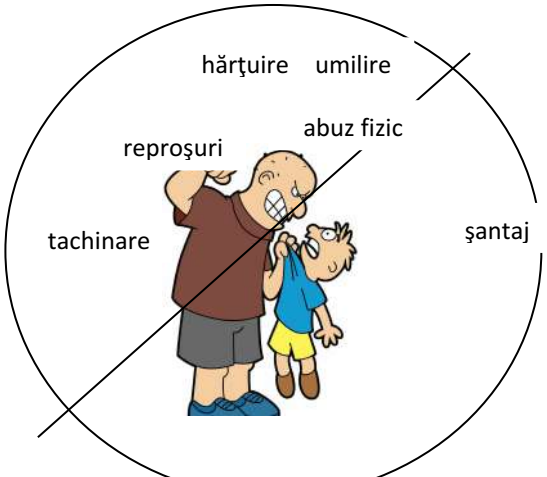

SĂ ÎNŢELEGEM FENOMENUL DE „BULLYING”

Bifează expresiile pe care le consideri adevărate:

☐ Brutele nu sunt grozave.

☐ Brutele nu sunt prietenoase.

☐Brutele nu sunt populare.

☐Brutele nu sunt respectate.

☐ Brutele nu au ce căuta în şcoala noastră.

☐ Sunt de acord cu toate afirmaţiile de mai sus.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI APLICATE LA CLASĂ

La Colegiul Tehnic ” Ioan Ciordaș “, Beiuș s -au organizat activități antibullying cu ocazia Zilei Internaționale pentru Nonviolență În Școală. Subiectul activității a fost „ Bullyingul și cyberbullyingul” din cadrul unui program mai amplu de prevenire a violenței în mediul școlar: STOP VIOLENȚA!

La activitate au participat elevi din mai multe clase : IX B, X A, X B, X D, activitate or ganizată de membrii comisiei de prevenire și eliminare a violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității : Laza Mihaela, împreună cu conducerea școlii : Cighir Claudia Florina, Sabău Ionuț Adrian , consilierul școlar ,diriginții claselor implicate, Poliția de Proximitate și reprezentantul Consiliului Școlar al Elevilor.

S-au dezbătut teme precum forme de manifestare a violenței fizice în școală, factori individuali ai violenței, tipuri și forme de violență. De asemenea, s-au prezentat două filme video antibullying, elevii fiind antrenați în discuții, iar la final au f ost distribuite pliante antivio lență tuturor elevilor. P entru un feed -back eficient al activității consilierul școlar a aplicat un chestionar privind hărțuirea și violența în școală.

Activitatea s-a desfășurat în incinta colegiului, profesorii coordonatori au prezentat elevilor două filme video în care sunt prezentate victime ale fenomenului bullying precum și fenomenul de cyberbullying. (https://youtu.be/nLjt6Pk14bc , https://youtu.be/pSWz5DGEQXs, https://www.youtube.com/watch?v=-m_oZCz2rRc)

După prezentarea filmelor au avut loc discuții cu profesorii, iar ele vii au primit pliante cu informații referitoare la fenomen, cu privire la semnificația unor proverbe cum ar fi: *Bătaia e ruptă din Rai*.” – proverb românesc
„*Unde dau mama şi tata creşte*” – proverb românesc
„*Violenţa este arma celor slabi*.” – Mahatma Gandhi
„*Ce ţie nu-ţi place altuia nu face*.” – proverb românesc
„*Cuvintele dor adesea mai mult decât lovitura unui ciocan*.” – proverb danez
„*Violenţa generează de obicei violenţă*.” – Eschil
„*Cred că violența este în primul rând o problemă de comunicare*.” – profesor dr. Tiberiu Mircea

Elevii au fost antrenați în discuții, au fost solicitați să pună întrebări, o parte din adus argumente pro și contra cu privire la citatele menționate.

Profesorii au prezentat și câteva idei de a face față fenomenu lui de bullying și cui să se adreseze dacă constată acest fenomen în clasă.

Elevii au pus o serie de întrebări .

REZULTATE ALE ACTIVITĂŢII

Elevii colaborează pentru a găsi soluții de prevenire a fenomenului bullying.
Elevii conștientizează importanța descurajării unor astfel de practici
Elevii aduc exemple de situații în care au procedat corect sau incorect
Elevii discută exemplul de caz în timpul orei.
Interesul elevilor de a participa pe viitor la mai multe activități de prevenire a violenței
Feed-back-ul a fost unul pozitiv din perspectiva elevilor și a profesorilor coordonatori .

CYBER-BULLYING

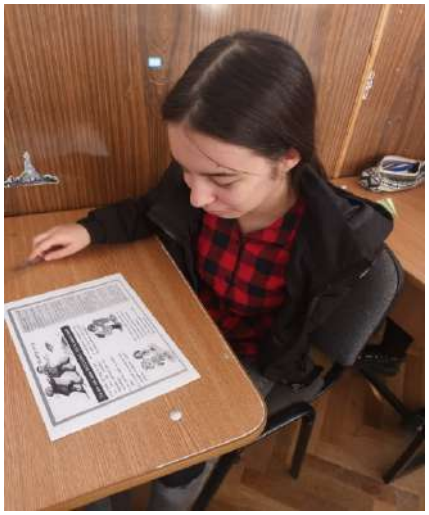

„Fii inteligent! Nu fii violent.” - campanie antiviolență

Prof. Lăzărescu Antoneta
Colegiul Național “Eudoxiu Hurmuzachi”
Rădăuți

Motto: „NON-VIOLENȚA ESTE ARMA CELOR PUTERNICI ”
(Mahatma Gandhi)

Data de începere:
Data de încheiere:
Tipul proiectului: educaţional
Nivelul de desfăşurare a proiectului: local
Loc de desfăşurare: ……..
Număr de elevi implicați: ……..
Prezentarea proiectului:

ARGUMENT

Violenţa în mediul şcolar este un fenomen complex, cu o diversitate de forme de manifestare care justifică folosirea terminologiei specializate: astfel şcoala este spaţiul de manifestare a conflictului între elevi şi între profesori-elevi, iar raporturile de forţă sau felul în care în care se manifestă conduitele ofensive sunt elemente determinante în înţelegerea fenomenului. Aşadar, folosirea noţiunii de „violenţă” se va referi la orice comportament al cărui scop este prejudicierea sau distrugerea victimelor.
Pentru crearea unui climat de pace şi bună înţelegere în şcoală este necesară cunoaşterea în profunzime a dificultăţilor curente sau potenţiale cu care se confruntă elevii, profesorii sau ehipa managerială a şcolii în ceea ce priveşte fenomenul de violenţă, iar aceasta este o condiţie esenţială pentru dezvoltarea unui plan operaţional de prevenire şi intervenţie adecvat.

Proiectul acesta are rolul de a asigura suportul necesar profesorilor, elevilor şi părinţilor acestora în combaterea oricărei forme de violenţă care ar putea pereclita buna desfăşurare a activităţilor şcolii.

I.OBIECTIVE PROPUSE

I.1. Obiectivul general - realizarea unui mediu favorabil dezvoltării unor comportamente paşnice ale elevilor şcolii, printr-un management eficient al conflictelor şi implicarea dirigintilor şi a părinţilor în crearea unor contexte de învăţare adecvate comportamentului civilizat al elevilor.

I.2. Obiective specifice

- Cunoaşterea şi identificarea fenomenelor de violenţă din şcoală şi a cauzelor care le generează prin aplicarea unor instrumente specifice (chestionare, interviuri, testimonial, anchete de familie)
- Elaborarea unui plan operaţional antiviolenţă care să cuprindă strategii de prevenire şi combatere a violenţei la nivelul şcolii
- Eficientizarea comunicării între profesori, elevi şi părinţi cu scopul diminuării violenţei prin organizarea de dezbateri, evenimente şi activităţi comune.
- Implicarea consilierului şcolar prin responsabilizare şi acordarea asistenţei specializate la organizarea activităţilor din cadrul proiectului.

- Derularea unor activităţi comune de combatere a violenţei în şcoală şi a delincvenţei juvenile în baza parteneriatului încheiat cu poliţia comunitară locală.

II. BENEFICIARI

Direcţi:

Elevi ai colegiului
Echipa comisiei de combatere a violenţei şcolare
Cadrele didactice din şcoală

Indirecţi:

Părinţii elevilor

III.ECHIPA DE PROIECT

Coordonatori: prof. ……..
prof. ……..

Colaboratori: - consilier educativ
– responsabil comisia diriginților
prof. ……
prof. ……
prof. ……

IV. ACTIVITĂŢILE PROIECTULUI

Activitatea nr.1

Titlul activităţii*: **Analiza fenomenelor de violenţă din şcoală***
Tipul activităţii: Colectarea de informaţii concrete privind acte de violenţă în şcoală
Data/perioada de desfăşurare: octombrie-decembrie
Locul desfăşurării: …….
Număr de participanţi: ……
Responsabil: ……
Mijloace: suport electronic şi grafic, material informativ, calculatoare.
Modalităţi de evaluare:
Chestionar aplicat elevilor
Interviuri aplicate elevilor pe baza unor liste de întrebări
Raport investigaţie în format electronic şi tipărit
Descrierea pe scurt a activităţii
Vor fi distribuite elevilor şi diriginţilor (care vor monitoriza activitatea) chestionarele şi listele de întrebări ce vor fi aplicate elevilor la orele de dirigenţie. Chestionarele completate, vor fi date pentru analiză elevilor din clasa …… , care va întocmi un raport al investigaţiei atât în format electronic cât şi tipărit şi il va prezenta în consiliul elevilor, care il va analiza. Diseminarea rezultatelor se va realiza în cadrul consiliului profesoral, a consiliului de administraţie precum şi în cadrul consiliului elevilor şi al părinţilor.

Activitatea nr.2

Titlul activităţii: Lansarea campaniei ***„Fii inteligent! Nu fii violent.”***

Tipul activităţii: vernisaj expoziție
Data/perioada de desfăşurare: ianuarie
Locul desfăşurării: ….
Număr de participanţi: ……
Responsabil: …….
Mijloace: suport grafic, material informativ, calculatoare.
Descrierea pe scurt a activităţii
Se va realiza o expoziție de fotografii, colaje, desene, postere având ca temă principală violența. Vernisajul expoziției va avea loc vineri, 30 ianuarie 2015 cu prilejul Zilei Internaționale pentru Non-violență în școli. Cu acest prilej vor fi prezentate materiale informaționale(prezentări computerizate, filmuleţe, testimoniale) legate de cauzele violenţei, modalităţi de mediere a conflictelor. Toate aceste materiale informative vor fi realizate pe parcursul lunii ianuarie de către elevii clasei …...
Cu acest prilej toți diriginții vor primi în format electronic raportul investigărilor din prima activitate, precum și toate materialele informaționale prezentate cu ocazia lansării campaniei.

Activitatea nr.3

Titlul activităţii: **Prevenirea violenței în mediul școlar**
Tipul activităţii: dezbatere
Data/perioada de desfăşurare: februarie
Locul desfăşurării: ……
Număr de participanţi: comitetele de părinţi, diriginţi, colectivele de elevi
Responsabili: ……..
Mijloace: suport electronic si grafic, rapoartele investigărilor din prima activitate, prezentări computerizate, filme.
Descrierea pe scurt a activităţii:
La şedinţele cu părinţii aceştia vor fi informaţi despre fenomenele de violenţă la nivel de unitate şcolară. Diriginţii vor prezenta materiale informative şi vor dezbate alături de părinţi problematica violenţei şcolare. Li se vor prezenta părinţilor materiale informaţionale (prezentări PPT, filmuleţe, testimoniale) legate de cauzele violenţei, modalităţi de mediere a conflictelor şi rolul ce le revine lor în asigurarea unei educaţii sănătoase şi a unei afectiuni declarate. Părinţii vor fi antrenaţi în oferirea de soluţii pentru combaterea violenţei şcolare.
În paralel, în cadrul orelor de dirigenție vor fi prezentate elevilor din cadrul fiecărui colectiv de elevi materiale informative precizate mai sus. Elevii vor fi antrenaţi în oferirea de soluţii pentru combaterea violenţei şcolare.

Activitatea nr.4

Titlul activităţii: C**um fac faţă violenţei din şcoala mea?**
Tipul activităţii: dezbatere
Data/perioada de desfăşurare: martie
Locul desfăşurării: ……..
Număr de participanţi: comitetele de elevi, diriginţi, colectivele de elevi
Responsabili: …….
Mijloace: suport electronic si grafic, rapoartele investigărilor din prima activitate, prezentări computerizate, filme.
Descrierea pe scurt a activităţii:
În cadrul orelor de dirigenție vor fi prezentate elevilor din cadrul fiecărui colectiv de elevi informaţii despre fenomenele de violenţă la nivel de unitate şcolară. Diriginţii vor prezenta materiale informative şi vor dezbate alături de elevi problematica violenţei şcolare. Elevii vor fi antrenaţi în oferirea de soluţii pentru combaterea violenţei şcolare. Toate aceste soluţii vor fi

consemnate de către reprezentantul clasei în consiliul elevilor urmînd a fi prezentate în cadrul consiliului elevilor.
Tot în această perioadă se va face distribuirea fluturaşilor informativi de către voluntarii SNAC.

Activitatea nr.5

Titlul activităţii: **Să exmatriculăm violența din spaţiul comunitar. Reflecţii asupra campaniei.**
Tipul activităţii: dezbatere,
Data/perioada de desfăşurare: 06.04…-10.04….
Locul desfăşurării: …….
Număr de participanţi: comisia de prevenire şi combatere a violenţei şcolare, elevii şcolii, diriginţi
Responsabili: ……
Mijloace: calculatoare, videoproiector, materiale informative
Descrierea pe scurt a activităţii:
Activitatea va avea ca invitați reprezentanți ai Poliției de Proximitate a municipiului Rădăuți care împreună cu elevii prezenți vor încerca să găsească soluții de prevenire a violenței în spațiul comunitar.
La final, elevii clasei …. vor prezenta un jurnal al campaniei care va cuprinde secvenţe de la diferite activităţi desfăşurate în cadrul campaniei,

V. PARTENERI IMPLICAŢI ÎN CAMPANIE

Politia comunitară locală prin desemnarea unui reprezentant care va participa la activităţile campaniei
Părinţii elevilor prin participarea la sesiunile de informare şi formare din cadrul campaniei

Empatie și Respect în Educație:
O Soluție Durabilă împotriva Bullying-ului

Prof. Lespezanu Margareta
Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu”, Roșiori de Vede, Județul Teleorman

Abstract

Fenomenul bullying-ului continuă să afecteze relațiile dintre elevi, influențând în mod negativ climatul școlar. Educația pentru empatie reprezintă o abordare inovatoare și eficientă pentru prevenirea și combaterea bullying-ului. Lucrarea analizează impactul programelor educaționale bazate pe dezvoltarea empatiei și prezintă un studiu de caz implementat în Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu” din Roșiori de Vede, județul Teleorman. Rezultatele indică o reducere semnificativă a incidentelor de bullying și o îmbunătățire a relațiilor interpersonale între elevi. Prin utilizarea unor metode interactive, elevii au fost încurajați să colaboreze, să se sprijine reciproc și să își înțeleagă emoțiile și pe ale celorlalți. Lucrarea subliniază importanța implicării profesorilor și părinților în acest demers educațional.

Cuvinte cheie: bullying, empatie, educație, prevenire, relații școlare, incluziune
Clasificare JEL: I21, I24, Z13

Introducere

În ultimele decenii, bullying-ul a devenit o problemă globală care afectează sănătatea mentală și emoțională a elevilor, reducând performanța școlară și creând un climat de insecuritate. Fenomenul este caracterizat printr-o intenție clară de a provoca disconfort sau suferință prin acțiuni repetate de intimidare, excludere socială sau agresivitate fizică și verbală. Conform studiilor recente, aproximativ 25% dintre elevii din România se confruntă cu forme variate de bullying, ceea ce subliniază necesitatea unor măsuri eficiente de intervenție și prevenire.

Educația pentru empatie reprezintă o soluție promițătoare, având în vedere rolul acesteia în dezvoltarea unor relații sănătoase și echitabile între elevi. În această lucrare sunt explorate

fundamentele teoretice ale educației empatice, metodele de aplicare în contextul școlar și rezultatele unui studiu de caz realizat la Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu” din Roșiori de Vede.

Educația pentru empatie: fundament teoretic

Educația pentru empatie presupune dezvoltarea unei înțelegeri profunde a emoțiilor și perspectivelor celorlalți, având drept scop reducerea prejudecăților și promovarea unei atitudini prosociale. Conform cercetătorilor Goleman (1995) și Olweus (2001), abilitățile empatice pot fi cultivate prin exerciții practice și printr-un mediu educațional care valorizează diversitatea și respectul reciproc.

Programele de educație pentru empatie includ activități precum: jocuri de rol, dezbateri, exerciții de introspecție și lucrări de echipă. Acestea nu doar că îmbunătățesc relațiile dintre elevi, ci și reduc rata comportamentelor agresive, având un impact pozitiv asupra întregului climat școlar. De exemplu, un studiu realizat în Norvegia a arătat că programele de prevenire a bullying-ului bazate pe empatie au redus cu 50% incidentele de agresiune în școli.

Studiu de caz: Program de prevenire a bullying-ului la Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu”

Context

Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu” din Roșiori de Vede, județul Teleorman, a implementat în anul școlar 2022-2023 un program de prevenire a bullying-ului. Acest program a fost conceput pentru a dezvolta empatia, cooperarea și respectul între elevii din clasele a IX-a și a X-a.

Metodologie

Programul a inclus mai multe etape: identificarea nevoilor elevilor prin chestionare anonime, organizarea de ateliere interactive și sesiuni de consiliere de grup. Activitățile au fost susținute de profesori și consilieri școlari, utilizând metode precum jocuri de rol, discuții ghidate și simulări de situații conflictuale. Au fost implicați 25 de elevi, monitorizați timp de 6 luni.

Rezultate

În urma programului, s-au observat următoarele schimbări pozitive:

- Reducerea cu 40% a incidentelor de bullying raportate.
- Creșterea cu 30% a nivelului de încredere și respect între colegi.
- Îmbunătățirea relațiilor dintre elevi și profesori.

Concluzii ale studiului de caz

Programul a demonstrat eficiența activităților de educație empatică în reducerea agresivității și în crearea unui mediu școlar mai sigur și mai prietenos. Experiența obținută poate servi drept model pentru alte instituții educaționale.

Concluzii și recomandări

Educația pentru empatie oferă o soluție practică și eficientă pentru prevenirea bullying-ului. Implementarea unor programe la scară largă în școli poate contribui semnificativ la îmbunătățirea climatului educațional. Pentru o aplicare eficientă, se recomandă:
1. Organizarea de sesiuni de formare pentru profesori, axate pe tehnici de dezvoltare a empatiei.
2. Introducerea educației emoționale ca disciplină complementară în curriculum.
3. Implicarea părinților și a comunității locale în inițiativele școlare de prevenire a bullying-ului.

Consolidarea empatiei în rândul elevilor nu doar că reduce comportamentele negative, ci și contribuie la dezvoltarea unor cetățeni mai responsabili și mai implicați în societate.

Bibliografie:

1. Baban, A. (2001). Psihologia sănătății. Editura Polirom.
2. Golu, M. (2002). Bazele psihologiei sociale. Editura Didactică și Pedagogică.
3. Goleman, D. (1995). Emotional Intelligence. Bantam Books.
4. Olweus, D. (2001). Bullying at School: What We Know and What We Can Do. Wiley-Blackwell.
5. Rigby, K. (2008). Children and Bullying: How Parents and Educators Can Reduce Bullying at School. Wiley.

Empathy and Respect in Education:
A Sustainable Solution Against Bullying

Prof. Lespezanu Margareta
Technical High School "Virgil Madgearu," Roșiori de Vede, Teleorman County

Abstract

The phenomenon of bullying continues to affect relationships among students, negatively influencing the school climate. Education for empathy represents an innovative and effective approach to preventing and combating bullying. This paper analyzes the impact of educational programs based on empathy development and presents a case study implemented at the 'Virgil Madgearu' Technical High School in Roșiori de Vede, Teleorman County. The results indicate a significant reduction in bullying incidents and an improvement in interpersonal relationships among students. Through interactive methods, students were encouraged to collaborate, support one another, and understand both their own emotions and those of others. The paper highlights the importance of involving teachers and parents in this educational endeavor.

Keywords: bullying, empathy, education, prevention, school relationships, inclusion
JEL Classification: I21, I24, Z13

Introduction

In recent decades, bullying has become a global problem affecting students' mental and emotional health, reducing academic performance, and creating an atmosphere of insecurity. The phenomenon is characterized by a clear intention to cause discomfort or suffering through repeated actions of intimidation, social exclusion, or physical and verbal aggression. According to recent studies, approximately 25% of students in Romania face various forms of bullying, emphasizing the need for effective intervention and prevention measures.

Education for empathy represents a promising solution, given its role in fostering healthy and equitable relationships among students. This paper explores the theoretical foundations

of empathetic education, methods of application in the school context, and the results of a case study conducted at the 'Virgil Madgearu' Technical High School in Roșiori de Vede.

Education for Empathy: Theoretical Foundations

Education for empathy involves developing a deep understanding of the emotions and perspectives of others, aiming to reduce prejudice and promote prosocial attitudes. According to researchers Goleman (1995) and Olweus (2001), empathetic skills can be cultivated through practical exercises and an educational environment that values diversity and mutual respect.

Empathy education programs include activities such as role-playing, debates, introspection exercises, and teamwork. These not only improve relationships among students but also reduce the rate of aggressive behaviors, having a positive impact on the overall school climate. For example, a study conducted in Norway demonstrated that empathy-based bullying prevention programs reduced aggression incidents in schools by 50%.

Case Study: Bullying Prevention Program at 'Virgil Madgearu' Technical High School

Context

The 'Virgil Madgearu' Technical High School in Roșiori de Vede, Teleorman County, implemented a bullying prevention program during the 2022-2023 school year. This program was designed to develop empathy, cooperation, and respect among students in grades IX and X.

Methodology

The program consisted of several stages: identifying students' needs through anonymous questionnaires, organizing interactive workshops, and conducting group counseling sessions. Activities were facilitated by teachers and school counselors using methods such as role-playing, guided discussions, and conflict situation simulations. Twenty-five students participated and were monitored over six months.

Results

The program led to the following positive changes:

- A 40% reduction in reported bullying incidents.

- A 30% increase in trust and respect among peers.
- Improved relationships between students and teachers.

Conclusions from the Case Study

The program demonstrated the effectiveness of empathetic education activities in reducing aggression and creating a safer, more friendly school environment. The experience gained can serve as a model for other educational institutions.

Conclusions and Recommendations

Education for empathy offers a practical and effective solution for bullying prevention. Implementing large-scale programs in schools can significantly contribute to improving the educational climate. For effective application, the following are recommended:

1. Organizing teacher training sessions focused on empathy development techniques.
2. Introducing emotional education as a complementary subject in the curriculum.
3. Involving parents and the local community in school initiatives to prevent bullying.

Fostering empathy among students not only reduces negative behaviors but also contributes to the development of more responsible and engaged citizens in society.

References:

1. Baban, A. (2001). Health Psychology. Polirom Publishing House.
2. Golu, M. (2002). Fundamentals of Social Psychology. Didactic and Pedagogical Publishing House.
3. Goleman, D. (1995). Emotional Intelligence. Bantam Books.
4. Olweus, D. (2001). Bullying at School: What We Know and What We Can Do. Wiley-Blackwell.
5. Rigby, K. (2008). Children and Bullying: How Parents and Educators Can Reduce Bullying at School. Wiley.

FLOAREA CU CINCI PETALE

Activitate de prevenire și combatere a bullying-ului școlar
Prof. Luca-Stănescu Svetlana-Daniela
Sursa: Parentropolis

Propun această activitate pe care am susținut-o cu elevii clasei 1B în anul școlar 2022-2023 la Școala Gimnazială ,,C.Sylva” din Iași, județul Iași.

Pe o foaie de hârtie copiii participanți desenează o floare cu cinci petale.

În mijlocul florii vor scrie numele unui coleg sau al unei colege.

Organizarea trebuie să fie astfel încât numele fiecărui coleg să fie scris o singură dată pe o singură foaie.

Copiii sunt rugați să dea exemple de calități pe care o persoană le poate avea. Aceste calități sunt notate pe tablă, unde vor rămâne pe toată durata activității.

Copiii vor scrie pe fiecare petală câte o calitate pe care o are colegul al cărui nume este trecut în centru.

La finalul activității fiecare copil va prezenta și va oferi floarea celui al cărui nume este trecut pe floare.

Proiect educaţional

Stop bullying!

Ia atitudine, spune STOP violenței!

Prof. învățământ primar, Lucescu Lidia Simona
Liceul Tehnologic „Vasile Cocea” Moldovița, jud. Suceava

Argument

Bullying-ul este un fenomen tot mai frecvent întâlnit în mediul şcolar, devenind în timp, o problemă deosebită. În trecut, instituţiile şcolare aveau ca scop prioritar educaţia şi învăţarea, în conformitate cu societatea şi cu problematica vieţii de zi cu zi. În momentul actual, viaţa instituţiilor şcolare şi-au schimbat viziunea, datorită tensiunilor şi disfuncţionalităţilor imprevizibile, legate în primul rând de atitudinea comportamentală a copiilor. Astfel, instituţiile şcolare, se confruntă cu diverse conflicte care dacă nu sunt corectate se transformă în acțiuni agresive, de tip bullying. Aceste tipuri de agresiuni influenţează, în mod vizibil, percepţia socială a copilului despre lume şi oportunitățile acesteia de manifestare. În acest sens, este bine ca noi, cadrele didactice să putem reuşi să deținem control asupra impactului pe care acest fenomen, frecvent întâlnit, bullying-ul, îl are în cadrul climatului şcolar. Noi suntem primii factori care pot contribui la gestionarea, corectarea şi prevenirea fenomenului nedorit în nici un mediu. Acestea au fost motivele creerii parteneriatului cu tema “Stop bullying!” prin care elevii depistați cu asemenea comportamente, dar şi ceilalți colegi, care sunt tentați să întreprindă şi ei astfel de comportamente, să poată fi ghidați să-şi gestioneze atât comportamentele agresive proprii, cât şi ale celor din jur, dobândind strategii de relaţionare anti-bullying, manifestând un comportament adecvat în cadrul relaţiei cu colegii.

Scopul proiectului:

Informarea corectă a elevilor din învățământul primar, a părinților, a cadrelor didactice cu privire la fenomenul bullying. Se vor urmări câteva aspecte: definire, forme de manifestare, cauze, efecte, forme de prevenție, modalități de a lua atitudine în vederea diminuării numărului cazurilor de bullying.

Obiective generale:

• Diseminarea informațiilor despre bullying

• Aplicarea unor chestionare cu tema bullying

• Creșterea gradului de conștientizare a efectelor negative ale fenomenului bullying în rândul elevilor, părinților, cadrelor didactice şi al nivelului de informare a acestora asupra necesității implicării în prevenirea şi combaterea acestui fenomen

• Însușirea de către elevi, părinți, cadre didactice a unor tehnici de gestionare corectă a situațiilor în care elevii sunt victime ale bullying-ului

• Consilierea elevilor care practică bullying, aplicând metode de exprimare a emoțiilor negative și de rezolvare a conflictelor interioare proprii

• Instruirea cadrelor didactice și a părinților în vederea sprijinirii copiilor(victime/agresori) implicați în situații de bullying

• Diseminarea rezultatelor proiectului

Echipa proiecului:

- Coordonator : prof.înv.primar
- Membri:profesori înv.primar ;
  consilierul școlar

Durata proiectului:

- Septembrie 2024 - iunie 2025

Grupul ţintă:

- Elevii din învățământul primar, clasa a IV-a A
- Cadrele didactice
- Părinţi

Resursele alocate implementării:

• umane: elevi ciclul primar, învățători, comitetul reprezentativ al părinților reprezentanți ai primăriei, reprezentanţi ai poliţiei şi a altor instituţii, consilierul educativ

• materiale și tehnice: coli albe, markere, flipchart, creione, pensule, acuarele, aparat foto, laptop, filme tematice, pagina web

• de timp: perioada septembrie2024 -iunie 2025, o activitate pe lună

Desfăşurarea activităţilor

Nr. crt.	Activitatea	Modalităţi de realizare	Data	Responsabil/ Participanţi	Forme de evaluare
1	Să stabilim reguli!	-stabilirea regulilor pentru realizarea parteneriatului; -propuneri şi responsabilităţi pentru paticipanți;	Septembrie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza comportamentului elevilor în momentul inițial al parteneriatului
	Posterul mesajelor antiviolenţă.	-transpunerea mesajelor proprii copiilor dspre fenomenul violență/ antiviolență -lucrare colectivă	Septembrie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza lucrării colective
2	Lovirea şi limbajul		Octombrie	profesori înv.primar	analiza opiniilor

	agresiv sunt buni?	-oferirea de exemple contra lovirii şi a folosirii unui limbaj agresiv Vizita din partea consilierului educativ		părinţi, elevi, consilier şcolar	elevilor
	Joacă-te cu noi!.	-interpretate de roluri comune copiilor joc de rol	Octombrie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza rolurilor interpretate
	Cum reaționezi dacă observi că un coleg este lovit?	-exprimarea opiniilor despre modul de reacție în anumite acțiuni	Octombrie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza opiniilor elevilor
3	Pot înţelege cum se simte copilul lovit?	-exprimarea opiniilor empatice despre copiii loviți	Noiembrie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza opiniilor elevilor
	Fapte bune sau rele.	- diferențierea unor fapte bune, de unele rele joc de rol	Noiembrie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza rolurilor interpretate
	Care este opinia mea despre comportarea corectă intercolegială ?	-exprimarea opiniilor despre regulile de comportarea corectă intercolegială	Noiembrie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza opiniilor elevilor
4	Şi eu sunt tolerant!	-exprimarea opiniilor tolerante despre cei din jur joc de rol	Decembrie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza atitudinilor elevilor
	Ce faci dacă.....?	-exprimarea opiniilor despre modul de reacție în anumite acțiuni Discuţii cu poliţistul	Decembrie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza opiniilor elevilor
	Ce reguli respectăm înşcoală?	-exprimarea opiniilor elevilor despre regulile de comportarea în şcoală	Decembrie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza opiniilor elevilor
	Panoul regulilor clasei	- contribuirea cu acțiuni proprii la realizarea panoului regulilor clasei	Decembrie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza rezultatelor finale
5			Ianuarie		

	Îţi place să fi agresat sau să agresezi?	-exprimarea opiniilor elevilor despre modul în este sau nu este agresat		profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza opiniilor elevilor
	Sensibilizare a la bullying	-experimentarea sensului cuvintelor.	Ianuarie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza opiniilor elevilor
	Împreună combatem violenţa	-sensibilizarea și emoționalizarea copiilor; schimb de opinii între elevi	Ianuarie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza opiniilor elevilor
6	Cel mai bun coleg!	- interpretarea de roluri despre colegul cel mai bun joc de rol	Februarie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza rolurilor interpretate
	Răspuns la bullying.	-identificarea modalităților de a putea interveni în cazuri de bullying;	Februarie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza opiniilor elevilor
	Aşa da, aşa nu.	-deosebirea dintre faptele bune şi cele rele joc didactic	Februarie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza răspunsuri lor elevilor
7	Cum reacţionezi când....?	-exprimarea opiniilor despre modul de reacție în anumite acțiuni joc didactic	Martie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza opiniilor elevilor
	Piramida bulliyngul	-evidențierea comportamentelor de tip bullying	Martie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza opiniilor elevilor
	Violența și bullyingul în clasă/şcoală	-evidențierea comportamentelor de violența și bullyingul în clasa	Martie 2025	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza opiniilor elevilor
8	Legende despre bullying	-pregătirea clasei pentru activitatea bazată pe fenomenul „bullying”, prin intermediul unor legende ce ținde acest subiect;	Aprilie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza comporta mentu lui elevilor în timpul poveştii
	Argumente pentru un	-evidențierea argumentelor elevilor pentru un	Aprilie	profesori înv.primar	analiza opiniilor

	comportament social adecvat mediului şcolar	comportament social adecvat mediului şcolar		părinţi, elevi, consilier şcolar	elevilor
	Şoarecele şi pisica	-conştientizarea modului în care se simte „personajul care vânează” şi „personajul care este vânat”;	Aprilie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza modului de rezolvare a sarcinilor jocului
9	Caracteristicile bulliyngul	-identificarea caracteristicilor bullying-ului poster	Mai	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza răspunsurilor elevilor
	Harta ajutorului	îmbunătățirea nivelului de conștientizare al fenomenului de tip bullying, precum și a modalităților de intervenție cu ajutor în contexte problemă;	Mai	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza modalității de rezolvarea sarcinilor primite ca urmare a formarii de echipe cu colegii
	Fără acţiuni de bulliyng în clasa noastră	-evidențierea aspectelor care conduc la o clasă fără bullying	Mai	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza lucrării realizate
	Jocul mim	-interpretarea unor roluri care să transmit anumite comportamente nonagresive joc imitativ	Mai	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza interpretării rolurilor
10	Posterul cu mesaje anti-violenţă	-evidentierea mesajelor anti-violenţă prin desen	Iunie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza opiniilor elevilor
	Care sunt comportamentele anti-bullying adecvate mediului şcolar?	-facilitarea conversația într-un cadru sigur, fără situații de tip „bullying”	Iunie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	analiza răspunsurilor elevilor
	Ce am învățat în acest an despre bullying?	motivarea elevilor pentru identificarea aspecte plăcute sau cele neplăcute vis-a-vis de activitățile la care au participat.	Iunie	profesori înv.primar părinţi, elevi, consilier şcolar	Analiza întregii activități

Rezultate aşteptate:

• Elevii, părinții, cadrele didactice să fie informați cu privire la fenomenul de bullying

• Însuşirea de către elevi, părinți, cadre didactice a unor metode şi tehnici de gestionare corectă a situațiilor de bullying

• Realizarea lucrărilor/portofoliilor propuse

• Realizarea unei expoziții în holul primăriei cu lucrările elevilor

Evaluarea proiectului:

- Chestionare, rapoarte periodice şi finale
- Expoziţie cu lucrări de artă plastică ale elevilor
- Afişe, pliante executate de elevi
- Observarea comportamentului elevilor implicați în activitățile proiectului
- Jurnal de impresii. Proiecte realizate de elevi în cadrul activităților.

Diseminarea proiectului:

Prezentarea la nivelul şcolii, în cadrul consiliilor profesorale şi a comisiilor metodice, precum şi pe pagina de facebook a şcolii.

PREVENIREA BULLYINGULUI- METODE SI TEHNICI DE INTERVENTIE

LUNGU MONICA, ŞCOALA GIMNAZIALĂ REMETEA MARE

Rădăcinile etimologice ale cuvântului "bullying" se pot regăsi în secolul XVI, când "my bully" însemna "dragul meu", "iubitul meu", venind din cuvântul danez "boele". Un secol mai târziu a apărut pentru prima dată cu sensul actual, dar abia în secolul XX acest cuvânt a dobândit definițiile academice folosite astăzi. Ca verb, "to bully" înseamnă: a intimida, a speria, a domina. „Bully" este o persoană care își folosește puterea și tăria sa pentru a speria sau răni persoanele mai slabe (Oxford Advanced Learners Dictionary, 2016).

Bullying înseamnă folosirea unei forțe superioare pentru a influența sau intimida pe cineva. Este un comportament repetat si intenționat prin care agresorul își persecută, rănește, intimidează victima verbal, relațional și/sau fizic. Comportamentul poate fi învățat în familie sau în alte medii și este favorizat de diferențele sociale, de etnie, religie, gen, comportament, putere, caracteristici fizice etc. Efectele asupra victimei sunt adesea devastatoare din punct de vedere emoțional și comportamental. Cel mai eficient mod de a combate și preveni fenomenul bullying este să oferim elevilor „înțelepciunea" de a ști cum să reacționeze față de agresori cu sau fără ajutorul unui adult. Astfel, fenomenul bullying va dispărea repede, copiii vor fi mai fericiți și mai încrezători în ei înșiși.

Fenomenul "bullying" a depăşit, de multă vreme, graniţele acceptabile, fiind din ce în ce mai prezent în societatea românească, în general, şi în mediu şcolar, în special. Această latură negativă a mediului educaţional se regăseşte în numeroase şi diferite mijloace de manifestare. Dar, să pornim în demersul nostru de la explicaţiile terminologice ale fenomenului.

Prof. Dr. Dan Olweus, un profesor cercetător în psihologie din Norvegia, este considerat pionier pe tema bullying-ului, pe baza a aproape 40 de ani de cercetare, implementare și evaluare a programelor de prevenire (Hazelden Foundation, 2016). Definiția sa este următoarea:

„Un elev este agresat atunci când el/ea este expus, în mod repetat în timp, unor acțiuni negative din partea unuia sau mai multor elevi…. O acțiune negativă este situația în care o persoană provoacă intenționat, sau intenționează să provoace, durere fizică sau discomfort unei alte persoane, prin contact fizic, cuvinte sau în alte moduri." (Olweus, 1993).

Bullying-ul este definit ca fiind un comportament ostil/ de excludere și de luare în derâdere a cuiva, de umilire. Deseori un copil este tachinat, batjocorit de către colegi, care îl etichetează într-un anumit fel (se face astfel referire la aspectul său fizic sau la situaţia sa medicală sau familială). Uneori aceste tachinări se pot transforma în adevărate îmbrânceli sau în atacuri mult mai violente la integritatea fizică a copilului.

Bullying reprezintă o formă de abuz emoțional și fizic, care are trei caracteristici:

- Intenționat – agresorul are intenția să rănească pe cineva;
- Repetat – aceeași persoană este rănită mereu;
- Dezechilibrul de forţe – agresorul își alege victima cea mai vulnerabilă, slabă, din punctul lui de vedere și care nu se poate apăra singură.

Fenomenul „bullying" este mult mai prezent în mediu şcolar decât ne dorim. Acesta se regăseşte, în multiple forme, pe coridoarele școlii, în curte, pe străzi și, din păcate, și în sălile de clasă. Nedepistat la timp, bullying-ul poate lăsa traume și poate cauza repercusiuni ireversibile asupra gradului de adaptabilitate a copilului în societate.

Conform precizărilor profesorului Olweus, au fost identificate trei forme de comportament tip bullying:

- fizic: lovire, împingere, pocnire, ciupire, constrângerea celuilalt elev prin contact fizic;

- verbal: amenințări, tachinare, insulte, bătaie de joc, șantaj, poreclire, împrăștierea de zvonuri și minciuni;
- emoțional sau psihologic: excluderea intenționată a cuiva dintr-un grup sau activitate, manipulare, ridiculizare.

Comportamentul de bullying este o cale prin care unii copii au învăţat să primească atenţie, chiar dacă într-un mod negativ. Numeroşi copii se manifestă astfel pentru a se simţi puternici (când ceilalţi se tem de ei). Pentru alţi copii, comportamentul de bullying reprezintă o cale uşoară de a fi percepuţi de ceilalţi ca fiind „cool". Dorinţa de a fi "la modă" derivă din nevoia de integrare în diferite cercuri de amici. Deseori, copiii se comportă astfel pentru a fi acceptaţi de cei cu o popularitate mai mare. Există şi situaţii când copiii imită modelele învăţate – ei acţionează în acelaşi mod în care au fost trataţi şi ei în contextele lor de viaţă. Şi mai există şi categoria copiilor care interpretează greşit diferenţele culturale şi etnice.

De-a lungul timpului au fost efectuate mai multe sondaje în cadrul elevilor şi adolescenţilor pe această temă. Astfel, în perioada octombrie 2011 – octombrie 2013, Asociaţia Telefonul Copilului a înregistrat un număr de 2.907 de cazuri de bullying în România. Conform informaţiilor obţinute prin intermediul Telefonului Copilului (116 111), fenomenul bullying este asociat următoarelor forme:

bullying fizic – 45,72%,
bullying verbal – 22,86%,
bullying emoţional – 15,24%,
bullying relaţional – 14,28%
bullying online – 1,90%.
Printre efectele fenomenului bullying, s-au înregistrat:

depresii și tulburări de comportament (33,15%),
excludere şi dificultate în relaţionare (29,78%),
gânduri suicidale (15,17%),
frică şi anxietate (12,92%),
criză de identitate (4,49%),
criză de singurătate (4,49%).

Victimele fenomenului de bullying au fost astfel identificate: adolescenţi (fete 12 – 17 ani – 28.58%, băieţi 12 – 17 ani – 57.14%), dar şi preadolescenţi (fete 8 – 11 ani – 6.67%, băieţi 8 – 11 ani – 7.61%). Deci, în mediul şcolar, aceste grupe de vârstă sunt predispuse să sufere din cauza acestui flagel social, care a devenit viral în comunităţile şcolare.

Deşi a dobândit o amploare internaţională, comportamentul de bullying poate fi combătut prin strategii bine alese în mediul şcolar, dar şi în viaţa de zi cu zi. Primul pas îl reprezintă convingerea elevilor de a comunica orice acţiune violentă fizic sau verbal exercitată asupra lor. Adulţii, respectiv cadrele didactice, vor cunoaşte astfel situaţia cu care se confruntă şi vor acţiona în consecinţă. Cu toate acestea, copiii pot avea multe motive care îi împiedică să le spună adulților despre situațiile de bullying:
- le este rușine că au fost agresați;
- se tem de răzbunare;
- nu cred că adulții îi pot ajuta;
- au fost abuzați de adulți și cred că este ceva normal să fii abuzat;
- nu vor să fie etichetați ca „turnători"sau „trădători".

În aceste situații, adulții trebuie să intervină, pentru că multe dintre cazurile de bullying pot degenera în evenimente care nu mai pot fi gestionate și este nevoie de intervenția specialiștilor. O problemă nerezolvată poate conduce la un lanț de probleme din ce în ce mai greu de gestionat sau la gesturi extreme. Pentru a învăța cum să facă față experiențelor neplăcute, elevii au nevoie de o îndrumare corectă și clară din partea profesorilor și părinților.

În lipsa acestor îndrumări, consecinţele bullying-ului pot fi majore, precum:

- echimoze, excoriaţii şi alte traumatisme inexplicabile;
- obiecte personale sau vestimentare pierdute sau distruse;
- dureri prefăcute de cap sau de stomac, frecvente înainte de a merge la şcoală;
- schimbări în tabieturile alimentare, cum ar fi mâncatul în exces sau săritul peste mese (copiii pot veni flămânzi de la şcoală pentru că nu şi-au mâncat pachetul);
- coşmaruri frecvente;
- scăderea interesului pentru şcoală, fobie şcolară;
- pierderea prietenilor sau evitarea situaţiilor sociale;
- sentimente de neajutorare şi scăderea stimei de sine;
- fuga de acasă, auto-mutilare sau preocupare legată de suicid.

Majoritatea strategiilor anti-bullying presupun existenţa a două principii pentru combaterea fenomenului:
1. Elevii trebuie să informeze profesorii atunci când au loc situații de bullying.
2. Pedepsirea agresorilor.

Măsurile anti-bullying din cadrul tuturor unităţilor şcolare ar trebui să vizeze următoarele aspecte şi este indicat să fie prevăzute în R.O.I.
1. Nu îi vom agresa pe colegii noștri.
2. Vom încerca să-i ajutăm pe elevii care sunt agresați.
3. Vom încerca să-i includem pe elevii care sunt excluși.
4. Dacă știm că cineva este agresat, îi vom spune unui adult din școală și unui adult de acasă.

Prevenirea fenomenului "bullying" în mediul şcolar trebuie să se refere la o serie de măsuri la nivelul şcolii, dar şi la nivelul clasei de elevi. Astfel, în primul caz – la nivelul şcolii, putem identifica câteva strategii:
- crearea unui sistem integrat de supraveghere a elevilor în școală;
- întâlniri periodice între cadre didactice, pentru dezvoltarea unor proceduri de intervenție în situaţii de bullying;
- crearea unei rețele de instituții suport;
- realizarea unor materiale de prevenire a fenomenului bullying;
- întâlniri periodice conducerea școlii – părinții reprezentanți ai claselor.

La nivelul clasei de elevi, pot fi identificate alte măsuri, precum:

- întâlniri periodice cadru didactic / diriginte – părinți – elevi;
- reguli împotriva fenomenului bullying – inserate în "regulile clasei";
- activități / discuții despre bullying la ora de dirigenţie;
- identificarea potențialelor victime şi a potențialilor agresori.

După cum se poate constata, rolul profesorului – diriginte este unul major în prevenirea, identificarea, soluţionarea situaţiilor conflictuale din clasa de elevi. Colaborarea între cadrele didactice ale şcolii şi părinţi poate "ţine în frâu" acest flagel de anvergură internaţională. Unul dintre cele mai eficiente moduri de a combate și preveni fenomenul bullying este să oferim elevilor „înțelepciunea" de a cunoaşte cum să reacționeze față de agresori.

Astfel, colaborarea profesori – elevi se dovedeşte vitală în acest demers. În consecinţă, fenomenul bullying va dispărea repede, iar copiii vor fi mai fericiți și mai încrezători în ei înșiși, Scandalurile legate de agresivitatea din mediul şcolar sunt nişte exemple grăitoare despre cum acest fenomen poate ajunge la nişte extreme. Este de datoria noastră, fie profesori, fie părinţi, să gestionăm astfel de episoade violente şi să reuşim să reinstaurăm climatul de linişte şi pace în mediul şcolar, dar şi în familie.

Bibliografie:

Beldean-Galea, I.E., Studiul calităţilor psihometrice ale unui chestionar de evaluare a fenomenului "bullying" la elevi în Revista de Psihologie Aplicată, 12(1), pp.15-20, Bucureşti, 2010.
Neamţu, C., Devianţa şcolară – Ghid de intervenţie în cazul problemelor de comportament ale elevilor, Ed.Polirom, Iaşi, 2003.
Olweus, Dan, Bullying at School: What We Know and What We Can Do, Wiley – Blackwell, New-York, U.S.A., 1993.
Roşan, A., Comportamentul violent – screening şi strategii de intervenţie, Ed. Alma Mater, Cluj – Napoca, 2009.
www.desfiintatirecreatiile.ro/efectele-bullying-ului
www.oxfordlearnersdictionaries.com
www.suntparinte.ro
www.telefonulcopilului.ro/uploaded/stopbullying

THE CHANGE AGENT

COMPETENȚE CADRU:

1. Cunoașterea conceptelor privind democrația, cetățenia activă, toleranța, multiculturalism,

drepturile copilului, discriminare, anti-violență.

2. Dezvoltarea competențelor de viață: gândire critică, comunicare asertivă, relaționare în

cadrul grupului.

3. Aplicarea cunoștințelor și exersarea competențelor dobândite în împrejurări concrete ale

vieții.

CETĂȚEAN ACTIV ÎN COMUNITATEA MEA

Sistemul democratic presupune asumarea de către cetățeni a responsabilității față de problemele comunității locale, naționale, europene. Prin crearea situațiilor de comunicare, formularea de judecăţi de valoare privind implicarea activă, școala poate oferi acel climat psihosocial bazat pe motivare internă ce asigură succesul formării unor cetățeni activi, responsabili.

DEMOCRAȚIA ÎN ȘCOALA/DEMOCRAȚIA DE MÂINE

Elevii trebuie pregătiți pentru viața într-o societate democratică, să aibă o atitudine civică; școala trebuie să țină cont de părerile elevilor, iar aceștia trebuie implicați în planificarea activităților școlare pentru obținerea unor rezultate

pozitive în procesul instructiv - educativ

ARTA DE A FI FERICIT

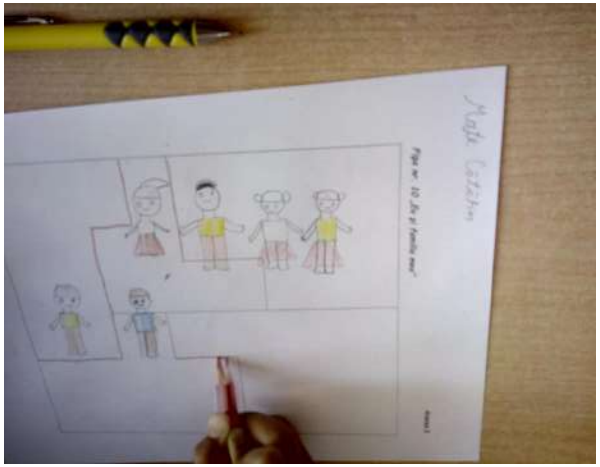

AM ÎNVĂȚAT SĂ COMBATEM BULLYING -UL PRINTRE ELEVI

COPILUL DE AZI, ADULTUL DE MÂINE

Educația copiilor- conștientizarea de către aceștia că societatea le datorează respectarea unor drepturi și că la rândul lor ei au responsabilități față de comunitatea, țara în care trăiesc.

PERICOLUL DE A GÂNDI ERONAT PRIN STEREOTIPURI SI PREJUDECĂȚI

CURAJUL DE A SPUNE DA/NU

Fiecare persoană reprezintă rezultatul deciziilor luate de-a lungul vieţii şi în consecinţă capacitatea de a lua decizii trebuie educată în mod conştient.

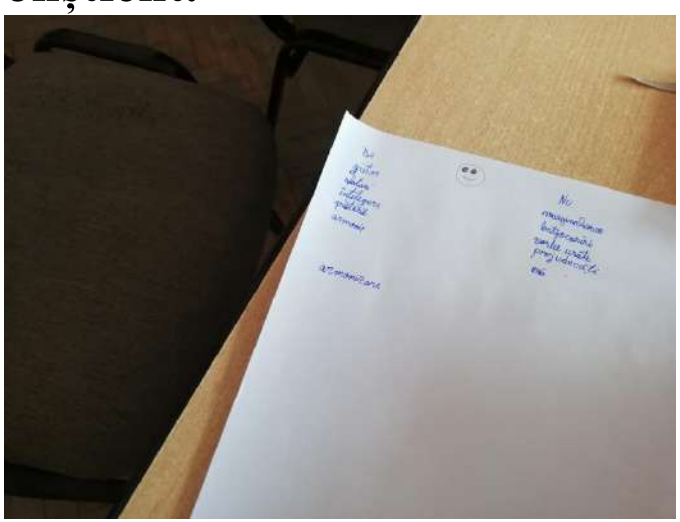

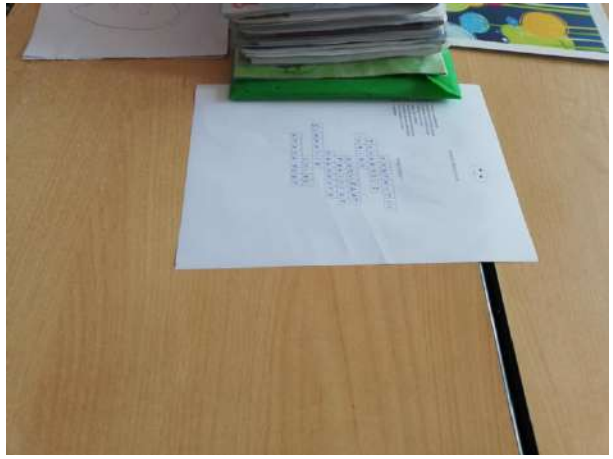

RESPECTĂ DACĂ VREI SĂ FII RESPECTAT!

INCLUZIUNEA ȘI EXCLUZIUNEA SOCIALĂ

susține egalitatea de șanse indiferent

de categoria socială de proveniență.

NOI NE DORIM SĂ SCHIMBĂM LUMEA ÎN

IMPOSSIBLE - POSSIBLE

- **exersarea muncii în echipă**
- **dezvoltarea abilităților de corelare strategică și cronologică**
- **dezvoltarea intuiției și a creativității.**
- **stimularea adaptării la situații imprevizibile din viață**
- **creșterea stimei de sine și a abilității de a „gândi în afara cutiei”, identificarea celor mai bune decizii personale și angajarea în a le respecta**
- **dezvoltarea abilității de a acționa independent, dezvoltarea încrederii în forțele proprii**
- **capacitatea de a se analiza și a se autoevalua pentru a putea lua cele mai bune decizii personale;**

- PROF. ÎNV. PRIMAR- MAIER ANA- MARIA
- ȘC. GIMNAZIALĂ „AX. SEVER„AIUD, ALBA

BULLYING-UL ÎN MEDIUL ȘCOLAR

Prof.Înv.Preșc.Mardale Andreina Daniela
Grădinița 38

Principalele nevoi emoționale ale copilului care nu pot fi satisfăcute într-un mediu social afectat de bullying sunt: nevoia de apartenență la grup și nevoia de a fi acceptat. Aceste două nevoi umane fundamentale au un impact major asupra dezvoltării psihice armonioase. Din nefericire, fenomenul social de bullying are ca principale particularități excluderea victimei din grupul de egali și intoleranța față de anumite aspecte ce definesc copilul ca fiind o persoană umană unică (aspect fizic, apartenența la un grup etnic etc.) Experții au atras atenția asupra faptuluică bullying-ul afectează negativ, din punct de vedere psihologic, întreaga grupă/clasă de copii, nu doar victimele și agresorii.

În general, copiii victime prezintă o stimă de sine scăzută și un concept de sine negativ (nu se consideră suficient de buni). Ei se simt adesea anxioși, rușinați și chiar vinovați pentru ceea ce li s-a întâmplat. Relațiile lor de prietenie sunt adesea afectate din cauza unei frici sporite de a avea încredere în semenii lor.

Rolul profesorului este acela de a le insufla copiilor respectul față de ceilalți, de a le explica ce înseamnă a trăi în societate: a te înțelege reciproc, a asculta opiniile celor din jur, a exprima problemele în mod pașnic, nu violent, a-și controla pornirile nervoase.

La grupa mare am folosit diverse jocuri de rol, întâlniri non-formale, de educare anti-bullying, pornind de la o povești frumos ilustrate, cu un mesaj moralizator care au acaparat atenția și interesul copiilor. Prin jocuri educative și strategii bine gândite, copiii au fost în drumați să înțeleagă postura în care se expune fiecare parte a acțiunii de bullying și să conștientizeze consecințele grave pe care aceasta le poate avea.

A urmatapoi, în clasele mai mari,jocul educativ cu inimioare prin care copiii, folosind o bucată de hârtie roșie, au îndoit, pe rând, câte o parte din hârtie la rostirea unei expresii jignitoare, iar apoi la auzul fiecărei expresii pozitive, au desfăcut pliurile. Pe baza acestui exercițiu și-au dat seama de consecințele negative ale bullying-ului și efectele sale dezastruoase pentru cei mici, atât din punct de vedere emoțional cât și educațional. Copiii au dedus faptul cărănile fizice se vindecă mai ușor, dar cuvintele lasă urme grele, chiar și după trecerea anilor.

Am concluzionat apoi că inima omului este ca o coală de hârtie. Impresia pe care o lași în acea inimă pe care ai rănit-o,va fi greu de șters precum ”ridurile” de pe această hârtie.

Chiar dacă vom încerca să corectăm greșeala, ”semnele” vor rămâne. Uneori acționăm din instinct și, fără să ne gândim, ”aruncăm” cuvinte pline de ură și ranchiună. Mai târziu, când revenim asupra celor spuse, ne pare rău. Și lucrul cel mai trist este că lăsăm răni și urme în multe inimi.

În vederea dezvoltării unei strategii de prevenire a comportamentelor violente am continuat cu alte câteva activități:

Be a buddy, not a bully! In cadrul căreia preșcolarii au fost împărțiți în grupe și au realizat postere plecând de la CUM ARATĂ/MIROASE/SE SIMTE BULLYING-UL. Fiecare grupă a prezentat în fața colegilor materialul realizat.

O mână de ajutor*!* – pe o coală pe care era desenat conturul mâinii stângi, pe fiecare deget au notat numele fiecărei persoane la care știu că ar putea apela dacă ar fi victima unor acte de violență, dar șipentru a mări gradul de conștientizare cu privire la hărțuirea personală și felul în care trebuie acționat.

Bibliografie

Resurse
https://oradenet.ro/
https://www.twinkl.ro/
http://sparknews.ro/2020/01/05/povesti-jocuri-si-strategii-pentru-o-clasa-fara-bullying-pubela-relationala-cadoul-oferit-de-un-psiholog-unor-elevi-din-brasov/

STUDIU DE CAZ: IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI „ORA DE EMPATIE” ÎNTR-O ȘCOALĂ GIMNAZIALĂ DIN ROMÂNIA

Prof. MARIAN ANGELA

LICEUL TEHNOLOGIC “HENRI COANDĂ”, TÂRGU JIU

Context:

La Școala Gimnazială ***X*** din orașul ***Y***, profesorii și conducerea școlii au observat că elevii se confruntă cu dificultăți în gestionarea emoțiilor și relațiilor interpersonale, inclusiv cazuri de bullying, excludere socială și lipsa empatiei între colegi. Pentru a remedia aceste probleme, școala a decis să implementeze inițiativa „Ora de Empatie” ca parte a programului săptămânal.

Obiectivele programului:

1. Dezvoltarea empatiei și a abilităților socio-emoționale la elevi.
2. Crearea unui mediu sigur pentru exprimarea emoțiilor și discutarea problemelor interpersonale.
3. Reducerea comportamentelor negative, precum excluderea socială și bullying-ul.

Planificarea și desfășurarea activităților

Programul a fost integrat ca o oră săptămânală în orarul elevilor, condusă de consilierul școlar în colaborare cu diriginții.

1. **Introducerea „Orei de Empatie”:**

   La începutul modulului, elevilor li s-a explicat conceptul de empatie printr-o sesiune introductivă care a inclus un film educativ despre importanța înțelegerii emoțiilor altora.

2. **Activitate practică: Exercițiu de identificare a emoțiilor:**

   Într-una dintre ore, elevii au lucrat în perechi. Fiecare copil a primit o serie de imagini cu expresii faciale (bucurie, tristețe, frică, furie) și a fost rugat să ghicească emoția afișată. Ulterior, colegii au discutat despre situații din viața reală în care au experimentat aceste emoții.
   Rezultat: Elevii au început să fie mai conștienți de expresiile emoționale și de semnificația acestora.

3. **Joc de rol: „Schimbarea rolurilor”**

Elevii au fost împărțiți în grupuri mici și au jucat scenarii care implicau o situație

dificilă, precum excluderea unui coleg de la un joc. Rolurile au fost rotite, astfel încât fiecare elev să fie în pielea persoanei afectate, a agresorului și a martorului. După fiecare scenariu, s-a discutat despre ce a simțit fiecare și ce soluții au identificat.

- *Rezultat:* Elevii au declarat că au început să înțeleagă mai bine cum se simte o persoană marginalizată și cum pot interveni pentru a ajuta.

4. **Proiect de grup: Crearea unui „Copac al emoțiilor”**

Fiecare elev a scris pe o frunză colorată o emoție pe care a simțit-o în săptămâna respectivă și cum a gestionat-o. Frunzele au fost lipite pe un afiș mare în formă de copac, simbolizând diversitatea experiențelor emoționale.

- *Rezultat:* Copacul a devenit un punct de referință vizual în clasă, iar elevii au învățat să reflecteze asupra propriilor emoții.

Rezultatele programului:
La finalul modulului, au fost evaluate impactul și progresul activităților:

- **Comunicare:** Elevii au devenit mai deschiși să își exprime emoțiile și să discute despre problemele lor.
- **Empatie:** Un sondaj aplicat elevilor a arătat că 85% dintre participanți consideră că au învățat să fie mai atenți la emoțiile colegilor.
- **Bullying:** Numărul de incidente raportate a scăzut cu 30% în comparație cu semestrul anterior.

Concluzii:

„Ora de Empatie” a demonstrat că activitățile socio-emoționale pot avea un impact pozitiv semnificativ asupra relațiilor interpersonale între elevi. Școala a decis să continue programul și să extindă inițiativele la toate clasele, adaptând activitățile la diferitele grupe de vârstă.

Acest studiu de caz evidențiază cum inițiativele axate pe empatie pot transforma mediul școlar, promovând un climat bazat pe respect și înțelegere.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI DESPRE

ANTIBULLYING: "PUTEREA EMPATIEI ÎN ȘCOLI"

PROF. MARIAN ANGELA

LICEUL TEHNOLOGIC "HENRI COANDĂ", TÂRGU JIU

1. **CERCUL SIGURANȚEI**

Această activitate, implementată în școlile din România, aduce elevii împreună într-un cadru sigur, unde aceștia pot discuta deschis despre experiențele lor legate de bullying sau alte situații dificile. Elevii sunt încurajați să-și împărtășească emoțiile și să ofere soluții colegilor, promovând astfel colaborarea și înțelegerea. Profesorii moderează aceste discuții, asigurându-se că toți participanții se simt ascultați și respectați.

Un exemplu concret de activitate din cadrul "Cercului Siguranței" ar putea fi o sesiune în care elevii discută despre un incident de bullying care a avut loc într-o pauză.

Context: Un elev a fost jignit și exclus din jocuri de către un grup de colegi. În cadrul cercului, profesorul deschide discuția întrebându-i pe elevi cum ar trebui să reacționeze dacă sunt martori la o astfel de situație.

Activitate:

- **Introducerea subiectului:** Profesorul le explică elevilor ce înseamnă bullying-ul și cum poate afecta o persoană.
- **Împărtășirea experiențelor:** Unul dintre elevi povestește despre cum a observat bullying-ul într-o zi, dar nu a știut cum să intervină. Elevii sunt încurajați să își împărtășească propriile sentimente și gânduri legate de situații similare.
- **Discuția deschisă:** Elevii discută despre cum s-ar simți dacă ar fi în locul celui care suferă de bullying și cum ar putea să ajute în astfel de situații.
- **Oferirea de soluții:** Împreună, elevii propun soluții concrete, cum ar fi sprijinirea colegului exclus, raportarea incidentelor profesorilor sau intervenirea în mod pașnic pentru a opri bullying-ul.
- **Încheiere:** Profesorul încurajează elevii să fie mai atenți unii la alții și să își ofere sprijin atunci când observă comportamente negative.

Rezultate: Prin această activitate, elevii învață să identifice bullying-ul, să își exprime emoțiile într-un mediu sigur și să lucreze împreună pentru a preveni astfel de comportamente.

2. **ORA DE EMPATIE**

În cadrul acestei inițiative, școlile alocă o oră săptămânală activităților menite să dezvolte empatia. Exemple de activități includ jocuri care simulează diverse provocări emoționale, exerciții de identificare a emoțiilor altora prin mimică și gesturi sau povești interactive care ilustrează situații de discriminare și solidaritate. Elevii lucrează în echipe

pentru a găsi soluții comune, iar aceste ore contribuie la consolidarea relațiilor dintre colegi.

Un exemplu concret de activitate din cadrul "Orei de Empatie" ar putea fi un joc de rol în care elevii își asumă diverse roluri pentru a simula o situație de discriminare și solidaritate, astfel învățând să recunoască și să răspundă empatic la provocările emoționale ale altora.

Context: Elevii participă la o activitate în cadrul căreia sunt împărțiți în echipe și primesc o situație ipotetică de discriminare. Fiecare echipă va discuta și va trebui să găsească soluții pentru a rezolva conflictul în mod empatic.

Activitatea:

- **Introducerea jocului de rol:** Profesorul le explică elevilor că fiecare echipă va juca un scenariul în care un elev este exclus dintr-o activitate de grup din cauza unei trăsături personale (de exemplu, un elev este discriminat din cauza unei trăsături fizice, a naționalității sau a unui handicap).
- **Distribuirea rolurilor:** Fiecare echipă va avea un „persoana discriminată", un „agresor" și alți colegi care pot interveni în situație. Profesorul le spune elevilor să se pună în pielea personajelor lor, să simuleze comportamentele acestora și să exprime ce simt în acea situație.
- **Jocul de rol:** Fiecare echipă joacă scena respectivă, iar ceilalți colegi observă și analizează comportamentele. De exemplu, un elev care joacă rolul unui „agresor" ar putea să excludă un coleg dintr-un joc, iar ceilalți elevi trebuie să decidă cum să intervină pentru a-l sprijini pe cel marginalizat.
- **Reflecția și discuția:** După ce fiecare echipă joacă scenariul, elevii discută despre ce s-a întâmplat și cum s-au simțit personajele din joc. Sunt întrebați ce ar fi putut face pentru a preveni discriminarea și cum pot sprijini persoanele care se află într-o astfel de situație.
- **Găsirea soluțiilor:** Fiecare echipă propune soluții prin care ar putea contribui la crearea unui mediu mai empatic și solidar în clasă. Aceste soluții sunt discutate și împărtășite între toți elevii.

Rezultate: Prin această activitate, elevii dezvoltă abilități de recunoaștere și înțelegere a emoțiilor altora, își exersează empatia și învață cum să intervină în mod pozitiv în situații de discriminare sau excluziune. Aceasta le consolidează relațiile dintre colegi și îi încurajează să creeze un mediu școlar mai incluziv și mai sprijinitor.

3. **PROGRAMUL "PRIETENII EMPATICI"**

Lansat inițial în Canada, acest program creează un sistem de mentorat între elevii mai mari și cei mai mici. Mentorii oferă sprijin emoțional, încurajează participarea și sunt un exemplu pozitiv pentru colegii mai tineri. Prin activități comune, cum ar fi jocuri de grup, discuții despre valori și exerciții de colaborare, elevii dezvoltă relații bazate pe respect și sprijin reciproc.

Un exemplu concret de activitate din cadrul programului **"Prietenii Empatici"** ar putea fi o sesiune de mentorat în care elevii mai mari ajută elevii mai mici să înțeleagă importanța empatiei și colaborării, folosind activități care promovează solidaritatea și respectul reciproc.

Context: Elevii dintr-o clasă de liceu (mentorii) sunt împărțiți în echipe cu elevi dintr-o clasă mai mică de gimnaziu. Scopul activității este de a construi relații bazate pe încredere și sprijin reciproc.

Activitatea:

- **Introducerea programului:** Profesorul le explică mentorilor că rolul lor este de a fi modele pozitive pentru colegii mai mici, ajutându-i să se simtă incluși și sprijiniți. De asemenea, le reamintește importanța ascultării și încurajării celor mici.
- **Formarea echipelor:** Fiecare mentor va lucra cu un grup de elevi mai mici. Fiecare echipă va participa la o serie de activități colaborative, inclusiv jocuri de grup, exerciții de încredere și discuții despre valori importante, cum ar fi respectul și solidaritatea.
- **Jocul de colaborare:** Un exemplu de activitate ar putea fi un joc de construire a unui „turn" din materiale (de exemplu, hârtie, paie, elastice) în care echipele trebuie să colaboreze pentru a crea cel mai înalt turn posibil. Elevii mai mari îi ghidează pe cei mici, îi încurajează să comunice eficient și să ia decizii împreună.
- **Discuția despre valori:** După joc, mentorii conduc o discuție despre ce au învățat din activitate, punând accent pe colaborare, ascultare și respect. De exemplu, întrebările ar putea include: *„Cum te-ai simțit când colegul tău ți-a oferit ajutor?"* sau *„Ce ai face diferit data viitoare când colaborezi cu alții?"*
- **Încurajarea empatiei:** Mentorii vor discuta despre cum pot fi mai empatici în viața de zi cu zi, explicând cum pot ajuta un coleg care se simte izolat sau neînțeles. Elevii mai mari le oferă exemple concrete despre cum au intervenit ei în situații dificile, iar elevii mai mici sunt încurajați să pună întrebări și să învețe de la colegii lor.
- **Concluzii și evaluare:** La finalul activității, mentorii și menteele împărtășesc ce le-a plăcut cel mai mult la activitate și ce au învățat. Profesorul face un feedback pozitiv și încurajează continuarea colaborării și sprijinului reciproc între colegi.

Rezultate:

Prin această activitate, elevii mai mici învață să aprecieze valorile de respect și empatie, având un exemplu pozitiv în mentorii lor. În același timp, elevii mai mari dezvoltă abilități de leadership și responsabilitate, învățând să își ajute colegii și să construiască un mediu școlar mai unit și mai sprijinitor.

BIBLIOGRAFIE

1. Andrei, M. (2017). *Empatia în educație: Teorii și practici.* Editura Universitară.

2. Bălăceanu, C. (2015). *Pedagogia educației nonformale.* Editura Polirom.
3. Munteanu, M. (2016). *Manual de educație pentru cetățenie democratică.* Editura Didactică și Pedagogică.
4. Popescu, L. (2018). *Educația pentru valori: dezvoltarea competențelor socio-emoționale la copii și adolescenți.* Editura Universității din București.
5. Ionescu, V. (2019). *Psihologia educației: Abilități socio-emoționale și învățare colaborativă.* Editura Cartea Școlii.
6. Dima, S. (2020). *Intervenția educațională în contextul bullying-ului: Strategii și metode.* Editura Educația Contemporană.

ÎMPOTRIVA BULLYING-ULUI

MARINESCU GINA ADRIANA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ MARIN BRANIȘTE”

Bullying-ul este un comportament intenționat, de intimidare, care apare în mod repetat și are la bază o percepție a unui dezechilibru de forțe. De multe ori, victima este percepută drept vulnerabilă, având dificultăți în a face față acestui comportament. Pe de altă parte , prin intimidare bully-ul se simte în control, dominant.
Actele de violență verbală sau fizică ale adulților asupra copiilor/adolescenților se numesc abuzuri și sunt pedepsite confom legilor referitoare la abuz.

Cauzele bullying-ului sunt multiple și trebuie considerate la nivel individual. De multe ori, bully-ul trăiește într-un mediu nesigur acasă și poate el însuși este victima abuzului în familie. De asemenea, riscul de abandon școlar este mai mare în această categorie. Probabilitatea de a apărea probleme în viața acestora, mai târziu, este mai mare. Este bine să nu generalizăm și să înțelegem ce se află în spatele acestor probleme. Bullying-ul nu trebuie acceptat, iar bully-ul (cel care exercită agresiunea) poate are nevoie de ajutor.

Scopul activităților anti-bullying este de a crește conștientizarea asupra acestui fenomen, de a dezvolta empatia și de a încuraja intervenția pozitivă. Prin educație și dialog, ne propunem să prevenim bullying-ul și să promovăm valori precum respectul, acceptarea și solidaritatea.

Implicându-ne activ, putem contribui la crearea unui mediu mai sigur și mai suportiv pentru toți.

În cele ce urmează voi prezenta câteva dintre activitățile desfășurate la clasă.

JOCUL EMOȚIILOR

Copiii au format grupuri si au discutat despre cum se simt in diferite situații. Pe baza unui scenariu (teamă, supărare, nedreptate, umilire), au decupat si desenat personaje care sa fie empatice cu cei neajutorați. Le-au colorat cum au dorit, le-au personalizat și chiar le-au făcut o scurtă descriere despre cum se comportă cu cei din jur.

Pe perioada Jocului Emoțiilor, copiii au experimentat diverse sentimente, ca de exemplu:

1. **Empatia** – înțelegerea și compasiunea pentru ceilalți, mai ales când aud despre experiențele negative legate de bullying.
2. **Conexiunea**: O senzație de apropiere și unitate, deoarece își împărtășesc trăirile și ascultă poveștile altora.

3. **Siguranța**: Un mediu în care se simt în siguranță să își exprime emoțiile fără judecată.
4. **Reflectarea**: Momente de introspecție, când își analizează propriile comportamente și cum pot contribui la un climat pozitiv.
5. **Speranța**: Sentimentul că pot face o schimbare pozitivă și că au puterea să ajute.
Toate aceste emoții contribuie la crearea unei atmosfere de sprijin și învățare.

Introducerea constă în a explica participanților ce este bullying-ul și impactul său. Discuția despre importanța cuvintelor pozitive. Așa cum tuturor ne place să primim aprecierea celor din jur și recunostința, trebuie să învățăm să o și oferim.

Bibliografie:

Jigău, Mihaela, Balica, Magdalena, ”Prevenirea şi combaterea violenţei în şcoală”, ghid practic pentru directori şi cadre didactice, Editura Alpha MDN, Bucureşti, 2006;

ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE- O strategie antibullying

PROF. MARTIN AMELIA ANDREIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ FRUMUȘENI, ARAD

Bullying-ul este prezent în fiecare școală, dar ce contează și ce diferă semnificativ între școli este modul în care acestea îl gestionează în practica de zi cu zi. Măsurile de prevenire a acestui fenomen, care se răspândește înfiorător de repede, presupun numeroase activități dedicate părinților și profesorilor ca o acțiune la nivel de școală, activități la nivel de clasă pentru grupurile de elevi, activități individuale centrate pe elevii considerați potențiali agresori sau potențiale victime, dar mai ales activități legate de curriculum pentru grupurile de elevi din unitățile școlare.

Activitățile extracurriculare, în general, au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor, încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apropiați și mai accesibili sufletelor acestora. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă de voie bună și optimism, cu însuflețire și dăruire la astfel de activități. Potențialul larg al activităților extracurriculare este generator de căutări și soluții variate.

Educația extracurriculară (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activități extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe, punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură.

Activitățile extracurriculare sunt o modalitate de a înscrie școala în viața comunității, de a lărgi orizontul de cunoaștere al copiilor, de a le stimula curiozitatea și sentimentul de apartenență. În urma unor studii, s-a constatat că elevii care participă consecvent la activități extrașcolare și extracurriculare au un nivel mai redus de agresivitate, lucru care este de dorit să fie luat în calcul de către elevi, părinți, cadre didactice și nu în ultimul rând de forurile superioare, pentru diminuarea violenței. Activitățile extrașcolare diverse la care au acces elevii, promovate de către mass-media, oferă cadrul propice pentru consumul energetic și eliberarea de tensiune acumulată. Și de aici desprindem valența educativă- ele servesc dezvoltării copiilor, atât sub aspect cognitiv, lărgind orizontul lor de cunoaștere și îmbogățindu-l cultural, cât și sub aspectul formării morale și spirituale.

Activitățile extracurriculare contribuie la dezvoltarea gândirii și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului liber. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginație.

Toate aceste activități extracurriculare au format comportamente sănătoase, constituind sursa de interacțiune dintre elevi, contribuind la dezvoltarea capacității de dialog și cooperare și la cultivarea respectului față de sine și față de ceilalți. Elevii trebuie să fie îndrumați să dobândească:

o gândire independentă, nedeterminată de grup, toleranţă faţă de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi şi de a găsi modul de rezolvare a lor şi posibilitatea de a critica constructiv. Înainte de toate, este însă important ca profesorul însăşi să fie creativ. Elevii sunt atraşi de activităţile artistice, recreative, distractive, care ajută la dezvoltarea creativităţii, gândirii critice şi stimulează implicarea în actul decizional privind respectarea drepturilor omului, conştientizarea urmărilor poluării, educația rutieră, educația pentru păstrarea valorilor, etc. Activitățile complementare, concretizate în excursii și drumeții, vizite, vizionări de filme sau spectacole, imprimă copilului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșează anumite sentimente.

O mai mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa și nu prin produsul realizat de acesta. Activitatea în afara clasei și cea extrașcolară trebuie să cuprindă masa de copii, în special pe cei care fac parte din grupul predispus acțiunilor agresive, violente.

Dorința de a crea un mediu școlar, sigur și prietenos, dorința de a include fiecare elev din unitatea noastră școlară în activitățile desfășurate, pornind de la nevoile identificate la nivelul claselor și ținând cont de particularitățile de vârstă, am considerat activițățile extracurriculare ca fiind modul de prevenire și combatere a violenței în mediul școlar. Caracteristicile și complexitatea acestora solicită o responsabilizare și un apel la tot ceea ce un elev și-a format până la momentul implementării activității. Parteneriatele cu O.N.G.-uri și instituții specializate care pot să ofere sprijin pentru a contribui la asigurarea dezvoltării unui climat pozitiv în școală, unde copilul să găsească tot ceea ce are nevoie pentru o dezvoltare constantă și pozitivă, reprezintă o necesitate a momentului. Tot ceea ce școala își propune nu poate realiza fără o muncă, colaborativă, cu toți cei care pot contribui la o dezvoltare incluzivă a viitorilor adulți ce urmează a se integra în societate.

Școala reprezintă un climat important de socializare, unde integrarea elevilor trebuie să fie un deziderat permanent. Aceasta se cuantifică prin atitudinea favorabilă față de școală pe care o formează elevilor, asigurarea unei motivații puternice care să se susțină efortul de învățare, asigurarea unui confort psihic elevului atunci când desfășoară acțiuni educative, înregistrarea unui progres al învățării și al comportamentului, ținând cont de posibilitățile elevului și cerințele școlare.

Incluziunea este diferită de integrare. Dacă incluziunea se referă la educația școlară a tuturor copiilor și tinerilor, conform conceptului ”școli pentru toți,,. Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale are în vedere intrarea acestora în clasele obișnuite. Aceasta se centrează pe transferul copiilor spre învățământul de masă, pornind de la principiul că orice individ, oricât de diferit, aparține de fapt și de drept grupului social, iar recunoașterea acestui drept se face prin: nediscriminare, egalitate în drepturi și în șanse, evaluarea capacității persoanei și a nevoilor acesteia, dreptul la înțelegere, la accesibilitate, etc.

Plecând de la toate aspectele identificate, școala noastră pune un accent deosebit pe activitățile extrașcolare și extracurriculare, considerându-le ca fiind o strategie cu rezultate bune pentru prevenirea și combaterea violenței în mediul școlar. Mai mult, acestea contribuie la crearea unui climat pozitiv în școală unde elevul se dezvoltă ca viitor adult.

BIBLIOGRAFIE

1. Ghid de bune practici pentru prevenirea și combaterea bullying-ului în școli- proiectul Erasmus+ ”Stop Intimidare, Start Cooperare”, (2022) Sibiu
2. Clicinschi, C., (2019), Importanța activităților extrașcolare, revista Edict nr 10 octombrie 2019

Stop bullying

AQUARIUM
ORAVITA

Empatia, o lecție pentru copiii noștri.

Prof. educatie timpurie Matei Diana,Grad.cu PP"Micul Print", nr.22,Brasov

Empatia este abilitatea de a recunoaște emoțiile altei persoane, adică de a te pune în pielea ei, de a simți ceea ce simte ea. Lipsa ei duce la o „boală" foarte gravă – psihopatia, care caracterizează, de regulă, criminalii.

Atunci când ești prea concentrat pe propriul succes, munca în echipă trece pe locul doi și, odată cu ea, și empatia. Învață-l pe copilul tău să fie atent la ce se întâmplă în jurul lui și să nu pună etichete. Atunci când empatizezi cu cineva îl înțelegi și ești iertător – două abilități foarte importante, esențiale pentru ca să-i înveți pe copii ce e empatia.

Legătura între empatie și propria fericire

Cele mai recente studii neurologice au scos la iveală faptul că oamenii sunt mai fericiți atunci când colaborează cu ceilalți decât când câștigă de unii singuri. Cercetătorii indică faptul că se aprinde „creierul social" atunci când tânjim după conectarea interumană. Relațiile iubitoare sunt cele mai bune prezicătoare de fericire, cu mult deasupra banilor.

Se credea că oamenii sunt, din naștere, egoiști, însă nu este deloc așa. De fapt, cu toții suntem setați să avem empatie, trebuie doar să învățăm cum s-o facem să funcționeze. Fiind capabili să avem încredere în ceilalți și să-i înțelegem reprezintă drumul spre mai multă fericire. Iar copiii pot fi învățați ce este empatia.

Empatia se învață prin limbaj

Trebuie să ținem minte că un copil îi reflectă pe adulții din viața lui. Iar limbajul pe care-l folosim, „vorbește" despre ce fel de persoane suntem. Cum îi descrii pe ceilalți? Ai un ton tolerant sau critic? Asta vor copia și copiii. Vorbindu-i de rău pe alții în fața copiilor, spunând lucruri de genul „El e rău", „Ea e o răsfățată", „El este enervant", nu folosești un limbaj empatic, pentru că nu recunoști emoțiile celorlalți, ci pui doar etichete.

Cum îl înveți pe copil să empatizeze cu alții

Dacă cel mic are vreo altercație cu un alt copil, poți să-i spui așa: „Este enervant? Poate îi e foame sau s-a sculat prea devreme și e obosit. Știi și tu cum este să-ți fie foame și să fii obosit,

nu-i așa?” sau „Este rea cu tine? Poate a avut o zi proastă la școală. Zilele trecute ai spus că s-a purtat frumos. Ea e, în general, drăguță, nu?”.

Ajutându-i pe copii să înțeleagă sentimentele ce stau în spatele comportamentelor negative și conducându-i spre concluzii mai blânde -așa se învață empatia.

Empatia lucrează pe calea iertării și favorizează câștigarea încrederii și a cooperării între frați sau prieteni. Nu uita că uneori și părinții trebuie să aibă puțină empatie în relația lor. Să crești un copil nu e întotdeauna ușor, iar asta e de înțeles. Să fii înțelegător și iertător cu celălalt, dar și cu tine însuți, asta ne face să fim mai iertători cu propriii copii și cu cei din jurul nostru.

Învață-l pe copil conceptul de autoreglare a emoțiilor

Înainte de a putea recunoaște emoțiile altora, trebuie să fim în stare să ni le înțelegem pe ale noastre.

Uneori, părinții le spun copiilor ce ar trebui să simtă și ce nu. Dacă sunt triști, furioși, înfometați sau supărați, părinții le spun „Ba nu te simți așa”, „Nu ești trist”, „Nu ai motive să fii furios”, „Ar trebui să-ți fie foame. Mănâncă”. Dar, spunându-le copiilor cum ar trebui să simtă, nu le mai dăm voie să învețe cum să-și gestioneze singuri aceste emoții.

Ca părinți, trebuie să le acordăm încredere că pot să învețe care sunt limitele lor emoționale. Asta va duce la un sentiment mai puternic al propriei identități, ceea ce va ajuta la construirea încrederii în sine. Când vor fi mai mari, nu le va mai fi frică să spună „nu” atunci când cineva le forțează limitele, pentru că vor avea încredere că iau decizia cea mai bună, bazată pe ceea ce simt. Iar asta este o lecție foarte importantă pentru copiii noștri.

Numai având mai întâi noi încredere în ei îi determinăm să aibă și ei în propriile forțe și sentimente. Amintește-ți: nu există emoții bune și emoții proaste, doar emoții!

Truc: Iată ce să-i spui copilului ca să-l înveți să-și gestioneze emoțiile puternice:

1. Oprește-te.

2. Trage adânc aer în piept.

3. Inspiră pe nas, expiră pe gură și numără până la 5.

Apoi vorbiți împreună despre aceste emoții. De ce au apărut? Cum se simte el? Dar celălalt copil cu care poate a avut un conflict? Discutați despre cauze astfel încât să-l ajutați pe cel mic să identifice propriile emoții, să le facă față și, mai târziu, să le recunoască și la alții când le vede.

Citește tot felul de povești, nu le alege doar pe cele vesele. Vorbindu-le copiilor despre emoții dificile poate fi o cale potrivită ca să-i înveți pe copii ce e empatia. Chiar dacă poate întâmplările

din povești te șochează, studiile au arătat că citind despre toate emoțiile crește abilitatea copiilor de a empatiza.

În povestea originală „Mica Sirenă”, ea nu rămâne cu prințul în final, ci moare de tristețe și se întoarce în mare. Iar asta poate fi baza pentru o conversație constructivă cu un copil. Ei vor să discute despre orice, se pare însă că le este mai greu adulților s-o facă. Dar dacă vorbim despre suișurile și coborâșurile vieții într-un mod non-dramatic, îi facem pe copiii noștri mai rezilienți. Cărțile reprezintă o cale minunantă ca să-i înveți pe copii ce e empatia.

Bineînțeles, probabil cea mai vizibilă metodă de învățare a empatiei este exemplul personal. Felul în care te porți cu ceilalți, dacă ai pentru ei înțelegere sau nu, dacă te identifici cu suferințele lor și le arăți compasiune, toate sunt atent observate și preluate de către copilul tău. La fel, el va învăța să-și gestioneze propriile emoții, să le facă față, în funcție de ceea ce va vedea la tine, de cum vei reacționa tu în situații dificile.

În final, empatia este despre dorința de a fi înțeleși și văzuți de către ceilalți. Și ce sentiment plăcut ai când ți se întâmplă asta, nu-i așa? Și atunci, hai să oferim și noi altora acest dar.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI IN COMBATEREA BULLYING-ULUI

Prof. Medrea Alina

Liceul cu program sportiv, Alba Iulia

Nu orice act de agresiune, fie fizica sau verbala, este bullying. Se considera a fi vorba de bullying atunci cand:

- comportamentul agresiv se repeta
- exista un dezechilibru de putere – cei care agreseaza au mai multa putere (forta fizica, popularitate, statut social, apartanenta la un anumit grup), in timp ce persoanele agresate sunt percepute ca fiind vulnerabile si incapabile de a se apara singure
- actul este cu intentie, nu este unul accidental sau ca urmare a unei izbucniri emotionale (de ex furie)

Forme de bullying:

1. Bullying fizic – implica lovituri, piedici, imbranciri, dar si aruncari de obiecte.
2. Bullying verbal – amenintari, jigniri, tachinari, porecle, umilinte
3. Bullying emotional – excludere sociala, imprastierea de zvonuri sau informatii personale
4. Bullying cibernetic (cyberbulling) – orice forma de bullying care are loc in mediul online: comentarii umilitoare pe retele sociale, raspandirea de informatii sau imagini personale

Un lucru important legat de bullying este ca, desi este tentant sa fie aplicate etichete de "agresor" sau "victima" copiilor, de fapt toti cei implicati in bullying au de suferit: cei care initiaza actele de agresiune, cei care sunt tinta bullying-ului, cei care sustin si incurajeaza sau cei care doar asista pasiv.

Activitati de prevenire si stopare a bullying-ului:

Este nevoie de o cooperare la toate nivelurile pentru a preveni si stopa acest fenomen.

- La nivel de comunitate:

  - Campanii de constientizare si inforrmare privind bullying-ul, invitarea unor membri ai comunitatii (de ex sportivi, medici, pompieri, antrenori) sa vorbeasca despre prevenirea violentei

- La nivel de scoala:

- Cresterea gradului de constientizare a fenomenului de bullying in randul elevilor si personalului, dar si al parintilor, astfel incat acestia sa stie cum sa detecteze si actioneze in astfel de cazuri;

- Supravegherea locurilor in care au loc astfel de acte;
- Pregatirea cadrelor didactice pentru a sti cum sa detecteze, monitorizeze si sa intervina in astfel de cazuri;
- Adoptarea si aplicarea de regulamente clare impotriva bullying-ului;
- Stabilirea unui sistem confidential de raportare a cazurilor de bullying;
- Oferirea de activitati care sa creasca respectul de sine al elevilor si sa incurajeze increderea reciproca.
  - La nivel individual

Pentru ca bullying-ul se poate intampla atat in cadrul scolii, dar si in afara ei, este nevoie ca adultii responsabili cu educatia copiilor – fie ei parinti, profesori, antrenori – sa-i indrume pe copii sa deprinda o serie de abilitati psihoemotionale, sociale si fizice care sa-i ajute sa previna sau sa gestioneze situatiile dificile.

1. Dezvoltarea increderii de sine

Cel mai adesea, copiii care devin tinta comportamentelor de bullying sunt cei perceputi ca fiind vulnerabili, si exista deja studii care au aratat ca o incredere de sine mai ridicata in randul adolescentilor este corelata cu un numar mai mic de incidente de bullying. Conform aceluiasi studiu, increderea de sine mai ridicata a fost asociata cu grupul de adolescenti cu experienta mai mare in artele martiale (peste 3 ani de practica).

2. Asertivitatea si punerea de limite

O abilitate care decurge din prima, pentru ca un adolescent fara incredere de sine nu va reusi nici sa fie asertiv, nici sa puna limite. Este posibil ca, in unele cazuri, cei care initiaza bullying-ul verbal sa nu-si dea seama ca fac ceva rau, mai ales daca nu vad nicio reactie din partea tintei. Un adolescent povestea ca a început să-și evite grupul de prieteni pentru ca se simtea din ce în ce mai deranjat de glumele pe care le făceau pe seama lui. In loc sa-si evite prietenii, o solutie ar fi fost întâi sa discute cu ei și sa le explice ca unele glume sunt deranjante și ca nici lor nu le-ar conveni dacă cineva ar zice aceleași lucruri despre ei.

3. Practicarea unui sport sau a unei activitati fizice

Nu este obligatoriu sa fie un sport de contact (lupte, box, diverse arte martiale) daca nu este atras de zona asta, orice sport pe care copilul il face cu placere este bun. Beneficiile sunt atat de multe si variate incat nu cred ca exista cineva care sa nu fie convins ca sportul este bun nu doar pentru sanatatea corpului, ci si a mintii. Cateva dintre aceste beneficii:

a) Fizic: postura corporala corecta, mobilitate articulara crescuta, o buna elasticitate musculara si chiar o crestere a masei musculare. Cu alte cuvinte, cineva care practica un sport este, se simte si arata fit.

b) Psiho-emotional: practica regulata a unui sport te invata sa treci peste dificultati, peste frustrari, sa-ti depasesti limitele si sa capeti astfel incredere in sine. Iti imbunatateste capacitatea de relationare si integrarea sociala. Iti dezvolta o serie de capacitati neuro-cognitive care te pot ajuta in a lua deciziile corecte in rezolarea unei situatii conflictuale.
c) Dezvolta reflexe neuro-motorii utile: sa prinzi, sa te feresti, sa blochezi.

4. Insusirea unor tehnici de baza de autoaparare

Auto-apararea presupune o varietate de tehnici de eschiva, de iesiri din diverse prize efectuate de catre adversar, de blocare sau deviere a unor lovituri si de contra-atac cu ajutorul carora putem face fata cu succes unei agresiuni fizice. Dar atrag atentia ca rezultatele vor fi pe masura eforturilor. Nu te poti astepta sa faci un curs de autoaparare de 2-5-10 ore si gata, esti pregatit sa infrunti orice agresor. Daca vrem sa cream niste deprinderi noi, cheia o reprezinta exersarea periodica a noilor deprinderi.

Daca programele anti-bullying se axeaza in general pe stoparea actelor de bullying prin diverse metode (cresterea constientizarii si a empatiei, monitorizare si supraveghere, regulamente mai stricte etc), au aparut cercetatori care si-au propus sa focuseze pe cealalta parte a ecuatiei: copiii tinta ai actelor de bullying si cum sa faca fata mai bine in astfel de cazuri. Studiile care au incercat sa raspunda la aceasta intrebare au aratat ca artele martiale dezvolta rezilienta (capacitatea de a-si reveni dupa un eveniment stresant) si increderea in propriile capacitati , reduc comportamentele de bullying crescand respectul de sine si autocontrolul, abilitatile de comunicare si reducand ostilitatea , in special cand includ o componenta de educatie morala si norme de buna conduita sociala.

Bibliografie

1. CANDACE, Currie, Factorii sociali determinanți ai sănătății și bunăstării în rândul tinerilor. Studiul "Comportamentul în sănătate la copiii de vârstă școlară" (HBSC): raport internațional din sondajul 2009/2010 [online]. Copenhaga, Biroul Regional pentru Europa al OMS, 2012 (Politica de sănătate pentru copii și adolescenți, nr. 6).

2. NEAMȚU, Cristina, Devianţa şcolară - Ghid de intervenţie în cazul problemelor de comportament ale elevilor, Ed.Polirom, Iaşi, 2003 .

3. OLWEUS, Dan, Bullying at School: What We Know and What We Can Do, Wiley - Blackwell, [online]. New-York, U.S.A. decembrie 1993, ISBN: 978-0-631-19241-1 WileyBlackwell

4. Planuri pentru o dezvoltare sănătoasă a tinerilor. Programul de prevenire a bullying-ului Olweus [online]. Biblioteca Juridica Virtual del Institut de Investicaciones Juridicas de la UNAM, 2018.

Stereotipurile de gen în formarea profesională a elevelor
Alina MELNIC, Liceul Tehnologic Transporturi Auto Timișoara

„Prejudecățile sunt o povară care încurcă trecutul, amenință viitorul și face prezentul inaccesibil.” [Maya Angelou[1]]

Activitatea descrisă a utilizat discuția de grup pentru investigarea tendințelor de comportament discriminatoriu în educație.

Tema activității: Analiza mediului educațional în care femeile se pot forma pentru a-și dezvolta o carieră profesională în domenii considerate a fi apanajul bărbaților.

Tema activității este una socială, autorul dorind o investigare de tip calitativ a mediului educațional în care se formează un eșantion dintr-o categorie de populație școlară redusă numeric.

Grupul țintă: eleve din școlile cu un procent redus al populației școlare de gen feminin

Argument: A fi elevă într-o școală cu 90% elevi de sex masculin și a încerca să te formezi într-un domeniu în care femeile sunt privite cu neîncredere și ironie, reprezintă un demers pe cât de special, pe atât de curajos.

Eșantionul de cercetare: două grupuri de eleve ale unor licee tehnologice din Timișoara, cu următoarele caracteristici de recrutare:

- 2 eleve din ciclul inferior al liceului tehnologic;
- 2 eleve din învățământul profesional;
- 2 eleve din ciclul superior al liceului tehnologic, învățământ de zi;
- 2 eleve din ciclul superior al liceului tehnologic, învățământ seral;
- 2 eleve din învățământul postliceal / școală de maiștri.

Utilizarea discuției de grup ne-a permis să aflăm percepțiile, motivațiile, sentimentele, nevoile și atitudinile unor persoane capabile să inter relaționeze. Identificarea unor tendințe de comportament prin intermediul grupului de discuții ne facilitează alcătuirea unui chestionar pentru o cercetare cantitativă extinsă la un eșantion mai mare. După realizarea discuției de grup, inițiatorii s-au putut familiariza cu elemente de vocabular specifice segmentului țintă și le-a putut folosi într-un chestionar. De asemenea, s-a redus riscul omiterii din chestionar a unor problematici la care inițiatorii nu s-au gândit inițial.

Principiile avute în vedere au fost următoarele:

- alegerea unui număr optim de membre ale grupului (între 6 și 10 persoane), astfel încât să se poată obține o cantitate suficientă de informații și toate participantele să dispună de timpul necesar pentru a-și face cunoscute opiniile;
- focalizarea discuției pe o anumită temă de mare interes pentru participantele la discuție;
- persoanele care iau parte la discuție au o serie de caracteristici comune de natura demografică (vârstă, sex, ocupație);
- elevele au fost selectate din clase și programe diferite, astfel încât să se cunoască cât mai puțin;
- ca moderator a fost desemnată o persoană din afara școlilor de proveniență;
- locul de desfășurare a fost ales astfel încât subiecții să se simtă confortabil și să nu fie în mod excesiv stimulați auditiv și vizual (fără afișe, bibliotecă, ferestre spre strada etc.), prioritară fiind concentrarea asupra discuției; a fost preferată o masa ovală cu scaune, deoarece discuțiile la o masa mai mare asigură o distanță interpersonală securizantă pentru niște persoane care nu se cunosc bine între ele și permit contactul vizual permanent între subiecți.

[1] Maya Angelou, „All God's Children Need Travelling Shoes”, Little, Brown Book Group, noiembrie 2021

Problemele ridicate au fost următoarele:

- „Cum au reușit subiecții să treacă peste toate barierele puse în calea dezvoltării lor profesionale?"
- „Care a fost modul în care s-au transformat din victime ale ironiilor colegilor în lideri respectați ai clasei?"
- „Care sunt soluțiile de sprijin pe care le-au primit din partea școlii sau a partenerilor economici?"
- „Este sau nu este necesară o discriminare pozitivă?"
- „Cum reușesc elevele să-și dezvolte feminitatea într-un mediu preponderent masculin?"

Răspunsuri primite:

- Majoritatea elevelor nu a întâmpinat dificultăți de ordin legal sau procedural în accesarea unui program de formare într-un domeniu "rezervat" bărbaților.
- Bariere în realizarea unei opțiuni școlare au fost puse, de cele mai multe ori, de:
  - familie (prejudecăți, așteptări, domiciliu, posibilități financiare etc)
  - aptitudinile / calitățile personale
  - metodologia / condițiile de admitere
- Toate elevele au experimentat cel puțin o situație în care au fost victime ale ironiilor și lipsei de încredere din partea colegilor de clasă sau de serviciu, a profesorilor și respectiv a angajaților agenților economici la care realizează instruirea practică.
- Cel mai adesea, sarcinile pe care le primesc sunt în mod voit unele cu grad mic de dificultate și nu le creează oportunități de formare a unor competențelor specifice calificării în care se formează.
- Doar una dintre elevele participante a fost solicitată să reprezinte școala la un concurs pe teme profesionale.
- Majoritatea elevelor nu primește sprijin suplimentar pentru a-și îmbunătăți performanțele în domeniul pregătirii profesionale.
- Majoritatea elevelor nu a solicitat și nu a beneficiat de asistență din partea psihologului școlar sau a profesorilor diriginți pentru a depăși probleme de adaptare.
- Toate elevele au recunoscut că nu se simt în siguranță, fiind cel puțin o dată victime ale ironiilor și aluziilor cu tentă sexuală, respectiv violenței fizice și verbale. Trei eleve au sesizat acest lucru conducerii școlii și au cerut sprijin pentru rezolvarea situației.
- Majoritatea elevelor consideră că discriminarea pozitivă nu este în măsură să le crească performanțele în domeniul pregătirii profesionale, dar ar fi benefică în ceea ce privește serviciile de consiliere și asistență (psihopedagogică, medicală și juridică).
- Cea mai „dureroasă" problemă este considerată percepția negativă a prezenței lor într-o astfel de școală (în special, faptul că sunt privite ca niște persoane mai degrabă frivole decât interesate de o carieră profesională).
- O concluzie cvasigenerală a fost că acceptarea, încrederea și respectul se poate câștiga doar prin asumarea și realizarea unor roluri sau responsabilități, care să aducă beneficii grupului de elevi din care fac parte.

Valorificarea discuției:

- Problemele semnalate de elevele participante au fundamentat un plan de măsuri.
- Majoritatea măsurilor au vizat schimbarea climatului social în care se formează elevele (activități educative pe tema toleranței, respectului reciproc, comunicării, întâlniri cu femei „de succes" din domeniul de formare al elevilor, vizite la unități economice reprezentative din România și de peste hotare în care nu există aceste probleme de acceptare, monitorizarea integrării elevelor etc).
- Așa cum au dorit, elevele au primit un sprijin discret, care să nu le protejeze prin scutirea de atribuții și de responsabilități.

PLAN
PENTRU PREVENIREA SEGREGĂRII ŞCOLARE LA NIVEL DE UNITATE ŞCOLARĂ

Prof. Mihăilă Ana,
Școala Gimnazială „Prof. Eugeniu Corbu„ sat Podgoria,
comuna Tătaru, județul Prahova

„Şcoala incluzivă este o şcoală prietenoasă şi democratică, care valorifică diversitatea culturală, o şcoală în care toţi copiii sunt respectaţi şi integraţi fără discriminare şi excludere generate de originea etnică, deficienţe fizice sau mentale, origine culturală sau socio-economică, limbă maternă. Prevenirea şi eliminarea fenomenului de segregare şcolară, care reprezintă o formă gravă de discriminare, constituie o condiţie imperativă pentru implementarea principiilor şcolii incluzive".

Scopul Planului anual de acţiune pentru combaterea discriminării este stabilirea unor linii directoare de acţiune în domeniul prevenirii şi combaterii discriminării.

Principiile Planului anual de acțiune pentru combaterea discriminării:

– Principiul politicilor integrate, care constă atât în abordarea integrată a demersurilor de prevenire, identificare, mediere și sancționare, cât și în luarea în considerare a tuturor formelor de discriminare.

– Principiul prevenirii și combaterii discriminării constă în promovarea drepturilor și libertăților fundamentale prin acțiuni de informare, formare și implementare a prevederilor legale specifice.

– Principiul acțiunii afirmative și al măsurii speciale presupune promovarea de practici preferențiale pentru anumite categorii de persoane dezavantajate în vederea accelerării realizării egalității de șanse.

– Principiul cooperării presupune dezvoltarea de mecanisme parteneriale pentru participarea activă a mai mulți actori sociali din domeniul public și privat în implementarea politicilor specifice.

În implementarea planului de acțiune, se vor avea în vedere următoarele principii directoare:

- Asigurarea dreptului la educație de calitate a tuturor copiilor, indiferent de origine etnică, religie, dizabilități, mediu de proveniență, statut social etc., este datoria statului român și reprezintă un obiectiv al Ministerului Educației.
- Realizarea unui sistem de învãþãmânt care are la bază educația incluzivă este o necesitate pentru a asigura realizarea deplină a potențialului copiilor.
- Educația pe tot parcursul vieții va da posibilitatea indivizilor să se adapteze mai ușor schimbărilor economice și sociale.
- Diversitatea etnică și religioasă este o valoare esențială într-un sistem care are la bază educația incluzivă. Identitatea comunităților multietnice este promovată la nivelul școlii, relevanța etnică fiind parte din calitatea educației.
- Școala este o instituție deschisă, care colaborează cu administrația locală, părinții copiilor și comunitatea în ansamblu. Legătura între școală și comunitatea locală este reflectată în curriculumul la decizia școlii, iar autoritățile locale au responsabilitatea de a susține învățământul.
- Locul de rezidență, originea etnică, statutul social al părinþilor, dizabilitatea, religia, sexul etc., nu trebuie să constituie impedimente în accesul la o educație de aceeași calitate cu a celorlalți copii.
- Pentru creșterea competitivității pe piața muncii, folosirea tehnologiei informaționale și comunicaționale devine o prioritate. Aceasta va contribui atât la creșterea calității educației, cât și la realizarea obiectivului strategic al României ca membru al Uniunii Europene.
- Educația urmărește socializarea și pregătirea copiilor pentru viață într-o societate democratică. Prin urmare, interacțiunea dintre copiii provenind din diverse medii sociale reprezintă o valoare care trebuie promovată în educația elevilor.

Obiective generale

1. **Identificarea grupurilor țintă și a factorilor interesați**

Grupul țintă vizat de acest plan de acțiune include:

- copii preşcolari, elevi şi tineri din grupurile dezavantajate, cuprinşi în învățământul obligatoriu;
- părinții acestora;
- decidenți și manageri din domeniul educației, sănătății, culturii, protecției copilului, muncii și protecției sociale;
- cadrele didactice care lucrează în cadrul Scolii Podgoria,
- asociații, instituții guvernamentale și neguvernamentale cu responsabilități în domeniu (Consiliul local, Primăria).

Planul de acțiune urmărește în mod special situația copiilor din mediul rural, a copiilor cu cerințe educaționale speciale, a copiilor romi și altor copii proveniți din familii dezavantajate economic, categorii identificate ca fiind cele mai vulnerabile din punct de vedere al accesului la o educație de calitate.

2. **Respectarea și aplicarea legii și protecția elevilor discriminați**:

– Asigurarea respectării prevederilor legislației antidiscriminare, prin acțiuni specifice de investigare, constatare și sancționare a actelor de discriminare;

– Instituirea, conform legii, de măsuri şi acțiuni speciale de protecție a persoanelor discriminate sau a categoriilor de persoane defavorizate;

– Monitorizarea respectării și promovării drepturilor omului:

- asigurarea accesului egal și universal la învățământul obligatoriu;
- creșterea șanselor de succes școlar pentru copiii/tinerii din zonele și segmentele sociale defavorizate (mediul rural, copiii/tinerii de etnie roma, cu CES, marginalizați sau în situație de sărăcie severă);
- creșterea oportunităților de participare școlară și de formare profesională pentru categoriile defavorizate, asigurarea unei educații de calitate pentru toți;
- profesionalizarea absolvenților învățământului obligatoriu, în vederea inserției efective pe piața muncii;
- îmbunătățirea și diversificarea formelor de suport pentru persoanele/copiii cu nevoi speciale de educație;
- extinderea principiului educației incluzive, prin creșterea participării la învățământul de masă. Informarea și formarea tuturor cadrelor didactice în promovarea principiilor egalității de șanse și a nediscriminării.

3. **Asigurarea cadrului legal adecvat** pentru respectarea deplină a drepturilor omului, a egalităţii de şanse şi implementarea normelor europene în materie de nediscriminare.

Legea prevede că toţi cetăţenii români au drept de acces egal la toate nivelurile şi formele de educaţie, indiferent de sex, rasă, naţionalitate, afiliere religioasă sau politică, statut social sau economic. Învăţământul public este gratuit. Documentele internaţionale la care România a aderat, precum şi legislaţia românească, garantează dreptul la educaţie diferenţiată în beneficiul individului, dar şi al întregii societăţi.

4. **Conştientizarea problemelor discriminării**

- Îmbunătăţirea educaţiei în ceea ce priveşte promovarea drepturilor omului, prevenirea şi combaterea discriminării
- Informarea elevilor, profesorilor, părinţilor cu privire la producerea de acte/fapte de discriminare, precum şi la efectele negative ale acestora asupra climatului educativ
- Informarea elevilor, profesorilor, părinţilor cu privire la drepturile şi obligaţiile ce derivă din implementarea principiilor egalităţii de şanse şi nediscriminării
- Facilitarea comunicării între elevi, profesori şi diferite organizaţii care le reprezintă interesele
- Cooperarea cu societatea civilă în implementarea Planului de acţiune pentru combaterea discriminării.

Nr. crt.	Măsuri	Activităţi specifice	Modalităţi de monitorizare	Termen	Cine răspunde
1.	Măsuri – activităţi pentru prevenirea segregării: Promo varea drepturilor şi libertăţilor fundamentale	❖ Promovarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale prin acţiuni de informare, formare şi implementare a prevederilor legale specifice. Activităţi de informare pentru prevenirea fenomenului segregării în cadrul şcolii, organizate în cadrul orelor de consiliere şi orientare, a unor acţiuni educative la nivel de şcoală, prin intermediul cărora să se realizeze: - promovarea principiilor şcolii incluzive; - conştientizarea dreptului la educaţie, în rândul unor minorităţi, drept statuat în Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948); ❖ Integrarea acestora în cadrul unor regulamente de ordine interioară: R.O.I.– prelucrarea elevilor, părinţilor.	Orele de consiliere elevi/părinţi Graficul orelor de consiliere elevi şi părinţi pe cicluri de învăţământ; Materiale informative, de propagandă: pliante, broşuri, postere tematice; -afişare la avizierul şcolii	An şcolar 2023 - 2024 Septembrie 2023	Educatoare Învăţător Diriginţi Director

2.	Măsuri – activităţi pentru desegregare Implementarea prevederilor legale specifice	❖ Implementarea principiului tratamentului egal şi al egalităţii de şanse pentru toţi elevii şcolii; ❖ Asigurarea cadrului specific pentru ca politicile în domeniul discriminării să îndeplinească următoarele condiţii: - să fie pe deplin în concordanţă cu cerinţele de integrare şi conform cu standardele comunitare; -să fie cunoscute şi accesibile pentru toţi: elevi, profesori, părinţi; -să nu creeze confuzii şi să răspundă unor probleme reale; - să încurajeze şi să faciliteze comunicarea socială; - constituirea claselor pregătitoare, conform actelor normative şi legislaţiei în vigoare, şi crearea unui climat general de încredere, respect şi solidaritate; ❖ Reorganizarea la început de ciclu gimnazial a unor clase/colective de elevi pentru a evita segregarea – la nivelul claselor; ❖ **Organizarea şi constituirea Comisiei pentru Combaterea si Prevenirea Discriminării** în şcoală, în scopul promovării şi apărării drepturilor stabilite prin legislaţia antidiscriminare şi promovarea interculturalităţii; 1. Construirea unui sistem eficient pentru prevenirea discriminării; 2. Identificarea tuturor formelor de discriminare în cadrul şcolii;	Discuţii tematice, Procese verbale ale Şedinţelor cu părinţii pe clase pentru a promova desegregarea; Efectivele de elevi pe clase la început de ciclu şcolar Procese verbale ale Sedinţelor cu părinţii pe nivel de clase,	An şcolar 2023-2024 01-10.09. 2023 09. 2023	Director Responsabil comisie: prof. şi membrii acesteia Consilier educativ

3.	**Organizarea şi constituirea Comisiei pentru Combaterea şi Prevenirea Discriminării**	3. Monitorizarea şi implementarea planului institutional de desegregare; 4. Medierea conflictelor rezultate dintr-un act/faptă de discriminare; 5. Consolidarea cooperării cu societatea civilă, cu instituţiile administraţiei publice locale şi mass- media. ❖ Sprijinirea unor categorii defavorizate prin derularea unor Proiecte ❖ Organizarea unor activităţi educative extraşcolare care să promoveze diversitatea culturală şi interculturalitatea	Decizia de constituire a comisiei **pentru Combaterea si Prevenirea Discriminării** în mediul şcolar şi promovarea interculturalităţii; Proces verbal - Sedinţă cu comitetul de părinţi la nivelul şcolii; Fişă de monitorizare a activităţii educative extraşcolare.	01.09. 2022	Director Director adjunct Consilier educativ

Director,
Prof. ANA MIHĂILĂ

BIBLIOGRAFIE:

- Anexă la OME nr. 6235/06.09.2023 Procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și a personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și a suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar

MINISTERUL EDUCATIEI
SCOALA GIMNAZIALA „PROF. EUGENIU CORBU„ SAT PODGORIA,
COMUNA TATARU, JUDETUL PRAHOVA
NR.

PLAN
PENTRU PREVENIREA SEGREGĂRII ŞCOLARE LA NIVEL DE UNITATE ŞCOLARĂ AN ŞCOLAR 2023 - 2024

„Şcoala incluzivă este o şcoală prietenoasă şi democratică, care valorifică diversitatea culturală, o şcoală în care toţi copiii sunt respectaţi şi integraţi fără discriminare şi excludere generate de originea etnică, deficienţe fizice sau mentale, origine culturală sau socio-economică, limbă maternă. Prevenirea şi eliminarea fenomenului de segregare şcolară, care reprezintă o formă gravă de discriminare, constituie o condiţie imperativă pentru implementarea principiilor şcolii incluzive".

Scopul Planului anual de acţiune pentru combaterea discriminării este stabilirea unor linii directoare de acţiune în domeniul prevenirii şi combaterii discriminării.

Principiile Planului anual de acțiune pentru combaterea discriminării:

– **Principiul politicilor integrate,** care constă atât în abordarea integrată a demersurilor de prevenire, identificare, mediere și sancționare, cât și în luarea în considerare a tuturor formelor de discriminare.
– **Principiul prevenirii și combaterii discriminării** constă în promovarea drepturilor și libertăților fundamentale prin acțiuni de informare, formare și implementare a prevederilor legale specifice.
– **Principiul acțiunii afirmative** și al măsurii speciale presupune promovarea de practici

preferențiale pentru anumite categorii de persoane dezavantajate în vederea accelerării realizării egalității de șanse.

– **Principiul cooperării** presupune dezvoltarea de mecanisme parteneriale pentru participarea activă a mai mulți actori sociali din domeniul public și privat în implementarea politicilor specifice.
– **Principiul implementării strategice** constă în abordarea problematicii discriminării fără diferențiere între grupurile defavorizate, conștientizând faptul că fiecare grup defavorizat are probleme specifice.

În implementarea planului de acțiune, se vor avea în vedere următoarele principii directoare:

- Asigurarea dreptului la educație de calitate a tuturor copiilor, indiferent de origine etnică, religie, dizabilități, mediu de proveniență, statut social etc., este datoria statului român și reprezintă un obiectiv al Ministerului Educației.
- Realizarea unui sistem de învãþãmânt care are la bază educația incluzivă este o necesitate pentru a asigura realizarea deplină a potențialului copiilor.
- Educația pe tot parcursul vieții va da posibilitatea indivizilor să se adapteze mai ușor schimbărilor economice și sociale.
- Diversitatea etnică și religioasă este o valoare esențială într-un sistem care are la bază educația incluzivă. Identitatea comunităților multietnice este promovată la nivelul școlii, relevanța etnică fiind parte din calitatea educației.
- Școala este o instituție deschisă, care colaborează cu administrația locală, părinții copiilor și comunitatea în ansamblu. Legătura între școală și comunitatea locală este reflectată în curriculumul la decizia școlii, iar autoritățile locale au responsabilitatea de a susține învățământul.
- Locul de rezidență, originea etnică, statutul social al părinþilor, dizabilitatea, religia, sexul etc., nu trebuie să constituie impedimente în accesul la o educație de aceeași calitate cu a celorlalți copii.
- Pentru creșterea competitivității pe piața muncii, folosirea tehnologiei informaționale și comunicaționale devine o prioritate. Aceasta va contribui atât la creșterea calității educației, cât și la realizarea obiectivului strategic al României ca membru al Uniunii Europene.
- Educația urmărește socializarea și pregătirea copiilor pentru viață într-o societate democratică. Prin urmare, interacțiunea dintre copiii provenind din diverse medii sociale reprezintă o valoare care trebuie promovată în educația elevilor.

Obiective generale

1. **Identificarea grupurilor țintă și a factorilor interesați**

Grupul țintă vizat de acest plan de acțiune include:

- copii preșcolari, elevi și tineri din grupurile dezavantajate, cuprinși în învățământul obligatoriu;
- părinții acestora;
- decidenți și manageri din domeniul educației, sănătății, culturii, protecției copilului, muncii și protecției sociale;
- cadrele didactice care lucrează în cadrul Scolii Podgoria,
- asociații, instituții guvernamentale și neguvernamentale cu responsabilități în domeniu (Consiliul local, Primăria).

Planul de acțiune urmărește în mod special situația copiilor din mediul rural, a copiilor cu cerințe educaționale speciale, a copiilor romi și altor copii proveniți din familii dezavantajate economic, categorii identificate ca fiind cele mai vulnerabile din punct de vedere al accesului la o educație de calitate.

2. **Respectarea și aplicarea legii și protecția elevilor discriminați**:

– Asigurarea respectării prevederilor legislației antidiscriminare, prin acțiuni specifice de investigare, constatare și sancționare a actelor de discriminare;
– Instituirea, conform legii, de măsuri și acțiuni speciale de protecție a persoanelor discriminate sau a categoriilor de persoane defavorizate;
– Monitorizarea respectării și promovării drepturilor omului:

- asigurarea accesului egal și universal la învățământul obligatoriu;
- creșterea șanselor de succes școlar pentru copiii/tinerii din zonele și segmentele sociale defavorizate (mediul rural, copiii/tinerii de etnie roma, cu CES, marginalizați sau în situație de sărăcie severă);
- creșterea oportunităților de participare școlară și de formare profesională pentru categoriile defavorizate, asigurarea unei educații de calitate pentru toți;
- profesionalizarea absolvenților învățământului obligatoriu, în vederea inserției efective pe piața muncii;
- îmbunătățirea și diversificarea formelor de suport pentru persoanele/copiii cu nevoi speciale de educație;
- extinderea principiului educației incluzive, prin creșterea participării la învățământul de masă. Informarea și formarea tuturor cadrelor didactice în promovarea principiilor egalității de șanse și a nediscriminării.

3. **Asigurarea cadrului legal adecvat** pentru respectarea deplină a drepturilor omului, a egalităţii de şanse şi implementarea normelor europene în materie de nediscriminare.

Legea prevede că toţi cetăţenii români au drept de acces egal la toate nivelurile şi formele de educaţie, indiferent de sex, rasă, naţionalitate, afiliere religioasă sau politică, statut social sau economic. Învăţământul public este gratuit. Documentele internaţionale la care România a aderat, precum şi legislaţia românească, garantează dreptul la educaţie diferenţiată în beneficiul individului, dar şi al întregii societăţi.

4. Conştientizarea problemelor discriminării

- Îmbunătăţirea educaţiei în ceea ce priveşte promovarea drepturilor omului, prevenirea şi combaterea discriminării
- Informarea elevilor, profesorilor, părinţilor cu privire la producerea de acte/fapte de discriminare, precum şi la efectele negative ale acestora asupra climatului educativ
- Informarea elevilor, profesorilor, părinţilor cu privire la drepturile şi obligaţiile ce derivă din implementarea principiilor egalităţii de şanse şi nediscriminării
- Facilitarea comunicării între elevi, profesori şi diferite organizaţii care le reprezintă interesele
- Cooperarea cu societatea civilă în implementarea Planului de acţiune pentru combaterea discriminării.

Nr. crt.	Măsuri	Activităţi specifice	Modalităţi de monitorizare	Termen	Cine răspunde
1.	Măsuri – activităţi pentru prevenirea segregării: Promo varea drepturilor şi libertăţilor fundamentale	❖ Promovarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale prin acţiuni de informare, formare şi implementare a prevederilor legale specifice. Activităţi de informare pentru prevenirea fenomenului segregării în cadrul şcolii, organizate în cadrul orelor de consiliere şi orientare, a unor acţiuni educative la nivel de şcoală, prin intermediul cărora să se realizeze:	Orele de consiliere elevi/părinţi Graficul orelor de consiliere elevi şi părinţi pe cicluri de învăţământ;	An şcolar 2023 - 2024	Educatoare Învăţător Diriginţi Director
		- promovarea principiilor şcolii incluzive; - conştientizarea dreptului la educaţie, în rândul unor minorităţi, drept statuat în Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948); ❖ Integrarea acestora în cadrul unor regulamente de ordine interioară: R.O.I.– prelucrarea elevilor, părinţilor.	Materiale informative, de propagandă: pliante, broşuri, postere tematice; -afişare la avizierul şcolii	Septembrie 2023	Consilier educativ Comisia de reactualizare R.O.I.

2.	Măsuri – activităţi pentru desegregare Implementarea prevederilor legale specifice	❖ Implementarea principiului tratamentului egal şi al egalităţii de şanse pentru toţi elevii şcolii; ❖ Asigurarea cadrului specific pentru ca politicile în domeniul discriminării să îndeplinească următoarele condiţii: - să fie pe deplin în concordanţă cu cerinţele de integrare şi conform cu standardele comunitare; -să fie cunoscute şi accesibile pentru toţi: elevi, profesori, părinţi; -să nu creeze confuzii şi să răspundă unor probleme reale; - să încurajeze şi să faciliteze comunicarea socială; - constituirea claselor pregătitoare, conform actelor normative şi legislaţiei în vigoare, şi crearea unui climat general de încredere, respect şi solidaritate; ❖ Reorganizarea la început de ciclu gimnazial a unor clase/colective de elevi pentru a evita segregarea – la nivelul claselor; ❖ **Organizarea şi constituirea Comisiei pentru Combaterea si Prevenirea Discriminării** în şcoală, în scopul promovării şi apărării drepturilor stabilite prin legislaţia antidiscriminare şi promovarea interculturalităţii; 1. Construirea unui sistem eficient pentru prevenirea discriminării; 2. Identificarea tuturor formelor de discriminare în cadrul şcolii;	Discuţii tematice, Procese verbale ale Şedinţelor cu părinţii pe clase pentru a promova desegregarea; Efectivele de elevi pe clase la început de ciclu şcolar Procese verbale ale Sedinţelor cu părinţii pe nivel de clase,	An şcolar 2023-2024 01-10.09. 2023 09. 2023	Director Responsabil comisie: prof. şi membrii acesteia Consilier educativ

	Organizarea şi constituirea Comisiei pentru Combaterea şi Prevenirea Discriminării	3. Monitorizarea şi implementarea planului institutional de desegregare; 4. Medierea conflictelor rezultate dintr-un act/faptă de discriminare; 5. Consolidarea cooperării cu societatea civilă, cu instituţiile administraţiei publice locale şi mass- media. ❖ Sprijinirea unor categorii defavorizate prin derularea unor Proiecte ❖ Organizarea unor activităţi educative extraşcolare care să promoveze diversitatea culturală şi interculturalitatea	Decizia de constituire a comisiei **pentru Combaterea si Prevenirea Discriminării** în mediul şcolar şi promovarea interculturali tăţii; Proces verbal - Sedinţă cu comitetul de părinţi la nivelul şcolii; Fişă de monitorizare a activităţii educative extraşcolare.	01.09. 2022	Director Director adjunct Consilier educativ

Director,
Prof. ANA MIHĂILĂ

CHESTIONAR ANTIBULLYING

Conceput de prof. MIHALCA ANDREIA și prof. RUSU ELENA

1. Ce este bullying-ul?

A. un comportament negativ care se întâmplă în mod repetat.
B. un comportament negativ care se întâmplă în mod repetat și cu intenția de a-i supăra pe alții.
C. un comportament negativ care se întâmplă în mod repetat și cu intenția de a-i supăra pe alții, să le creeze discomfort sau să le dea sentimental că sunt în pericol.

2. Câte tipuri de bulling cunoașteți?

A. verbal, indirect, fizic
B. fizic, direct
C. verbal, direct, indirect

3. Câte persoane pot fi implicate într-un comportament de tip bully?

A. o persoană.
B. nicio persoană
C. mai mult de două persoane

4. Care sunt rolurile celor implicați într-un comportament de tip bully?

A. conducatorul de grup/cel care agresează,
cel care încurajează/susținătorul,
copilul care protejează/protectorul
B. conducatorul de grup/cel care agresează,
cel care încurajează/susținătorul,
cel care asistă/asistentul,
cel care este agresat/ținta,
uneori copilul care protejează/protectorul
cei care ignore/ trecătorii
C. cel care încurajează/susținătorul
cel care asistă/asistentul
cel care este agresat/ținta,
cei care ignore/ trecătorii

5. Cine este conducătorul de grup/cel care agresează?

A. este o persoană care inițiază o activitate
B. este o persoană care inițiază un comportament de genul: agresiv, va râde de cineva, va împinge, va lua lucrurile cuiva.
C. este o persoană care inițiază un comportament prietenos față de cineva.

6. Cine este"ținta"?

A. este o persoană căreia îi sunt adresate injuriile, care este lovită, umilită sau căreia i se iau lucruri,
B. este o persoană exuberantă, care răde de tot și de toate,
C. este o persoană complexată care iese mereu în evidență.

7. Cine sunt"trecătorii"?

A. sunt cei care inițiază comportamentul de tip bully.
B. sunt cei care asistă la comportamente de tip bully.
C. sunt persoanele care recunosc acest tip de comportament, dar care aleg să nu facă nimic.

8. Cine este "susținătorul"?

A. Este cel care îl încurajează pe conducătorul de grup să continue comportamentul agresiv.
B. Este suporterul perfect la orice meci.
C. Este cel care trece nepăsător pe lângă comportamentul de tip bully.

9. Ce este cyberbullying-ul?

A. bullying verbal

B. bullying fizic
C. bullying prin folosirea tehnologiilor digitale.

10. Unde se poate întâmpla cyberbullying-ul?

A. pe telefon și facebook.
B. pe rețelele de socializare, pe platformele de schimb de mesaje, platformele de jocuri și pe telefoanele mobile.
C. pe youtoube.

11. Cum punem capăt agresiunii de tip cyberbullying?

A. solicitând oprirea acesteia.
B. discutând cu agresorii.
C. amprentele digitale/ înregistrările se pot dovedi utile și pot oferi dovezile necesare pentru a putea merge cu ele la poliție.

12. Dacă ești hărțuit(ă) în mediul online? Cum faci diferența dintre o glumă și bullying?

A. dar dacă te simți ofensat sau crezi că ceilalți râd **de** tine și **nu cu** tine, atunci gluma a mers prea departe.
B. dacă ”gluma” continuă chiar și după ce ai rugat persoana respectivă să se oprească și încă te frământă cele întâmplate, atunci ar putea fi vorba de bullying.
C. dar dacă te face se te simți prost și nu încetează, atunci este mai bine să ceri ajutor.

13. La ce se rezumă oprirea cyberbullying-ului?

A. la demascarea hărțuitorilor.
B. nu se rezumă doar la demascarea hărțuitorilor (bullies), ci presupune și recunoașterea faptului că toți merităm respect, atât în mediul online cât și în viața reală.
C. la respect.

14. Cu cine ar trebui să vorbesc dacă cineva mă agresează în mediul online și nu numai? De ce este important să raportezi?

A. Dacă simți că ești ținta agresiunii de tip bullying, primul pas este să ceri ajutorul unei persoane în care ai încredere, precum părinții tăi sau un membru apropiat al familiei sau un alt adult de încredere.
B. În școala ta îi poți cere ajutorul unui consilier, profesorului diriginte sau profesorului tău preferat.
C. Și dacă nu te simți confortabil să vorbești cu o persoană cunoscută, caută un serviciu de asistență telefonică din țara ta sau vorbește cu un consilier profesionist.

15. Cum putem pune capăt cyberbullyingului fără a renunța la accesul la internet?

A. este indicat să ștergi unele aplicații sau să rămâi offline o perioadă pentru a-ți da timp să îți revii.
B. utilizatorii pot să activeze o setare care folosește tehnologia inteligenței artificiale pentru a filtra în mod automat și a ascunde comentariile intimidante menite să hărțuiască sau să supere.
C. Restricționează este un instrument conceput pentru a-ți oferi posibilitatea să îți protejezi cu discreție contul ținând în același timp sub observație un hărțuitor.

BIBLIOGRAFIE PENTRU PARTEA TEORETICA

- https://parentropolis.com/solutii-antibullying-in-clasa-ta/
- https://www.unicef.org/romania/ro/pove%C8%99ti/cyberbullying-ce-este-%C8%99i-cum-%C3%AEi-punem-cap%C4%83t

RĂSPUNSURI

1. C
2. A
3. C
4. B
5. B
6. A
7. C
8. A
9. C
10. B
11. A, C
12. A, B
13. B
14. A, B, C
15. A, B, C

Prof.înv.preşcolar: Miron Florica Viorica
Şcoala Gimnazială Bonţida – Grădiniţă

Bullying-ul în grădiniţă

Bullying-ul în grădiniţă reprezintă o formă de agresiune verbală sau fizică între copii, care poate avea consecinţe negative asupra dezvoltării lor emoţionale şi sociale. Aceste comportamente sunt cauzate de lipsa de supraveghere adecvată din partea adulţilor, de educaţie şi stilul de viaţă al copiilor.

Efectele bullying-ului în grădiniţă pot fi grave şi pot include: stresul, anxietatea şi depresia copiilor care sunt victimele acestui comportament. Acest tip de agresiune poate afecta negativ stima de sine a copiilor şi relaţiile sociale. Pentru a combate bullying-ul în grădiniţă este important să acordăm o atenţie sporită supravegherii copiilor, să le oferim o educaţie adecvată despre comportamentul social şi să-i învăţăm cum să-şi exprime emoţiile în mod adecvat. De asemenea, este foarte important să se pună accentul pe dezvoltarea empatiei şi a respectului faţă de ceilalţi.

Măsurile de combatere a bullying-ului în grădiniţă includ implicarea părinţilor şi a comunităţii în educaţia copiilor, monitorizarea comportamentului copiilor în timpul activităţilor şi organizarea de sesiuni de consiliere pentru copii şi părinţi.

Exemple de măsuri pentru combaterea bullying-ului în grădiniţă:

1. Promovarea unui mediu prietenos astfel încât copiii să se simtă confortabil şi să se poată conecta cu alţi copii.
2. Încercarea empatiei şi a respectului faţă de ceilalţi. Copiii trebuie să înveţe să fie conştienţi de sentimentele şi nevoile celorlalţi şi să îi trateze cu respect.
3. Monitorizarea comportamentului copiilor în timpul activităţilor în special atunci când sunt lăsaţi singuri. Dacă se observă un comportamet inadecvat sau agresiv trebuie intervenit imediat.
4. Promovarea comunicării deschisă şi sinceră între copii şi între copii şi adulţi. Copiii trebuie să fie încurajaţi să-şi exprime sentimentele şi să găsească soluţii la probleme.

5. Educarea copiilor despre bullying. Este important să educăm copiii despre bullying şi să-i învăţăm cum să-şi exprime emoţiile în mod adecvat şi să-şi asume responsabilitatea pentru propriul comportament.
6. Implicarea părinţilor şi a comunităţii în eforturile de a combate bullying-ul în grădiniţe prin organizarea de sesiuni de consiliere pentru părinţi şi copii, invitarea unor vorbitori care să le vorbească copiilor şi părinţilor despre impactul bullying-ului.

Este foarte important să se acorde o mare atenţie bullying-ului în grădiniţă şi să se ia măsuri adecvat pentru a preveni şi combate acest comportament agresiv, astfel încât copiii să poată creşte într-un mediu sănătos şi singur.

Quilling-ul – metodă complementară de prevenire și combatere a violenței copiilor cu cerințe educative speciale

prof. MOLDOVAN GEORGETA MARIANA
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Bistrița

Un rol esenţial în evoluţia spirituală a copilului îl are arta. Educaţia prin artă decorativă, mai ales în cazul tinerilor cu dizabilități, asigură abordări terapeutice complexe şi generează la aceştia creşterea nivelului stimei de sine, motivaţiei, autocontrolului şi a gradului de implicare în activităţi în vederea formării unor abilităţi de bază necesare inserţiei sociale şi profesionale ulterioare a acestui grup vulnerabil. Educarea gustului artistic, a sensibilităţii estetice/artistico-plastice şi literare a elevilor cu cerințe educative speciale contribuie la formarea unei personalitaţi echilibrate, care va cultiva relaţii bazate pe sentimente umane, pe principii de etică, estetică şi echitate la locul de muncă.

Quilling-ul sau tehnica rulării hârtiei este o formă de artă care constă în realizarea de diferite ornamente care implică utilizarea de benzi de hârtie rulate şi lipite împreună pentru a crea modele decorative deosebite pentru felicitări, rame, tablouri, cutiuţe, suporturi pentru lumânări, coşuleţe, etc. Quillingul induce o stare de bine, de linişte, de relaxare, de înnobilare a gândurilor,a trăirilor, de experimentare continuă, de individualizare, pentru că raportarea la orice model presupune un produs finit diferit, amprentat de propria măiestrie, personalizat, individualizat.

La Centrul Școlar de Educație Incluzivă nr.1 Bistrița prin proiectul ”Cunoaștem lumea prin Quilling se urmărește dezvoltarea abilităţilor social - artistice şi comunicative necesare în conturarea unei personalităţi sănătoase a copiilor cu cerinţe educative speciale, în vederea unei inserţii ulterioare sociale mult mai facile prin utilizarea tehnicii quilling. Prin derularea acestor activități dorim să dezvoltăm aptitudini, abilități și competențe noi copiilor cu dizabilități, să sporim interesul comunității față de nevoile acestei categorii defavorizate, astfel încât să fie asigurată egalitatea de șanse, fără teama de a fi discriminați, izolați, dezavantajați, marginalizați. Prin artă, elevii cu deficiențe își manifestă aptitudinile, talentul, își dezvoltă simțul artistic și practic, tinzând pe viitor să-și dezvolte o profesie, dar și transmițând altor tineri interesul pentru artă.

Activitățile practice îmbunătățesc nivelul de cunoaștere și valorificare a competențelor artistice ale tinerilor cu dizabilități ce pot proveni din culturi și etnii diferite, prin oferirea de șanse egale tuturor de a se afirma artistic și de a beneficia de o evaluare conformă cu particularitățile lor individuale.

..

Eliberarea tensiunii, anxietăţii acumulate, perfecţionarea unor abilităţi şi deprinderi deja formate, dezvoltarea unor strategii personale de rezolvare a problemelor şi conflictelor interpersonale, optimizarea capacităţilor de autocunoaştere şi autoacceptare, precum şi înlăturarea frustrărilor acumulate şi a sentimentelor negative sunt doar câteva dintre beneficiile pe care această terapie le aduce.

SĂ FIM PRIETENI – FĂRĂ BULLYING

Prof. Moldovan Liliana, Grădinița cu program prelungit nr.16, Târgoviște
Prof. Leafu Mariana, Grădinița cu program prelungit nr.16, Târgoviște

”*Să fim prieteni – Fără Bullying”* este un program implementat de Organizația Salvați Copiii România cu sprijinul financiar al Fundației OMV Petrom.

Programul a fost lansat în 2007 la inițiativa alteței Sale regale, Regina Maria a Danemarcei și are la bază cercetări științifice de ultimă oră, este ușor de integrat în rutina zilnică, fiind implementat în parteneriat cu Mary Foundation și Save the Children Danemarca, pornind de la metodologia Free of Bullying. Programul este implementat în creșe, grădinițe și școli în Groenlanda, Insulele Feroe, Estonia, Islanda și Franța. Începând cu ianuarie 2020, Salvați Copiii România a adaptat metodologia, introducând ”*Să fim prieteni”* și în grădinițele din România, cu sprijinul Ministerului Educației și CMBRAE.

La începutul anului școlar 2024-2025, am răspuns și noi apelului lansat de Organizația Salvați Copiii către Grădinițele din Dâmbovița de a se înscrie în cadrul programului de prevenire a bullyingului ”*Să fim prieteni – Fără Bullying*”.

Fiind selectată să facă parte din program, Grădinița cu program prelungit nr.16 Târgoviște beneficiază de:

- Acces la o metodologie de lucru care previne bullyingul și creează relații mai bune între copii, cadre didactice și părinți;
- Formarea întregului personal didactic pentru a utiliza cu succes metodologia *Să fim prieteni;*
- Materiale didactice specifice – Valiza cu resurse dedicată cadrelor didactice și ursulețiii prietenoși cu care se lucrează la grupă;
- Acees la sesiuni de sprijin organizate lunar de către specialiști în domeniul educației.

Programul a fost construit pornind de credința potrivit căreia un puternic simț al comunității și relațiile pozitive dintre copii previn excluderea și bullying-ul. ”*Să fim prieteni*„ pleacă de la premisa că bullying-ul este întodeauna responsabilitatea adulților. Adulții care se află zilnic în preajma copiilor sunt în măsură să prevină cel mai bine bullying-ul și au o influență majoră asupra atitudinilor și comportamentelor copiilor lor, de aceea este foarte importantă colaborarea dintre cadrele didactice și familiile copiilor.

Principapul obiectiv al programului este să prevină bullying-ul prin:

- Dezvoltarea unor comunități pozitive în care copiii se tolerează și se respectă reciproc;
- Dezvoltarea abilităților copiilor de a avea grijă unii de ceilalți și de a avea curajul să-și apere prietenii care nu se pot apăra singuri;
- Crearea unei culturi incluzive bazată pe valori – **toleranță, grijă, curaj și respect**, valori după care se ghidează educatorii și părinții deopotrivă.

Principalele activități ale programului:

Formarea specialiștilor: Scopul cursului este, pe de o parte, să prezinte programul ca pe un ajutor în procesul de învățare și să informeze cu privire la bullying, și, pe de altă parte, să introducă instrumente de consolidare a colaborării dintre cele trei grupuri țintă ale programului: specialiști, părinți și copii.

Practicile sociale: Discuțiile de grup (întrunirile copiilor) unde sunt folosite cartonașe de conversație pentru a inița discuțiile, folosirea Ursulețului Prietenos pentru moderarea discuțiilor, masajul însoțit de povești terapeutice și activitățile ritmice. Practicile sociale întăresc spiritul comunitar al copiilor. Împreună cu practicile sociale, sunt folosite activități

specifice pentru a întări grupul de copii, ca întreg. Activitățile în grup creează contextul în care copiii au experiențe distractive și astfel se consolidează spiritul comunitar și se promovează relațiile sociale pozitive.

Valizele cu resurse: Valiza cu resurse a fost creată pentru specialiști, părinți și copii, deoarece bullying-ul cere ca toți cei vizați să fie implicați și motivați. Valiza conține Ursulețul prietenos, mascota programului și un set de ursuleți mici (câte unul pentru fiecare copil din grupă), ghidul specialiștilor, 3 cărți cu activități specifice programului, fișe și cartonașe de conversație, scrisori pentru părinți, afișe și multe alte instrumente ce pot fi utilizate în lucrul cu copiii.

Exemple de activități:

Eu am grijă de...

În cadrul acestei activități, participanților li se va aminti despre prietenie, importanța relațiilor pozitive și ce putem face pentru a fi buni prieteni pentru cei din jur.

Scopul fiind de a dezvolta empatia, grija față de semeni, de a crea cadrul perfect în care copiii să manifeste comportamente de respect, responsabilitate și să își întărească sentimentul de apartenență la grup.

Copiii sunt rugați să-și aleagă o jucărie preferată. Aceștia sunt îndemnați să vorbească despre jucăria aleasă facând o analogie cu prietenii de joacă. Ce reprezintă pentru tine un prieten?, Ce sunt prietenii?, Ce activități realizezi cu prietenii?, Cum ne comportăm cu ei? Copiilor le este solicitat ca pe parcursul unei zile să aibă grijă de jucăria aleasă, să se comporte ca un bun prieten cu ea, să se asigure că: mănâncă, se joacă, respectă rutina zilnică. A doua zi, aceștia povestesc experiența din ziua anterioară: ce activități au desfășurat, cum s-au simțit ei, cum cred ca s-a simțit jucăria, insistând pe importanța grijii, atenției și cum putem să fim buni prieteni pentru cei din jur.

Masaj pentru copii

În cadrul acestei activități, copiii au discutat despre ce înseamnă bullyingul și impactul său asupra celor implicați.

Scopul fiind de a dezvolta copiilor conștientizarea corporală, stima de sine și senzația de relaxare. Una dintre aceste activități a fost ”Micul păianjen”. În timp ce un copil desena pe spatele celuilalt, s-au purtat discuții despre importanța comunicării non-verbale și a înțelegerii sentimentelor celorlați. Aceștia au fost provocați să să descrie cum se simt ceilalți când sunt atinși și cum pot fi respectate limitele personale.

Copiii pun limite

Scopul acestei activități este de a sprijini copiii atunci când stabilesc limite pentru ei înșiși și pentru ceilalți.Copiii au diferite temperamente și niveluri de toleranță și, prin urmare, au limite diferite. Când copiii experimentează un tratament nedrept, este important să-i învățăm și să-i sprijinim să spună: ”*Stop, nu-mi place asta!”* Unor copii le este greu să spună ”*Stop!”* și poate fi nevoie de efortul reunit din partea adulților pentru a-i învăța acest lucru. În cadrul acestei activități, copiii au fost învățați să folosească gestul cu mâna care semnalizează STOP în timp ce spun asta. Când copiii învață să reacționeze la un tratament nedrept sau la încălcări de limite, acest lucru le îmbunătățește stima și respectul de sine.

Concluzii

Ca urmare a implementării metodologiei și a suportului oferit de Salvați Copiii, la finalul primelor două module, impactul programului în Grădinița cu program prelungit nr.16 Târgoviște este următorul:

- Reducerea comportamnetelor de excluziune socială;
- Reducerea comportamentelor agresive;
- Copiii se joacă împreună mai bine și sunt mai amabili în interacțiunile reciproce;
- Copiii au devenit mai curajoși în modul în care își apără prietenii.

Bibliografie

- Să fim prieteni-Fără bullying-Ghid pentru specealiștii din grădinițe., 2023, Editor: Mary Foundation și Salvați Copiii Danemarca;
- https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/educatie/educatie-prescolara/prevenirea bullyingului-in-gradinite/resurse-utile

1. INIMA MOTOTOLITĂ

Obiectiv: Sensibilizarea elevilor în ceea ce privește consecințele emoționale negative ale bullyingului asupra victimelor

Durata: 50 minute

Metode: brainstorming, lectură, joc didactic, dezbatere, problematizare

Materiale: coli A4, markere, post-ituri

Scenariul activității:

Activitatea debutează cu lectura unei scurte povestioare cu titlul „Două ulcioare” (https://clasamea.eu/texte-despre-toleranta/), după care elevii sunt invitați să își exprime părerea referitoare la morala acestui text, fiind ghidați către următoarea concluzie: fiecare dintre noi avem atât calități ,cât și defecte care ne fac unici, deosebiți și fac ca viața împreună să fie mult mai interesantă și este foarte important să nu ne judecăm în funcție de acestea, ci să ne respectăm reciproc.

Apoi elevii primesc post-ituri pe care, în perechi, trebuie să noteze ce cred ei că simte un copil care este victimă a bullying-ului. Post it-urile sunt citite și lipite pe tablă formând o inimă (cu ajutorul unui contur desenat în prealabil)

Individual, pe o coală A4, elevii sunt rugați să deseneze o inimă pe care ulterior să o decoreze cât mai frumos și în interiorul căreia să scrie numele celor mai dragi persoane.

La finalizarea desenului elevilor li se solicită să mototolească foaia de hârtie însă fără a o rupe. Se va acorda un timp elevilor pentru a duce la bun sfârșit această acțiune, care pentru mulți este destul de dificilă. După ce fiecare elev a transformat coala de hârtie într-un ghemotoc, sunt rugați să desfacă hârtia și să încerce să o îndrepte la loc, astfel încât să nu mai existe nicio cută. Acest lucru nefiind posibil, elevilor li se cere să își exprime punctul de vedere referitor la însemnătatea acestei activități. Se va concluziona faptul că, rănile emoționale provocate de bullying (cele care apar și pe post-it-urile afișate pe tablă), sunt foarte adânci și chiar dacă aparent victimele trec peste aceste momente, suferința emoțională persistă pentru foarte mult timp, uneori chiar pentru totdeauna.

La final, elevii sunt rugați să scrie pe tablă, în interiorul inimii, un cuvânt care să exprime o acțiune sau o valoare morală (exemplu: prietenie, empatie, acceptare, generozitate) ce poate să contribuie la prevenirea bullyingului și să păstreze în ghiozdane desenele realizate, astfel încât, de fiecare dată când le vor revedea, să își amintească cât de important este să avem grijă de sufletele celor din jurul nostru.

2. „IARTĂ-MĂ!” nu șterge urmele

Obiective: - Dezvoltarea mecanismelor de cooperare și implicarea în sarcina colectivă
-Conștientizarea efectelor comportamentelor de tip bullying

Durata: 150 de minute cu pauze de 10 min intercalate pe parcursul desfășurării activităților

Metode: - Metoda piramidei sau bulgărele de zăpadă aplicată

Este o metodă care îmbină activitatea individuală cu cea desfăşurată în mod cooperativ, în cadrul grupurilor mici – produsul final fiind rezultatul muncii depuse de întregul colectiv al echipei.

În aplicarea acestei metode trebuie respectate următoarele etape:

1. Prezentarea introductivă de către profesor a temei
2. Lucrul individual combinat cu cel de grupă
3. Reuniunea în grupul mare al clasei
4. Gruparea rezultatelor finale într-o expoziție de lucru colectivă
5. Analiza rezultatelor şi trasarea concluzii

Materiale: - foi de flipchard, carioci, culori, bandă adezivă colorată

Scenariul activității:

1. ARANJAREA CLASEI

Băncile și scaunele sunt așezate pentru a putea lucra elevii în echipe, 5/6 echipe, depinde de colectivul clasei, dar să nu depășească 5 elevi într-o echipă.

2. GRUPAREA

Se realizează prin metoda „Șarpelui”: coordonatorul ia un elev de mână și se plimbă printre bănci, elevul ia alt elev și tot așa până se alege toți elevii, astfel se formează un șir bazat pe prietenii . În pasul următor se trece la numărătoarea de la 1 la 5/6 și fiecare
elev se duce la echipa cu numărul pronunțat.

*Sugestie: Trimte-ți elevii la bănci pe măsură ce rostesc numărul.

3. ACTIVITATEA

Fiecare echipă primește câte un „om alb” pe care trebuie să îl personalizeze lucrând fiecare elev cum poate mai bine cu carioci și
culori.

4. PRODUSUL

Pe rând echipele vin în față și își prezintă „omul colorat”.

5. FAPTE ȘI CONSECINȚE

După ce a prezentat produsul și i-a evidențiat calitățile se trece la etapa de prezentarea jignirilor folosite de copiii. Elevilor care au
prezentat produsul li se solicită să spună cuvinte urâte pe care și le spun colegii între ei în clasă. Pentru fiecare cuvânt urât sau expresie coordonatorul rupe o parte din om și o dă elevului. Se purcede așa până rămâne doar capul. Este important ca bucățile să nu fie foarte mici (mâna în două, piciorul cam în 3).

Pentru etapele **4 și 5** activitățile sunt legate: elevii ies prezintă proiectul și apoi îi adresează expresiile urâte, apoi merg la bancă cu băcățile rupte și urmează altă echipă.

6. ÎNCERCĂM SĂ REPARĂM

Fiecare echipă primește bandă adezivă colorată și încearcă să lipească bucățile din om pentru a reforma figura inițială.

7. URMELE

Toți omuleții refăcuți se lipesc pe tablă.

8. REFLECTAREA

Minutul de reflexie: elevii se uită pe tablă și se gândesc la semnificația „urmelor”.

Apoi se discută și se concluzionează faptul că după ce rănim prin vorbe sau fapte „Iartă-mă!” nu șterge urmele și în special că ține de fiecare în parte să ne abținem din a ne comporta necivilizat.

9. LINIA VIITORULUI LIMPEDE

Se întinde o sfoară da la un capăt la altul al clasei în fața clasei asfel încât între tablă și sfoară să aibă loc tot colectivul de elevi.

Le explicăm copiilor că este linia care separă trecutul de viitor și pentru că nu putem schimba trecutul putem sa ne construim viitorul și pentru asta e nevoie să lăsăm neplăcerile în trecut.

10. PĂȘIM SPRE VIITOR

Fiecare copil, în șir, trece pe rând pe sub sfoară pentru a lăsa simbolic trecutul în urmă.

3.EMOȚIA CE MĂ PROVOACĂ

Obiectiv: dezvoltarea abilităților de analiză si exprimare eficientă a trăirilor afective (inteligenței emoționale)

Durata: 50 minute

Metode: conversația euristică , exemplul, introspecția, lucrul în grupuri mici, descoperirea dirijată

Materiale: fișa ”Emoția ce MĂ provoacă” (Anexa 1), afișul ”Emoția ce NE provoacă”(Anexa 2)

Scenariul activității:

Elevii sunt îndemnați să exemplifice diverse tipuri de trăiri emoționale, reamintindu-și cele 6 emoții de bază. Apoi li se dă spre completare, individual, fișa ”Emoția ce MĂ provoacă” cu specificația să aleagă și descrie o emoție pe care au trăit-o frecvent, intens sau problematic în ultima perioadă . Apoi se vor grupa alături de cei care au descris trăiri identice sau similare, urmând cele 6 emoții de bază : Grupul Bucurie, Grupul Furie, Grupul Teamă, Grupul Surpriză, Grupul Dezgust, Grupul Tristețe.

Desigur se poate constitui un grup al Iubirii dacă sunt mai mulți care au ales acest sentiment sau un grup al Emoțiilor Unice pentru cei care nu se vor alătura celorlalte grupurilor. Sarcina grupurilor va fi să împărtășească aspectele descrise și să identifice lucrurile care le au în comun cât și cele care le consideră utile și eficiente în exprimarea emoției respective. Aceastea vor fi sumarizate pe afișul ”Emoția ce NE provoacă”. Afișele vor fi prezentate și analizate în grupul mare.

Anexa 1.

*EMOȚIA CE **MĂ** PROVOACĂ:*

……

Cum te-ai simțit?

Ca și cum.... ?

Cum reacționează corpul tău la această emoție?

Unde se localizează emoția?

Cum arăți această emoție?

Ce ți-ar plăcea să faci când trăiești această emoție?

Ce ar fi cel mai benefic/eficient/ sănătos de făcut atunci când trăiești această emoție?

Anexa 2

Emoția ce NE provoacă:

Desen Emoție (mov)

În corp

În suflet / Ce arătați celorlalți/ Ce v-ar plăcea să arătați/ Ce considerați eficient în exprimarea emoției?

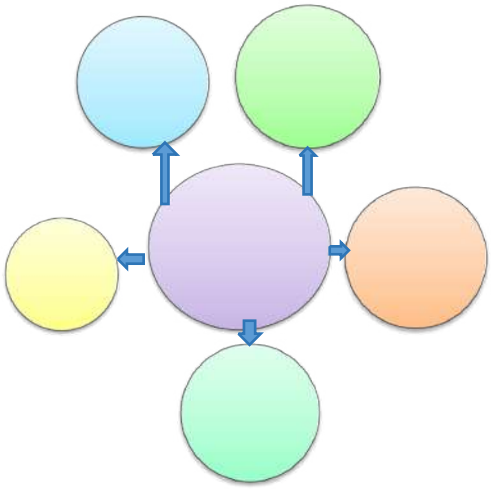

4.ROLE-PLAYING (30 MINUTE)

1. Instrucțiuni pentru Role-Playing:
- Se împarte clasa în grupuri mici (4-5 elevi).
- Fiecare grup primește un scenariu care descrie o situație de bullying. Exemple:
  - Un elev este tachinat constant de colegii săi pentru aspectul fizic.
  - Un elev este exclus din activitățile de grup și ignorat de colegi.
  - Un elev primește mesaje de hărțuire pe rețelele de socializare.

2. Desfășurarea activității:
- Fiecare grup trebuie să pregătească și să joace un scurt scenariu care să includă:
  - Identificarea problemei de bullying.
  - Reacția victimei și a martorilor.
  - O modalitate pozitivă de a interveni și a rezolva problema.

3. Discuție de grup:
- După fiecare reprezentație, se discută cu clasa despre ce s-a întâmplat și despre cum s-au simțit participanții.
- Se identifică împreună ce a fost bine și ce ar putea fi îmbunătățit în modul de intervenție.

5.CREAREA UNEI CAMPANII ANTI-BULLYING (30 MINUTE)

1. Brainstorming:
- Se împarte clasa în grupuri mai mici și distribuie post-it-uri și markere.
- Fiecare grup trebuie să vină cu idei pentru o campanie anti-bullying. Idei de campanie pot include:
  - Slogane și mesaje anti-bullying.
  - Afișe și desene care să promoveze respectul și empatia.
  - Activități sau evenimente școlare pentru a crește conștientizarea (de exemplu, Ziua Internațională Anti-Bullying).

2. Crearea materialelor:
- Fiecare grup își prezintă ideile și începe să creeze materialele campaniei (afișe, desene, mesaje).
- Se încurajează elevii să fie creativi și să folosească diverse materiale (culori, desene, colaje).

3. Prezentare și afișare:
- Fiecare grup își prezintă materialele în fața clasei.
- Afișează materialele în clasă sau pe holurile școlii pentru a împărtăși mesajele cu toți elevii.

ACTIVITATE DE ÎNVĂȚARE **RED**

Disciplina: Consiliere și dezvoltare personală, clasa a IV-a (disciplină opțională)
Activitatea : **Prevenirea Bullying-ului în școală**

Competența generală . Adoptarea atitudinilor pozitive față de sine şi a unui stil de viaţă sănătos şi echilibrat

Competența specifică vizată: 1.2. Autoevaluarea stilului de viață sănătos în raport cu mediul de viață

Obiectivul: Să crească nivelul de autoconștientizare și să explore părerile și nevoile elevilor privind siguranța și bunăstarea la școală, și percepția și înțelegerea indivizilor cu privire la bullying și violență.

Descrierea activității de învățare:

În etapa de pregătire a activității se aleg cartonașe în patru culori: verde, galben, portocaliu și roșu, marker pentru flipchart, bandă adezivă, foarfece, o foaie de flipchart cu un semn de STOP desenat în mijloc sau unul similar.

Elevii sunt invitați să lucreze individual, arătându-le cartonașele colorate și explicați-le faptul că întrebările corespunzând fiecărei culori. Profesorul scrie întrebările și pe o foaie de flipchart.

Verde: Ce ar trebui ceilalți (elevi sau profesori) să facă să mă simt bine și în siguranță în clasă/școală, în relațiile cu colegii mei de clasă?

Galben: Ce mă face să mă simt prost sau supărat în relațiile cu ceilalți din clasă/școală?

Portocaliu: Ce mi se pare foarte rău, ofensator și dureros în relațiile cu ceilalți din clasă/ școală?

Roșu: Care mi se pare cel mai rău lucru în relațiile cu ceilalți, un „respinge” pentru mine?

Fiecare elev ia unul sau mai multe cartonașe din fiecare culoare, scriind un câte un răspuns pe un cartonaș - tot ce contează pentru ei e să se simtă în siguranță la școală. Nimeni nu este obligat să-și scrie numele pe cartonaș. Acordați-le aproximativ 10 minute pentru această sarcină.

Când toată lumea este gata, colectați cartonașele și împărțiți-le pe culori. Citiți cu voce tare și puneți cartonașele pe flipchart grupate pe culori.

Dacă un răspuns apare de mai multe ori pe aceeași culoare (ex. verde), puneți-l doar o dată. Dacă apare pe cartonașe de culori diferite (ex. unii elevi portocaliu, alții galben)a tunci puneți toate cartonașele.

În discuție, adresați-vă diferitelor percepții cu privire la bullying.

Adresați elevilor următoarele întrebări pentru a conduce la o discuție/dezbatere despre bullying.

1. Ce situații din școală/clasă vă imaginați atunci când vă gândiți la aceste afirmații?
2. De ce aveți nevoie pentru a vă simți în siguranță? De ce aveți nevoie pentru a vă proteja granițele?
3. Cum vreți să fiți tratați de ceilalți? Și cum îi tratați pe ceilalți?
4. Ce înseamnă bullying-ul pentru tine? Înseamnă bullying-ul același lucru pentru noi toți?

La sfârșitul activității elevii vor viziona un filmulet care transmite mesajul **stop –bullying**
https://youtu.be/lJbhmDpj8wk
https://youtu.be/lJbhmDpj8wk?t=45

Metode eficiente de combatere a violenței și bullyingului

Prof. Ioana Alexandra Morar

Școala Gimnazială „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca, Cluj

Violența și bullyingul în școli reprezintă o problemă semnificativă care afectează negativ climatul educațional și dezvoltarea elevilor. Școala Gimnazială "Iuliu Hațieganu" din Cluj-Napoca este dedicată creării unui mediu sigur și propice pentru învățare, punând un accent deosebit pe prevenirea și combaterea apariției acestor fenomene. Articolul de față explorează cauzele și efectele violenței și bullyingului în școli și descrie strategiile implementate pentru a asigura un mediu educațional sigur și armonios la clasele de gimnaziu.

Cauzele violenței și bullyingului în școli

Identificarea cauzelor violenței și bullyingului în școli este esențială pentru dezvoltarea strategiilor de prevenire și intervenție. Printre principalele cauze se numără:

1. Factori individuali: Problemele de comportament, tulburările emoționale și lipsa abilităților sociale ale unor elevi pot duce la manifestări violente.
2. Factori de mediu: Un mediu familial disfuncțional, expunerea la violență în comunitate sau mass-media, precum și lipsa unei supravegheri adecvate contribuie la comportamentele agresive.
3. Factori școlari: Lipsa unei politici clare anti-violență, relațiile tensionate între elevi și profesori și un climat școlar negativ pot favoriza apariția violenței.

Efectele violenței și bullyingului asupra elevilor și comunității școlare

Violența și bullyingul în școli au efecte negative profunde, afectând întreaga comunitate școlară:

- Elevi: Aceștia pot suferi de anxietate, depresie, scăderea performanțelor școlare și chiar abandon școlar.
- Profesori: Violențași bullyingul generează stres și frustrare, afectând capacitatea de predare și relația cu elevii.

- Climat școlar: Violența și bullyingul creează un mediu nesigur, afectând moralul și implicarea elevilor și a părinților în activitățile școlare.

Strategii de combatere a violenței și bullyingului

La Școala Gimnazială "Iuliu Hațieganu", au fost adoptate și implementate mai multe strategii pentru a combate violența și bullyingul, asigurând un mediu sigur și favorabil învățării:

1. Educația Emoțională și Socială: Implementarea programelor de educație emoțională și socială pentru a dezvolta abilități de gestionare a emoțiilor, comunicare eficientă și rezolvare a conflictelor. Aceste programe includ sesiuni de dezvoltare personală și ateliere interactive.
2. Supravegherea Activităților: Îmbunătățirea supravegherii în timpul pauzelor și al activităților extracurriculare pentru a preveni comportamentele agresive. Este esențială prezența unui personal dedicat care să monitorizeze constant elevii.
3. Consiliere și Sprijin Psihologic: Oferirea de servicii de consiliere pentru elevi, profesori și părinți pentru a aborda problemele personale și emoționale. Școala colaborează cu psihologi și consilieri pentru a oferi suport adecvat tuturor celor implicați.
4. Politici Clare Anti-Violență: Stabilirea unui cod de conduită clar, care include sancțiuni pentru comportamentele violente și mecanisme de raportare a incidentelor. Politicile sunt comunicate transparent elevilor și părinților, asigurându-se că toți membrii comunității școlare sunt informați și implicați.
5. Implicarea Părinților: Organizarea de sesiuni de informare și ateliere pentru părinți, pentru a-i ajuta să recunoască semnele de violență și bullying și să sprijine comportamentele non-violente. Colaborarea cu părinții este crucială pentru succesul strategiilor anti-violență.

Implementarea și monitorizarea eficienței

Implementarea strategiilor anti-violență și anti-bullying necesită colaborare și coordonare între toți membrii comunității școlare. Monitorizarea eficienței acestora se realizează prin:

- Evaluări Periodice: Aplicarea de chestionare și interviuri periodice pentru a evalua percepția elevilor și profesorilor asupra climatului școlar și pentru a identifica eventualele probleme.
- Analiza Incidentelor: Colectarea și analizarea datelor referitoare la incidentele de violență pentru a identifica tiparele și pentru a ajusta strategiile în funcție de necesități.

- Feedback Continu: Solicitarea de feedback constant din partea elevilor, profesorilor și părinților pentru a îmbunătăți continuu măsurile anti-violență.

În concluzie, putem afirma că combaterea violenței și a bullyingului în Școala Gimnazială "Iuliu Hațieganu" din Cluj-Napoca este un proces continuu și complex, care necesită implicarea activă a tuturor membrilor comunității școlare. Prin implementarea unor strategii bine definite și prin monitorizarea constantă a acestora, școala reușește să creeze un mediu sigur și favorabil dezvoltării armonioase a elevilor. Educația emoțională și socială, consilierea și sprijinul psihologic, precum și implicarea părinților sunt elemente esențiale în acest demers.

Bibliografie selectivă:

Petre, Andrei. Violența școlară: Factori de risc și strategii de prevenire. Editura Didactică și Pedagogică, 2016, București.

Popescu, Ioana. Copiii și violența în școală: Studiu de caz în mediul urban și rural. Editura Casa Cărții de Știință, 2018, Cluj-Napoca.

Mihai, Raluca. Bullying-ul în școli: Cauze, efecte și intervenții. Editura Polirom, 2015, Iași.

Dumitrescu, Alina. Violența în mediul școlar: Politici educaționale și bune practici. Editura Universității de Vest, 2019, Timișoara.

Nica, Ana-Maria. Gestionarea conflictelor în școală: Metode și tehnici de mediere. Editura Transilvania, 2017, Brașov.

Creație virtuală: promovarea mesajelor antybulling prin scurtmetraje

Prof. Ioana Alexandra Morar
Școala Gimnazială „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca, Cluj

Bullyingul, un fenomen persistent și complex, afectează profund experiența educațională și dezvoltarea emoțională a elevilor. Prevenirea și combaterea bullyingului necesită intervenții bine structurate, care să includă educația pentru empatie, conștientizarea și implicarea activă a tuturor actorilor comunității școlare: elevi, profesori, părinți și instituții partenere.

Conform studiilor internaționale, bullyingul afectează circa 20-30% dintre elevii din școlile europene, având consecințe negative asupra stimei de sine, performanțelor academice și relațiilor interpersonale. Formele de manifestare includ bullying fizic, verbal, emoțional și, tot mai frecvent, cyberbullying. Prevenirea eficientă implică dezvoltarea unor strategii care să abordeze cauzele profunde ale fenomenului, promovând valori precum empatia, respectul și solidaritatea.

Un exemplu remarcabil de bune practici este implicarea elevilor clasei a VI-a C de la Școala Gimnazială „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca în cadrul Concursului național de creație virtuală „Vocea ta e soluția”, organizat în cadrul campaniei „Tăcerea e tot violență. Vocea ta e soluția”.

Acest concurs, o inițiativă a Ministerului Afacerilor Interne și a Ministerului Educației, a avut ca scop conștientizarea și promovarea siguranței în mediul școlar. Elevii au creat un scurtmetraj inspirat din experiențe cotidiene, transmițând un mesaj puternic: „Nimeni nu trebuie să fie singur în fața violenței”. Materialul vizual evidențiază importanța solidarității și responsabilității colective, subliniind necesitatea sancționării comportamentelor agresive.

Mesajul scurtmetrajului a fost rezultatul unei colaborări strânse între elevi și profesori, care au facilitat discuții despre bullying, empatie și rezolvarea conflictelor. Creativitatea elevilor s-a concretizat într-un produs artistic care a fost apreciat la nivel județean, devenind un

exemplu elocvent al modului în care educația prin empatie poate transforma comunitatea școlară.

Educația prin empatie: fundament al prevenirii bullyingului

Empatia reprezintă abilitatea de a înțelege și de a răspunde emoțiilor celorlalți. În mediul educațional, dezvoltarea empatiei contribuie la reducerea agresivității și la crearea unui climat sigur și incluziv. Următoarele metode și tehnici sunt esențiale pentru promovarea empatiei:

1. **Ateliere de dezvoltare emoțională**
    - Organizarea de sesiuni interactive, în care elevii explorează emoțiile proprii și ale colegilor lor.
    - Activități precum desenul sau jurnalul emoțiilor contribuie la conștientizarea sentimentelor.
2. **Jocuri de rol**
    - Simularea unor situații reale de bullying pentru a învăța cum să reacționeze adecvat.
    - Implicarea tuturor elevilor pentru a explora perspective diferite (agresor, victimă, martor).
3. **Lecturi tematice și discuții ghidate**
    - Utilizarea poveștilor care promovează empatia și soluțiile pașnice la conflicte.
    - Dezbateri pe teme precum drepturile copiilor și responsabilitatea socială.
4. **Proiecte colaborative**
    - Implicarea elevilor în activități de grup, cum ar fi realizarea de postere sau scurtmetraje.
    - Stimularea cooperării prin obiective comune.

Proiectul elevilor de la Școala Gimnazială „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, înscris în Concursul național de creație virtuală „Vocea ta e soluția” a demonstrat eficiența metodelor bazate pe empatie. Printre rezultate se numără:

- Creșterea conștientizării fenomenului de bullying în rândul elevilor.
- Dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare.
- Reducerea incidentelor de bullying în școală, datorită implicării active a elevilor și cadrelor didactice.

Alte metode de intervenție

Pe lângă educația prin empatie, următoarele strategii pot fi recomandate pentru prevenirea și combaterea bullyingului:

1. **Politici clare anti-bullying**
    - Elaborarea unui regulament intern care să includă sancțiuni ferme pentru comportamentele agresive.
    - Comunicare transparentă cu părinții și elevii despre aceste politici.
2. **Suport psihologic**
    - Oferirea de consiliere pentru victime, agresori și martori.
    - Integrarea activităților de mindfulness pentru reducerea stresului și creșterea rezilienței.
3. **Campanii de sensibilizare**
    - Organizarea de evenimente tematice, precum zilele anti-bullying.
    - Realizarea de materiale informative atractive (postere, videoclipuri).
4. **Implicarea comunității**
    - Colaborarea cu organizații locale pentru desfășurarea unor programe educative.
    - Organizarea de sesiuni de formare pentru părinți, care să înțeleagă rolul lor în prevenirea bullyingului.

Concluzii și recomandări

Scurtmetrajul realizat de elevii Școlii Gimnaziale „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca cu scopul prevenirii violenței și bullyingului demonstrează că educația prin empatie poate schimba atitudinile și comportamentele elevilor. Inițiativele creative, care implică activ elevii, sunt cheia prevenirii violenței în mediul școlar. Este esențial să continuăm să promovăm valori precum respectul, solidaritatea și responsabilitatea.

Bibliografie

1. Cărăbuț, Dorin, *Educația pentru relații armonioase*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2016.
2. Goleman, Daniel, *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București, 2008.
3. Muntean, Ana, *Psihologia copilului și a adolescentului*, Editura Polirom, Iași, 2014.

4. Olweus, Dan, *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*, Wiley-Blackwell, Oxford, 1993.
5. Rigby, Ken, *Bullying in Schools: And What to Do About It*, Editura Jessica Kingsley Publishers, Londra, 2007.
6. Salmivalli, Christina, *Bullying and Victimization: The Peer Group Perspective*, Editura Routledge, Londra, 2010.
7. Zimbardo, Philip, *Efectul Lucifer: De ce oamenii buni devin răi*, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2008.

Prevenirea și combaterea bullyingului în mediul școlar

Introducere

Bullyingul reprezintă una dintre cele mai mari provocări ale sistemului educațional contemporan, având consecințe semnificative asupra dezvoltării emoționale, sociale și academice ale elevilor. Combaterea acestui fenomen necesită o abordare strategică, care să includă atât prevenirea, cât și educarea elevilor cu privire la importanța empatiei și a comunicării eficiente. Acest articol prezintă un model structurat de bune practici pentru prevenirea și combaterea bullyingului în mediul școlar, bazat pe activități interactive și metode educaționale bine fundamentate.

Scopul și obiectivele

Activitățile propuse în cadrul acestui model au ca scop principal reducerea incidenței bullyingului în mediul școlar prin dezvoltarea unor competențe esențiale în rândul elevilor și cadrelor didactice. Printre obiectivele specifice se numără:

- Creșterea gradului de conștientizare a formelor și efectelor bullyingului asupra participanților la actul educațional;
- Dezvoltarea abilităților de comunicare asertivă și de rezolvare a conflictelor în rândul elevilor;
- Promovarea empatiei ca valoare centrală în interacțiunile sociale;
- Crearea unor strategii sustenabile de prevenire și intervenție.

Metodologie

Abordarea metodologică include utilizarea unor metode interactive, precum problematizarea, jocurile de rol, activitățile de grup și autoevaluarea. Fiecare activitate este gândită să fie aplicabilă atât în clasele mici, cât și în cele mari, iar durata lor variază între 50 și 60 de minute, oferind flexibilitate cadrelor didactice. Resursele utilizate includ fișe de lucru, materiale vizuale și chestionare, toate având scopul de a încuraja implicarea activă a elevilor.

Descrierea activităților

1. **Introducerea tematicii prin exerciții interactive**
   Activitatea începe printr-un exercițiu de spargere a gheții, menit să încurajeze elevii să reflecteze asupra propriilor experiențe. Profesorul adresează întrebări precum:
   - "Ai fost vreodată jignit de un coleg?"
   - "Ai fost martor la o situație de bullying?"
   - "Te-ai simțit vreodată exclus dintr-un grup?"

   Răspunsurile oferite permit profesorului să introducă subiectul într-un mod sensibil, creând un mediu sigur pentru discuții ulterioare.
2. **Clasificarea și analiza formelor de bullying**
   Elevii sunt ghidați să identifice și să clasifice formele de bullying: verbal, fizic, relațional, emoțional și cibernetic. Prin intermediul unei discuții de grup, se evidențiază diferențele și se analizează impactul fiecărei forme asupra victimelor și asupra mediului școlar.
3. **Jocuri de rol pentru înțelegerea perspectivei celorlalți**

Grupurile de elevi primesc scenarii care descriu situații reale de bullying. Prin asumarea diferitelor roluri (victimă, agresor, observator, cadru didactic, părinte), elevii sunt provocați să găsească soluții creative și constructive. Fiecare grup prezintă apoi concluziile și strategiile discutate, contribuind astfel la o învățare colaborativă.

4. **Dezvoltarea empatiei prin activități practice**
   Profesorul facilitează exerciții care îi încurajează pe elevi să se pună în locul altora. Un exemplu este completarea frazelor precum:
   - "Cum crezi că se simte cineva care este exclus dintr-un grup?"
   - "Ce ai face pentru a sprijini un coleg care este ținta unor remarci răutăcioase?"

   Activitatea ajută la clarificarea conceptelor de empatie, simpatie și compasiune și evidențiază importanța unei atitudini deschise și înțelegătoare.
5. **Promovarea comunicării asertive**
   Elevii sunt învățați să distingă între comportamente pasive, agresive și asertive. Prin exemple și exerciții, aceștia învață să exprime ferm și respectuos propriile nevoi, să gestioneze conflictele și să răspundă pozitiv provocărilor interpersonale.

Caz practic: Comunicarea asertivă ca soluție pentru bullying

Un exemplu relevant de activitate îl constituie prezentarea cazului unui elev, Ionuț, care este tachinat în mod constant de colegul său Mihai. Profesorul propune acest scenariu pentru analiză:

- Ionuț încearcă să restabilească relația printr-un gest prietenos, dar Mihai reacționează negativ, continuând să-l marginalizeze.
- Elevii sunt invitați să identifice comportamentele agresive și pasive din scenariu și să ofere soluții asertive pentru Ionuț și Mihai.

Această activitate ilustrează clar impactul comunicării asertive și ajută elevii să înțeleagă cum pot transforma o situație tensionată într-o oportunitate de creștere personală.

Rezultate și concluzii

Implementarea activităților descrise a demonstrat eficacitatea lor în reducerea incidenței bullyingului și în crearea unui mediu școlar mai incluziv. Elevii au dobândit competențe îmbunătățite de comunicare și rezolvare a conflictelor, iar profesorii au obținut instrumente practice pentru a gestiona situațiile dificile din clasă. Activitățile bazate pe empatie au avut un impact pozitiv asupra atitudinilor elevilor, reducând comportamentele negative și promovând respectul reciproc.

Acest model poate fi replicat și adaptat în diverse contexte educaționale, oferind o soluție sustenabilă și eficientă pentru combaterea bullyingului. În final, implicarea activă a elevilor și a cadrelor didactice rămâne cheia succesului în implementarea acestor bune practici.

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1 HUNEDOARA

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Nr. unit. înv…../……..

Grădinița P.P. Nr.1 Hunedoara

Director,
Prof. Înv. Preșc,
Țepeș Carmen Nicoleta

Nr. unit. ……./…….

Director,
Balosin Claudia

PARTENERIAT SNAC
„DIN SUFLET PENTRU SUFLET”

Coordonator de proiect:

Prof. Înv. Preșc, Mușa Alina Bianca

GRUP ŢINTĂ:
Copiii cu venituri mici şi copiii de la Grădiniţa „LICURICI”- Hunedoara

PERIOADA DE DERULARE A PROIECTULUI:
Decembrie 2024

ARGUMENT:
La vârsta preşcolară procesul educaţional se bazează în special pe socializare şi cultivarea principiilor bazate pe empatie şi intrajutorare fie în grădiniţă sau societate. Prin intermediul acestui proiect se urmăreşte lărgirea orizontului de cunoaştere personală de apartenenţă a copiilor de la grupă la mediul exterior, respectiv la alte unităţi, prin derularea de activităţi comune şi prin schimbul de bunuri şi lucrări ce vor ajuta copiii să –si dezvolte ematia emotională prin dărauire. Sprijinirea copiilor şi a bătrânilor din centre cu produse achizitionate din magazinul....., ocazia de a învăţa că a darui este un lucru minunat în prag de sărbători.

OBIECTIVUL CADRU (SCOPUL PROIECTULUI):
Inițierea și aplicarea la grupă a unor metode, procedee și tehnici de abordare a predării-învățării-evaluării inovative, preluate din cercetarea educațională de profil, promovate în cadrul proiectului „Din suflet pentru suflet„ cu sprijinul partenerului ..... Învăţarea unui principiu simplu sprijinirea altor copii cu posibilităţi materiale precare prin derularea unor activităţi specifice sau a centrelor de bătrîni.

OBIECTIVE SPECIFICE (REFERINŢĂ):
Să realizeze desene cu tematica specifică de Crăciun , expuse în incinta magazinului ....., în vederea dezvoltării încrederii și stimei de sine prin autoîncredere;
Să prezinte un montaj artistic tematic sărbătorilor de iarnă;
Să promoveze prietenia şi cooperarea între copii şi familiile acestora;
Să înveţe ce înseamnă ajutorul şi sprijinul;
Să achiziționeze produse alături de părinți a.î. să formeze pachete cu direcție spre copii cu venituri de familie mici

RESURSE:
Umane: preşcolari, cadre didactice, părinţi, personal tesa;
Materiale: hârtie creioane de colorat, aparat foto, tricori cu insciptionarea numelui proiectului şi partenerului, sponsorizate de magazinul .....;

LOCUL DE DESFĂŞURARE:
Magazinul.....

MODALITĂŢI DE REALIZARE:
În cadrul acestui proiect „Din suflet pentru suflet” ne dorim o colaborare cu magazinul dumneavoastră în vederea atingerii obiectivelor propuse. Acest proiect vine în sprijinul tuturor membrilor implicaţi. Copiii au posibilitatea de a fi evaluaţi într-un alt mediu respectiv în cadrul magazinului .....,unde vor realiza desene cu tematica specifică de Crăciun cît și exprimarea artistică din cadrul DEC. După prezentarea montajului , fiecare părinte își ia copilul și împreună cu acesta va achiziționa alimente din cadrul magazinului pentru oamenii săraci în vederea învățării principiului de a dărui.

GRUP ŢINTĂ:
Preşcolari, cadre didactice, părinţi.

TEHNICI DE MONITORIZARE:

fotografii, consemnări în jurnal.

EVALUARE:

expoziţie foto, expoziţie cu lucrările copiilor şi ale părinţilor; consemnarea în jurnalul grupei
.

MEDIATIZARE: avizierele grupelor, paginile web a grădiniţei.

REZULTATE AŞTEPTATE:

Implicarea in viitor unui număr cât mai mare de copii, educatoare şi părinţi într-un schimb de experienţă între cele două părti;
Realizarea unui schimb de experienţă eficient prin care să se popularizeze experienţa pozitivă a copiilor;
Realizarea unui schimb de lucrări/mape/albume realizate de copiii cu care se va organiza o expoziţie;

BENEFICIILE PROIECTULUI:

Creşterea calităţii activităţii grădiniţelor în utilizarea altor spaţii pentru amenajarea climatului educaţional;
Favorizarea competiţiei între copii dar şi între părinţi în vederea achizitionării produselor donate;
Valorificarea experienţelor în afara grădiniței cât și a potenţialului emotiv în vederea empatizării;
Lichidarea rutinei, perfecţionarea continuă a cadrelor didactice.

DISEMINARE:

Prezentarea proiectului în comisii metodice/cercuri pedagogice;
Avizierul grădiniţelor;

PROGRAM DERULARE ACTIVITĂȚI:

Nr. Crt.	Data	Tema	Forma de realizare	Obs.
1.	05.12.2024	„Colindăm, colindăm…”	-scurt program artistic finalizat cu achiziția de produse	
2.	15.12. 2024	„Din suflet pentru suflet”	-Dăruirea coletelor strânse de grupa noastră	

Proiect educațional: „Empatia în acțiune – Stop bullying!”

Prof. Muscariu Simona

Școala Gimnazială „Mihai Viteazul” Târgoviște

Obiectivul proiectului:

Promovarea empatiei în rândul elevilor pentru prevenirea bullying-ului prin activități interactive, dezbateri, workshopuri și campanii de conștientizare.

Grup țintă:

- Elevi din ciclul gimnazial și liceal (12-18 ani).
- Cadre didactice și părinți.

Durata proiectului:

- 6 luni (cu sesiuni săptămânale și activități lunare)

Etape ale proiectului:

1. **Etapa 1: Evaluarea inițială și sensibilizarea (1 lună)**

Scop: Înțelegerea fenomenului bullying și identificarea nevoilor și percepțiilor elevilor.

Activități:

   - **Sondaje anonime:** Distribuirea unui chestionar pentru elevi, profesori și părinți pentru a evalua percepțiile lor asupra bullying-ului și empatiei.
   - **Atelier introductiv:** Sesiuni interactive despre ce este bullying-ul, cum se manifestă și ce înseamnă empatia. Aceste sesiuni vor include discuții de grup și studii de caz.
   - **Vizionare de materiale educaționale:** Proiecția unor filme sau documentare despre bullying și cum empatia poate face diferența (ex: „A Girl Like Her”, „Cyberbully”).
2. **Etapa 2: Educație prin joc și activități (2 luni)**

Scop: Dezvoltarea abilităților empatice prin activități educaționale și jocuri de rol.

Activități:

   - **Jocuri de rol:** Crearea unor scenarii de bullying (atât fizic, cât și online) și invitarea elevilor să joace roluri diferite (victima, agresorul, martorul). Acest lucru va ajuta la înțelegerea diferitelor perspective și la cultivarea compasiunii.

- **Ateliere de empatie:** Activități în care elevii învață să comunice activ și să rezolve conflictele prin empatie (ex: „ascultă și reflectă”, „dialogul respectuos”).
- **Desenul empatiei:** Elevii sunt invitați să creeze desene, postere sau colaje care reflectă ce înseamnă empatia pentru ei.

3. **Etapa 3: Campanie de conștientizare (1 lună)**

Scop: Implicarea întregii școli în promovarea respectului și empatiei.

Activități:

- **Crearea unui videoclip anti-bullying:** Elevii vor crea un scurt videoclip sau un clip animat despre importanța empatiei în prevenirea bullying-ului, pe care îl vor distribui pe canalele școlii (site-ul web, rețele sociale, afișe).
- **Campanie „Ziua fără bullying”**: Organizarea unei zile speciale în care elevii vor semna un angajament public de a nu tolera bullying-ul și de a promova comportamente respectuoase. În această zi, elevii vor desfășura activități de grup, vor discuta cazuri reale de bullying și vor învăța cum să sprijine o persoană aflată în dificultate.
- **Postere și mesaje:** Realizarea unor postere cu mesaje motivante despre empatie și despre cum fiecare persoană poate contribui la crearea unui mediu sigur și prietenos.

4. **Etapa 4: Evaluare și feedback (1 lună)**

Scop: Evaluarea impactului proiectului și identificarea domeniilor care necesită îmbunătățiri.

Activități:

- **Chestionar final:** Un sondaj pentru a evalua efectele activităților asupra percepției elevilor despre bullying și empatie, precum și asupra comportamentului lor general. Se va analiza gradul de schimbare în atitudinile elevilor și ale profesorilor.
- **Grupuri de discuție:** În cadrul unor sesiuni de feedback, elevii și cadrele didactice vor discuta ce au învățat și cum pot aplica aceste lecții în viața de zi cu zi.
- **Raport final:** Compilarea unui raport care va include rezultatele sondajului și recomandări pentru viitoare inițiative educaționale.

Metode de evaluare a succesului:

- Compararea rezultatelor chestionarelor înainte și după desfășurarea activităților.
- Monitorizarea comportamentului elevilor pe termen lung (pentru a observa eventuale schimbări în interacțiunile lor).
- Feedback-ul participanților (elevi, profesori și părinți) despre eficiența activităților.

Resurse necesare:

- Materiale educaționale (video-uri, fișe de lucru, postere).
- Software pentru editarea și producerea materialelor vizuale (pentru campania video).
- Spații pentru desfășurarea activităților (săli de clasă, sala de festivități, curte).
- Colaborare cu experți în domeniul educației și psihologiei pentru sesiuni de formare și consiliere.

Beneficiile proiectului:

- Creșterea nivelului de conștientizare cu privire la bullying și empatie.
- Îmbunătățirea relațiilor între elevi și cadre didactice.
- Reducerea cazurilor de bullying prin cultivarea unui climat educațional bazat pe respect și înțelegere.
- Împărtășirea cunoștințelor despre cum să gestionezi conflictele într-un mod pozitiv și constructiv.

Proiectul „Empatia în acțiune – Stop bullying!" își propune să formeze tineri responsabili și empatici, capabili să recunoască și să combată bullying-ul în orice formă, fie că este fizic, verbal sau online. Prin educație și activități interactive, elevii vor învăța nu doar despre bullying, dar și despre cum fiecare persoană poate contribui la crearea unui mediu de învățare sigur, respectuos și incluziv pentru toți.

Exemplu de bună practică - „Clubul Empatiei”

Program de educație emoțională și prevenire a bullying-ului

Prof. Muscariu Simona

Școala Gimnazială „Mihai Viteazul” Târgoviște

Descriere generală:
„Clubul Empatiei” este o inițiativă educațională care își propune să formeze tineri empatici prin dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale acestora, pentru a preveni fenomenul de bullying în școli. Acest program propune crearea unui club extrașcolar dedicat formării elevilor în domeniul empatiei și al abilităților de gestionare a conflictelor, cu scopul de a crea un mediu școlar sigur și respectuos pentru toți.

Obiectivul programului:

Scop principal: Dezvoltarea empatiei și a inteligenței emoționale la elevi prin activități și jocuri care îi învață să înțeleagă și să gestioneze emoțiile, să rezolve conflictele și să prevină bullying-ul.

Obiective secundare:

- **Prevenirea bullying-ului** prin dezvoltarea abilităților sociale și a comportamentelor de respect reciproc între elevi.
- **Promovarea încrederii în sine** și a comportamentului proactiv în fața agresivității.
- **Crearea unui sistem de sprijin între elevi**, în care aceștia să devină „agenți ai schimbării” în comunitatea lor școlară.

Descrierea activităților:

1. **„Găsește-ți Empatia” - Workshopuri interactive:**
   Clubul va organiza săptămânal workshopuri interactive destinate elevilor, axate pe dezvoltarea empatiei. Activitățile vor include:
   - **Jocuri de rol** în care elevii vor învăța să înțeleagă perspectivele altora, jucând rolul victimei, agresorului și martorului în diverse scenarii de bullying.
   - **Exerciții de ascultare activă**: Elevii vor învăța să asculte fără a întrerupe, să pună întrebări empatici și să valideze sentimentele celorlalți.
   - **Exerciții de auto-reflecție**: Elevii vor fi invitați să împărtășească experiențele proprii, atât din perspectiva victimelor, cât și din cea a martorilor sau agresorilor, pentru a înțelege impactul comportamentului lor asupra celorlalți.
2. **„Empatia în mișcare” - Activități de grup pe teme sociale și de solidaritate:**
   - **Activități de team-building:** Jocuri și exerciții care promovează cooperarea, încrederea reciprocă și respectul în grupuri mixte de elevi (în funcție de vârstă, sex sau proveniență).

- **Activități de voluntariat:** Organizarea de evenimente în care elevii din club vor colabora cu colegii din alte școli sau vor ajuta copii mai mici, prin activități educative, pentru a încuraja solidaritatea și respectul față de diversitate.

3. **„Mediatori în școală" - Formarea unui grup de elevi-mediatori:**
   - Membrii Clubului Empatiei vor fi instruiți pentru a deveni **mediatori de conflicte** în școală. Aceștia vor învăța tehnici de negociere și de rezolvare a conflictelor, pentru a ajuta colegii să rezolve disputele într-un mod pașnic și respectuos.
   - **„Mediatori pentru o zi"**: Elevii vor fi implicați într-o activitate în care vor ajuta la soluționarea unor conflicte reale din școală, sub îndrumarea unui mentor sau profesor specializat.
4. **„Mesajul Empatiei" - Campanii de sensibilizare:** Clubul va organiza **campanii de conștientizare** în școală, în care elevii vor distribui mesaje pozitive și motivaționale despre importanța empatiei și a respectului reciproc:
   - Crearea de **postere** și **afise interactive** pe care elevii le pot completa cu mesaje despre ce înseamnă „empatia" pentru ei.
   - Organizarea de **dezbateri și sesiuni de feedback** despre cum se poate preveni bullying-ul și cum putem susține un climat de încredere și respect.
   - Lansarea unui **video educativ** realizat de elevi despre importanța empatiei și modalitățile de prevenire a agresivității.
5. **„Empatia 2.0" - Integrarea tehnologiei în educația anti-bullying:**
   - Utilizarea **platformelor online** și a aplicațiilor educaționale pentru a crea jocuri și activități interactive care să dezvolte abilități de gestionare a conflictelor, prin metode inovatoare (de exemplu, jocuri de simulare a unor situații de bullying sau a unor scenarii de ajutor).
   - Crearea unui **blog școlar** în care elevii pot publica articole și materiale video despre empatie, bullying și experiențele lor personale.

Metode de evaluare și impact:

1. **Chestionare și sondaje:**
   - La începutul programului, elevii vor completa un chestionar despre comportamentele lor și despre percepția lor asupra bullying-ului. După 6 luni de activități, vor fi completate chestionare de evaluare a progresului, pentru a măsura schimbările în comportamentele lor și în modul în care abordează conflictele.
   - Sondaje de opinie vor fi realizate și în rândul părinților și al cadrelor didactice pentru a evalua impactul programului asupra climatului școlar.
2. **Monitorizarea participării elevilor:**
   - Participarea activă a elevilor la activitățile Clubului Empatiei va fi monitorizată, iar elevii vor primi feedback individualizat despre progresul lor în dezvoltarea abilităților empatice.
3. **Măsurarea succesului prin numărul de conflicte rezolvate:**

- Un indicator important al succesului acestui program va fi numărul de conflicte sau cazuri de bullying care au fost raportate și gestionate prin mediere sau prin intervenția unui membru al clubului. Scăderea numărului acestora va indica un impact pozitiv.

Posibilități de implementare:

Acest program poate fi implementat într-o școală sau chiar într-o rețea de școli, pe parcursul unui an școlar. Inițial, ar putea fi lansat ca un **proiect pilot** într-o școală, iar ulterior ar putea fi extins în alte instituții educaționale care doresc să prevină bullying-ul și să promoveze educația pentru empatie.

Resurse necesare:

- Profesori și consilieri școlari formati pentru a facilita activitățile.
- Suport financiar pentru crearea materialelor educaționale (postere, video-uri, aplicații).
- Colaborare cu experți în domeniul educației emoționale și al prevenției bullying-ului.

„Clubul Empatiei" este o idee inovatoare care își propune să cultive o cultură a empatiei în școli, prevenind astfel bullying-ul prin educație emoțională și socială. Implicarea activă a elevilor într-un astfel de program nu doar că ajută la reducerea agresivității, dar și la crearea unui mediu educațional mai sigur, mai incluziv și mai respectuos pentru toți. Acesta poate deveni un model de bune practici care să inspire și alte școli în crearea unor comunități educaționale mai empatice și mai solidare.

Concurs de creație artistică – Stop Violenței!

Prof. Neag Simina-Aurelia

Școala Gimnazială „Iuliu Hațieganu" Cluj-Napoca

Scop: Desfășurarea activității cu tema „STOP violenței!" în cadrul Programului național „Împreună prindem curaj!"

Obiective:

1. Identificarea şi conştientizarea factorilor care pot determina comportamente de violență și bullying.
2. Sensibilizarea elevilor în ceea ce privește consecințele emoționale negative ale violenței asupra victimelor;
3. Dezvoltarea mecanismelor de cooperare și implicarea în sarcina colectivă.

Durata: 50 minute
Grup țintă: elevii din ciclul primar și ciclul gimnazial.

- Secțiuni: desen, colaj sau poster pentru elevii din ciclul primar;
- Eseu foto saul film pentru ciclul gimnazial.

Metode, tehnici și procedee: cooperarea, expunerea, concurs prin realizarea de colaje și postere, scrierea de eseuri și realizarea de filmulețe.

Descrierea activității:

1. Captarea atenției elevilor:

Elevilor li se prezintă programul „Împreună prindem curaj" și activitatea din cadrul acestui proiect. Apoi sunt întrebați dacă au întâmpinat obstacole/ provocări în realizarea materialelor.

2. Informare cu privire la obiectivele de atins:

Elevii sunt informați că la finalul activității vor ști:

- Care este diferența dintre violență și bullying.
- Ce să facă concret pentru a opri un comportament de tip bullying.

3. Prezentarea elementelor de conținut specific:

Consilierul școlar prezintă cele două definiții:

„Violența reprezintă utilizarea forței și a constrângerii de către un individ, grup, clasă socială în scopul impunerii voinței asupra altora.”

„Bullying-ul este o formă de abuz care se manifestă printr-un comportament agresiv, repetat, intenționat asupra aceluiași copil.”

„Violența este definită ca un rău fizic sau mintal, iar bullying-ul este considerat o formă de violență fizică și psihologică, de conduită intenționată, care vizează producerea de prejudicii unor persoane (rănire, distrugere, daune).

Urmează un dialog între consilierul școlar și participanți în care elevii sunt încurajați să își exprime opiniile despre acțiunile practice, concrete care se pot realiza de către cel agresat chiar în momentul în care acesta este victimă a bullying-ului.

4. Jurizarea:

Sunt vizualizate posterele și colajele realizate de elevi, sunt citite eseurile și vizionate filmulețele înscrise în concurs.

Cadrele didactice din juriu evaluează toate materialele și realizează clasamentul. Elevii câștigători primesc cărți și diplome. Toți elevii participanți și cadrele didactice coordonatoare primesc diplome.

5. Feedback și evaluarea activității:

Elevii și cadrele didactice implicate sunt rugați să ofere un feedback cu referire la activitatea desfășurată.

ANTIBULLYING: METODE ȘI TEHNICI DE INTERVENȚIE

Prof. Roxana-Adriana NEAGU
Colegiul Național „Mihai Viteazul" Ploiești

Violenţa sau celebrul ***"bullying"*** îşi face din ce în ce mai mult simţită prezenţa printre noi. **Fenomenul *"bullying"*** a depăşit, de multă vreme, graniţele acceptabile, fiind din ce în ce mai prezent în societatea românească, în general, şi în mediu şcolar, în special. Această latură negativă a mediului educaţional se regăseşte în numeroase şi diferite mijloace de manifestare. Zi de zi într-o forma sau alta, din păcate, în școală se întâlnesc manifestări ale agresiunii.

Bullingul a fost definit ca un comportament de hărţuire cronică fizică sau/şi psihologică a unei alte persoane (Olewus, 1991). Dacă în mod obişnuit experinţele de bullying erau văzute ca fiind de joc între copii, astăzi bullingul se identifică cu precizie prin forme disfuncţionale următoarele aspecte:

· Este un comportament abuziv care de regulă conduce la comportamente violente pronunţate şi persistente, care se menţin pe termen lung.

· Experimentarea victimizării pe termen lung cauzează elevului agresat discomfort, frică, şi suferinţă.

· Există un dezechilibru în raportul de forţă dintre agresor-victimă.

Bullying înseamnă folosirea unei forțe superioare pentru a influența sau intimida pe cineva. Este un comportament repetat și intenționat prin care agresorul își persecută, rănește, intimidează victima verbal, relațional și/sau fizic.

Bullying-ul se referă la acele comportamente prin care o persoană sau un grup de persoane intimidează, rănește, umilește, înjosește în mod intenționat și repetat o altă persoană, în condițiile în care între persoana/grupul care rănește și persoana rănită există un dezechilibru de putere.

Definiția oferită de Olweus a fost utilizată de toți oamenii de știință care s-au implicat ulterior în studierea fenomenului.

Această definiție reflectă trei criterii de bază prin care putem stabili dacă un comportament este bullying sau nu: **repetiția, intenționalitatea, dezechilibrul de putere**.

Repetiția - aceeași persoană este rănită mereu, comportamentul de bullying nu se întâmplă doar o dată, ci de mai multe ori;

Intenționalitatea - agresorul are intenția să rănească pe cineva;

Dezechilibrul de putere - agresorul își alege victima cea mai vulnerabilă, slabă, din punctul lui de vedere și care nu se poate apăra singură.

În școală, fenomenul „bullying" este mult mai prezent decât ne-am dori. Acesta se regăsește în multiple forme, pe coridoarele și toaletele școlii, în curte, în sălile de sport și, din păcate și, în sălile de clasă.

Nedepistat la timp acest tip de agresiune, bulllyingul, poate lăsa traume psihice și poate cauza repercursiuni ireversibile asupra gradului de adaptabilitate a copilului în societate.

Au fost identificate trei forme de comportament tip bullying:

- Verbal: amenințări, tachinare, insulte, bătaie de joc, șantaj, poreclire, împrăștierea de zvonuri și minciuni;
- Fizic: lovire, împingere, ciupire, constrângerea celuilalt elev prin contact fizic;
- Emoțional sau psihologic: excluderea intenționată a cuiva dintr-un grup sau activitate, manipulare, ridiculizare.

Bullingul adesea, dar nu întotdeauna, îmbracă diferite forme în funcţie de gen.
Cele mai frecvente caracteristici ale bullingului când sunt implicaţi băieţii (agresorul este băiat) sunt: intimidarea, controlul, umilirea, dominarea prin forţă, ameninţarea siguranţei personale.
Băieții folosesc ca tactici: poreclirea, jignirea, bătăile, luptele, deposedarea de bunuri (bani, obiecte personale), distrugerea proprietăţii victimei, îmbrâncirea, lovirea, iniţierea de atacuri repetate.
Cele mai frecvente caracteristici ale bullingului când sunt implicate fetele (agresorul este fată) sunt: manipulare, jignire, rănirea sentimentelor, respingere subtilă şi izolarea/marginalizarea victimei.
Fetele folosesc ca tactici: utilizarea poreclelor, izolarea victimei "Nu vorbiţi cu ea!." bârfe, împrăştierea de zvonuri false.
Un elev poate fi în situaţia de victimă a bullingului dacă:
• îi este teamă să mai meargă la şcoală şi se plânge de dureri frecvente de cap şi de stomac pentru a evita să meargă la şcoală;
• are puţini prieteni sau nici unul cu care să se joace;
• pare trist şi înfricoşat;
• vine de la şcoală cu hainele murdare sau cu lucrurile distruse.
Elevii pot avea multe ***motive*** care îi împiedică să le spună adulților despre situațiile de bullying:

- le este rușine că au fost agresați;
- se tem de răzbunare;
- nu cred că adulții îi pot ajuta;
- au fost abuzați de adulți și cred că este ceva normal să fii abuzat;
- nu vor să fie etichetați ca „turnători"sau „trădători".

În aceste situații, adulții trebuie să intervină, pentru că multe dintre cazurile de bullying pot degenera în evenimente care nu mai pot fi gestionate și este nevoie de inter-venția specialiștilor. O problemă nerezolvată poate conduce la un lanț de probleme din ce în ce mai greu de gestionat sau la gesturi extreme. Pentru a învăța cum să facă față experiențelor neplăcute, elevii au nevoie de o îndrumare corectă și clară din partea profesorilor și părinților.
Majoritatea strategiilor anti-bullying presupun existenţa a două ***principii*** pentru combaterea fenomenului:
1. Elevii trebuie să informeze profesorii atunci când au loc situații de bullying în școală
2. Pedepsirea/consilierea agresorilor.

Măsurile anti-bullying din cadrul tuturor unităţilor şcolare ar trebui să vizeze următoarele aspecte referitoare la elevi şi este indicat ca acestea să fie prevăzute în R.O.I.:

1. Dacă știe/află că cineva este agresat, elevul va informa, după caz, dirigintele, directorul, un profesor/personal de pază/personal auxiliar din școală, precum și proprii părinți.
2. Elevii vor încerca să acorde sprijin emoțional colegilor agresați sau victime ale bullyingului.
3. Elevii nu trebuie să întreprindă acțiuni de tip bulling față de alți colegi, atât în școală, cât și în afara ei.

Măsurile ce pot fi luate pentru prevenirea fenomenului „bullying" la nivelul școlii și al claselor de elevi:

- Elaborarea unor proceduri de intervenție în situații de bullying de către o comisie formată din profesori, părinți, elevi;
- Supravegherea elevilor în școală cu ajutorul sistemelor audio- video;
- Realizarea unor materiale de prevenire a fenomenului bullying;
- Întâlniri periodice cu părinții, profesorii clasei și elevii;

- Stabilirea unor reguli pentru prevenirea oricăror forme de agresiune și bullying în școală și în afara ei;
- Realizarea la ora de dirigenție de activități, instruiri și proiecte despre bullying.
- Identificarea și monitorizarea potențialelor victime și a potențialilor agresori.

Colaborarea între toate cadrele didactice, părinți și elevi poate ajuta la prevenirea și eliminarea tuturor formelor de violență.

Rolul profesorului diriginte este unul major în prevenirea, identificarea și soluționarea situațiilor conflictuale din clasa de elevi. Unul dintre cele mai eficiente moduri de a preveni fenomenul bullying este de a-i învăța pe elevi cum să reacționeze în fața agresorului.

Colaborarea între profesori-elevi-părinți este necesară pentru stoparea bullyingului și a tuturor formelor de agresivitate, pentru ca elevii să se simtă în siguranță în mediul școlar, mai fericiți și mai încrezători în forțele proprii.

Bibliografie:

Petrică Constandache S, Alexandrescu E, Petrovai D. – Strategii de prevenire a violenței în școală

Petrică S., Terzi- Barbaroșie D. – Antibullying: prevenire și intervenție

ANTIBULLYING – EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

prof Neșiu Sînziana

Colegiul Național "Iosif Vulcan",

Oradea, jud Bihor

Disciplina **Consiliere şi dezvoltare personală** contribuie semnificativ la starea de bine și la consolidarea încrederii în sine a elevilor ca persoane unice și valoroase, care își cunosc potențialul individual, interacționează armonios cu ceilalți, învață cu eficacitate și iau decizii școlare, personale, de carieră și stil de viață sănătos de-a lungul anilor de școală.
Temele și activitățile din programa Consiliere și Dezvoltare personală îi ajută pe elevi să conştientizeze cine sunt, să analizeze emoţiile pe care le au, să se raporteze sănătos la ceilalţi (diversitate), să fie motivaţi să înveţe să exploreze ce meserii / profesii le-ar plăcea să practice. Învățarea autentică conectează trecutul, prezentul și viitorul, propriile experiențe, trăiri, emoții, comportamente și atitudini din viața de zi cu zi, din familie, de la școală sau din comunitate.
Dezvoltarea abilităților de viață este un proces continuu, care se derulează practic pe parcursul întregii vieți.

Ce este bullying-ul?

Bullying-ul este un comportament intenționat, de intimidare, care apare în mod repetat și are la bază o percepție a unui dezechilibru de forțe. De multe ori, victima este percepută drept vulnerabilă (provenind din alt mediu social, este percepută ca 'diferită') și/sau având dificultăți în a face față acestui comportament [1]
AGRESORUL vrea să fie cel mai "cool" rănindu-i, intimidându-i sau jignindu-i pe cei din jurul său.
VICTIMA (PERSOANA AGRESATĂ) este copleșită de teamă. Unii elevi sunt predispuși să fie abuzați din cauză că sunt „diferiţi" sau sunt percepuți ca fiind "diferiți".
Pe situl specificat mai sus apare și o a 3 persoană, la care sincer, nu mă gândeam. Este vorba despre
SPECTATORUL SAU MARTORUL , cel care vede fenomenul bullying, dar decide să nu intervină, de cele mai multe ori din frica de a deveni chiar el / ea o victimă.[2]
Din păcate, în școală avem tot mai des astfel de situații de bullying cu care ne confruntăm dacă suntem profesori diriginți sau nu.

Dan Olweus (18 aprilie 1931 – 20 septembrie 2020) a fost un psiholog suedez-norvegian. A fost profesor de psihologie la Universitatea din Bergen, Norvegia. Dan Olweus a fost recunoscut pe scară largă ca fiind un pionier al cercetării asupra agresiunii.[3]

[1] https://www.parintiicerschimbare.ro/bullying-definitie-forme-metode-de-combatere/, 10/06/2020, consultat 19 decembrie 2024, ora 16,40
[2] Idem, ora 17,00
[3] en.wikipedia.org/wiki/Dan_Olweus, consultat 19 decembrie 2024, ora 17:10

În studiile sale Dan Olweus identifică următoarele tipuri de bullying

Verbal constă în: jigniri, insulte, amenințari, porecle sau denigrare.
Fizic constă în: bătăi, tras de păr, îmbrânciri, loviri.
Emoțional : răspândirea de zvonuri, excluderea victimei din grupuri de socializare, încurajarea altor persoane să nu vorbească cu victim

În acest an școlar, 2024 / 2025, sunt diriginta unei clase de a 8 și NU SUNT MEREU lângă ei, așa cum era dna învățătoare. I-am atenționat încă din prima zi de școală că doresc un climat de liniște și prietenie în colectivul clasei, dar tot se mai întîmplă mici FRECUȘURI, care apar din joacă, dar se termină cu ceartă sau injurii. Și atunci am apelat la mici "spioni" care mă informează ce se întâmplă zilnic în clasă.

Din fericire în clasa mea sunt cu 3 fete mai multe decât băieții și am noroc ca fetele să influențeze în bine comportamentul agresiv al băieților. Chiar șeful clasei este o fată, aleasă cu o majoritate covârșitoare de voturi.
DAR , există și excepții ... o fată cu un comportament verbal foarte agresiv, un lider informal al clasei de care și băieții se temeau.
De ce folosesc timpul trecut? Pentru că a plecat din clasa noastră la sfârșitul primului Modul și comportamentul agresiv s-a modificat înspre bine.
Odată cu vârsta, creşte frecvenţa comportamentelor de bullying, iar formele de manifestare se accentuează.
Hărțuirea verbală este adesea foarte dificil de identificat, deoarece atacurile apar aproape întotdeauna atunci când adulții nu sunt în jur, sau atunci când nu sunt martori.
Drept urmare, este adesea cuvântul unei elev împotriva altuia.
Eu consider agresiunea verbală o atitudine ce trebuie luată în serios.
Cercetările au arătat că agresiunea verbală și poreclele au consecințe grave și pot lăsa urme emoționale profunde. De exemplu, agresorii tind să aibă o construcție fizică mai mare decât colegii lor; sunt de obicei dominanți și impulsivi, nu respectă regulile sau autoritatea și nu sunt foarte toleranți. De asemenea, tind să caute aprobarea altor colegi prin intimidare și le place să fie în centrul atenției, recurgând la acțiuni prin care să demonstreze puterea asupra celorlalți.

Încă din prima oră de diriginție le-am atras atenția asupra comportamentului violent în clasă și am făcut împreună REGULILE CLASEI.
Dar totuși, eu nu sunt oră de oră cu ei, nici pauză de pauză nu urc în clasa lor.
Am discutat cu toți elevii și am convenit să fiu sunată dacă CEVA nefiresc se întâmplă în pauze.

Așa aflu de la **ei**, fie la telefon sau prin mesaje, cine vorbește vulgar, are un comportament necivilizat, aruncă cu obiecte spre alt coleg sau își lovește colegul de clasă.
Le-am explicat că doresc să mă sune EI dacă se întâmplă ceva rău decât să fiu chemată la Direcțiune și să dau explicații despre evenimente pe care nu le cunosc.

Pentru situaţiile în care comportamentul de bullying se menţine şi nimic nu pare să funcţioneze, copiii au nevoie să solicite ajutorul unui adult.
Primul pas în reducerea comportamentelor de bullying este să le (re)cunoască şi să facă ceva pentru stoparea lor (ex. să semnaleze prietenilor, cadrelor didactice, părinţilor atunci când nu ştiu sau nu pot să facă faţă singuri situației de bullying).

În concluzie:
Ce trebuie să facă un copil / elev care este agresat?

•Să ignore comportamentul de agresare (doar în faza iniţială!).
•Să se distanţeze de situaţia şi locul respectiv.
•Să reacţioneze într-o manieră fermă (învăţarea abilităţilor asertive).
•Să se asigure de protecţie (solicitarea ajutorului).

Iar adultul, profesor sau părinte, o dată identificat fenomenul este necesar să respecte cele 3 principii de intervenţie:

1. Să acţioneze imediat

2. Să-i ofere credit copilul agresat

3. Să ia măsuri pentru a diminua puterea celui care agresează.[4]

[4] https://www.medicinenet.com/bullying/article.htm,01/31/2024 consultat 19.12.2024, ora 17,20

BIBLIOGRAFIE

- https://www.parintiicerschimbare.ro/bullying-definitie-forme-metode-de-combatere/
- https://www.medicinenet.com/bullying/article.htm
- en.wikipedia.org/wiki/Dan_Olweus

PREVENIREA ŞI COMBATEREA FENOMENULUI DE BULLYING

PROF.DR. NICA ELENA LOREDANA
CNI"MATEI BASARAB", RM. VÂLCEA

Pentru foarte mulţi copii interacţiunea cu alţi copii, în locuri în care supervizarea din partea unui adult este mai redusă (în curtea şcolii, pe terenul de sport, în pauze, în vestiare sau pe drumul spre casă), reprezintă o lecţie de viaţă foarte dureroasă. Toate aceste experienţe în care un copil este pus să facă anumite lucruri umilitoare pentru distracţia altor copii, este hărţuit, etichetat, ameninţat, deposedat de anumite bunuri etc., îşi pun amprenta asupra modului în care el se va percepe pe sine şi pe cei din jurul său. Unii dintre aceşti copii vor alege să adopte şi ei acelaşi comportament, exploatându-i pe cei pe care îi percep că sunt „mai slabi" decât ei sau mai lipsiţi de resurse (ex: nu au prieteni), alţii rămân „ciuca bătăii de joc" pentru că le este frică să vorbească. Mai există şi categoria copiilor care reuşesc să îşi înfrunte frica şi cer ajutorul unui adult. Pentru că nu putem să ne însoţim permanent copiii în toate locurile în care aceştia sunt nevoiţi să meargă, mai ales la vârsta adolescenţei este foarte important să îi învăţăm cum să facă faţă acestor situaţii.Toate exemplele date mai sus sunt circumscrise fenomenului de bullying.

Bullying-ul este un termen umbrelă care înglobează o serie de comportamente agresive prin intermediul cărora un copil încearcă să obţină unele beneficii cum ar fi: apreciere, valorizare, atenţie din partea celorlalţi colegi sau chiar o serie de bunuri. Se deosebeşte de celelalte tipuri de comportamente agresive (lovit, smuls, împins, înjurat) prin faptul că nu apare ca reacţie la anumite emoţii de disconfort (furie, tristeţe, etc). De ce unii copii aleg să se comporte aşa? Comportamentul de bullying este o cale prin care unii copii au învăţat să primească atenţie, chiar dacă într-un mod negativ. Alţi copii se manifestă astfel pentru că aşa au învăţat să se simtă puternici (când ceilalţi se tem de ei). Pentru alţi copii, comportamentul de bullying reprezintă o cale uşoară de a fi percepuţi de ceilalţi ca fiind „cool". Nevoia de integrare este atât de mare, încât copiii pot să se comporte astfel pentru a fi acceptaţi de copiii cu o popularitate mai mare. Există şi situaţii când copiii imită modelele învăţate - ei acţionează în acelaşi mod în care au fost trataţi şi ei în contextele lor de viaţă. Şi mai există şi categoria copiilor care interpretează greşit diferenţele culturale şi etnice. Cum le va fi afectată viaţa celor care manifestă frecvent comportamente de bullying. Bullyingul este un factor de risc pentru abandonul şcolar şi delincvenţă juvenilă. Elevii care agresează sunt de 5 - 6 ori mai predispuşi să se implice în acţiuni antisociale la vârsta adultă. (Olweus, 1991) Cel mai adesea, un copil care a fost sever agresat ajunge să întrerupă şcoala din teama că ar putea să fie agresat din nou. Chiar şi în cazul celor mai uşoare forme, expunerea repetată la o experienţă de agresare îi predispune pe copii la dezvoltarea a numeroase probleme de sănătate mentală: depresie, anxietate, tulburări de comportament alimentar, etc. (Limber şi Nation, 1998). Ce putem face? Un copil care este victimă a bullying-ului are nevoie de sprijinul adulţilor din jurul lui. Cu ajutorul dvs., copiii învaţă cum să facă faţă comportamentelor de tachinare, poreclire sau a altor forme mult mai grave. Fiecare copil are nevoie să primească mesajul că aceste tipuri de comportamente sunt inacceptabile. Deoarece bullying-ul apare de obicei în comunităţile de copii, acest mesaj trebuie să fie promovat şi întărit atât la şcoală, cât şi acasă. Pentru că bullying-ul afectează pe toţi elevii din grup, nu se reduce doar la copilul care agresează şi la victimă, este important să îi învăţăm pe copii ce să facă dacă sunt martorii unui asemenea eveniment. Martorii bullying-ului, care sunt de obicei ceilalţi copii, de multe ori se simt în secret uşuraţi că nu sunt ei ţinta bullying-ului şi tind să evite agresorul, nefiind dispuşi să intervină în apărarea copilului agresat.

Bullying-ul creează o atmosferă pervazivă de intimidare, frică şi tăcere printre copii. Paşi în gestionarea comportamentului de tachinare Tachinarea nu poate fi întotdeauna prevenită, iar noi nu putem controla ceea ce spun sau fac ceilalţi. Ce putem face într-o astfel de situaţie este să îl învăţăm pe copil cum să îşi controleze propriile reacţii. Aceasta, deoarece multor copii le lipsesc abilităţile sociale necesare pentru a face faţă glumelor, etichetărilor şi farselor colegilor lor. În momentul în care ei plâng sau se înfurie, nu fac decât să îşi încurajeze colegii în a continua. Învăţaţi copilul prin joc de rol ce să îşi spună în situaţia respectivă sau să o privească diferit.Copilul poate să îşi spună: „chiar dacă nu îmi place cum mă porecleşte pot să fac faţă acestei situaţii "; poate să îşi pună o întrebare care să verifice valoarea de adevăr a celor spuse pe seama sa: „este adevărat ce spune … despre mine?" (de cele mai multe ori se dovedeşte că nu); poate să se gândească la calităţile sale care contravin remarcilor negative făcute la adresa sa. Învăţaţi copilul prin joc de rol să se comporte diferit: Ignorarea copilului care tachinează - să se comporte ca şi cum celălalt este invizibil şi să acţioneze ca şi cum nimic nu s-a întâmplat. (Manifestarea furiei sau izbucnirea în plâns adesea accelerează comportamentele de tachinare). Ignorarea NU este o metodă bună în situaţii în care cineva tachinează de foarte mult timp şi foloseşte comportamente de bullying cu scopul de a-l intimida). Dacă este posibil, este recomandat să plece din situaţie. Transmiterea de mesaje la persoana I - acest tip de mesaj asertiv este o metodă bună de exprimare a propriilor emoţii: „Sunt trist/nu-mi place când faci glume pe seama ochelarilor mei, aş prefera să încetezi". Exersarea acestei tehnici presupune stabilirea contactul vizual şi folosirea unei ton ferm. Această tehnică funcţionează când este folosită într-un cadru controlat, în care există un adult, există nişte reguli, etc. (cum ar fi în clasă, la şcoală). Folosirea ei în recreaţie sau în curtea şcolii poate să ducă la agravarea situaţiei (copilul care tachinează face şi mai rău deoarece a observat că ceea ce face el, produce o emoţie sau a obţinut ceea ce şi-a dorit). Răspunsul paradoxal. Această tehnică învaţă copilul cum să-şi schimbe modul în care vede sau înţelege cuvintele pe care celălalt le spune la adresa sa. Astfel, el poate să schimbe cuvintele de tachinare în complimente. De exemplu, un copil face glume pe seama sa că poartă ochelari şi spune „aragaz cu 4 ochi". În această situaţie, poate să răspundă politicos: „Mulţumesc că ai remarcat că am ochelari!" (copilul care a făcut remarca nepotrivită este de regulă confuz când nu primeşte reacţia obişnuită de furie sau de frustrare). Un alt tip de răspuns paradoxal este exprimarea acordului faţă de aspectele la care se referă cel ce tachinează. De exemplu, răspunsul adecvat la adresa unui copil care tachinează şi spune „Ai aşa de mulţi pistrui!" ar putea fi „Este adevărat, am o mulţime de pistrui!". Acordul cu aspectele semnalate elimină dorinţa de a ţine ascuns pistruii, lasă agresorul fără replică deoarece conflictul este blocat. Răspunsul cu un compliment este un alt tip de reacţie care descurajează tachinarea. De exemplu, dacă cineva râde de modul în care copilul aleargă, acesta ar putea răspunde cu un compliment „Tu eşti un bun alergător!". Umorul este un alt tip eficient de reacţie deoarece este total diferit de răspunsul aşteptat şi subliniază faptul că nu există un punct vulnerabil care să fi fost atins. În plus, râsul poate să schimbe o situaţie cu potenţial de rănire, într-una comică. Pentru situaţiile în care comportamentul de bullying se menţine şi nimic nu pare să funcţioneze, copiii au nevoie să solicite ajutorul unui adult: Primul pas în reducerea comportamentelor de bullying este să le recunoaştem şi să facem ceva pentru stoparea lor (ex. să semnaleze prietenilor, cadrelor didactice, părinţilor atunci când nu ştiu sau nu reuşesc să facă faţă singuri). Ce trebuie să facă un copil care este agresat? -Să ignore comportamentul de agresare (doar în faza iniţială!). -Să se distanţeze de situaţia şi locul respectiv. -Să reacţioneze într-o manieră fermă (învăţarea abilităţilor asertive). -Să se asigure de protecţie (solicitarea ajutorului). Ce este important să evite un copil care este agresat: să se înfurie/să plângă; să se comporte agresiv (să lovească, să înjure etc.), să aducă alţi copii sau o gaşcă cu ajutorul căreia să îşi facă dreptate, să răspundă cu tachinare. Toţi adulţii, cadre didactice şi părinţi, care au legătură cu şcoala trebuie să

fie vigilenţi în a identifica acest fenomen şi a interveni. O dată identificat fenomenul este necesar ca adulţii să respecte cele 3 principii de intervenţie:
1. Să acţioneze imediat
2. Să-i ofere credit copilul agresat
3. Să ia măsuri pentru a diminua puterea celui care agresează.

Bibliografie:
1. Beldean-Galea, I.E., *Studiul calităţilor psihometrice ale unui chestionar de evaluare a fenomenului "bullying" la elevi* în Revista de Psihologie Aplicată, 12(1), pp.15-20, Bucureşti, 2010.
2. Neamţu, C., *Devianţa şcolară – Ghid de intervenţie în cazul problemelor de comportament ale elevilor,* Ed.Polirom, Iaşi, 2003.
3. Olweus, Dan, *Bullying at School: What We Know and What We Can Do, Wiley – Blackwell,* New York, U.S.A., 1993.
4. Roşan, A., *Comportamentul violent – screening şi strategii de intervenţie*, Ed. Alma Mater, Cluj – Napoca, 2009.

ȘCOALA ASTĂZI- O NOUĂ PROVOCARE ?

PROF.Oancea –Fereștean Monica

Instituția de proveniență:Liceul Teoretic Sebiș

Viziunea școlii noastre este: Liceul Teoretic Sebiș este o șansă pentru viitor,deoarece fără educație viitor nu există.

Misiunea școlii este ,de asemenea legată tot de o educație valoroasă pe care trebuie să o primească fiecare elev și constă în *dezvoltarea integrală și armonioasă a individualității și în formarea unei personalități autonome și creative prin dezvoltarea competențelor,capacităților intelectuale și a deprinderilor fizice conform idealului educațional care conferă individului adaptarea continuă și eficientă la o piață a muncii extrem de dinamică *.

Ora cărților deschise

Activitatea amintită am propus-o și am desfășurat-o la toate clasele la care predau-clase din nivel gimnazial,dar și clase din ciclul inferior și superior al liceului.Tematica fiecărei cărți trebuia să trimită la concepte precum :bunătate, acceptare ,empatie, morală,etică ș .a .

Activitatea a vizat atât prezentarea cărții preferate de către fiecare elev,cât și o scurtă persuadare a auditoriului înspre a citi într-un viitor apropiat cartea prezentată.S-a creat astfel o punte de legătură între literatura română și literatura universală,mulți elevi prezentând subiectele cărților preferate care nu fac parte din bibliografia școlară obligatorie.

Proiect de activitate

Data: 12.11.2024

Unitatea de învățământ: Grădinița cu program prelungit nr. 29 Sibiu

Grupa: Mare D

Educatoare: Olariu Monica

Domeniul experiențial: DPM

Tema anuală: *Cine sunt, suntem?*

Tema săptămânală: *Arborele genealogic*

Tema activității*: Împreună noi sărim*

Durata: 30 de minute

Tipul activității: Predare- învățare

Modalitatea de realizare: traseu aplicativ

Dimensiuni ale dezvoltării:

- 1. Motricitate grosieră şi motricitate fină în contexte de viaţă familiare.

Comportamente vizate:

- 1.1. Își coordonează mușchii în desfășurarea unor activități diversificate, specifice vârstei;
- 1.2. Participă la activităţi fizice variate, adecvate nivelului lui de dezvoltare;
- 1.3. Utilizează mâinile şi degetele pentru realizarea de activităţi variate.

Scopul: Dezvoltarea abilităților motorii și a coordonării în realizarea săriturii de pe loc în apropiat

Obiective operaționale:

- O1: să execute corect exercițiile din primele verigi ale lecției, coordonându-și mișcările segmentelor corpului;

- O2: să execute corect variantele de mers;
- O3: să adopte postura corectă a corpului în acțiuni statice și dinamice.
- O4: să execute săritura în lungime respectând cerințele date.

Strategii didactice:

- Metode și procedee: explicația, demonstrația, jocul sportiv, exercițiul, conversația;
- Materiale didactice: căsuțe din piese;
- Forme de organizare: frontal, individual.

Verigi și durată	Conținutul lecției	Dozare	Indicații metodice și formații de lucru	Obs.
1. Organizarea colectivului de elevi 2’	Alinierea copiilor în formație ordonată. Salutul Anunțarea temelor Captez atenția prin a le da comenzi rapide și ușoare:	1'	Linie pe un rând: XXXXXXXXXXXXXXXXX X *Bună ziua! Mă numesc Monica și vom face activitatea de sport de astăzi!* *Aliniere! Punem brațul drept pe șold, ne uităm în partea dreaptă și atingem cu cotul mâna colegului. Drepți!* *Mâinile sus, pe umeri, pe genunchi, pe glezne, sus, jos!*	
2. Pregătirea organismului pentru efort 5-7’	-întoarcere spre dreapta -mers prin ocolirea sălii de clasă, în coloană câte unul Variante de mers:	30" 2L+2l	-prin săritură cu fața spre dreapta (cu fața către ușă) -încolonați pe un rând pornim în mers normal, cu mâinile pe lângă corp	

3. Influențarea selectivă a aparatului locomotor 6-7’	-continuăm mersul normal pâna la locul marcat unde ne-am aliniat prima dată - pe jos vor fi așezate câte o planșă cu un iepuraș pentru fiecare copil -pe rând, fiecare copil o se așeze pe câte o floare pentru a forma coloana de gimnastică	1'	În linie pe un rând XXXXXXXXXXXXXXXXX X 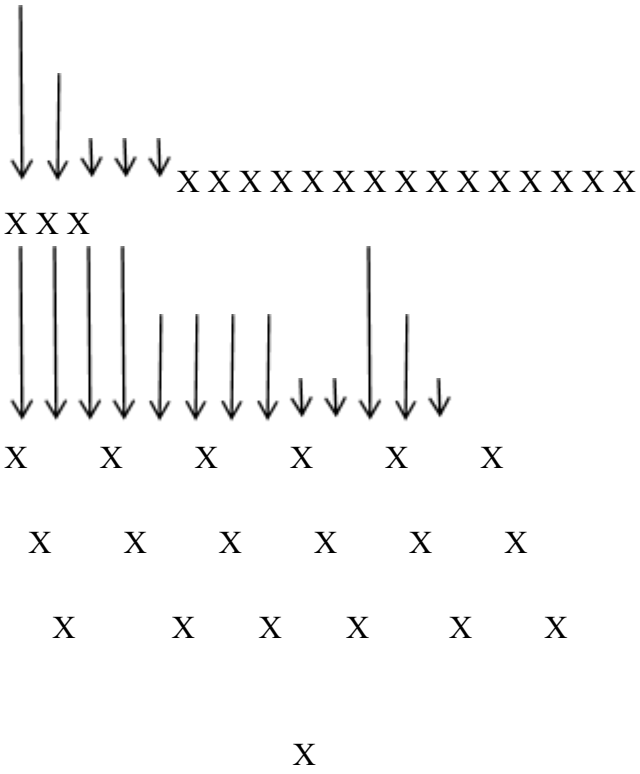 X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X	

	Cu mâinile pe șolduri prin săritură în depărtat, HOP! Exerciții de cap și gât Extensii și aplecări ale capului cu arcuire PI: stând depărtat cu mâinile pe șolduri T1-2: Extensia capului cu arcuire T3-4: Aplecarea capului cu arcuire T5-6: Extensia capului cu arcuire T7-8: Aplecarea capului cu arcuire Răsuciri ale capului PI: stând depărtat cu mâinile pe șolduri T1-2-5-6: Răsucirea capului lateral spre stânga cu arcuire T3-4-7-8: Răsucirea capului lateral spre dreapta Îndoiri ale capului PI: stând depărtat cu mâinile pe șolduri T1-2: Îndoiri în partea stângă cu arcuire T3-4: Îndoiri în partea dreapta cu arcuire T5-6: Îndoiri în partea stângă cu arcuire T7-8: Îndoiri în partea dreaptă cu arcuire	2x8T 2x8T 2x8T	Spatele drept, picioarele depărtate și mâinile în șolduri Spatele drept, picioarele depărtate și mâinile în șolduri 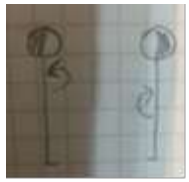 Spatele drept, picioarele depărtate și mâinile în șolduri Spatele drept, picioarele depărtate și mâinile în șolduri	

	Rotiri ale capului PI: stând depărtat cu mâinile pe șolduri T1-2-5-6: Rotirea capului de la stânga la dreapta T3-4-7-8: Rotirea capului de la dreapta la stânga	2x8T		
	Brațe Extensii și arcuiri ale brațelor PI: stând depărtat cu mâinile pe șolduri T1-2: Extensia brațelor îndoite cu arcuire T3-4: Extensia brațelor întinse cu arcuire T5-6: Extensia brațelor îndoite cu arcuire T7-8: Extensia brațelor întinse cu arcuire	2x8T	Spatele drept, privirea înainte, picioarele îndepărtate 	
	Rotiri ale brațelor înainte și înapoi PI: stând depărtat cu mâinile pe șolduri T1-4: Rotiri înainte T5-8: Rotiri înapoi	2x8T	Spatele drept, privirea înainte, picioarele îndepărtate 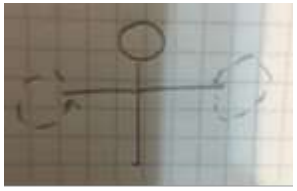	

	Forfecarea brațelor PI: stând depărtat cu mâinile drepte în față T1-2: Punem mâna dreaptă deasupra mâinii stângi T3-4: Punem mâna stângă deasupra mâinii drepte T5-6: Punem mâna dreaptă deasupra mâinii stângi T7-8: Punem mâna stângă deasupra mâinii drepte		Spatele drept, privirea înainte, picioarele îndepărtate 	
	Extensia brațelor în plan vertical PI: stând depărtat cu o mână sus și una jos T1-2: Mâna dreaptă sus și mâna stângă jos T3-4: Mâna stângă sus și mâna dreaptă jos T5-6: Mâna dreaptă sus și mâna stângă jos T7-8: Mâna stângă sus și mâna dreaptă jos	2x8T	Spatele drept, privirea înainte, picioarele îndepărtate 	
	Trunchi Răsuciri ale trunchiului PI: stând depărtat cu mâinile pe șolduri T1-2: Răsuciri în partea stângă	2x8T	Spatele drept, privirea înainte, picioarele îndepărtate	

	T3-4: Răsuciri în partea dreaptă T5-6: Răsuciri în partea stângă cu arcuire T7-8: Răsuciri în partea dreaptă cu arcuire			
	Îndoiri ale trunchiului PI: stând depărtat cu o mână pe sold și cealaltă deasupra capului T1-2: Îndoiri în partea stângă ale trunchiului cu arcuire T3-4: Îndoiri în partea dreaptă ale trunchiului cu arcuire T5-6: Îndoiri în partea stângă ale trunchiului cu arcuire T7-8: Îndoiri în partea dreaptă ale trunchiului cu arcuire	2x8T 2x8T	Spatele drept, privirea înainte, picioarele îndepărtate 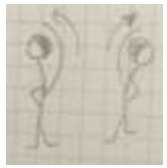	
	Extensii și aplecări ale trunchiului PI: stând depărtat cu mâinile întinse sus alternativ jos T1-2: Extensii ale trunchiului cu arcuire		Spatele drept, privirea înainte, picioarele îndepărtate	

	T3-4: Aplecări ale trunchiului cu arcuire T5-6: Extensii ale trunchiului cu arcuire T7-8: Aplecări ale trunchiului cu arcuire	10x	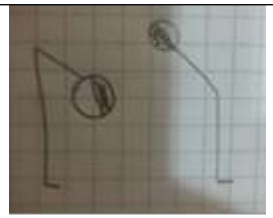	
	Sărituri ca foarfeca cu mâinile pe șold		Bat din palme pe parcursul desfăşurării sariturilor 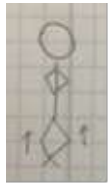	

4. Realizarea jocului 8-10’	Copiii vor fi aşezaţi într-un şir. În faţa acestuia se vor afla căsuţe mici, construite din piese. Preşcolarii vor sări, cu picioarele lipite, peste fiecare căsuţă, iar pe urmă, prin ocolire, prin partea stângă să se poziţioneze la finalul şirului.	2-3x	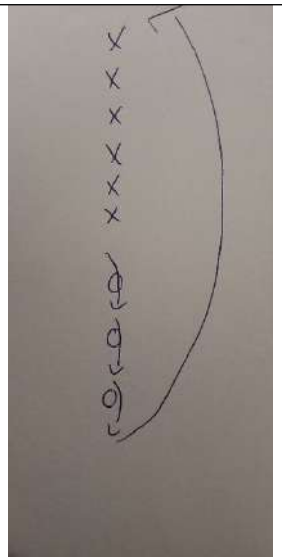	
5. Revenirea organismului după efort 3’-4’	Copiii vor efectua un mers liniştit iar la semnalul fluierului vor executa următoarele: • La un singur semnal al fluierului: ne oprim şi ridicăm mâinile ; • La două semnale ale fluierului: ne ghemuim; • La al treilea semnal al fluierului stăm într-un picior;	3x	-cele trei semnale ale fluierului o să fie adăugate pe rând copii vor executa un mers normal iar atunci vor auzi semnalele fluierului vor efectua sarcina aferentă semnalului	
6. Concluzii şi aprecieri	Copiii se alinează.	30’’	*Alinierea!* În linie pe un rând	

2’	Apreciez efortul depus de ei. Salutul.	1’ 30’’	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX X *Bună ziua!*	

Strategii de dezvoltare a mentalității de creștere și prevenire a bullyingului în mediul școlar

Prof. Oprea Elena-Diana
Liceul „Voievodul Mircea”

PROIECTUL EDUCAȚIONAL: EU ȘI CEILALȚI
ARGUMENT

Suntem la început de drum, clasa a IX-a, 27 de elevi care provin din tot județul, personalități unice, care au nevoie să se (auto)descopere, să se integreze, să fie acceptate și recunoscute, dar și să se identifice în acest nou grup format.
Elevi care nu știu ÎNCĂ să colaboreze, care ezită în a cere ajutorul atunci când au nevoie de sprijin, cărora le este teamă să greșească (concluzii extrase în urma aplicării chestionarelor inițiale).
Prin urmare, este nevoie de autocunoaștere, intercunoaștere, acceptare și cultivarea unui sentiment de apartenență la acest grup, de un set de valori comune, precum și de aplicarea unor strategii de dezvoltare a mentalității de creștere.

1. Obiectivele proiectului:

Obiectiv	**În ce măsură obiectivul a fost atins**	**Observaţii**
O1. Fiecare elev își va dezvolta abilitățile de reflecție și autoreflecție prin consemnarea a cel puțin un paragraf în jurnalul de reflcție, zilnic, în perioada noiembrie –decembrie, 2023;	Ce puțin 20 de elevi și-au făcut un obicei din a completa zilnic în jurnalul de reflecție.	Din cei 27 de elei/jurnale achiziționate, doar 26 elevi au primit jurnalele, o elevă renunțând la a mai veni la școală.
O2. Fiecare elev își va descoperi cel puțin trei convingeri limitative și va identifica cel puțin două strategii de îndreptare în perioada noiembrie-decembrie, 2023;	În urma activității desfășurate și a discuțiilor avute, elevii participanți au conștientizat mai mult propriile convingeri limitative.	Elevii nu au exercițiul în a identifica propriile convingeri limitative și în a le accepta.
O3. Fiecare elev va exersa și își va însuși cel puțin o tehnică adecvată de acordare și primire a unui feedback constructiv în perioada noiembrie-decembrie, 2023;	Elevii au fost deschiși la a exersa tehnica de acordare/primire a unui feedback constructiv.	A fost nevoie de exercițiu și atenție pentru a se concentra pe aspectele pozitive.
O4. Fiecare elev va experimenta cel puțin două strategii de învățare pentru a depăși obstacole și provocări cu care se confruntă în perioada noiembrie-decembrie, 2023	Elevii au experimentat strategiile, dar au nevoie de mai mult timp pentru a și le însuși.	

2. Impactul proiectului asupra grupului țintă:
Prin desfășurarea acestor activități, ne-am propus să reducem comportamentele negative ale elevilor, să creștem nivelul de toleranță și empatie în rândul elevilor și să dezvoltăm o mentalitate de creștere printre aceștia.

Beneficiarii direcți: elevii clasei a IX-a din cadrul Liceului „Voievodul Mircea” din Târgoviște.
Beneficiarii indirecți: elevii liceului, profesorii, părinții.

3. Activități propuse:

Activitate	Cum a fost realizată	Rezultate obținute
1. Atingând stelele	Elevii au primit foi cu o stea cu colțuri numerotate și li s-a cerut să-și scrie în mijloc prenumele, apoi să noteze răspunsul la 5 întrebări întrebări, în colțul corespunzător al stelei. Au fost invitați să discute despre ceea ce au scris pe steaua lor cu cât mai mulți colegi, în special cu cei cu care nu-și petrec, de obicei, prea mult timp și să lipească stelele pe o foaie de flipchart, trasând cu markere de culori diferite asemănările dintre ei și ceilalți. Prin această activitate mi-am propus să-i încurajez pe elevi să practice autoreflecția, să nu le fie teamă să-și exprime opiniile și să se arate așa cum sunt ei.	Elevii au practicat autoreflecția și au consemnat în jurnalele învățării 1 element care îi face unici și 1-2 elemente comune.
2. Nevoi	Folosind carduri dixit, elevii și-au ales un card care definea cel mai bine nevoia pe care o aveau la acel moment. Au urmat discuții: Cum ar fi lumea dacă toți am fi atenți la nevoile celor din jur? Dar dacă fiecare s-ar gândi doar la el? Cum te simți când cineva te ajută? Ce mesaj îți transmite odată cu ajutorul? Aprofundare. Analiza unor povești cu tâlc. Concluzii. Un moment de reflecţie: scrisoare către mine însumi/însămi (scrisoare pentru mine în viitor)	În urma acestei sesiuni, elevii au fost încurajați să-și identifice și să-și depășească convingerile limitative, dar și să creadă în propriul potențial de dezvoltare
3. Cum mă văd colegii	Fiecare elev a primit un tabel cu anumite însușiri/atitudini și au mers prin clasă pentru a discuta cu cât mai mulți colegi și, în momentul în care au descoperit una dintre însușirile notate în tabel, au trecut numele colegului în coloana aferentă acesteia. Câțiva voluntari au citit ce au scris în tabelele lor și au avut feedbackurile colegilor.	Elevii au învățat să ofere și să primească feedback, dar și să fie autentici în procesul lor.
4. Blazonul clasei	Elevii au rememorat cele mai plăcute momente, întâmplări petrecute cu colegii de clasă în acest interval relativ scurt de timp. Au discutat despre semnificația unui blazon și au realizat blazonul clasei lor.	Activitatea i-a ajutat să înțeleagă importanța efortului în atingerea unor obiective și să ajungă să creadă în propriul potențial de dezvoltare și în puterea lui „ nu încă”.
5. Celebrare	Elevii au participat la această activitate și au învățat să-și celebreze reușitele.	

4. Rezultate pe activități

Rezultate proiectate	Rezultate obţinute	Observaţii
Elevii practică autoreflecția și își consemnează în jurnalele învățării 1 element care îi face unici și 1-2 elemente comune. Crește motivația și dorința de dezvoltare a propriului potențial în rîndul celor 27 de elevi.	Elevii au practicat autoreflecția și au consemnat în jurnalele învățării 1 element care îi face unici și 1-2 elemente comune. În urma acestei sesiuni, elevii au fost încurajați să-și identifice și să-și depășească convingerile limitative, dar și să creadă în propriul potențial de dezvoltare	Fără a citi în plen însemnările din jurnale, mi-au arătat că au exersat autoreflecția și că vor să-l transforme într-un obicei. Mai sunt totuși elevi care încă nu au suficientă încredere în forțele proprii. Sunt la vârsta autodescoperirii.
Tabelele completate de elevi.	Elevii au învățat să ofere și să primească feedback, dar și să fie autentici în procesul lor.	Toți elevii au completat câte un tabel și au împărtășit ceea ce au notat, dar nu toți au fost mulțumiți de feedbackul primit.
Blazonul clasei care va fi afișat/montat în sala de curs.	Blazonul a fost afișat în sala de clasă.	

5. Resurse umane implicate:

Profesorul diriginte, Oprea Elena-Diana

Elvii clasei a IX-a

6. Sustenabilitate:

Activitățile de autocunoaștere și intercunoaștere, precum și cele de colaborare și relaționare vor continua pe parcursul celor 4 ani de liceu, în cadrul orelor de consiliere și orientare, dar și în cadrul orelor de limba și literatura română, contribuind la mentalitatea lor de creștere. Voi lansa o invitație către elevii participanți să devină ei facilitatori ai acestor sesiuni pentru colegii lor de la clasa a IX-a, în anul școlar următor.

7. Concluzii:

Astfel de proiect/activități sunt extrem de importante și foarte bine primite atât de elevii, cât și de profesorii implicați. Avem nevoie de ele, de aplicarea lor continuă și responsabilă, deoarece constituie cheia unei educații de calitate.

Bibliografie:
1. Carol S. Dweck, „Mindset”, București, 2017;
2. Manualul pedagogic „Învățând să trăim împreună, București, 2016;
3. Jean-Claude Carriere, „Cercul mincinoșilor. Cele mai frumoase povești filozofice din lumea întreagă”, București, 2021.

Proiect de lecție

Unitatea școlară: Colegiul Economic ”Ion Ghica” Târgoviște
Disciplina: Consiliere și orientare
Subiectul: Stop bullying!
Locul desfășurării: Sala de clasă
Data: 03.12.2024
Clasa: a XII-a
Timp rezervat: 50 minute
Scopul : dezvoltarea competențelor și comportamentelor antibullying la elevii de liceu
Competențe generale:

- manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic în contexte de viață din mediul cunoscut;
- cooperarea cu alte persoane pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru, manifestând disponibilitate pentru diferite activități.

Competențe specifice:

- recunoașterea unor comportamente moral-civice din viața cotidiană;
- relaționarea pozitivă cu ceilalți, în rezolvarea unor sarcini simple de lucru.

Obiective operaționale:

- să înțeleagă semnificația termenilor bullying si cyberbullying;
- să precizeze ideile principale extrase din mesajul transmis de filmulețele vizionate;
- să utlizeze mijloacele existente pentru semnalarea fenomenului de bullying și cyberbullying.

Strategii didactice:

- Metode și procedee: conversația, expunerea, situația problemă, învățarea prin descoperire;.
- Forme: frontal- individual, pe grupe.
- Mijloace de instruire: fișe de lucru/anexe, laptop, videoproiector, acces la internet.

Metode de evaluare: observația sistematică, aprecierea verbală.

Desfășurarea activității

Momentele lecției	Activități profesor-elev	Mijloace de instruire
Organizarea clasei/ Captarea atenției 5 min	Salutul ***”Violența este arma celor slabi!”*** Pe baza acestui citat menționați câteva situații de violență pe care le-ați întâlnit	Conversația
Anunțarea temei și a obiectivelor lecției 5 min	Stop bullying!	Conversația
Desfășurarea activității 10 min

10min	https://www.youtube.com/watch?v=QwNv1bFIPoo Ce se poate întâmpla cu persoanele care sunt victime ale bullyingului? Elevii urmăresc un filmuleț în care este prezentată atitudinea colegelor față de o elevă nouă care a venit în clasa lor. https://www.youtube.com/watch?v=_F0X93MvFS8 Urmărind filmulețul cu eleva nouă venită în clasă precizați care este atitudinea celor doi factori implicați în medierea conflictului: profesor și colege.	Conversația
Obținerea performanței 5min	Precizarea definiției, caracteristicilor și soluțiilor de combatere a fenomenului de bullying.	Frontală
Feedback 10 min	Realizarea unui desen având ca titlu tema activității. ” Stop bullying!”	Individuală

STOP
BULLYING

Antibullying: Educație pentru Empatie

Exemple de bune practici

Ca grup social, colectivul de elevi se formează în cadrul instituțiilor de învățământ specializate în vederea desfăşurării de activităţi educative şi a atingerii unor **scopuri** ce sunt subordonate idealului educaţional. Pentru fiecare elev, acest grup este deosebit de important deoarece relațiile ce se stabilesc la nivelul acestuia timp de câțiva ani, își pun amprenta asupra modelării comportamentului, însuşirii normelor şi valorilor sociale. Având obiective comune, fiecare membru al grupului încearcă să își aducă aportul la realizarea acestora, stabilind legături strânse cu toți ceilalți. Așadar, pe parcursul anilor petrecuți împreună, această convieţuire produce schimbări cognitive fundamentale asupra fiecărui membru. Prin această integrare socială, elevilor li se cultivă o stimă de sine ridicată, plăcerea și dorința de colaborare și cooperare, atitudini pozitive față de colegi.

În jurul vârstei de 6 ani, odată cu debutul şcolarității, dezvoltarea fizică și psihică a fiecărui elev este influențată de acest nou grup pe care îl descoperă și în care se integrează. Micul şcolar are această conştiinţă a apartenenței la noul grup, își conştientizează locul și rolul printre ceilalți, dându-și repede seama dacă este pe placul colegilor.

Prezența cadrului didactic asigură o securitate afectivă, micii şcolari devenind dependenți de afecțiunea învățătoarei. S-a demonstrat că elevii care nu primesc aceeași atenție și afecțiune din partea cadrului didactic își vor pierde interesul pentru învățătură. Putem spune că întâiul rol al învățătoarei este acela de a-i asigura pe toți elevii, în egală măsură, de interesul și atenția acordate, apoi de a-i îndruma în vederea unei bune adaptări și a unei socializări corespunzătoare.

Sub atenta călăuzire, elevii sunt implicați într-o strânsă colaborare ce va contribui treptat la maturizare și la stabilirea de comun accord a unor reguli și norme ce vor fi respectate de către toți.

Începând cu clasa pregătitoare, atât cunoașterea proprie cât mai ales cunoașterea celorlalți sunt element esențiale pentru o bună integrare și socializare a micilor școlari. Astfel, întâlnirea de dimineață influențează formarea grupului. Este un moment ce poate dura atât timp cât simțim că este necesar, fiind deosebit de importantă în realizarea coeziunii grupului.

Acest mod de a începe ziua cu care se vor familiariza foarte repede îi ajută să înțeleagă că ceea ce îi unește, ca și membri ai aceluiași grup, sunt interesele și valorile comune. Toate activitățile ce se vor derula contribuie semnificativ la exersarea și formarea aptitudinilor de comunicare (vorbire, ascultare, dezvoltarea vocabularului, formularea de întrebări și răsounsuri, analiza, evaluarea) , sociale, centrul lor de interes mutându-se acum de la propria persoană la persoanele din jur. Atmosfera pozitivă din clasă favorizează apropierea dintre copii, evitarea criticilor, manifestarea respectului și cooperarea dintre ei. Astfel, personalitatea fiecărui copil începe să se îmbogățească cu calități precum: grija pentru ceilalți, încrederea în propria persoană, dorința de a ajuta.

În primele săptămâni sunt propuse jocuri de cunoaștere și prezentare, întrucât clasa de elevi poate fi formată din copii ce provin din grădinițe diferite, grupe diferite. Așezați în cerc pentru a se putea vedea cu toții, pe perne sau pe covoraș, elevii se salută politicos, își adresează un compliment, comentează și pun întrebări, toate aceste activități vizând dezvoltarea competențelor de comunicare. Prin această comunicare eficientă, elevii învață să transmită mesaje clare, corecte, să fie buni ascultători, să empatizeze cu colegii , pentru ca toți să înceapă o zi frumoasă petrecută împreună. În timpul salutului, atmosfera este plăcută, prietenoasă și inspiră elevilor încredere, bună-dispoziție. Ordinea în care aceștia se salută este aleatorie. De asemenea atunci când își adresează un compliment, se încearcă tot posibilul ca fiecare să primească/ să formuleze o apreciere, căpătând încredere în ei.

După momentul salutului, la fel de importantă este și prezența, aceasta contribuind la creșterea interesului pentru școală și a dorinței de a nu absenta. Prin diferite jocuri, se stabilește cine lipsește în ziua respectivă, sunt numărați elevii prezenți, elevii absenți, fetele, băieții.

Al treilea moment al întâlnirii este poate unul dintre cele mai îndrăgite de copii. Elevii desemnați, prin rotație, prezintă ziua și data zilei, starea vremii, implicând toți elevi în a observa, enumera și descrie elemente semnificative legate de anotimp, zi, temperatură, îmbrăcăminte corespunzătoare. Așezarea simbolurilor și a cartonașelor la locul potrivit pe calendar atrage aprobarea și aprecierea celorlalți elevi, responsabilii zilei simțind mândria și satisfacția.

Momentul denumit ,,împărtășirea cu ceilalți" este cel care contribuie în cea mai mare măsură la intercunoașterea atât de necesară coeziunii grupului. Este momentul când fiecare își exprimă o experiență trăită, relatează poate o întâmplare la care a asistat, își dezvăluie în mod sincer grijile, temerile de care este cuprins. Toți ceilalți ascultă cu mult interes, formulează întrebări, oferă soluții, comentează, iar ,,povestitorul" le satisfice curiozitatea, răspunzând la toate întrebările formulate. Acum, chiar și cei mai timizi prind curaj și conștientizează că ei, colegii lui, sunt acolo pentru el și îl ascultă, îl înțeleg și sunt gata să îl ajute. Fiecare își descoperă acum o bucurie, o tristețe, o spaimă, iubirea și pune în borcanul fiecărei emoții bilețelul în care și-a inscripționat printr-un simbol trăirea din acea zi.

Urmează apoi o activitate de grup ce continuă scopul celorlalte activități desfășurate. Elevii se exprimă liberi în cadrul grupului, cooperează, participă alături de toți ceilalți, fără a exclude pe nimeni, la realizarea sarcinilor. Jocuri precum ,,Bingo!, ,, Găsește pe cineva care are/ este….", jocuri de grupare după anumite criterii, numite chiar de ei crează un mediu de învățare socială, bazată pe cooperare și nu pe competitivitate.

Ultimul dintre momentele întâlnirii de dimineață îl constituie ,,noutatea zilei", atunci când elevii descoperă ce vor învăța în ziua respectivă, activitățile pe care le vor desfășura și în care își vor exersa competențele intelectuale, sociale și emoționale pe care le-au dobândit până în prezent.

Așa cum dimineața are loc această ,,întâlnire prietenoasă", la fel de bine și înainte de plecare, în câteva minute trebuie să facem o analiză a zilei pe care urmează să o încheiem. Fiecare spune ce a învățat nou la școală, ce i-a plăcut, ce nu i-a plăcut, propune ceva pentru ziua următoare sau orice altceva, dar legat de timpul petrecut. Dacă la începutul zilei și-au făcut complimente, acum este ocazia fiecăruia de a se saluta cu unul, doi sau mai mulți colegi, să le facă o urare pentru acea zi și să își dea mâna prietenește. Este o experiență frumoasă, emoționantă și benefică.

Toate activitățile în care cadrul didactic implică elevii, fie că presupun activitatea individuală, în perechi, în grupuri de lucru au același scop: crearea unui climat afectiv la nivelul clasei, favorabil dezvoltării psihice armonioase a elevilor, premisă a eliminării fenomenului de bullying prezent în instituțiile de învățământ.

În fiecare oră de curs, în fiecare moment al activității putem găsi momentul oportun de a dezvolta capacitatea empatică a elevilor noștri. Un copil care manifestă un grad mare de empatie, dezvoltă mult mai puțin tendințele unui comportament agresiv, în favoarea unui comportament pozitiv.

PROIECT DE ACTIVITATE LA CLASĂ

Nivel de vârstă: elevi din clasele V - VI

Durata*:* 50 min

Tema*:* Strategii de rezolvare a situațiilor problematice

Modul tematic: Managementul emoțiilor și dezvoltarea abilităților emoționale și de comunicare (include prevenirea bullying-ului în școală, a dificultăților de relaționare).

Definirea problemei: în urma discuțiilor cu dna dirigintă, cu părinții clasei, analizei chestionarului de nevoi pe partea de consiliere psihopedagogică am ajuns la concluzia că elevii clasei au un nivel de autocontrol scăzut al emoțiilor, reacțiilor și comportamental, în situații de stres și conflictuale.

Descrierea problemei: dezvoltarea unor strategii deficitare de rezovare a problemelor: limbaj agresiv, reacții exagerate, hiperprotecție din partea unor părinți vis-a–vis de capacitatea copilului de a lua decizii și de a acționa responsabil, agresiune fizică a unor elevi ca reacție a „hărțuirii" emoționale.

Factori de menținere și activare a problemei:

- abilități deficitare de comunicare și de cooperare la nivelul clasei.
- limbaj agresiv și conflictual.
- relații tensionate între colegi.
- abilități de autocontrol și coping deficitar la stres.

Obiectiv cadru: Dezvoltarea abilităților de interrelaționare în contexte variate.

Obiective operaționale:

- Să identifice situații de risc care solicită luarea unor decizii.
- Să diferenţieze strategiile de rezolvare de probleme sub formă de abordare sau de evitare.
- Să conștientizeze importanța strategiilor de rezolvare a problemei prin abordare constructivă.

Materiale necesare: diverse obiecte**,** fișă cu situaţii problematice (anexă)

PLAN DE INTERVENȚIE

Obiective operaționale	Strategii	Activități
O1: Să identifice situații de risc care solicită luarea unor decizii.	**Exercițiu:** „ a lua - a primi” **Conversția euristică:** Ați trecut prin situații limită sau conflictuale care au necesitat un răspuns/ decizie din partea voastră? Vă rog să exemplificați. **Nevoi**: de introducere în activitate și conștientizare **Mijloace:** creion, explicarea sentimentelor și reacției colegului de bancă **Evaluare:**elevii învață tehnici potrivite în diferite situații care transmit respect.	**A1:** Situații declanșatoare
O2: Să diferențieze strategiile de rezolvare de probleme sub formă de abordare sau de evitare	**Conversția euristică:** Ați observat cum reacționați în situații limită? **Jocul de rol:** voluntari care vor primi roluri. **Mijloace:** bilețele cu exemple de situații **Evaluare:** elevii observă și se identifică cu reacții de evitare și abordare.	**A2:** Reacții diferențiate de abordare sau evitare (anexă)
O3. Să conștientizeze importanța strategiilor de rezolvare a problemei prin abordare constructivă.	**Dezbatere:** 1) Este evitarea o tehnică eficientă de rezolvare de probleme? 2) Care sunt câteva comportamente de evitare pe care le folosiți? Prin ce sunt aceste comportamente dăunătoare? 3) Ce comportamente de abordare se pot utiliza în locul lor? **Evaluare:** elevii învață că o problemă se rezolvă prin abordare.	**A3:** Dezbaterea reacțiilor și învățarea comportamentelor de abordare constructivă.

Desfăşurarea activităţii

1. Exerciţiu de dinamizare, *A lua şi a primi*

Participanţii se împart în perechi. Unul din membrii oferă celuilalt un obiect. Partenerul trebuie să-l ia brusc. A doua oară întinde mâna şi aşteaptă ca partenerul să lase obiectul din mână. Participanţilor li se atrage atenţia să fie atenţi la sentimentele şi emoţiile experimentate.

Se descriu emoţiile trăite de cei ce (întâi) au oferit. Apoi împărtăşesc sentimentele cei ce au primit. Se enumără câteva moduri de a oferi şi a primi şi legătura dintre acestea.

2. Introducerea temei

Elevii sunt informaţi că vor participa la un exerciţiu de învăţare, la finalul căruia vor putea să diferenţieze strategiile de rezolvare de probleme sau luare de decizii de abordare sau de evitare.

3. Descrierea exerciţiului şi a modului de desfăşurare a activităţii

1) Aleg doi elevi pentru a interpreta, pe roluri, următoarele reacţii la o situaţie problematică tipică:

   - Un elev primeşte o notă mică la o lucrare, îşi ascunde lucrarea în camera lui şi apoi pleacă la joacă cu prietenii, fără să le spună părinţilor de nota luată.
   - Un elev primeşte o notă mică la o lucrare şi o arată părinţilor, spunând: „ cred că o să discutăm despre asta, nu?”

2) Prezint discuţia despre cele două reacţii diferite ca pe o problemă. De ce au reacţionat elevii în acest mod? A fost o modalitate mai bună decât cealaltă? Care ? De ce?

3) Explic conceptele de abordare şi evitare ca fiind două reacţii posibile la o aceeaşi situaţie. Abordarea unei probleme înseamnă să te confrunţi cu ea, discutând despre ea, admiţând că este o problemă. Evitarea unei probleme înseamnă să încerci să negi existenţa ei, să minţi, poate să dai vina pe altcineva.

4) Solicit unor voluntari să joace pe roluri reacţiile de abordare sau evitare din situaţiile problematice (anexă).

   Discut situaţiile după fiecare interpretare de roluri

4. Discuţii:

Întrebări referitoare la conţinut:

Este evitarea o tehnică eficientă de rezolvare de probleme?

De ce oamenii nu abordează mereu problemele?

Care sunt câteva comportamente de evitare utilizate adesea de copii?

Prin ce sunt aceste comportamente dăunătoare?

Ce comportamente de abordare se pot utiliza în locul lor?

Întrebări de personalizare:

1) Ai evitat vreodată o problemă? Cum te-ai simţit din cauza acestui tip de reacţie? Dă exemple!
2) Eviţi vreo problemă în momentul de faţă? Cum o poţi aborda ca să o rezolvi?
3) Ai abordat vreodată o problemă ? Cum te-ai simţit din cauza acestui tip de reacţie? Dă exemple!

Mulţi copii sunt victimele unor probleme pe care nu le pot rezolva. În unele cazuri comportamentul evitativ este un mecanism de coping eficient. Trebuie menţionat faptul că există situaţii care trebuie evitate, si nu abordate (abuz).

Trebuie să se facă, totuşi, distincţia între a face faţă problemelor şi ale rezolva. Ca mijloc de realizare a scopurilor, evitarea este de cele mai multe ori ineficientă.

5. Evaluarea activităţii

La sfârşitul activităţii elevii vor fi solicitați să numească un cuvânt care caracterizează cel mai bine cum au perceput ei activitatea.

Bibliografie:

Băban, A. - Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere, Cluj Napoca 2001
Jigău, M. - Consilierea carierei, edit Sigma, București 2001
Munteanu, A. - *Psihologia copilului și a adolescentului;* Ed. Augusta, Timișoara, 1998
Neculau, A. - *Psihologie Manual pentru clasa a X-a ;* Ed. Polirom, Iași , 2005

Anexă

Situaţii problematice – abordează sau evită?

- Eşti disciplinat de către dirigintă, pentru că ai chiulit şi părinţii trebuie să fie înştinţaţi şi să semneze biletul.

- Deşi profesorul ţi-a mai acordat încă o zi ca să îţi faci tema, tot nu ţi-ai făcut-o.

- Eşti supărat pe una din colegele tale care nu participă la proiectul care trebuie predat săptămâna aceasta iar tu trebuie să muncești și în locul ei.

- Te deranjează foarte mult felul în care un coleg te tachinează în timp ce tu își dorești să te concentrezi la tema din clasă.

- În ultima vreme, prietenul tău cel mai bun s-a purtat distant cu tine şi te-a evitat.

- Te deranjează felul în care un coleg face glume pe seama modului în care te îmbraci.

PROGRAM DE PREVENIRE A BULLYINGULUI ŞI A ALTOR FORME DE VIOLENŢĂ

PANDURU MIHAELA –SIMONA,
ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR.19 TIMIŞOARA ŞI
LICEUL TEOLOGIC BAPTIST TIMIŞOARA

A.DATE DE CONTACT ALE UNITĂŢII DE ÎNVĂŢĂMÂNT	
Denumirea unităţilor de învăţământ:	C.J.R.A.E. Timiş – Şcoala Gimnazială Nr 19 Avram Iancu Timişoara şi Liceul Teologic Baptist Timişoara
Profesor - consilier şcolar :	Panduru Mihaela - Simona
Echipa de proiect :	Dirigintă/învăţători, cadre didactice
B. DATE DESPRE PROIECT	
Titlul proiectului:	Respect! Nu înjosesc!
Durata de desfăşurare a proiectului:	10 săptămâni
Numărul total al cadrelor didactice implicate:	4
Numărul estimat de elevi beneficiari ai activităţilor propuse:	30
Numărul estimat al părinţilor beneficiari ai activităţilor propuse:	3

C. OBIECTIVE

- **Crearea unui climat sigur, primitor şi de susţinere pentru elevi şi părinţi la nivelul unităţilor de învăţământ;**
- **Îmbunătăţirea relaţiilor/coeziunii dintre personalul şcolii, familie şi preşcolari/elevi, inclusiv a colaborării acestora în vederea susţinerii victimelor să gestioneze momentul traumatic şi a autorilor să-şi îmbunătăţească comportamentul;**

- **Capacitarea elevilor să raporteze faptele de violenţă/bullying şi a martorilor să adopte strategii de susţinere a victimelor şi descurajare a comportamentelor violente ale autorilor;**
- **Îmbunătăţirea abilităţilor sociale şi emoţionale ale elevilor, inclusiv a capacităţii acestora de identificare, interpretare, exprimare şi autocontrol/ autoreglare a emoţiilor într-o manieră constructivă faţă de sine şi faţă de ceilalţi;**
- **Conştientizarea consecinţelor asociate săvârşirii faptelor.**

Cauze posibile ale bullyingului : incapacitatea unor elevi de a-şi exprima emoţiile

într-un mod constructiv, abilități scăzute de comunicare asertivă, lipsa abilităților de relaționare empatică cu colegii diferiți de ei, mediu familial conflictual (patern comportamental). Așadar este necesară implementarea acestui proiect, prin intermediul căruia sunt informați și conștientizați atât elevii și părinții acestora despre consecințele grave ale bullyingului și a actelor de violență asupra victimelor.
D.NEVOILE SPECIFICE: **1. Climat de siguranță** **2. Dezvoltarea coeziunii din grupul clasei** **3. Colaborarea în echipă multidiscilinară** **4. Dezvoltarea abilităților emoționale și sociale** **5. Conștientizarea consecințelor bullyingului și violenței**
Obiective: ➢ **elevii și părinții să găsească înțelegere și deschidere din partea învățătorilor/diriginților/cadrelor didactice** ➢ **elevii să-și dezvolte abilitățile emoționale** ➢ **elevii să-și dezvolte abilitățile sociale (de comunicare asertivă și relaționare empatică)** ➢ **cadrele didactice să colaboreze cu învățătorul/dirigintele clasei și cu părinții elevilor** ➢ **elevii să fie conștientizați despre consecințele bullyingului**

E. ACTIVITĂȚILE PROPUSE
(conform criteriilor generale și specifice)

Denumirea activității Perioada desfășurării	**Descrierea activității/ Strategie de aplicare**	**Resurse umane implicate necesare**	**Materiale necesare**
Cunoaștere și dezvoltare personală– abilități și limite **Emblema mea,** S1	Explicația Chestionar Dezbatere	Consilierul școlii în colaborare cu dirigintele clasei	Fișă de lucru Marker tablă
Workshop cu elevi și cu părinți **Să lucrăm în echipă!** S2, S3	Joc de rol, Vizionare film educativ, Sarcini de lucru în echipă, Concurs în echipe, Concluzii	Consilier școlar, profesor sprijin, asistent social	Fișă de lucru, Poveste terapeutică Post-it-uri Flip-chart
Workshop cu profesori **Abuzul și semnele lui,** S4	Prezentare cazuri Vizionare documentar - Formele și consecințele abuzului Dezbatere	Dr psihiatru, Elevi care au trecut prin situații de bullying, Consilier școlar	Chestionare de feedback

Semaforul conflictelor - activitate cu elevi din clasele primare (I-IV), S5	Desenul semaforului, Explicația semnificației culorilor, Exerciții de relaxare	Consilierul școlar în colaborare cu învățătorul clasei	Fișe A4, creioane colorate, marker, tablă
Managementul emoțiilor, activitate pentru elevi de gimnaziu, S6, S7	Vizionare film, Dezbatere, Recenzie film	Consilierul școlar în colaborare cu dirigintele clasei	Laptop, TV, fișă pentru recenzie, Chestionar de satisfacție
Comunicarea (asertivă/pasivă/agresivă) și oferirea de feedback experențial activitate pentru elevi de gimnaziu, S8, S9	Explicația, Joc de rol, Conversația euristică, Lucru în echipe (exersarea feedbackului)	Consilierul școlar în colaborare cu dirigintele clasei	Marker, tablă, Chestionare pre și post intervenție
Negociere și rezolvarea conflictelor, activitate pentru elevi de gimnaziu, S10	Explicația, Studii de caz, Vizionare secvență film, Dezbatere Concluzii	Polițiști, Dirigintele clasei, Consilier școlar	Laptop, TV, film online, chestionar de feedback

F. REZULTATE AȘTEPTATE

Descrieți rezultate așteptate în urma desfășurării proiectului:

- Dobândire de abilități de exprimare emoțională,
- Dezvoltarea autocontrolului reacțional
- Identificarea unor abilități relaționale
- Dezvoltarea abilităților de comunicare la nivel de grup
- Creșterea gradului de conștientizare a riscului, a cauzelor, a efectelor, acceptare.

Parteneriate

Primărie
Avocați
Cabinet medical școlar
Poliția locală
Biroul de siguranță școlară
ONG-uri
Persoane fizice
Medici psihiatri
Părinți
Persoane care au fost victime
Foști elevi ai școlii

E.MODALITĂȚI DE DISEMINARE ȘI PROMOVARE

Proiectul va fi diseminat în cadrul paginii de FB a unității de învățământ, pe site-ul școlii. Rezultatele proiectului vor mai fi promovate prin ghidul de bune practici care va fi transmis și unităților de învățământ cu care școala are parteneriate.

SITUAȚII GENERATOARE DE VIOLENȚĂ ȘI MODALITĂȚI PRIN CARE COOPERAREA ȘI COMPETIȚIA POT CONTRIBUI LA DIMINUAREA COMPORTAMENTELOR AGRESIVE/VIOLENTE-STUDII DE CAZ

Prof.Păun Corina Constanța
Școala Gimnazială Nr.1, Pantelimon-Ilfov

STUDIU DE CAZ 1 – COOPERARE ŞI ÎNDEMN LA COMPETIŢIE

Andrei S., elev în clasa a V-a, se confrunta cu dificultăţi în stabilirea relaţiilor cu colegii de clasă, datorită anxietăţii sociale şi timidităţii – care îl făceau să se simtă foarte stânjenit în momentul în care era în centrul atenţiei.

Era deosebit de preocupat de felul în care ceilalţi îl percep şi acest lucru îl împiedica să-şi afirme propriile puncte de vedere, mai ales atunci cand erau diferite de ale colegilor si deseori devenea ţinta ironiilor şi agresiunilor verbale din partea acestora.

La ora de educaţie fizică sau în pauze evita să joace fotbal cu colegii – din dorinţa de a se proteja de atitudinile şi remarcile răutăcioase.

În spatele acestor manifestări se afla o fragilitate a imaginii de sine, determinată de o slabă încredere în fortele proprii.Tendinţa spre perfecţionism de care dădea dovadă sugera faptul că el dorea cu orice preţ să exceleze pentru ai convinge pe ceilalţi că este valoros şi că merită cu adevărat atenţie.

Era absolut necesar ca acest elev să nu-şi mai consume energia psihică pentru a demonstra celorlalţi că este valoros, ci trebuia să conştientizeze el însuşi calităţile cu care era înzestrat.

Dovedise la orele de limba română că are un talent deosebit în a scrie compuneri, impresionând prin imaginaţie şi bogăţia vocabularului.

A fost încurajat să scrie un jurnal în care să menţioneze în fiecare zi (timp de o săptămână) o întâmplare plăcută, dar şi o situaţie în care ar fi dorit să spună ceva celorlalţi, dar nu a avut curajul să o facă. Analizând fiecare astfel de situaţie, el a fost ajutat să descopere singur faptul că poate transmite gânduri, impresii diferite de ale celorlalţi, fără ca aceştia să se simtă lezaţi. Pentru a-i valoriza inteligenţa lingvistică, i s-a sugerat să fie comentator sportiv la un meci de fotbal. A fost înregistrat cu ajutorul unui reportofon comentariul făcut. S-a implicat cu mult entuziasm, fiind încurajat şi susţinut de profesorul de limba română, de care se simţea foarte ataşat. Colegii au fost încântaţi. La ora de educaţie fizică au fost propuse şi alte jocuri de echipă, la care Andrei a participat, învingându-şi treptat înhibiţia şi aşteptările negative. I s-a propus chiar să realizeze o revistă a clasei, în care să scrie articole despre teme care prezentau interes pentru vârsta lor (curiozităţi din lumea plantelor şi a animalelor, dezastrele ecologice, lumi paralele), precum şi despre activităţi realizate împreună (realizarea unei petreceri de sărbătoarea Halloween, organizarea unei serbări de Crăciun).

Profesorul de limba română împreună cu diriginta l-au ajutat pe Andrei să îşi dezvolte conduita asertivă – că redactor al revistei făcea diverse aprecieri şi chiar modificări, încurajându-şi colegii să se documenteze accesând diverse site-uri pe internet şi să scrie articole despre problemele care lor le trezeau interesul.

Concluzionând, au fost folosite următoarele modalităţi de intervenţie:

- Accentuarea a ceea ce este pozitiv (calităţile);
- Activarea unor emoţii pozitive pentu a evidenţia aspecte importante (valorizarea de către profesoară şi colegi stimulează creşterea încrederii în sine);
- Utilizarea sistemului de relaţii interpersonale (cooperarea cu colegii pentru a atinge un ţel comun).

STUDIU DE CAZ 2 – COMPETIŢIA

Latura concurenţială duce la rezultate excelente în pregătirea elevilor, însă se impun măcar două condiţii: important este ca starea concurenţială să nu fie impusă din afară, de la părinţi şi în al doilea rând să se găsească o cale de a-i face pe copii să colaboreze, să lucreze împreună, nu doar să fie interesati de propria persoană, adică concurenţa să îi transforme în persoane egoiste, individualiste uneori chiar agresive.

O atmosferă de competiţie poate face ca elevii să-şi vadă scopurile ca fiind contradictorii; ei nu-şi împart resursele, ci e posibil să încerce să se stânjenească reciproc sau chiar să devină agresivi pentru a-şi atinge obiectivele propuse.

De asemenea, a excela cu orice preţ într-un domeniu, face posibil să fie neglijate alte aspecte din viaţa lor. În acelaşi timp copii solicitaţi de părinţi cu activităţi extraşcolare, ipunându-li-se standarde excesive, au o copilărie mai scurtă şi mai puţin fericită.

Altfel spus, se maturizează mai rapid, în detrimentul stării psihice de bine. Copilăria nu este numai o perioadă a acumulărilor, ci şi a jocurilor care nu mai pot fi trăite la aceeaşi valoare la nici o vârstă viitoare.

Laura I., elevă în clasa a-VIII-a, s-a bucurat de o buna educatie din partea părinţilor, însă impunerea responsabilitatii şi perfectionismul parintilor au motivat-o spre rezultate bune, relaţii concurenţiale cu colegii, dar şi spre oboseală, de tip anxios. Părinţii îi solicitau să obtina rezultate numai de 10 la matematică, pentru că era materia la care mama şi sora ei mai mare (vitregă) excelaseră.

Ca să arate că excelează nu colabora cu colegii care o rugau să îi ajute sau să le explice cum a rezolvat diverse exerciţii, decât dacă i se cerea să lucreze la tablă. Colegii au început să se îndepărteze de ea şi să-i arate invidia prin comportament agresiv, iar ea devenise singuratică, închisă în sine,reacționând chiar violent în unele situații.

Resursele pentru succes proveneau din impulsionarea din partea parinţilor si dorinta ei de a le face pe plac, dar şi descoperirea unei sensibilitati pentru literatura si creatie (construieste flori, stelute, pictează, desenează, dacă are timp).

Slabele rezultate provin din insistentele părintilor de a se comporta ca „un adult” (cu maturitate) şi de a se stabili diverse lucruri în locul ei fară să i se ceară părerea. Mama o dojenea chiar şi atunci când i se părea că ar putea fi cineva mai bun ca ea.

Este cunoscut că în această perioadă apare o nevoie acută de afirmare a propriei identităţi, fiind vârsta la care se concentreauă asupra propriilor trăsături, calităţi, pentru a se face remarcat de ceilalţi.

Însă este de dorit ca ambiţia de a fi cel mai bun să nu se transforme în perfecţionism, iar ritmul să fie concordant cu capacităţile reale ale elevului, altfel tot efortul se va transforma intr-o tensiune greu de dus, cu rezultate la nivelul fobiilor.

Laurei i s-a sugerat să-şi recunoască şi alte aptitudini, la alte materii decât matematica; să înveţe la nivelul capacităţii ei reale la matematică, pentru că nu trebuia să fie ca mama sau ca sora ei, ci să se bazeze pe propriile ei tendinţe, adică spre literatură şi creativitate, calităţi pe care sora şi mama ei nu le aveau.

De asemenea, să conştientizeze faptul că încearcă să desfăşoare un scenariu de viată care are la bază neîmplinirile mamei sale (a constietiza faptul ca neîmplinirile părinţilor, mai ales a mamei de a urma un liceu bun si apoi o facultate i s-au transmis si ei).

Părinţilor li s-a recomandat ca fiica lor să fie incurajata sa urmeze studiul in domeniul care ii place.

Fiind lăsată să lucreze la materiile care o interesau mai mult (literatură şi desen, pictură, exprimarea creativităţii), Laura a ajuns la conştientizarea nevoilor personale şi a resurselor, pentru o gestionare eficientă si adecvată a conflictelor si reperelor relaţionale.

Laura a fost învăţată să aibă scopuri congruente cu ale celorlalţi, demonstându-i-se că nimic nu e mai plăcut ca a avea prieteni şi a ajuta sau a explica celorlalţi ceea ce ea ştia, fiind o expresie a bucuriei acest lucru.

Ea a învăţat să-şi exprime nevoile, nemultumirile in fata mamei, nu mai plânge, iese in oraş cu prietenii.

STUDIU DE CAZ 3 – COOPERAREA

În cazul cooperării, membrii grupului de elevi lucrează împreună pentru pentru a-şi atinge obiectivele şi scopul fiecărui membru şi este compatibil ori complementar cu scopurile celorlalţi membri, deşi colaboratorii se pot contrazice în mod constant.

Însă atunci când există importante bariere de comunicare, constrângerea elevilor în a comunica poate fi mai eficientă decât lăsarea deciziei de a comunica sau nu la alegerea lor.

De aceea profesorul trebuie să favorizeze înlăuntrul echipelor un climat de echilibru şi toleranţă, să nu noteze doar unul dintre membrii grupului, ci să ofere feefback pozitiv întregului grup, altfel elevii vor intra în competiţie unul cu altul, se va dezbina grupul şi vor apărea diferite manifestări cu grad variat de agresivitate.

Dacă apare cooperarea în interiorul echipei, atunci va fi atinsă competiţia între grupele de lucru.

Într-una dintre lecţiile ce se desfăşurau la clasă, având ca organizare a învăţării, lucrul pe echipe am aplicat ca strategie didactică metoda învăţării prin descoperire în cadrul lecţiei „Reguli pentru o învăţare eficientă” în cadrul disciplinei Consiliere şi orientare şcolară.

Clasa a fost impărţită in doua grupuri, unul de fete şi unul de băieţi, căroar le-a fost cerută exemplificarea(pe coli mari de flipchart), metodelor şi mijloacelor care le permit lor să ajungă la performanţă în cadrul unui sport dorit. Urma apoi, a se face o paralelă între performanţa din sport şi performanţa în învăţare, iar concluzia era ca mijloacele şi metodele erau identice însă cu denumiri puţin schimbate: în loc de: antrenor bun – profesor bun; în loc de echipamente lucrăm cu carti, caiete şi alte mijloace; în loc de antrenamentele erau de fapt mentinerea prin exercitiile de învăţare etc.

În grupul de băieti care îşi alesese ca sport fotbalul s-a iscat la un moment-dat un conflict între doi colegi care nu erau niciodata în relaţii bune şi se „înţepau permanent, reciproc”, fapt ce dovedea că nu ne mai permitea desfaşurarea activităţii în continuare, scăzând implicarea în activitate şi formarea de coaliţii.

Iniţial le-am vorbit despre colaborare în vederea realizării unor obiective comune de grup (prin evaluarea impactului conflictului asupra grupului), apoi am mărit distanţa între ei ca să nu mai ajungă unul la altul pentru că se îmbrânceau reciproc, le-am amintit de tema în care vorbisem de comunicarea asertivă şi am rugat grupul să ajute la păstrarea coeziunii prin cooperare şi focalizarea pe problemă nu pe persoane, apoi am cerut evitarea învinovăţirii şi a etichetărilor, deasemeni să nu fie căutate permanent contraargumente, dar şi eliminarea convingerii ca numai unul dintre ei are dreptate.

Am căutat să descopăr dacă existau cauze anterioare acestui conflict şi dacă aveau la bază stari afective ale elevului respectiv.

De fapt, motivul respingerii era că unul dintre elevii care nu era bun la învăţătură, li se părea că-i încurcă şi că nu va mai fi apreciată activitatea lor; era o mare diferenţă între starile şi stilurile cognitive ale acestora şi exista un comportament conflictual de respingere specific celor aflaţi sub influenţe şi prejudecăţi.

Am recurs la facilitarea comunicarii, vorbindu-le de evitarea situatiilor câstig-pierdere, străduindu-mă spre o mai bună modelare a activitătii grupului.

Am implicat tipuri de responsabilităţi în grup, invitând la schimbarea atitudinilor si comportamentelor şi folosind elemente ale modalitatii de utilizare a criticii într-un mod pozitiv, de genul formelor de laudă eficienta.

Am sugerat elevului mai puţin bun la învăţătura să le ceară celorlalţi să-i fie acceptat şi modul său de a privi lucrurile sau să negocieze împreună, explicând fiecare modul său de a vedea ceea ce cerea tema lor de lucru.

Există niste stadii de dezvoltare a grupului, iar acestea s-ar putea să nu fi fost atinse deoarece elevul respins era nou în clasă.

Am amintit elevilor că rezultatul activităţii grupului este suma contribuţiilor tuturor membrilor care lucrează la realizarea temei date.

Exerciții și teme de reflecție:

Scopul activităților este de a exersa strategii și tehnici de negociere pentru situații conflictuale/violente și aidentifica cele mai eficiente forme de comunicare în situații de manifestare a unui comportament violent.

1. Brainstorming – Identificați conotațiile termenilor „violență” și „non-violență”.

2. Lucru pe grupe/Studiu de caz – Imaginați pe modelele anterioare trei situații în care sunt manifestate comportamente violente și stabiliți modalități de rezolvare.

3. Realizați un poster în care să reprezentați o tehnică de negociere eficientă agreată de fiecare grupă.

Bibliografie

- Călineci, Marcela Claudia și colab., *Valori comportamentale și reducerea violenței în școala*, București, Educația 2000+, 2009.
- Eibl-Eibesfeldt, I., *Agresivitatea umană*, Editura Trei, Iaşi, 1995.
- Ferreol, G., A Neculau, *Violenţa. Aspecte psihosociale*, Iaşi: Editura Polirom, 2003.
- Jigău. M și colab., *Prevenirea şi combaterea violenţei în şcoală, Ghid practic pentru directori şi cadre didactice*, ISE, 2006.
- Konrad, L., *Așa-zisul rău; despre istoria naturală a agresiunii*, Humanitas, Bucuresti, 1998.
- Neamţu, C. *Devianţa şcolară*, Editura Polirom, Iaşi, 2003.
- Păunescu, C., *Agresivitatea umană*, Editura Trei, 1995.
- Păunescu, C., *Agresivitatea şi condiţia umană*, Editura Tehnică, Bucureşti, 2001.
- Stan, Emil, *Despre pedepse şi recompense*, Institutul European, Iaşi, 2004.
- Şoitu, L., Hăvărneanu, C., *Agresivitatea în şcoală*, Editura Institutului European, Iaşi, 2001.
- Peterman, Franz, Dopfner, Manfred&Schmidt, Martin, *Tulburări de comportament antisocial- agresiv*, Ediția II-a revizuită, Editura RTS, Cluj- Napoca, 2010.
- Peterman, Franz & Peterman, Ulrike, *Program de intervenție pentru copiii agresivi*, editura RTS, Cluj- Napoca, 2010.
- Shapiro, D., *Conflictele și comunicarea*, Editura Arc, București, 1998.
- Crenguţa Lăcrămioara, Oprea, *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2003.
- Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova, *Strategii pentru o clasă fără bullying, manual pentru profesori și personalul școlar*, Salvați copiii, 2016.

- Apostol, Radu, *Teatru social – Perspective asupra rolului teatrului în raport cu societatea*, UNATC Press, 2018.
- Catherine Depino, *Violența în școală. Ajută-ți copilul să-i facă față*. Editura Trei, București, 2013.
- Signe Whitson, *Fenomenul Bullying*, Editura Herald, București, 2017.
- Coman Cristina, *Comunicarea de criză.Tehnici și strategii, Ed. Polirom, 2009*
- Cosmovici A. și Iacob L, *Psihologie școlară, Ed. Polirom, 2008*
- Dincă C., Mișu M.A., Puiu E., *Ghidul dirigintelui consilier, Ed. DCSFERA, 2007*
- Iucu B. Romiță, *Managementul clasei de elevi, -CURS-, UPB-ID*
- Iucu B. Romiță, *Managementul clasei de elevi, Ed.Polirom, 2006*
- Panisoara Ion-Ovidiu, *Comunicarea eficientă, Ed. Polirom, 2008*
- ***, *Suport de curs „Comunicare eficientă pentru un climat educațional propice învățării", Ed. Sigma*
- ***, *Programe educative suport – Parteneriat pentru copilul meu*
- ***,*Comunicare în situații de criză - Suport de curs*

Resurse

- www.unicef.org
- www.conflict-prevention.net
- www.antibullying.net
- www.nice.org.uk

Ce este bullying-ul?

Liceul Teoretic "Pavel Dan", Câmpia Turzii

Prof. Peczi Olga

Nivel de vârstă: clasele IX-X

Scop:

- este mai ușor să vorbim despre noi înșine prin poveștile altora și câștigăm o experiență mai autentică a propriului rol la nivel de sentimente

Obiective:

- înțelegerea conceptului de bullying;
- dezvoltarea abilităţilor de cooperare şi relaţii interpersonale între elevi

Metoade: exercițiu, conversație, brainstorming, explicație.

Materiale / resurse: foi de flipchart, markere

Timp: 50 minute

Descriere:

1. Profesorul citește povestea în fața întregii clase, dar înainte de asta se asigură că dacă în clasă este Tamara sau Oana, folosește alte nume în poveste. Există o fată, să o numim Tamara. Tamara este o fată tăcută, retrasă, așa că fetele nu o plac. În schimb, Oana e cool, e fata care dă tonul în clasă, creează un grup pe Facebook numit „O urăsc pe Tamara!" Toată lumea din clasă, se înscrie în grup, o fac de râs, desenează caricaturi și postează videoclipuri derogatorii în fiecare zi despre Tamara. Aceasta se simte din ce în ce mai rău.
2. Sub îndrumarea profesorului, elevii identifică persoanele implicate în poveste: (Tamara, Oana, clasă, diriginta clasei, părinții Tamarei, părinții Oanei). Profesorul îi notează pe tablă.
3. Împărțiți clasa în șase grupuri mici. Cum se pot simți persoanele afectate? (Profesorul nu ar trebui să-i lase să meargă către posibile soluții, cine ce ar face, doar să își noteze sentimentele). Scrieți sentimentele pe tablă, cât mai multe posibile. Discutați sentimentele bune și cele rele cu ei: ce înseamnă asta? Cât de rău este asta? Cum altfel se pot simți? Scopul exercițiului este de a trece de la percepția bine/rău la ceva mai complex, diferite grupuri de părți interesate pot simți foarte similar. Rezultatele muncii în grup mic sunt aduse înapoi în grupul mare.

4. Sub îndrumarea profesorului, ei răspund la următoarele întrebări: Ce ați face, cum ați gestiona această situație? Ați văzut sau auzit ceva care a rezolvat o astfel de situație? Acest incident a fost clasificat drept hărțuire?
5. Mesajul de încheiere al profesorului: agresiunea și bullying-ul nu-i privesc doar pe victimă și agresor, ci pe noi toți. Drept urmare, făptuitorul nu poate face decât ceea ce îi permite comunitatea, să nu rămânem trecători!

Bibliografie:

Kukity Krisztina, Bacsó Flóra: Osztályfőnöki órasorozat az iskolai agresszió és zaklatás jelenségeinek megelőzésére (Cursuri pentru directori pentru prevenirea fenomenelor de agresiune școlară și bullying), Partnerség az Iskolai Agresszió Ellen (Parteneriat împotriva agresiunii școlare)

STUDIU DE CAZ

Prof. Pertea Cristina-Adriana, Liceul Tehnologic *CONSTANTIN BRÂNCOVEANU*, Târgovişte

PROBLEMA

În societatea actuală, ne confruntăm tot mai des cu fenomene de **bullying**.

Bullying-ul este un termen umbrelă care înglobează o serie de comportamente agresive prin intermediul cărora un copil încearcă să obţină unele beneficii cum ar fi: apreciere, valorizare, atenţie din partea celorlalţi colegi sau chiar o serie de bunuri. Se deosebeşte de celelalte tipuri de comportamente agresive (lovit, smuls, împins, înjurat) prin faptul că nu apare ca reacţie la anumite emoţii de disconfort (furie, tristeţe, etc).

Bullyingul poate avea mai multe forme definitorii. Acesta poate fi:

- **fizic**, el reprezintă bătaia pe care o suportă victima, lovituri, vătămare, distrugerea sau furtul bunurilor materiale etc.;
- **verbal**, el constă în amenințări, insulte, jigniri la adresa celor apropiați precum și sâcâiri ostile și agresive;
- **indirect**, care constă în bârfirea victimei și inventarea diferitelor istorii precum și calomnie îndreptată împotriva victimei. Eludarea și excluderea acesteia duce la izolarea socială precum și distrugerea reputației persoanei vizate. Internetul și rețelele sociale sunt un mediu predispus unui risc ridicat de întâlnire a acestui fenomen, deoarece acolo se poate evita pedeapsa, activând sub anonimat;
- **cyberbullyingul** tot mai des întâlnit în timpurile de față, deoarece aproape fiecare copil și adolescent deține câte un gadget care îi permite accesul la internet unde bullyingul poate căpăta o nouă amploare și poate trece peste granițele clasei, școlii sau curții în care își petrece timpul victim;
- bullyingul **sexual**, este mai rar întâlnit, dar este totodată și mai periculos decât celelalte tipuri, deoarece poate duce la diferite scenarii și pedepse grele;
- bullyingul **rasial** este inevitabil, omenirea a trecut și trece printr-o continuă luptă cu rasismul și eliminarea acestuia. Intersectarea diferitor rase este inevitabilă într-o lume multiculturală în care trăim, iar fenomenul de bullying rasial este întâlnit foarte des.

Cazul prezentat poate fi încadrat în categoria **bullying-ului verbal**. Astfel, un elev X, din clasa a X-a, recent transferat în colectiv dintr-o altă școală, a devenit victima unui grup alcătuit din 4-5 elevi, care îl ridiculizează, chiar în timpul anumitor ore, de fiecare dată când răspunde, din pricina unui defect de vorbire. Elevul X a reclamat dirigintelui urmatoarele comportamente deranjante:

- Aproape de fiecare data cand raspunde corect la ora este numit Bâlbâitu', de către respectivul grup;
- Este ridiculizat și pentru faptul ca nu socializează cu alți colegi ai clasei, decât cu colegul de bancă, care este și el, la rându-i persiflat;
- Este uneori amenințat de grup, pe motiv că refuză să chiulească de la unele ore, de la sfârșitul programului.

OBIECTIVE

a. **determinarea cauzelor;**
b. **eliminarea cauzelor;**
c. **determinarea expectanţelor.**

PREZENTAREA CAZULUI – SITUAŢIA ACTUALĂ

Copiii care alcătuiesc respectivul grup au probleme la învăţătură; Elevul ridiculizat învață destul de bine, dar, în urma persiflării repetate, a refuzat să mai colaboreze sau să răspundă la ore, tocmai pentru a nu mai fi ridiculizat. Se exprimă doar în scris, la evaluările în acest format.

PROCURAREA ŞI SISTEMATIZAREA INFORMAȚIILOR

1. **Analiza activității școlare**

- note bune și foarte bune la majoritatea obiectelor;
- își îndeplinește sarcinile școlare;
- participa foarte activ la ore, însă, în ultima perioadă, a refuzat să mai fie o voce, pentru a nu mai fi ridiculizat de grupul care persistă în hărțuire.

2. **Observații psihopedagogice**

- inteligență - corespunzătoare vârstei;
- gândire - concretă;
- limbaj scris/oral – bogat în semnificații;
- imaginația – bogată;
- atenția – capacitate mare de concentrare;
- motivația – de tip intrinsic;
- deprinderi de gândire – corespunzătoare vârstei;
- afectivitate – prezintă dezechilibre afective majore, oscilează între dispoziții afective pozitive și negative în perioade foarte scurte de timp, este hiperemotiv, îndeosebi în urma jignirilor repetate la care a fost supus în ultima perioadă.

3. **Probleme medicale**

- nu are;
- deficiența de vorbire este nativă și nu a fost corectată la timp de un logoped.

ISTORICUL PROBLEMEI

- problemele au apărut odată cu transferul elevului în acest colectiv nou; din spusele lui și ale părinților, nu s-a confruntat cu așa ceva în vechiul colectiv de elevi.

ISTORICUL FAMILIEI

- în familie, nu există relații conflictuale, părinții au semnalat problema dirigintelui, deoarece copilul le-a spus cu ce se confruntă în noul colectiv.

DESCOPERIREA CAUZELOR

- elevul are rezultate bune în clasă, fiind cel mai bun din noul colectiv și, considerat a fi preferatul cadrelor didactice, se încearcă o ,,deturnare” a lui, în acest fel diminuindu-i-se stima de sine și, în egală măsură, participarea activă la ore să se reducă.

CONFIGURAREA SITUAȚIEI

În urma discuțiilor puratate cu elevul în cauză, cât și cu cei care constituie grupul-bullies, s-au realizat activități extracurriculare cu tema *COMBATEREA BULLYINGULUI ÎN MEDIUL ȘCOLAR*, în care s-au desfășurat, îndeosebi, jocuri de rol, pentru a conştientiza efectele negative ale acestui comportament, atât asupra celui agresat, cât și asupra agresorilor. De asemenea, elevii sunt informați cu privire la efectele în plan legal. Astfel, până la vârsta de 14 ani pentru o plângere penală sunt acționați părinții, iar, între 14 și 18 ani, actul se întocmește de copil asistat de cel puțin

un părinte de-al său. Anumite infracțiuni pot fi investigate doar dacă victima formulează în maximum trei luni plângere la poliție sau la parchet împotriva infractorului: infracțiunea de lovire, amenințare, violarea vieții private, abuzul de încredere. În lipsa acestei plângeri sau în caz de retragere a ei, dosarul se închide.

Pentru alte infracțiuni, organele legii încep din oficiu cercetarea, dar dacă victima se împacă cu acuzatul, atunci dosarul se închide și în acest caz: infracțiunea de furt, însușirea bunului găsit sau ajuns din eroare la făptuitor, înșelăciunea.

Cel care a săvârșit o faptă penală, dar care are sub 14 ani, precum și copilul între 14-18 ani ce nu are discernământ în momentul comiterii infracțiunii, nu pot fi trași la răspundere penală, adică nu pot ajunge în fața unui judecător ca să i se aplice o măsură educativă. De aceea, pentru ei se va aplica o măsură specială de protecție: fie supravegherea specializată de către părinți, fie plasament în centre speciale. Măsura se ia de către comisia pentru protecția copilului (dacă există acordul părinților) sau de către judecător (dacă nu există acest acord).

Părinții vor participa la consilierea efectuată copilului de către Direcția generală de asistență socială și protecția copilului. Când copilul nu își îndeplinește obligațiile fixate de a frecventa cursurile școlare, de a urma un tratament sau consiliere și de a nu frecventa anumite locuri sau persoane, va fi luat de la părinți și dat în plasament la rude. Dacă săvârșește alte fapte grave, el va fi dat în plasament într-un serviciu de tip rezidențial specializat. Se interzice ca instituțiile statului să facă public numele minorului. Pentru minorii care săvârșesc o infracțiune se vor aplica în urma unui proces măsuri educative neprivative de libertate sau privative de libertate.

ELABORAREA STRATEGIILOR DE ACȚIUNE

a). Se acționează la nivel personal prin:
- creșterea încrederii în forțele proprii;
- stimularea motivației pentru învățare;
- modificarea atitudinii elevilor din grupul bullies față de elevul nou-venit;
- ședințe de consiliere;

b). Se acționează la nivelul clasei de elevi:
- înlesnirea integrării în grup;
- solicitarea elevilor bullies pentru realizarea unor activități de grup;
- participarea la activități extrașcolare: excursii, programe distractive.

c). Se acționează la nivelul tuturor factorilor:
- părinți
- profesori
- colegi
- anturaj.

LUAREA ȘI SUSȚINEREA HOTĂRÂRII

- Elaborarea unui proiect educativ de intervennție;
- Formularea de prognoze privind evoluția ulterioară a elevului, în raport cu agresorii verbali.

Bullying-ul în învățământul preșcolar
Prevenție și intervenție la grupa mică

Prof. Înv. Preșc. Elena PETRE
Grădinița cu P. N. Slon, Județul Prahova

„Bullying-ul nu este doar despre agresor și victimă. Este despre dinamica unui grup și despre răspunsul colectiv. Fiecare copil poate învăța să fie parte din soluție, nu din problemă."
– Christina Salmivalli

Introducere

Fenomenul de bullying reprezintă o problemă din ce în ce mai frecventă în spațiile educaționale, afectând relațiile dintre copii și climatul general al grupurilor de lucru. Deși bullying-ul este adesea asociat cu școala primară și gimnazială, comportamente similare pot fi observate și în învățământul preșcolar. La grupa mică, acestea apar de obicei sub forma agresivității verbale, excluziunii sociale și, uneori, manifestărilor fizice. Este esențial ca educatorii, părinții și toți cei implicați în educația copiilor să conștientizeze aceste comportamente și să acționeze preventiv și corectiv pentru a le diminua impactul.

Definirea bullying-ului în context preșcolar

Bullying-ul este definit ca o agresiune intenționată și repetată, realizată de un copil sau un grup de copii asupra altor copii. Deosebirea esențială între conflictele obișnuite dintre copii și bullying constă în:

- **Dezechilibrul de putere** – agresorul are o poziție dominantă, fie prin forță fizică, fie prin influență socială.
- **Repetiția** – actele de bullying au loc frecvent, nu doar accidental.
- **Intenția** – scopul este de a cauza disconfort sau suferință.

La grupa mică, bullying-ul poate include:

- Tachineala repetată (de exemplu, exclamații de genul: „Nu ești prietenul nostru!").
- Refuzul de a se juca cu anumiți copii.
- Apelative sau porecle jignitoare.
- Izolarea și excluderea unui copil din activități.

- Agresiuni fizice precum lovituri, împingeri sau smulgerea jucăriilor.

Cauzele și factorii favorizanți ai bullying-ului la vârste fragede

Comportamentele de tip bullying pot avea origini multiple, inclusiv:

- **Modele de comportament inadecvate:** Copiii pot replica comportamentele violente observate în familie, la televizor sau în alte medii.
- **Dificultăți de exprimare emoțională:** Copiii care nu știu cum să-și gestioneze frustrarea sau alte emoții negative pot manifesta agresivitate față de colegi.
- **Vulnerabilitatea victimelor:** Copiii percepuți ca fiind diferiți – fie prin aspect fizic, comportament sau situație familială – sunt adesea ținta bullying-ului.

Consecințele bullying-ului la grupa mică

Pentru copiii aflați într-un stadiu sensibil de dezvoltare emoțională, bullying-ul poate avea efecte semnificative:

- **Victimele:** Devin mai timide, retrase, anxioase și pot dezvolta dificultăți de adaptare socială.
- **Agresorii:** Fără o intervenție adecvată, riscă să continue aceste comportamente și la vârste mai mari, perpetuând agresivitatea.
- **Martorii:** Experimentează sentimente de insecuritate și pot internaliza o percepție distorsionată despre relațiile interumane.

Strategii de prevenție și intervenție

În grădiniță:

1. **Educația emoțională:**
   - Introducerea activităților de identificare și exprimare a emoțiilor, cum ar fi folosirea cartonașelor cu fețe care exprimă diverse stări emoționale.
   - Citirea de povești tematice care promovează prietenia și înțelegerea reciprocă.
2. **Activități de cooperare:**
   - Jocuri de echipă, cum ar fi construirea unui turn împreună sau desenul colaborativ.
   - Organizarea de activități tematice care să sublinieze importanța respectului și empatiei.
3. **Intervenții specifice:**
   - Medierea conflictelor folosind cei trei pași ai inteligenței emoționale: **oglindire, validare, empatie**. De exemplu: copilul care a agresat poate fi încurajat să repete ceea ce a simțit colegul afectat.
   - Încurajarea martorilor să adopte un rol activ de sprijin pentru victime.
4. **Rolul consilierului școlar:**
   - Organizarea de sesiuni periodice cu educatorii și părinții pentru a discuta despre bullying și metodele de prevenire.
   - Crearea unui spațiu de încredere unde copiii pot raporta comportamentele nepotrivite fără teamă de repercusiuni.

Acasă:

1. **Stimularea stimei de sine:**
    - Lăudarea copilului pentru reușite, indiferent de mărimea acestora.
    - Crearea unui mediu familial care să promoveze deschiderea și comunicarea sinceră.

2. **Jocuri de rol:**
    - Simularea unor situații ipotetice și exersarea unor răspunsuri adecvate la provocări.
    - Discutarea experiențelor zilnice ale copilului și oferirea de soluții constructive.
3. **Promovarea relațiilor pozitive:**
    - Organizarea de întâlniri de joacă pentru a facilita socializarea cu alți copii.
    - Încurajarea copilului să își exprime dorințele și nemulțumirile într-un mod asertiv.

Rolul martorilor în reducerea bullying-ului

Martorii au un rol esențial în perpetuarea sau stoparea bullying-ului. În învățământul preșcolar, aceștia pot fi încurajați:

- Să ia atitudine față de comportamentele agresive.
- Să sprijine colegii afectați prin gesturi de prietenie și încurajare.
- Să informeze educatorii despre incidentele de bullying.

Concluzii

Combaterea bullying-ului în învățământul preșcolar presupune eforturi concertate din partea educatorilor, părinților și altor actori implicați. Prin educarea copiilor în spiritul empatiei, promovarea unui climat pozitiv și oferirea de modele comportamentale adecvate, putem contribui la formarea unor generații mai echilibrate și responsabile. Crearea unui mediu sigur și prietenos este cheia pentru prevenirea și gestionarea acestui fenomen complex, începând de la cele mai fragede vârste.

Bibliografie

- Mitu, Adriana – Dezvoltarea Inteligenței Emoționale la Copii, Editura Didactică, 2020.
- Gyorgy, Gaspar – Copilul Invizibil, Editura Curtea Veche, 2016.
- Olweus, Dan – Bullying la Școală: Ce Știm și Ce Putem Face, Editura Blackwell, 1993.
- Rigby, Ken – Bullying în Școli și Ce Putem Face, Australian Council for Educational Research, 2007.
- Salmivalli, Christina – Bullying și Victimizarea în Școli: Rolul Colegilor, Editura Routledge, 2010.

PREVENIREA BULLYINGULUI: Metode și Tehnici de Intervenție

Petre Ioana, profesor învățământ primar

Școala Gimnazială Nr.2 Comarnic

Bullying-ul este definit drept un comportament agresiv, intenționat și repetat, care implică un dezechilibru de putere între agresor și victimă. Acesta poate lua diverse forme: fizică, verbală, psihologică, relațională (excluderea socială) sau digitală (cyberbullying). Conform lui Dan Olweus, unul dintre pionierii studiului acestui fenomen, bullying-ul este caracterizat de trei elemente esențiale: intenția de a provoca rău, repetitivitatea comportamentului și dezechilibrul de forță.

Cea mai frecventă formă de bullying în rândul copiilor este aceea privitoare la identitatea persoanei, chiar a grupului căruia îi aparține, precum religia, astectul fizic, rasa, orientarea sexuală. Aceste manifestări nu pot fi private doar ca o formă de haz și divertisment în rândul copiilor, întrucât pot ajunge la efecte grave, precum dezvoltarea unor probleme emoționale precum anxietatea, depresia sau scăderea stimei de sine, riscul de a dezvolta comportamente antisociale, dificultăți în relațiile interpersonale pe termen lung, sentimente de vinovăție și neputință

În spatele oricărui comportament, există cauze clare și solide. În acest sens, la baza unor manifestări ale bullyingului se pot situa cauze de tip individual (lipda empatiei, dorința de a domina), familial (agresivitate în familie, lipsa comunicării, neglijența parentală), social (normele culturale care încurajează agresivitatea sau stereotipurile de gen).

Problematica bullyngului nu este un fapt ce se poate rezolva individual, ci este o problem colectivă, ce necesită și solicită o abordare sistemică. În acest sens, există nenumărate activități, tehnici și metode adaptate specificului elevilor cu scopul prevenirii bullyingului.

1. Jurnalul Empatiei

Elevii sunt motivați și îndrumați să realizeze un jurnal personal în care să noteze experiențele în care s-au simțit triști, excluși, abandonați, singuri și modul în care și-ar fi droit să fie tratați. Ulterior, se pot gândi retrospectiv dacă au existat situații în care și ei la rândul lor au făcut alte persoane să resimtă aceleași sentimente negative trăite de ei, situându-se atât în postura de victimă, cât și de agresor. Activitatea poate continua și evolua prin intermediul unui

joc de rol în cadrul căruia interpretează un scenariu în care este derulată o situație de bullying, dar și rezolvarea facilă a acesteia. Astfel, elevii identifică sentimente pozitive și negative, precum și modalități prin care pot acționa facil în rezolvarea unor situații de violență prin efort personal.

2. Cutia Anonimă a Gândurilor

Se introduce o cutie în clasă unde elevii pot depune mesaje anonime despre incidente de bullying sau despre sentimentele lor. Profesorul citește și discută anonim despre aceste mesaje, propunând soluții în clasă. Astfel, tematica discuțiilor va prezenta interes și relevanță în rândul elevilor, fiind subiecte afla în spectrul nevoilor acestora. Copiii capătă încredere să împărtășească problemele, iar profesorul poate interveni eficient. Prin mărturisirea și împărtășirea, chiar și în format letric, a situațiilor conflictuale trăite, frustrările și sentimentele negative nu se sedimentează în sufletul și mintea elevilor și se pot preveni viitoare efecte adverse.

3. „Rupe lanțul bullying-ului"

Elevii primesc carduri cu diferite roluri: agresor, victimă, martor activ, martor pasiv. Jocul simulează o situație de bullying și îi invită să analizeze cum reacțiile lor pot schimba dinamica grupului. Se discută apoi despre cum pot deveni martori activi (cei care intervin pentru a opri comportamentele de bullying). Elevii înțeleg că toată lumea are un rol important în prevenirea bullying-ului.

4. „Spune STOP!" – Atelier de Comunicarea Nonviolentă

În fiecare zi se va realiza rutina exprimării emoțiilor. Atât la începutul orelor, cât și la finalul acestora, elevii vor fi solicitați să își împărtășească emoțiile, prin intermediul formulei „Mă simt… deoarece… aș dori să ….". Elevii învață să își exprime emoțiile și să rezolve conflictele fără a recurge la agresivitate.

5. Jocul „În papucii celuilalt”

Fiecare elev primește o fișă cu rolul unei victime, al unui agresor sau al unui martor. Ei trebuie să descrie cum cred că se simte personajul lor și ce soluții ar aplica pentru a schimba situația. Se discută apoi despre emoțiile implicate. Elevii devin mai empatici și conștienți de efectele bullying-ului.

6. „Lanțul Prieteniei”

Fiecare elev va scrie un compliment sau un mesaj pozitiv, încurajator pe o bucată de hârtie. Fiecare bilețel va fi atașat unul de celălalt, formând, astfel, un lanț symbolic al prieteniei și susținerii reciproce. Acesta va fi afișat în clasă, creându-le sentimental unei comunități, a unei familii și încurajează respectful reciproc.

7. Atelier de Povești: „Cum să fii erou pentru un coleg”

Elevii inventează povești scurte în care un personaj intervine pentru a ajuta un coleg victimă a bullying-ului. Cele mai bune povești pot fi dramatizate și premiate. Elevii înțeleg valoarea sprijinului reciproc și a solidarității.

Aceste activități sunt adaptabile și pot fi implementate în diferite medii școlare, contribuind la prevenirea bullying-ului și la promovarea unui mediu educațional sigur și armonios. Prevenirea bullying-ului este esențială pentru dezvoltarea sănătoasă și armonioasă a elevilor, contribuind la formarea unei comunități școlare sigure, incluzive și bazate pe respect reciproc. Copiii de azi constituie adulții de mâine, care să conștientizeze importanța respectului, empatiei, toleranței. Rolul essential în prevenirea actelor de bullying este dezvoltarea deplină a elevilor, contribuind la sănătatea lor emoțională, socială și educațională. Aceste eforturi modelează nu doar comportamentele din prezent, ci și viitorul lor ca adulți responsabili.

„Cercul încrederii” – activitate la ora de diriginție

Prof. Pipă Ana

Liceul Gh. Ruset Roznovanu

Activitatea **„Cercul încrederii”** este o metodă interactivă care îi ajută pe elevi să înțeleagă impactul bullyingului, să își dezvolte empatia și să construiască relații pozitive. Este potrivită pentru orice clasă și poate fi realizată în aproximativ 30-45 de minute.

Obiectivele activității

1. Crearea unui spațiu sigur pentru ca elevii să își exprime gândurile și emoțiile.
2. Promovarea empatiei și a sprijinului reciproc.
3. Încurajarea dialogului despre bullying și impactul acestuia asupra celor implicați.

Materiale necesare

- O coală mare de hârtie sau un flipchart.
- Markere colorate.
- Post-it-uri pentru fiecare elev.

Desfășurarea activității

1. **Introducerea temei (5 minute):**
   Explicați elevilor ce înseamnă bullyingul, oferind exemple de comportamente specifice (agresiuni verbale, excludere, cyberbullying). Subliniați importanța empatiei și a sprijinului colegial.

   Întrebare pentru elevi: *„Cum credeți că se simte o persoană care este ținta unui comportament de bullying?”*

2. **Exercițiul „Cercul încrederii” (15-20 minute):**
   - **Pasul 1:** Formați un cerc cu toți elevii în clasă. Așezați-vă și dumneavoastră alături de ei pentru a încuraja deschiderea.
   - **Pasul 2:** Fiecare elev primește un post-it și scrie pe el una dintre următoarele:
     - O situație în care s-a simțit sprijinit de colegi.
     - O situație în care a fost martor la un comportament de bullying.
     - Ce și-ar dori să facă cineva pentru ei dacă ar fi victime. **Important:** Scrisul poate rămâne anonim dacă elevii doresc.
   - **Pasul 3:** Fiecare elev lipsește post-it-ul pe o coală mare sau pe un flipchart, care rămâne la vedere.
   - **Pasul 4:** Discutați răspunsurile. Puneți întrebări precum:
     - *„Cum ne putem sprijini un coleg aflat într-o situație dificilă?”*
     - *„Cum am putea preveni astfel de comportamente în viitor?”*
3. **Concluzii și soluții (10-15 minute):**
   - Împreună cu elevii, creați un **Cod al clasei anti-bullying**, care poate include reguli precum:
     - „Nu excludem pe nimeni din activități.”
     - „Raportăm cazurile de bullying unui adult.”
     - „Oferim sprijin celor care au nevoie.”

Scrieți aceste reguli pe flipchart și afișați-le în clasă. Discutați cum fiecare elev poate contribui pentru a respecta aceste reguli.

Impactul activității

- Elevii devin mai conștienți de impactul bullyingului și mai dispuși să acționeze pozitiv.
- Se creează un sentiment de apartenență și sprijin reciproc în cadrul clasei.
- Reguli clare, stabilite împreună, sporesc responsabilitatea elevilor față de comportamentele lor.

Concluzie

Această activitate este simplă, dar extrem de eficientă pentru a aborda bullyingul la nivel de clasă. Repetarea exercițiului periodic (de exemplu, la fiecare 2-3 luni) consolidează mesajul și sprijină construirea unui mediu sigur și prietenos.

Titlu: Activitate de prevenire a fenomenului de bullying la nivel primar - Fii Stăpânul Propriilor Tale Emoții!

Autor: Poanta Roxana Elena
Instituția școlară: CMBRAE – Liceul Teoretic „Nichita Stănescu”, Grădinița „Peștișorul de Aur”

Activitățile de prevenire a fenomenului de bullying sunt o necesitate constantă a școlilor de azi. În contextul luptei împotriva acestui fenomen tot mai larg răspândit, prezint o modalitate de abordare utilizată în cazul elevilor de nivel primar.

Tema activității: Fii Stăpânul Propriilor Tale Emoții!
Tipul de activitate: Consiliere de grup la clasă
Grup ţintă: Elevi clasele primare

Scop: Susținerea psiho-afectivă a copiilor pentru a înţelege ce sunt emoţiile şi cum să şi le regleze în mod adecvat
Obiective:
O_1 – să grupeze unele expresii privitoare la emoții
O_2– să identifice modalități prin care pot manifesta empatie
O_3– să exemplifice metode de relaționare pozitivă

Resurse procedurale: exerciţiul, conversaţia euristică, jocul, explicația, muncă individuală
Resurse de timp: o oră

Descrierea activității (scenariul):

1.Exercițiu de spargere a gheţii

Fiecare elev primește un post-it în formă de inimă în palmă. Apoi, elevii sunt îndemnați să închidă ochii și să se gândească la un coleg/colegă pe care au supărat-o săptămâna aceasta: Cum credeți că s-a simțit? – ca răspuns la această întrebare, elevii sunt îndemnați să închidă pumnul în care țin post-itul în formă de inimioară. Apoi sunt rugați să încerce să aducă foaia la forma inițială (la fel de dreaptă).

Discuții:
-Este foaia la fel de netedă ca înainte de a fi mototolită?
-Ce efect au cuvintele și comportamentul altora asupra noastră?
-Ce efect credeți că au cuvintele și comportamentul nostru asupra altora?
Concluzie: să avem mare grijă la vorbele și comportamentul nostru; nu vrem să-i facem pe alții să se simtă ca o foaie mototolită, deoarece oricât am încerca să îndreptăm lucrurile, tot rămân urme.

2.Activitatea fundamentală

Jocul "Şi eu sunt empatic!"

Se va preciza, ce înseamnă să fii empatic.

Propunătorul le va spune elevilor că empatia permite oamenilor să se pună în locul altcuiva. Simţim empatie atunci când:

- Înţelegem sentimentele celorlalţi;
- Încercăm să înţelegem comportamentul celorlalţi şi cauzele;
- Răspundem celorlalţi la nevoie sau acţionăm din partea cuiva.

Înţelegerea şi trăirea emoţiilor este importantă deoarece duce la comportamentul prosocial sau altruist, adică acţiuni care sunt în beneficiul unei persoane fără a aştepta o recompensă pentru sine.

Fiecare elev va primi o coală de hârtie pe care va realiza conturul propriei palme. Apoi, pe fiecare deget vor nota modalități personale, comportamente prin care se pot încuraja formarea prieteniilor şi prin care îi pot ajuta pe ceilalți să nu se simtă excluși. În mijlocul palmei va fi realizat prin desen sau în scris mesajul personal anti-bullying.

La finalul jocului se va realiza pe flip-chart o centralizare a soluțiilor identificate de elevi, care vor fi scrise sub formă de îndemn.

3. Încheierea activității

Fiecare elev primește un post-it în formă de inimă pe care este îndemnat să scrie un mesaj de împăcare colegului/colegei pe care a supărat-o și să i-l ofere.

EMPATIE LA ORA DE DIRIGENȚIE : TREI FIȘE DE LUCRU

Prof. Popa Daniela, Liceul Tehnologic Ion I.C. Brătianu, Timișoara

Dezvoltarea empatiei elevului rămâne o componentă de bază în stabilirea strategiilor de prevenție a bullying-ului. A trăi emoția pe care o observă la altcineva ajută elevul să se autoevalueze, să se vada «din exterior», să își controleze mai bine acțiunile, pe baza unor judecăți pe care le construiește pentru propria persoană.

Propunem, în cele ce urmează, trei fișe de lucru aplicate în cadrul orelor de dirigenție la liceu, ca strategii de trezire a empatiei elevilor în raport cu ceilalți.

Fișa de lucru nr. 1 - *Bullying-ul - Cunoaștere pentru combatere și prevenire* - a ajutat elevii să înțeleagă de ce fenomenul de bullying nu înseamnă numai agresiune fizică în sens unic: emoția (deși negativă) în manifestarea agresivității apare și în cazul agresorului.

Fișa de lucru nr. 2 - *Jurnalul camerei mele* - a permis elevilor să se vadă «din exterior», să își cântărească propriile obiceiuri și nivelul de percepere a mediului în care trăiesc.

Fișa de lucru nr. 3 - *Atenție cum vorbești cu mine!* - a permis elevilor să își exprime atitudinea față de modurile de comunicare nepotrivite în interacțiune cu ceilalți.

Fișa de lucru nr. 1
Bullying-ul - Cunoaștere pentru combatere și prevenire

1. Bullying-ul implică - Încercuiește elementele definiției bullying-ului:
a) *O dorință de a răni* ***b)*** *acțiune dureroasă* ***c)*** *dezechilibru de putere* ***d)*** *repetiție* ***e)*** *utilizarea nedreaptă a puterii* ***f)*** *plăcere evidentă din partea agresorului* ***g)*** *sentiment de opresiune din partea victimei* ***h)*** *reclamarea agresorului de către victimă* ***i)*** *asistenții agresorului* ***i j)*** *observatorii pasivi* ***k)*** *observatorii neimplicați.*

2. Faceți diferența între trei tipuri de bază de comportament tip bullying - asociați:

1. fizic	**A.** amenințări, tachinare, insulte, bătaie de joc, șantaj, poreclire, împrăștierea de zvonuri și minciuni
2. verbal	**B.** excluderea intenționată a cuiva dintrun grup sau activitate, manipulare, ridiculizare
3. emoțional/psihologic	**C.** lovire, împingere, pocnire, ciupire, constrângerea celuilalt elev prin contact fizic

3. Agresor și victimă - completează fragmentele cu cuvintele date[1]:

A) *Căldurii, familiile, nesiguri, reguli, traume, violență:*
Copiii care agresează alți copii sunt de obicei _____, se tem și au în istoric_____ interne, care nu sunt gestionate adecvat în _____ lor. Astfel, lipsa _____ dintre părinți sau dintre părinți și copii, utilizarea oricărui tip de _____ (dar în special fizică) și abuz în familie, combinat cu lipsa unor _____ clare și fiabile de îndrumare a copilului, pot cataliza adoptarea comportamentului de tip bullying.

B) *Protectori, victime*
Părinții foarte _____ pot crește riscul de expunere la bullying pentru copiii lor, care devin _____ ale bullying-ului mai des decât semenii lor.

[1] Fragmente preluate din Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova, *STRATEGII PENTRU O CLASĂ FĂRĂ BULLYING - MANUAL PENTRU PROFESORI ȘI PERSONALUL ȘCOLAR, p. 13*

C) Agresor, diferit, victime, victimizare
Anumite caracteristici ale potențialei _____ sunt asociate de către _____ cu probabilitatea crescută de a aplica bullying: timiditatea, nesiguranța, pasivitatea, o stimă de sine scăzută, lipsa prietenilor . În general, a fi _____ de majoritate semenilor, pe motiv de etnie, credință, identitate sexuală, orientare sexuală, aspect fizic plăcut sau neplăcut, mod de a vorbi, poate duce la un risc sporit de _____. De asemenea, copiii cu dizabilități fizice sau dificultăți de învățare pot prezenta riscul special de a fi agresați.

D) a controla și domina, armură, empatiei, plăcerea, slăbiciunile, statut,victime ale violenței
Cele mai des întâlnite caracteristici ale copiilor înclinați să îi agreseze pe alții sunt: o nevoie de un statut, de putere mai mare, o dorință puternică de a controla și domina, impulsivitate, lipsa empatiei, căutarea recunoașterii statutului lor de persoane care dau tonul, plăcerea provocată de vederea victimei. Unii copii pun o „armură de agresor" pentru a-și ascunde slăbiciunile și pentru a evita să devină victime. Masca unui agresor este un scut care îi ascunde interiorul vulnerabil. Majoritatea agresorilor altor persoane au fost victime ale violenței în copilărie.

4. Consecințelor multiple ale bullyingului - Adevărat sau fals[2]?
1. Copiii care acționează ca agresori sunt expuși la implicarea în infracțiuni penale ca adulți.
2. Depresia este considerată cea mai comună problemă de sănătate consecință a bullying-ului.
3. Copiii agresați sunt defavorizați, nefericiți și suferă de probleme legat de stima de sine și încrederea în propria persoană. Ei simt rușine și se simt chiar vinovați pentru ce li s-a întâmplat. În școală, ei sunt de obicei intruși fără prieteni, singuri și abandonați.
4. Consecințele negative afectează nu doar sănătatea lor mintală, ci și rezultatele academice și pot scădea motivația lor de a merge la școală și de a învăța.

5. Au ei dreptate cand fac asemenea afirmații? Justificați!

1. Sunt copii care parcă cer să fie agresați.
2. Eu, ca victimă, trebuie să învăț de la agresor cum să nu mai fiu atât de slab.
3. Dacă lovesc agresorul, el se va opri.
4. Eu nu o să am probleme niciodată, pentru că doar nesigurii pei ei, supraponderalii și efeminații sunt agresați.
5. I-am vorbit urât și l-am urmărit online. Și atunci, care e problema? Doar nu l-am lovit!

Fișa de lucru 2
Jurnalul camerei mele

1. Sarcina de lucru: Imaginează un jurnal scris de camera ta, despre tine. Model: *Proprietarul meu a ajuns astazi acasă la ora 15. La 15.30, a deschis fereastra, am respirat liber etc.*

[2] Idem, p. 14

2. Cât de dificil ți-a fost să realizezi sarcina de lucru?

a) Foarte dificil
b) Dificil
c) A fost ușor
d) Mi-e indiferent.

3. De ce ?

a) Mi-e greu să mă văd din exterior, așa cum mă vede camera mea.
b) Nu mi se pare ușor să fii spontan.
c) Găsesc că spontaneitatea mă caracterizează.
d) Mă anlizez adesea și pot să vorbesc despre cine sunt.
e) Nu mă preocupă să fiu foarte atent la cum acționez.

4. Răspunde spontan:

- Ai reușit să te pui în locul camerei tale pentru a te «judeca» din exterior ?
- Ai pus în balanță obiceiurile tale bune cu cele rele înainte de a scrie răspunsul la activitatea 1? Pe care le-ai privilegiat?
- Te simți bine când ți se cere să îți judeci propriile obiceiuri? De ce?
- Ce crezi? Care a fost obiectivul orei de dirigenție de astăzi?
- Ai fost vreodată în următoarea situație de bullying: să fii judecat de o terță persoană prin prisma a ceea ce spune despre tine o a doua persoană? Ai fost tu vreodată acea terșă persoană în relațiile cu ceilalți?
- Cum definești empatia? Explică cuvintele cheie ale definiției pe care o propui.

Fișa de lucru nr. 3
Atenție cum vorbești cu mine!

Activitatea 1 - energizare	
Scrie și spune cum preferi să ți se spună: Pe numele mic? Pe numele de familie? Porecla? etc	Scrie / spune o calitate și un defect pe care le ai

Activitatea 2 - Ce tip de violență verbală ai întâlnit cel mai adesea?

Activitatea 3 - Alcătuiește, aici, profilul elevului violent verbal:

Activitatea 4 - Cum te-ai simțit când:
A) Ți s-a vorbit urât?

_____
_____

B) Ai vorbit vreodată urât cu cineva?

_____
_____

Activitatea 5 - *Atenție cum vorbești cu mine!* Scrie, aici, un mesaj pentru colegul care ți-a vorbit în mod nepotrivit. Citește-l cu întors cu spatele la colegii tăi, cu voce solemnă / tristă / veselă / preocupată / stinsă / etc :

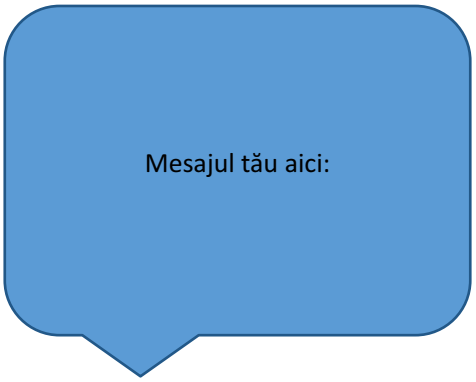

Bibliografie:

Arsova Netzelmann T., Steffan, E., Angelova, M., *Strategii pentru o clasă fără bullying - manual pentru profesori și personalul școlar,* 2016, SALVAȚI COPII, *p. 13,* adresa web: *https://listen.animusassociation.org/wp-content/uploads/2016/09/manual-rom-web.pdf*

PROIECT DIDACTIC

Propunator: PRANGATE ECATERINA
Clasa a VI-a A
Şcoala Gimnazială „D. Sturdza" Tecuci
Componenta: Comunicare si abilitati sociale
Tema: ***„FENOMENUL BULLYING"***
Durata: 50 min

Competenţe specifice: sa identifice dezavantaje ale manifestarii comportamentului agresiv

Obiective operaţionale:

- sa defineasca fenomenul bullying;
- sa identifice formele de bullying;
- sa constientizeze nevoia de siguranta si bunastare in scoala;
- sa învețe care sunt alegerile corecte pe care le pot face în situațiile în care ar putea fi agresați.

STRATEGIA DIDACTICĂ

1. Resurse procedurale

Metode şi procedee: brainstorming, conversaţia, observarea dirijată, explicaţia, expunerea, dialogul dirijat, problematizarea.

Forme de organizare: frontal, individual, lucru în grup.

2. Resurse materiale: fişă de lucru, calculator plus videoproiector, expunere diapozitive PPT, foi de flipchart, foi de hârtie, fişe de evaluare.

Bibliografie:

„**STRATEGII PENTRU O CLASĂ FĂRĂ BULLYING**" – MANUAL PENTRU PROFESORI ȘI PERSONALUL ȘCOLAR - 2016

Scenariul didactic:

Momentele lecţiei	Timp alocat	Activitatea profesorului	Activitatea elevului	Resurse procedurale		Resurse materiale
				Metode şi procedee	Forme de organizare	
Organizarea clasei	2 min.	• Pregăteşte materialele necesare orei. • Verifică prezenţa elevilor • Urmăreşte aşezarea elevilor la locurile stabilite, anume organizaţi în 5 grupe. • Amplasează mijloacele tehnice; • Distribuie materialele.	- aduc la cunoştinţă dacă sunt absenţi şi apoi se grupează pe 5 echipe.	Conversaţia	Frontal	
Captarea atenţiei	3 min.	• „No matter how badly someone treats you never drop down to their level. Remain calm, stay strong and walk away.”	- ascultă cu atenţie cugetările şi încearcă să-şi facă o idee asupra temei ce urmeaza a fi discutate		Individual	
Anunţarea temei lecţiei precum şi a obiectivelor acesteia	2 min.	- Anunţă titlul activităţii - ***„Fenomenul bullying”*** Scrie pe tablă titlul lecţiei. - Enumeră obiectivele lecţiei.	- ascultă şi sunt atenţie la expunere.	Expunerea	Frontal	
Desfăşurarea propriu-zisă a lecţiei	2 min. 8 min.	Spargerea ghetii – mima Prezinta elevilor materialul PPT pe tema fenomenul bullying. Discuta cu elevii pe baza materialului prezentat.	-un elev se gandeste la o emotie si o mimeaza. Ceilalti intuiesc ce stare a mimat. - ascultă şi sunt atenţie la expunere. - dau exemple de situatii asemanatoare celor prezentate	 Conversaţie Brainstorming	Frontal	
	8 min. 16 min.	„**Alege corect”** – Da exemple de situatii agresive si prezinta acțiunile agresorului și cele două alegeri greșite ale persoanei agresate. Apoi, ii provoaca pe elevi să găsească alegerea corectă pentru situația specifică**.(anexa 1)** **“Semaforul emotiilor”** Elevii, in grupe, sunt invitati sa raspunda la urmatoarele intrebari (fiecare intrebare corespunzand unei culori) **Verde:** Ce ar trebui ceilalți (elevi sau profesori) să facă să mă simt bine și în siguranță în clasă/școală, în relațiile cu colegii mei de	- Exprima propriile pareri - Discuta pe baza situatiilor expuse - Raspund la intrebari - Realizeaza postere - Fiecare echipă îşi desemnează un reprezentant care va citi ideile consemnate	Conversaţie Explicaţie	Individual Frontal Activitate pe grupe	

		clasă?(grupa 1) **Galben:** Ce mă face să mă simt prost sau supărat în relațiile cu ceilalți din clasă/școală? (grupa 2) **Rosu:** Ce mi se pare foarte rău, ofensator și dureros în relațiile cu ceilalți din clasă/ școală?(grupa 3) Grupele 4 si 5 vor realiza postere cu tema STOP BULLYING				
Asigurarea feed-back-ului	7 min.	Pe tablă se va face un acrostih cu termenul BULLYING Monolog - eleva Diana Georgescu va prezenta monologul cu titlul „ *Violenta nu este raspunsul meu”*	- Elevii vor completa cuvinte pentru fiecare litera a cuvantului	Acrostih	Frontal	
Tema pentru acasă	2 min.	Anunta tema pentru urmatoarea ora de dirigentie – analiza situatiei la invatatura la sfarsitul anului scolar 2016-2017	- Elevii aleg fata trista sau fata vesela pentru a exprima cum s-au simtit in timpul activitatii	Conversaţie		

Anexa 1

Situatia de agresiune	**Raspunsul de supunere**	**Raspunsul agresiv**	**Raspunsul corect**
Agresorul rade si, aratand catre victima, spune: "Fraier! Fraier!".	*Victim se uita suparata si incepe sa planga.*	*Victim tipa si il loveste pe agresor.*	*Victima il priveste calm pe agresor si ii spune:"Iti irosesti timpul incercand sa ma faci sa ma supar".*
Agresorul ii spune victimei: "Din cauza ta am luat gol prostule. Data viitoare nu mai joci".	*Victima spune: "Imi pare rau ca am gresit".*	*Victima striga: "Pe cine faci tu prost, cretinule?"*	*Victima ii spune calm agresorului:"Nu esti tu cel care decide asta".*
Agresorul trece pe langa victim si o imbranceste.	*Victim nu spune nimic, pune capul jos si pleaca.*	*Victima se intoarce spre aggressor si ii spune acestuia: "Esti un nesimtit!"*	*Victim ii spune calm agresorului:"Nu-mi place sa fiu tratat asa si te rog sa incetezi".*

Verde: Ce ar trebui ceilalți (elevi sau profesori) să facă să mă simt bine și în siguranță în clasă/școală, în relațiile cu colegii mei de clasă?(grupa 1)

Galben: Ce mă face să mă simt prost sau supărat în relațiile cu ceilalți din clasă/școală? (grupa 2)

Rosu: Ce mi se pare foarte rău, ofensator și dureros în relațiile cu ceilalți din clasă/școală?(grupa 3)

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Prof. Preda Raluca Mariana
Grădinița cu P.P. „Perlușele mării”

Activitate: „Pe ursulețul meu îl cheamă ...”

Activitatea implică întâlnirea copiilor cu mascota proiectului, Ursulețul Mov, într-un cerc de bun venit, unde fiecare copil primește un ursuleț mic. Copiii, împreună cu părinții lor, personalizează ursuleții folosind materiale creative precum fundițe, abțibilduri și markere. După personalizare, fiecare copil prezintă ursulețul în fața grupei. Scopul este de a promova prietenia, creativitatea și colaborarea.

Activitate: „O porție de masaj”

Activitatea de masaj între copii presupune ca fiecare copil să folosească ursulețul său pentru a învăța mișcări blânde și relaxante, în perechi. Copiii își masează ursuleții reciproc, ghidându-se după instrucțiunile educatoarei, în timp ce învață să fie atenți și grijulii unii cu ceilalți. Această activitate promovează relaxarea, prietenia și dezvoltarea abilităților sociale.

Activitate: „Somnul și ursulețul”

Fiecare copil își pregătește ursulețul așezându-l alături pe pătuț, ca un prieten care adoarme împreună cu el. Educatoarea îi invită pe copii să îi spună ursulețului „Noapte bună” sau o scurtă poveste liniștitoare, promovând astfel o atmosferă calmă și sigură. Ursulețul devine un simbol al liniștii și prieteniei, însoțindu-i pe copii în timpul somnului.

Activitate: „Ursulețul meu și bradul de Crăciun”

Fiecare copil vine alături de ursulețul său personalizat pentru a ajuta la împodobirea bradului de Crăciun din grupă. Educatoarea distribuie decorațiuni tematice, iar copiii, împreună cu ursuleții, aleg unde să le așeze, încurajând colaborarea. Pe rând, fiecare copil îl „întreabă” pe ursulețul său unde ar prefera să pună o decorațiune, stimulând dialogul creativ și implicarea emoțională. La final, bradul devine simbolul prieteniei din grupă.

Activitate: „Comportamente acceptate și neacceptate în grădiniță”

Fiecare copil discută și apreciază ca neacceptate unele comportamente ale lor și ale colegilor din clasă, prezentate cu ajutorul cartonașelor cu dileme. Aceștia decupează și lipesc imagini cu comportamente acceptate și neacceptate, creând tablouri pentru susținerea regulilor grupei și pentru a vizualiza permanent cum este bine să se comporte cu cei din jur.

PROIECT DIDACTIC

Prof. Pricope Delia –Loredana, Şcoala Gimnazială „Vasile Conta” Iaşi

Clasa: a II-a A

Aria curriculară: Consiliere şi orientare

Tipul de curriculum: Curriculum nucleu

Unitatea de învăţare: Călător pe aripile imaginației

Disciplina: Dezvoltare personală

Subiectul lecţiei: ,,Știu să-mi fac prieteni”

Tipul lecţiei: însuşire de noi cunoştințe

Scopul lecţiei: însușirea de cunoștințe referitoare la relațiile de prietenie, în vederea formării abilităților de socializare și comunicare

COMPETENȚE SPECIFICE:

1.1. Stabilirea unor asemănări şi deosebiri între sine şi ceilalți, după criterii simple;

2.1. Exprimarea emoțiilor de bază în situații variate;

2.3. Explorarea abilităților de relaționare cu ceilalți;

Obiective operaţionale: la sfârşitul lecţiei elevii vor fi capabili: O1 – să citească corect, conştient, în ritm propriu, un text narativ de mică întindere;

O2 – să răspundă la întrebări referitoare la conținutul textului;

O3 – sădescrie modalități de manifestare a prieteniei;

O4 – să găsească proverbe despre prietenie;

O5 – să ofere exemple de exemple din viața personală.

Strategii didactice:

Metode şi procedee: conversaţia, lectura explicativă, explicaţia, exerciţiul, observarea, jocul didactic, metoda ”Explozia stelară”, problematizarea.

Mijloace didactice: tablă, manual, calculator, intrumente de lucru, fişe.

Forme de organizare: frontal, individual, în perechi.

Resurse: umane: elevi; temporale: 45 de minute; spaţiale: sala de clasă.

Conținutul instructiv-educativ al lecției

Moment organizatoric: Pentru buna desfăşurare a lecţiei voi avea în vedere asigurarea climatului psiho-afectiv necesar desfășurării lecției.

Reactualizarea cunoștințelor asimilate anterior: Voi adresa copiilor întrebări referitoare la

ultimele lecţii parcurse. Ne vom aminti despre familie, despre şcoală. Captarea atenției: Se va realiza printr-un joc ”Cine seamănă cu mine?” Un copil va ieşi în fața clasei şi va ridica mâna dreaptă spunând ceva despre el (Îmi place...., Eu prefer....). Copilul care are aceeaşi preferință, se va alătura şi va continua. Jocul se sfârşeşte atunci când toți copiii au format un cerc. Voi purta o discuție despre legătura dintre colegi şi preferințele lor, toate ducând astfel la o relație de prietenie. Se apreciează răspunsurile elevilor. Anunțarea subiectului lecției şi a obiectivelor operaționale: Anunţ elevii că astăzi îşi vor însuşi cunoştinţe noi referitoare la relaţiile de prietenie, în vederea formării abilităţilor de socializare şi comunicare. Totodată, le spun că, fiind atenți, ei vor învăţa cuvinte noi referitoare la prietenie, vor descrie modalități de manifestare a prieteniei, vor înţelege ce comportamente trebuie să adopte pentru a avea prieteni, vor cauta proverbe despre prietenie, vor putea să numească trăsăturile unui bun prieten. Dirijarea învățării: Propun elevilor să deschidă manualul şi cu ajutorul benzilor desenate, le voi spune elevilor o scurtă povestire. Titlul benzilor desenate este „ La joacă”. După ce mă asigur că toți elevii sunt atenți, încep povestirea, folosind tonul şi intonația adecvată. (Anexa 1). Evaluez capacitatea de a citi corect, conştient, în ritm propriu, un text narativ de mică întindere. Voi solicita unui 2-3 elevi să citească benzile desenate, varianta scurtă a poveştii. Le voi adresa elevilor întrebări referitoare la conținutul textului audiat, folosind metoda „Explozia stelară”: „Cum se numește povestea ascultată? Ce personaje participă la acțiune? Cine s-a comportat neadecvat? Care a fost urmarea comportamentului său neadecvat? Cine o invită pe Vivi la joacă? De ce credeți că, la final, Vivi a fost primită la joacă? Cum a procedat Vivi?” Explic elevilor că prietenia poate avea loc şi între om şi obiecte, animale, natură. Pentru păstrarea unei relații pozitive cu cei din jur trebuie să ne comportăm frumos, să nu ignorăm, să ne ajutăm, să iertăm, să fim politicoşi şi să comunicăm frumos. Solicit elevilor să găsească proverbe despre prietenie. De asemenea, prezint câteva proverbe pe care le vom discuta: ”Prietenul la nevoie se cunoaşte”, ”Prietenia adevărată nu se şterge niciodată”, Un prieten bun este greu de găsit”, ” Prietenia este o comoară de neprețuit”. Pe parcursul secvenței, se face o evaluare asupra capacității de a răspunnde la întrebări referitoare la conținutul textului şi a capacității de a găsi proverbe despre prietenie. Fixarea şi sistematizarea conținuturilor: Propun să elevilor să facă o supă, numită ”Supa prieteniei”. Îi întreb care sunt ingredientele de care credeți că avem nevoie? Evaluez capacitatea de a descrie modalități de manifestare a prieteniei. Voi prezenta la calculator rețeta, iar elevii vor primi o fişă cu ingredientele.

Rețeta: 2 linguri de bunătate (nu există prieteni fără bunătate), 4 linguri de distracție, o lingură de mereu aproape (aveți grijă să nu se strecoare în supa voastră răutatea și invidia), 5 linguri de sinceritate (Cum descrieți sinceritatea?), 2 linguri de respect, 10 linguri de siguranță, 2 linguri de încredere. Elevii vor avea de scris modul de preparare a supei. Solicit 2-3 elevi care vor citi modul de preparare al supei. Asigurarea retenției și a transferului: Le voi da elevilor o temă de reflecție ”Părerea ta contează” Ce relație trebuie să se stabilească între membrii unei echipe pentru a avea succes? (Anexa 2) Se evaluează capacitatea de a oferi exemple de exemple din viața personală. Încheierea activității: Voi face aprecieri generale şi individuale despre participarea elevilor la lecţie şi despre modul de desfăşurare a acesteia. De asemenea, se fac aprecieri verbale globale și individuale.

Anexa 1

La joacă

,,E primăvară și e cald. E o zi numai bună pentru joacă. Veverița Vivi a ieșit afară. Ea se întâlnește cu ariciul și cu iepurele. O întreabă:

- Bună, Vivi! Vrei să te joci cu noi? Avem minge nouă!

- Nu vezi ce țepi ai? Vei sparge mingea imediat. Nu mă joc cu voi! răspunde veverița.

Aceasta își continuă plimbarea. La un moment dat se întâlnește cu păunul și bursucul.

- Bună, Vivi! Mergem în poiană să ne jucăm! Vii și tu? spuse păunul.

- Merg cu tine, dar cu morocănosul de bursuc nu vreau! se îmbufnă din nou Vivi.

Cei doi își văd de drum și se îndreaptă spre poiană. Veverița merge încet, în spatele lor. Când ajunge în poiană îi vede pe cei patru, ariciul, iepurele, păunul și bursucul, jucându-se împreună, ca niște prieteni adevărați. Vivi se întristează.

- Dacă nu mă lua gura pe dinainte și m-aș fi comportat frumos, mă jucam și eu acum cu ei...

Bursucul o zărește pe veveriță și o invită din nou la joacă. -

Vivi, hai și tu la joacă! -

Îmi pare rău că m-am comportat urât cu voi! spuse Vivi. Cei cinci prieteni se joacă împreună acum și sunt fericiți.”

Anexa 2.

”Părerea ta contează” „ - Ce relație trebuie să se stabilească între membrii unei echipe pentru a avea succes?”

Bibliografie:

- Programa școlară pentru disciplina Dezvoltare personală (clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a), aprobată prin ordinul ministrului Nr. 3418/19.03.2013;
- Manual Dezvoltare personală, clasa a II-a, editura ARS LIBRI;
- Curs formare: Noi abordări ale curriculumului în învățământul primar curs destinat cadrelor didactice ce predau la clasele CP, I și a II- a”;

Focus-Grupul- cheia către empatie

Prof. Consilier Școlar, formator, consilier dezvoltare personală, terapeut NLP- PRODAN-STOICA Nicoleta-Alina
CJRAE Dâmbovița

Obiectivul activității- Identificarea și conștientizarea emoțiilor proprii, identificarea și conștientizarea emoțiilor celor din jur, formularea și transmiterea lor.

Durată- 30 de minute

Metode- explicația, reflectarea, focus grup, brainstorming

Materiale- fișă de lucru

Scenariul activității- Grupul de elevi este așezat în cerc/ semi-cerc. Această poziționare facilitează interacțiunile din cadrul grupului și încurajează exprimarea directă a propriilor idei. În cadrul focus-grupului, profesorul are rolul de specialist care coordonează discuțiile. În primul rând, profesorul reactualizează cunoștințele elevilor despre bullying, cyberbullying și mobbing. Anunță apoi că fiecare punct de vedere este valoros, încurajează exprimarea fiecărui actant și împarte fișele de lucru. Fiecare elev este rugat să urmărească textul pe care profesorul îl va citi cu intonație specifică, accentuând termenii cheie, ce au rolul de a sensibiliza elevii. După citirea textului, fiecare își împărtășește opinia despre poveste și cum s-a simțit. Elevii sunt îndemnați să comunice dacă s-au confruntat cu o astfel de situație sau dacă cunosc persoane care au trecut prin asta. La final, fiecare elev este rugat să noteze un mesaj de încurajare pentru eroina poveștii.

Anexa 1

Povestea Yolandei

Bună! Eu sunt Yolanda! Am 16 ani, iar acum 3 ani, părinții mei au decis să ne mutăm din capitală, într-un oraș mai mic, unde ei aveau să pună bazele unei afaceri de familie. Am fost foarte bucuroasă când am aflat! Abia așteptam să ne mutăm la curte, să am camera mea, să nu mai fiu nevoită să împart cu sora mea patul, biroul, șifonierul și toate celelalte lucruri.
Și cu acest entuziasm am venit la școală în prima mea zi. Din fericire, am fost chemată începând cu a treia oră, când diriginta clasei avea programul acolo. M-a așteptat cu un zâmbet cald pe față și m-a prezentat noilor mei colegi. Apoi, m-a îndrumat către banca mea.
Scriind această poveste, realizez că de atunci au existat semne. În momentul în care m-am așezat în bancă, colega s-a mutat în partea opusă mie, iar diriginta i-a spus -Am crezut că am discutat deja despre asta!-.
Și așa zilele treceau, iar colegii mei noi nici nu-mi mai răspundeau la -Bună dimineața-. Mereu râdeau când răspundeam la ore, își dădeau coate când treceam pe lângă ei, mă excludeau din grupurile lor, iar în pauze ajunsesem în final să mă izolez.
Am aflat apoi, că aveau grupuri de WhatsApp unde mă jigneau. Mă numeau vacă, idioată, că nu valorez nimic, grasă...și lista poate continua.

Ajunsesem să cred și eu asta despre mine. Astfel, am renunțat să mai mănânc, iar dacă mă obliga mama să gust ceva, mergeam la baie și încercam să elimin tot. Am reușit să slăbesc câteva kilograme, însă abuzul emoțional a continuat.
Fizic, nu mă simțeam bine deloc, eram amețită și slăbită, iar emoțional eram foarte tristă și plângeam. Am vrut cumva să strig după ajutor, dar nu am avut puterea să spun nimănui ce întâmplă cu mine. Uneori mi-aș fi dorit să nu mă fi născut sau să mor pentru a nu mai fi o povară pentru alții.
Acum câteva luni, am avut o criză, mi s-a spus că mi-a scăzut calciul, am leșinat și am ajuns la spital. Medicii le-au spus părinților mei că am anemie severă și mă suspectează de bulimie. Partea pozitivă? În timp ce eram inconștientă, sora mea mi-a deschis telefonul și a văzut toate mesajele pe care le primeam de la colegii de clasa. Așa au aflat și părinții mei tot. După ce am fost externată, am avut toți patru o discuție în care le-am explicat tot ce s-a întâmplat din momentul în care am pășit în acea clasă.
A doua zi, am mers împreuna cu părinții la școală, unde am avut o întâlnire cu diriginta, directorul și psihologul școlii. Așa am aflat că nu eram singura în această situație.
Câteva zile mai târziu, m-am înscris într-un program de psihoterapie, mi-am făcut o prietenă nouă, iar de atunci, diriginta discută cu noi despre bullying, cyberbullying și acceptare.
Îmi doresc să fi spus mai devreme ce se întâmplă cu mine!

Întrebări de reflecție

1) Cu ce problemă se confruntă Yolanda?
2) Ce atitudine au noii ei colegi?
3) De ce nu a cerut ea ajutorul?
4) Care au fost consecințele acțiunilor celor implicați?
5) Cum ați reacționa dacă un coleg/ o colegă ar trece printr-o situație similară?
6) Cine credeți că sunt mai expuși să devină victimele agresiunii verbale? Fetele sau băieții? De ce?
7) Cum s-a simțit Yolanda?
8) Cum v-ați simțit în timp ce ascultați povestea fetei? De ce?
9) Ce măsuri credeți că putea lua diriginta?
10) Se putea preveni situația?

PROIECT DIDACTIC

DISCIPLINA: Consiliere şi orientare

MODULUL: Calitatea stilului de viaţă

SUBMODULUL: Calitatea relaţiilor sociale şi a mediului de muncă

TITLUL: Toți diferiți, toți egali – Stop bullying

TIPUL LECŢIEI: Mixtă (informare, formare a atitudinilor, sensibilizare, dezvoltare a aptitudinilor comportamentale)

DATA: 21.01.2022 CLASA: a XII-a A

LOCUL DESFĂŞURĂRII: Sala Media

PROFESOR: Purcarescu Oana-Angela

DURATA: 50 de minute MOTTO: "…devii ceea ce crezi că eşti." - Buddha

COMPETENŢA SPECIFICĂ 2.1. Analiza beneficiilor comportamentului de cooperare

OBIECTIVE OPERAŢIONALE: Pe parcursul şi la finalul lecţiei, elevii vor fi capabili: 1. Să definească şi identifice aspecte ale tipurilor de agresivitate; 2. Să ia decizii în cunoştinţă de cauză în ceea ce priveşte modul de acţiune în cazul bullying-ului; 3. Să identifice trăsăturile de personalitate ce alcătuiesc profilurile psihologice al victimei bullyingului şi ale potențialului agresor; 4. Să îşi dezvolte unele deprinderi de comportament asertiv; 5. Să îşi exerseze abilităţile de a face faţă unor situaţii cu potenţial de bullying.

PRINCIPII DIDACTICE: ¬ Principiul participării active şi conştiente a elevului ¬ Principiul accesibilităţii

RESURSE - MATERIALE: videoproiector, fişiere video, prezentări Powerpoint, coli A4, markere colorate, post-it-uri - PROCEDURALE: observaţia, conversaţia euristică, jocul de rol – scenariu improvizat, exerciţiul (de creativitate), dezbaterea, discuţia, exemplul, studiul de caz, chestionarul, ciorchinele, harta conceptuală

FORME DE ORGANIZARE: - frontal, pe grupe, individual, colectivă, dirijată, independentă

MATERIALE BIBLIOGRAFICE: www.schoolbullying.eu/ro www.youtube.com www.sigur.info

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. MOMENT ORGANIZATORIC ŞI CAPTAREA ATENŢIEI (5 minute) Elevii vor fi informaţi referitor la titlul lecţiei şi la modul de desfăşurare a acesteia, prezentânduli-se clar faptul că ei vor fi participanţi activi şi direct implicaţi. Se realizează cu elevii, frontal, un ciorchine pe baza cuvântului “violență”. 2. INFORMARE (10 minute) Elevii vor viziona prezentarea Bullying, care include informaţii referitoare la noțiunea de bullying, tipuri de hărțuire, actori implicați (protagoniști) ai bullying-ului, trăsături de caracter ale acestora, efecte ale bullyingului, modalități de acțiune pentru contracararea efectelor și împiedicarea agresiunilor. 3. SCENETĂ DE IMPROVIZAȚIE (5 minute) Un grup de elevi, băieți, din clasă, vor exemplifica un tip comun de agresiune întâlnit în rândul

tinerilor. La final, se pune o singură întrebare: Ce ați face în locul “victimei”, pentru a nu recurge la un asemenea final? Se acceptă 3 răspunsuri din clasă. 4. ORGANIZAREA PE ECHIPE (5 minute) Elevii vor extrage fiecare un bilet cu un număr (biletele sunt numerotate de la 1 la 6) şi se vor muta pe scaune astfel încât toți elevii unei grupe, cei cu același număr, să stea pe scaine adiacente. 5. STUDIU DE CAZ (joc de rol) (15 minute) Elevii vor urmări scenariul din aplicația School Bullying, care tratează problema agresiunii verbale și fizice. Respectând grupele create anterior, își vor asuma, rolul de martor pasiv, martor implicat agresiv, martor suport pentru victimă, victimă pasivă, victimă agresivă, victimă ce solicită ajutor.
Scenariul “Intimidare prin șantaj”: La finalul analizei posibilităților de acțiune, elevii vor primi frontal o serie de întrebări din partea profesorului. Exemple de întrebări: 1. Vezi vreo diferență între a fi presat de cineva și a fi amenințat? 2. Dacă ai fi în locul lui Paul, ai face cum vrea Thomas? Crezi ca dacă ai face ce vrea el hărțuirea ar înceta sau s-ar agrava? 3. De ce crezi că Michael îl sprijină pe Tom? 4. Crezi că Tom este nervos pe Paul? 5. Ai răspunde cu violență fizică? Ce s-ar întâmpla dacă ar fi așa? 6. Dacă ai fi Paul, ai vorbi cu Michael singur? Crezi că acest lucru ar ajuta? Se poate viziona și un scurt clip referitor la CyberBullying, dacă timpul permite. 6. FIXAREA CUNOȘTINȚELOR HARTA BULLYINGULUI și SLOGAN (10 minute Pentru a fixa cunoștințele, se va realiza o hartă conceptuală pornind de la termenul de bullying și solicitând elevilor să dea exemple de cuvinte care se includ în sfera acestuia. Se propune elevilor următoarea activitate, care se va realiza pe grupele deja create: Dacă aţi organiza şi derula o campanie de prevenire a bullyingului în liceul vostru, care ar fi titlul acesteia? Care ar fi simbolul campaniei şi mesajul prin care aţi încerca să promovaţi acest program în şcoala voastră? Pe coli A4, folosind markerele și cariocile puse la dispoziție, elevii vor realiza un simbol și un slogan.
7.Tema de acasa: **De alcătuit un scurt eseu în care să propună soluții de combatere a violenței și agresivității.**

„OPRIȚI BULLYING-UL”

STRATEGIE DE PREVENIRE ŞI INTERVENŢIE PRIVIND BULLYINGUL ÎN ȘCOALĂ

Prof înv. primar Rieger Adelina-Lavinia

Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Arad

ARGUMENTUL:

În școlile românești, fenomenul de bullying are o incidență din ce în ce mai ridicată, pericolul venind din falsa impresie de normalitate a acestuia, majoritatea oamenilor acceptându-l ca pe o componentă obișnuită a vieții de zi cu zi.

Bull în limba engleză înseamnă taur. Bullies (în aceeaşi limbă) înseamnă agresori, iar bullying este acţiunea agresivă (verbal, acţional şi implicit emoţional), desfaşurată între două sau mai multe persoane, şi începe prin intimidarea unuia de către celălalt. Poate nu întâmplător rădăcina termenului este „taur”, cu trimitere la brutalitate - „luat în coarne”, forţa conflictuală şi comportament agresiv.

Intimidarea/ameninţarea este o încercare agresivă, de obicei sistematică şi continuă, în scopul subminării și rănirii cuiva, pe baza unor slăbiciuni percepute la acesta. Deși frecvent asociate cu copiii, agresiunile pot apărea la orice vârstă, iar membrii grupurilor minoritare sunt mult mai susceptibili de a fi hărțuiți la vârsta adultă (în limbaj de specialitate mobbing-ul).

Efectele asupra victimei sunt adesea devastatoare din punct de vedere emoțional. Bullying-ul poate să transforme școala într-un loc de temut, în timp ce aceasta ar trebui să le asigure elevilor un mediu în care să se simtă în siguranță.

Odată informați, copiii pot lua atitudine, pot interveni pentru ei înșiși, dar și pentru ceilalți, iar numărul cazurilor de acest fel se va diminua treptat.

Prevenirea acestui fenomen este responsabilitatea tuturor şi nimeni nu ar trebui să fie indiferent faţă de acele persoane care se află în incapacitatea de a se descurca într-o asemenea situaţie.

Cadrele didactice pot să contribuie la diminuarea fenomenului fie prin activități de informare, implicare și combatere a fenomenului, fie prin neacceptarea și sancționarea imediată a unor astfel de comportamente.

GRUPUL ȚINTĂ: elevii clasei I A

DURATA DERULĂRII PROIECTULUI: 2023-2024

INIȚIATORI PROIECT: Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Arad

RESURSELE ALOCATE IMPLEMENTĂRII:

- umane: elevii, parintii, profesorii
- materiale şi tehnice: videoproiector, flipchart, carioci, filme tematice

DOMENIILE DE INTERES:interdiscilinaritate,munca în echipă

TIPUL: interdisciplinar

SCOPUL PROIECTULUI:

Informarea corectă a elevilor din învățământul primar, a părinților acestora și a cadrelor didactice cu privire la fenomenul ”bullying”: definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească, forme de prevenție, modalități de a lua atitudine, de a interveni pentru ei înșiși și/sau pentru alții, în vederea diminuării numărului cazurilor de acest fel.

OBIECTIVELE:

*Diseminarea informațiilor despre fenomenul ”bullying”: definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească ;

* Aplicarea chestionarului Bullying, pentru a se stabili gradul de răspândire a fenomenului bullying în rândul elevilor

*Creşterea gradului de conştientizare a efectelor negative ale fenomenului "bullying" în rândul elevilor, părinți ai acestora, cadre didactice și al nivelului de informare al acestora asupra necesităţii implicării în prevenirea şi combaterea acestui fenomen;

*Consilierea elevilor care practică ”bullying-ul”, cu accent pe dezvoltarea altor metode de exprimare a emoțiilor negative și de rezolvare a conflictelor interioare proprii;

*Instruirea cadrelor didactice și a părinților elevilor cu privire la felul în care își pot sprijini elevii/ copiii implicați în situații de tip ”bullying” (”victime” sau ”agresori”);

BENEFICIARII DIRECȚI AI PROIECTULUI SUNT : elevii

REZULTATELE ASTEPTATE : proiecte, portofolii, expozitii

EVALUAREA (internă și externă):

- Metode de lucru: conversaţia euristică, expunerea, modelarea, explicaţia, problematizarea, algoritmizarea, generalizarea, jocuri de rol şi exerciţii practice de modelare comportamentală, dezbateri, expuneri.
- Instrumente de evaluare:afișe,fluturași

Recompense, diplome, felicitări, Fotografii

CALENDARUL ACTIVITAȚILOR

Nr. crt.	Activitatea	Locul de desfașurare	Termen
1.	Informarea și conștientizarea bullying-ului și cyberbulling-ului. Fenomenul bulling-mit sau realitate.	Săli de clasă/laboratorul de informatică	Februarie
2.	Scrisori la redacție	Săli de clasa/biblioteca școlii	Martie
3.	Film sau realitate	Săli de clasa/ laboratorul de informatică	Aprilie
4.	O școală fară bulling -Concurs de desene; Realizarea unui vernisaj cu lucrările copiilor și premierea autorilor lucrărilor câștigătoare	Săli de clasă/holul școlii	Mai
5.	-Stop bullying!; Violenţa distruge!, Prietenia construieşte! -" Patrula veselă de recreație!" pentru a monitoriza fenomenul de violență sau bullying în timpul pauzelor. Am transformat curtea școlii într-un spațiu al prieteniei, al educației non-formale, al veseliei, al culorii, în care elevii se simt bine, se joacă, interacționează, învață, se responsabilizează.(jocuri, cantece si poezii) Realizarea unei prezentării PPT cu aspecte de la activitățile organizate	Săli de clasă Curtea școlii Laboratorul de informatică	Iunie

Concluzii

Am inițiat și derulat acest proiect, conștienți fiind că „datorăm copilului cel mai profund respect".

Activitățile desfășurare au reprezentat o formă de a educa altfel, de a îi invăța pe elevi să fie mai buni, mai toleranți, mai empatici și mai solidari cu problemele celor din jurul lor, prin intermediul unor activități educative non-formale care le-au stârnit curiozitatea, inițiativa, dorința de implicare și participare. Toți cei implicați în proiect au înțeles că încălcarea drepturilor copilului naște povești triste și grele, că respectarea drepturilor copilului nu este o opțiune, ci o obligație pe care o avem fiecare, indiferent că suntem adulți sau copii. Doar astfel putem contribui la construirea unei școli și, implicit, a unei lumi mai bune, mai tolerante, mai incluzive pentru fiecare dintre noi.

Încheiem prin a transmite câteva mesaje pe care le-am descoperit în cartea, respectiv filmul „Minunea", care ne-au inspirat în activităţile noastre:

• „Niciodată nu judeca după aparențe!"
• „Când ai de ales între a fi corect și a fi bun, alege să fii bun!"
• „Faptele voastre vă sunt monumente"
• „Nu poți vedea bine decât cu inima"
• „Măreţia nu constă în putere, ci în dreapta folosire a puterii. E măreț cel a cărui putere însuflețește cele mai multe inimi din puterea inimii lui".
• „Fă cât de mult bine poți, prin orice mijloace poți, în orice fel poţi, în orice moment poți și cât de multă vreme poți!"
• „Dacă poți trece prin școală fără să rănești pe nimeni , e chiar grozav!"
• „Fă un pic mai mult bine decât este necesar!

BIBLIOGRAFIE:

- Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova , *Strategii pentru o clasă fără bullying* , manual pentru profesori și personalul școlar

Planul operațional al

CENTRULUI SCOLAR PENTRU EDUCATIE INCLUZIVA

Privind reducerea fenomenului violenței-bullying

An școlar 2022-2023

Argument:

Bullying-ul în școli reprezintă o problemă internațională, din păcate însă este prezentă și în cadrulșcolilor din România. Bullying-ul este una dintre cele mai complexe forme de comportament agresiv."*Bully- este o persoană care folosește puterea și tăria sa pentru a speria sau răni persoanele maislabe". (Oxford AdvencedLearness Dictionary, 2016)*Efectele bullying-ului pot fi grave, chiar fatale. Se indică faptul că persoanele, indiferent dacă suntcopii sau adulți, care sunt supuse permanent comportamentului abuziv, prezintă risc de stres,îmbolnăviri și chiar sinucidere. La nivel internațional, bullying-ul este cunoscut și studiat, însă înRomânia în momentul de față există foarte puține programe de prevenire și stopare a acestui fenomen.(ro.wikipedia.org/Bullying). Problema este cu atât mai gravă cu cât, conform datelor UNICEF,România este pe locul I în Europa la numărul de elevi cu vârsta între 11 și 15 ani care agresează alțicolegi. Aproape jumătate dintre copiii din România (46%) au fost la un moment dat victime alebullying-ului.Un alt studiu al Asociației Telefonul Copiluluiarată că în 2018 acest fenomen a afectat unul dindoi copii care au apelat la serviciile acestui ONG.(www.asociațiatelefonulcopilului.ro)Așadar, putem concluziona că prevenirea șicombaterea acestui fenomen este mai mult decâtnecesară în cadrul școlilor din România.

Scopul planului: dezvoltarea capacității de a prevenișirezolvasituațiile de bullying

Obiective generale:

- Creşterea gradului de conştientizare a efectelor negative ale fenomenului de bullying în rândulelevilor;
- Însușirea unor tehnici de gestionare corectă a situațiilor în care elevii sunt victime ale bullying-ului;

- Stimularea atitudinii civice în rândul elevilor în prevenirea şi gestionarea situaţiilor de bullying întâlnite

Obiective specifice:

- Înțelegereabullying-ului ca fenomen social de cătreprofesori, părințișielevi;
- Îmbunătățireastrategiilor de identificare a problemelorsocialeșiemoționale ale elevilorcauzate de fenomenul de bullying;
- Creștereacapacitățiicorpuluiprofesoral de a face față eventualelorsituații de bullying;
- Îmbunătățireaadaptabilitățiielevilor la factoriiexternisocialișiemoționali;
- Reducerearisculuiapariției ifenomenului de bullying şi a formelor de bullying electronic (cyberbullying) înrândulelevilor;
- Încurajareaşisprijinireaelevilorîndezvoltareaabilităților de a luaatitudineșiaajutavictimeleînsituații de bullying.

Activități în cadrul Planului de măsuri pentru prevenirea și combaterea bullying-ului în mediul școlar

ACTIVITATEA	GRUP ŢINTĂ	RESPONSABILITĂŢI	PARTICIPANŢI	REZULTATE AŞTEPTATE	EVALUARE	TERMEN
• Aducerea la cunoștinta elevilor și discutarea Regulamentelor școlare. • Informare în domeniul legislativ. • Realizarea unor dezbateri la nivelul unităţiişcolare cu privire la normele legislative referitoare la securitatea şisiguranţa elevilor în unităţile de învăţământ. • Realizarea unor dezbateri la nivelul unităţilorşcolare cu privire la normele legislative referitoare la drepturile copilului	elevi clasele V-X	Diriginți	Elevi, diriginţi	• Cunoaştereaşi respectarea regulamentelor şcolare,a normelor legislative referitoare la securitatea şisiguranţa elevilor în unităţile de învăţământşi a normelor referitoare la drepturile copilului	Acordul în scris din partea elevilor în sensul luării la cunoștință a celor relatate.	septembrie 2022
• Dezbaterea unor teme specifice în cadrul orelor de consiliere şi orientare a unor teme privind violenţa în şcoli, familie, mass-media. • Realizarea unor pliante, broşurişiafişe în	elevi clasele V-X	Diriginți	Elevi, diriginţi	• Verificarea cunoștințelor elevilor și a gradului de informare a acestora, însuşirea unor tehnici de management ale comportamentelor agresive	Observarea directă a comportamentului elevilor	Permanent

colaborare cu IJP şi alte instituţii implicate în diminuarea violenţei;						
• Aplicarea programului partenerial educativ-preventiv cu Poliția Satu Mare. • Realizarea acordurilor de parteneriat cu IJP, CPECA	elevi clasele V-X	Toate cadrele didactice	Cadre didactice, reprezentanţi ai Poliţiei, elevi	• Sesizarea Poliției în situații de risc și acționarea în consecință-broşuri; pliante; afişe; articole din ziare; desene; referate,dezbateri. • Comunicarea eficientă şi în timp util a cazurilor de delincvenţă juvenilă înregistrate în unităţileşcolare către ISJ şi IJP – compartiment Prevenire. • Monitorizarea organizării unor activităţi recreativecu specific nonviolent	Discuţii cu elevii şi cu părinţii acestora	septembrie octombrie 2022
• Dezvoltarea abilităților de comportare civilizată în cadrul orelor de curs;	elevi clasele V-X	Toate cadrele didactice	Cadre didactice, elevi	• Cunoaşterea și respectarea normelor de comportare civilizată; • prevenirea manifestării comportamentelor agresive în școală	Observarea directă a comportamentului elevilor	permanent
• Realizarea şi distribuirea materialelor cu caracter informativ privind prevenirea violenței în școală;	elevi clasele V-X	Diriginţi	Cadre didactice, reprezentanţi ai Poliţiei, Consiliul Elevilor	• Broşuri; pliante; afişe; articole din ziare; desene;	Observare directă	in cadrul activitatilor specifice
• Implicarea elevilor în acţiuni educativ–preventive	elevi clasele V-X	Diriginţi	Cadre didactice, Consiliul părinţilor,	• Cunoaştereaşi respectarea normelor de comportare civilizată; prevenirea si	Observare directă	permanent

extracurricularеşiextraş colare; • Anunţarea tematicilor şedinţelor cu părinţii la început de semestru şi evitarea discutării situaţieişcolare a elevilor în timpul şedinţelor (aceste discuţii vor avea loc în particular, cu părinţii elevilor vizaţi)			reprezentanţi ai Poliţiei, Consiliul Elevilor, elevi	managementul comportamentelor agresive • Introducerea temelor de prevenire a violenţei în activităţile de dirigenţieşi orele de consiliere şi orientare • Organizarea unor work-shop-uri cu reprezentanţi ai elevilor, părinţilor, cadrelor didactice şireprezentanţi ai autorităţilor publice locale în vederea eliminării / reducerii fenomenului de agresivitate		
• Dezbateri, discuţii individuale, informări, prelegeri, mese rotunde, simpozioane, jocuri de rol, studiu de caz, expoziţii de desene si afise pe aceasta tema, cu elevii şcolii, dar şi cu părinţii acestora; • Anunţarea tematicilor şedinţelor cu părinţii la început de semestru şi evitarea discutării situaţieişcolare a elevilor în timpul şedinţelor (aceste discuţii vor avea loc în particular, cu părinţii elevilor vizaţi)	elevi clasele V-X	Diriginţi	Elevi, diriginţi, părinţi	• Afişe, pliante, expoziţii de desene	Observare directă, Procese verbale	Pe tot parcursul anului şcolar / permanent

• Participarea la diferite cursuri de formare cu tematica specifică violenței/nonviolenței						
• Organizarea unor concursuri la nivel de şcoalăşi participarea elevilor şi la concursurile organizate de I.S.J. şiM.Ed.C.;	elevi clasele V-X	Diriginţi	Elevi, diriginţi, părinţi, voluntari SNAC	• Cunoaştereaşi respectarea normelor de comportare civilizată; • prevenirea comportamentelor agresive	Observare directă, Procese verbale	Pe tot parcursul anului şcolar / permanent
• Identificarea familiilor cu risc crescut, a familiilor dezorganizate , unde ar putea interveni violenta în rândul minorilor şi aplicarea unor măsuri corespunzătoare; • Evaluarea stării de disciplină în unităţileşcolareşi raportarea imediată la ISJ a cazurilor de indisciplină în vederea monitorizării acestora de către CJRAE/CJAP	elevi clasele V-X	Diriginti,	Elevi, diriginţi, părinţi	• Realizarea unei baze de date	Procese verbale	Pe tot parcursul anului şcolar / permanent
• Informarea operativă dintre şcoalăşipoliţie pentru eliminarea	elevi clasele V-X	Diriginti,	Consilierul educativ, Profesor	• Eliminarea stărilor deviante în care se află unii elevi	Procese verbale	Când este cazul

stărilor deviante în care se află unii elevi; • Consilierea individuală şi de grup a elevilor în vederea prevenirii comportamentelor agresive • Identificarea elevilor cu potenţial violent şi a cauzelor ce pot determina acte de violenţă • Consiliereapsihologică a elevilorcumanifestări violente şi a elevilor ce au fost victime ale violenţeişcolare			consilier, Politie			
• Menţinerea unor legături strânse între şcoalăşi familiile elevilor pentru a depista la timp eventualele situaţii de risc pentru minori sau eventualele stări deviante ale acestora;	elevi clasele V-X	Diriginţi	Diriginţi, părinţi, elevi	• Eliminarea stărilor deviante în care se află unii elevi	Discuţii cu părinţii	permanent
• Prevenirea şi aplanarea situatiilor conflictuale.	elevi clasele V-X		Consilierul educativ, cadre didactice, Consiliul părinţilor, elevi	• Eliminarea stărilor conflictuale	Observare directă	permanent

Proiect pentru prevenirea și combaterea violenței

Unitate de învățământ: Scoala Gimnaziala Speciala `Constanti Paunescu` Tecuci
Durată: 2 saptamani
Grup țintă: elevii și părinții clasei a III-a B
Context : Văzută ca un climat psiho-social stabil, școala trebuie să învețe tinerii să comunice, să folosească tehnologia informației pentru a cunoaște, a progresa, pentru a-și suprima impulsurile violente prin conștientizarea nocivității lor pentru ei înșiși, pentru persoanele din jurul lor și, în cele din urmă, pentru întreaga societate.
Scop: Prevenirea și diminuarea fenomenului violenței în clasă prin activități specifice vârstei și prin conștientizarea importanței relațiilor interumane bazate pe înțelegere și acceptare;

Obiective:

1. Formarea unui stil pozitiv de relaționare interpersonală (identificarea și împărtășirea emoțiilor în timpul lucrului și reglarea emoțiilor și a comportamentului în situații problemă- consolidarea deprinderilor de comportare civilizată în grup și în afara grupului)
2. Formarea de aptitudini și atitudini morale în spiritul prevenirii și înlăturării violenței în grup
3. Cultivarea comportamentului model în rândul copiilor prin promovarea bunelor practici de prevenire a violenței
4. Dezvoltarea capacității de relaționare în grup, în situații concrete, în mediul școlar
5. Dezvoltarea capacității de rezolvare pașnică a conflictelor

***„ Părinți-copii, lucrăm împreună ! ”**
Activitatea se desfasoară în cadrul ședinței cu părinții la care vor participa și elevii clasei. Părinții primesc un chestionar în care sunt cuprinse datele importante ale copilului (date personale și familiale, aspecte ale vieții cultural-educative în familie, cunoașterea problemelor educaționale ale familiei), iar elevii primesc fișe de lucru « Despre mine » (un exercițiu de autocunoaștere realizat cu ajutorul « tehnicii nufșrului », întrebări directe și « istoria prenumelui»). Se vor prezenta pe rând materialele completate, părintele împreună cu copilul. Ca suport pentru cele relatate, aceștia vor afișa la panoul clasei o poză de familie cât mai grăitoare. Se prezintă de către învățător materialul cu titlul « 10 pași pentru îmbunătățirea relației părinte-copil »și « Ce poate face un părinte pentru dezvoltarea armonioasă a copilului său ».

***„Harta inimii”**
Activitatea se desfasoară sub forma unui joc cu personaje de carnaval. Elevii poartă diferite costume de animale, personaje din povești, eroi din istorie ascunzându-și astfel personalitatea. Elevii primesc fisele de lucru („Harta inimii” – o inimă este împărțită în patru părți:
1.Trei calități personale care îți plac cel mai mult;
2. Trei lucruri din viața ta pe care ți-ar plăcea să le schimbi;
3. Trei lucruri pe care le faci bine;

4. Trei cuvinte care ți-ar plăcea să fie spuse despre tine;
Se explică cerințele, învățătorul afișează, în sprijinul lor, câteva
exemple pentru fiecare parte a inimii.
Dupa completarea fișelor, elevii prezintă, pe rând, scoțând în evidență ceea ce îi caracterizează. Elevii ascultă ceea ce au de spus colegii astfel reușind să-i cunoască mai bine și să descopere la unii colegi calități pe care nu le știau.
La sfârșitul activității se va realiza „Harta inimii" a clasei. Fiecare elev va lua din fisa lui câte un cuvânt reprezentativ din fiecare parte a inimii și îl va scrie pe inima mare a clasei realizată la panou. Se vor folosi creioane colorate obtinandu-se astfel dominanta de culoare a clasei.

***„Cuvinte care înfloresc inimi"**
Activitatea se desfășoară împărțind colectivul în trei grupe. În prima activitate vor fi identificate cuvinte care „înfloresc inimi" (prietenie, adevăr, punctualitate, respect, fapte bune) şi care vor fi aplicate sub forma unor jetoane pe un panou . Prin activităţi variate (concursuri, jocuri, povestiri, învăţarea de cântece) se va urmări formarea de comportamente adecvate pentru dezvoltarea gândirii positive, menţinerea deschisă a căilor de comunicare, evitarea jignirilor, umilirilor, durităţii excesive şi nemotivate

***„Un gând bun, o vorbă bună, o faptă bună"**
Activitatea se va desfăşura pe parcursul celor patru săptămâni. Pe un panou din clasă, copiii vor pune în dreptul numelui colegului care va rosti o vorbă bună, va avea un gând bun sau va face o faptă bună un carton roşu la sfârşitul fiacărei zile.
Săptămânal se va face o evaluare, evidenţiind exemplele de bună purtare.

REZULTATE AŞTEPTATE:
- Valorificarea de către elevi şi cadre didactice a informaţiilor obţinute în timpul derulării proiectului;
- Conştientizarea copiilor cu privire la consecințele actelor de violență;
- Formarea unei atitudini pozitive a elevilor față de colegi/adulți;
- Diminuarea numărului cazurilor de agresivitate;
- Implicarea părinților în activitatea de combatere a violenței în clasă/școală și din afara ei;
- Implicarea elevilor în acţiuni de participare şi colaborare.

COACHINGUL ÎN PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV

RUSU MIRCEA

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Miron Ionescu Cluj

Motivarea elevilor pentru continuarea școlii , un mediu educațional sigur

Părăsirea timpurie a școlii este un fenomen dinamic,complex și multidimensional produs al combinației facctorilot personali,social, econmici, educaționali dar și familiari.

Decizia de a părăsi școala nu este luată pe moment, este rezultatul mai multor eșecuri și de pierderea treptată a interesului pentru educație.

Șciolile trebuie să fie medii de învățare sigure în care copii și tinerii se simt respectați și apreciați.O metodă care poate fi utilizată în acest sens este educația pentru coaching.

Holt afirma în anul 1999(după Eric J și colab.2013)faptul că predarea și coaching-ul sunt "două fețe aale aceleași monede educaționale"

-Ce putem preda din coaching pentru a avea succes școlar?

Putem afirma că este nevoie de colaborare și de cooperare din partea ambelor părți-coach- profesor , coach-profesor- elev , coach-elev.

Este foarte important să punem accent pe individualitatea elevului , pe ZPD(zona proximei dezvoltări), nu să o negăm sau să o transormăm conform unoe" standarde".

Cadrele didactice împreună cu părinții ar trebui să participe la dezvoltarea socio-emoțională a elevilor.

Coaching-ul este un proces care are ca scop îmbunătățirea performanței și se cocentrează pe principiul „aici și acum"mai degrabă decât pe trecut sau pe viitorul apropiat.

Educația pentru coaching presupune o evoluție conștientă a elevului care îmbină autocunoașterea și depășirea unor limite pentru atingerea performanței.

Rolul profesorului este unul esențial de a găsi resursele necesare pe care fiecare elev le are și să construiască strategii pentru a putea atinge obiectivele specifice.

Se impune ca profesorul care dsesfășoară coaching-ul prin educație să desfășoare activități practice, organizate, sistematizate și planificate.

Beneficiile coavhing-ului

- îmbunătățirea spiritului de echipă;
- îmbunătățirea relațiilor dintre oamenii școlii;
- creșterea implicării și satisfacția în muncă;
- creșterea calității în educație ;
- diminuarea conflictelor ;
- âmbunătățirea comunicării la nivelul școlii atât pe orizontală cît și pe verticală;
- crearea unei culturi eficiente a încrederii și răspunderii personale ;
- managementul clasei de elevi .

Etape

Ca proces general coaching-ul poate fi privit ca un demers având următorii pași

- ✓ identificarea problemei

-Care este aspectul propus schimbării ?

- ✓ selectarea scopului

-Ce îmi doresc?

- ✓ Generarea alternativelor

-Ce pot să fac ?

- ✓ considerarea consecințelor

-Ce se poate întâmpla?

- ✓ luarea deciziei

-Care este decizia mea?

- ✓ implementarea deciziei
- ✓ evaluarea deciziei

-A funcționat ?

Modele de coaching

1.Investigația apreciativă

Este modelul de coaching care vizează calitățile, resursele ,competențele și oportunitățile elevului, în loc de problemele acestuia.este scoasă în evidență capacitatea persoanei de a reflecta asupra problemelor sale și de a le putea soluționa.

2.Coachingul reflexiv reflectarea asupra problemelor proprii ale elevului fără să se simntă obligat să dea un răspuns.

3.Coachingul observațional

Este modelul care implică de obicei 3 faze:

- observarea și colectarea datelor

profesorul îl observă pe elev în timpul activităților și îi oferă feed-back direct și constructiv)

- analiza(se analizează datele colectate)
- foormularea de strategiișsi planuri de acțiune,menite să ducă la realizarea obiectivelor și a rezultatelor definite în faza a doua.

4.Coachingul de echipă(de grup)

Implică lucrul cu mai mulți elevi într-o serie de sesiuni tip atelier(work-shop) pe parcursul mai multor săptămâni sau luni.

5.Coachingul colegial

Când unul dintre interlocutori au un nivel mai ridicat de expertiză și îi oferă celuilalt feed-back, asistență, alternative , sugestii, sau când cei doi interlocutori au un nivel compatibil de pregătire și experiență și se observă reciproc și-și oferă feed-back și sprijin în situații de învățare comune .

Diferențe dintre activitățile de predare și de coaching

TEACHING&COACHING

PREDARE	COACHING
Predarea este axată pe învățare,pe dobîndirrea de noi cunoștințe. Profesorii sprijină și îndrumă dezvoltarea personalitate în conformitate cu curriculum.	Coachingul este axat pe dezvoltarea abilităților de învățare. Coach-ul îi ajută pe elevi să se ajute pe ei însuși.

Predarea este directică..	Coaching-ul este non-directiv.
Predarea este limitată	Mințile.dorințele și scopurile oamenilor sunt infinite.
Profesorii vor să predea.	Coaching-ul vrea să învețe mai multe despre tine .
Profesorii au întrebări.	Coaching-ul are răspunsuri.
Predarea este focusată pe termen lung, pentru dezvoltarea unei cariere personale.	Coaching-ul este focusat pe termen scurt , pe problemele imediate și pe oportunități.
Un profesor ajunge la mintea ta	Un coach(antrenor0 ajunge la spirit
Un profesor își asumă responsabilitatea dezvoltării tale profesionale.	Un coach(antrenor) te face responsabil pentru dezvoltarea ta profesională.
Un profesor răspunde la întrebările tale.	Un coach(antrenor)pune întrebări la răspunsurile tale.
Un profesor îți stimulează mintea.	Un coach îți deschide mintea .

Coaching-ul te ajută să ai puterea de a face alegeri și astfel apare schimbarea.

Să încurajăm elevii să creadă în ei înșiși, să le facilităm drumul spre cunoaștere.

Remedierea problemelor de comportament prin implicarea elevilor în activități de lectură

Prof. înv. primar Samfescu Simona Delia
Colegiul Național Pedagogic „ Carmen Sylva ” Timișoara

Bullyingul este un fenomen răspândit nu doar în școlile din România, ci și în întreaga lume, lasă răni adânci, iar efectele pe care le produce sunt pe termen lung. Acest fenomen complex, de grup, apare în funcție de istoria clasei, cultura, normele și modelele sociale care s-au dezvoltat în interiorul ei. Gradul de înțelegere, practicile, modalitatea prin care este abordat un comportament de tip bullying poate contribui fie la susținerea lui, fie la descurajarea și stoparea acestuia.

Este datoria noastră, a tuturor, dar mai ales a dascălilor, să le oferim copiilor un mediu sigur, în care fiecare copil să fie tratat cu respect.

Remedierea problemelor de comportament prin implicarea elevilor în activități de lectură poate fi o strategie eficientă, deoarece lectura oferă oportunități de dezvoltare a empatiei, a gândirii critice și a autocontrolului. Iată câteva abordări și strategii pentru a implementa acest lucru.

Una dintre marile misiuni ale unui dascăl este aceea de a-i ajuta pe copii să pătrundă cu bucurie în lumea fascinantă a cărților și să descopere, pas cu pas, minunile cunoașterii.

Experiența pe care am dobândit-o în anii anteriori m-a determinat să reiau colaborarea cu editura Arthur. Aceasta, prin cărțile extraordinare pe care le editează și le promovează, a devenit pentru mine un susținător al proiectului CLUBUL DE LECTURĂ. În activitățile organizate și desfășurate în cadrul acestui club, am ales cărți care abordează teme precum **prietenia, empatia, sinceritatea, responsabilitatea și rezolvarea conflictelor**, mai precis **povești care reflectă situații cu care elevii se pot identifica**. Astfel, elevii clasei pe care o îndrum au cumpărat cartea **SHILOH** de Phyllis Reynolds Naylor, o scriitoare americancă, autoare a peste 130 de cărți pentru copii și adolescenți. Este o carte excelentă pentru a aborda teme precum empatia, responsabilitatea, moralitatea și relațiile dintre oameni și animale.

La început, paginile erau parcurse mai greoi**,** însă, pe măsură ce întâmplările se derulau cu repeziciune, elevii au fost captivați de subiectul cărții. Unii citeau și pe băncuțe, în pauzele în care ieșeam la joacă, la programul de după-amiază destinat efectuării temelor pentru acasă.

Luna aprilie a adus și un eveniment cultural deosebit, cu mare impact în rândul elevilor școlii noastre: 23 Aprilie – Ziua Mondială a Cărții. Pentru a marca această zi, am organizat activitatea CLUBUL DE LECTURĂ, activitate în care elevii și-au împărtășit ideile, trăirile, emoțiile despre subiectul cărții SHILOH.

Așezați în semicerc, cu ecusonul în piept, special comandat pentru acest club, elevii au povestit conținutul cărții. Și povestea a început. Marty, un băiat american de unsprezece ani, găsește un câine din rasa beagle (sau poate câinele îl găsește pe Marty, cine știe). Și pentru că acesta este găsit pe lângă vechea clădire a școlii Shiloh, băiatul îi pune numele SHILOH. Câinele îl urmează pe copil până acasă. Băiatul află de la

părinți că proprietarul animalului este Judd Travers. Copilul are o părere foarte proastă despre acesta. Judd e o persoană nemiloasă, care terorizează câinii pe care îi crește pentru vânătoare. De altfel, suferința lui Shiloh i se citește chiar în privire, privire care îl înduioșează pe băiat din prima clipă a întâlnirii.

Părinții lui nu sunt de acord să păstreze câinele, deoarece nu își permit să-l hrănească și să-l ducă la veterinar. Băiatul este atât de hotărât să îl păstreze, încât e în stare, după cum spune el, să lupte cu întreaga lume. În strădania lui de a-i oferi un adăpost ferit de pericole, copilul se trezește prins într-o avalanșă de evenimente dintre cele mai nefericite. Dar, cum în joc e soarta celui mai bun prieten, nu renunță niciodată la speranță.

Și de aici începe aventura lui Marty. Câinele este adăpostit în secret de băiat chiar acasă și hrănit cu resturile de la mesele servite de întreaga familie. Ba**,** mai mult, copilul strânge de pe unde apucă ambalaje de sticlă și aluminiu pe care le vinde și, cu puținii bani primiți pe acestea, cumpără hrană la preț redus pentru câine. Nu spune absolut nimic nici părinților, dar nici celui mai bun prieten, David Howard. Păstrează secretul cu strășnicie. Dacă Judd Travers ar auzi că Shiloh nu s-a pierdut, ci este adăpostit de Marty, l-ar lua de la el și câinele ar fi din nou bătut cu cruzime. Bineînțeles că băiatul nu ar suporta să se mai întâmple așa ceva. Ar vrea să cumpere câinele de la Judd Travers, dar știe că nu are banii necesari și acest om rău oricum nu l-ar vinde.

Se întâmplă însă ca Shiloh să fie rănit foarte tare de câinele ciobănesc al unor vecini și secretul este dat în vileag, vrând-nevrând. Câinele este îngrijit de medicul veterinar și Judd Travers se învoiește ca Shiloh să rămână la familia lui Marty doar până se însănătoșește. Apoi, băiatul face o înțelegere cu Judd pentru ca Shiloh să îi rămână lui: muncește enorm pentru el două ore pe zi, cinci zile pe săptămână.

Cartea are un final fericit. Marty devine stăpânul câinelui și, așa cum spune băiatul, ,, pentru un copil de unsprezece ani, nu-i puțin lucru".

După ce elevii au povestit conținutul cărții, au fost încurajați să completeze răspunsurile la câteva întrebări formulate în **Jurnalul de lectură** :

Ce ai face dacă ai fi în locul lui Marty?

Crezi că este corect ca Marty să nu spună adevărul pentru a-l proteja pe Shiloh?

Cum ar trebui să reacționeze un adult în această situație?

Ce i-a impresionat pe acești copii ? Menționez doar câteva dintre răspunsurile elevilor: hotărârea lui Marty de a nu renunța la câine, indiferent de obstacolele pe care le avea de depășit, puterea de a ține secret adăpostirea câinelui, istețimea de care dă dovadă pentru a-l ascunde pe Shiloh și pentru a cădea la învoială cu Judd Travers, dar mai ales acea legătură unică și emoționantă care s-a stabilit încă de la început între băiat și câine.

O carte minunată pentru copii despre dragostea pentru animale, despre devotament, sacrificiu, responsabilitate și perseverență. O adevărată lecție de viață atât pentru copii, cât și pentru părinți. Dar și o mare bucurie: BUCURIA DE A CITI.

Anul şcolar următor a sosit cu un dar de suflet: ***Clubul de lectură*-Bucuria de a citi** . De data aceasta, fetiţele au devenit protagonistele unei poveşti cu o sută de rochiţe... de poveste. O poveste scrisă acum mai bine de şaizeci de ani de Eleanor Estes, poveste ce a devenit subiectul unei cărţi cu titlul **O sută de rochii** , al cărei mesaj despre compasiune şi înţelegere a înfruntat trecerea timpului. Deci, iată-ne *din nou la clubul de lectură.*

Timp de două săptămâni activitatea a fost atent pregătită. Au fost confecţionate planşele pentru viitoarele tablouri, s-au făcut schiţe pentru fiecare rochie în parte, cărţile au fost împrumutate de la o fetiţă la alta şi s-au aşternut impresii pe hârtie despre întâmplările petrecute în această carte.

Şi, în ultima zi de vineri a lunii octombrie, fetiţele îmbrăcate în rochiţe şi cu ecusoanele pentru activitatea clubului de lectură în piept, au înnnodat firele nevăzute ale unei poveşti despre prietenie, empatie, înţelegere. Dar mai ales despre **IERTARE.** Şi ce poveste!

Wanda Petronski, eroina principală a cărţii, este o fetiţă nevoiaşă şi orfană de mamă, de origine poloneză, stabilită în Statele Unite ale Americii împreună cu familia ei. Fetiţa merge îmbrăcată la şcoală, zi de zi, în aceeaşi rochiţă albastră, decolorată. Nu are niciun prieten. Vine la şcoală singură şi pleacă tot singură. De obicei, ea stă în penultima bancă de pe ultimul rând din sala 13. În pauze, fetiţa le spune colegelor din clasă că acasă are o sută de rochii, toate de catifea şi de mătase, frumos aranjate într-un dulap. Colegele din clasă râd disprețuitor la auzul acestor cuvinte, în timp ce Wanda se retrage singură lângă zidul de cărămidă şi aşteaptă să sune clopoţelul. Şi atunci, de ce-o ţinea fetiţa pe-a ei că are o sută de rochii dacă singura rochie era cea pe care o purta în fiecare zi?

Într-o zi de luni, fetiţa nu a mai venit la şcoală, dar nimeni nu a observat acest lucru. De abia miercuri, Peggy şi Maddie, care săteau în primele bănci, au sesizat absenţa Wandei. O aşteptau pe Wanda, dar numai **ca să se distreze pe seama ei**. Peggy era cea mai populară fată din şcoală. Era drăguţă, avea multe haine frumoase, desena cel mai frumos din clasă. Maddie era cea mai bună prietenă a ei.

Într-una din zile, domnişoara Mason, învăţătoarea clasei, anunţă câştigătorii concursului de desene. Pentru acest concurs, fetele trebuiau să deseneze rochii, iar băieţii, bărci cu motor. În momentul în care intră în clasă, copiii observă că peste tot erau desene, o sută de planşe cu rochiţe, toate diferite şi foarte frumoase. Toţi

privesc desenele și fluieră de admirație. Câștigătoarea concursului la fete este Wanda Petronski, care nu mai venise la școală de câteva zile și nu putea să audă aplauzele pe care le merita. Peggy și Maddie recunosc cu uimire pe planșele afișate în clasă unele rochii pe care Wanda le descria în poveștile ei.

În aceeași zi, domnișoara Mason citește în fața clasei o scrisoare trimisă de tatăl Wandei și adresată ei, în care îi spune învățătoarei că familia lui a plecat într-un oraș foarte mare, unde oamenii nu îi mai strigă **poloneji** și nici nu-i mai întreabă de ce au nume atât de ciudate. Aceasta înseamnă că, atât Wanda cât și fratele ei, nu vor mai fi elevii acestei școli. Citirea scrisorii a fost urmată de o liniște adâncă. Maddie are un puternic sentiment de neliniște. Dar și de vinovăție. Se simțea tot mai vinovată că nu luase niciodată atitudine atunci când Peggy și alte fetițe se purtaseră urât cu Wanda, interogând-o în legătură cu cele **o sută de rochii,** toate frumos aranjate într-un dulap sau cu cele șaizeci de perechi de pantofi. „ **Niciodată nu avea să mai stea deoparte și să nu spună nimic. Dacă avea să mai audă de cineva care se ia de altcineva pentru că arată caraghios sau pentru că are un nume ciudat, nu o să mai tacă** ” gândea Maddie.

După-amiază, când cursurile s-au terminat, Peggy a avut ideea să meargă împreună cu Maddie, acasă, la Wanda. Când ajung la casa fetiței, își dau seama că acolo nu mai locuiește nimeni, deoarece familia a părăsit locuința. O casă ponosită, dar curată, cu o curte mică, situate în acea parte a orașului care avea un aer din cale afară de sumbru.

După serbarea de Crăciun, învățătoarea îi anunță pe copii că are o surpriză și le-a arătat o scrisoare pe care o primise în dimineața aceea. Scrisoarea este citită în fața clasei. Wanda, căci ea a scris scrisoarea, le anunță pe fetele din clasă că pot păstra cele o sută de rochițe desenate de ea, iar lui Peggy și Maddie le oferă, în mod special, două planșe mai deosebite. Toate, cadou de Crăciun.

Acasă, Maddie descoperă cu uimire, dar și cu bucurie, că fetița cu rochiță albastră desenată pe planșă seamănă izbitor cu ea. Au început să-i curgă lacrimile și s-a uitat multă vreme la desen. Wanda chiar o desenase pe ea. Același lucru îl făcuse și pentru Peggy. O planșă cu o fetiță îmbrăcată într-o rochiță verde cu garnitură roșie. Iar fata din desen avea chiar chipul lui Peggy.

După această întâmplare, cele două fete își dau seama că Wandei chiar i-a plăcut de ele și le-a iertat, cu toate că acestea **s-au comportat urât cu ea și au fost răutăcioase**. Și Maddie își înghițea lacrimile care o podideau de fiecare dată când se gândea la Wanda cum stătea în locul acela însorit din curtea școlii, aproape de zid, uitându-se la grupul de fete care râdeau după ce ea plecase de lângă ele și după ce spusese: „ O sută de rochii frumos aranjate... ”.

Și povestea a luat sfârșit. Emoționate, elevele au discutat despre mesajul cărții, despre comportamentul celor două colege ale Wandei, despre viața plină de încercări ale acesteia, dar mai ales despre sufletul ei nobil și PUTEREA DE A IERTA. Faptul că Wanda purta în fiecare zi aceeași rochiță e un motiv întemeiat ca să o necăjești ? **ESTE CORECT SĂ TE JOCI CU SENTIMENTELE CUIVA CARE ESTE DIFERIT DE TINE?**

Pentru că povestea a stârnit atâtea discuții și atâtea emoții, fiecare fetiță a așternut câteva rânduri pe **Cămășuța impresiilor** despre mesajul cărții și impresiile cu care au rămas:

„ Această carte este o bucurie pentru mine întrucât am înțeles că iertarea este un dar de mare preț. Wanda a suferit în tăcere, fără să caute să găsească dreptatea. Ar trebui să înțelegem că pacea, iertarea, sunt mai importante decât dreptatea și că **nu trebuie să îi judecăm pe cei de lângă noi**. Se spune că *iertarea este cea mai puternică dintre puteri* ".

„ În cartea **O sută de rochii** m-a impresionat faptul că o fetiță săracă poate fi atât de talentată la desen. Wanda nu este o fată oarecare, ci o fetiță inteligentă, specială, o copilă care nu se lasă învinsă de greutăți ".

„ Deși de mici dimensiuni, cartea cuprinde un mesaj frumos despre prietenie, dar și despre unele aparențe care sunt înșelătoare. M-a impresionat că Wanda le-a iertat pe cele două fete, în ciuda faptului că râdeau pe seama ei ori de câte ori aveau ocazia. O carte pe care, cu siguranță, nu o voi uita niciodată ".

„ Din această carte am învățat că nu contează cu ce te îmbraci, ci este important ce ai în suflet și la ce te gândești. Wanda este o fetiță deosebită pentru că a avut puterea de a le ierta pe colegele ei de clasă răutăcioase".

„ Indiferent de răul pe care celelalte fete i l-au făcut, Wanda a reușit să le privească mereu ca pe niște prietene".

„ În această carte m-a impresionat cel mai mult comportamentul modest și înțelept al Wandei, deși este doar o fetiță. Mi-a plăcut și comportamentul celor două fete, Peggy și Maddie, care o necăjeau pe Wanda , deoarece, după ce aceasta s-a mutat într-un oraș foarte mare, și-au dat seama că au greșit și au încercat să afle unde anume a ajuns cu familia ei ".

La sfârșitul activității ***Clubului de lectură*-Bucuria de a citi,** au fost prezentate rochițele desenate de data aceasta nu de Wanda, ci de elevele din clasă, pentru a exprima prin culoare și multă imaginație gândurile nespus de dragi pentru această carte. O carte scrisă cu o intuiție rară, ilustrată cu căldură și farmec, o carte pe care niciun copil nu o va uita vreodată.

Lectura ajută la reducerea comportamentelor distructive prin creșterea empatiei și oferirea de exemple pozitive. Această metodă necesită timp și consecvență, dar poate avea un impact profund asupra comportamentului elevilor, dezvoltă o mai bună înțelegere a consecințelor acțiunilor acestora.

Peste câteva zile, toate rochițele create de elevele care au participat la Clubul de lectură – **Bucuria de a citi** au fost afișate, pentru ca toți cei care se opresc în dreptul acestora să afle frumoasa poveste despre o sută de rochițe ... de poveste.

Bibliografie

Phyllis Reynolds Naylor, *Shiloh*, Editura Arthur, București, 2016

Eleanor Estes – O sută de rochii, Editura Arthur, 2017

Acțiune anti-bullying la liceu

Prof. Sandu Ana Maria

Colegiul Tehnic ”Regele Ferdinand I”

Vă voi prezenta, în acest articol, un caz incipient de bullying în școala unde am baza și unde sunt și dirigintă. Spun că este un caz incipient pentru că a fost luat din timp atât de elevul agresat cât și de conducerea școlii.

Situația se prezintă cam în felul următor. Elevii implicați sunt în clasa a noua și, la nivel de conducere, în săptămâna meseriilor, doamna director adjunct decide să aducă în fața elevilor persoane de la diferite instituții care să prezinte elevilor anumite meserii. Între acești invitați s-a aflat un domn polițist care a prezentat și cum trebuie să acționeze elevii în situații de agresiune din partea altor colegi sau a altor persoane. Activitatea a avut un real succes, elevii prinzând curaj în acțiunile anti-bullying. Clasa, fiind proaspăt formată, au existat încă de la început probleme grave de adaptare la noul regim școlar. Au existat elevi ce au primit note scăzute la purtare și alte probleme grave. Elevul agresor despre care urmează să discut a fost și el implicat în acțiuni nesociale. Nu pot spune că a avut permanent o atitudine agresivă, nici măcar nu a avut acțiuni de agresiune față de ceilalți colegi, ci mai degrabă a umblat cu bârfe și amenințări care pentru el i se păreau că sunt doar o joacă.

Problema a apărut atunci când în modulul al doilea a venit un elev nou, mai slăbuț, cu mișcări mai elegante, mai fine, dar a cărui situație familială e destul de precară, cu părinți divorțați, cu hărțuiri din partea concubinului mamei și cu dorință puternică de a-și schimba destinul. Stă la bunica dinspre mamă și nu dorește să se mai întoarcă la mama lui. Bunica, bolnavă și sub tratament, îl acceptă și îl ia sub protecția ei. Agresorul se arată la început prieten, sau cât de cât a mai discută cu victima, îl pune să-i cumpere mâncare, dar la un moment dat devine neprietenos. Îl împinge și începe să scoată vorbe despre elevul nou venit precum că este gay. Motivele pentru care răspândește vorbele sunt următoarele: elevul nou venit are un pix albastru cu puf (așa cum au fetele) și într-o zi a vine la școală cu o pereche de pantaloni albi pe care îi ținea mai jos de talie. Ceea ce e mai grav e faptul că răspândește în toată școala că băiatul nou venit e gay. Datorită acestui fapt, acesta a fost abordat de alți elevi, de două ori, dacă este gay, odată în baie și altă dată în stația de autobuz. Putem spune că spiritul civic al unui coleg, care era și din sat cu el, din clasă s-a declanșat și i-a ținut apărarea și le-a spus să îl lase în pace că nu este gay, confirmând spusele elevului-victimă. Acel moment a fost foarte important pentru liniștirea spiritelor celorlalți elevi și încetinirea escaladării situației. Elevul agresor, însă

continuă să propage bârfa. El încearcă să îl arate unor persoane care l-au sunat pe video. Elevul agresat a refuzat și i-a spus să îl lase în pace, acoperindu-și fața cu mâinile. Elevul agresor îl trege de mână ca să-i descopere fața dar nu reușește. Din acel moment, la îndemnul colegului ce i-a luat apărarea, elevul agresat a decis să spună doamnei diriginte. Dumneaei a sunat părinții elevului agresor la școală și a transmis doamnei director adjunct situația. A doua zi au venit părinții, i-a fost aplicată o mustrare elevului agresor, iar ambii elevi au fost supuși unor ședințe de consiliere cu doamna consilier a școlii. Pentru ca situația să fie bine pusă la punct, doamna director a decis ca întreaga clasă să fie mutată în altă sală, mai izolată de restul claselor, aproape de agenții de pază, pentru ca elevul agresat să nu mai fie supus întrebărilor și agresivității altor elevi din școală.

Consider că atitudinea colegului de clasă care i-a luat apărarea, curajul elevului agresat de a-și prezenta situația și acțiunile luate de persoanele autorizate au dus la un final mai bun și a preîntâmpinat o situație ce putea să devină o problemă mul mai gravă. De aceea este necesar ca în fiecare școală să existe acțiuni de prezentare a agresivităților de orice fel și modalități de combatere a acestora, iar acestea să fie susținute fie la nivel de școală, fie la nivel de clasă.

Bullyingul și cyberbullyingul

Savu Liliana-Laura

LICEUL TEORETIC „ ION CREANGĂ” TULCEA

În 9.11.2023 cu ocazia Săptămânii Școala Altfel am desfășurat alături de elevii clasei a XI-a B activitatea cu tema „Bullyingul și cyberbullyingul”.

Aceasta a avut ca scop: Dobândirea unui set de cunoştinţe despre recunoașterea, prevenirea și combaterea bullyingului,respectiv cyberbullyingului în vederea conștientizării efectelor negative ale acestuia asupra dezvoltării psihoemoționale a elevilor.

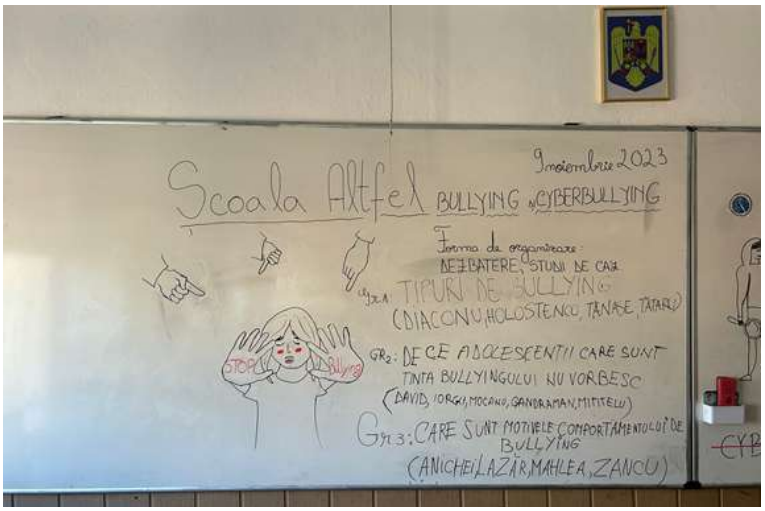

Cei 22 de elevi au fost împărțiti în 5 grupe și timp de 2 ore au avut de realizat un poster prin care trebuiau să răspundă la una din cele 5 întrebări cheie:

1. Care sunt tipurile de bullying?
2. De ce adolescenții care sunt victimele bullyingului nu vorbesc?
3. Care sunt motivele bullyingului?
4. Tipuri de cyberbullying
5. Comportamente mpotriva cyberbullying

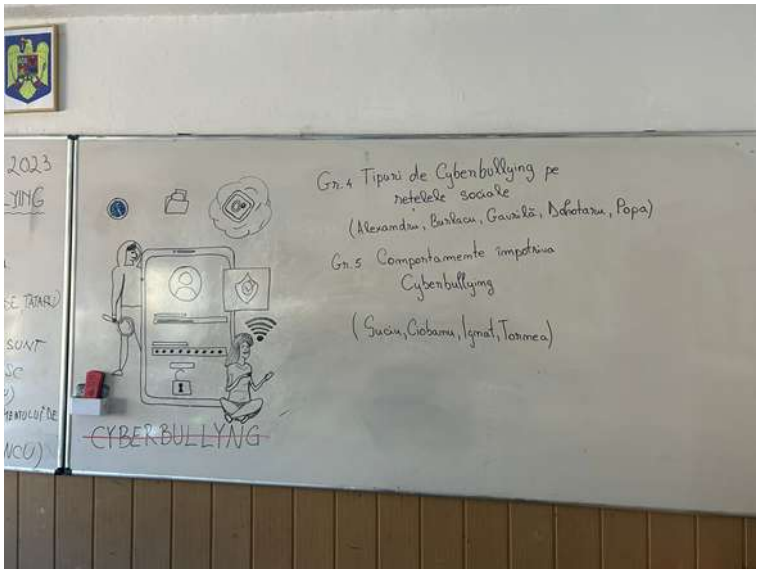

După realizarea posterelor fiecare grupă şi l-a prezentat.Ceilalţi colegi trebuiau să pună întrebări iar membrii grupei răspundeau pe rând.

Au fost prezentatate 2 filmulețe scurte :"THE BULLYING EXPERIMENT!"

https://www.youtube.com/watch?v=EisZTB4ZQxY&t=4s
https://www.youtube.com/watch?v=EhuK0gMH-Co

În cazul primului filmuleț elevii trebuiau să precizeze care sunt participanții unei acțiuni de bullying și care este comportamentul corect.După vizionarea celui de-al doilea filmuleț ei trebuiau să facă diferența dintre bullying și violență.

Toți elevii s-au implicat total,nu au fost probleme tehnice.
Am urmărit ca elevii:

- să înţeleagă impactul emoţional al cuvintelor lor, asupra celor din jur;
- să dezvolte empatie faţă de persoanele care ar putea fi marginalizate ori agresate;
- să stabilească un set de reguli de respectat în clasă, în mediul online şi în familie;

– să faciliteze discuţia în clasă, cu colegii, într-o atmosferă sigură, fără bullying şi cyberbullying.

Am cerut câteva feedbak-uri de la elevii mei:

„A fost o temă interesantă deoarece am aflat informații noi despre cyberbullying”

„Nu m-am gândit că putem avea o clasificare a bullyingului în școli: elev - elev; elev - profesor; profesor - elev; părinte - elev, în spațiul școlii; părinte - profesor, în spațiul școlii; profesor - părinte, în spațiul școlii.”

„Am învăţat să stabilim reacţii eficiente şi sănătoase în faţa unor situaţii de bullying şi în situaţii de cyberbullying.”

Activitatea și-a atins scopul propus.

Bibliografie

http://listen.animusassociation.org/wp-content/uploads/2016/09/manual-rom-web.pdf

http://www.116111.ro/uploads/files/ASOCIATIA_TELEFONUL_COPILULUI_BULLYING_BROSURA_COPII_2014.pdf

https://siguronline.md/rom/educatori/informatii-sisfaturi/

https://oradenet.salvaticopiii.ro/viata-ta-online/prietenii/ce-estecyberbullying-

https://www.aikiseishin.ro/wp-content/uploads/2018/03/Programul-Anti-bullying-ASR-BullyStop-Mar2018.pdf

www.combatbullying.eu

file:///C:/Users/grosu/OneDrive/Desktop/Broura_Aleg_sa_ma_iplic_STOP_Bullying.pdf

Proiect de activitate la dirigenție I

Profesor Sburlea Cecilia, Liceul Tehnologic „Iorgu Vârnav Liteanu”

Grupul țintă: elevi din clasele de liceu (IX – XII)

Durata: 50 de minute

Tipul de activitate: mixt (consolidare – evaluare)

Scop: Identificarea situațiilor de violență din mediul școlar și formarea în rândul elevilor a atitudinilor antiviolență.

Obiective operaționale:

- Să operaționalizeze conceptele de ,,violență” și formele acesteia;
- Să identifice comportamente de natură violentă în mediul școlar;
- Să recunoască tipologia victimei, a agresorului și a martorului – pasiv (spectator);
- Să se implice în derularea de activități educative și sesiuni specifice de informare a colegilor, profesorilor, în scopul reducerii fenomenului de tip bullying / cyberbullying;
- Să medieze situațiile conflictuale dintre elevi în spațiul educațional;
- Să realizeze în scris un regulament de ordine interioară/ cod antibullying, care să fie publicat pe site-ul liceului și / sau pe alte platforme virtuale.

Forma de desfășurare: frontal, individual, în grup.

Strategii didactice:

- ✓ **Metode:** brainstorming, studiul de caz, problematizarea, jocul de rol, jocul virtual.
- ✓ **Mijloace didactice:** laptop, video-proiector, device-uri conectate la internet, platforma educațională Kahoot**,** prezentare power-point (pptx), coli de hârtie, instrumente de scris.

Anunțarea temei: elevii vor fi anunțați că vor desfășura o activitate în care vor discuta despre formele de violență și de bullying , din mediul școlar.

Captarea atenției: prezentarea unui film de scurt metraj, de câteva minute (cu tematica de violență de tip bullying în mediul școlar).

Desfășurarea activității: elevii vor operaționaliza conceptul de violență și formele acesteia pentru a găsi, ulterior, strategii de prevenire. Elevii vor fi încurajați să participe în mod activ la dezbaterea pe marginea subiectului.

Fixarea cunoștințelor: se va realiza jocul ,,Telefonul fără fir’’.

Acest joc debutează cu selectarea aleatorie și voluntară a patru elevi, care vor fi invitați să iasă din sala de clasă pentru câteva momente, timp în care profesorul le expune elevilor rămași o situație complexă pe subiectul abordat. Primul voluntar intră din nou în sală, fiind informat despre respectiva situație cu detalii cât mai fidele de către un elev rămas în sală. După prima transmitere a mesajului, va intra al doilea voluntar în clasă, fiind informat la rândul său, de către elevul voluntar care intrase în sala de clasă înaintea sa. Acest tipar de comunicare va fi transmis până va intra și ultimul dintre

voluntari în sală, iar la final, se va compara ultima formă (cu amănuntele aferente) a mesajului cu cel inițial, prezentat încă o dată de profesor în fața tuturor. Efectul este unul surprinzător, având în vedere că, de cele mai multe ori, mesajul este distorsionat, alterat din cauza mai multor factori care intervin în comunicare.

Elevii conștientizează prin acest joc, situațiile posibile de bullying și de violență din mediul școlar, rolurile pe care le pot avea efectiv, în aceste situații și modalitățile de abordare ale acestora.

Evaluarea se va face prin jocul *Kahoot*, cu întrebări adecvate temei și informațiilor prezentate.

Anexe:

1. Filmul de scurt metraj

https://www.youtube.com/watch?v=xGyEHNHz_zo&ab_channel=SalvatiCopiiiRomania

2. Prezentarea PPT
3. Studiul de caz pentru jocul *Telefonul fără fir*;
4. Lista cu întrebările și răspunsurile corecte din Aplicația Kahoot.

Proiect de activitate la dirigenție II

Profesor Sburlea Cecilia, Liceul Tehnologic „Iorgu Vârnav Liteanu”

Grupul țintă: elevi din clasele de liceu (IX – XII)

Durata: 50 de minute

Tipul de activitate: mixt (consolidare – evaluare)

Scop: Recunoașterea tipului de infracționalitate săvârșit în mediul școlar și a consecințelor răspunderii legale a minorului.

Obiective operaționale:

- Să denumească conceptul de *infracțiune* și tipurile acesteia
- Să identifice tipologiile agresorului și victimei implicate în actul infracțional;
- Să recunoască infracțiunile comise în incinta și zona adiacentă unității de învățământ;
- Să conștientizeze consecințele pe termen scurt, mediu și lung a comportamentelor delincvente asupra persoanelor care manifestă astfel de comportamente și asupra victimelor
- Să identifice consecințele răspunerii legale a minorului și limitele acesteia;
- Să deosebească măsurile educative neprivative de cele privative de libertate.

Forma de desfășurare: frontal, individual, în grup.

Strategii didactice:

- ✓ **Metode:** brainstorming, studiul de caz, problematizarea, jocul de rol, jocul virtual.
- ✓ **Mijloace didactice:** laptop, video-proiector, device-uri conectate la internet, platforma educațională Kahoot**,** prezentare power-point (pptx), coli de hârtie, instrumente de scris.

Anunțarea temei: elevii vor fi anunțați că vor desfășura o activitate, în care vor discuta despre tipurile de infracționalitate săvârșite în mediul școlar și consecințele răspunderii legale a minorilor.

Captarea atenției: se va face prin prezentarea unui film de scurt metraj, de câteva minute (cu tematica de mai sus), pe seama căruia vor anticipa subiectul activității.

Desfășurarea activității: elevii vor operaționaliza conceptele de *infracționalitate* în mediul școlar, *răspundere legală a minorului*, pentru a găsi ulterior strategii de prevenire și aplicare ale acestora. Se va încuraja participarea activă a elevilor și cooperarea în formularea răspunsurilor oferite.

Fixarea cunoștințelor: se va realiza prin **jocul de rol**.

Copiii sunt împărțiți în patru grupuri. Astfel împărțiți, li se va prezenta următoarea situație:

„Gelu este un copil care provine dintr-o familie săracă, are mulți frați, iar părinții lui abia reușesc să le ofere traiul de zi cu zi și, de multe ori, Gelu venea la școală fără pachetul de mâncare. Într-o zi, pe când avea 13 ani și era la școală flămând, Gelu a văzut cum Mariei, colega lui, i-au căzut niște bani din buzunar. S-a dus, i-a luat și, în timp ce se îndrepta spre Maria să-i returneze banii, se gândea ce covrigi crocanți și-ar putea el cumpăra cu banii ăia… și nu i-a mai dat înapoi. Zi

după zi, a observat că mai mulți colegi de clasă veneau cu bani de acasă și-i țineau în hainele agățate în cuierul clasei. Așa că Gelu a început să bage mâna în buzunare și să fure bani pentru mâncare: "Ei au destul… eu n-am ce mânca!", gândea Gelu. Dar după un semestru de școală, copiii au început să-și dea seama că este un hoț la ei în clasă și să-și țină banii cu ei. Anii au trecut și Gelu a învățat să fure și de la oamenii din autobuze… acum avea haine frumoase, își permitea să meargă chiar și la discotecă… a început să facă "combinații" din ce în ce mai mari. La vârsta de 17 ani a fost prins de poliție în timp ce jefuia o casă. Acum se află la tribunal și riscă o pedeapsă cu închisoarea de până la 2 ani".

Grupurile sunt părți reprezentative într-o sală de judecată: grupul 1 va reprezenta acuzarea; grupul 2 – apărarea; grupul 3 – martorii acuzării și grupul 4 – martorii apărării. Timp de 10 minute, fiecare grup va trebui să identifice 5-10 argumente corespunzătoare rolului său. La final, grupurile aleg câte un reprezentant care să citească argumentele. Lecturarea argumentelor nu se va face prin invitarea reprezentanților grupurilor în fața sălii, ci din locurile unde se află copiii la finalul exercițiului. După ce acestea au fost citite se mulțumește reprezentanților și membrii fiecărui grup sunt rugați să spună cum s-au simțit în rolul desemnat. Scopul acestui exercițiu NU este de a simula un proces și de a oferi un verdict, ci de a conștientiza consecințele comportamentelor delincvente din perspective diferite.

Evaluarea: elevilor li se prezintă câteva exerciții aplicative la care trebuie să ofere răspunsul corect și, de asemenea, cunoștințele dobândite în timpul sesiunii vor fi evaluate printr-un chestionar de pe platforma educațională *Kahoot*, ce va cuprinde întrebări referitoare la tema dezbătută mai sus.

Anexe:

1. Filmul de scurt metraj https://www.youtube.com/watch?v=xGyEHNHz_zo&ab_channel=SalvatiCopiiiRomania
2. Prezentarea PPT
3. Lista cu întrebările și răspunsurile corecte din aplicația *Kahoot*.

Salata de fructe- Joc didactic

Sburlea Cecilia, Liceul Tehnologic „Iorgu Vârnav Liteanu”

Tipul jocului: de energizare

Tematici acoperite: facilitarea interacțiunii și a comunicării între elevi

Valori promovate: sinceritate, bunătate, incluziune socială, toleranță

Dimensiunea grupului: intre 9 și 25 jucători; număr impar

Timp necesar: 15 minute

Materiale necesare: jetoane cu fructe, ace cu gămălie, scaune

Obiectivele jocului: Cunoașterea fructelor;

Destinderea atmosferei dintre jucători;

Dezvoltarea competențelor sociale

Regulile jocului:

Jucătorii trebuie să fie atenți și să-și schimbe locul la comandă. Cine rămâne în picioare începe jocul spunând replica. „Aș mânca o salată de ....!”și rostește numele unui fruct.

Etapa de pregătire:

Fiecare participant va primi un jeton cu un fruct, pe care și-l prind în piept. Toți jucătorii stau așezați pe scaun, doar un jucător este în picioare.

Descrierea jocului:

Așezați pe scaune, jucătorilor li se atribuie un fruct desenat pe un jeton: portocală, căpșună, banană, iar dacă numărul jucătorilor este mai mare se mărește numărul de fructe. Un jucător nu are scaun. El este în picioare și începe jocul, spunând replica: „Aș mânca o salată de mere!” Atunci toți jucătorii care au jetonul cu măr își schimbă locul între ei. Se așează și cel care era în picioare. Când se spune replica „Aș mânca o salată de fructe!” toți jucătorii își schimbă locul între ei.

Întrebări de debriefing și evaluare:

- Cum v-ați simțit în noul grup?

- Ce ați simțit când ați rămas în picioare și nu ați mai avut scaun?

Sugestii pentru follou-up: Se apelează la joc atunci când se începe o activitate nouă.

Recomandări pentru facilitatori:

Jucând acest joc, se urmărește ieșirea din grupul standard în care se așează de obicei copiii și participarea tuturor la activitate.

Referințe: https://jocuripentrucopiimarisimici.blogspot.ro/2010/10/salata-de-fructe.html

PREVENIREA BULLYINGULUI ÎN MEDIUL ȘCOLAR

Prof. Schipor Nicoleta Adriana, prof. Moloci Lucica Cristina, Colegiul Andronic Motrescu

Introducere

Bullyingul este un fenomen tot mai des întâlnit în mediul școlar, având efecte devastatoare asupra dezvoltării emoționale, sociale și academice a elevilor. Fenomenul afectează nu doar victimele, ci și agresorii și martorii, creând un climat de tensiune și nesiguranță în școli. Prin urmare, prevenirea bullyingului este o prioritate în asigurarea unui mediu educațional armonios, care să sprijine dezvoltarea tuturor elevilor.

Ce este bullyingul?

Bullyingul se definește ca un comportament intenționat, repetitiv, destinat să provoace daune fizice, emoționale sau psihologice unei persoane mai vulnerabile. Acest comportament implică un dezechilibru de putere, unde agresorul are un avantaj fizic, social sau psihologic asupra victimei.

Tipuri de bullying

Bullying fizic:

Include lovituri, picioare, palme, bătăi sau alte forme de agresiune fizică.

Se manifestă adesea între elevii care vor să demonstreze forța sau dominanța fizică asupra altora.

Bullying verbal:

Constă în insulte, amenințări, porecle sau remarci care înjosesc persoana vizată.

Este cel mai comun tip de bullying, afectând emoțional victimele prin scăderea stimei de sine.

Bullying social:

Include excluderea intenționată a unei persoane dintr-un grup, răspândirea zvonurilor sau manipularea relațiilor.

Acest tip de bullying poate avea consecințe pe termen lung asupra abilităților sociale ale victimei.

Cyberbullying:

Se manifestă prin agresiuni în mediul online, cum ar fi mesaje de ură, comentarii jignitoare sau distribuirea de conținut umilitor despre victimă.

Este deosebit de periculos deoarece poate fi anonim și are un impact larg și rapid.

Cauzele bullyingului

Mediul familial: Lipsa afecțiunii, conflictele în familie sau expunerea la modele negative de comportament pot influența un copil să devină agresor.

Influența grupului: Presiunea anturajului poate încuraja comportamentele de bullying pentru a obține statut sau aprobare.

Probleme emoționale: Copiii care au dificultăți în gestionarea emoțiilor pot recurge la bullying ca o modalitate de a-și exprima frustrarea.

Lipsa de supraveghere: Un climat școlar lipsit de reguli clare și de intervenții prompte poate favoriza apariția bullyingului.

Consecințele bullyingului

Asupra victimelor:

Dezvoltarea anxietății, depresiei și a stimei de sine scăzute.

Performanțe academice slabe și lipsa dorinței de a participa la activități școlare.

Izolare socială și tendințe suicidare în cazuri grave.

Asupra agresorilor:

Lipsa unor relații sociale sănătoase și riscul de a dezvolta comportamente antisociale.

Consecințe juridice sau disciplinare pe termen lung.

Asupra martorilor:

Dezvoltarea sentimentelor de vinovăție sau neputință.

Frica de a deveni, la rândul lor, victime ale bullyingului.

Strategii de prevenire

Educația elevilor:

Introducerea unor programe de educație socială și emoțională care să promoveze empatia, respectul și cooperarea.

Organizarea unor activități de grup care să încurajeze incluziunea și colaborarea.

Rolul cadrelor didactice:

Profesorii trebuie să fie instruiți să recunoască semnele de bullying și să intervină prompt.

Crearea unui climat de clasă bazat pe respect reciproc și colaborare.

Implicarea părinților:

Organizarea de ședințe cu părinții pentru a discuta despre bullying și despre rolul familiei în prevenirea acestuia.

Încurajarea părinților să și monitorizeze comportamentul online al copiilor lor.

Politici clare școlare:

Elaborarea unor politici anti-bullying cunoscute de toți elevii, profesorii și părinții.

Crearea unui sistem de raportare confidențială pentru cazurile de bullying.

Sprijin psihologic:

Consilierea psihologică pentru victime, agresori și martori.

Implementarea unor programe de reintegrare pentru elevii implicați în cazuri de bullying.

Activități extracurriculare:

Organizarea de proiecte artistice, sportive sau voluntariat care să promoveze spiritul de echipă și cooperarea.

Exemple de bune practici

Finlanda: Programul KiVa, bazat pe educația emoțională și intervenții sistematice, a redus semnificativ cazurile de bullying.

Statele Unite: Campaniile "StopBullying" au încurajat raportarea cazurilor de bullying și implicarea comunității în prevenire.

Concluzie

Prevenirea bullyingului în mediul școlar presupune o abordare holistică, care implică educația, intervenția promptă și sprijinul emoțional. Prin colaborarea dintre elevi, profesori, părinți și autorități, putem crea un mediu sigur, în care fiecare copil să se simtă respectat și valorificat. Succesul în combaterea bullyingului depinde de implicarea tuturor și de adoptarea unor strategii clare și eficiente.

Bibliografie:

1. Olweus, Dan. "Bullying at School: What We Know and What We Can Do." Blackwell Publishing, 1993.
2. Coloroso, Barbara. "The Bully, the Bullied, and the Bystander." HarperCollins, 2003.
3. Rigby, Ken. "Bullying in Schools: And What to Do About It." Jessica Kingsley Publishers, 2007.

SECŢIUNEA: Exemple de bune practici

Prevenirea bullyingului prin metode și tehnici de intervenție furnizate prin parteneri

prof. Serac Călin,
Școala Gimnazială „Avram Iancu" Oradea

Școala noastră, având la nivelul de unității noastre de învățământ ca și coordonator de proiect prof. Bondar Zita, s-a aliniat în rândul școlilor din țară care au participat la Proiectul Național **„Ce FACI, Te FACE! Ne pregătim pentru viață"** unde printre altele prin intermediul webinariilor cadrele didactice învățau să devină mentori pentru elevi, iar prin webinarii pentru elevi aceștia aflau despre diferențele dintre încredere, stimă de sine și respect de sine, precum și modul în care și-ar putea schimba starea atunci când s-ar simți la pământ, dar primeau și educație pentru sănătate.

Activitatea extrașcolară organizată la școala noastră „**Fii bun și iubește!"** avea obiective precum cunoașterea mediului familial al elevilor, identificarea nevoilor sufletești ale acestora, stabilirea unor criterii de anihilare a spiritului de bullying în rândul clasei și s-a desfășurat pornind de la prezentarea unui studiu de caz, referitor la care s-au purtat discuții. S-a oferit un cadru de destindere în care fiecare liber a povestit câte ceva despre sine, apoi s-au format echipe în care pentru a se realiza sarcinile trebuia ca fiecare membru să colaboreze cu câte o grupă formată din elevi cu care de altfel nu prea relaționa și până la finalul activității trebuia pe baza încurajărilor să se stabilească relații de iubire colegială între membrii clasei de elevi. Rezultatul a fost că s-au sensibilizat față de nevoia de a fi iubit.

Următoarea activitate promovare a spiritului antibullying a fost „**Cine iubește, nu rănește"** unde are loc diseminarea celor însușite de profesori la webinarul antibullying. S-a avut în vedere gestionarea situațiilor ivite în clasă care dincolo de a fi copilării, pot răni sufletelele sensibile ale elevilor. Un prim pas a fost învățarea ca atunci când i-ar veni cuiva să zică ceva, însă aceea nu s-ar dovedi nici frumos nici ziditor, să se autostăpânească în mod voit ca să nu rănească măcar. Totodată, elevii au învățat însușirea unuia dintre limbajele iubirii, mai exact dăruirea, precum și înlocuirea urei, cu manifestări ale dragostei.

O nouă activitate antibullying cu mare impact în rândul elevilor a fost „**Cine iubește, dăruiește!"** prin care profesorii implicați în proiect și-au propus să formeze în clasa de elevi nu numai să aștepte să primească și să mulțumească, iar apoi să dea uitării, ci să facă planuri de a dărui un zâmbet în loc de nepăsare, o felicitare de aniversare, o mică atenție celui despre care știu că nu prea primește, un cântecel pentru a sensibiliza chiar și pe cei care de altfel sunt foarte ocupați și nu le rămâne timp pentru frumosul artistic. Desigur, având loc diseminarea celor însușite de profesori la webinarul antibullying, se trece la aplicarea limbajului iubirii inițiind chiar și spontan dăruire colegială.

Au mai fost activități de terapie muzicală când prin intermediul cântecelor s-a ajuns la dezvoltarea inteligenței emoționale în rândul elevilor învățând de la mentori strategii adecvate personalizate pentru nevoile individuale chiar și a elevilor cu CES.

Informarea elevilor despre norme și principii specifice educației pentru sănătate, respectul față de viața personală, sănătatea proprie și a celorlalți, inclusiv limbaj și comportament adecvate în colectivitate au fost teme care au avut impact pozitiv în rândul participanților, încât s-a observat reducerea spontană a tendinței de bullying printre elevi.

Elevii de la școală noastră împreună cu cadrele didactice participante la acest proiect „Ce FACI, Te FACE! Ne pregătim pentru viață” au înțeles ceea ce se poate formula concis prin ideea că Doctorul nu te face mai sănătos, Nutriționistul nu te face să slăbești, Profesorul nu te face mai inteligent, Mentorul nu te face mai bogat, Gurul nu te face mai calm, Trainerii nu te fac să fii mai în formă, că până la urmă Ce faci te face, te responsabilizează pe tine și așa te pregătești pentru viață.

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ

Profesor itinerant și de sprijin: Șerban Anita Constantina
Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Vălenii de Munte

Unitatea de învățământ: CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ, VĂLENII DE MUNTE
Aria curriculară: TERAPII SPECIFICE ȘI DE COMPENSARE
Disciplina: DIRIGENȚIE
Tipul activității: ACTIVITATE DE GRUP (ELEVI: G.A, V.T, P.T, M.D, P.I)
Tema activității: INSULTA- ARMĂ ÎMPOTRIVA NOASTRĂ
Profesor: ȘERBAN ANITA CONSTANTINA
Timp: 50 min
Data: 23.11.2024

Obiectiv cadru: Formarea și educarea capacității de alegere, decizie, orientare în viață prin consiliere, orientare școlară și intervenție educațională.
Obiectiv de referință: Educarea capacității de autoevaluare și decizie.
Obiective operaționale :
Elevii vor fi capabili pe parcursul activității și la sfârșitul acesteia:
O1: să completeze corect rebusul de pe fișa de lucru. (cel puțin 3 răspunsuri)
O2: să coloreze „siluetele umane'', ținând cont de genul acestora.
O3:să lipească bucățile rupte astfel încât să refacă personajul.
O4: să identifice cel puțin o situație în care au insultat sau au fost insultați de către cineva.

Strategii didactice:
Metode și procedee: conversația , exercițiul, explicația.
Materiale și mijloace didactice: fișa de lucru (Anexa nr.1), Planșe cu „siluete umane'', creioane colorate, carioci, lista cu exemple de insulte (Anexa nr.2), lipici, scotch, recompense.
Forme de organizare: frontală, individuală, în perechi.

Bibliografie:
Programa *Psihodiagnoză, consiliere, terapie și programe de intervenție* aprobată prin Ordinul M.E.C.T.S.: 5235/ 1.09.2008.
Gherguț, Alois.(2007).*Sinteze de psihopedagogie specială*, Iași: Editura Polirom.
Webografie: www.didactic.ro

Nr. Crt.	Secvențele activității	Ob. Op.	Conținuturi	Timp	Strategii didactice			Evaluare
					Metode	Material didactic	Forma de organizare	
1.	**Moment organizatoric**		-Organizarea mediului educaţional -Aranjarea materialelor pentru desfăşurarea în bune condiţii a activităţii. -Efectuarea prezenței.	1min	-	-	-	-
2.	**Captarea atenției**		Se inițiază o discuție despre *„insultă''*.	1min	Conversația	-	Frontală	-
3.	**Anunțarea temei și a obiectivelor**		„Astăzi tema noastră este despre „Insultă**"** și împreună vom completa fișe de lucru, vom desena, vom discuta.''	1min	Conversația	-	Frontală	-
4.	**Dirijarea activității**	**O1** **O2**	Se oferă elevilor o fișă (Anexa nr.1) cu un rebus, iar aceștia vor trebui să completeze. După aceea, se corectează împreună rebusul și se va afla cuvântul obținut pe coloana A-B. Elevii sunt întrebați dacă știu ce înseamnă cuvântul *insultă* și în ce situații au întâlnit-o. Elevii vor fi împărțiți în perechi și vor primi câte o ,,siluetă umană'' pe care vor trebui să o personalizeze (să-i stabilească genul, să-i aleagă vârsta, culoarea ochilor și a părului, să-i deseneze îmbrăcămintea). Elevii vor	45min	Exercițiul Explicația Conversația Conversația Explicația Exercițiul	Anexa nr.1 Planșe cu ,,siluete umane'' Creioane colorate Carioci	Individual Frontală Frontală Perechi	Observarea sistematică Aprecieri verbale Observarea sistematică Aprecieri verbale

			trebui să prezinte personajul și îl vor expune pentru a putea fi văzut de toți. Se inițiază o discuție despre deciziile ce au trebuit să fie luate în ceea ce privește personajul. După aceea, fiecare pereche trebuie să-și jignească personajul privindu-l. Jignirile se pot alege din lista primită, elevii pot să adreseze porecle, vorbe neadevărate, dar nu se va lăsa loc înjurăturilor și limbajului vulgar. La fiecare insultă spusă de ei, se va rupe câte o bucățică din corpul fiecărui personaj. Cu cât vor spune mai multe jigniri, cu atât personajul va fi rupt mai tare. Elevii vor fi întrebați cum s-au simțit când au jignit. (Posibil să fi simțit o satisfacție atunci când au jignit, dar acum regretă, văzând rezultatul). Elevii vor primi din nou personajele		Conversația	Lista cu exemple de insulte (Anexa nr.2)	Frontal	Aprecieri verbale
		O3	împreună cu bucățelele rupte și vor trebui să le lipească. (Se va face o comparație cu ceea ce se întâmplă în realitate atunci când o persoană este insultată). Elevii lipesc bucățelele rupte pentru a reface personajele create. „La fel se întâmplă și în realitate, atunci când o persoană este insultată, ne cerem iertare și încercăm să reparăm. Asta am încercat și noi să facem, să reparăm. Unii dintre voi ați încercat să lipiți		Exercițiul Conversația	Lipici Scotch Planșele cu „siluetele umane''	Perechi Frontal	Observarea sistematică Aprecieri verbale

		O4	perfect, astfel încât să nu se vadă. Așa este, poate că nu se mai vede nimic, dar haideți să ne uităm mai atent sau pe spatele personajelor. Observați? Aici se mai văd urmele... La fel ca în realitate, în suflet rămân urme atunci când ești jignit. Urmele acestea se șterg mai greu, se șterg în timp, dacă cel care ți-a adus jigniri își schimbă comportamentul față de tine și îți demonstrează în timp că nu te mai rănește.'' Se propune elevilor să se gândească la ultima ceartă pe care au avut-o cu cineva anume și să spună dacă au primit insulte sau dacă au insultat și cum s-au simțit în acele momente. Concluzia: acele insulte, vorbe urâte i- au afectat, iar în suflet s-a instalat o stare de tristețe. Acea ceartă a rămas întipărită în amintirea lor.		Conversația	-	Frontală	Aprecieri verbale
5.	**Asigurarea feed-back-ului**		Răspunsul elevilor la întrebările adresate va indica gradul de înțelegere. În cazul în care se vor constata anumite dificultăți, erori sau neînțelegeri, se va reveni cu explicații suplimentare pe măsura problemelor apărute.	permanent	Convesația	-	Frontală	-

6.	**Incheierea activității**		Se fac aprecieri asupra modului în care elevii au răspuns pe durata activității și primesc recompense.	2min	Conversația	Recompense	Frontal	Aprecieri verbale

Anexa nr.1

REBUS

A

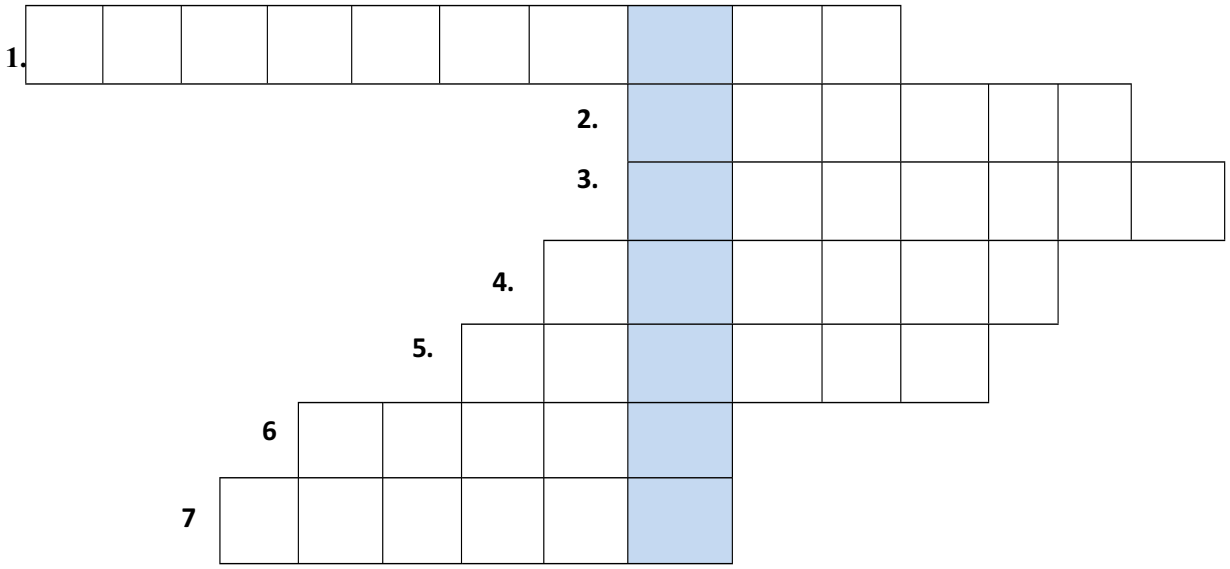

B

1. Când nu mai sunt împreună, atunci sunt _____.
2. Atunci când te supără cineva ești _____.
3. Cuvânt cu sens asemănător pentru cuvântul trist_____.
4. Sensul opus al cuvântului prieten_____.
5. Atunci când sunt nervos trebuie să mă _____.
6. Dacă nu sunt vesel atunci sunt _____.
7. Discuție aprinsă cu schimb de vorbe urâte între două sau mai multe persoane.

Anexa nr.1

REBUS

A

1.	D	E	S	P	Ă	R	Ț	**I**	Ț	I			
								N	E	R	V	O	S
								S	U	P	Ă	R	A
							4.	D	**U**	Ș	M	A	N
						5.	C	A	**L**	M	E	Z	
					6.	T	R	I	S	**T**			
				7.	C	E	A	R	T	**Ă**			

B

1. Când nu mai sunt împreună, atunci sunt _____.
2. Atunci când te supără cineva ești _____.
3. Cuvânt cu sens asemănător pentru cuvântul trist_____.
4. Sensul opus al cuvântului prieten_____.
5. Atunci când sunt nervos trebuie să mă _____.
6. Dacă nu sunt vesel atunci sunt _____.
7. Discuție aprinsă cu schimb de vorbe urâte între două sau mai multe persoane.

Anexa nr.2

Ești urât/ urâtă!

Părul tău nu arată bine deloc!

Ce ochi urâți ai!

Nasul tău este strâmb!

Hainele tale nu sunt la modă!

Părul tău este nearanjat!

Pantalonii tăi sunt decolorați!

Arăți ca un cerșetor/cerșetoare!

Ești murdar!

Miroși urât!

GENUL: FEMININ/ MASCULIN
(FATĂ /BĂIAT)
VÂRSTA:_____

GENUL: FEMININ/ MASCULIN
(FATĂ /BĂIAT)
VÂRSTA:_____

GENUL: FEMININ/ MASCULIN
(FATĂ /BĂIAT)
VÂRSTA:_____

GENUL: FEMININ/ MASCULIN
(FATĂ /BĂIAT)
VÂRSTA:_____

Empatia în acțiune: Stop Bullying-ul!

Prof. Șerfezeu Florica
Școala Gimnazială Nr.16 Oradea

Activitate: „Empatia în acțiune: Stop Bullying-ul!”

Scopul activității: să dezvolte conștientizarea elevilor de clasa a VI-a asupra fenomenului bullying, să îi învețe cum să recunoască, să evite și să intervină pozitiv în situații de bullying, și să cultive empatia și respectul reciproc.

Durata: 2 ore

Resurse utilizate:

1. Materiale:

Proiector și laptop pentru vizionarea unui videoclip tematic

Fișe de lucru cu scenarii de bullying (distribuite pe echipe)

Post-it-uri și flipchart pentru brainstorming

Marker și foi pentru desen

2. Resurse online:

Videoclip educativ: „Stand Up to Bullying” - YouTube (exemplu)

Poster anti-bullying: Stop Bullying - UNICEF

3. Spațiul:

Sală de clasă aranjată în cerc sau în grupuri pentru activități interactive

Desfășurarea activității:

Ora 1 – Înțelegerea fenomenului bullying

1. Introducere (10 minute):

Profesorul întreabă elevii ce înțeleg prin bullying și le oferă o definiție clară.

Împreună, se realizează un brainstorming pe flipchart despre tipurile de bullying (verbal, fizic, cibernetic).

2. Vizionare videoclip (15 minute):

Se proiectează videoclipul „Stand Up to Bullying.” După vizionare, se discută ce emoții au simțit și cum li s-au părut reacțiile personajelor.

3. Discuție de grup (15 minute):

Elevii sunt împărțiți în grupuri mici și primesc fișe cu întrebări:

Cum recunoști bullying-ul?

Ce pot face victimele?

Cum poți sprijini un coleg aflat în dificultate?

Ora 2: Găsirea soluțiilor

1. Joc de rol (20 minute):

Fiecare grup primește un scenariu de bullying (ex. „un coleg este ignorat constant", „cineva este tachinat pentru aspectul său").

Elevii interpretează cum ar putea să reacționeze corect ca martor, victimă sau agresor.

2. Crearea unui poster (20 minute):

Elevii colaborează pentru a realiza un poster anti-bullying cu mesaje și desene care să încurajeze empatia și respectul.

3. Feedback și concluzii (20 minute):

Fiecare grup prezintă posterul și împărtășește o lecție importantă învățată în timpul activității.

Profesorul sintetizează mesajele-cheie și le oferă elevilor un ghid cu pași pentru prevenirea și combaterea bullying-ului.

Instrumente de evaluare:

1. Observarea implicării elevilor în discuții și jocuri de rol.
2. Calitatea posterelor și a mesajelor incluse.
3. Fișă de autoevaluare (elevii răspund la întrebări despre ce au învățat).

Rezultate așteptate:

- Elevii vor înțelege ce înseamnă bullying-ul și impactul acestuia asupra colegilor
- Vor învăța strategii de prevenire și reacții adecvate în situații de bullying
- Se va crea un mediu mai prietenos și cooperant în clasă, bazat pe empatie și respect reciproc
- Elevii vor avea mai multă încredere în a aborda profesorii sau părinții pentru sprijin

Ghid pentru elevi – Prevenirea și combaterea bullying-ului

I. Prevenirea bullying-ului

1. Fii un prieten bun și respectă-i pe ceilalți:

Tratează colegii așa cum ai vrea să fii tratat.

Încurajează comportamentele pozitive și sprijină colegii care au nevoie de ajutor.

2. Impune respectul prin propriul exemplu:

Evită glumele sau comentariile care pot răni sentimentele altora.

Dacă observi că cineva este ignorat sau lăsat pe dinafară, include-l în activități.

3. Informează-te despre bullying:

Află ce înseamnă bullying-ul și cum poate afecta persoanele implicate.

Participă la activități și campanii anti-bullying din școală.

4. Construiește relații pozitive:

Fii deschis și prietenos cu colegii și încearcă să rezolvi conflictele fără ceartă.

Învață să lucrezi în echipă și să respecți opiniile diferite.

5. Cere ajutor dacă te simți copleșit:

Nu ezita să vorbești cu un profesor, consilier sau părinte dacă ai nevoie de sprijin.

II. Ce să faci dacă ești martor la bullying

1. Nu încuraja agresorii:

Nu râde și nu participa la acțiuni care rănesc pe altcineva.

Fii curajos și oprește agresorul printr-un mesaj ferm, cum ar fi: „Nu este corect ceea ce faci.”

2. Ajută victima:

Fii alături de persoana afectată și încurajeaz-o. Spune-i că nu este singură.

Oferă-te să o însoțești atunci când raportează incidentul unui adult.

3. Raportează bullying-ul:

Spune unui profesor, diriginte sau consilier despre ce ai văzut.

Poți folosi căsuțe poștale anonime sau platforme online, dacă acestea există în școală.

III. Ce să faci dacă ești victim bullying-ului

1. Rămâi calm și nu reacționa agresiv:

Ignoră comentariile răutăcioase și încearcă să te îndepărtezi de agresor.

Respira adânc și păstrează-ți încrederea în tine.

2. Vorbește cu un adult de încredere:

Spune-i unui profesor, consilier sau părinte ce ți se întâmplă. Oferă detalii despre ce, când și unde s-a întâmplat.

Nu ascunde ceea ce s-a întâmplat; există oameni care vor să te ajute.

3. Fă-ți aliați:

Petrece timpul cu prietenii care te susțin și te fac să te simți în siguranță.

Participă la activități care îți cresc încrederea în tine.

4. Documentează incidentele:

Notează ce s-a întâmplat, inclusiv data, ora și persoanele implicate. Acest lucru va ajuta atunci când vei raporta incidentul.

IV. Cum să contribui la reducerea bullying-ului în școală

1. Participă la campanii anti-bullying:

Implică-te în activități care promovează respectul și prietenia.

Creează postere, videoclipuri sau alte materiale care să educe colegii despre bullying.

2. Fii un lider pozitiv:

Încurajează colegii să fie prietenoși și să colaboreze.

Fii un exemplu bun, astfel încât alții să-ți urmeze comportamentul.

3. Propune inițiative pentru o școală mai sigură:

Sugerează activități sau proiecte care ajută elevii să se cunoască mai bine și să lucreze împreună.

Dă profesorilor sau consilierului idei pentru îmbunătățirea relațiilor dintre colegi.

Mesaj final!

- Bullying-ul nu este acceptabil! Fie că ești victimă, martor sau cunoști pe cineva afectat, implică-te pentru a face o schimbare!
- Fiecare elev are dreptul să învețe într-un mediu sigur și prietenos! Cu sprijin reciproc, putem preveni și combate bullying-ul!

Bullyingul. Metode și tehnici de intervenție

Prof. Șimoniak Mihai,Școala Profesională Poienile de sub Munte

Prof. Chimșac Ștefan-Gheorghe-Școala Gimnazială nr.4

Bullyingul este un fenomen îngrijorător cu impact negativ asupra dezvoltării copilului. Fenomenul acesta a depășit demult granițele acceptabile, deoarece își face simțita prezență în școli.

Ceea ce am observat de-a lungul experienței pe care o am la catedră, episoadele de bullying s-au triplat față de anul trecut.

Întrebările pe care ne adresăm noi, profesorii, sunt următoarele: Cum putem preveni bullyingul? Care sunt noile metode pe care trebuie să le abordăm în astfel de momente? Cum ar trebui să ne comportăm?.

Aceste întrebări ne dau tărcoale des, deoarece numărul cazurilor de bullying este în creştere şi noi, cadrele didactice, facem tot ce ne stă în putință pentru a aplana conflictele ce apar între elevii şcolii noastre.

Bullyingul verbal este cel mai des utilizat de elevii şcolii noastre. Tocmai pentru a preveni astfeld e situaşii neplăcute, am încercat să îi apropiem pe elevi de un nou sport care dezvoltă capacitățile intelectuale şi anume şahul.

Pentru a ține ocupați elevii, i-am atras spre alte activități educative prin interogarea acestora cu privire la ceea ce şi-ar dori să facă în pauza mare.

Interogând elevii, am observat că lor le place să se joace. Jocul didactic a avut un impact pozitiv, deoarece s-a dovedit a fi eficient.

Elevii şi-au recâştigat stima de sine, au dobândit încredere în ei, au scăpat de emoții negative, participând cu interes la activitățile organizate de profesorii coordonatori.

De asemenea, a dispărut nevoia de a se simți superior,elevii au apreciat ceilalți colegi, au accepat că fiecare e diferit şi că fiecare poate fi creativ în felul său.

Vorbele agresive auzite din coridoarele şcolii, sălile de clasă s-au redus în proporție de 10% în primele două luni, aspect care ne-a încurajat să tot continuăm cu activitățile educative şi plăcute alese de elevii noştri.

Insultele, tachinările, ridiculizarea a dispărut treptat datorită implicării active a profesorului, dirigintelui, directorului. Pentru ca activitatea să aibă impact pozitiv asupra elevilor trebuie să existe o bună comunicare dintre toate cadrele existente la şcoală. Tocmai

de aceea, încurajez ca toate activitățile pe care le programăm să fie trecute prin filtrul tuturor colegilor de muncă, astfel fiecare să contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevului.

Împreună cu elevii şcolii noastre am creat postere unde am scris câteva dintre măsurile antibullyingului. Aceste măsuri le respectăm ori de câte ori apare o situație neplăcută.

Măsurile erau următoare:

1. Nu îi vom agresa pe colegii noştri!
2. Ajutăm colegii agresați!
3. Includem colegii excluși din diverse motive!
4. Comunicăm adulților orice situație tensionată!
5. Zâmbim şi ne îmbrățișăm des!

Pentru că sunt diriginte, măsurile de mai sus au fost respecatate. Elevii care au evitat tensiunile conflictuale au fost recompensați de mine prin participarea la concursuri sportive. Includerea lor s-a dovedit a fi benefică, deoarece aceştia au reuşit să gestioneze episoadele violente şi au reuşit mai presus de toate să devină prieteni.

Bibliografie

BERAN, T. N., TUTTY, L., Children's reports of bullying and safety at school, Canadian Journal of School Psychology, 17, 2, 2002.

COOK, C.R., WILLIAMS, K.R., GUERRA, N.G., KIM, T.E., Variability in the prevalence of bullying and victimization: A cross-national and methodological analysis, în JIMERSON, S.R., SWEARER, S.M., D.L. ESPELAGE, D.L. (Eds.), Handbook of Bullying in Schools: An International Perspective, New York, NY, Routledge, 2010.

PROIECT DE LECŢIE

Clasa : a VII-a A

Data : 29.11.2023

Obiectul : Consiliere şi orientare

Modulul: Autocunoaştere şi dezvoltare socio-emoțională

Tema : ,,Empatia- recunoaşterea şi înțelegerea trăirilor celuilalt"

Tipul lecției: formare de priceperi şi deprinderi

Propunator: prof. Soare Anda

COMPETENȚĂ GENERALĂ: 2. *Relaționarea armonioasă cu ceilalți în contexte școlare și extrașcolare*

COMPETENȚĂ SPECIFICĂ:

2.1. Manifestarea empatiei în raport cu diferențele individuale și de grup

2.2. Exprimarea asertivă în interacțiuni școlare, familiale, comunitare /Acordarea feedbackului pozitiv în relaționarea cu ceilalți

Strategii didactice:

Metode şi procedee didactice: conversaţia euristică, observaţia, explicaţia, jocul, observarea, exerciţii de identificare a emoțiilor utilizând suporturi diverse: imagini, fotografii, secvențe de film exerciții de auto-reflecție cu privire la emoţiile personale de tipul: „Eu simt așa../Tu? …"/ Cine are dreptate?

Metode și tehnici de evaluare: aprecierea verbală, autoevaluare.

dirijată, dezbaterea, problematizarea, studiu de caz, brainstorming.

Rersurse materiale: RED, fişe de lucru, coli flip-chart, markere, post-ituri, calculator, ecran de proiecție, videoproiector

Rersurse de timp: 1 oră de curs

Resursă educațională online (RED): https://dezvoltarestefanesti.ro/2020/07/14/a-5-5-film-antidiscriminare-si-empatie/

Resurse umane; 21 elevi

Forme de organizare: activitate frontală, activitate individuală, de grup.

Bibliografie:

Cosmovici A. – Adolescentul si timpul sau liber, Ed. Junimea, Iasi, 1995

Iancu R.- Managementul si gestiunea clasei de elevi, Ed. Polirom, Bucuresti , 2000

Manualul profesorului- Fundatia TPTI- YOUTH FOR YOUTH Asociatia Alege viata ; Bucuresti , 2003

SCENARIUL DIDACTIC:

1. **Moment organizatoric**

Se asigură condiţiile didactico-materiale necesare bunei desfăşurări a activităţii.

2. **Reactualizarea temei anterioare**

Se prezintă, oral, pe scurt, de către câțiva elevi, principalele idei ale temei abordate anterior la ora de consiliere și orientare: diversitate, toleranță și acceptare.

3. **Captarea atenției**

Se prezintă un clip care are ca protagoniști 2 elevi, în sala de clasă, incapabili să accepte punctul de vedere al celuilalt, scenario în care mediază conflictul profesorul, care -i invită la…empatie. https://www.youtube.com/watch?v=HsMmNXOgR94

Elevii urmăresc clipul și li se cere să recunoască motivul conflictului dintre cei 2 elevi si soluția propusă de către profesor.

3. Anunţarea temei şi a obiectivelor

Profesorul diriginte anunță tema activității propuse şi obiectivele urmărite.

4. Desfăşurarea activităţii

Elevii vor fi puși în situația de a descoperi ce este empatia, fiind invitați să vizioneze un scurt metraj animat, respectând următorul Plan analitic al scenariului, pe care-l vor completa după vizionarea filmului.

PLAN ANALITIC AL SCENARIULUI

1. OBSERVĂ MIMICA/ GESTICA PERSONAJELOR!

…….

…….

2. ANALIZEAZĂ FAPTELE!

……

……..

3. EXPRIMĂ CEEA CE SIMȚI FAȚĂ DE FIECARE PERSONAJ!

……

……..

4. COMPARĂ CEEA CE SIMȚI TU CU CEEA CE SIMTE ALT COLEG/Ă!

   Eu simt așa……! Tu?? Cine are dreptate?

5. Reflectează la o soluție!

…….

…….

6. Comunică soluția!
7. Înțelege mesajul!

……

Mesajul filmulețului: „Empatia reprezintă abilitatea de a te conecta și de a înțelege gândurile, trăirile și sentimentele celuilalt, felul în care el trăiește și în care îl afectează, de a fi atent la ceea ce îți transmite atât verbal, cât și non-verbal, fără a cădea în capcana de a-l judeca sau de a-l critica.

Conform analistului Heinz Kohut, empatia este încercarea noastră de a experimenta lumea interioară a celuilalt, fără a ne pierde obiectivitatea, altfel sus, empatia oferă perspective de a ne imagina cum este să fii în locul celuilalt, să adoptăm o atitudine non-critică, non-evaluativă, reușind în același timp să transmitem un mesaj important celui de lângă noi: „ Știu că ți-e greu, te înțeleg, dar nu ești singur!”

5. Asigurarea retenției și transferului

Activitate pe grupe – „ Pune-te în pantofii personajului!„ - scenariile 2 și 3 din manual, pag 35. Fiecare grupă va completa harta mentală a empatiei fiecărui caz/ scenariu și va identifica soluții pe care le vor expune în fața clasei.

6. Evaluare și feed back

ANEXE

„Empatia- recunoașterea și înțelegerea trăirilor celuilalt”

PLAN ANALITIC AL SCENARIULUI

1. OBSERVĂ MIMICA/ GESTICA PERSONAJELOR!

……

……

2. ANALIZEAZĂ FAPTELE

……

……

3. EXPRIMĂ CEEA CE SIMȚI FAȚĂ DE FIECARE PERSONAJ!

……

……

4. COMPARĂ CEEA CE SIMȚI TU CU CEEA CE SIMTE ALT COLEG/Ă!

Eu simt așa……! Tu?? Cine are dreptate?

5. REFLECTEAZĂ LA O SOLUȚIE!/ COMUNICĂ SOLUȚIA!

……

……

6. ÎNȚELEGE MESAJUL!

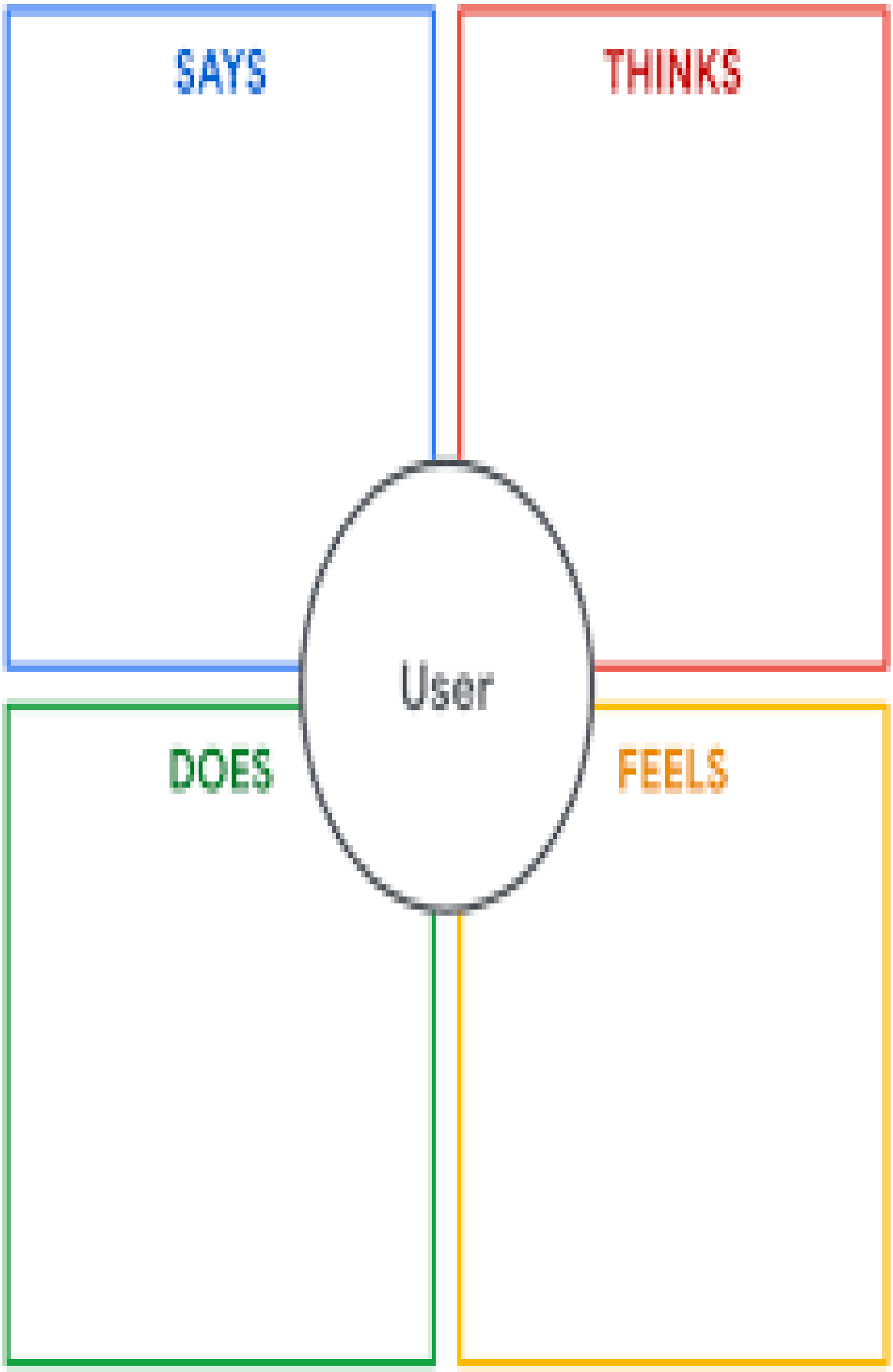
SAYS
THINKS
User
DOES
FEELS

„Empatia- recunoașterea și înțelegerea trăirilor celuilalt”

PLAN ANALITIC AL SCENARIULUI

1. OBSERVĂ MIMICA/ GESTICA PERSONAJELOR!

……

……

2. ANALIZEAZĂ FAPTELE!

……

……

3. EXPRIMĂ CEEA CE SIMȚI FAȚĂ DE FIECARE PERSONAJ!

……

……

4. COMPARĂ CEEA CE SIMȚI TU CU CEEA CE SIMTE ALT COLEG/Ă!

   Eu simt așa……! Tu?? Cine are dreptate?

5. REFLECTEAZĂ LA O SOLUȚIE!/ COMUNICĂ SOLUȚIA!

……

……

6. ÎNȚELEGE MESAJUL!

……

STRATEGII DE COLABORARE ȘCOALĂ FAMILIE ÎN SPRIJINUL EDUCAȚIONAL AL COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof. Solomon Angelica

CE-AM OBSERVAT?

- DIFICULTĂȚI DE ADAPTARE ȘCOLARĂ
- ANXIETATE
- ÎNTÂRZIERI DE LIMBAJ
- DIFICULTĂȚI DE MENȚINERE A ATENȚIEI, A CONCENTRĂRII
- PROBLEME COMPORTAMENTALE

CARACTERISTICILE SOCIETĂȚII SECOLULUI XXI

DISPONIBILITATE LIMITATĂ A PĂRINȚILOR PENTRU COPII

UTILIZAREA EXCESIVĂ A DEVICE-URILOR

EFECT DIRECT AL PANDEMIEI - CONTACT SOCIAL REDUS

CE FACEM ÎN ACEST CAZ? CE PAȘI AR TREBUI URMAȚI?

COMUNICAREA PROBLEMELOR CONSTATATE

FAMILIEI

CONSILIERULUI ȘCOLAR

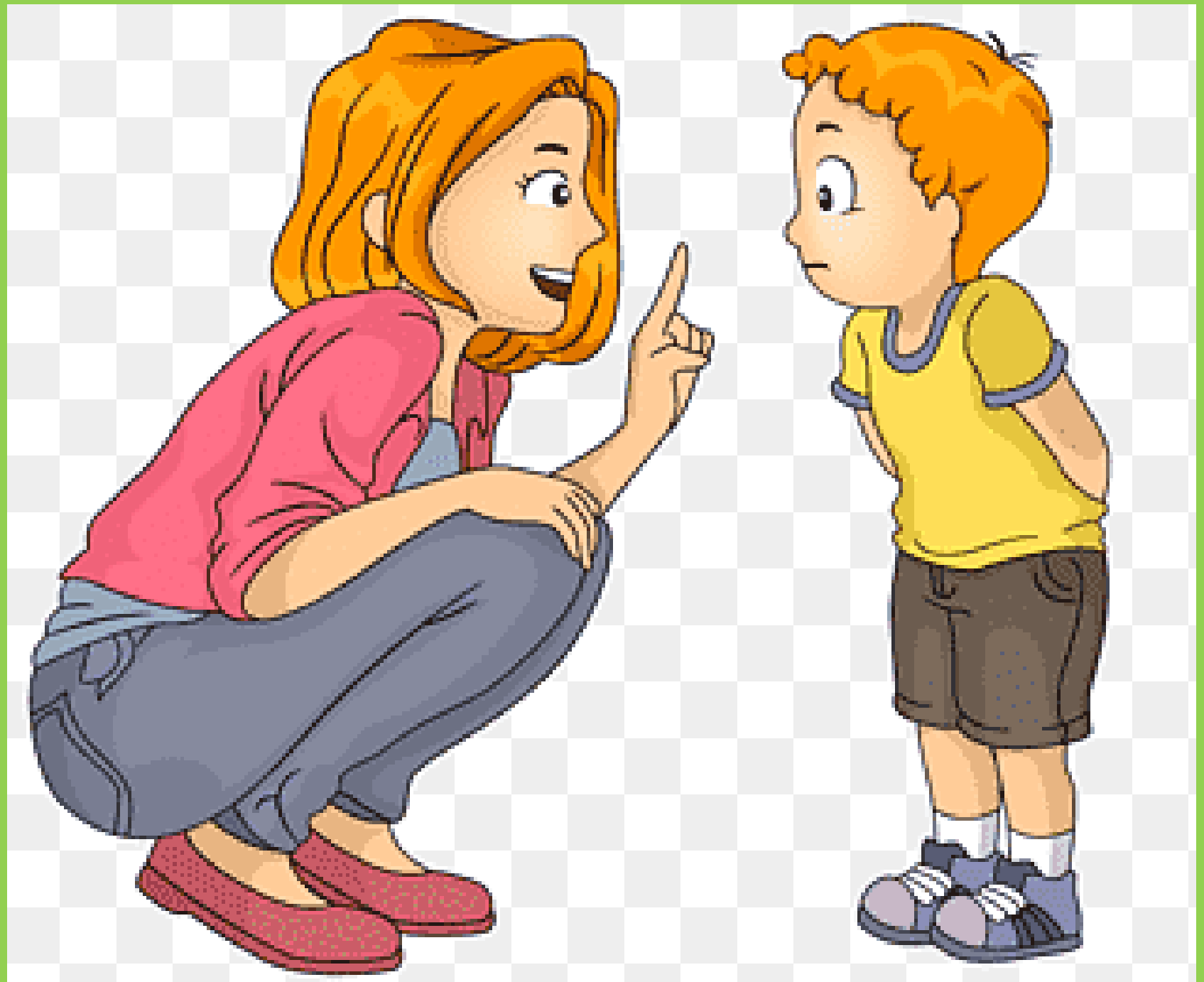

SITUAȚII APĂRUTE

- FAMILIA CARE ACCEPTĂ ȘI APLICĂ RECOMANDĂRILE PRIMITE
- FAMILIA CARE ASCULTĂ, ACCEPTĂ, ÎNSĂ GĂSEȘTE JUSTIFICĂRI PENTRU COMPORTAMENTUL COPILULUI
- FAMILIA CARE REFUZĂ SĂ ACCEPTE

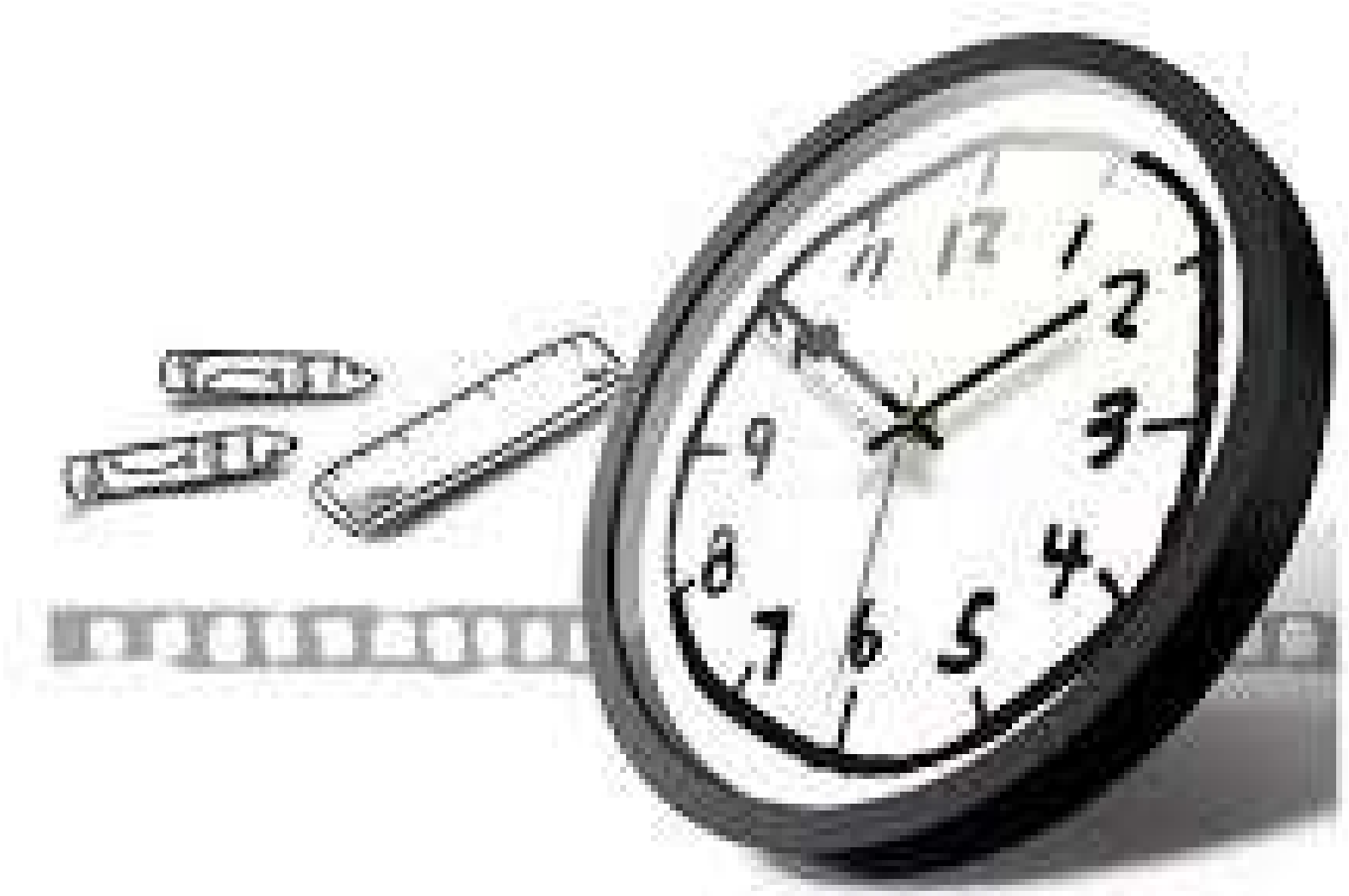

...AVEM RĂBDARE ȘI OBSERVĂM EVOLUȚIA COPILULUI ÎN PERIOADA URMĂTOARE

SITUAȚII CONSTATATE

- COPII ALE CĂROR CONDUITE AU SUFERIT TRANSFORMĂRI SEMNIFICATIVE

- COPII CE NU AU ÎNREGISTRAT NICIUN PROGRES. ACEȘTIA SUNT COPII CE AU O PATOLOGIE : DISLEXIE, DISGRAFIE, DISCALCULIE, etc.

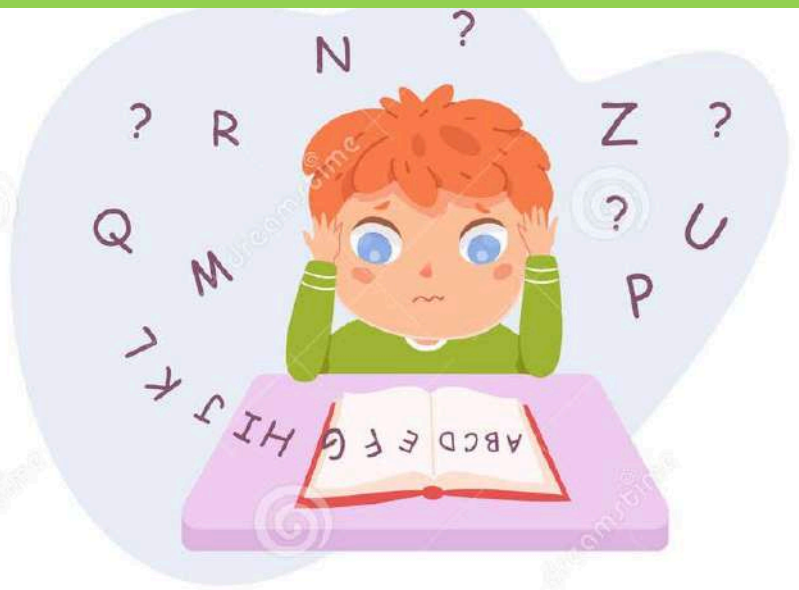

TULBURĂRILE DE ÎNVĂȚARE

…POT FI DIAGNOSTICATE DUPĂ VÂSTA DE 8-9 ANI, MAI PRECIS LA FINALUL CLASEI A II-A.!!!

ÎN INTERIORUL FIECĂRUI COPIL ESTE O LUMINĂ. TREBUIE DOAR SĂ-L AJUTĂM SĂ O DESCOPERE

ACTIVITĂȚI REALIZATE LA CLASĂ PENTRU PREVENIREA BULLYINGULUI

Psiholog SOLOMON CORNELIA ELENA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NICOLAE BĂLCESCU PITEȘTI

Rădăcinile etimologice ale cuvântului bullying se pot regăsi în secolul XVI, când "my bully" însemna "dragul meu", "iubitul meu", venind din cuvântul danez boele. Un secol mai târziu a apărut pentru prima dată cu sensul actual, dar abia în secoul XX acest cuvânt a dobândit definițiile academice folosite astăzi. Ca verb, to bully înseamnă: a intimida, a speria, a domina, printre altele. „Bully" este o persoană care își folosește puterea și tăria sa pentru a speria sau răni persoanele mai slabe (Oxford Advanced Learners Dictionary, 2016). Prof. Dr. Dan Olweus, un profesor cercetător în psihologie din Norvegia este considerat pionier pe tema bullying-ului, pe baza a aproape 40 de ani de cercetare, implementare și evaluare a programelor de prevenire (Hazelden Foundation, 2016). Definiția sa afirmă: „Un elev este agresat atunci când el/ea este expus, în mod repetat în timp, unor acțiuni negative din partea unuia sau mai multor elevi.... O acțiune negativă este situația în care o persoană provoacă intenționat, sau intenționează să provoace, durere fizică sau discomfort unei alte persoane, prin contact fizic, cuvinte sau în alte moduri." (Olweus, 1993) Bullying-ul este una dintre cele mai complexe forme de comportament agresiv și violenţă. Cu toate acestea, nu fiecare act de violenţă este o acțiune de bullying. Conform studiului Organizației Mondiale a Sănătății privind comportamentul sănătos la copiii de vârstă școlară, bullying apare atunci când un elev este:

„tachinat în mod repetat într-un mod care nu îi place… Dar nu este bullying atunci când doi elevi de putere sau autoritate similară se ceartă sau se bat. Nu este bullying nici atunci când un elev este tachinat într-un mod prietenos și glumeț". (Craig et al., 2009)

PROGRAMUL DE PREVENȚIE A BULLYING-ULUI OLWEUS

Obiectivul general: Școala ca mediu sigur și pozitiv de învățare

COMPONENTE DE PORGRAM

Nivelul școlii / Nivelul clasei	• Reducerea problemelor de bullying existente între elevi
Nivel Individual	• Prevenirea apariției de noi dificultăți
Nivel Comunitar	• Dezvoltarea de relații pozitive între elevi

ȚINTĂ

Dininuarea factorilor de risc

Creșterea factorilor de protecție

REZULTATE PE TERMEN SCURT

Climat şcolar înbunătăţit

Climatul clasei înbunătăţit

ABILITĂŢILE/ ATITUDINEA COPIILOR ÎMBUNĂTĂŢITE

CONŞTIENTIZAREA COMUNITĂŢII/ SUPORTUL COMUNITAR ÎMBUNĂTĂŢIT

REZULTATE PE TERMEN LUNG

REDUCEREA COMPORTA MENTELOR ANTISOCIALE ALE TINERILOR

ACTIVITĂŢILE INTERACTIVE AJUTĂ ELEVII:

● să-şi consolideze conştiinţa de sine, conştiinţa faţă de ceilalţi din grup şi să dezvolte empatia;

● să identifice tipurile de bullying, să distingă între rolurile şi dinamica bullying-ului într-o situaţie;

● să identifice impactul potenţial al bullying-ului;

● să stabilească reacţii eficiente şi sănătoase la bullying, cu atenţie pe rolul important al spectatorilor observatori;

● să utilizeze deprinderi de cerere de ajutor, prevenire şi intervenţie pentru a gestiona bullying-ului;

● să reducă incidentele de absenteism şi bullying;

● să sprijine şi să lucreze în vederea creerii unui climat neviolent, favorabil incluziunii şi pozitiv la nivelul întregii şcoli.

ACTIVITATEA 1. CUVINTE CARE RĂNESC

OBIECTIVE

• Să aibă sensibilitate şi să înţeleagă impactul emoţional al cuvintelor.

• Să experimenteze puterea cuvintelor.

PREGĂTIRE Frânghie sau bandă adezivă, bilețele care se lipesc/Post-it-uri, pixuri.

PAS CU PAS

• Daţi foi care se lipesc şi un pix fiecărui elev.

• Cereți-i fiecăruia să scrie comentariile abuzive și nepoliticoase sau poreclele ofensatoare pe care le-au auzit despre alți elevi pe foile care se lipesc (fără a indica nume).

• Puneți banda adezivă pe podea în clasă, marcând următoarea grilă-scară:

Tachinare/glume ușoare Glumă umilitoare Insultă dureroasă Insultă foarte dureroasă

• Cereți-le elevilor să lipească foile lor pe scară, luând în considerare cel mai adecvat loc după părerea lor.

- Cereți-le să nu vorbească unul cu altul și să nu comenteze foile în timp ce fac acest lucru.

• Lăsați-i pe toți să se uite mai bine la scară. De obicei sunt cuvinte care se repetă, de obicei plasate în poziții diferite pe scară de diferiți elevi.

DE REFLECTAT!

Atunci când toți elevii s-au așezat la loc, întrebați-i ce au observat la scară, în timp ce ghidați analiza lor și discuția cu următoarele întrebări:

1. Ați văzut anumite cuvinte în mai multe locuri pe scară?

2. De ce credeți că unii dintre voi au decis că un anumit cuvânt este mai puțin/nu este ofensator, în timp ce alții îl consideră dureros sau umilitor?

3. Contează modul în care cuvântul a fost utilizat sau de către cine?

4. De ce folosesc oamenii astfel de cuvinte?

5. A provoca durere altora folosind astfel de cuvinte este o formă de bullying sau nu? De ce?

6. Întrebați-i pe toți dacă pot vedea vreo similitudine între cuvintele de pe foi. Există, spre exemplu, cuvinte legate de aspectul fizic, abilitățile mentale, etnie, sex, etc.

7. Există cuvinte care sunt folosite doar pentru fete și alte cuvinte doar pentru băieți?

8. În care grup sau temă se află cele mai ofensatoare cuvinte?

9. Ce categorie/temă a primit cele mai multe foi? Cum explicați acest lucru?

SFATURI Este important să se ia în considerare nu doar cuvintele, ci și modul în care sunt exprimate, intenția cu care este spus un cuvânt; tonul cu care este pronunțat; expresia feței – toate acestea influențează modul în care un anumit cuvânt va fi perceput ca pozitiv sau negativ (bun sau rău).

SURSĂ Adaptat după ”Programul de prevenire a bullyingului în școală”, Sofia, 2011, Gender Education, Research and Technologies Foundation (GERT).

ACTIVITATEA 2. JOACĂ–TE CU NOI

OBIECTIVE

Să îi ajute pe elevi să-şi dezvolte abilităţile empatice.

PREGĂTIRE O imagine, legată de scurta poveste folosită pentru activitate.

PAS CU PAS • Împărţiţi clasa în mai multe grupuri mici (echipe) de 4-5 elevi.

• Spuneţi-le elevilor că în scurt timp veţi citi povestirea, urmată de o serie de întrebări, care vor fi mai întâi discutate în grupurile mici, iar răspunsurile grupurilor vor fi împărtăşite cu restul clasei.

• Citiţi povestirea întregii clase: „Când clopoţelul anunţă pauza, toată lumea din şcoală iese afară. Natalia este foarte fericită pentru că ştie că vor juca fotbal şi îi place. Ionuţ nu este atât de încântat, pentru că el nu joacă fotbal bine, dar totuşi îi place să încerce. Totuşi, înainte de a începe să joace, Natalia îi spune că el nu va juca pentru că nu este un jucător bun şi echipa lor ar putea să piardă din cauza lui.”

• Ghidaţi discuţiile grupurilor cu ajutorul întrebărilor de mai jos. Citiţi doar o întrebare odată, permiţând suficient timp pentru discuţii, astfel încât fiecare grup să vină cu un răspuns comun. Stabiliţi timpul pentru discuţii în funcţie de vârsta elevilor şi nivelul lor de implicare. Alegeţi şi variaţi întrebările.

• Stimulaţi diversitatea contribuţiilor şi dezbaterile, în locul răspunsurilor corecte. Întăriţi contribuţia fiecăruia, asigurându-i că toate părerile şi ideile sunt valoroase. Asiguraţi-vă că discuţiile nu sunt dominate doar de unii elevi şi că toţi sunt de acord cu răspunsul de grup.

• Când este gata, fiecare grup va împărtăşi răspunsul său. Comparaţi ideile şi subliniaţi diferenţele, nu adânciţi discuţia la acest moment. Oferiţi contraexemple facilitând schimbarea de perspectivă şi varietatea contribuţiilor. Continuaţi cu următoarea întrebare/următoarele întrebări.

• Ce a crezut Ionuţ când Natalia i-a spus să nu joace? Cum s-a simţit? De ce? • Ce a gândit Natalia când i-a spus aceasta lui Ionuţ? Cum s-a simţit ea? De ce?

• Dacă ai fi unul dintre elevii care a jucat fotbal, ce i face? De ce? • Dacă nici unul dintre colegi nu ia-r spune lui Ionuţ să joace, cum s-ar simţi el? De ce?

• Dacă cineva i-ar cere să facă parte din grupul său, cum s-ar simţi el? De ce? • Cunoaşteţi pe cineva care a trecut prin ceva similar? Aţi simţit vreodată ceva similar? Ce au făcut ceilalţi?

• Ce am putea face ca Ionuţ să se simtă mai bine? • Pentru a consolida şi generaliza conţinutul discutat, cereţi-le elevilor să vină cu un slogan/ afirmaţie, care să rezume munca depusă.

Formulați împreună un slogan pentru întregul grup, folosindu-vă de întrebările următoare: Ce am învățat astăzi? La ce este util?

• Asigurați-vă că afirmația e scurtă, pozitivă și ușpor de reținut. Scrieți-o și poziționați-o într-un loc vizibil în clasă.

DE REFLECTAT! Introduse în activitatea de mai sus.

SFATURI • Alocați suficient timp pentru fiecare întrebare astfel încât elevii să poată explora diferite posibilități de răspunsuri.

• În cazul în care continuați să lucrați într-o sesiune de urmărire, începeți prin a le reaminti elevilor povestirea inițială și principalele contribuții

. SURSĂ Pe baza programelor de prevenire a bullying-ului ale Salvați Copiii România (www.salvaticopiii.ro).

BIBLIOGRAFIE

Rigby K (2003). Stop the bullying: a handbook for schools. Australian Council for Educational Research Ltd, 19 Prospect Hill Road, Camberwell, Melbourne, Victoria, 3124

Sanders C E, Phye G D (ed.) (2004). Bullying: implications for the classroom. A Volume in the Educational Psychology Series, Elsevier Academic Press.

Sarková M (2013). Bullying and its forms. The report on the state among school students Slovak elementary schools. World Health Organization office in Slovakia.

Prof. Stoi Anca

Liceul Tehnologic „Retezat” Uricani

FĂRĂ BULLYING ȘI CYBER BULLYING ÎN ȘCOALA MEA

Se desfășoară un joc de cunoaștere: fiecare se prezintă cu prenumele și apoi, cu inițiala prenumelui, spune un cuvânt care să-l caracterizeze.

Apoi elevii sunt rugați să-și amintească despre ce am discutat la activitatea precedentă și să ne spună ce este cyber bullyng-ul și prin ce se caracterizează, ce efecte are asupra tuturor: victime, agresori sau martori. Sunt încurajați cât mai mulți elevi să răspundă.

- Câți dintre voi aveți cont de facebook? Ridicați mâna sus.
- Ce postați pe Facebook?
- Ce nu ar trebui să postați pe Facebook? De ce?
- Ce s-ar putea întâmpla dacă divulgați parola cuiva?

În continuare vom urmări împreună un filmuleț pe baza căruia vom discuta apoi.

Se rulează filmulețul „Cyber-bullying hărțuirea cibernetică”: https://www.youtube.com/watch?v=xzzjUoSAfwk

- Ce s-a întâmplat în filmuleț? Cu ce putem asocia deschiderea ușii casei?
- Cine credeți că erau personajele din filmuleț?
- Cu ce a greșit fata? De ce a fost tentată să facă acel pas? Cum se simțea ea?
- La un moment dat a spus că a greșit. Ce ar fi trebuit să facă în acel moment?

Veți urmări acum un alt filmuleț care ne învață cum să ne ferim și cum să acționăm în cazuri de hărțuire pe internet.

Se rulează filmulețul „Dă BLOK agresivității”, dar, după fiecare exemplu, filmulețul este oprit și se poartă discuții despre cum cred ei că s-a simțit fiecare personaj: victima, agresorii sau martorii. https://www.youtube.com/watch?v=gfB0ECyCr6U

Întrebări de reflecție:

- Cum ne pot influența modul în care simțim sau acționăm experiențele de pe internet?
- Cunoașteți vreun caz concret ce a avut loc pe internet și care să fi generat o stare foarte neplăcută în rândul colegilor?
- Cum ar fi trebuit să acționeze colegii în cauză, atât victimele, cât și agresorii și martorii?

- Ce credeți că s-ar putea face în școala noastră pentru a se reduce numărul cazurilor de bulying și cyber bullying?
- De ce credeți că nu au voie minorii să-și facă conturi pe Facebook?
- Cum am putea folosi util, creativ și în siguranță internetul?

În final elevii primesc câte un tricou din hârtie pe care vor trebui să-l personalizeze cu mesaje anti bullying și cyber bullying și pe care îl vor prezenta în fața colegilor.

MINISTERUL EDUCAŢIEI
INSPECTORATUL ŞCOLAR JUDEŢEAN

M E H E D I N ŢI

Nr._____din_____

INSPECTOR ŞCOLAR GENERAL

Profesor,

ȘCOALA GIMNAZIALĂ, CORCOVA
Comuna Corcova, Jud. Mehedinți

Nr. _____ din _____

DIRECTOR ,

Profesor ,

PROIECTUL EDUCAŢIONAL

”STOP BULLYING!”

An școlar 2024-2025

Echipa de proiect:

Coordonatori *:*

Director, Prof. Bușe Mihaila

Prof. Cureteu Elena Loredana

Prof. înv. Primar Stoica Alina

Prof. Ștefan Valentina Grațiela

Elevi:Clasa a III-a, Clasa a-VII-a, Clasaele a-VIII-a

Colaboratori:

Diriginții claselor V-VIII

Comitetul reprezentativ al părinților

1. Argument

În școlile românești, fenomenul de bullying are o incidență din ce în ce mai ridicată, pericolul venind din falsa impresie de normalitate a acestuia, majoritatea oamenilor acceptându-l ca pe o componentă obișnuită a vieții de zi cu zi.

Bull în limba engleză înseamnă taur. Bullies (în aceeaşi limbă) înseamnă agresori, iar bullying este acţiunea agresivă (verbal, acţional şi implicit emoţional), desfăşurată între două sau mai multe persoane, şi începe prin intimidarea unuia de către celălalt. Poate nu întâmplător rădăcina termenului este „taur", cu trimitere la brutalitate - „luat în coarne", forţa conflictuală şi comportament agresiv.

Intimidarea/ameninţarea este o încercare agresivă, de obicei sistematică şi continuă, în scopul subminării și rănirii cuiva, pe baza unor slăbiciuni percepute la acesta. Deși frecvent asociate cu copiii, agresiunile pot apărea la orice vârstă, iar membrii grupurilor minoritare sunt mult mai susceptibili de a fi hărțuiți la vârsta adultă (în limbaj de specialitate mobbing-ul).

Efectele asupra victimei sunt adesea devastatoare din punct de vedere emoțional și comportamental.

Bullying-ul poate să transforme școala într-un loc de temut, în timp ce aceasta ar trebui să le asigure elevilor un mediu în care să se simtă în siguranță.

Odată informați, copiii pot lua atitudine, pot interveni pentru ei înșiși, dar și pentru ceilalți, iar numărul cazurilor de acest fel se va diminua treptat.

Prevenirea acestui fenomen este responsabilitatea tuturor şi nimeni nu ar trebui să fie indiferent faţă de acele persoane care se află în incapacitatea de a se descurca într-o asemenea situaţie.

Cadrele didactice pot să contribuie la diminuarea fenomenului fie prin activități de informare, implicare și combatere a fenomenului, fie prin neacceptarea și sancționarea imediată a unor astfel de comportamente

2. Scopul proiectului

Informarea corectă a elevilor din învățământul primar, gimnazial și liceal, a părinților acestora şi a cadrelor didactice cu privire la fenomenul "bullying": definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească, forme de prevenție, modalități de a lua atitudine, de a interveni pentru ei înșiși și/sau pentru alții, în vederea diminuării numărului cazurilor de acest fel.

3. Obiectivele proiectului

*Diseminarea informațiilor despre fenomenul **"bullying":** definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească ;

* Aplicarea chestionarului Bullying, pentru a se stabili gradul de răspândire a fenomenului Bullying în rândul elevilor

*Creşterea gradului de conştientizare a efectelor negative ale fenomenului "bullying" în rândul eleviilor, părinți ai acestora, cadre didactice și al nivelului de informare al acestora asupra necesităţii implicării în prevenirea şi combaterea acestui fenomen;

*Însușirea de către elevi, părinți ai acestora și cadre didactice, a unor tehnici de gestionare corectă a situațiilor în care elevii sunt victime ale unor pesoane care practică ”bullyingul”;

*Consilierea elevilor care practică ”bullying-ul”, cu accent pe dezvoltarea altor metode de exprimare a emoțiilor negative și de rezolvare a conflictelor interioare proprii;

*Instruirea cadrelor didactice și a părinților elevilor cu privire la felul în care își pot sprijini elevii/ copiii implicați în situații de tip ”bullying” (”victime” sau ”agresori”);

*Diseminarea rezultatelor proiectului, într-un interval de 2 luni”.

4. Grupul ţintă :

* elevi din învăţământul primar, gimnazial ai Școlii Gimnaziale Corcova

* cadre didactice.

5. Beneficiarii direcți și indirecți:

- direcţi: elevi, părinţi, cadre didactice
- indirecţi: comunitatea locală

6. Durata proiectului: Ianuarie -Iunie 2025

7.Locul de desfăşurare:

-săli de clasă, curtea școlii, cabinet de informatică.

8.Resurse materiale

-Coli albe, colorate

-Markere, carioca, acuarele, culori,

-bilețele care se lipesc/Post-it-uri, pixuri, flipchart.

-Aparat foto, casetofon , laptop;

-filme tematice;

9.Resurse procedurale:

Strategii didactice: conversaţia euristică, expunerea, modelarea, explicaţia, problematizarea, algoritmizarea, generalizarea, jocuri de rol şi exerciţii practice de modelare comportamentală, dezbateri, expuneri.

Forme de organizare: frontal, individual, lucrul pe grupe.

10. *Evaluare*:

- ❖ Mediatizarea proiectului prin afişe, fluturaşi,
- ❖ Recompense, diplome, felicitări,
- ❖ Fotografii,

11. *Rezultate aşteptate:*

- Proiecte, portofolii,
- Expoziţii.

12. *Acţiuni:*

- ➢ Stabilirea unui calendar de lucru, planuri de activitate,
- ➢ Popularizarea acţiunilor.

BIBLIOGRAFIE:

- Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova , *Strategii pentru o clasă fără bullying* , manual pentru profesori şi personalul școlar

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

Nr. crt.	Activitatea	Locul de desfașurare	Termen
1.	Informarea și conștientizarea bullying-ului și cyberbulling-ului. Fenomenul bulling-mit sau realitate.	Săli de clasă/laboratorul de informatică	Ianuarie 2025
2.	Scrisori la redacție	Săli de clasa/biblioteca școlii	Martie 2025
3.	Film sau realitate	Săli de clasa/ laboratorul de informatică	Aprilie 2025
4.	O școală fară bulling -Concurs de desene; Realizarea unui vernisaj cu lucrările copiilor și premierea autorilor lucrărilor câștigătoare	Săli de clasă/holul școlii	Mai 2025
5.	-Stop bullying!; Violenţa distruge!, Prietenia construieşte! -" Patrula veselă de recreație!" pentru a monitoriza fenomenul de violență sau bullying în timpul pauzelor. Am transformat curtea școlii într-un spațiu al prieteniei, al educației non-formale, al veseliei, al culorii, în care elevii se simt bine, se joacă, interacționează, învață, se responsabilizează. Realizarea unei prezentării PPT cu aspecte de la activitățile organizate	Săli de clasă Curtea școlii Laboratorul de informatică	Iunie 2025

Concluzii

Am inițiat și derulat acest proiect, conștienți fiind că „datorăm copilului cel mai profund respect”. Activitățile desfășurare au reprezentat o formă de a educa altfel, de a îi învăța pe elevi să fie mai buni, mai toleranți, mai empatici și mai solidari cu problemele celor din jurul lor, prin intermediul unor activități educative non-formale care le-au stârnit curiozitatea, inițiativa, dorința de implicare și participare. Toți cei implicați în proiect au înțeles că încălcarea drepturilor copilului naște povești triste și grele, că respectarea drepturilor copilului nu este o opțiune, ci o obligație pe care o avem fiecare, indiferent că suntem adulți sau copii. Doar astfel putem contribui la construirea unei școli și, implicit, a unei lumi mai bune, mai tolerante, mai incluzive pentru fiecare dintre noi.

Încheiem prin a transmite câteva mesaje pe care le-am descoperit în cartea, respectiv filmul „Minunea”, care ne-au inspirat în activităţile noastre:

• „Niciodată nu judeca după aparențe!”
• „Când ai de ales între a fi corect și a fi bun, alege să fii bun!”
• „Faptele voastre vă sunt monumente”
• „Nu poți vedea bine decât cu inima”
• „Măreţia nu constă în putere, ci în dreapta folosire a puterii. E măreț cel a cărui putere însuflețește cele mai multe inimi din puterea inimii lui”.
• „Fă cât de mult bine poți, prin orice mijloace poți, în orice fel poţi, în orice moment poți și cât de multă vreme poți!”
• „Dacă poți trece prin gimnaziu fără să rănești pe nimeni , e chiar grozav!”
• „Fă un pic mai mult bine decât este necesar!

Avizat,
Consilier educativ:
Prof. înv. primar: Stoica Alina

Clasa noastră fără bullying

Prof. înv. primar SZÖLÖSI ADINA-TEODORA

Școala Gimnazială „Avram Iancu” Dej, Cluj

În mod tradiţional, şcoala este locul de transmitere a cunoştinţelor, de formare a competenţelor cognitive, de înţelegere a sensului vieţii şi a lumii care ne înconjoară, de înţelegere a raportului cu ceilalţi şi cu noi înşine. Şcoala trebuie să modeleze caractere, să-i educe copilului plăcerea de a învăţa, dorinţa de a reuşi şi de a face faţă schimbărilor de pe piaţa muncii.

Astfel, a vorbi despre violenţă acolo unde ne aşteptăm să găsim cele mai bune condiţii pentru formarea şi dezvoltarea armonioasă a personalităţii, poate părea un fapt cel puţin nepotrivit. Din păcate, în ultimii ani, violenţa în rândul minorilor este în creştere.

Fenomenul violenţei şcolare este extrem de complex, iar la originea lui se află o multitudine de factori. De aceea, nu putem adera la concepţia conform căreia violenţa este un fapt social, iar rădăcinile şi cauzele ei trebuie căutate exclusiv în exteriorul şcolii. Şcoala însăşi poate reprezenta o sursă a unor forme de violenţă şi acest lucru trebuie luat în consideraţie în conceperea diferitelor programe de prevenire şi stăpânire a violenţei.

Şcoala este un loc unde elevii învaţă, dar este și un loc unde se stabilesc relaţii, se promovează modele, valori, se creează condiţii pentru dezvoltarea cognitivă, afectivă şi morală a copiilor. Clasa şcolară constituie un grup ai cărui membrii depind unii de alţii, fiind supuşi unei mişcări de influenţare reciprocă ce determină echilibrul funcţional al câmpului educaţional.

Comportamentele violente ale elevilor îşi pot avea originea şi într-un management defectuos al clasei şcolare, mai exact într-o lipsă de adaptare a practicilor educaţionale la o populaţie şcolară considerabil schimbată.

Ce este bullyingul? Bullyingul este în general caracterizat ca un comportament agresiv, intenționat, menit să provoace suferință și care implică întotdeauna un dezechilibru de putere și forță între agresor și victimă și se manifestă repetitiv, regulat, într-un grup de copii

Caracteristici ale bullyingului: repetat, intenționat, fenomen de grup, dezechilibru de putere între victime și agresori.

Tipuri de bullying

-fizic - lovire, ciupire, împingere, pocnire, constrângerea celuilalt elev prin contact fizic

-verbal - amenințări, tachinare, insulte, bătaie de joc, șantaj, poreclire, împrăștierea de zvonuri și minciuni

-social - excluderea intenționată a cuiva dintr-un grup sau activitate, manipulare, ridiculizare, umilire

-cyberbullying - postări, mesaje, imagini, filme cu conținut abuziv/jignitor/ofensator, excluderea deliberată a unui copil în spațiul online, furtul de date cu caracter personal sau de parole ale unor conturi personale

Bullyingul este un fenomen de agresiune ce are loc în mod repetat între persoane ce au un statut egal și are caracter intenționat.

Cine participă la bullying?

-victima,

-agresorul,

-martorii.

Ce poți face pentru tine, ca victimă?

Fii puternic și spune STOP cu fermitate .

Amuză-te.

Nu arăta că ești afectat.

Cere ajutor adulților.

Ce poți face într-o situație de bullying, ca martor?

Discută, pune întrebări care îi ajută pe colegi să-și asume responsabilitatea pentru acțiunile lor (Ce s-a întâmplat?; La ce te gândeai în acel moment?; Cum te simți în legătură cu … ?; Cum crezi că se simt ceilalți când te comporți așa?)

Nu încuraja un act de bullying, spune ferm că nu ești de acord cu ce se întâmplă.

Discută cu un adult de încredere .

În decursul activităţii didactice m-am confruntat la clasă cu acte de agresivitate de genul: pus piedică unii altora, împingeri, limbaj inadecvat, uneori lovituri, etc., a trebuit să iau decizii pe moment şi pe termen lung, dacă s-au repetat. De obicei, aceste acte de agresivitate sunt prezente atunci când se joacă în pauze, când nu se înţeleg cu ceilalți colegi, când îşi folosesc rechizitele

unii de la alţii. Aceste acte sunt prezente mai des în perioada de acomodare, de cunoaștere, de stabilire a regulilor clasei. Am observant că elevii care sunt singuri la părinți, nu au frați, sunt mai predispuși la conflicte. Eu nu știu să împartă, să coopereze, să accepte și să se supună unor reguli, chiar dacă este vorba de un joc în pauză cu ceilați colegi.

Am căutat măsuri care să ajute în rezolvarea conflictelor şi corectarea comportamentelor indezirabile: o observare atentă a comportamentului copiilor pentru o mai bună înţelegere a cauzelor actelor de agresivitate; discuții cu copii ce manifestă comportamente violente şi stabilirea unor relaţii de încredere; detensionarea conflictelor prin discuţii; dezvoltarea parteneriatului școală–familie; colaborarea cu specialişti (consilierul şcolar), în cazul actelor grave de violenţă; planificarea în cadrul orelor de dezvoltare personală (și nu numai) a unor activităţi cu teme în urma cărora să desprindă singuri comportamentele negative, dar în primul rând cele pozitive (povestiri terapeutice); de cele mai multe ori am aplanat astfel de acte de violenţă, purtând discuţii „între patru ochi”, cu elevii mai năzdrăvani.

În cazul copiilor violenţi, am purtat discuții cu familia la orele de consiliere şi am cerut ajutorul consilierului şcolar în abordarea fiecărui caz. Rezultatele au fost cele așteptate, mai ales dacă am avut parte de sprijinul familiei.

Deși elevii sunt abia în clasa a II-a am discutat despre fenomenul de bullying, deoarece au auzit cuvântul și au dorit să știe ce înseamnă. Am vorbit despre tipurile de bullying, dar mai ales despre modul în care trebuie să se comporte dacă se confruntă cu acest fenomen din poziția de victimă, agresor sau martor. Foarte apreciat de către copii a fost jocul „Mașina de spălat cu complimente”. Copiii sunt așezați pe două linii, față în față, cu brațele apropriate și ridicate, creându-se astfel un tunel prin care rămâne loc de trecere. Pe rând, fiecare va trece prin acest culoar și se va opri la fiecare coleg pentru o secundă pentru a asculta cuvinte pozitive pe care acesta i le adresează. Obiectivul jocului este „să îl spălăm” cu complimente pe colegul care trece prin mașina de spălat. Vom spune lucruri pozitive, gânduri frumoase sau chiar aprecieri pe care nu le știau. Astfel și cei mai timizi sau mai năzdrăvani au primit cuvinte de apreciere, crescându-le stima de sine.

Activităţile didactice, jocurile de rol (în care au fost pe rând victimă sau agresor), poveștile terapeutice, discuțiile sunt mijloace şi metode de a preveni violenţa în clasa de elevi.

În fiecare zi, la clasă încerc să transmit elevilor:

„Chiar și atunci când face dreptate, violența este nedreaptă.” Thomas Carlyle.

Bibliografie:

Salvați copiii, Campania globală pentru educație, ediția 2023

„MULTE FELURI DE- A VORBI!”

Prof. itinerant/de sprijin: TĂNĂSOIU MONICA-VASILA
CENTRU ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ-Târgu Jiu/Gorj

Informaţii generale:
Tema : Modalităţi de prevenire a Violenței și Bullying-ului în mediul şcolar
Titlul proiectului :„ Multe feluri de — a vorbi! ”
Argument :

În ultimii ani, şcoala noastră se confruntă cu o problemă gravă – Bullying-ul și Violența – între elevi, ce duce la prezența Poliției cât mai des în curtea școlii, implicit la prezența părinților, a reprezentanților legali, deoarece școala are 90 % elevi de etnie rromă, dar și elevi cu CES. Pentru o viață mai bună și pentru ieși din sărăcie părinții tineri sunt plecați în străinătate și copiii sunt lăsați în grija părinților care în 50 % din ei nu știu să se semneze.

Elevii din ciclul primar, care ori sunt monitorizați exagerat de părinți sau bunici ori este o absență a familiei. Unii locuiesc în case- tip- „castele” permițându-și orice, iar alții locuiesc la distanţe mari faţă de şcoală, sunt reţinuţi de familii la treburile gospodăreşti, provin din familii cu mulţi copii şi cu posibilităţi materiale reduse, unele dezorganizate .

De aici, pornește violența verbală, injurii, superioritatea financiară și se ajunge la „supremația Puterii fizice„

Despre violență se vorbeşte foarte mult în toate mediile şi situaţiile sociale. Televiziunea, organizaţiile sociale, comunităţile umane, dar şi fiecare om, în numeroase contexte de viaţă, individuale şi colective, evocă puterea sau slăbiciunea educaţiei în faţa unor rezultate în activităţi care duc la satisfacţii sau insatisfacţii, la succes sau insucces şcolar

COORDONATOR : Prof. itinerant/ de sprijin ***TĂNĂSOIU MONICA VASILA***
Echipa proiectului: - Director adjunct: P. R.
- Înv/diriginți de la clasa a III a A si a III a B; P.L. și R .M
- Reprezentantul rromilor : M.I
- Reprezentantul CJRAE Gorj – T.O
- Profesor psiholog : H.V
- Preşedintele Consiliului reprezentativ al părinţilor D.S

Grupul țintă : Elevii claselor a III a- vizați -8 elevi din clasele a III a A și B cu CES(cerințe educaționale speciale)
Durata proiectului : An școlar 2023-2024
Școala Gimnazială „VOIEVOD LITOVOI ” Târgu Jiu/Gorj
Beneficiari direcţi : elevii claselor a IIIa
Beneficiari indirecţi : părinţii, profesorii, comunitatea
Parteneri : părinţii, biserica, poliţia de proximitate , CJRAE
Resurse: -*Umane*: elevii claselor a III a, părinţii acestora, cadre didactice, psiholog, preot.
-*Materiale*: consumabile, copiator, computer, videoproiector, filme educaţionale, chestionare, afişe, panou, Tv

Obiectiv general / Scopul

Scopul general al proiectului este de a face mediul școlar (curtea și clasele) ,un loc sigur pentru copii. Proiectul ***Multe feluri de — a vorbi!*** își propune dezvoltarea capacității de relaționare pozitivă, să crească nivelul de conștientizare al profesioniștilor și copiilor cu privire la violență și să combată fenomenul.

Diminuarea numărului de elevi care folosesc violența verbală sau fizică ,diminuarea manifestărilor violente în şcoală şi în comunitate, creşterea motivaţiei învăţării cuvintelor

expresiilor, gesturilor frumoase și pozitive pentru a asigura tuturor elevilor şanse egale la educaţia de bază.

Obiective la nivelul școlii

- Să identifice avantajele și dezavantajele comportamentului violent
- Să identifice forme de manifestare ale violenței și a Bullying-ului;
- Să găsească alternative nonviolente la comportamentul violent prin activităţi extracurriculare, nonformale pentru toţi participanţii pe toată perioada desfăşurării proiectului
- Să caracterizeze violența prin exercițiile, atelierele de lucru, discuțiilor de grup, jocurilor de rol și a poveștilor citite cu voce tare

• Realizarea unei colaborări reale si eficientă între şcoală, autorităţi şi familie pentru identificarea, monitorizarea si prevenirea actelor de violenţă şi bullying prin implicarea tuturor factorilor educaţionali pe toată perioada desfăşurării proiectului.

Rezultate aşteptate:

-conştientizarea elevilor de consecinţele actelor de violenţă;
-formarea spiritului de echipă şi a respectului pentru cei din jur;
-diminuarea numărului cazurilor de agresivitate din şcoală şi din afara ei;
-implicarea părinţilor în activităţile de combatere a violenţei în şcoală şi în afara ei.

Modalităţi de evaluare: observarea sistematică, produsele rezultate în urma activităţilor desfăşurate: desene, postere, pliante, panou, afişe, chesionare, diplome

Plan de acțiune:

-Dezbateri privind : legislaţia specifică; regulamentul şcolar şi noţiunile de disciplină
- realizare de referate, eseuri, studii de caz (individual sau în grup), pe tema violenţei, având ca suport documentaţie pusă la dispoziţie de grupul de intervenţie;
- participarea la concursul privind alegerea unui slogan şi a unei sigle.

- Participare la **activităţi organizate** de elevi şi cadre didactice
- Includerea în planul de dezvoltare a şcolii a unei strategii de prevenire a violenţei pe termen scurt şi mediu (1-4 ani);
- Asigurarea unui mediu şcolar adecvat, cât şi a unui mediu sigur proxim şcolii, în scopul evitării situaţiilor de conflict.
- **Identificarea principalelor bariere de comunicare** la nivelul şcolii.

.- Stabilirea de **acorduri de colaborare.**

ACTIVITATEA NR. 1

Titlul activităţii: „Cuvinte care jignesc, fapte care rănesc”
Perioada de desfăşurare: septembrie 2023
Locul desfăşurării: sala de clasă,
Participanţi: elevii claselor a III-a
Responsabil : Tănăsoiu Monica vasila
Teme: -– Prezentare Power Point
-Cuvinte care jignesc, fapte care rănesc- eseu
Descrierea activităţii:
1.Se va viziona o prezentare Power Point, se va citi un eseu şi se vor purta discuţii.
2. Elevii vor reliza desene cu tema „Stop violenţa!” pentru alegerea unei sigle şi se vor face propuneri pentru sloganul acestui proiect.
Desenele cele mai reuşite ,vor fi premiate.
Cel mai frumos slogan va fi premiat şi afişat în fiecare sală de clasă.

Beneficiari: elevii, şcoala
Modalităţi de evaluare: -conversaţia -expoziţie de desene

ACTIVITATEA NR.2
Titlul activităţii: "Alfabetul nonviolenţei"
Perioada de desfăşurare: noiembrie 2023
Locul desfăşurării: sala de clasă
Participanţi: elevii claselor a III-a, părinţii
Responsabil: Director adjunct P. R si coordonatorul proiectului T.M.V.
Descrierea activităţii : Sub deviza „Impune reguli clare şi limite potrivite unui elev", elevii vor afla exact ce aşteptăm de la ei şi care sunt consecinţele unui comportament inadecvat, precum şi modalităţi de gestionare a situaţiilor concrete de violenţă.
Activitatea se va desfăşura pentru fiecare clasă, elevii primind câte o copie a Regulamentului de Ordine Interioară şi sancţiunile care pot fi aplicate în cazul nerespectării lui, aceştia având obligativitatea să-şi informeze părinţii despre documentul primit. Se va realiza un catalog de impresii, în care elevii şi părinţii acestora îşi vor trece ideile şi impresiile în urma lecturării documentului.
Beneficiari: elevii, părinţii, şcoala
Modalităţi de evaluare:
-catalog de impresii pentru elevi şi părinţi

ACTIVITATEA NR. 3
Titlul activităţii: "Violenţa verbală, fizică sau psihică şi implicaţiile ei"
Perioada de desfăşurare: ianuarie 2024
Locul desfăşurării: amfiteatrul şcolii
Participanţi: elevii claselor a III-a, profesorii, reprezentantul Poliţiei
Responsabil : Profesorul psiholog şi coordonatorul de proiect TMV
Teme: -Așa da !Așa nu! – joc de rol
Descrierea activităţii:
Au loc dezbateri la nivelul şcolii la care participă membrii consiului elevilor, un reprezentant al Poliţiei, cadre didactice. Elevii şi profesorii implicaţi în proiect vor putea să-şi exprime opiniile proprii referitoare la problemele identificate şi să caute soluţii pentru eradicarea lor. Elevii vor interpreta roluri pe baza unui scenariu pe care îl extrag dintr-un coşuleţ. Ceilalţi identifică comportamentele pozitive sau negative şi le corectează pe cele necorespunzătoare.
Beneficiari: elevii, profesorii
Modalităţi de evaluare: -conversaţia
-joc de rol
-raport de activitate, proces verbal

ACTIVITATEA NR. 4

Motto:
"Dacă unul se poartă josnic, tu fii demn!
Dacă altul te tratează urât, tu fii bun!
Dacă el îţi face rău, tu ai răbdare.
Căci D-zeu plăteşte pentru fiecare!"
(G.Washington)

Titlul activităţii: "După faptă şi răsplată"
Perioada de desfăşurare: martie 2024
Locul desfăşurării: sala de clasă, amfiteatrul
Participanţi: elevii claselor a III-a, profesorii, preotul
Responsabil: Profesorul psiholog H.V, preotul școlii P.N si coordonatorul de proiect

Descrierea activităţii:
Elevii vor identifica relaţia dintre comportamentul lor şi comportamentul celor din jur. Va trebui ca ei să identifice comportamentul adecvat în relaţiile interpersonale şi să interiorizeze acest tip de comportament. Profesorul psiholog îi va ghida în acest demers al lor. Elevii vor înţelege importanţa păstrării unui climat armonios, bazat pe încredere, moralitate, toleranţă, respect şi corectitudine. Preotul va fi cel care îi va îndruma spre comportamente creştine.
Beneficiari: elevii, şcoala
Metode utilizate: brainstorming-ul, problematizarea, jocul de rol
Modalităţi de evaluare: Exerciţiu"Cum mă comport?"-să aleagă o imagine cu unul dintre comportamentele de bază şi să o aşeze în dreptul său.

ACTIVITATEA NR. 5
Titlul activităţii: "Vorba dulce, mult aduce "
Perioada de desfăşurare: mai 2024
Locul desfăşurării: sala de clasă,
Participanţi: elevii elevii claselor a III-a, profesorii
Responsabili : învăţătorii diriginţi ai claselor a III-a
Descrierea activităţii:
Prin activităţi precum : lecturi, desene, cântece, dramatizări, elevii vor şi obişnuiţi să gestioneze situaţiile conflictuale, să-şi controleze emoţiile, să manifeste toleraţă şi să utilizeze un limbaj adecvat în relaţiile cu ceilalţi.
Teme: Ziua complimentelor „Cuvântul magic"(pe foi de flipchart, elevii/clasele îşi adresează complimente) Ce culori au cuvintele?(relizarea de desene)
Beneficiari: elevii, părinţii, şcoala
Modalităţi de evaluare: -observarea sistematică
-expoziţie de desene
-realizarea unui poster

ACTIVITATEA NR. 6
Titlul activităţii:Diseminare proiect
Perioada de desfăşurare: iunie 2024
Locul desfăşurării: şcoală
Participanţi : cadre didactice, elevi şi părinţi.
Responsabili: Toată echipa de proiect
Descrierea activităţii: Are loc prezentarea rezultatelor proiectului în cadrul unei întâlniri la care participă elevi, părinţi, cadre didactice.
Beneficiari: elevi, cadre didactice şi părinţi.
Modalităţi de evaluare: raport final
Strategia de evaluare :Se va utiliza o metodologie complexă de evaluare care va cuprinde diferite tipuri de instrumente (chestionare, fişe de observaţii, ghiduri de interviu). Vor fi utilizate atât instrumente de autoevaluare, de evaluare (de către directorul şcolii şi grupul de lucru la nivelul şcolii), cât şi e evaluare externă (inspectori şcolari).

Bibliografie :
• Ordin nr.1409/29.06.2007 cu privire la aprobarea strategiei Ministerului Educaţiei, Cercetării şi Tineretului cu privire la reducerea fenomenului de violenţă în unităţile de învăţământ preuniversitar.
• Anexa la OMECT nr 1409-2007_Strategia Naţională privind violenţa.pdf
• "Prevenirea şi combaterea violenţei în şcoală", Ghid practic pentru directori şi cadre didactice, ISE, 2006
• Plan de Acţiune Antiviolenţă ISJ GORJ

Exemplu de bună practică

"STOP Violența! Împreună putem face diferența!"

prof. ȚIFREA Maria

Școala Gimnazială ,,Miron Cristea,, + Colegiul Național ,,Mihai Eminescu" Toplița

Scopul: Informarea elevilor despre violență și bullying, înțelegerea consecințelor acestora, dezvoltarea empatiei și promovarea unui mediu școlar sigur.

Durata: 1 oră

Etapele activității:

1. Introducere (15 minute):

- se prezintă conceptul de "bullying" și "violență";
- se discută formele de bullying (fizic, verbal, online) și efectele acestuia asupra victimelor;
- utilizarea unor exemple simple și clare, precum povești sau evenimente care au avut loc în școli.

2. Studiu de caz (15 minute):

- se împart elevii în grupuri;
- fiecare grup primește un studiu de caz despre o situație de bullying sau violență școlară (scenarii care descriu diverse tipuri de abuz: bullying verbal, cyberbullying, izolare socială etc.);
- grupurile trebuie să analizeze situația, să identifice comportamentele de bullying, să discute despre impactul asupra victimei și să propună soluții;
- după analiza cazului, fiecare grup va prezenta concluziile și soluțiile găsite în fața întregii clase.

3. Crearea de afișe (20 minute):

- elevii vor crea afișe de sensibilizare împotriva violenței și bullyingului;
- afișele trebuie să includă mesaje clare, imagini și simboluri care să atragă atenția asupra problemei și să promoveze comportamente pozitive și respectuoase;
- se poate organiza un concurs de afișe, iar cele mai reușite vor fi expuse în școală;
- mesajele afișului vor rămâne vizibile pentru tot anul școlar, consolidând mesajul anti-bullying.

4. Concluzii și discuții (10 minute):

- discuție despre cum putem preveni bullyingul în școala noastră;
- elevii vor împărtăși gândurile lor despre cum se simt atunci când sunt martori sau victime ale bullyingului și ce pot face pentru a ajuta;
- încurajarea elevilor să vorbească deschis despre experiențele lor , să raporteze cazurile de

bullying și să sprijine colegii care au nevoie de ajutor.

Propunere de subiect pentru Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. a) Limba şi literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

Filiera tehnologică

• Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I **30 de puncte**

Citește cu atenție textul dat:

Referindu-se la opera lui Mihail Sadoveanu, criticul literar G. Călinescu afirma că ,,*aceasta este o țară pe care o străbatem mereu, uimiți de splendoarea și ineditul ei*". Harghita rămâne un tărâm absolut fascinant și toți cei care îl traversează și îl vizitează rămân profund impresionați de frumusețile și splendorile naturale, de bogățiile solului și ale subsolului, simțind nevoia să revină, cu dorința de a-l cunoaște mai bine, de a putea să socializeze cu oamenii locului.

Ceea ce consider interesant este faptul că, noi, oamenii de aici, nu ne săturăm niciodată cu ceea ce ne oferă acest județ, nici sub aspectul diversității geografice, nici sub aspectul multicultural al zonei, al interferențelor etnice, știut fiind faptul că, pe lângă populația dominant maghiară, conviețuiesc aici, de secole, români, ceangăi, armeni și romi.

Multiculturalitatea transpare și la nivelul confesiunilor religioase, în Harghita întâlnindu-se romano-catolici, greco-catolici, ortodocși, reformați etc.. Trăim într-o lume dinamică. Ea amenință să elimine, din păcate, diferențele culturale, comportamentale, să facă uitate specificitățile locale de orice natură.

Anumite peisaje au statut de unicat în peisagistica județului. În acest sens, se cuvine să amintim unele repere toponimice precum: Lacul Sfânta Ana, Lacu-Roșu, Tușnad, Borsec, Cheile Bicazului, salina de la Praid. Toate aceste locuri la care se mai pot adăuga și multe altele vor stârni mereu curiozitatea turiștilor și vizitatorilor și mulți dintre ei vor dori să revină pentru a cunoaște mai bine geografia și oamenii acestor locuri.

Mai trebuie spus că județul Harghita are un număr apreciabil de stațiuni balneoclimaterice precum: Tușnad, Borsec, Praid, Lacu-Roșu, Izvoru-Mureșului. Stațiunea Borsec este unică nu doar în România, dar este căutată și apreciată pentru apele sale naturale în toate continentele lumii.

după Kádár Apostoaiei Katalin - *Tradiții și obiceiuri gastronomice pentru Sărbătorile de Paște în Harghita, 2023*

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerinţe cu privire la textul dat.

I. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect. **6 puncte**

O stațiune foarte apreciată în toată lumea este

a) Izvoru-Mureșului
b) Praid
c) Tușnad
d) Borsec

II. Notează „A" sau „F" în dreptul literei corespunzătoare fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este „adevărat" sau „fals", valorificând informațiile din textul dat. **8 puncte**

a) Cei care ajung în Harghita nu rămân impresionați de frumusețile și splendorile naturale.
b) În județ există o singură confesiune religioasă.
c) Pe lângă populația dominant maghiară, aici conviețuiesc români, ceangăi, armeni și romi.
d) Turiștii sunt atrași de stațiunile balneoclimaterice, lacurile muntoase și salina din județ.

Subiect realizat în colaborare de către Grațiela Tiutiu (AB) şi Apostoaiei Katalin (HR)

III. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre una dintre literele (a – e) corespunzătoare fragmentelor care lipsesc din textul de mai jos. **8 puncte**

Monumente istorice și atracții turistice

Castelul Lázár. Situat în centrul satului Lăzarea, Castelul Lázár este unul dintre cele mai frumoase monumente pentru arhitectura renascentistă din Transilvania. Edificiul are formă de patrulater, în colțuri aflându-se cele patru bastioane. Corpul principal este denumit Sala Cavalerilor. _____(1). István Lázár a fost tovarăşul de joacă al lui Gabriel Bethlen, ajuns mai târziu om de bază a principelui şi judele regal suprem al scaunelor Giurgeu, Ciuc şi Caşin. Blazonul lui din 1632 se află pe un perete al bastionului pe colţul stâng, în interiorul curţii, care desemnează şi data când a fost finalizată construcția.

Mănăstirea Franciscană din Șumuleu Ciuc. Aceasta este destinația Pelerinajului de la Șumuleu, care are loc de Rusaliile romano-catolice. Sute de mii de pelerini sunt prezenți în fiecare an. Biserica și mănăstirea sunt înconjurate de ziduri de piatră. În spatele zidurilor locuitorii ținutului s-au putut adăposti atunci când dușmanii au dat năvală, în veacurile ce s-au perindat. Incendiile și întârzierile de construcție au afectat structura de rezistență și de aceea, mănăstirea a fost reparată și lărgită de mai multe ori, în veacurile 16 și 17, căpătând forma finală, actuală, în perioada dintre 1773 și 1779._____(2). Atunci, Papa Eugen al IV-lea a aprobat, în anul 1444, un pelerinaj de donație pentru terminarea bisericii aflate în construcție. Mai târziu, în biserică a fost adusă o statuie făcătoare de minuni.

Corundul, în maghiară Korond, reprezintă cea mai mare și cea mai cunoscută localitate din Ținutul Sării, rămâne o extraordinară atracție turistică pentru cei care apreciază meșteșugul olăritului, fiind un centru de referință al ceramicii populare. În plus, corundenii pot oferi vizitatorilor și preparate culinare apetisante, pregătite în renumitele lor vase de lut.

Panorama Inima lui Isus este un alt reper turistic remarcabil, situat la marginea satului Lupeni, în Secuime. Statuia se află pe vârful Gordon, la cota de 953 metri. A a fost ridicată în anul 2011, inaugurarea a avut loc în data de 17 august 2013, fiind opera sculptorului Zavaczky Walter._____(3). Urmând modelul statuii lui Isus din Rio de Janeiro, este cea mai impunătoare construcție închinată Fiului Domnului din Europa de Est.

Parcul Mini Transilvania este situat între Odorheiu-Secuiesc și Băile Seiche. _____(4). Turiștii pot admira, fie și la scară redusă, frumusețile arhitecturale din această parte de țară.

după Kádár Apostoaiei Katalin - *Tradiții și obiceiuri gastronomice pentru Sărbătorile de Paște în Harghita, 2023*

a. O scară spiralată din interiorul statuii urcă până la înălțimea de 22 m oferind o imagine panoramică asupra împrejurimilor.

b. O prezență relativ nouă în peisagistica harghiteană și își propune să ofere privitorilor o Transilvanie miniaturală, realizată printr-o sumedenie de machete inspirate de cetăți medievale, catedrale și castele răspândite în peste 100 de localități ardelene..

c. Pelerinajul de Rusalii al catolicilor la Șumuleu Ciuc își are originea încă din secolul al XV-lea.

d. Este construit într-o combinație de mai multe stiluri: romanic, gotic și renascentist și poartă numele familiei Lázár, cei care l-au construit.

e. Exploatarea sării constituie de sute de ani sursa de venit pentru localnicii zonei, care și acum își câștigă existența datorită salinei.

IV. Scrie, pe foaia de examen, în dreptul fiecărei cifre litera corespunzătoare răspunsului corect, selectând una dintre variante (a-c). **8 puncte**

Lacul Roșu este un lac de baraj natural, situat _____(5) poalele Muntilor Hășmasul Mare, la circa 26 km de orașul Gheorgheni. Este unic, fiind cel mai mare lac natural montan din România. S-a format în anul 1838, în urma unei alunecări de pe versantul nord-vestic al muntelui Ghilcoș (Muntele Ucigaș). Prăbușirea versantului a fost urmată de furtuni_____(6), vânturi puternice, dar și de mișcări tectonice _____(7) au favorizat și ele alunecările de teren. Valea nou formată a fost cuprinsă de apă și arborii s-au pietrificat, oferind o particularitate rară întregului peisaj. Imaginea de astăzi, veche de peste 200 de ani, ne oferă o priveliște spectaculoasă în care apare o pădure scufundată. Și astăzi se mai _____(8) câteva din vechile trunchiuri de copaci ieșind din apă.

după Kádár Apostoaiei Katalin - *Tradiții și obiceiuri gastronomice pentru Sărbătorile de Paște în Harghita,2023*

5. a) în	b) de	c) la
6. a) violenți	b) violente	c) violentă
7. a) cine	b) care	c) unde
8. a) văd	b) vedem	c) vezi

Subiectul al II-lea **30 de puncte**

Citește cu atenție textul dat:

Astăzi nu mai cântăm, nu mai zâmbim.
Stând la început de anotimp fermecat,
astăzi ne despărțim
cum s-au despărțit apele de uscat.

Totul e atât de firesc în tăcerea noastră.
Fiecare ne spunem: - Așa trebuie să fie ...
Alături, umbra albastră
pentru adevăruri gândite stă mărturie.

Nu peste mult tu vei fi azurul din mări,
eu voi fi pământul cu toate păcatele.
Păsări mari te vor căuta prin zări
ducând în gușă mireasma, bucatele.

Oamenii vor crede că suntem dușmani.
Între noi, lumea va sta nemișcată
ca o pădure de sute de ani
plină de fiare cu blană vărgată.

Nimeni nu va ști că suntem tot atât de aproape
și că, seara, sufletul meu,
ca țărmul care se modelează din ape,
ia forma uitată a trupului tău ...

Astăzi nu ne sărutăm, nu ne dorim.
Stând la început de anotimp fermecat,
astăzi ne despărțim
cum s-au despărțit apele de uscat.

Nu peste mult tu vei fi cerul răsfrânt,
eu voi fi soarele negru, pământul.
Nu peste mult are să bată vânt.
Nu peste mult are să bată vântul ...

Astăzi ne despărțim - Ștefan Augustin Doinaș

A.

I. Precizează, în două-trei enunțuri, o temă identificată în textul dat, justificând răspunsul. **6 puncte**

II. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, o figură de stil și o imagine artistică din textul dat. **6 puncte**

B.

Te numești Krisztina/Krisztián și ești elevă/elev în clasa a XII-a. Redactează un text, de minimum 100 de cuvinte, ce urmează să fie postat pe blogul școlii despre pericolul pe care fumatul și consumul băuturilor energizante îl are asupra tinerilor. **18 puncte**

Subiect realizat în colaborare de către Grațiela Tiutiu (AB) şi Apostoaiei Katalin (HR)

În elaborarea textului, vei avea în vedere:

- prezentarea pericolului datorat fumatului;
- prezentarea pericolului asupra sănătății ca urmare a consumului de energizante;
- atragerea atenției asupra acestor pericole;
- posibilitatea unei bune informări de la persoane specializate;
- respectarea unității compoziției, a coerenței textului, a normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Notă.

Ordinea integrării reperelor indicate este la alegere.

Pentru **conținut** vei primi **14 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte**.

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea **30 puncte**

Scrie un eseu structurat, de minimum 250 de cuvinte, în care să ilustrezi tema **Experiențe fundamentale ale existenței** În elaborarea eseului, vei valorifica un text literar studiat la clasă și textul nonliterar dat (*Tradiții și obiceiuri gastronomice pentru Sărbătorile de Paște în Harghita, 2023* de Kádár Apostoaiei Katalin).

Vei avea în vedere:

- evidențierea, pentru textul ales și pentru textul dat, a unuia dintre elemente indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant;
- compararea modului în care este reflectată tema în textul ales și în textul indicat, prin ilustrarea temei, a unei asemănări și a unei deosebiri;
- prezentarea, din fiecare text, a unei scene/secvențe semnificative pentru interpretarea textului ales și a textului indicat;
- valorificarea propriei experiențe în abordarea temei date.

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conţinutul** eseului, vei primi **22 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **8 puncte** (existența părților componente - introducere, cuprins, încheiere - 1 punct; logica înlănțuirii ideilor - 1 punct; abilități de analiză și de argumentare - 2 puncte; utilizarea limbii literare - 2 puncte; ortografia - 1 punct, punctuația - 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus

BAREM DE EVALUARE ŞI DE NOTARE

● Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerinţelor.
● Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracţiuni de punct.
● Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărţirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

Subiectul I **30 puncte**

I. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **6 puncte**

II. Câte 2 puncte pentru fiecare răspuns corect; **4 x 2 puncte = 8 puncte**
a. F
b. F
c. A
d. A

III. Câte 2 puncte pentru scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect; **4 x 2 puncte = 8 puncte**
1. d
2. c
3. a
4. b

IV. Câte 2 puncte pentru scrierea fiecărei variante corecte; **4 x 2 puncte = 8 puncte**
5. c
6. b
7. b
8. a

Subiectul al II-lea **30 puncte**

A.
Notă
Punctajul pentru formularea răspunsurilor în enunțuri/număr minim de cuvinte și pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație se acordă în cazul în care răspunsul dezvoltă subiectul propus, chiar dacă acesta nu este corect sau complet. În numărarea greșelilor, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acesteia.

I. Precizarea unei teme identificate în textul dat conform cerinței, justificând răspunsul **6 puncte**
- precizarea unei teme identificate (de exemplu, eu și alteritatea etc.) 2 puncte
- justificarea răspunsului (justificarea adecvată cu valorificarea corectă a informațiilor din textul dat 2 puncte justificarea schematică/ezitantă cu referire la textul dat, tendință de generalizare -1 punct; lipsa justificării - 0 puncte) 2 puncte
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0-1 greșeli - 1 punct; 2 sau mai multe greșeli - 0 puncte) 1 punct
- încadrarea în numărul de enunțuri indicat – 1 punct; neîncadrare în limita precizată - 0puncte 1 punct

II. Prezentarea unei figuri de stil și a unei imagini artistice **6 puncte**
- identificare figurii de stil și a unei imagini artistice (de exemplu, epitet, repetiție, enumerație etc.) - 1+1 puncte
- numirea corectă a figurii de stil și prezentarea ei - 1 punct; ezitare în rezolvarea sarcinii - 0 puncte
- precizarea corectă a imaginii artistice identificate (de exemplu, vizuală etc.) - 1 punct
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0-1 greșeli - 1 punct; 2 sau mai multe greșeli - 0 puncte) - 1 punct
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat - 1 punct; neîncadrare în limita precizată - 0 puncte

Subiect realizat în colaborare de către Grațiela Tiutiu (AB) şi Apostoaiei Katalin (HR)

B.
Notă
În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus. În vederea acordării punctajului pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acesteia.

CONȚINUT – 14 puncte
- prezentarea pericolului datorat fumatului, adecvat și nuanțat - 4 puncte; prezentare schematică - 2 puncte; tendința de generalizare, ezitare în rezolvarea sarcinii - 1 punct) - 4 puncte
- prezentarea pericolului asupra sănătății datorat consumului de energizante - 4 puncte
- atragerea atenției asupra acestor pericole (formularea clară și nuanțată – 2 puncte; formularea clară cu tendința de schematizare - 1 puncte; formulare ezitantă – 0puncte) 2 puncte
- indrumarea spre o bună informare de la persoane specializate în domeniu (formularea clară și nuanțată - 2 puncte; formularea clară cu tendința de schematizare – 1 puncte; lipsa precizării - 0 puncte) 2 puncte
- respectarea în totalitate a convențiilor de redactare a unei scrisori și a celor lingvistice, de exemplu: formule specifice, utilizarea persoanei I/II etc. - 2 puncte; respectarea parțială – 1 punct) 2 puncte;

REDACTARE – 4 puncte
- unitatea compoziției (conținutul textului tratează în totalitate tema dată): 1 punct
- coerența textului (respectarea logicii interne a textului): 1 punct
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0 – 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 1 punct
- respectarea numărului minim de cuvinte indicat 1 punct

Subiectul al III-lea **30 puncte**
Notă
În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 250 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus. În vederea acordării punctajului pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație, se va avea în vedere tipul de greșeală, nu frecvența acesteia.

CONȚINUT – 22 puncte
- evidențierea, pentru textul ales și pentru textul dat, a unuia dintre elemente indicate (curent literar, orientare literară, gen literar, specie literară, tip de discurs, tip de text), menționând câte un exemplu relevant; **6 puncte**
  - precizarea elementului selectat pentru fiecare text (precizarea clară - 1 punct; încercare de precizare, lipsa precizării – 0 puncte) 2 x 1 punct = 2 puncte
  - prezentarea elementului selectat pentru fiecare text (prezentarea adecvată și nuanțată prin referire la ambele texte - 2 puncte; prezentarea adecvată prin raportare la unul dintre texte sau prezentarea schematică prin raportarea la ambele texte - 1 punct) 2 puncte
  - menționarea unui exemplu relevant pentru fiecare text (exemplu relevant - 1 punct; exemplu irelevant, lipsa exemplificării - 0 puncte) 2 x 1 punct = 2 punct
- comparearea modului în care este reflectată tema în textul ales și în textul indicat, prin ilustrarea unei asemănări și a unei deosebiri; **6 puncte**
  - precizarea modului în care este reflectată tema în fiecare text (precizarea clară - 1 punct; încercare de precizare, lipsa precizării - 0 puncte) 2 x 1 punct = 2 puncte
  - prezentarea unei asemănări precizate (prezentare adecvată a asemănării precizate prin raportare la cele două texte - 2 puncte; prezentarea adecvată prin raportare la unul dintre texte sau prezentarea schematică prin raportarea la ambele texte - 1 puncte) 2 puncte;

- prezentarea unei deosebiri precizate (prezentare adecvată a deosebirii precizate prin raportare la cele două texte - 2 puncte; prezentarea adecvată prin raportare la unul dintre texte sau prezentarea schematică prin raportarea la ambele texte - 1 punct) 2 puncte;

- prezentarea a câte unei secvențe semnificative pentru interpretarea textului ales și a textului indicat; **6 puncte**
  - precizarea câte unei scene/secvențe semnificative pentru interpretarea fiecărui text ales (precizarea clară - 1 punct; încercare de precizare, lipsa precizării - 0 puncte) 2 x 1 punct = 2 puncte
  - prezentarea scenei/secvenței semnificative pentru fiecare text (prezentarea adecvată și nuanțată prin referire la ambele texte - 4 puncte; prezentarea adecvată prin raportare la unul dintre texte sau prezentarea schematică prin raportarea la ambele texte - 2 puncte; prezentare schematică, ezitantă într-un singur text - 1 punct) 4 puncte
- valorificarea propriei experiențe în abordarea temei date. **4 puncte**
  - valorificarea experienței personale prin precizarea legăturii cu tema dată (prezentare clară și nuanțată – 2 puncte; încercare de rezolvare a sarcinii, tendință de generalizare - 1 punct) 2 puncte
  - ilustrarea legăturii precizate (ilustrarea nuanțată și adecvată - 2 puncte; încercare de rezolvare a sarcinii, tendință de generalizare – 1 punct) – 2 puncte

REDACTARE – 8 puncte

- existența părților componente - introducere, cuprins, încheiere - 1 punct
- logica înlănțuirii ideilor - 1 punct
- abilităţi de analiză şi de argumentare - 2 puncte
- utilizarea limbii literare (stil şi vocabular potrivite temei, claritate a enunţului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată - 2 puncte; vocabular restrâns, monoton - 1 punct) 2 puncte
- ortografia (0-2 greșeli - 1 punct; 3 sau mai multe greșeli - 0 puncte) - 1 punct
- punctuaţia (0-2 greșeli - 1 punct; 3 sau mai multe greșeli - 0 puncte) - 1 punct

Cultivarea empatiei

Prof. Toader Angelica

Școala gimnazială „Ghiță Mocanu”, Onești

În limbajul comun, a fi empatic înseamnă a fi capabil să te pui în pielea altcuiva, adică să poți simți ceea ce simte persoana cu care interacționezi la un moment dat, pentru a-i putea oferi sprijin, înțelegere și ascultare.

Din punct de vedere etimologic, cuvântul empatie vine din limba greacă și se traduce ca suferință sau ceea ce suferi. În literatura din domeniul psihologiei, pentru termenul empatie există multe definiții care includ o gamă largă de stări emoționale: de la a ține la anumite persoane, cu dorința de a le ajuta, până la a experimenta emoții care se potrivesc cu emoțiile altei persoane, a ști ce gândește sau ce simte cealaltă persoană, pentru a șterge linia dintre sine și ceilalți . Din moment ce empatia implică înțelegerea stărilor emoționale ale altor oameni, felul în care este caracterizată derivă din modul în care emoțiile în sine sunt descrise. Însușirea de a se transpune în „pielea celuilalt”, de a se vedea ca altă persoană, este un proces imaginativ foarte complex. Cu toate acestea, capacitatea de a recunoaște stările emoționale este, probabil, înnăscută și se dobândește într-un mod inconștient de către subiectul social.

Potrivit lui H. Wallon, empatia este diferită de simpatie, milă și contagiune emoțională. Preocuparea empatică este sentimentul de compasiune pentru alte persoane, dorința de a-i vedea mai fericiți și, totodată, reprezintă abilitatea de a recunoaște și, în măsură diferită la subiecți diferiți, de a împărtăși sentimentele care sunt exprimate de o altă ființă. Dezvoltarea acestei abilități poate și trebuie să fie stimulate în evoluția ontogenetică a indivizilor . Însăși nevoia de comunicare implicită prin empatie cuprinde o gamă largă de manifestare: de la comportamentul comun al oricărei persoane până la comportamentul specializat în anumite profesii; astfel se pune problema formării și dezvoltării acestei capacitați necesare omului în relațiile sale interpersonale. Fără îndoială că cea mai frecventă cale de amplificare a unei astfel de capacitați o constituie însăși practica socială. Ca orice fenomen psihic constituit normal, și fenomenul empatic poate fi exercitat natural, ca o consecință a integrării personalității omului în contextul vieții sociale. Se pune însă problema ameliorării condițiilor de exercitare a empatiei și a perfecționării comportamentului. Există în prezent numeroase preocupări științifice care au condus la elaborarea unor programe de antrenament dirijat al acestei aptitudini.

S. Marcus consideră că empatia se construiește pe conștientizarea de sine: cu cât suntem mai deschiși fața de propriile noastre emoții, cu atât suntem mai capabili să interpretăm sentimentele altora. Notele emoționale transmise celorlalți prin cuvinte sau fapte, tonul vocii sau schimbarea poziției corpului, tăcerile elocvente sau tremuratul, care spun multe, trec neobservate. Incapacitatea de a detecta sentimentele celorlalți

este un efect major la nivelul inteligenței emoționale și un eșec dramatic în ceea ce ar trebui sa fie ceva omenesc, căci toate se leagă între ele, rădăcina afecțiunii aflându-se în acordul emoțional și în capacitatea de a fi empatic.

Pentru R. Gherghinescu, empatia reprezintă talentul de a ști ce simt ceilalți și se referă la varii zone ale vieții sociale – de la vânzări la management, de la iubire la afecțiune părintească, de la compasiune la acțiune politică etc. Emoțiile oamenilor sunt rareori transpuse în vorbe. Mult mai adesea, ele sunt exprimate prin alți indici. Cheia intuirii sentimentelor altcuiva stă în capacitatea de a interpreta mesajele nonverbale: tonul vocii, gestica, expresia feței și multe altele. În măsura în care mintea, rațiunea înseamnă cuvinte, emoțiile înseamnă conduită nonverbală. Într-adevăr, când cuvintele cuiva sunt în dezacord cu ceea ce transmite, de fapt, la nivelul tonului vocii, al gesticii sau al altor canale nonverbale, este dificil să nu observi acest lucru; adevărul emoțional constă în felul în care spune ceva și nu în ceea ce spune . În cercetările dedicate studiului empatiei se acordă o atenţie considerabilă explicaţiilor şi descrierii dezvoltării empatiei. Privitor la problematica dezvoltării empatiei, specialiştii din domeniu încearcă să descopere când și cum are loc dezvoltarea emoțională și a comportamentului prosocial din pruncie până la maturitate.

Martin Hoffman, cercetător american în psihologia dezvoltării, care a studiat empatia, a ajuns la concluzia că rădăcinile moralităţii sunt de găsit în empatie, pentru că ea „ne face să ne pese de potenţialele victime" şi să „le împărtăşim suferinţa, ceea ce ne impresionează suficient ca să îi ajutăm". În lucrarea Empathy and Moral Development: Implications for Caringand Justice (2000), cercetătorul elucidează faptul că psihologii au obișnuit să definească empatia în două feluri: pe de o parte ca fiind conștientizarea cognitivă a stărilor interne ale altei persoane, adică gândurile, sentimentele, percepțiile și intențiile sale, iar pe de altă parte ca răspuns afectival unei alte persoane. Aspectul central al teoriei lui Hoffman este apariția pericolelor empatice ca răspuns la suferința altuia, în care: empatia este asociată cu ajutorul, suferința empatică precede ajutarea, și cel ce oferă empatie se simte mai bine după ce ajută.

M. Hoffman descrie patru stadii ale dezvoltării empatiei:

1. Empatia globală, care presupune imitarea emoțiilor celuilalt, se poate observa la vârsta de un an.
2. Empatia egocentrică, care apare la copiii cu vârsta cuprinsă între 12 și 18 luni, se caracterizează prin diferențierea emoțiilor celuilalt, dar oferirea unor soluții egocentrice.
3. Empatia pentru emoțiile celuilalt vine cu creșterea în vârstă, astfel încât copiii discriminează mai subtil între emoții și acționează mai puțin egocentric la răspunsul lor.
4. Empatia pentru condițiile vieții celuilalt, care apare în copilăria târzie sau la începutul adolescenței, când copiii/adolescenții răspund la condiția generalizată a celuilalt, și nu doar la situația imediată în care sentimentele sunt exprimate .

Așadar, in școală, accentul se va pune pe ultimele două stadii, pe cultivarea empatiei pentru emoțiile celuilalt și empatia pentru condițiile vieții celuilalt. Urmează cateva exemple de activități pentru cultivarea acestora.

Dezvoltarea empatiei

1. „Cercul Siguranței” - activitate de reflectare și împărtășire

Descriere:

- Elevii stau într-un cerc și fiecare răspunde la întrebări precum:
  - „Ce te face să te simți în siguranță la școală?”
  - „Cum crezi că poți ajuta un coleg care se simte vulnerabil?”
  - „Ce poți face pentru a contribui la o atmosferă mai prietenoasă?”

Beneficii:

- Îi ajută pe elevi să conștientizeze importanța sprijinului reciproc.
- Creează un spațiu deschis și sigur pentru exprimarea emoțiilor.

2. Activitatea „Oglinda”

Obiectiv: Crearea unei conexiuni între colegi și exersarea empatiei prin limbaj corporal.

Desfășurare:

1. Elevii formează perechi. Unul dintre parteneri începe să facă mișcări simple (ex: ridică mâna, își atinge fața), iar celălalt trebuie să imite perfect mișcările, ca și cum ar fi oglinda partenerului.
2. După câteva minute, rolurile se inversează.
3. La final, fiecare pereche discută cum s-a simțit să fie „oglindit” și ce au învățat despre conectarea cu celălalt.

Beneficii: Elevii înțeleg mai bine limbajul nonverbal și importanța de a fi atenți la nevoile celorlalți.

3. Povestea „Văd lumea prin ochii tăi”

Obiectiv: Dezvoltarea empatiei prin conectarea cu emoțiile altor persoane.

Desfășurare:

1. Consilierul spune o poveste emoționantă despre un adolescent care trece printr-o situație dificilă (ex: bullying, excludere socială).
2. Elevii sunt întrebați:
   - „Cum credeți că se simte acest adolescent?”
   - „Cum l-ați putea ajuta?”
   - „Ați trăit vreodată ceva asemănător?”
3. Elevii discută în grup mic și propun soluții concrete pentru a sprijini personajul din poveste.

Beneficii: Elevii își exersează abilitățile de a recunoaște emoțiile celorlalți și de a oferi sprijin.

6. „Cutia empatiei”

Obiectiv: Stimularea empatiei și încurajarea introspecției.

Desfășurare:

1. Pregătiți o cutie în care fiecare elev pune bilețele cu situații dificile sau emoții trăite (ex: „Am fost ignorat de colegi”, „M-am simțit trist că am luat o notă mică”).
2. La fiecare extragere, grupul discută cum s-ar simți în acea situație și ce ar putea face pentru a sprijini persoana afectată.

Beneficii: Elevii devin mai sensibili la trăirile celor din jur și învață să ofere sprijin.

7. „Copacul empatiei”

Obiectiv: Identificarea comportamentelor empatice și a beneficiilor acestora.

Desfășurare:

1. Pe o foaie mare sau tablă, desenați un copac.
2. Elevii adaugă pe frunzele copacului gesturi și comportamente empatice (ex: „Ascult un coleg care e trist”, „Îl ajut pe cineva cu temele”).
3. Pe rădăcini, scriu calitățile necesare pentru empatie (ex: „Ascultare activă”, „Răbdare”).
4. La final, se discută cum pot „hrăni” copacul prin acțiuni empatice zilnice.

Beneficii: Elevii înțeleg cum empatia contribuie la relații mai bune și la un mediu mai pozitiv.

8. „Lanțul de ajutor”

Obiectiv: Învățarea comportamentelor proactive pentru sprijinirea celor aflați în dificultate.

Desfășurare:

1. Elevii formează un cerc. Fiecare propune o acțiune concretă pentru a sprijini o persoană care trece printr-o situație dificilă.
    - Ex: „Îi voi da un mesaj unui coleg care pare trist”, „Voi invita un elev nou să stea cu noi la masă”.
2. Fiecare elev completează „lanțul” conectând o acțiune la cea anterioară, creând o poveste de sprijin continuu.

Beneficii: Elevii înțeleg cum micile gesturi pot avea un impact mare și cum sprijinul reciproc reduce violența.

Bibliografie

1. Adams G., Berezonsky M. Psihologia adolescenței. Iași: Polirom, 2009. 701 p.
2. Allport G. Structura şi dezvoltarea personalităţii. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, 1981. 175 p.
3. Bullmer K. The art of empathy. New York: Human Science Press, 1975. p. 81-90
4. Drăgan I. Empatia – o valoroasă calitate umană. În: Coloana infinitului. Timişoara. Vol. D1, nr. 25-26. 2000.
5. Gherghinescu R. Anotimpurile empatiei: studii de psihologie socială cognitivă. Bucureşti: Atos, 2001.187 p.
6. Marcus S. Empatie şi personalitate. Bucureşti: Atos, 1997. 261 p.

Strategii educaționale antibullying

Autor: prof. Gabriela Toader
Colegiul Național „Nichita Stănescu”, Ploiești

Bullyingul reprezintă una dintre cele mai mari provocări ale mediului școlar contemporan, având consecințe negative asupra dezvoltării emoționale, sociale și academice a elevilor. Crearea unui mediu școlar sigur și incluziv necesită implementarea unor strategii educaționale eficiente, bazate pe prevenire, intervenție rapidă și promovarea valorilor precum empatia, respectul și solidaritatea.

1. Prevenirea bullyingului prin educație

Educația pentru prevenirea bullyingului ar trebui să fie parte integrantă a curriculumului școlar. Aceasta include:

- **Programe de educație emoțională și socială (SEL)**: Aceste programe dezvoltă competențe precum autoreglarea emoțiilor, gestionarea conflictelor și dezvoltarea empatiei. Spre exemplu, elevii pot participa la exerciții de rol pentru a înțelege perspective diferite și pentru a dezvolta abilități de comunicare asertivă.
- **Activități de conștientizare** prin organizarea de workshopuri, dezbateri și sesiuni interactive despre impactul bullyingului. Proiectele artistice, precum crearea de afișe tematice în echipe, pot fi un mod creativ de a implica elevii.
- **Integrarea valorilor pozitive**: Promovarea respectului reciproc și a incluziunii prin exemple practice și studii de caz, utilizând povești inspiraționale despre depășirea conflictelor.

Exemplu de bună practică: Școala Gimnazială „Ion Creangă” din Cluj-Napoca a implementat un program de educație emoțională pentru elevii din clasele primare, folosind jocuri interactive pentru a dezvolta empatia și cooperarea între colegi. Rezultatele au arătat o scădere semnificativă a incidentelor de bullying. De asemenea, programul a inclus activități precum „Cercul prieteniei”, în care fiecare elev are ocazia să-și exprime sentimentele într-un mediu sigur.

2. Crearea unei culturi școlare incluzive

Un mediu școlar sigur este unul care promovează acceptarea și diversitatea. Acest lucru poate fi realizat prin:

- **Formarea profesorilor**: Cadrele didactice trebuie să fie instruite pentru a identifica semnele de bullying și pentru a acționa prompt. Workshopurile de formare pot include studii de caz și scenarii simulate.
- **Implicarea elevilor** prin crearea de comitete antibullying formate din elevi care pot deveni ambasadori ai incluziunii. Aceste comitete pot organiza campanii, cum ar fi „Săptămâna prieteniei”, în care fiecare elev este încurajat să facă un gest de bunătate.
- **Colaborarea cu familiile** prin organizarea de sesiuni de informare pentru părinți privind rolul lor în prevenirea bullyingului, folosind exemple concrete despre cum să susțină copiii acasă.

Exemplu de bună practică: Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din București a format un consiliu antibullying alcătuit din elevi, profesori și părinți, care se întâlnește lunar pentru a discuta despre provocările și soluțiile legate de siguranța școlară. Una dintre inițiative a fost un proiect intitulat „Vocea elevilor”, care permite elevilor să propună soluții pentru prevenirea bullyingului.

3. Intervenția rapidă și eficientă

Este esențial ca incidentele de bullying să fie abordate imediat pentru a preveni escaladarea. Strategiile includ:

- **Proceduri clare de raportare**: Elevii trebuie să știe că pot raporta bullyingul fără teama de represalii. Se pot folosi platforme digitale sigure pentru raportarea anonimă.
- **Consiliere psihologică**: Atât victima, cât și agresorul trebuie să aibă acces la sprijin psihologic. Consilierii pot folosi tehnici precum terapia narativă pentru a ajuta elevii să-și exprime emoțiile.
- **Medieri** prin facilitarea unor sesiuni de mediere între părți pentru a rezolva conflictele. Aceste sesiuni pot include exerciții de reconstrucție a încrederii în relații.

Exemplu de bună practică: La Școala Generală „George Coșbuc" din Iași, un protocol clar de raportare a incidentelor permite elevilor să folosească o „cutie a sincerității" pentru a semnala anonimizat episoade de bullying. Fiecare incident este discutat în cadrul unei echipe de sprijin formată din profesori și consilieri. Un alt element inovator a fost introducerea „orelor de dialog", unde elevii pot discuta deschis despre problemele lor.

4. Monitorizarea continuă și evaluarea eficienței

Eficiența strategiilor antibullying trebuie evaluată constant pentru a putea face ajustări acolo unde este necesar. Acest proces presupune:

- **Chestionare anonime**: Aplicarea periodică de sondaje pentru a evalua percepția elevilor asupra siguranței școlare. Rezultatele pot fi discutate în cadrul ședințelor cu părinții.
- **Feedback de la părinți și profesori**: Implicarea comunității școlare în procesul de monitorizare. Profesorii pot participa la sesiuni de feedback pentru a identifica punctele slabe și soluțiile posibile.
- **Analiza datelor** prin urmărirea tendințelor legate de incidentele raportate și a progresului realizat, utilizând instrumente digitale pentru centralizarea informațiilor.

Exemplu de bună practică: Colegiul Național „Andrei Șaguna" din Brașov utilizează o aplicație digitală prin care elevii pot oferi feedback despre siguranța școlară. Analiza datelor colectate a permis reducerea timpului de intervenție la incidentele raportate. De asemenea, colegiul organizează trimestrial sesiuni de formare pentru profesori pe tema prevenirii bullyingului.

Un mediu școlar sigur și lipsit de bullying nu este doar o aspirație, ci o necesitate fundamentală pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor. Prin aplicarea unor strategii educaționale bine gândite și prin implicarea activă a tuturor părților implicate – profesori, elevi și părinți – putem crea o școală în care toată lumea se simte respectată și protejată.

Instrumente pentru prevenirea bullyingului în clasă

PROIECT DIDACTIC

PROFESOR: Todor Ileana Cristina

DISCIPLINA: Dirigenție

TEMA: Agresivitate, Violență, Bullying

CLASA: a VII-a

DURATĂ: 50 minute

COMPETENȚA GENERALĂ

Manifestarea empatiei în raport cu diferențele individuale și de grup

COMPETENȚE SPECIFICE

1. Stimularea responsabilității față de propria persoană și față de ceilalți și a capacității de asumare a acesteia;

2. Înțelegerea conceptului de bullying, cauzele acestuia, formele și soluțiile pentru prevenirea comportamentelor agresive/violente;

3. Dezvoltarea gândirii critice;

4. Dezvoltarea încrederii în propria persoană.

STRATEGII DIDACTICE:

1. Metode și procedee: conversaţia euristică, expunerea, modelarea, explicaţia, problematizarea, studiu de caz, feed-back-ul, algoritmizarea, generalizarea

2. Forme de organizare: frontal și pe grupe

3. Evaluare: discuţii, aprecierea lucrărilor realizate, chestionare, etc.

4. Materiale necesare: flipchart ,bilețele care se lipesc, coli albe de hârtie, bandă adezivă, markere, cartonașe (verde,galben,portocaliu și roșu) ,foarfece,setul de cartonașe „barometrul violenței”, cartonașe pentru fete și băieți tipărite în culori diferite și decupate.

MOMENT ORGANIZATORIC: aranjarea clasei și asigurarea climatului socio-afectiv necesar desfășurării lecției : 2 min.

O scurtă discuție despre comentarii nepoliticoase, porecle jignitoare .

Activitatea 1: Cuvinte care rănesc :13 min.

• Elevii primesc foi care se lipesc și un pix.

• Cerem fiecărui elev să scrie comentariile abuzive și nepoliticoase sau poreclele ofensatoare pe care le-au auzit despre alți elevi pe foile care se lipesc (fără a indica nume).

• Punem banda adezivă pe podea în clasă, marcând următoarea grilă-scară:

Tachinare/glume ușoare, Glumă umilitoare, Insultă dureroasă, Insultă foarte dureroasă

• Cerem elevilor să lipească foile lor pe scară, luând în considerare cel mai adecvat loc după părerea lor. Le cerem să nu vorbească unul cu altul și să nu comenteze foile în timp ce fac acest lucru.

• Îi lăsăm pe toți să se uite mai bine la scară. Vor observa că sunt cuvinte care se repetă, de obicei plasate în poziții diferite pe scară de diferiți elevi.

Atunci când toți elevii s-au așezat la loc, îi întrebăm ce au observat la scară, în timp ce ghidăm analiza lor și discuția cu următoarele întrebări:

1. Ați observat anumite cuvinte în mai multe locuri pe scară?

2. De ce credeți că unii dintre voi au decis că un anumit cuvânt este mai puțin/nu este ofensator, în timp ce alții îl consideră dureros sau umilitor?

3. Contează modul în care cuvântul a fost utilizat sau de către cine?

4. De ce folosesc oamenii astfel de cuvinte?

5. A provoca durere altora folosind astfel de cuvinte este o formă de bullying sau nu? De ce?

6. Există cuvinte care sunt folosite doar pentru fete și alte cuvinte doar pentru băieți?

7. În care grup sau temă se află cele mai ofensatoare cuvinte?

ANUNȚAREA TEMEI : pornind de la cele prezentate de elevi vom anunța tema orei și anume : Bullyingul

Cerință:

Identificați și definiți comportamentul de bullying (roluri, tipuri, consecințe, mituri) apoi treceți informațiile pe flipchart.

ACTIVITATEA 2 : Semaforul : 12 min.

• Elevii vor lucra individual. Le arătăm cartonașele colorate și le explicăm întrebările corespunzătoare fiecărei culori. Scriem întrebările și pe o foaie de flipchart.

Verde: Ce ar trebui ceilalți (elevi sau profesori) să facă să mă simt bine și în siguranță în clasă/școală, în relațiile cu colegii mei de clasă?

Galben: Ce mă face să mă simt prost sau supărat în relațiile cu ceilalți din clasă/școală?

Portocaliu: Ce mi se pare foarte rău, ofensator și dureros în relațiile cu ceilalți din clasă/școală?

Roșu: Care mi se pare cel mai rău lucru în relațiile cu ceilalți, un „respinge” pentru mine?

• Fiecare elev ia unul sau mai multe cartonașe din fiecare culoare, scriind câte un răspuns pe un cartonaș - tot ce contează pentru ei e să se simtă în siguranță la școală. Nimeni nu este obligat să-și scrie numele pe cartonaș. Elevii primesc aproximativ 10 minute pentru această sarcină.

• Când toată lumea este gata, colectăm cartonașele și le împărțim pe culori. Citim cu voce tare și punem cartonașele pe flipchart grupate pe culori.

• Dacă un răspuns apare de mai multe ori pe aceeași culoare (ex. roșu), îl punem doar o dată. Dacă apare pe cartonașe de culori diferite (ex. unii elevi galben, alții roșu), atunci punem toate cartonașele. Discutăm diferitele percepții cu privire la siguranță și bullying.

Moment de reflecție

Concentrăm discuția pe bullying și nevoile privind siguranța

• Ce situații din școală/clasă vă imaginați atunci când vă gândiți la aceste afirmații?

• De ce aveți nevoie pentru a vă simți în siguranță? De ce aveți nevoie pentru a vă proteja

granițele?

• Cum vreți să fiți tratați de ceilalți? Și cum îi tratați pe ceilalți?

• Ce înseamnă bullying-ul pentru tine? Înseamnă bullying-ul același lucru pentru noi toți?

La final, fiecare grup va raporta rezultatele.

ACTIVITATEA 3. Barometrul violenței : 20 min.

• Prezentăm cartonașele și exercițiul, împărțim clasa în două grupuri, pe sexe (fete și băieți).

• Oferim fiecărui grup respectivul set de cartonașe, cu o afirmație scrisă cu privire la atitudine sau comportament.

• Invităm fiecare grup să:

• Pună fiecare cartonaș într-un rând, undeva de-a lungul șirului între „cel mai dureros” și „cel mai puțin dureros”.

• Asigurați o înțelegere clară a sensului cuvântului dureros – atunci când spunem că un comportament este dureros, înseamnă că acel comportament doare, este ofensator sau deranjant.

• Dacă grupul consideră un anumit comportament ca nedureros sau „deloc dureros” acesta ar trebui pus deoparte, la cartonașul „deloc dureros”. În cazul în care, conform grupului, un

anumit comportament nu apare, acesta ar trebui pus la „nu se întâmplă niciodată”, în afara șirului.

• Le arătăm elevilor cum ar trebui să pună cartonașele pe băncile pe care le-am pregătit.

• Informăm elevii că există și cartonașe necompletate, pe care ei pot scrie afirmații suplimentare și/sau comportamente pe care ei le consideră dureroase/ofensatoare/deranjante.

• Acordăm fiecărui grup 10 minute pentru a aranja barometrul violenței. Le spunem grupurilor că dacă nu sunt de acord cu locul unui anumit cartonaș, ar trebui să discute împreună și să ajungă la o decizie comună cu privire la poziția finală a cartonașului. Subliniați faptul că nu există răspunsuri corecte sau greșite, ci că părerea și perspectiva fiecărui grup este ceea ce contează în acest exercițiu.

• După 5 minute observăm grupurile pentru a vedea cum progresează și îi informăm cu privire la timpul rămas. Când grupurile sunt gata, invităm grupul fetelor să se uite la șirul băieților și vice versa.

• Adunăm grupurile la un loc și începem prezentarea barometrelor violenţei. Câte un reprezentant al fiecărui grup va citi șirul alcătuit de grupul său.

• Urmărim discuțiile: Ce ați discutat în timp ce alcătuiați șirul? Au fost momente când nu ați fost de acord? Dacă da, care au fost acestea?

• La sfârșit, scriem pe un flipchart principalele diferențe dintre barometrul fetelor și al băieților.

EVALUARE: 3min.

Se cere elevilor să răspundă la următoarele întrebări:

• Este ceva în această activitate care te-a surprins? Ce?

• Ce ați învățat din această activitate ce puteți aplica în clasa voastră și în relațiile cu colegii?

<u>Anexe</u>

FIŞA DE LUCRU

CARTONAȘE PENTRU BĂIEȚI SI CARTONAȘE PENTRU FETE

Este dureros pentru un băiat atunci când prietenul lui cel mai bun din clasă îi spune că nu îi mai este prieten.

Este dureros pentru o fată atunci când prietena ei cea mai bună din clasă îi spune că nu îi mai este prietenă.

Este dureros pentru un băiat atunci când prietenii lui îi spun că este un laș

Este dureros pentru o fată atunci când prietenele ei îi spun că este băiețoasă

Este dureros pentru un băiat atunci când colegii lui îl tachinează că este slab/nătăfleț

Este dureros pentru o fată atunci când colegele ei o tachinează că este sensibilă

Este dureros pentru un băiat atunci când prietenii lui sunt nervoși și strigă la el

Este dureros pentru o fată atunci când prietenele ei sunt nervoase și o bârfesc

Este dureros pentru un băiat atunci când prietenii lui nu au încredere în el și îl fac mincinos

Este dureros pentru o fată atunci când prietenele ei nu au încredere în ea și o fac mincinoasă

Este dureros pentru un băiat atunci când prietenul lui spune secretul său unui alt coleg

Este dureros pentru o fată atunci când prietena ei spune secretul său unei alte colege

Este dureros pentru un băiat să fie lovit de colegii săi

Este dureros pentru o fată să fie lovită de colegele sale

Este dureros pentru un băiat atunci când prietenii lui îi spun că este nebun

Este dureros pentru o fată atunci când prietenele ei îi spun că este nebună

Este dureros pentru un băiat atunci când colegii lui îi spun că este cățelușul profesorului

Este dureros pentru o fată atunci când colegele ei îi spun că este cățelușul profesorului

Bibliografie

Botiș, A., Tarău, A.(2004).Disciplinarea pozitivă sau Cum să disciplinezi fără să rănești. Editura ASCR, Cluj-Napoca.

Băban, Adriana (2001). Consiliere Educațională.Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere. Psinet, Cluj-Napoca.

Benga, O.,Băban, A.,Opre, A.(2015). Strategii de prevenție a problemelor de comportament. Editura ASCR, Cluj-Napoca.

Pânișoară, I.,O. (2006). Comunicarea Eficientă. Polirom, Iași.

Cozolino, L. (2014). Predarea bazată pe atașament. Editura Trei, București

www.edu.ro

www.salvațicopiii.ro

www.părințiicerschimbare.ro

Instrumente pentru identificarea timpurie și intervenția adecvată în cazuri de bullying

Cum procedați pentru a-i informa pe părinții unui elev-victima unei activități de bullying?

Părinții sunt contactați și informați despre fiecare situație de bullying care intră în atenția personalului școlii. Principalele persoane responsabile pentru abordarea părinților sunt profesorii de la clasă și consilierul școlar. De asemenea, părinții sunt informați direct de către copii, în special în cazurile în care copiii sunt victimele bullyingului. Uneori directorul școlii este cel care informează familia.

Părinții au dreptul să primească la timp și în volum deplin informații despre comportamentul copilului lor, acțiunile violente comise de el sau față de el și consecințele acestora, măsurile întreprinse de angajații instituției de învățământ. De aceea, dirigintele, personalul de conducere al școlii sau colegiului sunt obligați să informeze atât părinții elevului victimă a violenței, cât și părinții inițiatorului violenței despre cele întâmplate și despre strategiile instituției de învățământ privind susținerea părților implicate în conflict.

Atunci când anunță părinții despre incident, dirigintele trebuie să le propună din start un plan de acțiuni. În cazurile fără consecințe grave, instituția de învățământ poate face față de sine stătător, fără a implica părinții. Discuțiile cu părinții victimei și agresorului trebuie să aibă loc separat. Se va atrage atenție la acțiunile părților și consecințele lor, fără a încerca să se găsească vinovatul. Când se discută personalitatea victimei și agresorului, profesorul trebuie să fie cât mai calm și imparțial, să evite aprecierile negative, să descrie trăsăturile de caracter, particularitățile comportamentale și de comunicare ale elevului, să aducă exemple.

Părinților trebuie să li se pună la dispoziție o copie a notițelor despre cazul care a avut loc și măsurile întreprinse. Adoptând decizia despre informarea părinților privind cele întâmplate, trebuie ținut minte faptul că atât părinții victimei, cât și ai agresorului pot pedepsi copilul pentru fapta comisă sau pentru că nu a putut să se apere. Această reacție doar va agrava situația și va trezi o agresivitate și mai mare în comportamentul copiilor (agresorul va acționa și mai sofisticat, amenințând victima cu reglarea conturilor, dacă se va mai plânge) sau va provoca depresie și frică (victima va fi și mai demoralizată de pedeapsa primită și de conștientizarea faptului că

nimeni nu o susține și apără). Părinții victimei și autorului violenței pot veni la școală cu intenția de a clarifica singuri situația și a discuta cu copiii.

Dacă părinții nu reacționează la rugămintea dirigintelui, iar problemele de comportament ale elevului devin tot mai dese și mai intense – se adresează după ajutor psihologului școlar sau specialistului serviciului psihopedagogic, cu rugăminte de a efectua analiza psihologică a elevului și a elabora planul de intervenție.

Principalul mesaj pentru părinți este că violența și intimidarea nu sunt tolerate în instituția de învățământ; profesorul, psihologul, pedagogul social sunt gata să ofere ajutor tuturor părților implicate în conflict; părinții pot ajuta copilul să-și schimbe comportamentul; dacă violența nu încetează, instituția de învățământ va fi nevoită să aplice măsuri educative și disciplinare față de agresor.

Ce trebuie să facă un copil care este agresat de colegul/colegii lui?

Într-o școală unde există politică de bună purtare și antibullying este nevoie să se discute cu copiii de la început de an despre următoarele:

-ce să facă dacă au loc incidente de bullying;

-cum să încerce să oprească bullying-ul;

-ce se va întâmpla dacă se descoperă că cineva îi agresează pe ceilalți.

Cel mai important lucru pe care copiii ar trebui să îl țtie când are loc un incident de bullying este că trebuie să spună unui adult despre ce s-a întâmplat.

Adultul respectiv poate fi dirigintele, profesorul, bibliotecarul, un adult din școala în care ei au încredere.

Dacă persoana aleasă nu îl ascultă, copilul ar trebui să se adreseze unui alt adult.

Nu trebuie să renunțe la transmiterea informației, deoarece lucrurile s-ar putea înrăutăți.

Dacă adulții sunt foarte ocupati, copilul îi poate întreba cand ar avea timp să stea de vorbă cu el.

Copilul trebuie să se îndepărteze de orice situație periculoasă și să caute ajutor.

Cum să se manifeste pentru a opri bullying-ul

Copiii îi pot include în jocurile, prânzurile, pauzele sau discuțiile lor pe cei agresați.

Nu ar trebui să râdă sau să se alăture agresorilor atunci când cineva este supus bullying-ului.

Copiii ar trebui să-și exprime cu voce tare dezaprobarea față de ceea ce se întâmplă și trebuie să înștiințeze un adult când văd că cineva este agresat.

Învăţaţi copilul prin joc de rol ce să îşi spună în situaţia respectivă sau să o privească diferit. Copilul poate să îşi spună: „chiar dacă nu îmi place cum mă porecleşte pot să fac faţă acestei situaţii "; poate să îşi pună o întrebare care să verifice valoarea de adevăr a celor spuse pe seama sa: „este adevărat ce spune … despre mine?" (de cele mai multe ori se dovedeşte că nu); poate să se gândească la calităţile sale care contravin remarcilor negative făcute la adresa sa. Ignorarea copilului care tachinează - să se comporte ca şi cum celălalt este invizibil şi să acţioneze ca şi cum nimic nu s-a întâmplat. (Manifestarea furiei sau izbucnirea în plâns adesea accelerează comportamentele de tachinare). Ignorarea NU este o metodă bună în situaţii în care cineva tachinează de foarte mult timp şi foloseşte comportamente de bullying cu scopul de a-l intimida). Dacă este posibil, este recomandat să plece din situaţie.

Transmiterea de mesaje la persoana I - acest tip de mesaj asertiv este o metodă bună de exprimare a propriilor emoţii: „Sunt trist/nu-mi place când faci glume pe seama ochelarilor mei, aş prefera să încetezi". Exersarea acestei tehnici presupune stabilirea contactul vizual şi folosirea unei ton ferm. Această tehnică funcţionează când este folosită într-un cadru controlat, în care există un adult, există nişte reguli, etc. (cum ar fi în clasă, la şcoală). Folosirea ei în recreaţie sau în curtea şcolii poate să ducă la agravarea situaţiei (copilul care tachinează face şi mai rău deoarece a observat că ceea ce face el, produce o emoţie sau a obţinut ceea ce şi-a dorit).

Răspunsul paradoxal. Această tehnică învaţă copilul cum să-şi schimbe modul în care vede sau înţelege cuvintele pe care celălalt le spune la adresa sa. Astfel, el poate să schimbe cuvintele de tachinare în complimente. De exemplu, un copil face glume pe seama sa că poartă ochelari şi spune „aragaz cu 4 ochi". În această situaţie, poate să răspundă politicos: „Mulţumesc că ai remarcat că am ochelari!" (copilul care a făcut remarca nepotrivită este de regulă confuz când nu primeşte reacţia obişnuită de furie sau de frustrare). Un alt tip de răspuns paradoxal este exprimarea acordului faţă de aspectele la care se referă cel ce tachinează. De exemplu, răspunsul adecvat la adresa unui copil care tachinează şi spune „Ai aşa de mulţi pistrui!" ar putea fi „Este adevărat, am o mulţime de pistrui!". Acordul cu aspectele semnalate elimină dorinţa de a ţine ascuns pistruii, lasă agresorul fără replică deoarece conflictul este blocat.

Răspunsul cu un compliment este un alt tip de reacţie care descurajează tachinarea. De exemplu, dacă cineva râde de modul în care copilul aleargă, acesta ar putea răspunde cu un

compliment „Tu eşti un bun alergător!”. Umorul este un alt tip eficient de reacţie deoarece este total diferit de răspunsul aşteptat şi subliniază faptul că nu există un punct vulnerabil care să fi fost atins. În plus, râsul poate să schimbe o situaţie cu potenţial de rănire, într-una comică.

Pentru situaţiile în care comportamentul de bullying se menţine şi nimic nu pare să funcţioneze, copiii au nevoie să solicite ajutorul unui adult: Primul pas în reducerea comportamentelor de bullying este să le recunoaştem şi să facem ceva pentru stoparea lor (ex. să semnaleze prietenilor, cadrelor didactice, părinţilor atunci când nu ştiu sau nu reuşesc să facă faţă singuri).

Bibliografie:

https://www.youtube.com/watch?v=7oKjW1OIjuw&t=1s

Medierea situațiilor conflictuale

Profesor învățământ primar Trești̦nă Daniela
Școala Gimnazială Nr. 38 „Dimitrie Cantemir” Constanța

1. Descrierea conflictului

Ana și Alina sunt colege de bancă și bune prietene. Ambele erau apreciate de colegi ca niște eleve foarte bune și se bucurau de atenția și simpatia acestora. Alina a obținut la testul de evaluare inițială un calificativ mai bun decât colega sa. Din acel moment comportamentul Anei s-a schimbat, iar fiecare rezultat mai bun obținut de cealaltă fată o făcea mai răutăcioasă. A început să îi vorbească urât, să o pârască frecvent doamnei învățătoare de anumite lucruri care nu se întâmplau (ex. ,,mă împinge, mi-a luat stiloul fără să-mi ceară voie, mi-a pătat caietul, mi-a vorbit urât, copiază….), să o bruscheze. Alina a încercat permanent să se dezvinovățească față de acuzele ce i se aduceau, ba chiar să o ajute pe Ana la teste, dar fără sorți de izbândă.

2. Identificarea problemei

Ana își schimbă atitudinea față de Alina pentru că aceasta obține rezultate mai bune. Comportamentul ei devine răutăcios, agresiv.

3. Părțile implicate

Părțile implicate sunt Ana și Alina.

4. Puncte de vedere ale părților

Alina se pregătește permanent pentru sarcinile școlare, este foarte receptivă, tratează cu seriozitate fiecare activitate la care participă, de aici și rezultatele școlare foarte bune. Ea nu dorește ca acestea să afecteze relația ei de prietenie cu Ana.

Ana intră în competiție permanentă cu aceasta, deși nu depune același efort. Faptul că Alina obține rezultate mai bune o transformă într-un copil răutăcios, gata permanent să-și scuze eșecurile prin acuzarea altora. Frustrarea Anei este accentuată și de atitudinea părinților ei, care îi reproșează de fiecare dată că nu poate fi la fel de bună ca și colega ei.

5. Harta conflictului

Alina

NEVOI	TEMERI
- să răspundă permanent sarcinilor școlare; - să obțină rezultate bune; - să aibă o relație frumoasă cu colega ei; - să-și dovedească nevinovăția față de acuzele Anei;	- posibilitatea de a-și schimba colegii și chiar doamna învățătoare părerea despre ea; - pierderea simpatiei colegilor; - izolare în cadrul colectivului

Ana

NEVOI	TEMERI
- să obțină rezultate mai bune decât prietena sa; - să fie apreciată de colegi ; - să aibă o relație frumoasă cu colega ei; - dorința de a fi mereu în centrul atenției;	- frustrare, teama de a nu fi apreciată de colegi; - frica de a nu fi certată de părinți care erau permanent interesați de rezultatele Alinei; - posibilitatea de a-și pierde credibilitatea, poziția în clasă;

6. Declarația mediatorului

Bună ziua!

Mă numesc ..... și sunt astăzi în fața dumneavoastră pentru a vă ajuta să rezolvați problema pentru care m-ați solicitat. Faptul că vă aflați astăzi aici, reprezintă acceptul și dorința dumnevoastră de a participa benevol la această ședință de mediere.

Vreau să vă mulțumesc că ați apelat la mine și să vă aduc la cunoștință câteva reguli pe care ar trebui să le respectați pe parcursul acestei întâlniri. Vă informez că

toate informaţiile vor fi confidenţiale, iar atitudinea mea va fi una corectă şi obiectivă deoarece nu cunosc nicio parte implicată în conflict.

Pentru o bună înțelegere a părților, vă rog să ascultați fără a întrerupe persoana care vorbește, să folosiți un limbaj civilizat, să vă abțineți de la gesturi nepotrivite și reacții violente.

Vă precizez că timpul afectat acestei întâlniri este de 60 minute și vă rog să-l fructificăm la maxim, pentru a găsi împreună soluţia optimă la problema dumneavoastră.

„Fii inteligent, nu violent!”

Prof. Trușcă Elisabeta
Școala Profesională Specială pentru Deficienți de Vedere

Bullying-ul în școli, urmat de absenteism şi abandon, a devenit un fenomen îngrijorător care conduce către comportamente antisociale şi de izolare. Un exemplu de bune practici îl constituie parteneriatul Școală – Biserică, care împreună îşi propun să prevină aceste acte şi să le combată atunci când se impune.

Discuțiile cu tinerii au un rol important în conştientizarea asupra consecinţelor bullying-ului, iar efectele sunt din păcate dure.

Astfel, Biserica şi Școala în calitate de parteneri ai procesului de educație vin în întâmpinarea acestor fenomene şi încearcă să le amelioreze şi să le elimine. Prin pilde şi dialogul întotdeauna deschis cu tinerii, cele două instituții partenere pot deveni o ancoră şi un element de încredere pentru fiecare tânăr care trece printr-o situație dificilă. Bazată pe încredere, apropierea elevilor va deveni un proces natural care îi va ajuta să găsească cele mai bune soluții şi să se redescopere pe ei pentru a nu avea derapaje.

În urma acestor demersuri, copiii conştientizează pericolul la care sunt expuşi – faptul că bullying-ul este un fenomen tot mai prezent care poate fi înlăturat prin încredere în profesori, cosilieri şcolari, autorități, familie şi prieteni. Vorbind deschis despre aceste probleme, se pot găsi soluții eficiente, care să împiedice amploarea unor situații neplăcute.

Scopul colaborării celor două instituții este cunoaşterea şi respectarea normelor morale şi sociale şi de conduită în societate.

Ca obiective, s-au propus cunoaşterea unor pilde cu însemnătate creştină, utilizarea unui limbaj adecvat cu normele sociale, cultivarea comportamentelor moral-religioase (fapte bune, iubirea față de aproapele, cinstea, generozitatea, ajutorarea celor nevoiaşi).

Etapele demersului sunt stabilirea contactului între cele două unități, întâlniri de lucru periodice, urmate de discuții şi dezbateri.

Totodată, prioritatea celor două instituții este ca tinerii să îşi fixeze ideea de apartenență la un grup, unde pot găsi mereu înțelegere, încurajare şi susținere.

Grupurile țintă au fost elevii unei școli din mediul urban, împreună cu copiii dintr-o parohie rurală. Aceştia au interacționat și au dezbătut problemele legate de violența din școli și societate, fiecare din propria perspectivă.

După expunerea situațiilor la care au fost martori, au încercat să pună bazele unei strategii prin care să poată interveni și preveni astfel de evenimente.

Nu în ultimul rând, aceste întâlniri au generat prietenii între copii, care au depășit barierele sociale. Apropierea de vârstă a fost un factor benefic pentru a-și spori încrederea și a se baza unii pe alții când întâmpină greutăți.

Proiectul pentru prevenirea bullying-ului s-a realizat prin dezbateri, proiecții de filme, vizite la Biserică, lecturi și acțiuni caritabile.

- **Exemple de bune practici -**

Prof ed timpurie: Tudorică Corina Sabina
Grădinița cu PP Perluțele Mării - Constanța

Activitate :

Preșcolarii au participat la activitatea **„Detectivii emoțiilor”,** menită să îi ajute să recunoască și să înțeleagă emoțiile. Copiii au analizat imaginile și au identificat emoțiile personajelor, precum bucuria, tristețea, frica sau furia.

Activitate :

Copiii au participat la activitatea **„Ursulețiirelaxați”.** Fiecare copil a primit câte un ursuleț de pluș și a învățat să îi facă un masaj blând, folosind mișcări simple și delicate, ghidate de educatoare. Activitatea a fost însoțită de o discuție despre importanța gesturilor prietenoase și a grijii față de ceilalți.

Activitate :

Copiii au participat la activitatea **„Ursulețul meu prieten”.** Fiecare copil a primit un ursuleț de pluș și, pentru a-l cunoaște mai bine, l-a desenat într-un cadru creativ. Copiii au fost încurajați să își imagineze o poveste despre ursulețul lor – cum îl cheamă, ce îi place să facă și cum arată lumea în care trăiește.

Activitate: – **„Prietenosul”**

Copiii au făcut cunoștință cu ursulețiiprietenoși, iar apoi le-au făcut cunoștință între ei, pentru a se împrieteni. Astfel, încercăm să promovăm socializarea, cooperarea și colaborarea între ei, precum și legarea unor relații de prieteni și colegialitate. De asemenea, s-au gândit la un nume pentru ursulețul lor pentru a-l putea prezenta colectivului.

Activitate :– **„E loc pentru toți”**

În cadrul acestei activități, copiii au fost puși în situația de a observa un grup de copilași, precum și modul în care par să se simtă.
Copiii au sus care dintre copilași par a fi cei mai buni prieteni, am discutat dacă ei au un prieten bun. Totodată, copiii au observat că unii dintre ei par triști, iar apoi am vorbit despre câteva motive pentru care s-ar putea simți astfel.
Un alt aspect punctat a fost diversitatea prezentată în imagine, copiii arătând personajul în care se regăsesc

LICEUL TEHNOLOGIC SPECIAL DROBETA
PROFESOR TULIGĂ GHIȚĂ MARCELA

STRATEGII EDUCAȚIONALE PENTRU UN MEDIU ȘCOLAR SIGUR ȘI FĂRĂ BULLYING:

SIGURANȚA ÎN ȘCOLI

Hai să ne cunoaștem!

Ce este violența școlară?

Violența în şcoală cuprinde orice formă de manifestare a unor comportamente precum:

-***violență verbală*** (poreclire, tachinare, amenințare);

-***violență fizică***;

-***violență psihologică;***

-*comportamente care intră sub incidența legii* (viol, consum / comercializare de droguri, furt);

-*ofensă adusă statutului / autorității cadrului didactic*;

-alte tipuri de *comportament deviant* în relație cu şcoala.

Violenţă psihologică - bullying

Acest tip de violență psihologică se poate manifesta prin **acţiunea** sau **seria de acţiuni fizice**, **verbale**, **relaţionale** şi/sau **cibernetice**, într-un *context social dificil de evitat, săvârşite cu intenţie*, care implică un *dezechilibru de putere*, au drept consecinţă *atingerea demnităţii* ori *crearea unei atmosfere de intimidare*, *ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare,* îndreptate împotriva unei persoane sau a unui grup de persoane şi vizează aspecte de *discriminare* şi *excludere socială*, care pot fi legate de apartenenţa la o anumită rasă, naţionalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile personale.

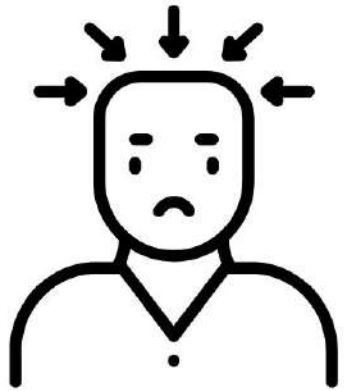

Să analizăm următorul caz:

N.A.: “Am lucrat la o prezentare cu o colegă, care în mod constant mă facea să mă simt prost. Se lua de mine, de hainele mele și îmi punea porecle. Într-o zi m-a tras de păr.
Într-o pauză era singură si **am decis să-i spun** cât de mult mă afectează comportamentul ei. Nu am devenit prietene, dar lucrurile s-au îmbunătățit între noi.”

Violența, explicată din punct de vedere psihologic

Anumite ipoteze din literatura de specialitate cu privire la **violență** susțin faptul că persoanele care au fost abuzate în copilărie, la vârsta adultă îi vor abuza pe alții.

Este posibil ca apariția unui singur eveniment traumatic care afectează *sentimentul de siguranță* al victimei să activeze, drept consecință, un ”modul de supraviețuire” (Greenwald, 2002) .

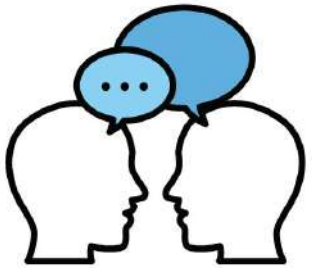

Agresivitatea

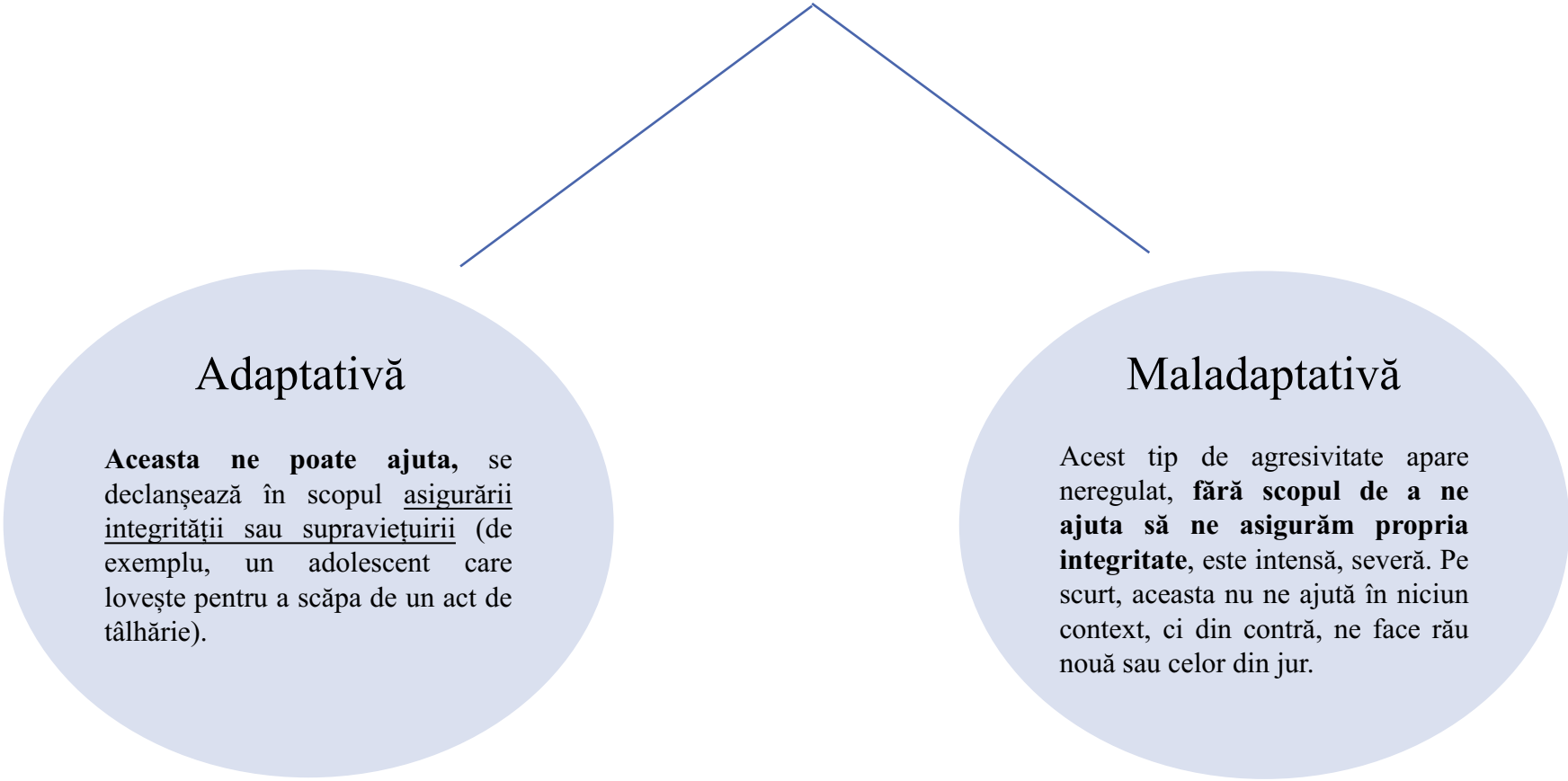

ATENȚIE!

Am oferit, mai sus, în cazul agresivității adaptative, exemplul unui adolescent care se apără de tâlhărie. Este important să avem întotdeauna în vedere faptul că *este în legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a înlătura un atac material, direct, imediat și injust, care pune în pericol persoana sa, a altuia, drepturile acestora sau un interes general, dacă* ***apărarea este proporțională cu gravitatea atacului***.

Portul de armă... **în școală?!**

Atunci când auzim de situații care au implicat arme sau obiecte periculoase, nu ne gândim la cazuri ce pot apărea în incinta sau zona adiacentă a unităților de învățământ, însă, printre formele de violență înregistrate în școli au fost sesizate și acte ce presupuneau săvârșirea infracțiunii de **Portul sau folosirea fără drept de obiecte periculoase.**

În ultima vreme, au fost raportate creșteri în ceea ce privește numărul acestor cazuri, intesificându-se, astfel, nevoia de informare cu privire la cauzele și consecințele acestui fenomen.

Conform *Codului Penal*...

Art. 15.

(1) Infracțiunea este fapta prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o.

(2) Infracțiunea este singurul temei al răspunderii penale.

Răspunderea penală a minorilor

❖ **Limitele răspunderii penale ale minorului** (art. 113 C.P.):

(1) până la 14 ani nu răspunde penal;
(2) între 14 şi 16 ani răspunde penal, dacă se dovedeşte că a săvârşit fapta cu **discernământ;**
(3) după 16 ani răspunde penal potrivit legii.

Conform *Codului Penal...*

Art. 372. Portul sau folosirea fara drept de obiecte periculoase

(1) Fapta de a purta fără drept, la adunări publice, manifestări cultural-sportive, în locuri special amenajate și autorizate pentru distracție ori agrement sau în mijloace de transport în comun:

a) cuțitul, pumnalul, boxul sau alte asemenea obiecte fabricate sau confecționate anume pentru tăiere, înțepare sau lovire;
b) arme neletale care nu sunt supuse autorizării ori dispozitive pentru șocuri electrice;
c) substanțe iritant–lacrimogene sau cu efect paralizant se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Folosirea, fără drept, la adunări publice, manifestări cultural – sportive, în locuri de distracție ori agrement sau în mijloace de transport în comun a obiectelor sau substanțelor prevăzute în alin. (1) se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.

(3) Portul, fără drept, al obiectelor sau substanțelor prevăzute în alin. (1) în sediul autorităților publice, **instituțiilor publice** sau al altor persoane juridice de interes public ori in spațiile rezervate desfășurării procesului electoral se pedepseste cu închisoare de la 1 la 3 ani sau cu amendă.

Sa analizăm următorul caz:

A.R. are 14 ani, este elev în clasa a VIII-a la un colegiu național din Municipiul București. Într-o zi, când se pregătea să plece către școală, observă pe măsuța din living un briceag pe care îl folosea tatăl lui pentru a desface ambalajele coletelor care veneau prin poștă. Fără să stea prea mult pe gânduri, ridică briceagul și îl bagă în buzunar, apoi pleacă în grabă.

Nu are intenția de a-l folosi în vreun sens anume, însă auzise de câteva zile că, în zona în care este amplasată școala, fuseseră câteva cazuri de furt din mașinile parcate în proximitate și s-a gândit că, în situația în care întâlnește vreun infractor care să încerce să îi facă vreun rău, briceagul îl poate speria. Faptul că îl deținea asupra lui îi conferea, practic, un sentiment de siguranță.

Câteva ore mai târziu, la finalul orelor de curs, în curtea școlii, A.R. îl întâlnește pe B.A., în vârstă de 17 ani, elev în clasa a X-a, și se iscă un conflict spontan pe tema unui meci de baschet. B.A., fiind cunoscut drept un elev cu tendințe agresive, ridică pumnul amenințător către A.R., moment în care acesta, cu intenția de a-l intimida, îi arată briceagul. B.A. reacționează imediat și îi sustrage acestuia briceagul din mână, întorcându-l cu vârful către A.R. și provocându-i acestuia o plagă superficială la nivelul mâinii drepte. Conflictul este rapid aplanat de către profesorul de serviciu și de alte câteva cadre didactice care au sesizat ce se întâmplă. În câteva momente, sosesc la fața locului un echipaj de poliție și unul de ambulanță. Lui A.R. i se acordă îngrijiri medicale, iar apoi ambii minori se prezintă la secția de poliție pentru a oferi declarații.

Amândoi elevii vor răspunde penal pentru infracțiunile săvârșite.

Ce infracțiuni putem identifica în cazul de mai sus?

Ce tipuri de pedepse credeți că se pot aplica în situațiile celor doi minori?

De ce credeți că va răspunde penal și A.R., din moment ce are doar 14 ani?

Ce concluzie putem extrage din cele întâmplate?

Vă mulțumim pentru atenție!

Bibliografie:

Codul Penal și Codul de Procedură Penală, 2022, Ediția a 23-a revizuită, îngrijită de prof. univ. dr. Dan Lupașcu, București: Universul Juridic

Greenwald, A. G., Banaji, M. R., Rudman, L. A., Farnham, S. D., Nosek, B. A., & Mellott, D. S. (2002). A unified theory of implicit attitudes, stereotypes, self – esteem, and self – concept. *Psychological review, 109* (1), 3.

Mihaiu, S., 2021, *Criminalitatea violentă: semnificaţii şi implicaţii sociale*, București: Editura Pro Universitaria

"PREVENIREA BULLYINGULUI: Metode și Tehnici de Intervenție"

Exemple de bune practici

MOTIVAȚIA SPRIJINĂ EDUCAȚIA

Prof.dr. Alina Elena Turcescu

Colegiul Național ”Ion C. Brătianu”, Pitești

În calitate de profesor, am inițiat și derulat câțiva ani la rând un proiect denumit ”Zeci de motive să nu abandonezi școala”, proiect în care colegiul în care predau a fost partener, pe rând, cu diverse școli și licee care se aflau în situația foarte vulnerabilă de risc major ca un procent ridicat dintre elevi să abandoneze școala în următorii ani. Elevii colegiului „Ion C. Brătianu”, participanți în proiect, în medie 100 de elevi în fiecare an, scriau scrisori motivaționale către elevii școlilor vulnerabile, scrisori adresate personal, cu nume și prenume fiecăruia dintre elevii aflați în risc de abandon școlar, scrisori în care elevii aduceau argumente de ordin social, intelectual, emoțional, financiar etc. pentru care destinatarii nu trebuie să abandoneze școala. Uneori s-au legat chiar prietenii între ei ca urmare a acestor scrisori.

De ce astfel de abordare este, alături de toate celelalte beneficii directe evidente, și o formă de prevenție a bullyingului, voi încerca să detaliez în continuare.

Acest proiect conduce la crearea unui mediu de susținere și empatie. Scrierea scrisorilor implică un proces de introspecție și înțelegere a dificultăților cu care colegii se confruntă. Elevii care compun mesajele motivaționale își imaginează situațiile colegilor lor și încearcă să ofere sprijin emoțional. Astfel, acest exercițiu îi învață pe elevi să fie mai atenți la nevoile altora și să-și dezvolte abilitatea de a empatiza, ceea ce ajută la reducerea atitudinilor negative, cum ar fi judecarea sau excluderea.

Scrierea scrisorilor și expedierea lor sprijină întărirea valorilor pozitive și a solidarității. Proiectul promovează un set de valori care descurajează competiția toxică, hărțuirea sau excluderea, favorizând în schimb cooperarea și sprijinul reciproc. Elevii care participă la astfel de inițiative învață să privească vulnerabilitatea colegilor ca pe o oportunitate de a oferi ajutor, în loc de a exploata acea vulnerabilitate. Astfel, valorile promovate devin norme în comunitatea școlară.

Comunicarea realizată prin intermediul scrisorilor și, uneori, și după citirea scrisorilor, abordează și reducerea izolării sociale. Elevii aflați în risc de abandon școlar sunt deseori marginalizați din cauza situației lor financiare, a rezultatelor slabe sau a altor probleme. Acest proiect creează un canal de comunicare care le transmite faptul că nu sunt singuri și că ceilalți îi susțin. Primirea scrisorilor motivaționale poate crește stima de sine a elevilor vulnerabili și îi poate ajuta să se simtă mai conectați la comunitate, reducând riscul de izolare care îi poate face ținte ușoare pentru bullying. Profesorii din școlile vulnerabile implicați în proiect au povestit cum, uneori, elevii destinatari erau atât de impactați emoțional pozitiv încât începeau să plângă atunci când citeau scrisorile.

În mod implicit și consecvent, acest dialog generat de scrisori dezvoltă promovarea comunicării și rezolvării pașnice a conflictelor. Elevii învață să-și exprime gândurile și emoțiile în mod constructiv prin scrisori. Acest proces poate fi o lecție indirectă despre cum să abordeze diferitele situații conflictuale într-un mod calm și pozitiv. Practicarea unei astfel de comunicări poate contribui la diminuarea tensiunilor între elevi și la reducerea comportamentelor agresive.

Un alt beneficiu cu rol de a reduce comportamente tip bullying este crearea unui sentiment de apartenență. Implicarea tuturor elevilor într-un proiect comun creează un sentiment de coeziune în cadrul grupului. Cei care se simt parte dintr-o comunitate unită sunt mai puțin predispuși să inițieze acte de bullying sau să susțină astfel de comportamente. Elevii care primesc scrisori motivaționale simt că fac parte dintr-un grup care le dorește binele, ceea ce poate contribui la creșterea motivației lor de a rămâne la școală și de a nu cădea victime de bullying sau să devină agresori.

Un alt aspect foarte important este că permite oferirea unui model de comportament proactiv. Este binecunoscut ce rol major are modelul în construirea unui caracter pozitiv. Elevii care participă activ la scrierea scrisorilor devin exemple de comportament pozitiv, demonstrând cum își pot folosi energia și creativitatea pentru a aduce un impact benefic asupra colegilor lor. Acești elevi pot inspira alte persoane să se implice în activități similare sau să adopte atitudini de sprijin, reducând astfel riscul de comportamente negative, inclusiv bullyingul.

Toate aceste aspecte menționate funcționează împreună pentru a transforma atmosfera școlară într-una mai prietenoasă, bazată pe sprijin reciproc și incluziune. Pe lângă prevenirea abandonului școlar, proiectul creează un mediu în care bullyingul devine mai puțin probabil, datorită unei culturi de empatie și solidaritate, iar aceasta aduce beneficii atât elevilor vulnerabili, cât și întregii comunități școlare.

Practici bune de activități antibullying

Prof. Înv. Preșc. Ungur Liliana Maria

G.P.P. NR. 54- struct. G.P.P. NR. 42, Oradea

În grupa pe care o manageriez, grupa mare, am realizat numeroase activități de cunoaștere, dezvoltare a spiritului de echipa, a empatiei, cultivând prietenia și acceptarea. Dintre aceste activități voi aminti câteva în continuare.

Cercul prieteniei

Copiii se așează în cerc și își împărtășesc trăiri pozitive despre prieteni. Acest joc dezvoltă empatia, dorința de a ajuta, promovând un climat de sprijin și acceptare.

În timpul jocului Cercul prieteniei, copiii au fost încântați, văzându-se bucuria de a împărtăși trăiri pozitive și de a celebra prietenia; mi-am dat seama de acest aspect când au fost ascultați și au simțit că opiniile lor contează.

Pe parcursul jocului, copiii au fost conectați, au avut o legătură mai strânsă unii cu ceilalți, datorită discuțiilor despre calitățile pozitive ale prietenilor.

Motivația de a continua să sprijine și să ajute colegii, știind că pot face diferența, a conturat foarte bine sentimentul de încredere.

Aceste sentimente ajută la consolidarea unui mediu prietenos și susținător.

Jocul întrebărilor

Fiecare copil scrie întrebări legate de bullying pe bilețele, urmând ca bilețelele să fie amestecate și extrase aleatoriu, iar copiii discută răspunsurile.

În timpul jocului întrebărilor, copiii au simțit în mare parte curiozitate, având in vedere întrebările ce le stârnesc interesul și îi fac să își dorească să afle mai multe despre experiențele altora, dar si deschidere; oportunitatea de a împărtăși și asculta fără frică de judecată îi ajută să fie mai sinceri și să se deschidă.

Înțelegerea a jucat un rol foarte important pe înteaga perioada a jocului, discutând despre bullying, pot dezvolta o mai bună înțelegere a efectelor sale asupra colegilor lor. Responsabilitatea, elevii realizează că fiecare are un rol în prevenirea bullying-ului și pot simți o dorință de a acționa pozitiv.

Sprijinul a fost sentimentul ce i-a cuprins pe toți, realizând faptul că nu sunt singuri în experiențele lor și că au colegii aproape. Aceste emoții contribuie la dezvoltarea unui climat de încredere și sprijin între copii.

Fetița șifonată

Pe o foaie de hârtie, copiii au trasat conturul unei persoane cu întreg corpul, apoi au fost rugați să își imagineze că acea fetiță se simte izolată de restul grupului. Am purtat discuții despre emoțiile și sentimentele unui copil aflat în această situație. În fața clasei, câțiva copii au jucat rolul acesteia folosind o mimică potrivită. Ultimul copil a arătat clasei fișa desenată de el și a fost îndrumat să sugereze starea sufletească mototolind fișa, apoi, aceasta a fost afișată la tablă.

În continuare, pe silueta unui alt desen ce reprezenta un copil, au fost scrise îndemnuri pozitive. Elevii au primit sarcina de a desena în culori vii felul în care se simte un copil fericit, înconjurat de prieteni; această fișă a fost afișata de asemenea lângă cealaltă, la tablă.

La finalul activității au fost comparate cele doua stări punându-se accent pe importanța unității de grup.

Școala prietenoasă-un program de prevenire a violenței în școli

Prof.Vădean Cristina ,Școala Gimnazială I.C.Lăzărescu

Grup țintă:

- Elevi: În special cei din ciclul primar și gimnazial, care sunt mai vulnerabili la bullying și alte forme de violență.
- Profesori: Ca facilitatori ai procesului educațional și modele de comportament pentru elevi.
- Părinți: Ca parteneri ai școlii în educația copiilor și în crearea unui mediu sigur.

Beneficiari:

- Elevi: Vor beneficia de un mediu școlar mai sigur și mai prietenos, vor învăța să gestioneze conflictele în mod pașnic și își vor dezvolta abilități sociale și emoționale.
- Profesori: Vor fi mai bine pregătiți să identifice și să gestioneze situațiile de violență, să creeze un climat pozitiv în clasă și să colaboreze cu părinții.
- Școala: Va avea un climat mai bun, o rată mai scăzută a absenteismului și a abandonului școlar, precum și o imagine mai bună în comunitate.
- Comunitatea: Va beneficia de o generație mai bine pregătită pentru viață, cu abilități sociale și emoționale dezvoltate.

Obiective urmărite:

- Reducerea semnificativă a incidentelor de violență în școală.
- Creșterea nivelului de conștientizare a elevilor, profesorilor și părinților cu privire la diferitele forme de violență și consecințele acestora.
- Dezvoltarea abilităților de comunicare, rezolvare a conflictelor și empatie la elevi.
- Îmbunătățirea relațiilor dintre elevi, profesori și părinți.
- Crearea unui climat de încredere și respect în școală.

Indicatori de performanță:

- Scăderea numărului de incidente de violență raportate.
- Creșterea numărului de elevi care participă la activitățile programului.
- Îmbunătățirea climatului general în școală, evaluată prin chestionare.
- Creșterea nivelului de cunoștințe al elevilor, profesorilor și părinților cu privire la prevenirea violenței, evaluat prin teste sau chestionare.
- Feedback pozitiv din partea elevilor, profesorilor și părinților cu privire la program.

Evaluarea și implicarea părinților într-un program de prevenire a violenței în școli

Atunci când vorbim despre succesul unui program de prevenire a violenței în școli, atât evaluarea, cât și implicarea părinților sunt esențiale. Acestea se completează reciproc și oferă o imagine completă asupra impactului programului și a măsurilor necesare pentru îmbunătățire.

Evaluarea programului

Evaluarea este un proces sistematic de măsurare a eficienței unui program. În cazul unui program de prevenire a violenței în școli, evaluarea poate fi:

- Cantitativă: Măsurarea indicilor precum numărul de incidente de violență, absențele, notele elevilor, etc., înainte și după implementarea programului.
- Calitativă: Obținerea de feedback de la elevi, profesori, părinți și personal administrativ prin chestionare, interviuri sau focus grupuri.
- De proces: Evaluarea modului în care programul este implementat, dacă activitățile se desfășoară conform planificării și dacă resursele sunt utilizate eficient.
- De impact: Evaluarea schimbărilor pe termen lung în atitudinile, comportamentele și cunoștințele participanților.

Indicatori cheie de evaluare:

- Schimbări în percepțiile elevilor: Atitudinea față de violență, încrederea în sine, relațiile cu colegii.
- Modificări în comportamentul elevilor: Reducerea incidentelor de violență, îmbunătățirea climatului în clasă.
- Satisfacția profesorilor și părinților: Nivelul de implicare, percepția asupra eficienței programului.
- Impact asupra climatului școlar: Atmosfera generală în școală, nivelul de cooperare între diferitele categorii de personal.

Implicarea părinților

Părinții sunt parteneri esențiali în prevenirea violenței în școli. Implicarea lor poate lua diverse forme:

- Participare la întâlniri și ateliere: Informarea despre program, discutarea strategiilor de prevenire, schimbul de experiențe.
- Colaborare cu școala: Sprijinirea activităților programului, voluntariat.
- Comunicare regulată cu copiii: Discuții despre ceea ce se întâmplă la școală, ascultarea preocupărilor și oferirea de sprijin.
- Modelare a comportamentelor pozitive: Arătarea copiilor cum să rezolve conflictele în mod pașnic și cum să trateze pe ceilalți cu respect.

Beneficiile implicării părinților:

- Îmbunătățirea comunicării între școală și familie.
- Creșterea sentimentului de responsabilitate al părinților.
- Consolidarea relației părinte-copil.
- Îmbunătățirea rezultatelor programului.

Legătura dintre evaluare și implicarea părinților

Evaluarea poate oferi informații valoroase despre cum poate fi îmbunătățită implicarea părinților în program. De exemplu, dacă evaluarea arată că părinții nu sunt suficient de informați despre program, se pot organiza mai multe întâlniri sau se pot crea materiale informative mai accesibile.

În concluzie, atât evaluarea, cât și implicarea părinților sunt esențiale pentru succesul unui program de prevenire a violenței în școli. Prin evaluare, putem măsura eficiența programului și identifica aspectele care necesită îmbunătățire. Prin implicarea părinților, putem crea un mediu de învățare mai sigur și mai favorabil pentru toți copiii.

Bibliografie

Abuzul si neglijarea copilului, Salvați Copiii, București, 2013
Agabrian Mircea, Analiza de conținut, Editura Polirom, București, 2006;
Chelcea Septimiu, Metodologia cercetării sociologice – Metode cantitative și calitative (ediția a 2-a), Ed. Economică,București, 2004.

Activități practice pentru prevenirea și reducerea bullyingului în școală

Prof. Gabriel Vancea

Fenomenul bullyingului a existat în diverse forme de-a lungul istoriei, însă a început să fie studiat și conceptualizat în mod formal abia în secolul al XX-lea. Termenul „bullying" a început să fie utilizat sistematic în literatura științifică în anii 1970, datorită cercetătorului norvegian Dan Olweus, considerat pionierul studiului modern al acestui fenomen.

Bullyingul reprezintă o problemă complexă, cu impact profund asupra sănătății emoționale și psihologice a elevilor. Studii recente subliniază că bullyingul afectează nu doar victimele, ci și agresorii, martorii și, indirect, întregul mediu educațional. Profesorii joacă un rol esențial în prevenirea și gestionarea acestui fenomen, iar abordările eficiente îmbină înțelegerea mecanismelor psihologice ale bullyingului cu implementarea unor strategii practice la clasă.

Exemple de activități practice pentru prevenirea și reducerea bullyingului în școală

1. *Ateliere de educație socio-emoțională*: organizarea de sesiuni interactive în care elevii să învețe despre empatie, gestionarea emoțiilor și rezolvarea pașnică a conflictelor. Exemple de activități includ jocuri de rol sau scenarii despre cum să reacționeze ca martori ai bullyingului.

2. *Jocuri de rol „Schimbă perspectiva"*: elevii joacă roluri de victimă, agresor și martor, urmând să discute ulterior despre emoțiile trăite. Acest tip de activitate îi ajută să înțeleagă impactul comportamentelor lor asupra celorlalți.

3. *Crearea unei „Cutii a empatiei"*: elevii pot scrie anonime mesaje despre experiențele lor legate de bullying sau despre emoțiile lor. Acestea pot fi discutate în clasă, cu sprijinul unui profesor sau consilier.

4. *Campanii de conștientizare*: elevii pot crea afișaje, prezentări sau scurte piese de teatru pentru a educa comunitatea școlară despre bullying, consecințele acestuia și importanța respectului reciproc.

5. *Ziua Prieteniei*: o zi tematică în care elevii sunt încurajați să-și exprime aprecierea față de colegi prin mesaje pozitive, jocuri de echipă sau activități artistice comune.

6. *Clubul Anti-Bullying*: crearea unui grup de elevi-voluntari care să promoveze comportamente pozitive, să susțină victimele bullyingului și să încurajeze raportarea incidentelor.

7. *Formare continuă pe tema bullyingului pentru profesori*: organizarea de workshopuri sau cursuri pentru profesori, axate pe identificarea timpurie a bullyingului, tehnici de intervenție și crearea unui climat pozitiv la clasă. Profesorii participă la sesiuni în care analizează scenarii sau înregistrări cu situații de bullying, discutând cum ar trebui să intervină eficient în fiecare caz.

8. *Folosirea cărţilor şi filmelor pentru a deschide discuţii despre bullying*: elevii vor citi cărți (de ex: „Minunea" de R.J. Palacio sau „Cine se teme de iepuroiul cel rau?" de Steve Smallman, Caroline Pedler) sau viziona filme (de ex: „Wonder", „Inside Out" sau „The Karate Kid") pe care vor fi ghidaţi să le dezbată în clasă, pentru a înţelege, preveni şi reduce acest fenomen.

Aceste activități contribuie la conștientizarea problemei bullyingului, încurajează implicarea activă a elevilor și profesorilor și creează un mediu școlar mai sigur și mai incluziv. Implementarea lor în mod constant ajută la reducerea comportamentelor negative și la dezvoltarea unui climat bazat pe respect și cooperare.

Programe de succes în prevenirea și reducerea bullyingului

1. Olweus Bullying Prevention Program (OBPP) – Norvegia

Descriere: cel mai cunoscut program anti-bullying, care include instruirea personalului școlii, reguli clare împotriva bullyingului și implicarea activă a părinților și comunității.

Rezultate: reducerea semnificativă a incidentelor de bullying în școlile participante.

2. KiVa – Finlanda

Descriere: un program bazat pe cercetare care pune accent pe rolul martorilor în prevenirea bullyingului. Include lecții interactive, jocuri online și resurse pentru profesori.

Rezultate: a fost implementat în peste 90% din școlile finlandeze și a redus semnificativ bullyingul.

3. Steps to Respect – SUA

Descriere: se concentrează pe construirea relațiilor pozitive între elevi și pe prevenirea bullyingului prin educație socio-emoțională.

Rezultate: a demonstrat reducerea comportamentelor agresive și creșterea empatiei între elevi.

4. Buddy Bench Program – Global

Descriere: promovează utilizarea băncilor de prietenie în curtea școlii pentru a încuraja interacțiunile pozitive și includerea copiilor care se simt singuri.

Rezultate: creșterea incluziunii sociale și reducerea izolării elevilor.

5. Second Step – SUA

Descriere: un program de educație socio-emoțională care încorporează lecții despre empatie, gestionarea conflictelor și prevenirea bullyingului.

Rezultate: reducerea incidentelor de bullying și creșterea competențelor emoționale ale elevilor.

6. Friendly Schools Plus – Australia

Descriere: program bazat pe cercetare care implică elevii, profesorii și părinții în prevenirea bullyingului. Se axează pe construirea unui climat școlar pozitiv.

Rezultate: a îmbunătățit relațiile sociale și a redus bullyingul în școlile participante.

7. Anti-Bullying Alliance (ABA) – Marea Britanie

Descriere: o coaliție de organizații și școli care promovează politici anti-bullying și oferă resurse pentru conștientizare.

Rezultate: a contribuit la crearea unei legislații naționale anti-bullying și la educația publică.

8. The Diana Award Anti-Bullying Program – Marea Britanie

Descriere: inspirat de munca Prințesei Diana, programul oferă instruire pentru elevi în roluri de „ambasadori anti-bullying".

Rezultate: crearea unei rețele de sprijin între elevi.

9. No Blame Approach – Suedia

Descriere: o metodă în care agresorii nu sunt pedepsiți direct, ci implicați în soluționarea conflictului, dezvoltând empatie pentru victimă.

Rezultate: promovarea schimbării comportamentului agresorilor fără confruntări directe.

10. Cyberbullying Research Center – SUA

Descriere: un program dedicat educației despre bullyingul cibernetic, care oferă resurse pentru elevi, profesori și părinți.

Rezultate: creșterea conștientizării asupra pericolelor din mediul online și reducerea cazurilor de cyberbullying.

Contribuțiile și succesul acestor programe demonstrează că bullyingul poate fi prevenit și redus prin intervenții bine gândite, colaborare între toate părțile implicate și educație continuă. Aceste inițiative oferă modele care pot fi adaptate în funcție de nevoile fiecărei școli și comunități. Astfel, el poate fi prevenit și gestionat eficient printr-o combinație de înțelegere științifică și intervenții practice. Profesorii, prin implicarea lor activă, au puterea de a crea un mediu educațional sigur și incluziv, unde fiecare elev se poate dezvolta armonios. Este responsabilitatea noastră să transformăm școala într-un spațiu unde respectul și empatia sunt norme, nu excepții.

ANTIBULLYING: EDUCAȚIE PENTRU EMPATIE

Într-o lume din ce în ce mai diversă și interconectată, provocările sociale și comportamentele abuzive pot afecta profund dezvoltarea copiilor și adolescenților. Bullying-ul reprezintă o formă de violență psihologică și fizică care poate avea consecințe pe termen lung asupra celor care sunt victime, dar și asupra celor care sunt martori sau autori ai acestor comportamente. Educația pentru empatie devine, astfel, o necesitate fundamentală în combaterea bullying-ului și în construirea unui mediu școlar sănătos, bazat pe respect și înțelegere reciprocă.

Ce este bullying-ul?

Bullying-ul poate fi definit ca un comportament agresiv, intenționat, care se repetă în timp și vizează o persoană percepută ca mai slabă sau diferită. Aceasta poate include hărțuire fizică, verbală sau emoțională, umilire publică, excludere din grupuri sociale, răspândirea de zvonuri false sau amenințări. De obicei, bullying-ul are loc într-un context de putere disproporționată între agresor și victimă, ceea ce face ca victima să nu poată riposta sau să se simtă vulnerabilă.

Consecințele bullying-ului nu sunt doar imediate, ci se pot extinde pe termen lung, afectând stima de sine a victimei, sănătatea mentală și fizică, precum și performanțele școlare. De asemenea, agresorii pot dezvolta comportamente antisociale care le pot afecta relațiile interpersonale și integrarea socială pe termen lung.

Educația pentru Empatie: O soluție eficientă

Educația pentru empatie joacă un rol esențial în prevenirea bullying-ului. Empatia presupune abilitatea de a înțelege și de a împărtăși sentimentele altora, de a te pune în locul celuilalt și de a reacționa în mod compasional. Această abilitate nu se naște în mod natural, ci se dezvoltă în timp prin învățare, observație și practică. Astfel, este necesar ca școlile și familiile să promoveze valori de respect, înțelegere și sprijin reciproc în rândul copiilor.

Unul dintre modurile prin care educația pentru empatie poate fi integrată în școli este prin activități interactive, care permit elevilor să experimenteze diferite perspective. De exemplu, jocurile de rol, discuțiile în grup sau proiectele de voluntariat pot ajuta elevii să înțeleagă mai bine situațiile dificile cu care se confruntă colegii lor și să învețe cum să răspundă într-un mod empatic. De asemenea, este important ca elevii să fie educați cu privire la impactul cuvintelor și al acțiunilor lor asupra altora, precum și la responsabilitatea personală în prevenirea bullying-ului.

Un alt aspect important al educației pentru empatie este dezvoltarea abilităților de rezolvare a conflictelor. Copiii și adolescenții trebuie să învețe cum să gestioneze situațiile de tensiune sau de conflict într-un mod constructiv, fără a recurge la violență sau intimidare. Aceste abilități nu doar că ajută la prevenirea bullying-ului, dar contribuie și la crearea unui climat școlar pozitiv, bazat pe cooperare și înțelegere.

Rolul profesorilor și al părinților

Profesorii și părinții au un rol esențial în educația pentru empatie. Aceștia trebuie să fie modele de comportament, demonstrând prin propriile acțiuni respect și înțelegere față de ceilalți. În plus, este important ca aceștia să monitorizeze semnele de bullying și să intervină prompt atunci când observă comportamente agresive sau abuzive. Comunicarea deschisă între profesori, părinți și elevi este esențială pentru crearea unui mediu sigur și suportiv pentru toți copiii.

Este, de asemenea, important ca școlile să ofere resurse adecvate pentru sprijinul celor care sunt victime ale bullying-ului. Consilierea psihologică, grupurile de suport și activitățile educaționale care promovează incluziunea și diversitatea sunt doar câteva dintre metodele prin care instituțiile de învățământ pot sprijini atât victimele, cât și agresorii, în procesul de schimbare a comportamentului.

Beneficiile educației pentru empatie

Implementarea educației pentru empatie în școli are multiple beneficii pe termen lung. În primul rând, aceasta contribuie la crearea unui climat școlar pozitiv, în care elevii se simt în siguranță și respectați. Astfel, elevii devin mai motivați să învețe și să participe activ la viața școlară, ceea ce duce la îmbunătățirea performanțelor academice.

În al doilea rând, educația pentru empatie ajută la prevenirea și reducerea bullying-ului. Elevii care sunt educați să înțeleagă și să respecte diferențele dintre ei sunt mai puțin predispuși să adopte comportamente agresive și mai înclinați să adopte atitudini de sprijin față de cei vulnerabili.

În final, educația pentru empatie nu doar că protejează elevii de efectele negative ale bullying-ului, dar îi încurajează să devină adulți responsabili și conștienți de impactul acțiunilor lor asupra celor din jur. Aceasta promovează valori fundamentale ale unei societăți sănătoase, inclusiv respectul pentru diversitate, colaborarea și solidaritatea.

Concluzie

Bullying-ul este o problemă gravă care afectează viețile multor copii și adolescenți. Cu toate acestea, prin educația pentru empatie, putem preveni și combate această formă de violență. Educația pentru empatie ajută la crearea unui mediu școlar sigur, în care toți copiii se simt respectați și valorizați. Astfel, este responsabilitatea noastră, ca profesori, părinți și membri ai comunității, să promovăm valori de respect și înțelegere, pentru a construi o societate în care bullying-ul nu are loc, iar fiecare individ este tratat cu demnitate.

PROF. PSIHOPEDAGOG VĂSÂI BENONE PAUL

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR 7 TG OCNA

Prietenia ne face mai puternici

-exemplu de bună practică-

Codruța Vidican- Manci

Grădinița cu P.P. Floare de Iris

Fundamentare teoretică

Bullyingul este o formă de agresiune intenționată, repetată, care implică un dezechilibru de putere între agresor și victimă. Deși fenomenul este mai frecvent întâlnit în rândul școlarilor, primele semne ale comportamentelor de excludere socială sau agresiune verbală și fizică pot apărea încă din grădiniță. Aceste comportamente, dacă nu sunt abordate la timp, pot escalada, afectând dezvoltarea emoțională, socială și psihologică a copilului.

La vârsta preșcolară, copiii se află în plin proces de formare a competențelor socio-emoționale, iar educația timpurie are un rol esențial în prevenirea bullyingului. Activitățile educative care promovează empatia, colaborarea și respectul pot reduce semnificativ apariția comportamentelor neprietenoase și pot contribui la formarea unor relații armonioase între copii.

Copiii cu vârste între 4-6 ani încep să recunoască și să înțeleagă emoțiile proprii și ale celor din jur. Activitățile care stimulează identificarea emoțiilor și încurajează exprimarea lor într-un mod sănătos sunt esențiale. Abilitățile de cooperare și rezolvare a conflictelor sunt în formare, ceea ce face necesară intervenția educațională pentru a preveni excluderea socială sau agresivitatea.

Abilitatea de a înțelege și de a împărtăși emoțiile altor persoane, este un instrument crucial în prevenirea comportamentelor de bullying.

Copiii care învață să se pună în locul celuilalt, adică să fie empatici, sunt mai puțin predispuși să adopte comportamente agresive. Implicarea copiilor în activități care promovează respectul, cooperarea și sprijinul reciproc la o vârstă fragedă reduce semnificativ incidența bullyingului pe termen lung.

Programele educaționale bine structurate, care includ povești, jocuri și activități creative, sunt fundamentale pentru dezvoltarea unui comportament prosocial.

Metodele bazate pe jocuri de rol, povestiri și activități practice sunt eficiente pentru preșcolari. Acestea le permit copiilor să învețe prin experiență directă și să înțeleagă mai bine impactul comportamentelor lor asupra celorlalți.

În cele ce urmează voi prezenta un succint plan de activitate, realizabil în gradiniță și care are ca scop principal promovarea empatiei, colaborarea și respectul. Prin această activitatea copiii sunt ajutați să dezvolte abilități sociale sănătoase, să gestioneze conflictele într-un mod pozitiv și să formeze relații armonioase cu cei din jur. Acest tip de intervenție are un impact semnificativ în reducerea comportamentelor agresive și în crearea unui mediu educațional sigur și incluziv.

Scopul activității:

Formarea unui comportament pozitiv și prietenos între copii, prin promovarea respectului reciproc și a empatiei, în vederea prevenirii situațiilor de bullying.

Obiective operaționale:

La finalul activității, copiii vor fi capabili:

- Să recunoască comportamentele prietenoase și cele neprietenoase
- Să demonstreze printr-o expresie sau acțiune cum pot rezolva un conflict folosind un comportament prietenos
- Să participe activ la activități de grup ce implică colaborare și sprijin reciproc

Metode didactice folosite:

Metoda povestirii: Citirea unei povești ilustrate care promovează prietenia și respectul.

Conversația: Discuții ghidate pe baza povestirii și a situațiilor prezentate.

Exercițiul practic: Jocuri de grup („Mingea prieteniei” și „Ghicim emoțiile”).

Observația: Educatorul urmărește interacțiunea copiilor în timpul activităților.

Activitatea creativă: Colorarea și realizarea „Panoului prieteniei.”

Structura activității:

Copiii sunt invitați să se așeze în cerc pentru a începe activitatea.

Se anunță tema zilei: „Astăzi vorbim despre cum să fim buni prieteni și despre ce să facem atunci când cineva nu este prietenos.”

Copiilor li se citește o poveste ilustrată- material original creat de educatoare- despre prietenie :„Povestea Ariciului Prietenos”

„Într-o pădure veselă, Ariciuț era mereu singur, deoarece ceilalți pui de animale evitau să se joace cu el, temându-se de țepii lui. Trist și retras, Ariciuț își dorea să fie acceptat. Într-o zi, iepurașul Pufuleț a venit la el și l-a întrebat de ce este trist. Aflând problema, Pufuleț a hotărât să fie prietenul lui și să-i demonstreze că poate fi un prieten bun.
Curând, Ariciuț și-a arătat curajul salvând un șoricel urmărit de o vulpe. Vulpea a fost alungată de țepii ariciului, iar șoricelul i-a mulțumit, povestind întregii păduri despre fapta lui eroică.

Animalele au început să-l accepte pe Ariciuț, înțelegând că țepii lui nu erau o problemă, ci o calitate unică. Din acea zi, pădurea a devenit un loc mai prietenos, iar Ariciuț a învățat că empatia și acceptarea fac prietenia posibilă.

După audierea poveștii copiii sunt provocați să își spună părerea, răspunzînd la întrebări:

„Cum s-a simțit Ariciul când ceilalți nu voiau să se joace cu el?”/„Ce putem face noi ca să fim prieteni buni?”

Aricel ne propune un joc „Ghicim emoțiile”:

Li se arată copiilor imagini cu Aricel în diverse situații și discută cu cei mici despre emoțiile pe care le exprimă și comportamentele pozitive/neprietenoase. Li se cere copiilor să identifice moduri în care îl pot ajuta pe Aricel să își schimbe emoțiile negative în emoții positive.

Aricel ne propune un joc numit „Mingea prieteniei". Regula jocului este simplă: copiii își pasează mingea și spun un compliment sau o vorbă frumoasă despre colegul căruia îi dau mingea.

Pentru finalul activității Aricel le aduce copiilor o cutie cu fișe de colorat cu imagini

pozitive despre prietenie. După ce sunt colorate aceste fișe, desenele sunt afișate pe „Panoul prieteniei" pentru a simboliza unitatea grupului.

Evaluare și concluzii

Educatoarea întreabă:

„Ce v-a plăcut cel mai mult astăzi?"/„Ce facem când cineva este trist sau supărat?"

În încheierea activității, copiii se adună pentru o îmbrățișare de grup, consolidând legăturile de prietenie.

În cadrul activității propuse, copiii au învățat despre importanța prieteniei, a respectului și a empatiei față de cei din jur. Prin jocuri, povești și discuții, ei au descoperit cum să recunoască și să adopte comportamente prietenoase. Pentru a încuraja aplicarea lecțiilor în viața de zi cu zi, educatorul poate reaminti copiilor:

- **Cum să fim prietenoși:** Oferind ajutor, împărtășind jucăriile și spunând cuvinte frumoase colegilor.
- **Ce să facem când cineva este trist:** Să îi oferim sprijin, să întrebăm ce putem face pentru a-l ajuta și să-l includem în activitățile noastre.
- **Cum să evităm comportamentele neprietenoase:** Să discutăm cu colegii în loc să ridicăm vocea și să cerem ajutorul unui adult dacă nu știm ce să facem.

Aceste lecții pot fi reamintite periodic prin activități similare, consolidând un comportament pozitiv și creând un mediu sigur și armonios pentru toți copiii.

Bibliografie:

- **Curriculum pentru învățământul preșcolar (2019)**, Ministerul Educației Naționale, România https://www.edu.ro
- **Ghid de bune practici în prevenirea bullyingului la vârsta preșcolară (**2018), – Ministerul Educației Naționale, Editura Didactică și Pedagogică
- **Metode și tehnici de intervenție pentru prevenirea bullyingului** (2019),Carmen Simion, Editura Polirom
- www.edu.ro – Resurse educaționale pentru prevenirea bullyingului.

Educație pentru Empatie prin Lectură – Lecții din Proiectul „Read and Fly Up Above”

Prof. Voștinar Roxana-Georgiana,

Liceul Teoretic „William Shakespeare”, Timișoara

Abstract

Importanța lecturii în dezvoltarea generațiilor tinere este incontestabilă. Proiectul eTwinning „Read and Fly Up Above” a demonstrat că lectura poate deveni un instrument puternic în educația pentru empatie, contribuind la prevenirea bullyingului, la formarea unor atitudini pozitive și la constuirea unui mediu școlar sigur. Acest articol explorează strategii educaționale eficiente, exemple de bune practici și impactul proiectelor internaționale eTwinning asupra creării unor comunități școlare incluzive.

Bullyingul este o problemă globală, iar prevenirea sa necesită o abordare educațională integrată, care să includă dezvoltarea empatiei și a abilităților sociale. Proiectul eTwinning „Read and Fly Up Above” a fost conceput pentru a adresa aceste nevoi, folosind lectura ca punct de plecare pentru discuții și activități colaborative care au contribuit la crearea unui mediu școlar sigur și incluziv.

Proiectul a avut următoarele obiective educaționale: conștientizarea importanței lecturii pentru dezvoltarea personală și a empatiei; promovarea unei atitudini pozitive față de lectură, prin utilizarea diverselor formate și genuri de cărți; îmbunătățirea competențelor digitale și utilizarea în siguranță a internetului, dezvoltarea gândirii critice prin conectarea lecturii la probleme sociale reale; învățarea prin experiențe captivante și colaborative.

Elevii au avut ocazia să exploreze diverse tipuri de cărți, inclusiv cărți mute, romane grafice, biografii și povești inspiraționale. Citind despre femei remarcabile, cum ar fi Marie Curie, elevii au învățat să aprecieze diversitatea și să recunoască valoarea fiecărei persoane. Ei au fost desemenea implicați în diverse tipuri de activități creative: crearea avatarurilor și a prezentărilor personale pe platforma TwinSpace; proiectarea de postere pentru evenimente precum Ziua Internațională pentru Eliminarea Violenței împotriva Femeilor și Ziua Holocaustului, realizarea unei expoziții virtuale pentru prezentarea rezultatelor proiectului.

Expoziția a fost accesibilă tuturor participanților și unui public mai larg, promovând mesajul de toleranță și empatie.Întâlnirile online, organizate prin Google Meet, au facilitat schimbul de idei și experiențe între elevi din diverse țări. Jocurile educative, cum ar fi Kahoot, au fost folosite pentru a stimula interacțiunea și învățarea.

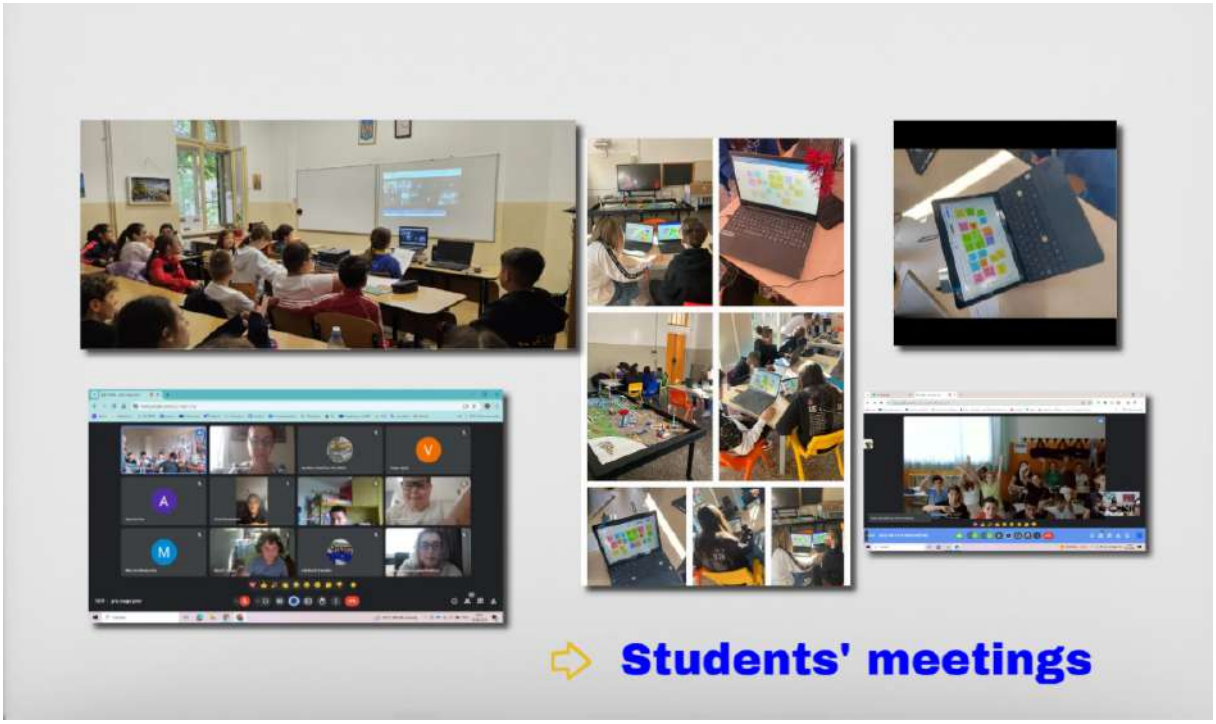

Impactul proiectului asupra elevilor s-a concretizat prin:

- Dezvoltarea empatiei: Prin activitățile de lectură și discuțiile despre teme sociale relevante, elevii au devenit mai sensibili la nevoile și emoțiile celor din jur.
- Îmbunătățirea abilităților digitale: Participarea la întâlniri online și utilizarea diverselor instrumente digitale au crescut încrederea elevilor în utilizarea tehnologiei.
- Formarea gândirii critice: Elevii au fost încurajați să analizeze poveștile citite și să facă conexiuni cu experiențele reale de viață.
- Creșterea motivației pentru lectură: Activitățile creative și colaborative au transformat lectura într-o experiență plăcută și captivantă.

„Read and Fly Up Above" a demonstrat că lectura poate fi un instrument eficient pentru dezvoltarea empatiei și prevenirea bullyingului. Prin activitățile sale variate, proiectul a promovat valori precum respectul, toleranța și solidaritatea, contribuind la formarea unei generații mai conștiente și mai responsabile. Încurajarea implicării elevilor în astfel de inițiative este esențială pentru construirea unui mediu școlar sigur și incluziv.

PROIECT EDUCAȚIONAL
PENTRU PREVENIREA ȘI COMBATEREA
FENOMENULUI BULLYING
Secțiunea 2

Prof. ZĂHĂRĂCHESCU DANIELA
Colegiul Național „Ienăchiță Văcărescu" Târgoviște

Argument

- În școlile românești fenomenul de bullying are o incidență din ce în ce mai ridicată, pericolul venind din falsa impresie de normalitate a acestuia, majoritatea oamenilor acceptându-l ca pe o componentă obișnuită a vieții de zi cu zi.
- „Bull" în limba engleză înseamnă taur. „Bullies" (în aceeaşi limbă) înseamnă agresori, iar „bullying" este acţiunea agresivă (verbal, acţional şi implicit emoţional), desfaşurată între două sau mai multe persoane şi începe prin intimidarea unuia de către celălalt. Poate nu întâmplător rădăcina termenului este „taur", cu trimitere la brutalitate - „luat în coarne", forţa conflictuală şi comportament agresiv.
- Intimidarea/ameninţarea este o încercare agresivă, de obicei sistematică şi continuă, în scopul subminării şi rănirii cuiva, pe baza unor slăbiciuni percepute la acesta. Deşi frecvent asociate cu copiii, agresiunile pot apărea la orice vârstă, iar membrii grupurilor minoritare sunt mult mai susceptibili de a fi hărțuiți la vârsta adultă (în limbaj de specialitate mobbing-ul).
- Efectele asupra victimei sunt adesea devastatoare din punct de vedere emoțional și comportamental.
- Bullying-ul poate să transforme școala într-un loc de temut, în timp ce aceasta ar trebui să le asigure elevilor un mediu în care să se simtă în siguranță.
- Odată informați, copiii pot lua atitudine, pot interveni pentru ei înșiși, dar şi pentru ceilalți, iar numărul cazurilor de acest fel se va diminua treptat.
- Prevenirea acestui fenomen este responsabilitatea tuturor şi nimeni nu ar trebui să fie indiferent faţă de acele persoane care se află în incapacitatea de a se descurca într-o asemenea situaţie.
- Cadrele didactice pot să contribuie la diminuarea fenomenului fie prin activități de informare, implicare și combatere a fenomenului, fie prin neacceptarea și sancționarea imediată a unor astfel de comportamente.

Scop

- Informarea corectă a elevilor din învățământul gimnazial şi liceal, a părinților acestora și a cadrelor didactice cu privire la fenomenul „bullying": definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească, forme de prevenție, modalități de a lua atitudine, de a interveni pentru ei înșiși și/sau pentru alții, în vederea diminuării numărului cazurilor de acest fel.

Obiective

- Diseminarea informațiilor despre fenomenul „bullying”: definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească;
- Aplicarea chestionarului Bullying, pentru a se stabili gradul de răspândire a fenomenului Bullying în rândul elevilor;
- Creşterea gradului de conştientizare a efectelor negative ale fenomenului „bullying” în rândul eleviilor, părinți ai acestora, cadre didactice și al nivelului de informare al acestora asupra necesităţii implicării în prevenirea şi combaterea acestui fenomen;
- Însușirea de către elevi, părinți ai acestora și cadre didactice, a unor tehnici de gestionare corectă a situațiilor în care elevii sunt victime ale unor pesoane care practică „bullyingul”;
- Consilierea elevilor care practică „bullying-ul”, cu accent pe dezvoltarea altor metode de exprimare a emoțiilor negative și de rezolvare a conflictelor interioare proprii;
- Instruirea cadrelor didactice și a părinților elevilor cu privire la felul în care își pot sprijini elevii/ copiii implicați în situații de tip „bullying” („victime” sau „agresori”);

Diseminarea rezultatelor proiectului, într-un interval de 2 luni.

Strategii didactice

- conversaţia euristică;
- expunerea;
- modelarea;
- explicaţia;
- problematizarea;
- algoritmizarea;
- generalizarea;
- jocuri de rol şi exerciţii practice de modelare comportamentală;
- dezbateri;
- expuneri.

Resursele proiectului

- Resurse umane: elevi din învăţământul gimnazial şi liceal, cadre didactice.
- Resurse materiale: coli albe și colorate, markere, carioca, acuarele, culori, post-it-uri, pixuri, flipchart, aparat foto, laptop, filme tematice.
- Resurse de timp: februarie – iunie 2024.
- Resurse de spațiu: săli de clasă, curtea școlii, cabinetul de informatică, biblioteca școlii.

Partenerii proiectului

- CNIV;
- Penitenciarul Caragiale;
- Poliția locală.
- **Beneficiari**
- direcţi: elevi, părinţi, cadre didactice;
- indirecţi: comunitatea locală.
- **Coordonatori**
- Prof. Zăhărăchescu Daniela;
- Prof. C. B.;
- Prof. G. O;
- Psihologul colegiului.

Echipa de proiect

- Diriginții claselor V-XII;
- Comitetul reprezentativ al părinților.

Etapele proiectului

- Stabilirea unui calendar de lucru;
- Realizarea unor planuri de activitate;
- Popularizarea acţiunilor;
- Evaluarea proiectului;
- Diseminarea proiectului.

Monitorizarea proiectului

- Pe parursul proiectului, de către coordonatori.

Evaluarea proiectului

- Mediatizarea proiectului prin afişe, fluturaşi;
- Recompense, diplome, felicitări;
- Fotografii.

Diseminarea proiectului

- Prezentarea la nivelul şcolii, în cadrul consiliilor profesorale şi a diverselor şedinţe la nivel restrâns a rezultatelor proectului,dar şi a activităţilor din cadrul acestuia pe pagina de facebook a şcolii.

Nr. crt.	Denumirea activității	Mod de realizare	Perioada	Responsabil
1.	Informarea și conștientizarea bullying-ului și cyberbulling-ului. Fenomenul bullying-mit sau realitate?	- conversaţia euristică; - expunerea; - explicaţia; - problematizarea.	Februarie 2024	Coordonatorii proiectului
2.	Vizionare filme pe tema bullying-ului	- vizionare; - dezbateri; expuneri.	Martie 2024	Psihologul colegiului
3.	Mesajul meu antiviolență: realizarea de postere	- problematizarea; - algoritmizarea; - generalizarea	Aprilie 2024	Coordonatorii proiectului
4.	O școală fără bullyng – Concurs cu două secțiuni: I. desene; II. eseuri. Realizarea unui vernisaj cu lucrările copiilor, publicarea celor câștigătoare în revista școlii, premierea autorilor lucrărilor câștigătoare.	- activități individuale; - expunerea lucrărilor realizate.	Mai 2024	Coordonatorii proiectului Echipa de proiect
5.	Diseminarea proiectului la nivelul școlii: Ce am învățat din acest proiect despre bullyng?	- exerciții practice de modelare comportamentală; - dezbateri; Expuneri.	Iunie 2024	Coordonatorii proiectului Echipa de proiect

EMPATIA – DUREREA TA ÎN INIMA MEA

Autor: Zaharia Diana-Aurica

Șc. Gimn. Cojocna, structura Cara

Într-o societate din ce în ce mai diversă și interconectată, bullying-ul reprezintă o problemă majoră, având efecte negative semnificative asupra sănătății emoționale și sociale a copiilor. Acest fenomen, care se manifestă prin comportamente de excludere, agresiune sau hărțuire, afectează nu doar victimele, ci și agresorii și martorii, contribuind la un climat nesigur și ostil. Impactul său se resimte în modul în care copiii se raportează la ceilalți și la școală, influențându-le dezvoltarea emoțională și relațiile sociale.

Empatia, capacitatea de a înțelege și de a împărtăși emoțiile altora, reprezintă fundamentul relațiilor sănătoase și al comunicării constructive. Prin cultivarea empatiei în rândul copiilor, școlile pot să încurajeze solidaritatea, respectul reciproc și incluziunea, ajutând elevii să identifice emoțiile celorlalți, să dezvolte strategii pozitive de rezolvare a conflictelor și să reducă tendințele de agresiune. Această abordare nu doar că promovează o cultură a respectului și a prieteniei, dar creează și un mediu educațional în care fiecare copil se simte valorizat și în siguranță. Înțelegerea importanței empatiei și integrarea sa în procesul educațional reprezintă pași importanți pentru a forma generații mai responsabile, mai sensibile și mai pregătite să contribuie pozitiv la societate.

Ca învățătoare la clasa I într-o localitate rurală, unde mulți dintre elevii mei provin din familii defavorizate și unii fac parte din grupuri etnice vulnerabile, am observat cum dificultățile economice și sociale pot influența profund comportamentele și relațiile copiilor. Aceștia se confruntă cu o serie de provocări care afectează modul în care interacționează unii cu alții. Mulți dintre ei trăiesc în familii unde părinții au un nivel educațional scăzut și resurse limitate, iar acest lucru poate face dificilă transmiterea unor valori precum empatia. De asemenea, copiii proveniți din grupuri etnice defavorizate pot experimenta marginalizare sau discriminare, ceea ce le poate crea un sentiment de izolare și insecuritate. Toate aceste dificultăți sunt adesea reflectate în comportamentele copiilor: unii pot deveni mai agresivi, în timp ce alții pot fi mai retrași. Bullying-ul, în diferitele sale forme, poate apărea chiar și la această vârstă fragedă, mai ales atunci când unii copii nu sunt învățați cum să își exprime emoțiile într-un mod sănătos și să răspundă cu înțelegere și compasiune față de ceilalți.

Într-un astfel de mediu, este esențial să cultivăm empatia, să învățăm copiii să simtă durerea și bucuria celor din jur și să înțeleagă că fiecare copil are o poveste și o nevoie de acceptare. Empatia, așa cum o definește adesea și unii psihologi, înseamnă „durerea mea în inima ta”. Cu alte cuvinte, empatia nu este doar o înțelegere intelectuală a sentimentelor celorlalți, ci o trăire afectivă, o conștientizare profundă a stărilor emoționale ale celor din jur, care ne determină să acționăm pentru a ajuta. Este un proces prin care copiii învață să recunoască și să răspundă la nevoile emoționale ale colegilor lor, fie că este vorba despre susținerea unui prieten într-un moment greu sau încurajarea unui coleg mai timid să se implice într-o activitate.

Copiii care înțeleg și simt durerea celorlalți devin mai sensibili la nevoile acestora. Ei învață să acționeze cu bunătate și să-și susțină colegii, mai ales pe cei care, din diverse

motive, se simt marginalizați sau izolați. De exemplu, un copil care înțelege că un coleg care provine dintr-o familie cu dificultăți financiare sau care este de etnie diferită poate simți o anumită rușine sau tristețe va fi mai atent și mai deschis să-l sprijine. În acest context, educația pentru empatie devine esențială, copiii fiind foarte receptivi și începând să își formeze primele relații durabile cu colegii lor.

La clasele mici, educația pentru empatie poate fi integrată în activități zilnice, în jocuri și exerciții care ajută copiii să își exprime și să își înțeleagă emoțiile, să dezvolte relații pozitive și să învețe cum să își sprijine colegii. Câteva practici care pot fi implementate pentru a cultiva empatia la copii sunt:

A. Colțul emoțiilor

Această activitate zilnică de exprimare a stării emoționale poate fi implementată prin acțiuni simple care ajută copiii să-și exprime stările emoționale încă de la începutul zilei. Astfel, în fiecare dimineață, înainte de a începe lecțiile, copiii sunt invitați să aleagă un cartonaș cu fața care reflectă cel mai bine cum se simt (fericire, tristețe, furie, frică, surpriză). Aceste cartonașe sunt amplasate într-un colț al clasei, numit „Colțul emoțiilor", unde copiii își pot alege simbolul corespunzător stării lor. După alegerea cartonașului, câțiva copii sunt invitați să împărtășească cu colegii lor de ce au ales acea emoție și cum se simt.

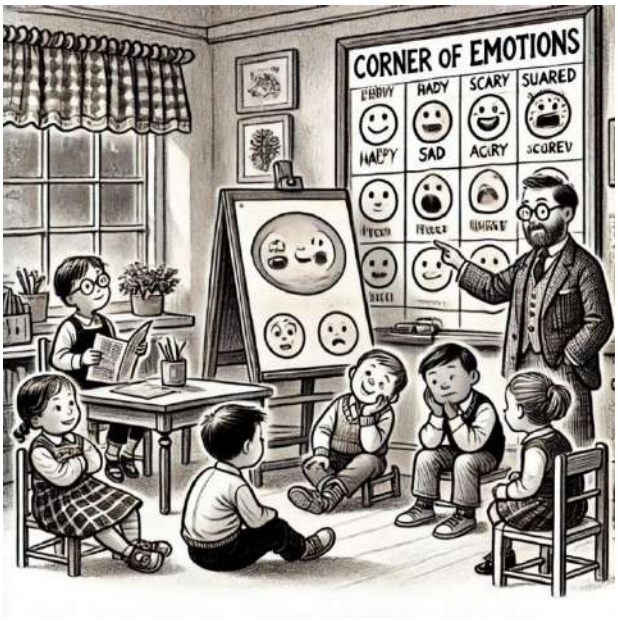

☼ Asocierea cu un eveniment

După ce copiii aleg un cartonaș care reflectă starea lor emoțională, unul dintre ei poate spune o poveste legată de evenimentul care i-a determinat acea stare. De exemplu:

- *Am ales fața fericită pentru că ieri am primit un ursuleț de pluș.*
- *Sunt trist pentru că fratele meu nu m-a lăsat să mă joc cu el aseară.*

Aceasta îi ajută pe copii să devină conștienți de legătura dintre evenimente și emoții și le oferă ocazia să practice exprimarea verbală a sentimentelor.

☼ Asocierea cu simboluri sau culori

După alegerea cartonașului, fiecare copil poate desena sau scrie pe o fișă legată de starea sa. De exemplu:

- Dacă au ales tristețea, pot desena o ploaie sau pot spune „Astăzi mă simt ca un nor întunecat."
- Dacă au ales fericirea, pot desena un curcubeu sau pot spune „Sunt fericit ca un soare strălucitor."

☼ Asocierea cu povești sau jocuri

După ce copiii își exprimă emoțiile, cadrul didactic poate propune o poveste sau un joc tematic:

- Dacă mulți copii aleg fața tristă, învățătorul poate citi o poveste precum „Omida supărată”, după care să discute despre cum s-a transformat tristețea în bucurie.
- Dacă majoritatea copiilor aleg fericirea, se poate juca un joc vesel, cum ar fi „Dansul statuilor,” pentru a menține energia pozitivă.

☼ Parteneri pentru susținere

După ce un copil alege și explică un cartonaș, se alege un „partener de sprijin” pentru ziua respectivă. Partenerul se angajează să fie atent la emoțiile colegului și să-l încurajeze sau să-l ajute, dacă este nevoie. De exemplu, dacă cineva allege o față speriată pentru că se teme să prezinte tema la ora de Comunicare în Limba Română, partenerul poate spune: „Te voi încuraja și voi fi atent la tine când prezint.”

Această activitate îi ajută pe copii să devină mai conștienți de propriile emoții și să aprecieze că este normal și sănătos să își exprime sentimentele. De asemenea, aceștia învață să fie atenți la emoțiile celorlalți și să își dezvolte empatia prin ascultarea și înțelegerea colegilor lor.

B. Jocuri de Rol

Jocurile de rol sunt o modalitate interactivă și eficientă de a învăța despre empatie și despre cum să reacționăm într-o situație dificilă. În cadrul acestei activități, se creează scenarii simple, în care copiii sunt invitați să joace diferite roluri, pentru a experimenta cum se simt ceilalți și pentru a învăța cum să răspundă într-un mod empatic. După fiecare scenariul jucat, se discută despre cum s-au simțit personajele și ce ar fi putut face pentru a ajuta sau a rezolva situația.

Exemple de scenarii de jocuri de rol:

I. Un coleg este lăsat deoparte în pauză – Un copil joacă rolul unui copil care este lăsat singur pe bancă, iar altul joacă rolul unui copil care îl observă și decide să meargă să îl invite să se joace cu el. Apoi, restul copiilor discută despre cum s-au simțit cei implicați în scenariul respectiv și ce ar fi putut face fiecare pentru a ajuta la îmbunătățirea situației (cum s-ar simți dacă ar fi lăsați singuri, importanța de a fi deschiși și de a observa când cineva are nevoie de ajutor)

II. Un coleg este trist pentru că a pierdut un joc – Un copil joacă rolul celui care pierde un joc, iar altul joacă rolul unui coleg care îl consolează și îl încurajează. Restul copiilor pot

discuta despre cum se simte persoana care a pierdut și despre cum ajutorul unui prieten poate face o diferență mare în acele momente.

III. Un copil nu este inclus într-o activitate de grup – Un copil joacă rolul unui copil care nu este invitat să participe la o activitate de grup, iar un alt copil joacă rolul unui coleg care observă acest lucru și decide să îl invite să se alăture. După ce scenariul este jucat, se discută despre cum ar fi simțit fiecare copil în această situație și ce ar trebui să facem pentru a ne asigura că nimeni nu este lăsat deoparte.

IV. Un coleg are nevoie de ajutor cu teme – În acest scenariu, un copil joacă rolul unui coleg care are dificultăți în a înțelege o temă, iar altul joacă rolul unui copil care decide să îl ajute, explicându-i pas cu pas. Discuția ulterioară poate include întrebări precum: „Cum te-ai simțit când ai ajutat pe cineva?” sau „Ce poate însemna pentru un coleg să primească ajutor atunci când are dificultăți?

C. „Borcanul empatiei”

Se așează la vedere un borcan transparent sau un recipient vizibil, care să fie ușor accesibil copiilor. De fiecare dată când un copil manifestă un comportament empatic – de exemplu, ajută un coleg la o sarcină, îl susține când este trist, îl încurajează să participe la o activitate sau face un gest frumos pentru cineva – se adaugă o bilă colorată, o pietricică sau un alt obiect simbolic în borcan. Acest proces este vizibil pentru întreaga clasă, iar fiecare bilă sau pietricică adăugată devine un semn al unui comportament pozitiv. Recunoașterea comportamentelor empatice în fața întregii clase îi încurajează pe copii să continue să manifeste astfel de comportamente, știind că gesturile lor sunt apreciate. De asemenea, activitatea crește conștientizarea asupra impactului pe care acțiunile pozitive îl au asupra celorlalți și ajută la crearea unei atmosfere de sprijin și respect reciproc. Importantă este existența unui mecanism de recompensă - când borcanul se umple, întreaga clasă este invitată să celebreze realizarea. Aceasta poate fi un moment de bucurie care marchează succesul colectiv al clasei. Activitatea de finalizare poate include un joc de grup, o poveste motivațională sau o activitate creativă (desen, dans, cântat etc.), care va întări sentimentul de apartenență și de solidaritate.

De asemenea, copiii pot participa activ la alegerea activității, ceea ce îi va face să se simtă implicați și motivați.Totodată, după fiecare adăugare în borcan, poate fi utilă încurajarea discuțiilor scurte cu întreaga clasă despre ce comportament a fost recunoscut. De exemplu, „Ce a făcut Maria pentru a merita această bilă?” sau „Cum te-ai simțit atunci când colegul tău te-a ajutat?” Aceste discuții ajută copiii să înțeleagă mai bine cum se simt alții în urma actelor de empatie și încurajează comportamentele pozitive.

D. Ora cercului (Circle time)

Activitatea presupune așezarea copiilor într-un cerc, un mod de organizare care favorizează participarea activă și egalitatea. Această formă de învățare ajută la crearea unui climat de încredere, în care fiecare copil are posibilitatea de a vorbi și de a fi auzit, fiind o oportunitate de a învăța cum să își exprime sentimentele și cum să asculte fără a întrerupe, ceea ce este esențial în formarea unei comunicări eficiente și respectuoase. Copiii învață să își exprime emoțiile într-un mod deschis și sincer, iar învățătorul îi sprijină să se înțeleagă reciproc. Temele abordate sunt variate, dar toate vizează dezvoltarea emoțională și socială a copiilor. Se discută despre prietenie, empatie, cum putem ajuta un coleg aflat într-o situație dificilă sau cum să gestionăm conflictele. Aceste teme le permit copiilor să înțeleagă importanța relațiilor sănătoase și a comportamentului respectuos, iar învățătorul îi ajută să reflecteze asupra modului în care acțiunile lor pot influența pozitiv grupul din care fac parte.

Beneficiile „Orei cercului” sunt multiple - activitatea le dezvoltă copiilor abilități de ascultare activă. Aceștia învață să fie atenți și respectuoși față de ceilalți, ceea ce contribuie la un climat de încredere și respect reciproc. Totodată, în cadrul acestei activități, copiii învață să își recunoască și să își exprime propriile emoții într-un mod sănătos. Acest proces este esențial pentru dezvoltarea inteligenței emoționale, deoarece copiii încep să își dea seama că este normal să se simtă diferit în diferite situații și că este important să împărtășească aceste sentimente într-un mediu sigur.

Practicile pot include și simularea unor scenarii, în care copiii sunt provocați să răspundă într-un mod empatic. De exemplu, cadrul didactic poate crea un scenariu în care un copil are nevoie de ajutor, iar ceilalți copii trebuie să găsească soluții pentru a-l sprijini. Aceste exerciții ajută la consolidarea comportamentelor de sprijin reciproc și învățarea prin exemplu. Prin acest tip de activitate, copiii se simt acceptați și susținuți, iar sentimentul de apartenență la grup se întărește. Astfel, sunt prevenite comportamentele de bullying, iar copiii învață să fie mai atenți și sensibili la nevoile celor din jur.

E. „Calendarul Bunătății”

Această activitate este o formă simplificată și vizuală prin care copiii pot învăța să recunoască și să aprecieze gesturile empatice, potrivită pentru vârsta lor. În clasă se poate crea un „Calendar al Bunătății” pe un panou sau pe un afiș mare, care să fie vizibil pentru toți copiii.

☼ Ziua Gesturilor Frumoase: fiecare zi începe cu o discuție despre ce înseamnă bunătatea și cum putem arăta empatie față de ceilalți. Se pot pune întrebări precum:

- „Cine a ajutat pe cineva ieri?”

- „Cine a făcut ceva frumos pentru un coleg?”

☼ Sticker-ul Zilei: copiii care au manifestat un comportament empatic primesc un sticker (de exemplu, o inimioară, o floricică sau un soare) care este lipit pe ziua corespunzătoare din calendar. Profesorul și colegii pot discuta despre acele gesturi frumoase, oferindu-le copiilor recunoaștere publică. De exemplu:

- „Maria l-a ajutat pe George să-și lege șireturile când nu reușea.”
- „Andrei a invitat-o pe Ana să joace un joc când era singură.”

☼ Provocarea Săptămânii: în fiecare săptămână, clasa primește o mică provocare legată de empatie, cum ar fi:

- „Ajută un coleg care are nevoie de sprijin la teme.”
- „Zâmbește și spune o vorbă frumoasă unui coleg.”
- „Invită un coleg nou să participe la un joc.”

☼ Celebrăm Bunătatea!: La sfârșitul săptămânii, profesorul poate organiza un moment de celebrare, cum ar fi o poveste despre prietenie, o activitate artistică (desenăm împreună cum arată bunătatea) sau un joc colectiv. Toți copiii sunt felicitați pentru gesturile lor empatice, indiferent de câte stickere au adunat.

Empatia reprezintă o abilitate esențială în dezvoltarea socio-emoțională a copiilor, fiind baza relațiilor sănătoase, a comunicării constructive și a unui climat educațional pozitiv. Într-o lume în care bullying-ul și excluderea afectează tot mai multe generații, cultivarea empatiei în școală devine mai mult decât o necesitate – este o responsabilitate. Prin activități bine gândite și adaptate nevoilor copiilor de clasa I, precum „Colțul emoțiilor,” jocurile de rol sau inițiative creative precum „Borcanul empatiei,” putem să îi ajutăm pe copii să își recunoască și să își gestioneze propriile emoții, să înțeleagă sentimentele celor din jur și să devină susținători activi ai colegilor lor. Astfel, școala nu doar că devine un spațiu mai sigur și mai incluziv, dar contribuie și la formarea unor adulți responsabili, sensibili și capabili să construiască o societate bazată pe respect și solidaritate. Prin eforturi comune, putem oferi copiilor nu doar cunoștințe academice, ci și lecții valoroase de viață, punând fundația pentru un viitor mai empatic și mai unit.

Bibliografie:

1. Goleman, Daniel. *Inteligența Emoțională*. București: Editura Curtea Veche, 2008.
2. UNESCO. *A Teacher's Guide on Preventing Bullying and School Violence*. Paris: UNESCO, 2016.
3. Gordon, Mary. *Roots of Empathy: Changing the World Child by Child*. New York: The Experiment, 2009.